This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

458949

PROPERTY OF
University of
Michigan
Libraries
1817
ARTES SCIENTIA VERITAS

NOVUM
TESTAMENTUM
GRAECE.

AD

CODICES MOSQUENSES UTRIUSQUE BIBLIOTHECAE SS. SYNODI ET TABULARII IMPERIALIS, ITEM AUGUSTANOS, DRESDENSES, GOETTINGENSES, GOTHANOS, GUELPHERBYTANOS, LANGERI, MONACHIENSES, LIPSIENSES, NICEPHORI ET ZITTAVIENSEM, ADHIBITIS PATRUM GRAECORUM LECTIONIBUS, EDITIONIBUS N. TESTAMENTI PRINCIPIBUS ET DOCTORUM VIRORUM LIBELLIS CRITICIS, ITERUM RECENSUIT, SECTIONES MAIORES ET MINORES EUSEBII, EUTHALII ET ANDREAE CAESARIENSIS NOTAVIT,

PRIMUM QUOQUE NUNC

LECTIONES ECCLESIASTICAS

EX USU

ECCLESIAE GRAECAE DESIGNAVIT

AC

SYNAXARIA EVANGELIARII

ET

PRAXAPOSTOLI

ADDIDIT

ET

CRITICIS INTERPOSITIS ANIMADVERSIONIBUS

EDIDIT

CHRISTIANUS FRIDERICUS DE MATTHAEI.

TOM. II. CONTINENS ACTUS APOSTT. ET EPISTT. CATHOLL.

CURIAE VARISCORUM. ANNO MDCCCIV.
APUD GODOFREDUM ADOLPHUM GRAU.

bS
1904
.1803
V.2
cop.2

AUGUSTISSIMO

ET

POTENTISSIMO

PRINCIPI ET DOMINO

ALEXANDRO I

IMPERATORI

ET

AUTOCRATORI

ROSSORUM OMNIUM

ETC. ETC. ETC.

SUMMAE

EIUS

AC

REGALIS

LIBERALITATIS ET MUNIFICENTIAE

CAUSSA

HOC

NOVI TESTAMENTI GRAECI

VOLUMEN SECUNDUM.

PRO DOCUMENTO

GRATI, PII ET DEVOTI ANIMI SUI

CUM

MAXIMA, RELIGIOSISSIMA ET PERPETUA VENERATIONE

CONSECRAT

WITTENBERGAE
die 26. Junii
1804.

CHRISTIAN. FRIDER. de MATTHAEI.

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

AD

CODICES MOSQUENSES UTRIUSQUE BIBLIOTHECAE SS. SYNODI ET TABULARII IMPERIALIS, ITEM AUGUSTANOS, DRESDENSES, GOETTINGENSES, GOTHANOS, GUELPHERBYTANOS, LANGERI, MONACHIENSES, LIPSIENSES, NICEPHORI ET ZITTAVIENSEM, ADHIBITIS PATRUM GRAECORUM LECTIONIBUS, EDITIONIBUS N. TESTAMENTI PRINCIPIBUS ET DOCTORUM VIRORUM LIBELLIS CRITICIS, ITERUM RECENSUIT, SECTIONES MAIORES ET MINORES EUSEBII, EUTHALII ET ANDREAE CAESARIENSIS NOTAVIT,

PRIMUM QUOQUE NUNC

LECTIONES ECCLESIASTICAS

EX USU

ECCLESIAE GRAECAE DESIGNAVIT

AC

SYNAXARIA EVANGELIARII

ET

PRAXAPOSTOLI

ADDIDIT

ET

CRITICIS INTERPOSITIS ANIMADVERSIONIBUS

EDIDIT

CHRISTIANUS FRIDERICUS DE MATTHAEI.

TOM. II. CONTINENS ACTUS APOSTT. ET EPISTT. CATHOLL.

CURIAE VARISCORUM. ANNO MDCCCIV.
APUD GODOFREDUM ADOLPHUM GRAU.

bs
1803
.1803
V.2
Cop.2

AUGUSTISSIMO

ET

POTENTISSIMO

PRINCIPI ET DOMINO

ALEXANDRO I

IMPERATORI

ET

AUTOCRATORI

ROSSORUM OMNIUM

ETC. ETC. ETC.

SUMMAE

EIUS

AC

REGALIS

LIBERALITATIS ET MUNIFICENTIAE

CAUSSA

HOC

NOVI TESTAMENTI GRAECI

VOLUMEN SECUNDUM.

PRO DOCUMENTO

GRATI, PII ET DEVOTI ANIMI SUI

CUM

MAXIMA, RELIGIOSISSIMA ET PERPETUA VENERATIONE

CONSECRAT

WITTENBERGAE
pie 26. Junii
1804.

CHRISTIAN. FRIDER. DE MATTHAEI.

Πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

A. περὶ τῆς ἐξ ἀναστάσεως διδασκαλίας χριστοῦ καὶ ὀπτασίας πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ περὶ ἐπαγγελίας τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς, θέας τε καὶ τρόπου τῆς ἀναλήψεως τοῦ χριστοῦ, καὶ περὶ τῆς ἐνδόξου δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας.

I, 1. [Ἀρχή.] Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ
2. Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύ-

I, 1. A. τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα καὶ τῇ ε. τῆς ἀναλήψεως· τὸν μὲν πρῶτον λόγον.

I, 1. Orig. IV, 6. hunc librum Lucae tribuens et initium notans omittit, ὦ Θεόφιλε et τε. Magis etiam ſtatim a principio corruptionibus innotescunt Cod. Weiſt. D. et Latiniſtae. Sed iſtas nugas nec Griesb. probare potuit. Multa notatu digna de actibus disputat Chryſ. III, 54. 63. 65. 85. 88, 89. 102. 764. 766. Volumine autem IX. data opera interpretatur. Hic liber in re critica eſt difficillimus et impeditiſſimus, quod multa in eo turbata ſunt. Sed corruptiones verſionum Syrarum, Bedae et ſcribae Codicis D. omnem modum excedunt. Etenim ad ludibrium, et lectorum, et litterarum ſacrarum excogitatae ſunt.

πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη.
οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ 3.
παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμε-
ρῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ
λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.
καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ 4.
Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμέ-
νειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσα-
τέ μου. ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδα- 5.
τι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.
οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν, λέ- 6.
γοντες· κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀπο-
καθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; εἶπε 7.
δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρό-
νους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ
ἐξου-

3. λέγων] ex Orig. I, 434. possis colligere, eum legisse καταγγέλλων.

4. συναλιζόμενος] συναυλιζόμενος. E. Chrys. cum aliis tum alibi probat vulg., tum VIII, 467. 522. IX, 7. 10. Ex eo est etiam interpretatio, ἁλῶν καὶ τραπέζης κοινωνεῖν VIII, 79. quae nititur 10, 41. Sic et Ps. 140, 4. ubi Symm. habet συμφάγοιμι, alius habet συναλισθῶ. Ab hoc verbo prorsus differt graecis usitatum ἁλίζειν *congregare* seu συναθροίζειν, ut explicat Schol. Theocrit. VII, 34. v. Polyaen. p. 49. 67. De etymologia huius vocis v. Plat. in Cratyl. p. 57. Notum est etiam ἡ ἁλία, conventus, concio populi. Sic occurrit etiam συναλίζεσθαι, quod temere etiam permutatum est cum συναυλιζόμενος apud Plutarch. Vide meas lectiones Mosquenses Vol. II. p. 69.
παρήγγειλεν] παρήγγελλε. E.

8. ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόν-
τος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ
ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως
9. ἐσχάτου τῆς γῆς. [Τέλος.] καὶ ταῦτα Τέλος τ
εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη μεγάλη
ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
10. καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν, πο-
ρευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο παρει-
11. στήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ
εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέ-
ποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀνα-
ληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως
ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πο-
B. 12. ρευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. τότε [Ἀρχή.]
ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ
καλου-

I, 12. B. τῇ β. τῆς διακινησίμου καὶ ἀγούστου Θ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὑπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι εἰς Ἱερουσαλήμ.

8. ἐν πάσῃ] ἐν — E. Orig. III, 465. ἔσεσθέ μοι — καὶ πάσῃ. IV, 88. ἔσεσθέ μου — καὶ ἐν πάσῃ. Omissum ἐν notavit, servatum non notavit Griesb. Sic ergo lectores decipiuntur. Quid vero ex Orig. efficitur? Nihil. De Cyrillo altum est silentium apud Griesb. qui tamen multa multis in locis ex his octo prioribus versibus laudat.

11. ἐμβλέποντες] βλέποντες. E. Utrumque Chrys. IX, 18. οὗτως] οὗτος. E. Errore frequente scribarum. Differte aliquoties vulg. Chrys. IX, 18. XI, 606. ut alios brevitatis causſa mittam.

12. ὑπέστρεψαν] + οἱ ἀπόστολοι. E. v. Birch. Wetst. Ex lectionariis, quae nulla integra ante me a quoquam comparata sunt.

καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. [Τέλος.] Τέλος τῆς ἀναλήψεως. καὶ 13.
ὅτε ἐισῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, ὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου, καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. οὗτοι πάντες ἦσαν προσ- 14.
καρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶ, καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Β. Πέτρου διάλογος πρὸς τοὺς μαθητευθέντας περὶ θανάτου καὶ ἀποβολῆς Ἰούδα τοῦ προδότου· ἐν ᾧ περὶ ἀντεισαγωγῆς Ματθίου, κληρωθέντος χάριτι θεοῦ διὰ προσευχῆς.

καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος 15.
ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν, εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι·
ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν 16.
ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδη-
γοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν· ὅτι κατη- 17.
ριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆ-
ρον τῆς διακονίας ταύτης. [Ὑπέρβα.] Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς β.

οὗτος

14. καὶ τῇ δεήσει] — E. Homines elegantes, iidemque κριτικοὶ καὶ ῥητορικοὶ, hoc deleverunt. v. Eph. 6, 18. Phil. 4, 6. Nullus bonus Cod. omittit, nec ex iis, quos post priorem editionem meam examinavi.

16. ἔδει] δεῖ. E. Vulg. etiam Orig. IV, 457. bis. Sed bis omittit ταύτην.

18. οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ * μισθοῦ
τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε
μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα
19. αὐτοῦ, καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατ-
οικοῦσιν ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀκελδαμὰ,
20. τουτέστι, χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ
ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· γενηθήτω ἡ ἔπαυλις
αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐ-
τῇ. καί· τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.
21. [Ἄρξου.] δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀν- Ἄρξου τῆς
δρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξ- β.
22. ῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος ἰησοῦς, ἀρξάμε-
νος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως τῆς
ἡμέρας, ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα
23. τούτων. καὶ ἔστησαν δύο, ἰωσὴφ τὸν καλού-
μενον βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη ἰοῦστος, καὶ
ματ-

18. τοῦ μισθοῦ] τοῦ —. In proxima, seu tertia editione, Griesb. versus 18. 19. et 20. uncis includet.

πρηνὴς — ἐλάκησε] πρησθεὶς — ἐλάκισε. E. v. Euthym. I, 1084. 1085. Πρησθεὶς ortum credo ex ridicula narratione Papiae, quam Apolinarius ad nos propagavit. Caeterum λακίζειν per se non est absurdum. Euseb. Praep. Evang. 774. a. τὰ λακισθέντα διαῤῥιπτεῖται ῥάκη.

19. ἀκελδαμὰ] Ita omnes graeci Codd. Qui vero ex Vulgata pendent, ἀκελδαμὰχ, aut ἀχελδαμάχ. Haud dubie hoc quoque nomen proprium pro more suo mutaverat Orig. quem sequitur Hieron.

20. λάβοι] λαβέτω. E. Chrys. IX, 24. V, 244. unde in aliquos venit.

μαθθίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπον· σὺ 24.
κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον * ὃν
ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, λαβεῖν 25.
τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστο-
λῆς, ἐξ ἧς παρέβη ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν
τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, 26.
καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ μαθθίαν, καὶ συγ-
κατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

λος τῆς β. [Τέλος.]

Γ. περὶ θείας τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοιτήσεως, ἐν ἡμέρᾳ πεντηκοστῆς γενομένης εἰς τοὺς πιστεύσαντας· ἐν ᾧ πίστου κατήχησις περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῶν προφητῶν, περὶ πάθους καὶ ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως χριστοῦ, δωρεᾶς τε τοῦ ἁγίου πνεύματος, περὶ πίστεως τῶν παρόντων καὶ τῆς διὰ τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν σωτηρίας, περὶ ὁμοιοείας κοινωφελοῦς καὶ προσθήκης τῶν πιστευόντων.

Καὶ [Ἀρχή.] ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέ- II, 1.
ραν τῆς πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυ-
μαδὸν

II, 1. Δ. κυριακῇ τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς· ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς — ἅπαντες οἱ ἀπόστολοι ὁμ.

24. ἀνάδειξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω] ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα.

25. λαβεῖν] λαχεῖν. E. Chryſ. IX, 28. ſed antea vulg. κλῆρον] τόπον. E. Ex proximo, τόπον τὸν ἴδιον.

26. αὐτῶν] αὐτοῖς. E. Sic Chryſ. 28. ſed antea vulg. Qui nondum ipſi Codices examinarunt, eos rogo, ut ſaltem hoc caput examinent in edit. Wetſt. et Griesb. ut videant, quot nugae ſint prolatae ex non nullis Codicibus, quas nec Griesbachius, minus vero etiam Wetſtenius probavit. Hoc uno modo diſcitur, quid iudicandum ſit de certis Codicibus.

II, 1. ἅπαντες] πάντες t — E. Omittit ſcilicet Chryſ. IX, 32. Negligenter et varie haec laudat Cyrill.

II,

2. μαθὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς
βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν
3. καθήμενοι· καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζό-
μεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ'
4. ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν
ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου
5. αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. ἦσαν δὲ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλα-
βεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρα-
6. νόν. γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συν-
ῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη· ὅτι ἤκουον
εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐ-
7. τῶν. ἐξίσαντο δὲ * καὶ ἐθαύμαζον, λέγον-
τες πρὸς ἀλλήλους· οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί
8. εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς
ἡμεῖς

II, 393. 448. III, 616. Repetit etiam Chryſ. II, 464. III, 89. XII, 399.

ἅπαντες] + οἱ ἀπόστολοι. E. Ut 1, 12. ex lectionariis.

2. ὅλον] — E. Habet et omittit Chryſ. IX, 33. 34. 35. Pro omiſſo ὅλον ex Wetſt. notat Griesb. etiam Cyrill. Habet I, g. 45. IV, 1096. omittit totum, καὶ ἐπλ. — καθήμ. Habet III, 616. Ubi autem omittat, dic, quaeſo, Griesbache. Scil. II, 448. Nonne vero hoc eſt ludere lectores, tanquam pueros? Quid hic autem ex Chryſ. et Cyrill. efficitur? — Nihil. Ex eodem fonte non nulli ὁμοῦ arripuerunt. Qui vero? Infimi.

3. ἐκάθισε δὲ] καὶ ἐκάθισεν. E. Chryſ. IX, 33. 35.

7. δὲ πάντες] πάντες —. Omittunt etiam poſtea a me examinati. v. Wetſt. Birch.

ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; πάρθοι καὶ μῆδοι 9.
καὶ ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν μεσο-
ποταμίαν, ἰουδαίαν τε καὶ καππαδοκίαν,
πόντον καὶ τὴν ἀσίαν, φρυγίαν τε καὶ 10.
παμφυλίαν, αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη τῆς
λιβύης τῆς κατὰ κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦν-
τες ῥωμαῖοι, ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
κρῆτες καὶ ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐ- 11.
τῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα
Τέλος τῆς γ. τοῦ θεοῦ. [Τέλος] ἐξίσαντο δὲ πάντες καὶ 12.
διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί
ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ χλευάζον- 13.
τες ἔλεγον· ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί.
[Ἀρχή.] σταθεὶς δὲ πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, 14. E.
ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο
αὐτοῖς· ἄνδρες ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω,
καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου· οὐ γὰρ, 15.
ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν·
ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ 16.
τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου ἰωήλ·

καὶ

II, 14. E. τῇ γ. τῆς διακοσιηκοστῆς· ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σταθεὶς πέτρος.

οὗτοι — γλυκαίοι;] οἱ λαλοῦντες εἰσὶν ἰουδαῖοι; E. Cyrill. III, 393. Ibidem et alia mutat.

12. ἄλλος πρὸς ἄλλον] πρὸς ἀλλήλους. E. Chrys. IX, 34. Ergo et Theophyl. Mox Chrys. ib. 34. 36. τί θέλει τοῦτο εἶναι;

13. χλευάζοντες] διαχλευάζοντες. E. Paullo elegantius. Ergo sic Chrys. l. l.

17. καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ
θεὸς, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ
ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσ-
μοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύ-
18. τεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται. καί
γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας
μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ
19. πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι. καὶ
δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ση-
μεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ
20. ἀτμίδα καπνοῦ. ὁ ἥλιος μετασραφήσεται
εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ
ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
21. ἐπιφανῆ. καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέση-
ται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. [Τέλος.] Τέλος τῆς γ.

3. 22. [Ἀρχή.] ἄνδρες ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς
λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον, ἄνδρα
ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνά-
μεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησε δι'
αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐ-
23. τοὶ οἴδατε, τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ
προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες, διὰ
24. χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλετε· ὃν
ὁ

II, 22. 3. τῇ δ. τῆς διακονησίμου· ἐν τ. ἡμ. ἐ. εἶπε πέ-
τρος πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες ἰσραηλῖται.

23. χειρῶν] χειρός. E. v. P. Χειρὸς ex eo ortum, quia Chrys. IX, 48. primo de Iuda, deinde de militibus explicat. Nam schol. quod legitur in P. est Chrys. χειρὸς etiam Cyrill. IV, 403. qui reliqua vers. 23. et 24. sine varietate habet.

ὁ θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θα-
νάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐ- 25.
τόν: προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ
παντὸς, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν, ἵνα μὴ σα-
λευθῶ· διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, 26.
καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ
ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι 27.
οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου,
οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐ- 28.
φροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. ἄνδρες 29.
ἀδελφοὶ, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς
ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου δαυὶδ, ὅτι καὶ
ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ
ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προ- 30.
φήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ
ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χρι-
στὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προ- 31.
ἰδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χρι-
στοῦ,

27. ᾅδου] ᾅδην. E.

30. τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστὸν] — E. Nullus meorum omittit, nec ex iis, quos poſtea conſului. Habet etiam Chryſ. Verum, etiam ſi omitteret, tamen id nihil valeret. Omittit enim verſum 26. et verſu 27. οὐδὲ δώσεις ad 28. προσ. σου IX, 49. Noluit enim ſingula verba recenſere. Omittit illa Cyrill. V, d. 19. (aut, ut Weſt. notat, in Act. Epheſ.) et V, 692. Sic enim 680. ibi corrigendum. Repugnat hic adeo Weſt. B. ſeu Vat. 1209. Servant etiam alii Latiniſtae apud Sabat.

σου, ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς
ᾅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν.
32. τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάν-
33. τες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. τῇ δεξιᾷ οὖν
τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ
ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς,
ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούε-
34. τε. οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς·
λέγει δὲ αὐτός· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου·
35. κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχ-
36. θρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ἀσφα-
λῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι *
καὶ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε,
τοῦτον

31. ὅτι οὐ] ὅτι οὔτε. E. Chryſ. IX, 49. ὅτι οὔτε ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐγκατελείφθη εἰς ᾅδου, οὔτε. Cyrill. V, d. 19. ὅτι οὔτε ἐγκατελείφθη — εἰς ᾅδην, οὐδ' ἡ. Ibi et προειδώς. V, a. 692. προϊδὼν — ὅτι οὔτε ἐγκατ. εἰς ᾅδην ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὔτε V, c. 127. οὔτε ἐγκατ. εἰς ᾅδου ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Probi Codd. nihil varietatis habent.

33. Θεοῦ] πατρὸς — τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου — ὃ ὑμεῖς. E. Cyrill. III, 228. Θεοῦ. I, g. 148. Θεοῦ — τοῦ ἁγίου πνεύματος — ὃ ὑμεῖς V, d. 170. τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς VI, a. 174. Quid probi Codices hoc verſu mutant? Nihil.

34. τοὺς οὐρανοὺς] τὸν οὐρανόν. E. Cyrill. V, d. 170.

36. ἀσφαλῶς] Apud Oecum. I, 22. bis in ſchol. eſt ἀκριβῶς.

ὅτι] + καί. Habet ad h. l., omittit vero Chryſ. VIII, 20. vide et XII, 7. 25. adde Cyrill. V, a. 555. 599. ubi ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καί.

χριστὸν αὐτὸν] αὐτὸν aliqui exhibent poſt κύριον, aliqui poſt Θεός. E.

Τέλος τῆς δ. τοῦτον τὸν ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. [Τέλος.] ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρ- 37.
δίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· [Ἀρχή.] 38.
μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ 39.
τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ 40.
παρεκάλει, λέγων· σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀσμένως 41.
ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. ἦσαν δὲ προσκαρτε- 42.
ροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φό- 43.
βος,

II, 38. Z. τῇ ε. τῆς διακινησίμου· ἐν τ. ἡμ. ε. εἶπε πέτρος πρὸς τὸν λαόν· μετανοήσατε.

37. ποιήσομεν] ποιήσωμεν. E. Utrumque Chryſ. IX, 55. b. e. Ergo, ut ſaepius, in eadem pagina.

41. ἀσμένως] — E. Servat Chryſ. IX, 56. d. Wetſtenius ergo etiam Griesbachius, id negat.

42. προσκαρτεροῦντες] + ὁμοθυμαδόν. E. Chryſ. IX, 56. idque etiam urget. Sed 58. omittit. Habent id tres apud Wetſt. Ex verſ. 46.

ταῖς προσευχαῖς] τῇ προσευχῇ. E. Chryſ. IX, 56. e.

43. φόβος] + τῶν πεπιστευκότων. E. Chryſ. IX, 56. Sed 58.

βος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν
44. ἀποστόλων ἐγίνετο. [Τέλος.] πάντες δὲ οἱ Τέλος τῆς
πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαν-
45. τα κοινὰ, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρ-
ξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι,
46. καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε· καθ' ἡμέραν
τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον
τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρ-
47. δίας, αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χά-
ριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ κύριος προσετί-
θει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ.

Δ. περὶ τῆς ἐν χριστῷ θεραπείας θεοῦ ἐκ γενετῆς χωλοῦ, πέτρου τε κατηχήσεως ἐλεγκτικῆς, συμπαθητικῆς, συμβουλευτικῆς πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν· ἐν ᾗ ἐπίσασία τῶν ἀρχιερέων, ζῆλῳ τοῦ γεγονότος, καὶ κρίσις τοῦ θαύματος, πέτρου τε ὁμολογία τῆς χριστοῦ δυνάμεώς τε καὶ χάριτος.

I. III, 1. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ [Ἀρχή.] πέτρος καὶ ἰωάν-
νης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς
προσ-

III, 1. H. τῇ 5. τῆς διακινησίμου· ἐν τ. ἡμ. ἐ. πέτρος καὶ ἰωάννης.

58. urget πάσῃ. Ergo addit: καὶ τῶν μὴ πιστευσάντων. Sed haec et plura eiusmodi ſunt Chryſoſtomi oratoris, non critici.

44. πιστεύαντες ἦσαν] πιστεύσαντες, omiſſo ἦσαν, et mox καί. Orig. III, 673. Ita et divinus Wetſt. B. ſeu Vat. 1209. Wetſtenius in Origene aliquid, Griesbachius nihil omnino vidit.

47. λαὸν] κόσμον. E. Orig. III, 673. etiam vulg. τῇ ἐκκλησίᾳ] — t + ἐπὶ τὸ αὐτό. E. Chryſ. IX,

προσευχῆς τὴν * ἐνάτην. καί τις ἀνὴρ χω- 2.
λὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβα-
σάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν
θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν, τοῦ
αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων
εἰς τὸν ἱερόν· ὃς ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάννην 3.
μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα ἐλεη-
μοσύνην. * ἀτενίσας δὲ πέτρος εἰς αὐτὸν 4.
σὺν τῷ ἰωάννῃ, εἶπε· βλέψον εἰς ἡμᾶς·

ὁ

57. repetit poſt hunc verſum: πάντες — ἐπὶ τὸ αὐτό. Ex verſ. 44. Cyrill. I, g. 185. d. ὁ μὲν κύριος προστίθησι τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτό. Quomodo ergo Wetſt. hunc locum intuitus eſt? v. P.

III, 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ] Hoc lectionaria omittunt. Id ergo meus a. in marg. notat, quod in priore editione omiſſum eſt. Illud autem lectionarium videre velim, in quo ſit, πέτρος δέ.

ἐννάτην] ἐνάτην. v. P. Ita adeo editum apud Chryſ. IX, 63. 64. Recte! Editores non nulli metuerunt manes S. Welleri. Sic etiam mox, in αὐτοῦ.

2. θύραν] πύλην. E. ex verſ. 10.

3. ἐλεη. λαβεῖν] —. Habet Chryſ. 63. d. quod id ipſe paullo ante ibid. b. de ſuo interpoſuerat. Idem 64. c. Mordicus hoc retinuit Griesb. Ita contemnit divinum Wetſt. D. Sed nec ego iſtius auctoritate moveor. Semel h. l. monitum ſit hoc: ubi in Actibus tomus Chryſoſtomi non notatur, ibi ſemper intelligitur Tomus IX.

4. ἀτενίσας — βλέψον] ἐμβλέψας — ἀτένισον. E. Wetſt. D. Scurra ergo iſte ſolus invertit. Pertinet hoc ad fabricam variarum lectionum, quas in rupibus Ienenſibus, Griesbachio de arce ſua inſpectante, cum ſociis excudit membra nudus Pyracmon. Ex eadem fabrica hic in vicino permulta licet reperire. Etenim magna vi brachia tollunt illi inter ſeſe.

5. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐ-
6. τῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ πέτρος· ἀργύριον καὶ
χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό
σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
7. ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπάτει. καὶ πιά-
σας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παρα-
χρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ
8. τὰ σφυρά, καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ πε-
ριεπάτει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν,
περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν
9. θεόν. [Τέλος.] καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς Τέλος τῆ
10. περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· ἐπε-
γίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ
τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκ-
Θ. 11. στάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ. [Ἀρχή.]
κρατοῦντος δὲ * αὐτοῦ τὸν πέτρον καὶ ἰωάν-
νην, συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ
τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ σολομῶνος ἔκθαμβοι.
12. ἰδὼν δὲ πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν·
ἄνδρες ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ,
ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσε-
βείᾳ

III, 11. Θ. τῷ σαββάτῳ τῆς διακοσιημοστῆς· ἐν τ. ἡμ. ἐ. κρατοῦντος τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν πέτρον.

7. πιάσας] κρατήσας. E. Ita debebat esse.

11. δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν] δὲ αὐτοῦ τόν. Ex lectionariis. Τοῦ ἰαθέντος, omisso χωλοῦ, Chrys. IX, 65. b. Ita necessario scribendum erat apud Chrys. perspicuitatis caussa. Esse ista lectionis eccles., discitur etiam ex Guelph. 16, 7. v. P.

12. εὐσεβείᾳ] ἐξουσίᾳ. E. Ita Chrys. VII, 308. a. Sed vulg.

βέλει πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ὁ 13.
θεὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ, ὁ θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ
ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς * μὲν παρεδώκατε, καὶ ἠρνή-
σασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον πιλάτου, κρί-
ναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον 14.
καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα
φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν· τὸν δὲ ἀρχηγὸν 15.
τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. καὶ ἐπὶ 16.
τῇ

vulg. IX, 69. bis. VIII, 385. c. Multoties haec laudat, ſed loca omnia notari nequeunt. Cyrill. V, a. 108. ἄνδρες ἀδελφοὶ, τί ἡμῖν προσέχετε (Sic et Chryſ.) ὡς ἰδίᾳ δυνάμει καὶ ἐυσεβείᾳ. 619. ἄνδρες ἰσρ. τί θαυμ. — δυνάμει ἢ ἐυσεβείᾳ. VI, a. 184. ἄνδρες, τί ἡμῖν προσέχετε ὡς ἰδίᾳ δυν. ἢ ἐυσεβ. Quid hic probi Codd.? Nihil varietatis habent.

13. ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ] ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ. E. Chryſ. IX, 69. v. IV, 277. b.
ὃν ὑμεῖς] + μέν.
παρεδώκατε] + εἰς κρίσιν τ εἰς κριτήριον. E. Pudet huiuscemodi memorare. Sed teſtes mendaces ipſi ſe arguunt mendacii. Mox ſcurrilis recenſio Griesbachii: κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν αὐτὸν θέλοντος. Chryſ. IX, 72. c. d. 70. a. οὐκ εἶπε θελήσαντος, ἀλλὰ κρίναντος αὐτοῦ ἀπολύειν, ſed de ſuo inculcat βουλομένου et θελήσαντος. Sed 227. d. eſt etiam θέλοντος. Falſarii ergo ex omnibus latebris conquiſiverunt corruptiones.

14. ἠρνήσασθε] Scurrilis recenſio: ἐβαρύνατε, *graveſtis, aggraveſtis, inhonoraſtis.* Cur non potius, ἐυπαρεινήσατε; Sic mox eadem recenſio: φονέα ζῆν καὶ χαρισθῆναι. Suntne hae variae lectiones? Immo σκύβαλα, quibus nec filius perditus apud Lucam vescebatur.

τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
17. ὑμῶν. [Τέλος.] καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι Τέλος τοῦ
κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρ- σαββάτου.
18. χοντες ὑμῶν· ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ,
I. 19. παθεῖν τὸν χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. [Ἀρ-
χή.] μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας· ὅπως
ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου
20. τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν * προκεχει-
21. ρισμένον ὑμῖν ἰησοῦν χριστὸν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων * τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ'
22. αἰῶνος. μωυσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν· ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλή-

III, 19. I. τῇ β. τῆς β. ἐβδ. ἐν τ. ἡμ. ἐ. Εἶπε πέτρος πρὸς τὸν λαόν· μετανοήσατε καί.

20. προκεχειρισμένον] προκεχειρισμένον. Ita et Chryſ. IX, 71. 74. 75. Sic poſt priorem edit. inveni etiam in Codd.

21. δεῖ] Oec. I, 31. δεῖ, ἀντὶ τοῦ εἶδει. Ibid. bis ὑποδέξωσθαι.

στόματος πάντων] + τῶν. Chryſ. IX, 71. 74. στόματος τῶν et πάντων τῶν. Orig. III, 221. τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος προφητῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς· ἔσαι δὲ, πᾶσα ψυχὴ 23.
ἥτις * ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου,
ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ· καὶ πάν- 24.
τες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ σαμουὴλ καὶ τῶν
καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ * κατήγγειλαν
τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν 25.
προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ
θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
ἀβραάμ· καὶ * ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλο-
γηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.
ὑμῖν πρῶτον ὁ θεὸς, ἀναστήσας τὸν παῖδα 26.
αὐτοῦ ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα
ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν
Τέλος τῆς β. πονηριῶν ὑμῶν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Λαλούν- IV,
των δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν, ἐπέστησαν αὐ-
τοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ
οἱ σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδά- 2.
σκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν ἐν
τῷ ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν * τῶν νεκρῶν· καὶ 3.
ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς
τήρη-

IV, 1. ΙΑ. τῇ γ. τῆς β. ἰβδ. [καὶ ἐν τισι, σεπτεμβρίου κβ. εἰς τὸν προφήτην ἰωνᾶν.] ἐν τ. ἡμ. ἐ. λαλούντων τῶν ἀποστόλων πρὸς τὸν λαόν.

23. ἂν μὴ] ἐὰν μή.
24. προκατήγγειλαν] κατήγγειλαν.
25 καὶ τῷ] καὶ ἐν τῷ.
26. ἰησοῦν et αὐτὸν et ὑμῶν] — E. Chryſ. IX, 71. Plura etiam omittit. 76. a. Vide et XII, 54. Ex Chryſoſtomo quaevis lectio poteſt erui.
IV, 2. τὴν ἐκ νεκρῶν] τῶν νεκρῶν. Etiam Chryſ. IX, 80.
3. ἔθεντο] + αὐτούς. E. Chryſ. ibid.

τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη.
4. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγων ἐπί-
στευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
5. ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν
αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας
καὶ * τοὺς πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς
6. ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ
Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ
7. ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. καὶ στή-
σαντες αὐτοὺς ἐν * μέσῳ, ἐπυνθάνοντο· ἐν
ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε
8. τοῦτο ὑμεῖς; τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύ-
ματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες τοῦ
9. λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς
σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώ-
10. που ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· γνω-
στὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζω-
ραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐν-
11. ώπιον ὑμῶν ὑγιής. [Τέλος.] οὗτός ἐστιν ὁ Τίλος τῆς γ

λίθος

3. ἄρχοντας καὶ] + τοὺς.
εἰς] ἐν. E.
7. ἐν τῷ μέσῳ] τῷ —.
8. Ἰσραὴλ] — E. Nullus bonus Cod. omittit. Omittit Cyrill. II, 164. sed ibi est etiam ἀνακρουόμεθα. V, a. 704. V, d. 31.
10. πᾶσιν] — E. Cyrill. II, 164. Habet V, a. 704.
ὑγιὴς] + καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδενί. E. Ex vers. 12. quem aliqui, ut Cyrill., post ὑγιὴς subiungunt.

λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε 12.
γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. [Ἀρχή.] Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ 13.
Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν· τόν τε ἄνθρωπον 14.
βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.

E. περὶ ἀπειλῆς τῶν ἀρχιερέων, ὡς οὐ δεῖ παῤῥησιάζεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀνέσεως τῶν ἀποστόλων. εὐχαριστία ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς τῶν ἀποστόλων πίστης καρτερίας. περὶ ὁμοψύχου καὶ καθολικῆς κοινωνίας τῶν πιστευόντων· ἐν ᾗ περὶ ἀνανίου καὶ σαπφείρας καὶ πικρᾶς αὐτῶν τελευτῆς.

κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου 15.
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους, λέ- 16.
γον-

IV, 13. IB. τῇ δ. τῆς β. ἑβδ. ἐν τ. ἡμ. ἐ. θεωροῦντες ὡς Ἰουδαίοι τήν.

11. ἐξουθενηθεὶς] ἐξουδενωθείς. E. Nominatim Orig. IV, 25.

οἰκοδομούντων] οἰκοδόμων. D. v. P. Orig. l. l.

12. οὔτε] οὐδὲ τ οὐ. E. Cyrill. V, a. 704. at mox, ἕτερόν ἐστιν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον. V, d. 31. ἕτερον ὄνομά ἐστιν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδ.

ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν] ὑπὸ τὸν οὐρανόν. — D. Habet Chryſ. 82. 84. bis. Cyrill. I, a. 83. ubi tamen alia mutat. 571. I, g. 13. 165. 264. 325. Servat etiam Baſil. M. III, 315. d. Omittit Theophyl. Oecum.

γοντες· τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φα-
17. νερὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ * ἀπειλησόμεθα αὐτοῖς μηκέτι λα-
λεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.
18. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν αὐ-
τοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδά-
19. σκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέ-
τρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς, εἶπον· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν
20. ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσα-
μεν,

Oecum. Cum mihi locus alius non ſit notus, in quo haec legantur, non puto, ea aliunde huc translata eſſe. De Orig. vide ſchol. ad verſ. 11. in P.

13. τὴν τοῦ] τοῦ — E. Orig. III, 458.

14. βλέποντες] θεωροῦντες. E. Chryſ. IX, 82. ἑωῶντες.

16. ποιήσομεν] ποιήσωμεν. E. Facunde de his disputat Chryſ. VII, 304. d. XII. 370. c.

17. ἀπειλῇ] — E. Chryſ. IX, 82. e. omittit, habetque ἀπειλησώμεθα. Sic, ſed ſervato ἀπειλῇ. 83. b. Vide mox.

ἀπειλησώμεθα] ἀπειλησόμεθα. Etiam Chryſ. IX, 85. c. ἀπειλῇ ἀπειλησόμεθα.

18. καὶ καλέσαντες] καὶ προσκαλεσάμενοι τ συγκατατιθεμένων δὲ αὐτῶν τῇ γνώμῃ φωνήσαντες. E. Griesbachii *Lucifer*, et alter *Lucifer*, Wetſt. D. In mentem venit tertius *Lucifer* Iſ. 14, 12.

20. καὶ ἠκούσαμεν] Telte *S. Rev. Henkio* in Cod. Helmſt. homil. Chryſ. in Matth. legitur: καὶ οὐκ ἠκούσαμεν, hoc eſt, quae *oculis*, non *auribus* percepi-

μεν, μὴ λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι 21.
ἀπέλυσαν αὐτοὺς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς
* κολάσονταϊ αὐτοὺς, διὰ τὸν λαὸν, ὅτι πάν-
τες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄν- 22.
θρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
ἰάσεως. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἀπολυθέντες δὲ 23. 1
ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα
πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
εἶπον. οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν 24.
φωνὴν

Τέλος τῆς δ.

IV, 23. ΙΓ. τῇ ε. τῆς β. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἰ. ἀπολυθέντες οἱ ἀπόστολοι ἦλθον.

cepimus. Huiusmodi arbitrariae lectiones non rarae ſunt in Chryſ. Accedit, quod ſecundum Herodot. I, 8. ὦτα τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν. Verum hic Apoſtoli duplici ſenſuum teſtimonio nituntur, ut 1 Io. 1, 1. 3. Res redit ad Chryſoſtomum. Is ergo VIII, 83. a. 85. d. e. 86. a. illud ὀυκ non agnoscit. Nec in homiliis ad Matth., ubi hunc locum non ſemel, ſed bis habet VII, 304. e. et 380. b. ubi ſecundo οἰδαμεν exhibetur. Nihil mutat ſic dictus Theophylactus edit. Venet. III, 211. qui tamen totus ex Chryſoſt. pendet. Accedit Cyrill. III, 330. IV, 642 et, quod maioris momenti eſt, Codices Actuum omnino omnes. Eſt ergo iſta lectio fortuita unius Cod. Helmſt., cuiusmodi plures repererunt ſcribarum negligentia, levitas et temeritas, quam tamen monitus a tanto viro praeterire nolui. Ipſe Mosquae duodecim Codd. Chryſ. homil. in Matth. tractavi. Illud tamen ὀυκ non animadverti. Omittit etiam Basil. M. II, 671. c.

21. κολάσονταϊ] κολάσονται. Ita et in aliis Codd. poſtea reperi. Vulg. Chryſ. IX, 83. a. quod non miror. Sic enim debebat eſſe.

φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπον· δέσποτα,
σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν
25. αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ * παιδός σου
εἰπών· ἵνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέ-
26. τησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ
27. αὐτοῦ. συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ
τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,
ἡρώδης τε καὶ πόντιος πιλάτος, σὺν ἔθνεσι
28. καὶ λαοῖς ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου
29. καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. καὶ
τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν,
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παῤῥησίας
30. πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν
χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα
καὶ τέρατα γίνεσθαι, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ
31. ἁγίου παιδός σου ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων
αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγ-
μένοι·

25. δαυὶδ τοῦ] — τοῦ.

27. ἀληθείας] + ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. E. Nec ii, quos poſtea conſului, id agnoscunt. Habet Chryſ. IX, 89. d. Cyrill. I, g. 413. ἐπ' ἀληθείας γὰρ συνήχθ. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ — ἰησοῦν χριστὸν — πόντιος πιλάτος III, 108. συνηχθ. γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ — πόντιος πιλάτος. 572. ἐπ' ἀληθείᾳ γὰρ συνήχθ. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ — πόντιος πιλάτος. Ibidem deeſt verſ. 28.

29. ἔπιδε] ἴφιδι. Weſtſt. A. D. E. Ex recenſione Alexandrino-occidentali.
πάσης] — E. Cyrill. III, 572. IV, 887.

μένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος
ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ
Τέλος τῆς ε. παῤῥησίας. [Τέλος.] τοῦ δὲ πλήθους τῶν 32.
πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία·
καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλε-
γεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον 33.
οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἰησοῦ,
χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.
οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι 34.
γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πω-
λοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομέ-
νων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35.
ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις
χρείαν ἔιχεν. ἰωσῆς δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς βαρ- 36.
ναβᾶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστι μεθερμη-
νευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως, λευίτης, κύ-
πριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, 37.
πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε παρὰ
τοὺς

32. ἦν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία πάντων τῶν πιστευόντων μία. Orig. III, 616. τοῦ πλήθους τῶν πιστευόντων ἦν καρδία καὶ ψυχὴ μία. 673. ἦν δὲ πάντων τῶν πιστευσάντων ἡ καρδ. I, 750. ἦν πάντων τῶν πιστευόντων καρδία καὶ ψυχή. II, 34. Tot recenſiones!

34. ὑπῆρχεν] ἦν. E.

35. ἐτίθουν] ἐτίθεσαν. E. Chryſ. IX, 90. e. ſed vulg. 97. e.

36. ἰωσῆς] ἰωσήφ. E. Bis vulg. Chryſ. IX, 90. e. ſed 96. b. ἰωσήφ.
ὑπὸ τῶν] ἀπὸ τῶν. A.

37. ἤνεγκε] ἤγαγε. E. Orig. III, 673. et, παρὰ τοὺς ἀποστόλους.

V, 1. τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων. [Ἀρχή.] Ἀνὴρ
δέ τις ἀνανίας ὀνόματι, σὺν σαπφείρᾳ τῇ
2. γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα, καὶ ἐνοσ-
φίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ
3. τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. εἶπε δὲ
πέτρος· ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς
τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς
4. τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενε, καὶ
πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι
ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο;
οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ.
5. ἀκούων δὲ * ὁ ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους,
πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας
6. ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ἀνα-
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν, καὶ
7. ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν
τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα
8. τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ
πέτρος· εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέ-
9. δοσθε; ἡ δὲ εἶπε· ναὶ, τοσούτου. ὁ δὲ πέ-

τρος

V, 1. ΙΔ. τῇ σ. τῆς β. ἐβδ. ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἀνήρ τις ἀνανίας.

V, 3. διατί ἐπλήρωσεν] ἵνατί ἠπάτησεν. E. Theodoret. ad Corinth. p. 261. Vulgatum habet et Orig. III, 673. Miror, neminem intulisse ἐπείρασεν ex vulg. *tentavit.*

νοσφίσασθαι] + σε. D.

4. ἐν τῇ] ἐπὶ τῇ. E. Chrys. IX, 96.

6. ἀκούων δὲ] + ὁ. In fine ταῦτα videtur praetermittere Orig. l. l.

τρος εἶπε πρὸς αὐτήν· τί ὅτι συνεφωνήθη
ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ, οἱ πό-
δες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ
θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε. ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. [Τέλος.] [Ἀρχή.] διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶνος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.

τέλος τῆς τ.

10. 11. 12. 13. 14. 15.

V. 12. IE. κυριακὴ τοῦ ἀντίπασχα· ἰ. τ. ἡ. ἰ. διὰ τῶν χειρῶν.

10. παρὰ] πρὸς t ἐπὶ t ὑπό. E. Deeſt adhuc ἀμφὶ et περί. Ex aliis notatur etiam ἐνώπιον αὐτοῦ. Mei omnino omnes παρά. Orig. III. 674. ἔπεσε γὰρ παραχρῆμα καὶ αὐτὴ πρός.

12. ἐγίνετο] ἐγένετο. D

15. κατὰ] εἰς t καὶ εἰς. E. κατὰ h. l. eſt *per*.

ἐρχομένου] διερχομένου. E. Eleganter, ſed contra Codd.

τινὶ αὐτῶν] *Luciferorum* obſcurorum appendices notavit Griesb.

16. αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

ϛ. ὅτι τοὺς ἀποστόλους ἐμβληθέντας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἄγγελος τοῦ θεοῦ νύκτωρ ἐξέωσεν, ἐπιτρέψας ἀκωλύτως κηρύσσειν τὸν ἰησοῦν· ἐν ᾧ, ὅτι τῇ ἑξῆς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς πάλιν συλλαβόμενοι, ἐφ' ᾧ μηκέτι διδάσκειν μαστίξαντες ἀπέλυσαν. γαμαλιήλου γνώμη πιστὴ περὶ τῶν ἀποστόλων μετὰ παραδειγμάτων τινῶν καὶ ἀποδείξεων.

17. ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν σαδδουκαίων, ἐπλή-
18. σθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐ-
19. τοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς
20. φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς, εἶπε· πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.
Ϛ. 21. [Τέλος.] ἀκούσαντες δὲ [Ἀρχή.] εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς.
22. οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν,

Τέλος τῆς κυριακῆς.

V, 21, Ϛ. τῷ σαββάτῳ τῆς β. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. εἰσῆλθον οἱ ἀπόστολοι [ὑπὸ τὸν ὄρθρον] εἰς τὸ ἱερὸν καί.

20. τῆς ζωῆς ταύτης] Sic et Orig. IV, 195.

γειλαν, λέγοντες· ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον 23.
εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ
τοὺς φύλακας * ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν·
ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. ὡς δὲ 24.
ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ
ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διε-
πόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο.
παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς· * 25.
ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ,
εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν
λαόν. τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς 26.
ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας·
ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.
ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· 27.
καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων· 28.
οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ,
πεπλη-

23. φύλακας ἔξω] ἔξω —.

24. ἱερεὺς καὶ ὁ] — E. Sic notare volebam in priore edit. ex Cod. Mosq. d. Unus tantum ista omittit ex iis, quos poſtea conſului. Ἱερεὺς h. l. eſt ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. Lex Moſaica enim in deſuetudinem venerat. Appropingante enim interitu gentium, violantur prius leges ſanctiſſimae, et dei, et maiorum, et humanitatis. Plerumque fit initium ab ultimis, cum magis impune perrumpantur, pluribus adiuvantibus propter commune lucrum.

25. αὐτοῖς λέγων] λίγων —.

28. οὐ παραγγελίᾳ] οὐχὶ παραγγελίᾳ. E. Chryſ. IX, 103. b. et alibi. v. Wetſt. Griesb.

διδάσκειν] λαλεῖν. E. Pro more ſuo utrumque Chryſ. VII, 380. IX, 103. 104. Omiſſo οὐ, habet διδά-

πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς
ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
29. αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ
* πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι, εἶπον· πειθαρχεῖν
30. δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ θεὸς τῶν
πατέρων ὑμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διε-
31. χειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦ-
τον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ
δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ
32. καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν
αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ
τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς
15. 33. πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. [Τέλος.] οἱ δὲ [Ἀρχή.] Τέλος τ
ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνε- σαββάτι
34. λεῖν αὐτούς. ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνε-
δρίῳ

V, 33. 15. μαΐου ιγ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἀκούσαντες. [τοῦτο τὸ ἀνάγνωσμα ἐν τοῖς πλείοσιν οὐχ εὑρίσκεται.]

διδάσκειν Cyrill. I, g. 79. οὐ παραγγ. — ὑμῖν μηδενὶ λαλεῖν II, 395. ὅτι παραγγ. — μηδενὶ λαλεῖν 455. v. Wetſt. Griesb.

πεπληρώκατε] ἐπληρώσατε. E. Cyrill. I, g. 79. vulg. 217. ἐπληρώσατε. II, 395. πεπληρώκατε. 455. Chryſ. IX, 104. ἐπληρώσατε. v. Wetſt. Griesb.

βούλεσθε] θέλετε. E. Chryſ. utrumque IX, 37. 104. 106. v. Wetſt. Griesb.

30. διεχειρίσασθε] ἀνείλετε. E. Utrumque Chryſ. IX, 104. b. Vulg. etiam Orig. IV, 195.

31. δοῦναι] τοῦ δοῦναι et ἐπὶ τῷ δοῦναι. Chryſ. l. l. 104. 105. 106.

32. ἐσμὲν αὐτοῦ] αὐτοῦ — E. Chryſ. habet et omittit. l. l. 104. c. 105. d.

33. ἐβουλεύοντο] ἐβούλοντο. E. Sic Chryſ. IX, d. ſed continuo addit, βουλεύοντας. Iterum ἐβούλοντο. 106. d.

δρίῳ Φαρισαίος, ὀνόματι γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἰσραηλῖται, 35.
προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τού- 36.
των τῶν ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν, ᾧ * προσεκλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν

34. τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι] τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι. E. Sic Chryſ. IX, 110. Sic et mox, ſed ποιῆσαι. Omittit etiam cum aliquibus τι poſt βραχύ.

36. τινα ἑαυτὸν] + μέγαν. E. τινὰ ſaepe ſic occurrit: μέγαν ergo eſt explicatio. Μέγαν videtur inferre Orig. I, 372. et 638. ſed et reliqua ſuis verbis exponit. Ergo habet etiam διεσκεδάσθησαν.

προσεκολλήθη] προσεκλίθη t προσεκλήθη. Alterutrum horum probandum videtur. Praefero nunc poſterius, quod iſtud exquiſitius eſt, quod in pluribus Codd. ortum eſt ex correctione litterae ι, loco η. quod nullibi in N. aut V. Teſt. occurrit, quod poſterius, ut minus graecum, magis his ſcriptoribus convenit, quod nemo facile elegantius cum rudiori permutavit, quod denique προσεκλήθη propter η. propius accedit ad alteram correctionem προσεκολλήθη. προσεκλίθη ergo eſt correctio doctior: προσεκολλήθη N. Teſtamento accommodatior. Vulgatum habet Chryſ. IX, 110. e. Προσεκλήμαι ſimili fere modo, ſed in bonam partem, occurrit 13, 2. Προσετέθη auctoritate Codd. deſtituitur. Sed nec προσεκολλήθη, quod in N. Teſt. probari poteſt, adeo firmiter conſiſtit per Codd. Pro προσεκλίθη Griesb. ex Wetſt. ut ſemper, laudat Cyrill. Scilicet in Ieſaiam pag. 161. Ibi nihil reperitur, Sed II, 165. eſt προσεκλίθη. Audi vero, mi Griesbachi, Cyrillus hunc totum locum a verſ.

35.

ἀρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν καὶ
37. ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι
38. ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων,

35. laudat etiam IV, 642. a. ibi: ᾧ προσεκολλήθησαν ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡσεὶ τετρακόσιοι. Ex Cyrillo ergo efficitur? Nihil. Conſulendi ergo ſunt furciferi *Luciferi* tui. Latiniſtae reddiderunt, *conſenſit, appoſiti ſunt.* Sed aliqui eorum reddiderunt etiam ἐπείθοντο, *conſenſerunt.* Ergo prius vocabulum ex poſteriore interpretati ſunt. Utrique accommodatum eſt προσίθεσθαι, quod et *apponi,* et *conſentire* notat. Recte graece enim dicitur προσίθεσθαί τινι, alicuius *ſententiam, conſilium ſequi, conſentire.* Ex ſtulta ergo interpretatione *conſenſit* docta orta eſt correctio προσετέθη, et hoc rurſus redditum eſt *appoſiti ſunt.* Error ex errore, fraus ex fraude. Reliquae ſic dictae *verſiones,* quae nos hic adiuvare debebant, apud Griesb. h. l. ſilent omnes. Codices non nulli, qui temere vocales confundunt, ut Wetſt. A. B. etc. nec pro ι, nec pro η certo laudari poſſunt. Idem ille A., qui hic habet προσεκλίθη, 1 Tim. V, 21. habet προσκλησιν.

ἐπείθοντο] εἵποντο. E. Cyrill. II, 165. Vulgatum IV, 642.

αὐτῷ] + ἕνεκα. E. Cyrill. IV, 642.

37. ἱκανὸν] — E. Cyrill. II, 165. Habet IV, 642. Rurſus ſolum pro omiſſo laudatur a Wetſt. Igitur etiam, ut ſemper, a Griesb. Πολὺν alii ſubiecerunt, quod ἱκανὸς hoc ſenſu non eſt graecum. Confuſionem Cryſ., qui haec transponit., v. IX, 111. a.

τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ * ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθη-

39. 40. 41.

38. ἐάσατε αὐτοὺς] his addunt Latiniſtae: *non coinquinantes manus (veſtras.)* Accedamus iam ad fabricas Cyclopum. Quid ergo illi fabricati ſunt? Wetſt. D. μὴ μιάναντες τὰς χεῖρας. Eiusdem E. μὴ μολύνοντες τὰς χεῖρας ὑμῶν. Alter ergo ex Schrevelio μιαίνειν, alter μολύνειν arripuit. Suntne hae variae lectiones? Nonne manifeſto h. l. mulciberi iſti fraudis arguuntur? Satisne ſani ſunt, qui huiusmodi fraudes et mendacia non ſolum divulgant, ſed et hominibus credulis et ſtultis obtrudunt? v. Sabat. Nam Griesbachius h. l. pepercit Latiniſtis, commilitonibus ſuis. v. 6, 10. 7, 17.

βουλὴ ἄυτη] ἄυτη —. Addendi cauſſa erat, omittendi nulla. Orig. I, 372. ἡ βουλὴ ἄυτη καὶ ὁ λόγος οὗτος καταλ. et mox: ἐὰν δὲ ἧ ἐκ θεοῦ, οὐ δυνήσεσθε καταλ. τὴν τούτου διδασκαλίαν.

39. δύνασθε] δυνήσεσθε. E. Ita dicendum erat. Habet quidem δυνήσεσθε Chryſ. IX, 111. a. 112. d. ſed 128. e. vulg. Apoſtolorum ergo vocabula vi exprimenda ſunt Patribus.

αὐτὸ] αὐτούς. E. καταλύειν cum accuſativo perſonae recte quidem dicitur, ut τύραννον, δῆμον. Hic autem non quaeritur, quid graecum ſit, ſed quid Codd. probent.

41. ὀνόματος αὐτοῦ] αὐτοῦ — D. Quae alii addunt, ut τοῦ χριστοῦ, τοῦ ἰησοῦ, τοῦ κυρίου, ea potius intelligen-

42. ξιώθησαν ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ἰησοῦν τὸν χριστόν. [Τέλος.] Τέλος μαΐου γ.

Z. περὶ χειροτονίας τῶν ἑπτὰ διακόνων.

VI, 1. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις [Ἀρχή.] πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ
2. χῆραι αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον
3. τοῦ θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοὶ, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς * καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας

VI, 1. IZ. κυριακῇ γ. τῶν μυροφόρων· [ἐν ἄλλοις· ἰουλίου κπ.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. πληθυνόντων.

ligenda ſunt. Ex ſcholio Ammonii apud Wetſt. hoc ſaltem discitur, eum nec χριστοῦ, nec ἰησοῦ, nec κυρίου legiſſe. (Ceterum apud Wetſt. corrigendum καθολικῷ.) Credo tamen, eum legiſſe αὐτοῦ, quod ipſum appellat καθολικόν. Orig. I, 276. 421. αὐτοῦ ſervat. Baſil. M. II, 140. a. unus tamen Cod. χριστοῦ. Sed 573. a. nulla eſt varietas.

VI, 2. καταλείψαντας] καταλιπόντας. E. Chryſ. IX, 111. 114. quod aor. 2. uſitatior eſt.

3. ἐπισκέψασθε] ἐπιλέξασθε t ἐκλέξασθε. E. Interpretationes, vel ex verſ. 5.

ἁγίου] — E. Chryſ. IX, 111.

καταστήσωμεν] καταστήσομεν.

χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ 4.
τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.
καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλή- 5.
θους· καὶ ἐξελέξαντο στέφανον, ἄνδρα πλήρη
πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον,
καὶ πρόχορον, καὶ νικάνορα, καὶ τίμωνα, καὶ
παρμενᾶν, καὶ νικόλαον προσήλυτον ἀντιο-
χέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· 6.
καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖ-
ρας. καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανε, καὶ 7.
ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν ἱερου-
σαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
ὑπήκουον τῇ πίστει. [Τέλος.]

Τέλος τῆς κυριακῆς.

H. Ἰουδαίων ἐπανάστασις καὶ συκοφαντία κατὰ στέφανου, αὐτοῦ τε δημηγορία περὶ τῆς πρὸς ἀβραὰμ διαθήκης τοῦ θεοῦ, καὶ περὶ τῶν δώδεκα πατριαρχῶν. ἐν ᾧ τὰ περὶ τῆς λιμοῦ καὶ πυρωνίας καὶ ἀναγνωρισμοῦ τῶν υἱῶν ἰακὼβ, καὶ περὶ γενέσεως μωυσέως, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν μωυσέα θεοφανείας ἐν ὄρει σινᾶ γενομένης. περὶ τῆς ἐξόδου καὶ μοσχοποιΐας τοῦ ἰσραὴλ ἄχρι χρόνων σολομῶνος καὶ τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς. ὁμολογία τῆς ὑπερουρανίου δόξης ἰησοῦ χριστοῦ, ἀποκαλυφθείσης αὐτῷ, ἐφ' ᾗ λιθόλευστος γενόμενος στέφανος εὐσεβῶς ἐκοιμήθη.

[Ἀρχή.] στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυ- 8. I
νάμεως ἐποίει τέρατα καὶ συμεῖα μεγάλα
ἐν

VI, 8. IH. τῇ β. τῆς γ. ἑβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα στέφανον· ἐ. τ. ἡ. ἐ. στέφανος πλήρης πίστεως.

4. προσκαρτερήσομεν] προσκαρτερήσωμεν. D. Vulg. Chryl. IX, 111. 114.

5. πλήρη] πλήρης. D. Ita et alii notarunt, atque ipse etiam reperi. Simile fere Io. 1, 14. Sic diceretur ἀπολύτως, nulla habita ratione τοῦ ἄνδρα.

7. τοῦ θεοῦ] τοῦ κυρίου. E. Ita ex Chryl. IX, 112. a.

ut

9. ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ·
10. καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ
11. πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωυσῆν καὶ τὸν Θεόν.
12. συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συν-
13. έδριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγον-

ut opinor, laudat Griesb. Sed ibid. 114. e. eſt τοῦ Θεοῦ. Tales ſunt *citationes* Griesbachianae! Ut lectores ludibrio habeat. Novit enim, neminem iſta XIII. volumina inveſtigaturum eſſe, ut locum, quem ita ſine nota tomi et paginae laudatum videt, inveniat.

ὑπήκουον] ὑπήκους. E. Chryſ. IX, 112. 113. ſed 114. 115. ὑπήκουον, ubi tamen et alia mutat.

8. πίστεως] χάριτος. E. Scholia Cod. a. et Oecum. I, 56. quae in priore edit. laudaveram, ſunt ex Chryſ. IX, 119. a. b. ubi vocabulum χάριτος et πνεύματος volutat, tametſi ibi legatur πίστεως. Pro χάριτος ergo eum laudat Griesb. Atqui VI, 227. c. etiam vulgatum habet. Duo adeo Codd. cum ſcholiis, quos poſtea comparavi, πίστεως habent, etſi in altero ſit ſchol. Chryſ. πλείονα τὴν χάριν ἐπεσπάσατο. χάριτος Baſil. M. I. 399.

10. Appendix Wetſt. D. et E. rurſus ex duobus diverſis lexicis fabricata eſt. Nam alter habet ἀντεφθαλμεῖν, alter ἀντιλέγειν. Mox Wetſt. 42. lexicographis commendat ψευδολέγειν, vocabulum Platonicum ſcilicet. v, 5, 38. 7, 17.

γοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου * καὶ τοῦ νόμου. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐ- 14.
τοῦ λέγοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωυσῆς· καὶ 15.
ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. VII,
Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ δὲ 2.
ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε 3.
πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, 4.
κατῴκησεν ἐν Χαρράν· κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονο- 5.
μίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· [Ὑπέρβα.] Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου.
καὶ ἐπηγγείλατο * δοῦναι αὐτῷ εἰς κατά-

σχεσιν

13. βλάσφημα] — E. Chryſ. IX, 119. in fine et 122. C.
ἁγίου τούτου] τούτου —. Habet Chryſ. IX, 120.
VII, 2. κατοικῆσαι] οἰκῆσαι. E. Orig. IV, 286.
4. ἐν Χαρράν] εἰς Χαρράν A.
κἀκεῖθεν] καὶ ἐκεῖθεν. D.
μετῴκισεν] multi Codd. vitioſe μετῴκησεν. Ex proximo κατῴκησεν.
5. αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν] δοῦναι αὐτῷ εἰς κατά-

σχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ'
6. αὐτον, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ
οὕτως ὁ θεός· ὅτι ἔσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ
πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν
7. αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια. καὶ
τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν
ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
8. λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως
ἐγέννησε τὸν ἰσαὰκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ,
9. καὶ ὁ ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ
οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν ἰωσὴφ ἀπέ-
δοντο εἰς αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐ-
10. τοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν
θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ
σοφίαν ἐναντίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου,
καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτου
11. καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθε δὲ λιμὸς
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν αἰγύπτου καὶ χαναὰν, καὶ
θλῖψις μεγάλη· καὶ οὐχ ἕυρισκον χορτάσ-
12. ματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀκούσας δὲ ἰακὼβ
ὄντα σῖτα ἐν αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πα-
13. τέρας ἡμῶν πρῶτον· καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ
ἀνε-

κατάσχεσιν αὐτήν. A. t δεῦναι αὐτὴν εἰς κατάσχεσιν αὐτῷ. D. Chryſ. IX, 121. omittit δοῦναι — αὐτήν. 123. omittit ſolum εἰς κατάσχεσιν.

6. οὕτως] αὐτῷ. E.

12. σῖτα] σιτία. E. Elegantius. Alii σιτεῖα, quod fortaſſe acceperunt loco σιτοδοχεῖα.

ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν, * ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετετέθησαν εἰς συχὲμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ τοῦ συχέμ. καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ὃς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι· ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωυσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. * ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν, ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαι-

14. συγγένειαν αὐτοῦ] αὐτοῦ —

16. ᾧ] ᾗ. E.

17. ὤμοσεν] Ita omnes omnino mei. In vulgata eſt: *confeſſus erat.* Alii habent: *pollicitus erat.* Impigri ergo falſarii ſtrenue rediderunt, alii ὡμολόγησεν, alii ἐπηγγείλατο. Prius poſtea etiam ex B. notabit Griesb.

18. ἕτερος] + ἐπ' Αἴγυπτον. E.

20. πατρὸς αὐτοῦ] αὐτοῦ —

ἐπαιδεύθη μωυσῆς πάσῃ σοφίᾳ αἰγυπτίων·
23. ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ * ἔργοις. ὡς
δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρό-
νος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψα-
σθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.
24. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο καὶ ἐποί-
ησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας
25. τὸν αἰγύπτιον. ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐ-
τοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συν-
26. ἦκαν. τῇ * τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς
μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρή-
νην, εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἱνατί
27. ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλη-
σίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών· τίς σε κατέστη-
28. σεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς
29. τὸν αἰγύπτιον; ἔφυγε δὲ μωυσῆς ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ
30. μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. καὶ πλη-
ρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους σινᾶ ἄγγελος κυρίου
31. ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ μωυσῆς ἰδὼν
* ἐθαύ-

22. μωυσῆς] + ἐν. E. Orig. IV, 369. I, 478.
ἐν ἔργοις] ἐν —
26. τῇ δὲ] τῇ τε. A.
συνήλασεν] συνήλλασσεν. E.
ἐστε ὑμεῖς] ὑμεῖς — E. Chryf. IX, 130.
27. ἐφ' ἡμᾶς] ἐφ' ἡμῶν. E.
30. φλογὶ πυρὸς] πυρὶ φλογός. E.

δρίῳ Φαρισαίος, ὀνόματι γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἰσραηλῖται, 35.
προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τού- 36.
των τῶν ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν, ᾧ * προσεκλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν

34. τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι] τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι. E. Sic Chryſ. IX, 110. Sic et mox, ſed ποιῆσαι. Omittit etiam cum aliquibus τι poſt βραχύ.

36. τινα ἑαυτὸν] + μέγαν. E. τινὰ ſaepe ſic occurrit: μέγαν ergo eſt explicatio. Μέγαν videtur inferre Orig. I, 372. et 638. ſed et reliqua ſuis verbis exponit. Ergo habet etiam διεσκεδάσθησαν.

προσεκολλήθη] προσεκλίθη t προσεκλήθη. Alterutrum horum probandum videtur. Praeſero nunc poſterius, quod iſtud exquiſitius eſt, quod in pluribus Codd. ortum eſt ex correctione litterae ι loco η. quod nullibi in N. aut V. Teſt. occurrit, quod poſterius, ut minus graecum, magis his ſcriptoribus convenit, quod nemo facile elegantius cum rudiori permutavit, quod denique προσεκλήθη propter η. propius accedit ad alteram correctionem προσεκολλήθη. προσεκλίθη ergo eſt correctio doctior: προσεκολλήθη N. Teſtamento accommodatior. Vulgatum habet Chryſ. IX, 110. e. Προσκέκληκαι ſimili fere modo, ſed in bonam partem, occurrit 13, 2. Προσετέθη auctoritate Codd. deſtituitur. Sed nec προσεκολλήθη, quod in N. Teſt. probari poteſt, adeo firmiter conſiſtit per Codd. Pro προσεκλίθη Griesb. ex Wetſt. ut ſemper, laudat Cyrill. Scilicet in Ieſaiam pag. 161. Ibi nihil reperitur, Sed II, 165. eſt προσεκλίθη. Audi vero, mi Griesbachi, Cyrillus hunc totum locum a verſ. 35.

ἀρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν καὶ
7. ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι
8. ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων,

35. laudat etiam IV, 642. a. ibi: ᾧ προσεκολλήθησαν ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡσεὶ τετρακόσιοι. Ex Cyrillo ergo efficitur? Nihil. Conſulendi ergo ſunt furciferi *Luciferi* tui. Latiniſtae reddiderunt, *conſenſit*, *appoſiti ſunt*. Sed aliqui eorum reddiderunt etiam ἐπείθοντο, *conſenſerunt*. Ergo prius vocabulum ex poſteriore interpretati ſunt. Utrique accommodatum eſt προσίθεσθαι, quod et *apponi*, et *conſentire* notat. Recte graece enim dicitur προσίθεσθαί τινι, alicuius *ſententiam*, *conſilium ſequi*, *conſentire*. Ex ſtulta ergo interpretatione *conſenſit* docta orta eſt correctio προσετίθη, et hoc rurſus redditum eſt *appoſiti ſunt*. Error ex errore, fraus ex fraude. Reliquae ſic dictae *verſiones*, quae nos hic adiuvare debebant, apud Griesb. h. l. ſilent omnes. Codices non nulli, qui temere vocales confundunt, ut Wetſt. A. B. etc. nec pro ι, nec pro η certo laudari poſſunt. Idem ille A., qui hic habet προσεκλίθη, 1 Tim. V, 21. habet προσκλησιν.

ἐπείθοντο] ἔπεσον. E. Cyrill. II, 165. Vulgatum IV, 642.

αὐτῷ] + ὄντες. E. Cyrill. IV, 642.

37. ἱκανὸν] — E. Cyrill. II, 165. Habet IV, 642. Rurſus ſolum pro omiſſo laudatur a Wetſt. Igitur etiam, ut ſemper, a Griesb. Πολὺν alii ſubiecerunt, quod ἱκανὸς hoc ſenſu non eſt graecum. Confuſionem Chryſ., qui haec transponit., v. IX, 111. a.

τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ * ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθη-

39 40 41

38. ἐάσατε αὐτοὺς] his addunt Latiniſtae: *non coinquinantes manus (veſtras.)* Accedamus iam ad fabricas Cyclopum. Quid ergo illi fabricati ſunt? Wetſt. D. μὴ μιάναντες τὰς χεῖρας. Eiusdem E. μὴ μολύνοντες τὰς χεῖρας ὑμῶν. Alter ergo ex Schrevelio μιαίνειν, alter μολύνειν arripuit. Suntne hae variae lectiones? Nonne manifeſto h. l. mulciberi iſti fraudis arguuntur? Satisne ſani ſunt, qui huiusmodi fraudes et mendacia non ſolum divulgant, ſed et hominibus credulis et ſtultis obtrudunt? v. Sabat. Nam Griesbachius h. l. pepercit Latiniſtis, commilitonibus ſuis. v. 6, 10. 7, 17.

βουλὴ ἄυτη] ἄυτη —. Addendi cauſſa erat, omittendi nulla. Orig. I, 372. ἡ βουλὴ ἄυτη καὶ ὁ λόγος οὗτος καταλ. et mox: ἐὰν δὲ ᾖ ἐκ θεοῦ, οὐ δυνήσεσθε καταλ. τὴν ἑαυτοῦ διδασκαλίαν.

39. δύνασθε] δυνήσεσθε. E. Ita dicendum erat. Habet quidem δυνήσεσθε Chryſ. IX, 111. a. 112. d. ſed 128. e. vulg. Apoſtolorum ergo vocabula vi exprimenda ſunt Patribus.

αὐτὸ] αὐτούς. E. καταλύειν cum accuſativo perſonae recte quidem dicitur, ut τύραννον, δῆμον. Hic autem non quaeritur, quid graecum ſit, ſed quid Codd. probent.

41. ὀνόματος αὐτοῦ] αὐτοῦ — D. Quae alii addunt, ut τοῦ χριστοῦ, τοῦ ἰησοῦ, τοῦ κυρίου, ea potius intelligen-

42. ξιώθησαν ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν. [Τέλος.]

Τέλος μαΐου γ.

Ζ. περὶ χειροτονίας τῶν ἑπτὰ διακόνων.

VI, 1. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις [Ἀρχή.] πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ
2. χῆραι αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον
3. τοῦ θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς * καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας

VI, 1. IZ. κυριακῇ γ. τῶν μυροφόρων· [ἐν ἄλλοις· ἰουλίου κη.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. πληθυνόντων.

ligenda ſunt. Ex ſcholio Ammonii apud Wetſt. hoc ſaltem discitur, eum nec χριστοῦ, nec ἰησοῦ, nec κυρίου legiſſe. (Ceterum apud Wetſt. corrigendum καθολικῷ.) Credo tamen, eum legiſſe αὐτοῦ, quod ipſum appellat καθολικόν. Orig. I, 276. 421. αὐτοῦ ſervat. Baſil. M. II, 140. a. unus tamen Cod. χριστοῦ. Sed 573. a. nulla eſt varietas.

VI, 2. καταλείψαντας] καταλιπόντας. E. Chryſ. IX, 111. 114. quod aor. 2. uſitatior eſt.

3. ἐπισκέψασθε] ἐπιλέξασθε t ἐκλέξασθε. E. Interpretationes, vel ex verſ. 5.

ἁγίου] — E. Chryſ. IX, 111.

καταστήσωμεν] καταστήσομεν.

χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ 4.
τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.
καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλή- 5.
θους· καὶ ἐξελέξαντο στέφανον, ἄνδρα πλήρη
πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον,
καὶ πρόχορον, καὶ νικάνορα, καὶ τίμωνα, καὶ
παρμενᾶν, καὶ νικόλαον προσήλυτον ἀντιο-
χέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· 6.
καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖ-
ρας. καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανε, καὶ 7.
ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν ἱερου-
σαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
ὑπήκουον τῇ πίστει. [Τέλος.]

Τέλος τῆς κυριακῆς.

H. Ἰουδαίων ἐπανάστασις καὶ συκοφαντία κατὰ στεφάνου, αὐτοῦ τε δημηγορία περὶ τῆς πρὸς ἀβραὰμ διαθήκης τοῦ θεοῦ, καὶ περὶ τῶν δώδεκα πατριαρχῶν. ἐν ᾧ τὰ περὶ τῆς λιμοῦ καὶ πυρωνίας καὶ ἀναγνωρισμοῦ τῶν υἱῶν ἰακὼβ, καὶ περὶ γενέσεως μωυσέως, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν μωυσέα θεοφανείας ἐν ὄρει σινᾷ γενομένης. περὶ τῆς ἐξόδου καὶ μοσχοποιΐας τοῦ ἰσραὴλ ἄχρι χρόνων σολομῶνος καὶ τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς. ὁμολογία τῆς ὑπερουρανίου δόξης ἰησοῦ χριστοῦ, ἀποκαλυφθείσης αὐτῷ, ἐφ' ᾗ λιθόλευστος γενόμενος στέφανος εὐσεβῶς ἐκοιμήθη.

[Ἀρχή.] στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυ- 8.]
νάμεως ἐποίει τέρατα καὶ συμεῖα μεγάλα

ἐν

VI, 8. ΙΗ. τῇ β. τῆς γ. ἑβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα στέφανον· ἐ. τ. ἡ. ἐ. στέφανος πλήρης πίστεως.

4. προσκαρτερήσομεν] προσκαρτερήσωμεν. D. Vulg. Chryl. IX, 111. 114.

5. πλήρη] πλήρης. D. Ita et alii notarunt, atque ipse etiam reperi. Simile fere Io. 1, 14. Sic diceretur ἀπολύτως, nulla habita ratione τοῦ ἄνδρα.

7. τοῦ θεοῦ] τοῦ κυρίου. E. Ita ex Chryl. IX, 112. a.

ut

9. ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης λιβερτίνων, καὶ κυρηναίων, καὶ ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ κιλικίας καὶ ἀσίας, συζητοῦντες τῷ στεφάνῳ
10. καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ
11. πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς μωυσῆν καὶ τὸν θεόν.
12. συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συν-
13. ἑδριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγον-

ut opinor, laudat Griesb. Sed ibid. 114. e. eſt τοῦ θεοῦ. Tales ſunt *citationes* Griesbachianae! Ut lectores ludibrio habeat. Novit enim, neminem iſta XIII. volumina inveſtigaturum eſſe, ut locum, quem ita ſine nota tomi et paginae laudatum videt, inveniat.

ὑπήκουον] ὑπήκους. E. Chryſ. IX, 112. 113. ſed 114. 115. ὑπήκουον, ubi tamen et alia mutat.

8. πίστεως] χάριτος. E. Scholia Cod. a. et Oecum. I, 56. quae in priore edit. laudaveram, ſunt ex Chryſ. IX, 119. a. b. ubi vocabulum χάριτος et πνεύματος volutat, tametſi ibi legatur πίστεως. Pro χάριτος ergo eum laudat Griesb. Atqui VI, 227. c. etiam vulgatum habet. Duo adeo Codd. cum ſcholiis, quos poſtea comparavi, πίστεως habent, etſi in altero ſit ſchol. Chryſ. πλείονα τὴν χάριν ἐπισπάσατο. χάριτος Baſil. M. I. 399.

10. Appendix Wetſt. D. et E. rurſus ex duobus diverſis lexicis fabricata eſt. Nam alter habet ἀντοφθαλμεῖν, alter ἀντιλέγειν. Mox Wetſt. 42. lexicographis commendat ψευδολέγειν, vocabulum Platonicum ſcilicet. v, 5, 38. 7, 17.

γοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου * καὶ τοῦ νόμου. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐ- 14.
τοῦ λέγοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωυσῆς· καὶ 15.
ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. VII,
Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ δὲ 2.
ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε 3.
πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, 4.
κατῴκησεν ἐν Χαρράν· κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονο- 5.
μίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· [Ὑπέρβα.]
Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου. καὶ ἐπηγγείλατο * δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν

13. βλάσφημα] — E. Chryſ. IX, 119. in fine et 122. c. ἁγίου τούτου] τούτου —. Habet Chryſ. IX, 120.
VII, 2. κατοικῆσαι] οἰκῆσαι. E. Orig. IV, 286.
4. ἐν Χαρράν] εἰς Χαρράν A.
κἀκεῖθεν] καὶ ἐκεῖθεν. D.
μετῴκισεν] multi Codd. vitioſe μετῴκησεν. Ex proximo κατῴκησεν.
5. αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν] δοῦναι αὐτῷ εἰς κατά-

σχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ'
6. αὐτον, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ
οὕτως ὁ Θεός· ὅτι ἔσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ
πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν
7. αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια. καὶ
τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν
ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
8. λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως
ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ,
9. καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ
οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέ-
δοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐ-
10. τοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν
θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ
σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου,
καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον
11. καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθε δὲ λιμὸς
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν, καὶ
θλῖψις μεγάλη· καὶ οὐχ ἕυρισκον χορτάσ-
12. ματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ
ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πα-
13. τέρας ἡμῶν πρῶτον· καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ
ἀνε-

κατάσχεσιν αὐτήν. A. ℓ δοῦναι αὐτὴν εἰς κατάσχε-
σιν αὐτῷ. D. Chryſ. IX, 121. omittit δοῦναι — αὐ-
τήν. 123. omittit ſolum εἰς κατάσχεσιν.

6. ὄντως] αὐτῷ. E.

12. σῖτα] σιτία. E. Elegantius. Alii σιταῖα, quod fortaſſe acceperunt loco σιτοδοχεῖα.

ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν, * ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετετέθησαν εἰς συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ τοῦ συχέμ. καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, ηὐξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ὃς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι· ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωυσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. * ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν, ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαι-

14. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 22.

14. συγγένειαν αὐτοῦ] αὐτοῦ —

16. ᾧ] ᾗ. E.

17. ὤμοσεν] Ita omnes omnino mei. In vulgata eſt: *confeſſus erat.* Alii habent: *pollicitus erat.* Impigri ergo falſarii ſtrenue rediderunt, alii ὡμολόγησεν, alii ἐπηγγείλατο. Prius poſtea etiam ex B. notabit Griesb.

18. ἕτερος] + ἐπ' Αἴγυπτον. E.

20. πατρὸς αὐτοῦ] αὐτοῦ —

ἐπαιδεύθη μωυσῆς πάσῃ σοφίᾳ αἰγυπτίων·
23. ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ * ἔργοις. ὡς
δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρό-
νος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψα-
σθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.
24. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο καὶ ἐποί-
ησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας
25. τὸν αἰγύπτιον. ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐ-
τοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συν-
26. ἦκαν. τῇ * τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς
μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρή-
νην, εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνατί
27. ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλη-
σίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών· τίς σε κατέστη-
28. σεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς
29. τὸν αἰγύπτιον; ἔφυγε δὲ μωυσῆς ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ
30. μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. καὶ πλη-
ρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους σινᾶ ἄγγελος κυρίου
31. ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ μωυσῆς ἰδὼν
* ἐθαύ-

22. μωυσῆς] + ἐν. E. Orig. IV, 369. I, 478.
ἐν ἔργοις] ἐν —
26. τῇ δὲ] τῇ τε. A.
συνήλασεν] συνήλλασσεν. E.
ἐστε ὑμεῖς] ὑμεῖς — E. Chryf. IX, 130.
27. ἐφ' ἡμᾶς] ἐφ' ἡμῶν. E.
30. φλογὶ πυρὸς] πυρὶ φλογός. E.

* ἐθαύμαζε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ
αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς
αὐτόν· ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ 32.
θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς
ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος μωυσῆς οὐκ
ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ κύ- 33.
ριος· λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ
γαρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν 34.
εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύ-
πτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ
κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,
ἀποστελῶ σε εἰς αἴγυπτον. τοῦτον τὸν μωυ- 35.
σῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν
ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχον-
τα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέ-
λου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος 36.
ἐξήγαγεν αὐτοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα
ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
καὶ

31. ἐθαύμασε] ἐθαύμαζε. Frequentius in N. Teſt. ſolet eſſe aoriſtus. Sic h. l. Chryſ. IX, 131.
πρὸς αὐτὸν] — E. Chryſ. l. l.
34. ἀποστελῶ] ἀποστείλω. E. Chryſ. l. l.
35. δικαστὴν] + ἐφ' ἡμᾶς. E. Habet et omittit Chryſ. IX, 135.
ἄρχοντα] ἀρχηγόν. E. Chryſ. l. l. bis.
ἀπέστειλεν] ἀπέσταλκεν. E.
ἐν χειρὶ] σὺν χειρί. E. Chryſ. bis l. l.
ὀφθέντος — βάτῳ] Sic ſemel, ſemel εἰπόντος αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραάμ. Chryſ. l. l.
36. ἐν γῇ αἰγύπτου] ἐν αἰγύπτῳ t ἐν τῇ αἰγύπτῳ t E. ἐν γῇ αἰγύπτῳ. A. Poſtremum habet Chryſ. IX, 136.

37. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαράκοντα. οὗτός
ἐστιν ὁ μωυσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσε-
38. σθε. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ὑμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα
39. δοῦναι ἡμῖν. ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γε-
νέσθαι οἱ πατέρες ὑμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,
καὶ ἐστράφησαν * τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυ-
40. πτον, εἰπόντες τῷ ἀαρών· ποίησον ἡμῖν
θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ μωυ-
σῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύ-
41. πτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ
ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ
ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνον-
42. το ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρε-
ψε δὲ ὁ θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα-
τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέ-
γραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· μὴ σφά-
για

37. ἔστιν ὁ] ἐστι. D. Chryſ. l. l. 136. 137.
θεὸς ὑμῶν] ὑμῖν — t θεὸς ἡμῶν. E. Chryſ. 136. 137. omittit ſemel ὑμῶν, ſemel ὁ θεὸς ad ſecundum ὑμῶν.
ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε] αὐτοῦ ἀκούσεσθε — A. Chryſ. ll. ll.

38. λόγια] + θεοῦ t λόγον. E. Vulgatum etiam Cyrill. III, 310.

39. ταῖς καρδίαις αὐτῶν] τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.

41. ἀνήγαγον] ἀνήνεγκαν. E.

για καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσ-
σαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; καὶ 43.
ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολὸχ, καὶ τὸ
ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ῥεμφάν, τοὺς τύπους
οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοι-
κιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. ἡ σκηνὴ 44.
τοῦ μαρτυρίου ἦν * τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ
μωυσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν
ἑωράκει· ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ 45.
πατέρες ἡμῶν μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει
τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου
τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν δαυίδ·
ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο 46.
εὑρεῖν σκήνωμα τῷ θεῷ ἰακώβ. [Ἄρξου.] 47.
σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' 48.
οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ,
καθὼς ὁ προφήτης λέγει· ὁ οὐρανός μοι 49.
θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει κύριος;
ἢ

Ἄρξου τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου.

42. ἐν τῇ ἐρ. τεσσ. ἔτη. E. Orig. I, 583.

43. θεοῦ ὑμῶν]-ὑμῶν — E. Orig. l. l.

ῥεμφὰν] ῥεφφὰν t ῥεμφᾶν t ῥεφφᾶν t ῥεφὰν t ῥεφᾶν. Alii aliter. Apud Amos V, 26. reperi etiam in Codd. ῥαιφᾶν. Hunc totum locum tractat Cyrill. III, 310. a. seq.

τοὺς τύπους] καὶ τύπους. E. Orig. I, 583.

44. ἦν ἐν] ἐν —

48. καθὼς] + καί. E. Chrys. IX, 137.

50. ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεως μου; οὐχὶ
51. ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; σκληροτραχήλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.
52. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε·
53. οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγ-
54. γέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ
55. ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν
56. ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ.
57. κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα

51. τῇ καρδίᾳ — ὠσὶν] καρδίαις καὶ τοῖς ὠσίν. E. Cyrill. I, g. 214. V, a. 642. καὶ τοῖς ὠσὶν abeſt. II, 24. τοῖς ὠσὶν ὑμῶν καὶ ταῖς καρδίαις. VI, b. 353.

52. ἐδίωξαν] ἀπέκτειναν. E. Cyrill. I, a. 371. I, g. 32. Vulgat. III, 66.

καὶ ἀπέκτειναν] — E. Orig. III, 464. Maxime probabilis lectio. Sed Orig. ſibi ipſe repugnat. Vide l. l. et IV, 268. Etiam contra ſunt Codd.

γεγένησθε] ἐγένεσθε. E. Cyrill. III, 66. Orig. I, 22.

55. πλήρης] + πίστεως καὶ. E.

56. ἀνεῳγμένους] διηνοιγμένους. E.

ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58.
ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια * παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφανον, 59.
ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· κύριε ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα, 60.
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν
Τέλος τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου. ἐκοιμήθη. [Τέλος.] Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. [Τέλος.] VII

Τέλος ἔντισι τῆς β.

Θ. περὶ διωγμοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ ταφῆς στεφάνου. ἐν ᾧ, περὶ φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, πολλοὺς βαπτίσαντος ἐπὶ τῆς σαμαρείας.

ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις· πάντες * δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας καὶ σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες 2.
εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη- 3.
σίαν,

68. ἱμάτια αὐτῶν] αὐτῶν —. Servat Chr. f. IX, 144. 145.
59. ἐπικαλούμενον] + τὸν θεόν. E. Chryf. l. l. 144.
ἰησοῦ] + χριστέ. E. Chryf. l. l.
60. θεὶς δὲ] καὶ θεὶς. E. Chryf. l. l. bis.
ἔκραξε] καὶ κράξας. E. Chryf. l. l. femel.
VIII, 1. πάντες τε] πάντες δέ. Ita poftea et in aliis inveni, Chryf. IX, 144. bis καὶ πάντες 145. femel πάντες δέ.
τὰς χώρας] τῆς χώρας ἢ τὴν χώραν. E.
ἰουδαίας] ἰδουμαίας. E. Ita in uno reperi.

σίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων
τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυ-
4. λακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον,
10. 5. εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. [Ἀρχή] Φί-
λιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμα-
6. ρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. προσ-
εῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις * ὑπὸ τοῦ
Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς
7. καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν
γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,
βοῶντα * φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν.
8. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

1. περὶ σίμωνος τοῦ μάγου πιστεύσαντος καὶ βαπτισθέντος σὺν ἑτέροις πλείοσιν. ἐν ᾧ, περὶ τῆς τοῦ πέτρου καὶ ἰωάννου πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς καὶ ἐπικλήσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς βαπτισθέντας.

9. ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι σίμων, προϋπῆρχεν ἐν
τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς
σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·
10. ᾧ προσεῖχον * ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέ-
γοντες·

VIII, 5. ΙΘ. τῇ γ. τῆς γ. ἰβδ. ἑ. τ. ἡ. ἰ. φίλιππος κατιλθών.

6. ὑπὸ τοῦ] τοῦ — E. Fell. et Gregor. ediderant, ἀπὸ τοῦ.

7. πολλῶν] πολλοί. E. Hoc nec poſtea in ullo inveni. Notatu digna ſunt, quae hic in vicino ex Wetſt. D. notantur, ἐνίζοντο et ἀπὸ πολλοῖς.
μεγάλῃ φωνῇ] φωνῇ μεγάλῃ.
ἐξήρχετο] ἐξέρχοντο. E.

10. προσεῖχον πάντες] πάντες —. Bis habet Chryſ. IX, 145. 148.

γοντες· ὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ με- 11.
γάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ 11.
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε 12.
δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος * ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες
τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς 13.
ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν
τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε * δυνάμεις καὶ ση-
μεῖα γινόμενα, ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ 14.
ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδεκται ἡ σα-
μάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην· οἵτινες κα- 15.
ταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως
λάβωσι πνεῦμα ἅγιον. οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' 16.
οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβα-
πτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ- 17.
τοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. [Τέλος.]
Τέλος τῆς γ. [Ἀρχή.]

Θεοῦ ἡ] + καλουμένη. E. In uno omnino inveni. v. Orig. I, 638. IV, 39. Utroque loco id de ſuo potuit addidiſſe, cum Lucae verba non recitet.

12. ὀνόματος τοῦ] τοῦ —

13. σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας] δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα.

16. ὑπῆρχον] ἦσαν. E.

τοῦ κυρίου ἰησοῦ] τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. A.

17. ἐπετίθουν] ἐπιτίθεσαν. E. Wetſt. B. ἐπετίθεσαν, quod nihil eſt. Sic idem verſ. 25. εὐηγγελίζοντο, quae monſtra ſunt, non verba.

Κ. 18. [Ἀρχή.] θεασάμενος δὲ ὁ σίμων, ὅτι διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
19. χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν
ταύτην, ἵνα ᾧ * ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμ-
βάνῃ πνεῦμα ἅγιον.

IA. ὅτι οὐκ ἀργυρίου, οὐδὲ ὑποκριταῖς, ἀλλὰ ἁγίοις διὰ πίστεως ἡ μετοχὴ τοῦ ἁγίου δίδοται πνεύματος. ἐν ᾧ, τὰ περὶ ὑποκρίσεως καὶ ἐπιπλήξεως σίμωνος.

20. πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου
σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
21. θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ
ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.
ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον
22. τοῦ θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας
σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα
ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24. ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπε·
δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον,
ὅπως

VIII, 18. Κ. τῇ δ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. θεασάμενος ὁ σίμων.

18. θεασάμενος] ἰδών. E. Chryſ. pro hoc laudatur. Scil. IX, 147. a. ſed ibid. d. vulgatum habet.

20. τὸ ἀργύριόν σου] τὰ νοήματά σου. E. Cyrill. V, a. 191.

21. ἐνώπιον] ἐναντίον. E.

22. θεοῦ] κυρίου. E. Ex verſ. 24.

23. χολὴν] σχολήν. E. Ita unus in marg. notat. ὁρῶ] θεωρῶ. E. Ita bis Chryſ. IX, 147. 148.

24. κύριον] θεόν. D.

ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
ὁι μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαν- 25.
τες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς
ἱερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν σαμαρει-
τῶν εὐηγγελίσαντο. [Τέλος.]

IB. ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς ἐνοδοῖ ὁ θεὸς τὴν σω-
τηρίαν, δῆλον ἐκ τῆς κατὰ τὸν εὐνοῦχον ὑποθέσεως.

[Ἀρχή.] ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς 26. Κ
Φίλιππον, λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνου-
σαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν· αὕτη ἐστὶν
ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27.
ἀνὴρ αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς
βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς
ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθή- 28.
μενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνω-
σκε τὸν προφήτην ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ 29.
πνεῦμα τῷ φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ 30.
φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν
προφήτην ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώ-
σκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ 31.
ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρε-
κάλεσέ τε τὸν φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν

VIII, 26. ΚΑ. τῇ ε. τῆς γ. ἑβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον φί-
λιππον· ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἄγγελος κυρίου.

25. διαμαρτυράμενοι] διαμαρτυρόμενοι. D.
26. κατὰ] πρός. E. v. Chryſ. IX, 152. IV, 350.
28. καὶ ἀνεγίνωσκε] καί. E.

32. σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος· οὕτως οὐκ ἀνοίγει
33. τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ
34. ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
35. ἑτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν.
36. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί
7.) 38. κωλύει με βαπτισθῆναι; * καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ,τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·
39. καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φί-

λιπ-

32. ἐναντίον] ἐνώπιον. E. Orig. IV, 16.
κείροντος] κείραντος. E. Chryſ. IX, 153. Idem mox, ἤνοιξε. Vulg. Orig. l. l. ſed omiſſo αὐτόν.
34. λέγει τοῦτο] λέγοι. E. Cyrill. I, g 270. Sed V, a. 199. λέγει, omiſſo tamen τοῦτο.
37. εἶπε δὲ ὁ φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστι· ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.] — v. Chryſ. IX, 153. c. 155. a. Ex quatuor, quos poſtea conſului, tres non habent, et in duobus, qui ſcholia habent, nec in ſcholiis horum fit mentio. v. P. Birch.
39. πνεῦμα] + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγε-

* ἐθαύμαζε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ
αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς
αὐτόν· ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ 32.
θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς
ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος μωυσῆς οὐκ
ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ κύ- 33.
ριος· λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ
γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν 34.
εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύ-
πτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ
κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,
ἀποστελῶ σε εἰς αἴγυπτον. τοῦτον τὸν μωυ- 35.
σῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν
ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχον-
τα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέ-
λου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος 36.
ἐξήγαγεν αὐτοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα
ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
καὶ

31. ἐθαύμασε] ἐθαύμαζε. Frequentius in N. Teſt. ſolet eſſe aoriſtus. Sic h. l. Chryſ. IX, 131.
πρὸς αὐτὸν] — E. Chryſ. l. l.
34. ἀποστελῶ] ἀποστείλω. E. Chryſ. l. l.
35. δικαστὴν] + ἐφ' ἡμᾶς. E. Habet et omittit Chryſ. IX. 135.
ἄρχοντα] ἀρχηγόν. E. Chryſ. l. l. bis.
ἀπέστειλεν] ἀπέσταλκεν. E.
ἐν χειρὶ] σὺν χειρί. E. Chryſ. bis l. l.
ὀφθέντος — βάτῳ] Sic ſemel, ſemel ἐικόντος αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραάμ. Chryſ. l. l.
36. ἐν γῇ αἰγύπτου] ἐν αἰγύπτῳ t ἐν τῇ αἰγύπτῳ t E. ἐν γῇ αἰγύπτῳ. A. Poſtremum habet Chryſ. IX, 136.

37. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαράκοντα. οὗτός
ἐστιν ὁ μωυσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσε-
38. σθε. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ὑμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα
39. δοῦναι ἡμῖν. ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γε-
νέσθαι οἱ πατέρες ὑμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,
καὶ ἐστράφησαν * τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς αἴγυ-
40. πτον, εἰπόντες τῷ ἀαρών· ποίησον ἡμῖν
θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ μωυ-
σῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύ-
41. πτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ
ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ
ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνον-
42. το ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρε-
ψε δὲ ὁ θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα-
τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέ-
γραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· μὴ σφά-
για

37. ἔστιν ὁ] ἐστι. D. Chrys. l. l. 136. 137.
θεὸς ὑμῶν] ὑμῶν — t θεὸς ἡμῶν. E. Chrys. 136. 137. omittit semel ὑμῶν, semel ὁ θεὸς ad secundum ὑμῶν.
ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε] αὐτοῦ ἀκούσεσθε — A. Chrys. ll. ll.

38. λόγια] + θεοῦ t λόγον. E. Vulgatum etiam Cyrill. III, 310.

39. ταῖς καρδίαις αὐτῶν] τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.

41. ἀνήγαγον] ἀνήγαγκεν. E.

για καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσ-
σαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; καὶ 43.
ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολόχ, καὶ τὸ
ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους
οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοι-
κιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. ἡ σκηνὴ 44.
τοῦ μαρτυρίου ἦν * τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ
μωυσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν
ἑωράκει· ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ 45.
πατέρες ἡμῶν μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει
τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου
τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν δαυίδ·
ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο 46.
Ἀρξου τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου. εὑρεῖν σκήνωμα τῷ θεῷ ἰακώβ. [Ἄρξου.] 47.
σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' 48.
οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ,
καθὼς ὁ προφήτης λέγει· ὁ οὐρανός μοι 49.
θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει κύριος;
ἢ

42. ἐν τῇ ἐρ. τεσσ. ἔτη. E. Orig. I, 583.

43. θεοῦ ὑμῶν] ὑμῶν — E. Orig. l. l.

ῥεμφὰν] ῥεφφὰν t ῥεμφᾶν t ῥεφφᾶν t ῥεφὰν t ῥεφᾶν. Alii aliter. Apud Amos V, 26. reperi etiam in Codd. ῥαιφᾶν. Hunc totum locum tractat Cyrill. III, 310. a. seq.

τοὺς τύπους] καὶ τύπους. E. Orig. I, 583.

44. ἦν ἐν] ἐν —

48. ναοῖς] — E.

καθὼς] + καί E. Chrys. IX, 137.

50. ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεως μου; οὐχὶ
51. ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ
τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.
52. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε·
53. οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγ-
54. γέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ
55. ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν
56. ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ.
57. κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα

51. τῇ καρδίᾳ — ὠσὶν] καρδίαις καὶ τοῖς ὠσίν. E. Cyrill. I, g. 214. V, a. 642. καὶ τοῖς ὠσὶν abeſt. II, 24. τοῖς ὠσὶν ὑμῶν καὶ ταῖς καρδίαις. VI, b. 353.

52. ἐδίωξαν] ἀπέκτειναν. E. Cyrill. I, a. 371. I, g. 32. Vulgat. III, 66.

καὶ ἀπέκτειναν] — E. Orig. III, 464. Maxime probabilis lectio. Sed Orig. ſibi ipſe repugnat. Vide l. l. et IV, 268. Etiam contra ſunt Codd.

γεγένησθε] ἐγένεσθε. E. Cyrill. III, 66. Orig. I, 22.

55. πλήρης] + πίστεως καὶ. E.

56. ἀνεῳγμένους] διηνοιγμένους. E.

ὧτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58.
ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια * παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφανον, 59.
ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· κύριε ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα, 60.
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν
Τέλος τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου. ἐκοιμήθη. [Τέλος.] Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. [Τέλος.] VII

Τέλος ἔντισι τῆς β.

Θ. περὶ διωγμοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ ταφῆς στεφάνου. ἐν ᾧ, περὶ φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, πολλοὺς βαπτίσαντος ἐπὶ τῆς σαμαρείας.

ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις· πάντες * δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας καὶ σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες 2.
εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη- 3.
σίαν,

68. ἱμάτια αὐτῶν] αὐτῶν —. Servat Chr. f. IX, 144. 145.
59. ἐπικαλούμενον] + τὸν θεόν. E. Chryf. l. l. 144.
ἰησοῦ] + χριστε. E. Chryf. l. l.
60. θεὶς δὲ] καὶ θεὶς. E. Chryf. l. l. bis.
ἔκραξε] καὶ κράξας. E. Chryf. l. l. femel.
VIII, 1. πάντες τε] πάντες δέ. Ita poftea et in aliis inveni, Chryf. IX, 144. bis καὶ πάντες 145. femel πάντες δέ.
τὰς χώρας] τῆς χώρας ι τὴν χώραν. E.
ἰουδαίας] ἰδουμαίας. E. Ita in uno repéri.

σίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων
τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυ-
4. λακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον,
ΙΘ. 5. εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. [Ἀρχή] Φί-
λιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμα-
6. ρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. προσ-
εῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις * ὑπὸ τοῦ
Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς
7. καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν
γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,
βοῶντα * φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν.
8. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

I. περὶ σίμωνος τοῦ μάγου πιστεύσαντος καὶ βαπτισθέντος σὺν ἑτέροις πλείοσιν. ἐν ᾧ, περὶ τῆς τοῦ πέτρου καὶ ἰωάννου πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς καὶ ἐπικλήσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς βαπτισθέντας.

9. ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι σίμων, προϋπῆρχεν ἐν
τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς
σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·
10. ᾧ προσεῖχον * ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέ-
γοντες·

VIII, 5. ΙΘ. τῇ γ. τῆς γ. ἰβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. φίλιππος κατελθών.

6. ὑπὸ τοῦ] τοῦ — E. Fell. et Gregor. ediderant, ἀπὸ τοῦ.

7. πολλῶν] πολλοί. E. Hoc nec poltea in ullo inveni. Notatu digna lunt, quae hic in vicino ex Weſſ. D. notantur, ἐπίζοντο et ἀπὸ πολλοῖς.
μεγάλῃ φωνῇ] φωνῇ μεγάλῃ.
ἐξήρχετο] ἐξέρχοντο. E.

10. προσεῖχον πάντες] πάντες —. Bis habet Chryſ. IX, 145. 148.

γοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ 11.
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε 12.
δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος * ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες
τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς 13.
ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν
τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε * δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ 14.
ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς 15.
αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην· οἵτινες κα-
ταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως
λάβωσι πνεῦμα ἅγιον. οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' 16.
οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ- 17.
τοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. [Τέλος.]
Τέλος τῆς γ.
['Αρχή.]

θεοῦ ἡ] + καλουμένη. E. In uno omnino inveni. v. Orig. I, 658. IV, 39. Utroque loco id de ſuo potuit addidiſſe, cum Lucae verba non recitet.

12. ὀνόματος τοῦ] τοῦ —

13. σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας] δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα.

16. ὑπῆρχον] ἦσαν. E.

τοῦ κυρίου ἰησοῦ] τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. A.

17. ἐπετίθουν] ἐπετίθεσαν. E. Wetſt. B. ἐπετίθεσαν, quod nihil eſt. Sic idem verſ. 25. εὐηγγελίζοντο, quae monſtra ſunt, non verba.

Κ. 18. [Ἀρχή.] Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
19. χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ * ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον.

IA. ὅτι οὐκ ἀργυρίου, οὐδὲ ὑποκριταῖς, ἀλλὰ ἁγίοις διὰ πίστεως ἡ μετοχὴ τοῦ ἁγίου δίδοται πνεύματος. ἐν ᾧ, τὰ περὶ ὑποκρίσεως καὶ ἐπιπλήξεως σίμωνος.

20. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
21. Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον
22. τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24. ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως

VIII, 18. Κ. τῇ δ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. Θεασάμενος ὁ σίμων.

18. Θεασάμενος] ἰδών. E. Chryſ. pro hoc laudatur. Scil. IX, 147. a. ſed ibid. d. vulgatum habet.

20. τὸ ἀργύριόν σου] τὰ νοήματά σου. E. Cyrill. V, a. 191.

21. ἐνώπιον] ἐναντίον. E.

22. Θεοῦ] κυρίου. E. Ex verſ. 24.

23. χολὴν] σχολήν. E. Ita unus in marg. notat.
ὁρῶ] θεωρῶ. E. Ita bis Chryſ. IX, 147. 148.

24. κύριον] Θεόν. D.

ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
ὁι μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαν- 25.
τες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς
ἱερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν σαμαρει-
Τέλος τῆς δ. τῶν εὐηγγελίσαντο. [Τέλος.]

IB. ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς ἐνοδοῖ ὁ θεὸς τὴν σωτηρίαν, δῆλον ἐκ τῆς κατὰ τὸν εὐνοῦχον ὑποθέσεως.

[Ἀρχή.] ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς 26. ΚΑ
Φίλιππον, λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνου-
σαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν· αὕτη ἐστὶν
ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27.
ἀνὴρ αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης καυδάκης τῆς
βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς
ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθή- 28.
μενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνω-
σκε τὸν προφήτην ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ 29.
πνεῦμα τῷ φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ 30.
φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν
προφήτην ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώ-
σκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ 31.
ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρε-
κάλεσέ τε τὸν φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν

VIII, 26. ΚΑ. τῇ ε. τῆς γ. ἑβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον φίλιππον· ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἄγγελος κυρίου.

25. διαμαρτυράμενοι] διαμαρτυρόμενοι. D.
26. κατὰ] πρός. E. v. Chrys. IX, 152. IV, 350.
28. καὶ ἀνεγίνωσκε] καί. E.

32. σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος· οὕτως οὐκ ἀνοίγει
33. τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῶν ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ
34. ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
35. ἑτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν.
36. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί
37.) 38. κωλύει με βαπτισθῆναι; * καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ,τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·
39. καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιπ-

32. ἐναντίον] ἐνώπιον. E. Orig. IV, 16.
κείροντος] κείραντος. E. Chryſ. IX, 153. Idem mox, ἤνοιξε. Vulg. Orig. l. l. ſed omiſſo αὐτόν.
34. λέγει τοῦτο] λέγοι. E. Cyrill. I, g 270. Sed V, a. 199. λέγει, omiſſo tamen τοῦτο.
37. εἶπε δὲ ὁ φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστι· ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.] — v. Chryſ. IX, 153. c. 155. a. Ex quatuor, quos poſtea conſului, tres non habent, et in duobus, qui ſcholia habent, nec in ſcholiis horum fit mentio. v. P. Birch.
39. πνεῦμα] + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγε-

λιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς 40. ΚΒ
ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς καισάρειαν.

ΙΓ. περὶ τῆς οὐρανόθεν θείας κλήσεως χριστοῦ τοῦ παύλου εἰς ἀποστολήν· ἐν ᾧ, περὶ ἰάσεως καὶ βαπτίσματος παύλου δι' ἀναιρίου κατὰ ἀποκάλυψιν θεοῦ, παῤῥησίας τε αὐτοῦ καὶ συντυχίας τῆς διὰ βαρνάβα πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

'Ο δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου IX, 1.
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2.
ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἱερουσαλήμ. ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐ- 3.
τὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέ- 4.
γουσαν αὐτῷ· σαουλ σαουλ, τί με διώκεις;

εἶπε

VIII, 40. ΚΒ. τῇ ϛ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. φ. ἡ. ἐ. φίλιππος εὑρέθη.

λος δέ. E. Ex eadem fabrica ſunt, ex qua verſ. 37. Tollunt iſta etiam ſchol. Codd. d. f. h. quae edidi. Ex iis, quos poſtea contuli, haec nec is habet, qui verſum 37. exhibet.

IX, 3. ἀπὸ] ἐκ. F. Vulg. Chryſ. IX, 156. Tractat haec etiam III, 104. 111. 123. 124. V, 637. Cyrill. V, a. 294.

4. φωνὴν λέγουσαν] φωνῆς λεγούσης. E.

σαουλ, σαουλ] σαῦλε. E. Ath. I, 433.

5. εἶπε δέ τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν ἐγώ
6. εἰμι ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. * ἀλλὰ ἀνάστη-
θι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθή-
7. σεταί σοι, τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ
συνοδεύοντες αὐτῷ, εἱστήκεισαν ἐννεοὶ, ἀκούον-
τες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.
8. ἠγέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεῳγμέ-
νων * τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλε-
πε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς
9. δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέ-
KB. 10. πων καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν. [Ἀρχή.]
ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνα-
νίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁρά-
ματι·

IX, 10 — 19. KB. ἐκτωβρίου α. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνανίᾳ καὶ τοῦ ὁσίου ἐμμωνοῦ τοῦ μελῳδοῦ. ἔ. τ. ἡ. ἔ. ἦν τις.

5. κύριος εἶπεν] — t κύριος — t εἶπεν — E. διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. (v. 6.) τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνάστηθι] διώκεις· (ἀλλ') ἀλλὰ ἀνάστηθι. Illa nullus omnino eorum, quos examinavi, habet. In uno, quem nuper comparavi, leguntur in marg. a man. rec. Ficta videntur ex 22, 10. 26, 14. Omittit etiam Chryſ. v. IX, 156. c. et III, 124. d. e. Excludit etiam Cyrill. V, a. 294. b. Ergo iungunt: διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι. Ath. I, 290. σκληρὸν — λακτ. ex 26, 14. laudat. Temere ergo editor huc traxit.

6. τί μέ] ὅ, τι σε. E. Cyrill. l. l.

7. Componit haec cum 22, 9. Chryſ. IX, 353. d. Compara ſcholia prioris edit. p. 339.

ἔννεοι] ἔνεοι, poſt priorem etiam edit. in Codd. et ſcholiis reperi. v. P.

8. ἀνεῳγμένων δὲ] ἀνεῳγμένων τε.

ματι· ἀναινίαν. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. 10.
ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι 11.
ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ
ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα σαῦλον ὀνόματι, Ταρ-
σέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται· καὶ εἶδεν ἐν 12.
ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι ἀναινίαν εἰσελθόντα,
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
ἀπεκρίθη δὲ * ἀναινίας· κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ 13.
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ
ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ 14.
ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆ-
σαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου, 15.
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βα-
στάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βα-
σιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδεί- 16.
ξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός
μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ ἀναινίας καὶ εἰσ- 17.
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας, εἶπε· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ὁ κύριος
ἀπέσταλκέ με, * ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ
ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
ματος

10. ἀναινία — v. 11. πρὸς αὐτὸν] — E. Cyrill. III, 229. ibid. εὐθῆ, loco εὐθεῖαν.

12. ἐν ὁράματι] — E. Habet quidem Chryſ. IX, 162. Sed 163. 263. videtur excludere.

13. δὲ ὁ] ὁ —.

15. Hunc verſum Cyrill. non tantum habet I, a. 368. uti Wetſt. notavit, ſed et III, 564. 747. IV, 389.

17. Ἰησοῦς ὁ] Ἰησοῦς —. Multoties habet Chryſ. ex quo fortaſſe illatum eſt, ut alia plura.

18. ματος ἁγίου. καὶ ἐυθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν ἀυτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
19. ψέ τε *, καὶ ἀναςὰς ἐβαπτίσθη. | καὶ λαβὼν
ΚΓ. τροφὴν ἐνίσχυσεν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐγένετο Τέλος τῆς ς.
δὲ * μετὰ τῶν * ὄντων ἐν δαμασκῷ μαθη-
20. τῶν ἡμέρας τινάς. καὶ ἐυθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν χριςὸν, ὅτι ὗυτός
21. ἐςιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίςαντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· ὀυχ ὗυτός ἐςιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε ἐις τοῦτο
* ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους ἀυτοὺς ἀγάγῃ
22. ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; σαῦλος δὲ μᾶλλον
ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς ἰουδαίους
τοὺς

IX, 19. ΚΓ. τῷ σαββάτῳ τῆς γ. ἑβδ. [καὶ ἔν τισιν, ἀπριλλίου κς.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο [ὁ] σαῦλος μετὰ τῶν.

18. παραχρῆμα καὶ] παραχρῆμα —. Habet Chryſ. IX, 162. Sed idem habet etiam ſemel ἐυθὺς, loco ἀναςάς. 163.

19. ἐνίσχυσεν] ἐνισχύθη. E. Ἐνισχύειν dicitur etiam ἀμεταβάτως. Exempla ſunt apud LXX.
δὲ ὁ σαῦλος] ὁ σαῦλος — v. P.
μετὰ τῶν] + ὄντων. D. Sic et Chryſ. l. l. 163.

20. χριςὸν] ἰησοῦν. E.

21. ἐληλύθει] ἐλήλυθεν. Iſtud requirebatur.

22. συνέχυνε] συνήσχυνε. E. Chryſ. IX, 163. 165. ubi interpretatur: ἐπεςόμιζεν, ὀυκ ἔια τι ἐιπεῖν. Fruſtra hoc vocabulum ſollicitarunt Chryſ. et alii. Defenditur auctoritate LXX. Notat, *confuſos reddere*, ac ſic *refutare*. Apud LXX. eſt etiam *terrorem iniicere, vincere, profligare, opprimere*. Sufficiebat tamen h. l. ἤλεγξεν.

ὧτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58.
ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια * παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφανον, 59.
ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· κύριε ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα, 60.
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν
Τέλος τῆς β. καὶ τοῦ ἁγίου. ἐκοιμήθη. [Τέλος.] Σαῦλος δὲ ἦν συνευδο- VIII
κῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. [Τέλος.]

Τέλος ἔντισι τῆς β.

Θ. περὶ διωγμοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ ταφῆς στεφάνου. ἐν ᾧ, περὶ φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, πολλοὺς ἐσαμάρειαν ἐπὶ τῆς σαμαρείας.

ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις· πάντες * δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας καὶ σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες 2.
εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη- 3.
σίαν,

68. ἱμάτια αὐτῶν] αὐτῶν —, Servat Chr. f. IX, 144. 145.
59. ἐπικαλούμενον] + τὸν θεόν. E. Chryf. l. l. 144.
ἰησοῦ] + χριστέ. E. Chryf. l. l.
60. θεὶς δὲ] καὶ θεὶς. E. Chryf. l. l. bis.
ἔκραξε] καὶ κράξας. E. Chryf. l. l. femel.
VIII, 1. πάντες τε] πάντες δέ. Ita politea et in aliis inveni, Chryf. IX, 144. bis καὶ πάντες 145. femel πάντες δέ.
τὰς χώρας] τῆς χώρας τ τὴν χώραν. E.
ἰουδαίας] ἰδουμαίας. E. Ita in uno reperi.

σίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων
τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυ-
4. λακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον,
10. 5. εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. [Ἀρχή] Φί-
λιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμα-
6. ρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. προσ-
εῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις * ὑπὸ τοῦ
Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς
7. καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν
γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,
βοῶντα * φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν.
8. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

1. περὶ σίμωνος τοῦ μάγου πιστεύσαντος καὶ βαπτισθέντος σὺν ἑτέροις πλείοσιν. ἐν ᾧ, περὶ τῆς τοῦ πέτρου καὶ ἰωάννου πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς καὶ ἐπικλήσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς βαπτισθέντας.

9. ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι σίμων, προϋπῆρχεν ἐν
τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς
σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·
10. ᾧ προσεῖχον * ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέ-
γοντες·

VIII, 5. ΙΘ. τῇ γ. τῆς γ. ἰβδ. ἑ. τ. ἡ. ἐ. φίλιππος κατελθών.

6. ὑπὸ τοῦ] τοῦ — E. Fell. et Gregor. ediderant, ἀπὸ τοῦ.

7. πολλῶν] πολλοί. E. Hoc nec poſtea in ullo inveni. Notatu digna ſunt, quae hic in vicino ex Weſſ. D. notantur, ἐτίζοντο et ἀπὸ πολλοῖς.
μεγάλῃ φωνῇ] φωνῇ μεγάλῃ.
ἐξήρχετο] ἐξέρχοντο. E.

10. προσεῖχον πάντες] πάντες —. Bis habet Chryſ. IX, 145. 148.

γοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ 11.
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε 12.
δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος * ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες
τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς 13.
ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν
τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε * δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ 14.
ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην· οἵτινες κα- 15.
ταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως
λάβωσι πνεῦμα ἅγιον. οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' 16.
οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ- 17.
τοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. [Τέλος.]
Τέλος τῆς γ. [Ἀρχή.]

Θεοῦ ἡ] + καλουμένη. E. In uno omnino inveni. v. Orig. I, 638. IV, 39. Utroque loco id de ſuo potuit addidiſſe, cum Lucae verba non recitet.

12. ὀνόματος τοῦ] τοῦ —

13. σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας] δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα.

16. ὑπῆρχον] ἦσαν. E.

τοῦ κυρίου ἰησοῦ] τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. A.

17. ἐπετίθουν] ἐπιτίθεσαν. E. Wetſt. B. ἐπετίθεσαν, quod nihil eſt. Sic idem verſ. 25. εὐηγγελήζοντο, quae monſtra ſunt, non verba.

Κ. 18. [Ἀρχή.] Θεασάμενος δὲ ὁ σίμων, ὅτι διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
19. χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν
ταύτην, ἵνα ᾧ * ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμ-
βάνῃ πνεῦμα ἅγιον.

IA. ὅτι οὐκ ἀργυρίου, οὐδὲ ὑποκριταῖς, ἀλλὰ ἁγίοις διὰ πίστεως ἡ μετοχὴ τοῦ ἁγίου δίδοται πνεύματος. ἐν ᾧ, τὰ περὶ ὑποκρίσεως καὶ ἐπιπλήξεως σίμωνος.

20. πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου
σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
21. θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ
ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.
ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον
22. τοῦ θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας
σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα
ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24. ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπε·
δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον,
ὅπως

VIII, 18. Κ. τῇ δ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. θεασάμενος ὁ σίμων.

18. θεασάμενος] ἰδών. E. Chryſ. pro hoc laudatur. Scil. IX, 147. a. ſed ibid. d. vulgatum habet.

20. τὸ ἀργύριόν σου] τὰ νοήματά σου. E. Cyrill. V, a. 191.

21. ἐνώπιον] ἐναντίον. E.

22. θεοῦ] κυρίου. E. Ex verſ. 24.

23. χολὴν] σχολήν. E. Ita unus in marg. notat.
ὁρῶ] θεωρῶ. E. Ita bis Chryſ. IX, 147. 148.

24. κύριον] θεόν. D.

ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
ὁι μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαν- 25.
τες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς
ἱερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν σαμαρει-
Τέλος τῆς δ. τῶν εὐηγγελίσαντο. [Τέλος.]

IB. ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς ἐυοδοῖ ὁ θεὸς τὴν σω-
τηρίαν, δῆλον ἐκ τῆς κατὰ τὸν ἐυνοῦχον ὑποθέσεως.

[Ἀρχή.] ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς 26. ΚΑ.
Φίλιππον, λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνου-
σαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν· αὕτη ἐστὶν
ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27.
ἀνὴρ αἰθίοψ ἐυνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς
βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς
ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθή- 28.
μενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνω-
σκε τὸν προφήτην ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ 29.
πνεῦμα τῷ φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ 30.
Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν
προφήτην ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώ-
σκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ 31.
ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρε-
κάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν

VIII, 26. ΚΑ. τῇ ε. τῆς γ. ἑβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον φί-
λιππον· ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἄγγελος κυρίου.

25. διαμαρτυράμενοι] διαμαρτυρόμενοι. D.
26. κατὰ] πρός. E. v. Chrys. IX, 152. IV, 350.
28. καὶ ἀνεγίνωσκε] καί. E.

32. σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος· οὕτως οὐκ ἀνοίγει
33. τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ
34. ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
35. ἑτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν.
36. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί
37.) 38. κωλύει με βαπτισθῆναι; * καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·
39. καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιπ-

32. ἐναντίον] ἐνώπιον. E. Orig. IV, 16.
κείροντος] κείραντος. E. Chryſ. IX, 153. Idem mox, ἤνοιξε. Vulg. Orig. l. l. ſed omiſſo αὐτόν.
34. λέγει τοῦτο] λέγοι. E. Cyrill. I, g 270. Sed V, a. 199. λέγει, omiſſo tamen τοῦτο.
37. εἶπε δὲ ὁ φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστι· ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.] — v. Chryſ. IX, 153. c. 155. a. Ex quatuor, quos poſtea conſului, tres non habent, et in duobus, qui ſcholia habent, nec in ſcholiis horum fit mentio. v. P. Birch.
39. πνεῦμα] + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγε-

λιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς 40. KB
ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς
πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς
καισάρειαν.

ΙΓ. περὶ τῆς οὐρανόθεν θείας κλήσεως χριστοῦ τοῦ παύλου εἰς ἀποστολήν· ἐν ᾧ, περὶ ἰάσεως καὶ βαπτίσματος παύλου δι' ἀνανίου κατὰ ἀποκάλυψιν θεοῦ, παῤῥησίας τε αὐτοῦ καὶ συντυχίας τῆς διὰ βαρνάβα πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

Ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου IX, 1.
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν
τῷ ἀρχιερεῖ, ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστο- 2.
λὰς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς,
ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας
τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἱερου-
σαλήμ. ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐ- 3.
τὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης πε-
ριήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.
καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέ- 4.
γουσαν αὐτῷ· σαουλ σαουλ, τί τε διώκεις;

εἶπε

VIII, 40. KB. τῇ ϛ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. ϛ. ᾗ. ἐ. φίλιππος εὑρέθη.

λος δέ. E. Ex eadem fabrica ſunt, ex qua verſ. 37. Tollunt iſta etiam ſchol. Codd. d. f. h. quae edidi. Ex iis, quos poſtea contuli, haec nec is habet, qui verſum 37. exhibet.

IX, 3. ἀπὸ] ἐκ. F. Vulg. Chryſ. IX, 156. Tractat haec etiam III, 104. 111. 123. 124. V, 637. Cyrill. V, a. 294.

4. φωνὴν λέγουσαν] φωνῆς λεγούσης. E.

σαουλ, σαουλ] σαῦλε. E. Ath. I, 433.

5. εἶπε δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν· ἐγώ
6. εἰμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. * ἀλλὰ ἀνάστη-
θι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθή-
7. σεταί σοι, τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ
συνοδεύοντες αὐτῷ, ἐστήκεισαν ἐννεοὶ, ἀκούον-
τες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.
8. ἠγέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμέ-
νων * τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλε-
πε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς
9. δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέ-
KB. 10. πων καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν. [Ἀρχή.]
ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνα-
νίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁρά-
ματι·

IX, 10 — 19. KB. ὀκτωβρίου α. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνανίας καὶ τοῦ ὁσίου ἐωμαιοῦ τοῦ μελῳδοῦ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἦν τις.

5. κύριος εἶπεν] — t κύριος — t εἶπεν — E.
διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. (v. 6.) τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνάστηθι] διώκεις· (ἀλλ') ἀλλὰ ἀνάστηθι. Illa nullus omnino eorum, quos examinavi, habet. In uno, quem nuper comparavi, leguntur in marg. a man. rec. Ficta videntur ex 22, 10. 26, 14. Omittit etiam Chryſ. v. IX, 156. c. et III, 124. d. e. Excludit etiam Cyrill. V, a. 294. b. Ergo iungunt: διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι. Ath. I, 290. σκληρὸν — λακτ. ex 26, 14. laudat. Temere ergo editor huc traxit.

6. τί τε] ὅ, τι σε. E. Cyrill. l. l.

7. Componit haec cum 22, 9. Chryſ. IX, 353. d. Compara ſcholia prioris edit. p. 339.
ἐννεοὶ] ἔνδοι, poſt priorem etiam edit. in Codd. et ſcholiis reperi. v. P.

8. ἀνεῳγμένων δὲ] ἀνεῳγμένων τε.

ματι· ἀναγνία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. 10.
ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι 11.
ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ
ζήτησον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα σαῦλον ὀνόματι, ταρ-
σέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται· καὶ εἶδεν ἐν 12.
ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι ἀναγνίαν εἰσελθόντα,
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
ἀπεκρίθη δὲ * ἀναγνίας· κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ 13.
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ
ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ 14.
ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆ-
σαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου, 15.
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βα-
στάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βα-
σιλέων, υἱῶν τε ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδεί- 16.
ξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός
μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ ἀναγνίας καὶ εἰσ- 17.
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας, εἶπε· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ὁ κύριος
ἀπέσταλκέ με, * ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ
ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
ματος

10. ἀναγνία — v. 11. πρὸς αὐτὸν] — E. Cyrill. III, 229. ibid. ἐυθῆ, loco ἐυθεῖαν.

12. ἐν ὁράματι] — E. Habet quidem Chryſ. IX, 162. Sed 163. 263. videtur excludere.

13. δὲ ὁ] ὁ —.

15. Hunc verſum Cyrill. non tantum habet I, a. 368. uti Wetſt. notavit, ſed et III, 564. 747. IV, 389.

17. ἰησοῦς ὁ] ἰησοῦς —. Multoties habet Chryſ. ex quo fortaſſe illatum eſt, ut alia plura.

18. ματος ἁγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
19. ψέ τε *, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. | καὶ λαβὼν
ΚΓ. τροφὴν ἐνίσχυσεν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐγένετο Τέλος τῆς γ.
δὲ * μετὰ τῶν * ὄντων ἐν Δαμασκῷ μαθη-
20. τῶν ἡμέρας τινάς. καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν χριστὸν, ὅτι οὗτός
21. ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίσαντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
* ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
22. ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; σαῦλος δὲ μᾶλλον
ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς ἰουδαίους
τοὺς

IX, 19. ΚΓ. τῷ σαββάτῳ τῆς γ. ἐβδ. [καὶ ἓν τισιν, ἀπειλλίου κϛ.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο [ὁ] σαῦλος μετὰ τῶν.

18. παρέχεμα καὶ] παραχεῖμα —. Habet Chryſ. IX, 162. Sed idem habet etiam ſemel εὐθὺς, loco ἀναστάς. 163.

19. ἐνίσχυσεν] ἐνισχύθη. E. Ἐνισχύειν dicitur etiam ἀμεταβάτως. Exempla ſunt apud LXX.
δὲ ὁ σαῦλος] ὁ σαῦλος — v. P.
μετὰ τῶν] + ὄντων. D. Sic et Chryſ. l. l. 163.

20. χριστὸν] ἰησοῦν. E.

21. ἐληλύθει] ἐλήλυθεν. Iſtud requirebatur.

22. συνέχυνε] συνήσχυνε. E. Chryſ. IX, 163. 165. ubi interpretatur: ἐπισόμιζεν, οὐκ ἔλεγε τι ἐπιτῖν. Fruſtra hoc vocabulum ſollicitarunt Chryſ. et alii. Defenditur auctoritate LXX. Notat, *confuſos reddere*, ac ſic *refutare*. Apud LXX. eſt etiam *terrorem inicere, vincere, proſligare, opprimere*. Sufficiebat tamen h. l. ἤλεγξεν.

τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ὡς δὲ ἐπληροῦντο 23. ἡμέραι ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ 24. ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆ- 25. καν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. παραγενόμενος δὲ ὁ σαῦλος * ἐν ἱερου- 26. σαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες, ὅτι ἐστὶ μαθητής. βαρνάβας δὲ ἐπιλαβό- 27. μενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμε- 28. νος * εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ. ἐλάλει τε 29. καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ 30. ἀδελφοὶ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς καισάρειαν, καὶ

24. παρετήρουν] παρετηροῦντο. E. Orig. II, 394. τε τὰς] δὲ καὶ τὰς. E. Orig. l. l. mox idem, ἡμέρας καί.

25. αὐτὸν οἱ μαθηταὶ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. E. Orig. l. l. mox idem: τοῦ τείχους καθῆκαν.

26. εἰς] ἐν.

28. καὶ ἐκπορευόμενος] —. Quod alibi utrumque coniungi solet. Habet et omittit Chrys. IX, 169. 172. ἐν] εἰς.

31. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς ταρσόν. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. [Τέλος.] Τέλος τοῦ σαββάτου.

ΙΔ. περὶ ἀινέα παραλυτικοῦ, ἐκβέντος ἐν λύδδῃ διὰ πέτρου· ἐν ᾧ, τὰ περὶ ταβιθᾶς τῆς φιλοχήρου, ἣν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ πέτρος διὰ προσευχῆς ἐν ἰόππῃ.

ΚΔ. 32. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
33. τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ἀινέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλε-
34. λυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος· ἀινέα, ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶ-
35. σον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν καὶ τὸν σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
36. ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια, ὀνόματι ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς· αὕτη ἦν

IX, 32. ΚΔ. τῇ κυριακῇ δ. τοῦ παραλύτου· ἐν ἄλλοις· τὸ αὐτὸ καὶ νεκρώσιμον (ἀνάγνωσμα.) ἐν ἄλλοις· ἐις ἀσθενοῦντας. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο πέτρου.

35. σάρωνα] σαρωνᾶν t σαρωνᾶ t ἀσάρωνα t ἀσσάρωνα. Poltremum habet Chryſ. IX, 170.

36. ταβιθὰ] ταβηθὰ alii. Sic et verſ. 40. Tractat haec Chryſ. non ſolum IX, 171. ſeq. ſed et XII, 587. ſeq. Orig. III, 256. ταβιθά, ἥτις ἑρμηνευομένη. Divina autem ſunt, quae ibi docet: ἐπεὶ ἦσαν ἐν ὑπερῴῳ, οὐκ ἦσαν κάτω. et: Ταβιθὰ κάτω οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐν τῷ ὑπερῴῳ. κ. τ. λ. At enim vero mortua demum eo ſublata eſt, ut legitur verſ. 37.

γοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ 11.
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε 12.
δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος * ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες
τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς 13.
ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν
τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε * δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ 14.
ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην· οἵτινες κα- 15.
ταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως
λάβωσι πνεῦμα ἅγιον. οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' 16.
οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ- 17.
τοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. [Τέλος.]
Τέλος τῆς γ.
['Αρχή.]

θεοῦ ἡ] + καλουμένη. E. In uno omnino inveni. v. Orig. I, 638. IV, 39. Utroque loco id de ſuo potuit addidiſſe, cum Lucae verba non recitet.

12. ὀνόματος τοῦ] τοῦ —

13. σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας] δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα.

16. ὑπῆρχον] ἦσαν. E.

τοῦ κυρίου ἰησοῦ] τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. A.

17. ἐπετίθουν] ἐπιτίθεσαν. E. Wetſt. B. ἐπετίθεσαν, quod nihil eſt. Sic idem verſ. 25. εὐηγγελήζοντο, quae monſtra ſunt, non verba.

Κ. 18. [Ἀρχή.] θεασάμενος δὲ ὁ σίμων, ὅτι διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
19. χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν
ταύτην, ἵνα ᾧ * ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμ-
βάνῃ πνεῦμα ἅγιον.

IA. ὅτι οὐκ ἀργυρίου, οὐδὲ ὑποκριταῖς, ἀλλὰ ἁγίοις διὰ πίστεως ἡ μετοχὴ τοῦ ἁγίου δίδοται πνεύματος. ἐν ᾧ, τὰ περὶ ὑποκρίσεως καὶ ἐπιπλήξεως σίμωνος.

20. πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου
σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
21. θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ
ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.
ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον
22. τοῦ θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας
σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα
ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24. ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπε·
δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον,
ὅπως

VIII, 18. Κ. τῇ δ. τῆς γ. ἰβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. θεασάμενος ὁ σίμων.

18. θεασάμενος] ἰδών. E. Chryſ. pro hoc laudatur. Scil. IX, 147. a. ſed ibid. d. vulgatum habet.

20. τὸ ἀργύριόν σου] τὰ νοήματά σου. E. Cyrill. V, a. 191.

21. ἐνώπιον] ἐναντίον. E.

22. θεοῦ] κυρίου. E. Ex verſ. 24.

23. χολὴν] σχολήν. E. Ita unus in marg. notat.
ὁρῶ] θεωρῶ. E. Ita bis Chryſ. IX, 147. 148.

24. κύριον] θεόν. D.

ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
ὁι μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαν- 25.
τες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς
ἱερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν σαμαρει-
Τέλος τῆς δ. τῶν εὐηγγελίσαντο. [Τέλος.]

IB. ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς ἐυοδοῖ ὁ θεὸς τὴν σω-
τηρίαν, δῆλον ἐκ τῆς κατὰ τὸν ἐυνοῦχον ὑποθέσεως.

[Ἀρχή.] ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς 26. ΚΑ.
Φίλιππον, λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνου-
σαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν· αὕτη ἐστὶν
ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27.
ἀνὴρ αἰθίοψ ἐυνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς
βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς
ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθή- 28.
μενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνω-
σκε τὸν προφήτην ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ 29.
πνεῦμα τῷ φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ 30.
Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν
προφήτην ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώ-
σκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ 31.
ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρε-
κάλεσέ τε τὸν φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν

VIII, 26. ΚΑ. τῇ ε. τῆς γ. ἐβδ. καὶ εἰς τὸν ἅγιον φί-
λιππον· ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἄγγελος κυρίου.

25. διαμαρτυράμενοι] διαμαρτυρόμενοι. D.
26. κατὰ] πρός. E. v. Chryſ. IX, 152. IV, 350.
28. καὶ ἀνεγίνωσκε] καί. E.

32. σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν
ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ
σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ
κείροντος αὐτὸν ἄφωνος· οὕτως οὐκ ἀνοίγει
33. τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῶν
ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ
τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ
34. ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ
Φιλίππῳ, εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προ-
φήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
35. ἑτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ
στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γρα-
φῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν.
36. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί
τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί
7.) 38. κωλύει με βαπτισθῆναι; * καὶ ἐκέλευσε
στῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι
εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·
39. καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ
τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φί-
λιπ-

32. ἐναντίον] ἐνώπιον. E. Orig. IV, 16.
κείροντος] κείραντος. E. Chryſ. IX, 153. Idem mox, ἤνοιξε. Vulg. Orig. l. l. ſed omiſſo αὐτόν.
34. λέγει τοῦτο] λέγοι. E. Cyrill. I, g 270. Sed V, a. 199. λέγει, omiſſo tamen τοῦτο.
37. Εἶπε δὲ ὁ φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστι· ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.] — v. Chryſ. IX, 153. c. 155. a. Ex quatuor, quos poſtea conſului, tres non habent, et in duobus, qui ſcholia habent, nec in ſcholiis horum fit mentio. v. P. Birch.
39. πνεῦμα] + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγε-

λιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς 40. Kl
ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς καισάρειαν.

ΙΓ. περὶ τῆς οὐρανόθεν θείας κλήσεως χριστοῦ τοῦ παυλου εἰς ἀποστολήν· ἐν ᾧ, περὶ ἰάσεως καὶ βαπτίσματος παύλου δι' ἀνανίου κατὰ ἀποκάλυψιν θεοῦ, παῤῥησίας τε αὐτοῦ καὶ συντυχίας τῆς διὰ βαρνάβα πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

Ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου IX, 1
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστο- 2.
λὰς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἱερουσαλήμ. ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐ- 3.
τὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέ- 4.
γουσαν αὐτῷ· σαοὺλ σαοὺλ, τί τε διώκεις; εἶπε

VIII, 40. KB. τῇ ϛ. τῆς γ. ἑβδ. ἐ. ϛ. ἡ. ἐ. φίλιππος εὑρέθη.

λος δέ. E. Ex eadem fabrica ſunt, ex qua verſ. 37. Tollunt iſta etiam ſchol. Codd. d. f. h. quae edidi. Ex iis, quos poſtea contuli, haec nec is habet, qui verſum 37. exhibet.

IX, 3. ἀπὸ] ἐκ. E. Vulg. Chryſ. IX, 156. Tractat haec etiam III, 104. 111. 123. 124. V, 637. Cyrill. V, a. 294.

4. φωνὴν λέγουσαν] φωνῆς λεγούσης. E.

σαοὺλ, σαοὺλ] σαῦλε. E. Ath. I, 433.

5. εἶπε δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν· ἐγώ
6. εἰμι ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. * ἀλλὰ ἀνάστη-
θι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθή-
7. σεταί σοι, τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ
συνοδεύοντες αὐτῷ, εἱστήκεισαν ἐννεοὶ, ἀκούον-
τες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.
8. ἠγέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμέ-
νων * τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλε-
πε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς
9. δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέ-
ΚΒ. 10. πων καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν. [Ἀρχή.]
ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνα-
νίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁρά-
ματι·

IX, 10 — 19. ΚΒ. ὀκτωβρίου α. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνανία καὶ τοῦ ὁσίου ἐωμαυοῦ τοῦ μελῳδοῦ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἦν τις.

5. κύριος εἶπεν] — t κύριος — t εἶπεν — E.
διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. (v. 6.) τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνάστηθι] διώκεις· (ἀλλ') ἀλλὰ ἀνάστηθι. Alia nullus omnino eorum, quos examinavi, habet. In uno, quem nuper comparavi, leguntur in marg. a man. rec. Ficta videntur ex 22, 10. 26, 14. Omittit etiam Chryſ. v. IX, 156. c. et III, 124. d. e. Excludit etiam Cyrill. V, a. 294. b. Ergo iungunt: διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι. Ath. I, 290. σκληρὸν — λακτ. ex 26, 14. laudat. Temere ergo editor huc traxit.

6. τί μέ] ὅ, τι σε. E. Cyrill. l. l.

7. Componit haec cum 22, 9. Chryſ. IX, 353. d. Compara ſcholia prioris edit. p. 339.
ἐννεοὶ] ἐνεοὶ, poſt priorem etiam edit. in Codd. et ſcholiis reperi. v. P.

8. ἀνεῳγμένων δὲ] ἀνεῳγμένων τε.

ματι· ἀνανίᾳ. ὁ δὲ ἔιπεν· ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. 10.
ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι 11.
ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ
ζήτησον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα σαῦλον ὀνόματι, ταρ-
σέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται· καὶ ἶδεν ἐν 12.
ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι ἀνανίαν εἰσελθόντα,
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
ἀπεκρίθη δὲ * ἀνανίας· κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ 13.
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ
ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ 14.
ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆ-
σαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου. ἔιπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου, 15.
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βα-
στάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βα-
σιλέων, υἱῶν τε ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδεί- 16.
ξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός
μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ ἀνανίας καὶ εἰσ- 17.
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας, ἔιπε· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ὁ κύριος
ἀπέσταλκέ με, * ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ
ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
ματος

10. ἀνανία — v. 11. πρὸς αὐτὸν] — E. Cyrill. III, 229. ibid. ἐυθῆ, loco ἐυθεῖαν.

12. ἐν ὁράματι] — E. Habet quidem Chryſ. IX, 162. Sed 163. 265. videtur excludere.

13. δὲ ὁ] ὁ —.

15. Hunc verſum Cyrill. non tantum habet I, a. 368. uti Wetſt. notavit, ſed et III, 564. 747. IV, 389.

17. ἰησοῦς ὁ] ἰησοῦς —. Multoties habet Chryſ. ex quo fortaſſe illatum eſt, ut alia plura.

18. ματος ἁγίου. καὶ ἐυθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
19. ψέ τε *, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. | καὶ λαβὼν
ΚΓ. τροφὴν ἐνίσχυσεν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐγένετο Τέλος τῆς ϛ.
δὲ * μετὰ τῶν * ὄντων ἐν δαμασκῷ μαθη-
20. τῶν ἡμέρας τινάς. καὶ ἐυθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν χριστὸν, ὅτι οὗτός
21. ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
* ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
22. ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; σαῦλος δὲ μᾶλλον
ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς ἰουδαίους
τοὺς

IX, 19. ΚΓ. τῷ σαββάτῳ τῆς γ. ἑβδ. [καὶ ἔν τισιν, ἀπριλλίου κϛ.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο [ὁ] σαῦλος μετὰ τῶν.

18. παραχρῆμα καὶ] παραχρῆμα —. Habet Chryſ. IX, 162. Sed idem habet etiam ſemel ἐυθὺς, loco ἀναστάς. 163.

19. ἐνίσχυσεν] ἐνισχύθη. E. Ἐνισχύειν dicitur etiam ἀμεταβάτως. Exempla ſunt apud LXX.
δὲ ὁ σαῦλος] ὁ σαῦλος — v. P.
μετὰ τῶν] + ὄντων. D. Sic et Chryſ. l. l. 163.

20. χριστὸν] ἰησοῦν. E.

21. ἐληλύθει] ἐλήλυθεν. Iſtud requirebatur.

22. συνέχυνε] συνῄσχυνε. E. Chryſ. IX, 163. 165. ubi interpretatur: ἐπεστόμιζεν, οὐκ ἔια τι εἰπεῖν. Fruſtra hoc vocabulum ſollicitarunt Chryſ. et alii. Defenditur auctoritate LXX. Notat, *confuſos reddere*, ac ſic *refutare*. Apud LXX. eſt etiam *terrorem iniicere, vincere, proſtigare, opprimere*. Sufficiebat tamen h. l. ἤλεγξεν.

τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ὡς δὲ ἐπληροῦντο 23. ἡμέραι ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ 24. ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆ- 25. καν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. παραγενόμενος δὲ ὁ σαῦλος * ἐν ἱερου- 26. σαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες, ὅτι ἐστὶ μαθητής. βαρνάβας δὲ ἐπιλαβό- 27. μενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμε- 28. νος * εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ. ἐλάλει τε 29. καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ 30. ἀδελφοὶ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς καισάρειαν, καὶ

24. παρετήρουν] παρετηροῦντο. E. Orig. II, 394.
τε τὰς] δὲ καὶ τὰς. E. Orig. l. l. mox idem, ἡμέρας καί.

25. αὐτὸν οἱ μαθηταὶ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. E. Orig. l. l. mox idem: τοῦ τείχους καθῆκαν.

26. εἰς] ἐν.

28. καὶ ἐκπορευόμενος] —. Quod alibi utrumque coniungi solet. Habet et omittit Chrys. IX, 169. 172.
ἐν] εἰς.

31. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς ταρσόν. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ Φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. [Τέλος.] Τέλος τοῦ σαββάτου.

ΙΔ. περὶ ἀνίσου παραλυτικοῦ, ἐκβέντος ἐν λύδδῃ διὰ πέτρου· ἐν ᾧ, τὰ περὶ ταβιθᾶς τῆς φιλοχήρου, ἣν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ πέτρος διὰ προσευχῆς ἐν ἰόππῃ.

ΚΔ. 32. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
33. τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ἀινέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλε-
34. λυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος· ἀινέα, ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶ-
35. σον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν καὶ τὸν σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
36. ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια, ὀνόματι ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς· αὕτη ἦν

IX, 32. ΚΔ. τῇ κυριακῇ δ. τοῦ παραλύτου· ἐν ἄλλοις· τὸ αὐτὸ καὶ νεκρώσιμον (ἀνάγνωσμα.) ἐν ἄλλοις· ἐφ' ἁσθενοῦντας. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο πέτρου.

35. σάρωνα] σαρωνᾶν t σαρωνᾶ t ἀσάρωνα t ἀσσάρωνα. Poltremum habet Chryſ. IX, 170.

36. ταβιθὰ] ταβηθὰ alii. Sic et verſ. 40. Tractat haec Chryſ. non ſolum IX, 171. ſeq. ſed et XII, 587. ſeq. Orig. III, 256. ταβιθὰ, ἥτις ἑρμηνευομένη. Divina autem ſunt, quae ibi docet: ἐπεὶ ἦσαν ἐν ὑπερῴᾳ, οὐκ ἦσαν κάτω. et: Ταβιθὰ κάτω οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐν τῷ ὑπερῴᾳ. κ. τ. λ. At enim vero mortua demum eo ſublata eſt, ut legitur verſ. 37.

ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν,
ὧν ἐποίει. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί- 37.
ναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαν-
τες δὲ αὐτὴν, ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ. ἐγγὺς δὲ 38.
οὔσης λύδδης τῇ ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκού-
σαντες, ὅτι πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν *
πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες, μὴ ὀκνῆσαι διελ-
θεῖν ἕως αὐτῶν. ἀναστὰς δὲ πέτρος συνῆλ- 39.
θεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς
τὸ ὑπερῷον· καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ
χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας
καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ
δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος, 40.
θεὶς τὰ γόνατα προσήυξατο· καὶ ἐπιστρέψας
πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε· ταβιθὰ, ἀνάστηθι. ἡ
δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα
τὸν πέτρον, ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖ- 41.
ρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.
γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς ἰόππης· 42.
καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. [Τέλος.]

Τέλος τῆς κυριακῆς.

[Ἀρχή.]

37. ἔθηκαν ἐν] + τῷ. E.

38. ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας] δύο ἄνδρας. — Duos istos misit Chrys. IX, 171. qui ibi omittit πρὸς αὐτὸν, quique ibidem et 173. παρακαλοῦντας et παρακαλοῦντες exhibet. Istos duos praetereuntes vidit etiam Hieron. Infra 10, 19. tres adeo vidit. Quae acies oculorum!

39. παρέστησαν] περιέστησαν. E. Chrys. IX, 171. Elegantius. Praeclare de his disputat VIII, 512. c.

41. δοὺς κ. τ. λ.] καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς, et rursus vulgatum, ac mox, καὶ φωνήσας. Chrys. IX, 172.

43. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ.

IE. περὶ κορνηλίου, ὅσα τι πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος εἶπε, καὶ ὅσα πάλιν πρὸς πέτρου οὐρανόθεν περὶ κλήσεως ἐθνῶν ἐρρέθη· ἐν ᾧ, ὅτι μεταπαλεὶς ὁ πέτρος ἦλθε πρὸς κορνήλιον. ἐπανάληψις παρὰ τοῦ κορνηλίου, ὧν ὁ ἄγγελος ἐμαρτύρησε καὶ ὑφηγήσατο αὐτῷ τῷ κορνηλίῳ. πέτρου κατήχησις εἰς χριστὸν, τοῦ τε ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας δωρεὰ, καὶ ὅπως ἐβαπτίσθησαν τότε οἱ ἐξ ἐθνῶν πιστεύσαντες.

E. X, 1. [Ἀρχή.] Ἀνὴρ δέ τις * ἐν καισαρείᾳ ὀνόματι κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ * σπείρας
2. τῆς καλουμένης ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διαπαντὸς,
3. εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ ὥραν * ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ· κορνήλιε.

IX, 43. — X, 20. τῇ β. τῆς δ. ἑβδ. ἔν τισιν. ε. τ. ἡ. ε. ἐγένετο ἡμέρας.

X, 1. ΚΕ. τῇ β. τῆς δ. ἑβδ. ε. τ. ἡ. ε. ἀνήρ τις ἦν.

X, 1. ἦν ἐν] ἦν — A. Arbitror ex lectionariis assumtum esse. ἦν requirit saltem vers. 3. οὗτος εἶδεν. Sed nullus Cod. id agnoscit. ἦν tamen servat etiam Damasc. II, 465.

σπείρης] σπείρας. Credibile est, non solum σπείρα, sed et σπεῖρη dictum esse, quod tamen non nisi apud poëtas reperi.

2. ποιῶν τε] τε — E. Chrys. IX, 177. Sed idem semel habet παντὶ, loco πολλάς.

3. ὡσεὶ] + περί. E. mox ὥρα ἑνάτη bis Chrys. IX, 177. De ἔθνος iam monui.

φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ 16.
ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ
Τέλος τῆς β. σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. [Τέλος.] ὡς δὲ ἐν 17.
ἑαυτῷ διηπόρει ὁ πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ σίμων ὁ ἐπι- 18.
καλούμενος πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ 19.
δὲ πέτρου * διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα· ἰδοὺ, ἄνδρες * ζητοῦσί σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ 20.
πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος· διότι
ἐγὼ

κρίας βίβηλον. E. Cyrill. III, 12. et I, a. 498. VI, b. 319. Etsi Orig. aliquoties habeat ἔφαγον, infert tamen etiam εἰσῆλθεν, ut I, 615. et alibi. Ex confusione 11, 8.

16. πάλιν] — t ἐνθὺς t ἐνθέως. E. πάλιν abest. Orig. I, 386. Tria his farcimina occidentalia appposuit Griesb. p. 103. His escis inescare vult loctores.

17. ὅραμα] ῥῆμα. E. Ita alibi occurrit in N. T.

διερωτήσαντες] + καὶ μαθόντες. E. Pro hoc laudatur etiam Chrys. a Wetst. Igitur etiam a Griesb. Ego IX. 179. d. id video abesse. Sed nec in XIII. istis voluminibus inveni. Notassem enim mihi. Sic mox τοῦ, post οἰκίαν, quod habet Chrys. non notarunt.

19. ἐνθυμουμένου] διενθυμουμένου.

ἄνδρες τρεῖς] τρεῖς — E. Ex vers. 7. aut 11, 11. Wetst. B. infert δύο. Militem ergo pro nullo habuit.

20. διότι ἐγὼ] ὅτι ἐγὼ t ἐγὼ γάρ. E. διότι et ὅτι Chrys. IX, 179. e.

Κ3. 21. ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. [Ἀρχή.] καταβὰς δὲ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας, * εἶπεν· ἰδοὺ, ἐγώ εἰμι, ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν
22. πάρεστε; οἱ δὲ εἶπον· κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
23. ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς, ἐξένισε. τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ * ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ.
24. καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν καισάρειαν· ὁ δὲ κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς
25. ἀναγκαίους φίλους. ὡς δὲ ἐγένετο * τοῦ εἰσελ-

X, 21. Κ3. τῇ γ· τῆς δ. ἰβδ. ἑ. τ· ἡ. ἑ. καταβὰς ὁ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν [ἐν ἄλλῳ· ὑπὸ τοῦ κορνηλίου, εἶπεν·] εἶπεν· ἐγώ εἰμι.

21. ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν] ἄνδρας. v. P. Omittunt etiam quatuor, quos poſtea examinavi.

23. ὁ πέτρος] ἀναστὰς t ἀναστὰς ὁ πέτρος. E. Poſterius Chryſ. 180. 184. Sed hic ſemel etiam ἦλθε, loco ἐξῆλθε et συνῆλθον εἰς τὴν καισάρειαν, omiſſis αὐτῷ — εἰσῆλθον.
ἀπὸ τῆς ἰόππης] τῆς —.

24. συγκαλεσάμενος] προσκαλεσάμενος. E. Utrumque Chryſ. l. l. 181. 184. a. b.
φίλους] Appendicem recenſionis ſcurrilis notat Wetſt. ad hunc verſum et ad 11, 1. 2.

25. ἐγένετο] + τοῦ. Omittit Chryſ. l. l. 184. c.

ματι· ἀναινία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. 10.
ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι 11.
ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ
ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα σαῦλον ὀνόματι, Ταρ-
σέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται· καὶ εἶδεν ἐν 12.
ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀναινίαν εἰσελθόντα,
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
ἀπεκρίθη δὲ * Ἀνανίας· κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ 13.
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ
ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ 14.
ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆ-
σαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου, 15.
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βα-
στάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βα-
σιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδεί- 16.
ξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός
μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσ- 17.
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας, εἶπε· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ὁ κύριος
ἀπέσταλκέ με, * ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ
ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
ματος

10. ἀναινία — v. 11. πρὸς αὐτὸν] — E. Cyrill. III, 229. ibid. ἐυθῆ, loco ἐυθεῖαν.

12. ἐν ὁράματι] — E. Habet quidem Chryſ. IX, 162. Sed 163. 263. videtur excludere.

13. δὲ ὁ] ὁ —.

15. Hunc verſum Cyrill. non tantum habet I, a. 368. uti Wetſt. notavit, ſed et III, 564. 747. IV, 389.

17. ἰησοῦς ὁ] ἰησοῦς —. Multoties habet Chryſ. ex quo fortaſſe illatum eſt, ut alia plura.

18. ματος ἁγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
19. ψέ τε *, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. | καὶ λαβὼν
ΚΓ. τροφὴν ἐνίσχυσεν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐγένετο Τέλος τῆς ς.
δὲ * μετὰ τῶν * ὄντων ἐν Δαμασκῷ μαθη-
20. τῶν ἡμέρας τινάς. καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν χριστὸν, ὅτι οὗτός
21. ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίσαντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
* ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
22. ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; σαῦλος δὲ μᾶλλον
ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς ἰουδαίους
τοὺς

IX, 19. ΚΓ. τῷ σαββάτῳ τῆς γ. ἑβδ. [καὶ ἔν τισιν, ἀπειλλίου κε.] ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο [ὁ] σαῦλος μετὰ τῶν.

18. παραχρῆμα καὶ] παραχρῆμα —. Habet Chryſ. IX, 162. Sed idem habet etiam ſemel εὐθὺς, loco ἀναστάς. 163.

19. ἐνίσχυσεν] ἐνισχύθη. E. Ἐνισχύειν dicitur etiam ἁμεταβάτως. Exempla ſunt apud LXX.
δὲ ὁ σαῦλος] ὁ σαῦλος — v. P.
μετὰ τῶν] + ὄντων. D. Sic et Chryſ. l. l. 163.

20. χριστὸν] ἰησοῦν. E.

21. ἐληλύθει] ἐλήλυθεν. Iſtud requirebatur.

22. συνέχυνε] συνήσχυνε. E. Chryſ. IX, 163. 165. ubi interpretatur: ἐπισόμιζεν, οὐκ ἔλεγε τι ἐπιπλῆν. Fruſtra hoc vocabulum ſollicitarunt Chryſ. et alii. Defenditur auctoritate LXX. Notat, *confuſos reddere*, ac ſic *refutare*. Apud LXX. eſt etiam *terrorem inicere, vincere, profligare, opprimere*. Sufficiebat tamen h. l. ἤλεγξεν.

τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ὡς δὲ ἐπληροῦντο 23. ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ 24. ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆ- 25. καν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. παραγενόμενος δὲ ὁ σαῦλος * ἐν ἱερου- 26. σαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες, ὅτι ἐστὶ μαθητής. βαρναβᾶς δὲ ἐπιλαβό- 27. μενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμε- 28. νος * εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ. ἐλάλει τε 29. καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ 30. ἀδελφοὶ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς καισάρειαν, καὶ

24. παρετήρουν] παρετηροῦντο. E. Orig. II, 394.
τε τὰς] δὲ καὶ τὰς. E. Orig. l. l. mox idem, ἡμέρας καί.

25. αὐτὸν οἱ μαθηταὶ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. E. Orig. l. l. mox idem: τοῦ τείχους καθῆκαν.

26. εἰς] ἐν.

28. καὶ ἐκπορευόμενος] —. Quod alibi utrumque coniungi solet. Habet et omittit Chrys. IX, 169. 172.
ἐν] εἰς.

31. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς ταρσόν. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. [Τέλος.] Τέλος τοῦ σαββάτου.

ΙΔ. περὶ ἀινέα παραλυτικοῦ, ἐν λύδδῃ διὰ πέτρου· ἐν ᾧ, τὰ περὶ ταβιθᾶς τῆς φιλοχήρου, ἣν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ πέτρος διὰ προσευχῆς ἐν ἰόππῃ.

Δ. 32. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
33. τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ἀινέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλε-
34. λυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος· ἀινέα, ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶ-
35. σον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν καὶ τὸν σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
36. ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια, ὀνόματι ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς· αὕτη ἦν

IX, 32. ΚΔ. τῇ κυριακῇ δ. τοῦ παραλύτου· ἐν ἄλλοις· τὸ αὐτὸ καὶ νεκρώσιμον (ἀνάγνωσμα.) ἐν ἄλλοις· ἐφ' ᾧ ἀσθενοῦντας, ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο πέτρος.

35. σάρωνα] σαρωνᾶν t σαρωνᾶ t ἀσάρωνα t ἀσσάρωνα. Poltremum habet Chryſ. IX, 170.

36. ταβιθά] ταβηθὰ alii. Sic et verſ. 40. Tractat haec Chryſ. non ſolum IX, 171. ſeq. ſed et XII, 587. ſeq. Orig. III, 256. ταβιθά, ἥτις ἑρμηνευομένη. Divina autem ſunt, quae ibi docet: ἐπεὶ ἦσαν ἐν ὑπερῴῳ, οὐκ ἦσαν κάτω. et: Ταβιθὰ κάτω οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐν τῷ ὑπερῴῳ. κ. τ. λ. At enim vero mortua demum eo ſublata eſt, ut legitur verſ. 37.

ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν, ὧν ἐποίει. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν, ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. ἐγγὺς δὲ 38. οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες, ὅτι πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν * πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες, μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. ἀναστὰς δὲ πέτρος συνῆλ- 39. θεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον· καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος, 40. θεὶς τὰ γόνατα προσήυξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε· ταβιθὰ, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον, ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖ- 41. ρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης· 42.

Τέλος τῆς καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. [Τέλος.]
κυριακῆς. [Ἀρχή.]

37. ἔθηκαν ἐν] + τῷ. E.

38. ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας] δύο ἄνδρας. — Duos iſtos miſit Chryſ. IX, 171. qui ibi omittit πρὸς αὐτὸν, quique ibidem et 173. παρακαλοῦντας et παρακαλοῦντες exhibet. Iſtos duos praetereuntes vidit etiam Hieron. Infrà 10, 19. tres adeo vidit. Quae acies oculorum!

39. παρέστησαν] περιέστησαν. E. Chryſ. IX, 171. Elegantius. Praeclare de his disputat VIII, 512. c.

41. δοὺς κ. τ. λ.] καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς, et rurſus vulgatum, ac mox, καὶ φωνήσας. Chryſ. IX, 172.

43. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

ΙΕ. περὶ κορνηλίου, ὅσα τι πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος εἶπε, καὶ ὅσα πάλιν πρὸς Πέτρου ἀνερωτήθη περὶ κλήσεως ἐθνῶν ἐξεῖθη· ἐν ᾧ, ὅτι μετασαλεὶς ὁ Πέτρος ἦλθε πρὸς κορνήλιον. ἐπανάληψις παρὰ τοῦ κορνηλίου, ὧν ὁ ἄγγελος ἐμαρτύρησε καὶ ὑφηγήσατο αὐτῷ τῷ κορνηλίῳ. πέτρου κατήχησις εἰς χριστὸν, τοῦ τε ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας δωρεά, καὶ ὅπως ἐβαπτίσθησαν τότε οἱ ἐξ ἐθνῶν πιστεύσαντες.

Ε. Χ, 1. [Ἀρχή.] Ἀνὴρ δέ τις * ἐν καισαρείᾳ ὀνόματι κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ * σπείρας
2. τῆς καλουμένης ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διαπαντὸς,
3. εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ ὥραν * ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ· κορνήλιε.

ο

IX, 43. — X, 20. τῇ β. τῆς δ. ἑβδ. ἔν τισιν. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο ἡμέρας.

X, 1. ΚΕ. τῇ β. τῆς δ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἀνήρ τις ἦν.

X, 1. ἦν ἐν] ἦν — A. Arbitror ex lectionariis aſſumtum eſſe. ἦν requirit ſaltem verſ. 3. οὗτος εἶδεν. Sed nullus Cod. id agnoscit. ἦν tamen ſervat etiam Damasc. II, 465.

σπείρης] σπείρας. Credibile eſt, non ſolum σπείρα, ſed et σπεῖρη dictum eſſe, quod tamen non niſi apud poëtas reperi.

2. ποιῶν τε] τε — E. Chryſ. IX, 177. Sed idem ſemel habet παντὶ, loco πολλάς.

3. ὡσεὶ] + περί. E. mox ὥρα ἐνάτη bis Chryſ. IX, 177. De ἔνατος iam monui.

φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ 16.
ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ
Τέλος τῆς β. σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. [Τέλος.] ὡς δὲ ἐν 17.
ἑαυτῷ διηπόρει ὁ πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ σίμων ὁ ἐπι- 18.
καλούμενος πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ 19.
δὲ πέτρου * διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα· ἰδοὺ, ἄνδρες * ζητοῦσί σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ 20.
πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος· διότι
ἐγὼ

κρέας βέβηλον. E. Cyrill. III, 12. et I, a. 498. VI, b. 319. Etsi Orig. aliquoties habeat ἔφαγον, infert tamen etiam εἰσῆλθεν, ut I, 615. et alibi. Ex confusione 11, 8.

16. πάλιν] — t εὐθὺς t εὐθέως. E. πάλιν abest. Orig. I, 386. Tria his farcimina occidentalia appositi Griesb. p. 103. His escis inescare vult loctores.

17. ὅραμα] ῥῆμα. E. Ita alibi occurrit in N. T.
διερωτήσαντες] + καὶ μαθόντες. E. Pro hoc laudatur etiam Chrys. a Wetst. Igitur etiam a Griesb. Ego IX, 179. d. id video abesse. Sed nec in XIII. istis voluminibus inveni. Notassem enim mihi. Sic mox τοῦ, post οἰκίαν, quod habet Chrys. non notarunt.

19. ἐνθυμουμένου] διενθυμουμένου.
ἄνδρες τρεῖς] τρεῖς — E. Ex vers. 7. aut 11, 11. Wetst. B. infert δύο. Militem ergo pro nullo habuit.

20. διότι ἐγὼ] ὅτι ἐγὼ t ἐγὼ γάρ. E. διότι et ὅτι Chrys. IX, 179. e.

ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. [Ἀρχή.] καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας, * εἶπεν· ἰδοὺ, ἐγώ εἰμι, ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; οἱ δὲ εἶπον· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς, ἐξένισε. τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ * Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. ὡς δὲ ἐγένετο * τοῦ εἰσελ-

X, 21. K3. τῇ γ· τῆς δ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἑ. καταβὰς ὁ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν [ἐν ἄλλῳ· ὑπὸ τοῦ κορνηλίου, ἔλεγεν· ἔλεγεν· ἐγώ εἰμι.

21. ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν] ἄνδρας. v. P. Omittunt etiam quatuor, quos poſtea examinavi.

23. ὁ πέτρος] ἀναστὰς t ἀναστὰς ὁ πέτρος. E. Poſterius Chryſ. 180. 184. Sed hic ſemel etiam ἦλθε, loco ἐξῆλθε et συνῆλθον εἰς τὴν καισάρειαν, omiſſis αὐτῷ — εἰσῆλθον.
ἀπὸ τῆς ἰόππης] τῆς —.

24. συγκαλεσάμενος] προσκαλεσάμενος. E. Utrumque Chryſ. l. l. 181. 184. a. b.
φίλους] Appendicem recenſionis ſcurrilis notat Wetſt. ad hunc verſum et ad 11, 1. 2.

25. ἐγένετο] + τοῦ. Omittit Chryſ. l. l. 184. c.

εἰσελθεῖν τὸν πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. ὁ δὲ πέτρος αὐτὸν ἤγειρε, λέγων· 26.
ἀνάστηθι· καὶγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. καὶ 27.
συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς. ἔφη τε πρὸς αὐτούς· 28.
ὑμεῖς ἐπίστασθε, ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον. διὸ καὶ ἀναν- 29.
τιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με; καὶ ὁ 30.
κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν * ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ· καί φησι· κορνήλιε, εἰσηκούσθη 31.
σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. πέμψον οὖν 32.
εἰς ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι σίμωνα, ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμ- 33.
ψα πρός σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προσετάγ-

32. ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι] — E. Scilicet, quia ſupra verſ. 6. non adduntur.

33. τοῦ θεοῦ prius] σου. E.

ταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. [Τέλος.] Τέλος τῆς γ.

ΚΖ. 34. [Ἀρχή.] ἀνοίξας δὲ πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν· ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι
35. προσωπολήπτης ὁ θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος
36. δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. τὸν λόγον, ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ ἰησοῦ χριστοῦ· οὗτός ἐστι
37. πάντων κύριος. ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα, ὃ
38. ἐκήρυξεν ἰωάννης· ἰησοῦν τὸν ἀπὸ ναζαρὲτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ
39. διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς

X, 34. ΚΖ. τῇ ε. τῆς δ. ἑβδ. ἀ. τ. ἡ. ἀ. ἀνοίξας [ὁ] πέτρος τὸ στόμα αὐτοῦ, εἶπε πρὸς κορνήλιον· ἐπ' ἀληθείας.

τοῦ θεοῦ posterius] τοῦ κυρίου. E. Utroque loco repugnant Codices probi omnino omnes. Utrumque illatum eſt per Latiniſtas. Per totam hanc de Cornelio narrationem ſermo eſt Cornelio de *deo*. Nam *domini* et *Chriſti* nomen adhuc ignorabat. Ergo inepte inculcatum *domini*.

34. ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι] ἐπ' ἀλήθειαν καταλαμβάνομαι. E. Cyrill. III, 367.

35. ἐργαζόμενος] ποιῶν. E. Cyrill. l. l.

36. ὃν] omittit Ath. I, 508. disputans contra haereticos.

38. ναζαρὲτ] Codices haud contemnendi et hic, et alibi, ναζαρέθ. Ita editur etiam in aliquot locis Cyrilli et Baſil. hic notatis.

ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων, ὧν ἐποίησεν
ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσα-
λήμ· ὃν * καὶ ἀνεῖλον, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύ-
λου· τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέ- 40.
ρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι,
οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι, τοῖς προ- 41.
κεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες
συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ
ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγγει- 42.
λεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρα-
σθαι, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ
θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. τούτῳ 43.
πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
Τέλος τῆς ε. πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. [Τέλος.]
[Ἀρχή.] ἔτι λαλοῦντος τοῦ πέτρου τὰ ῥή- 44. ΚΗ
ματα

Σ, 44. ΚΗ. τῇ ς. τῆς δ: ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἑ. λαλοῦντος τοῦ πέτρου.

ὡς] ὃν. E. Vulg. Cyrill. I, a. 352. V, a. 749. et alibi. Tamen ὅν. VI, a. 227. ὡς etiam Ath. I, 356. et Baſil. M. I, 302. II, 584. ſed III, 23. et 33. ὃν ἔχ. ὁ θεὸς τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ. Plura ergo his duobus locis pro arbitrio mutavit. ὃν etiam Ath. I, 510. rurſus ὡς, ſed verſ. 37. ἐπίσασθε, loco οἶδατε, et ἀρξάμενον γὰρ ἀπὸ γαλ. II, 478. Rurſus ὅν. II, 340. Patres ergo definiunt, quid hic legendum ſit. Illud ὃν centum Graecis, levis armaturae, in mentem venire poterat.

ὃς διῆλθεν] negligenter haec laudat Orig. I, 790.

ὁ θεὸς] ὁ —. Cyrill. V, c. 166.

39. ἡμεῖς ἐσμὲν] ἐσμὲν — E. Chryſ. IX, 186.

ὃν] + καί.

42. αὐτὸς] οὗτος. E.

ματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.
45. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ, ὅσοι συνῆλθον τῷ πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.
46. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ
47. πέτρος· μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον, καθὼς καὶ ἡμεῖς;
48. προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

15. ὡς πέτρος τὰ κατιξῆς καὶ τὰ καθ' ἑκάστα τῶν γεγονότων διηγεῖται τοῖς ἀποστόλοις, διακριθεῖσι πρὸς αὐτὸν, τὸ τηνικάδε τὸν βαπτίσαι ἐκπέμψασι πρὸς τοὺς ἐν ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

XI, 1. Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη
2. ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. καὶ ὅτε ἀνέβη πέτρος εἰς ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο
3. πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες· ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες,
4. καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. ἀρξάμενος δὲ ὁ πέτρος, ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, λέγων· ἐγὼ

48. τοῦ κυρίου] ἰησοῦ χριστοῦ t τοῦ κυρίου ἰησοῦ. E. Prius Chrys. IX, 192.

XI, 2. διεκρίνοντο] ἐσκανδαλίζοντο, quod in unius Cod. marg. repereram, est interpretatio Chrys. IX, 195.

ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ 5.
εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός
τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς
καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις
ἐμοῦ. εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον 6.
τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ
τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· ἀναστὰς, πέ- 7.
τρε, θῦσον καὶ φάγε. εἶπον δέ· μηδαμῶς, 8.
κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ 9.
μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἃ ὁ
θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ 10.
ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη
Τέλος τῆς σ. ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. [Τέλος.] καὶ 11.
ἰδοὺ, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν, ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ καισα-
ρείας πρός με. εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα 12.
συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον. ἦλθον
δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ
εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. ἀπήγ- 13.
γειλέ

6. Non nulli hic quoque turbas dederunt, ut 10, 12. Pluralitas membrorum in cauſſa fuit, ut quaedam omitterentur, ac deinde alieno loco inſererentur. Accedebat, quod credebant, τῆς γῆς ponendum eſſe poſt ἑρπετὰ, ut τοῦ οὐρανοῦ poſt πετεινά. Igitur τῆς γῆς alii prorſus excluſerunt. v. Birch.

8. πᾶν] — E. Chryſ. IX, 193. c. e.

οὐδέποτε] + ἔφαγον ἤ. E. Ex 10, 14.

12. τὸν οἶκον] τὴν οἰκίαν. E. Ex Chryſ. IX, 194.

γελέ τε ἡμῖν, πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον, ἐν τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ·
ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετά-
πεμψαι Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,
14. ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ
15. σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἐν δὲ τῷ ἄρξα-
σθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν
16. ἀρχῇ. ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου,
ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
17. εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς,
ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
Χριστὸν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι
18. τὸν Θεόν; ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχα-
σαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες· ἄρα
γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν
ΚΘ. 19. ἔδωκεν εἰς ζωήν. [Ἀρχή.] Οἱ μὲν οὖν διε-
σπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης
ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύ-
πρου

XI, 19. ΚΘ. κυριακῇ τῆς σαμαρείτιδος [καὶ ἐν τισιν, ἰουνίου ια.] ἰ. τ. ἡ. ἐ. διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τῆς θλίψεως.

17. ἐγὼ δὲ] δὲ — E. Poterat abeſt. Omittit Chryſ. l. l. 194. ubi ſervat δυνατὸς, quod tamen omittit 195. d.

19. ἐπὶ στεφάνῳ] ἐπὶ στεφάνου t τῷ στεφάνῳ. E. Chryſ. l. l. 200. Latiniſtae, vulgatus et vetus Italus: *ſub Stephano.* Pueriliter! Propterea tamen aliqui correxerunt, ἐπὶ στεφάνου. Id in nullo Codice, nec

πρου καὶ ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον, εἰ μὴ μόνον ἰουδαίοις. ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες κύπριοι καὶ κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς ἕλληνιστὰς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον ἰησοῦν.

ist iis, quos poſtea comparavi, inveni. Tanquam Stephanus vel rex, vel ſummus ſacerdos fuerit. ἐπὶ h. l. eſt pro κατὰ *contra* Stephanum et ſocios. Herodian. pag. 27. αὐτὸς γὰς ἐνταῦθα δύναμιν ἐπὶ σοὶ (contra te) καὶ χρήματα ἀθροίζει. Philo p. 774. d. ἐπ' αὐτῷ τιβερίου φονῶντες, pro quo Zoſimus 227. dixit, φονᾶν κατ' ἀλλήλων.

20. εἰσελθόντες] ἐλθόντες. E. Chryſ. I, l. 200. Nam ex hoc, ut quilibet iam animadvertit, varias lectiones καὶ ἱλαδὸν ἐστιν ἐλίσσαι ἐπιδίως.

κύπριοι καὶ κυρηναῖοι] qui graece loquebantur, cum reliqui hebraice tantum loquerentur. Nescio ergo, quid haec ſibi velint apud Chryſ. IX, 200. e. διὸς, αὐτούς τι λοιπὸν ἐιδέναι ἑλληνιστί.

ἑλληνιστὰς] ἕλληνας. E. Similiter a non nullis corruptum 9, 29. Ita Wetſt. et Griesb. repererunt etiam apud Oecum. Euſeb. Chryſ. Ego apud Chryſ. IX, 200. e. reperi ἑλληνιστάς. Sed mox de ſuo habet: ὁρᾶ ἕλλησιν εὐαγγελίζονται. et 203. e. πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς. — ἴσως διὰ τὸ μὴ ἐιδέναι ἑβραϊστὶ, ἕλληνας αὐτοὺς ἐκάλουν. Ita etiam apud Oecum. I, 102. πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς· ἴσως διὰ τὸ μὴ ἐιδέναι ἑβραϊστὶ, ἕλληνας αὐτοὺς ἐκάλουν. Sic et Theophyl. ad h. l. Euſeb. H. E. II, 3. κορνηλίου — τὴν πίστιν καταδεξαμένου, πλείστων τε καὶ ἄλλων — ἑλλήνων. Quilibet ergo videt, nec ex hoc loco aliquid poſſe effici, etſi Euſebius, Cornelii exemple motus, ac duas diverſas narrationes inter ſe miscens, de gentilibus (ἕλλησιν) hoc videtur accepiſſe.

21. ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν· πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ
22. τὸν κύριον. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν βαρναβᾶν διελθεῖν
23. ἕως ἀντιοχείας. ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας
24. προσμένειν τῷ κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ.
25. ἐξῆλθε δὲ εἰς ταρσὸν ὁ βαρναβᾶς ἀναζητῆσαι

piſſe. De Oecumenio addo, quod Codex eius Aug. 6. etiam ἑλληνιστὰς exhibet. Non ergo h. l. Iudaei et gentiles, ſed Iudaei Hebraice et Graece loquentes opponuntur. Accedit, quod nec credibile eſt, Haebraeos, neglectis Helleniſtis Antiochenis, continuo ſe convertiſſe ad gentiles, cum neminem adhuc niſi Iudaeos docuiſſent. Grotii explicatio nititur Codice Wetſt. D. Ergo fundamento ruinoſo. Codicis huius auctoritas vel ex hoc uno capite aeſtimari poteſt. Alexandrinus Cod. ſyllabas modo addit, modo omittit. Quid? quod Wetſt. B. hic adeo repugnat, ac caeteri omnino omnes, ſummi, mediі, infimi? Latiniſtarum nulla eſt auctoritas. Tribus enim locis 6, 1. 9, 29. et hic, ἑλληνιστὰς reddiderunt *Graecos*.

21. μετ' αὐτῶν] + τοῦ ἰᾶσθαι αὐτούς. E. Ex quatuor, quos poſtea conſului, unus habet. Contra eſt Chryſ. IX, 201. a. qui interpretatur: τουτέστι, σημεῖα ἐιργάζοντο. Simile aliquid eſt Luc. 5, 17.

25. ὁ βαρναβᾶς] — E.

σαι σαῦλον· καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν 26.
ὅλον συναχθῆναι * τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι
ὄχλον ἱκανὸν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν ἀν-
Ὑπέρβα εἰς τιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς χριστιανούς. [Ὑπέρ-
τὸ τῆς κυ- βα.] [Τέλος.]
ριακῆς.
Τέλος ἐν τισι
τῆς κυριακῆς. IZ. προφητεία ἀγάβου περὶ λιμοῦ οἰκουμενικοῦ, καὶ
καρποφορία πρὸς τοὺς ἐν ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ἐν ταύταις δὲ * ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ 27.
ἱεροσολύμων προφῆται εἰς ἀντιόχειαν. ἀνα- 28.
στὰς δὲ εἷς αὐτῶν ὀνόματι ἄγαβος, ἐσήμανε
διὰ τοῦ πνεύματος, λιμὸν μέγαν μέλλειν
ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ
Ἄρξου τῆς ἐγένετο ἐπὶ κλαυδίου καίσαρος. [Ἄρξου.] 29.
κυριακῆς. τῶν δὲ μαθητῶν, καθὼς ἠυπορεῖτό τις, ὥρι-
σαν ἕκαστος αὐτῶν, εἰς διακονίαν πέμψαι
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς.
ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς 30.
πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς βαρνάβα καὶ σαύ-
Τέλος τῆς λου. [Τέλος.]
κυριακῆς.

IH. ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου κατασφαγή· ἐν ᾧ πίτρου
σύλληψις πρὸς ἡρῴδου, ὅπως τε αὐτὸν ὁ ἄγγελος θείῳ
κελεύσματι ἐξείλετο τῶν δεσμῶν καὶ ὁ πίτρος ἐμφανὴς
γενό-

αὐτὸν — αὐτὸν] —. t. prius — t. posterius —. E. Prius omittit Chrys. IX, 201.

26. αὐτοὺς] αὐτοῖς. E.

ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] ἐν —. Habet Chrys. l. l.

28. μίχαν] μεγάλην. E. Mox ergo, ἥτις.

γενόμενος νύκτωρ τοῖς ἀδελφοῖς ὑπαντιχώρησεν· ἐν ᾧ, περὶ τῆς τῶν φυλάκων κολάσεως, καὶ μετέπιτα, περὶ τῆς τοῦ ἀσεβοῦς ἡρώδου πικρᾶς τε καὶ ὀλεθρίου καταστροφῆς.

1. XII, 1. [Ἀρχή.] Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί
2. τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλε δὲ
ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν ἰωάννου, μαχαίρᾳ.
3. καὶ ἰδὼν, ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς ἰουδαίοις, προσ-
έθετο συλλαβεῖν καὶ πέτρον· ἦσαν δὲ * αἱ
4. ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ὃν καὶ πιάσας ἔθετο
εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις
στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν· βουλόμενος με-
τὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.
5. ὁ μὲν οὖν πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ·
προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς
ἐκκλη-

XII, 1. Λ. τῇ σαββάτῳ τῆς δ. ἰβδ. καὶ εἰς τὴν τιμίαν προσκύνησιν τῆς τιμίας ἁλύσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. καὶ εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα γεώργιον [καὶ ἐν τισιν, ἰανουαρίου ις.] κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν.

XII, 3. ἦσαν δὲ] + αἱ. Griesbachius, Wetſtenio non conſentiente, tradit, ἦσαν — ἀζύμων omitti a Chryſ. Sed idem ex Chryſ cum Wetſt. notat αἱ. Eſt hic error humanus. Sed Chryſ. habet ſemel; ἦν δὲ ἡμέρα IX, 208. ſemel, ἡμέραι γὰρ ἦσαν. 209. d. Credas, alium Chryſoſtomum Griesbachio, alium Wetſtenio, alium mihi fuiſſe ad manus. Sed ſi Chryſoſtomus iſta prorſus omiſiſſet, eſſentne tollenda? Nullo modo. Multa enim in interpretatione ſilentio tranſit. Sic hic 11, 29. deſunt omnia ab ἄρισαν ad finem capitis. v. IX, 202. d. Sic rurſus abſunt 12, 4. ab φυλάσσειν ad fin. verſus. 208. b.

ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε 6.
δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ ἡρώδης, τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ ἦν ὁ πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο
στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι δυσὶ, φύλακές
τε πρὸ τῆς θύρας. ἐτήρουν τὴν φυλακήν.
καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς 7.
ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· παταίξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων·
ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύ-
σεις ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπέ τε ὁ ἄγγελος 8.
πρὸς αὐτόν· περίζωσαι, καὶ ὑπόδησαι τὰ
σανδάλιά σου. ἐποίησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει
αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκο-
λούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, 9.
καὶ

6. ὑπὲρ] περί. E. Ita ſcilicet alibi in N. Teſt. περὶ occurrit, loco ὑπέρ. Hic contra ſunt Codd.

6. κοιμώμενος] Sic Chryſ. IX, 208. ſed 210. c. καθεύδων, additque: ὅρα τὸν πέτρον καθεύδοντα — αὐτῇ τῇ νυκτὶ — ἀκάθευδε — οὐχ ἁπλῶς δὲ ἀκάθευδεν. Et mox rurſus vulgatum: κοιμώμενος ἦν. Haec ex *meo* Chryſ. notavi.

7. παταίξας] νύξας. E. Luciferi Griesbachiani.

ἐξέπεσον] ἐξέπεσαν (ap. Wetſt. per errorem ἐπέπεσαν.) E. Chryſ. IX, 208. c. ἐξέπεσον — ἐκ. Sed 210. e. ἀπέπεσον — ἀπὸ. Male habuit Wetſtenium et Griesbachium, quod Chryſoſtomus tum alibi, tum maxime in Actibus eundem locum reſumit, aut, ut ipſe loquitur, ἀναλαμβάνει, τουτέστι, πάλιν ἄνωθεν ἐμμηνύει.

8. περίζωσαι] ζῶσαι. E. Baſil. M. II, 368.

ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά] Etiam haec urget Chryſ. ac profecto ſatis ingenioſe XI, 62. a. b. Hunc locum enim ibi etiam tractat a pag. 55.

καὶ οὐκ ᾔδει, ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου· ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.
10. διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην
11. μίαν· καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· νῦν οἶδα ἀληθῶς, ὅτι ἐξαπέστειλε κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου, καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ
ΑΑ. 12. λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Τέλος τοῦ σαββάτου καὶ τοῦ ἁγ. ον. συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας, τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχό-
13. μενοι. κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ

XII, 12. ΑΑ. τῇ β. τῆς ς. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. συνιδὼν ὁ πέτρος ἦλθεν.

9. διὰ] ὑπό. E.

11. ἀληθῶς ὅτι] ὅτι ἀληθῶς. E, Chrys. IX, 209. a. ubi etiam οἶδα et ἐξαπέστειλε. Sed 211. a. ἔγνων et ἀπέστειλε.

ἐξείλατο] ἐρρύσατο. D. ἐξείλατο. E. ἐξεῖλε et ἐξείλατο Chrys. l. l.

12. συνηθροισμένοι] + ἀδελφοί. E. In edito Chrys. IX, 209. b. non est.

13—15. Pro more suo de his puerilitер nugatur Orig. III, 608. c.

13. τοῦ πέτρου] αὐτοῦ. E. Lectionaria non nulla id omittunt, quae, quomodo lectionem incipiant, hic notatum est. Igitur in Cod. Guelpherbytano 16, 7. versu 12. legitur: συνιδὼν δὲ ὁ πέτρος ἦλθεν. Sed

τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι ῥόδη· καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν 14.
τοῦ πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν, ἑστάναι τὸν πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. οἱ δὲ πρὸς 15.
αὐτὴν ἔιπον· μαίνῃ· ἡ δὲ διϊσχυρίζετο, οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν.
ὁ δὲ πέτρος ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ 16.
εἶδον αὐτὸν, καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας δὲ 17.
αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾷν, διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δὲ· ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς
Τέλος τῆς β. ἕτερον τόπον. [Τέλος.] γενομένης δὲ ἡμέ- 18.
ρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ πέτρος ἐγένετο. ἡρώδης 19.
δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ εὑρὼν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν καισάρειαν, διέτριβεν. ἦν δὲ ὁ ἡρώδης θυ- 20.
μομαχῶν τυρίοις καὶ σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες βλάστον, τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν

ὁ πίτρος, liquore rubro, propter lectionem. Nam ille Codex lectiones ecclesiasticas notat. Iam si vers. 12. insertum erat, ὁ πίτρος, molestum erat id vers. 13. repetere. Evolui potest Goettingae Cod. Misslyanus pag. 24.

20. τρέφεσθαι] διατρέφεσθαι. E. Chrys. IX, 215.

21. τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. τακτῇ δὲ
ἡμέρᾳ ὁ ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλι-
κὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημη-
22. γόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει·
23. θεοῦ φωνὴ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆ-
μα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου,
ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε * δόξαν τῷ θεῷ· καὶ γε-
24. νόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν. ὁ δὲ
λόγος τοῦ θεοῦ ἠυξανε καὶ ἐπληθύνετο.
ΑΒ. 25. [Ἀρχή.] βαρναβᾶς δὲ καὶ σαῦλος ὑπέστρε-
ψαν ἐξ ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν διακο-
νίαν, συμπαραλαβόντες καὶ ἰωάννην, τὸν ἐπι-
κληθέντα μάρκον.

ΙΘ. ἀπο-

XII, 25. ΑΒ. τῇ γ. τῆς ι. ἰβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. βαρνάβας καὶ σαῦλος.

23. τὴν δόξαν] τὴν.—.

ἐξέψυξεν] Haud dubie ἐκ παραδόσεως ἀριγένους, τοῦ πάνυ, Chryſ. XII, 243. c. tradit de Herode: ὅτι διεῤῥάγη καὶ ἐξεχύθη τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. Idem ergo fatum habuit, quod Iudas, cuius fidei, doctrinae, elegantiae et diligentiae criticae in Actibus debemus verſiones Syras. Syncellus eius fuit Beda; amanuenſis, ſcriba Cod. Weſtſt. D. Ergo hi tres plerumque ſocialiter concordant. v. Act. XXVIII, 19. et locis fere infinitis.

25. ἐξ ἱερουσαλὴμ] ἀπὸ ἱερουσαλήμ. D. εἰς ἱερουσαλήμ. E. + εἰς ἀντιόχειαν. D. Redit Lucas ad 11, 27—30. Ergo εἰς ἱερουσαλὴμ prorſus ineptum eſt, niſi explicetur, τὴν εἰς ἱερουσαλὴμ πληρώσαντες διακονίαν. De Chryſ. v. Montf. IX, 215. nota b. Marci ſeu Ioannis reditus Hieroſolymam memoratur 13, 13. Credo, non nullos motos eſſe verbis 11, 22. ut corrigerent, εἰς ἱερουσαλήμ. In Codice

Per-

ΙΘ. ἀποσταλὴ βαρνάβα καὶ παύλου πρὸς τοῦ θείου πνεύματος εἰς κύπρον, ὅσα τε ἐργάσαντο ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἐλύμαν τὸν μάγον.

XIII, 1 Ἦσαν δέ τινες ἐν ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τε βαρνάβας καὶ συμεὼν, ὁ καλούμενος νίγερ, καὶ λούκιος ὁ κυρηναῖος, μαναήν τε, ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ σαῦλος. 2. λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ἀφορίσατε δή μοι τὸν * βαρνάβαν καὶ τὸν σαῦλον εἰς τὸ ἔργον, ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3. τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν. 4. οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος

Perilluſtris *Langeri*, qui Seren. Duc. Brunſ. a conſiliis aulicis bibliothecae Guelph. praeeſt, ἐξ legitur poſt raſuram extra verſum. Forte antea fuerat ἀπό. Poſt ἱερουσαλὴμ vero additum, explicandi cauſſa, ut arbitror, εἰς ἀντιόχειαν. Lectionaria non nulla, omiſſis ἐξ ἱερουσαλὴμ, in principio lectionis exhibent, εἰς ἀντιόχειαν.

XIII, 1. τινες] — E. Hoc caput in primis notabile eſt a multis corruptionibus.

2. σόν τι] τι —. Cyrill. V, a. 294. νηστευν. δὲ αὐτῶν καὶ λειτ. τῷ κυρίῳ — τὸν βαρν. Baſil. M. I, 300. νηστευ. γάρ, φησι, τῶν ἀποστόλων καὶ προσευχομένων εἶπε — τὸν παῦλον καὶ τὸν βαρν. Sed III, 41. τὸν βαρν. καὶ τὸν παῦλον. Τὸν παῦλ. καὶ βαρν. Ath. II, 7. vide mox.

4. οὗτοι] οἱ. E. Cyrill. V, a. 294. mox. πεμφθέντες διὰ τοῦ — ἀπῆλθον — ἐκεῖθεν δὲ — κατήγγειλαν — τοῦ θεοῦ. 343. λειτουργ. — τὸν βαρν. 642. νηστευ. δὲ

ματος τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς τὴν σελεύ-
κειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν κύ-
5. προν. καὶ γενόμενοι ἐν σαλαμῖνι, κατήγ-
γελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς τῶν ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ ἰωάννην
6. ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι
πάφου, εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην
7. ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν
τῷ ἀνθυπάτῳ σεργίῳ παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.
οὗτος προσκαλεσάμενος βαρνάβαν καὶ σαῦ-
λον, ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
8. ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς ἐλύμας ὁ μάγος· οὕτω
γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ζητῶν
διὰ-

δὲ ἀντ. καὶ λειτ. τῷ κυρίῳ — τὸν βαρ. — παῦλ. Manifeſtum eſt ergo, Wetſtenium et Griesbachium non ſolum alios Chryſoſtomos, ſed et alios Baſilios atque alios Cyrillos ad manus habuiſſe. Haec enim apud Wetſt. et Griesb. non reperio. Οἱ μὲν οὖν ἀποσταλέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πν. ἦλθον εἰς σελ. Ath. II, 7. nominatim.

ἐκπεμφθέντες] ἐκπέμψαντες. Cod. Wetſt. B. Laudo! Sic idem verſ. 14. τὴν πισιδίαν. v. 29. ἐτίλησαν, ut ex Birch. p. 29. colligo.

6. τὴν νῆσον] ὅλην τὴν νῆσον t τὴν νῆσον ἁπ. E. Poſterius Chryſ. IX, 220. e. v. Wetſt. Griesb. Birch.

ἄνδρα] + ἄνδρα. E. Chryſ. l. l.

βαριησοῦς] βὰρ ἰησοῦ t βὰρ ἰησοῦν t βαριησοῦν. E. Supra etiam iunctim legitur βαρτίμαιος. Marc. 10, 46. Utrumque nomen haud dubie Origenis auctoritate mutavit Hieronymus. Hunc enim *Barieu*, illum *Barſomiam* appellat. Nullum fere nomen proprium eſt, quod illi non vexarint.

διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πί-
στεως. σαῦλος δὲ, ὁ καὶ παῦλος, πλησθεὶς 9.
πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν,
εἶπεν· ὦ πλήρης πάντος δόλου καὶ πάσης 10.
ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δι-
καιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς
κυρίου τὰς εὐθείας; καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ * 11.
κυρίου ἐπί σε· καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων
τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ· παραχρῆμα δὲ ἐπέπε-
σεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος· καὶ περι-
άγων ἐζήτει χειραγωγούς. τότε ἰδὼν ὁ 12.
ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς, ἐπίστευσεν, ἐκπλησ-
Τέλος τῆς γ. σόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου. [Τέλος.]
[Ἀρχή.] ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς πάφου οἱ 13. ΛΓ.
περὶ τὸν παῦλον, ἦλθον εἰς πέργην τῆς παμ-
φυλίας. ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν,
ὑπέστρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα. αὐτοὶ δὲ διελ- 14.
θόντες ἀπὸ τῆς πέργης, παρεγένοντο εἰς ἀν-
τιόχειαν τῆς πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς
τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
ἐκάθ-

XIII, 13. ΛΓ. τῇ δ. τῆς ε. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἰ. ἀναχθέντες ἀπὸ τῆς πάφου οἱ ἀπόστολοι, βαρνάβας καὶ σαῦλος, ἦλθον.

11. χεὶρ τοῦ] τοῦ —. Ab ἰδοὺ ad σε καὶ omittit. Orig. II, 117.

ἐπέπεσεν] ἔπεσεν. E.

13. ἀπὸ τῆς πάφου] ὑπὸ τῆς κύπρου. Chryſ. IX, 221. d. Forte ex verſ. 4. Non multum differt hoc. Sed Codd. omnes contra ſunt. Miror, hoc a nemine animadverſum eſſe. Scilicet alio, quam ego, Chryſoſtomo utebantur.

15. ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοὶ, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν, λέγετε.

Κ. παύλου ἐνθαλὴς διδασκαλία εἰς χριστὸν, ἔκ τε τοῦ νόμου καὶ καθ᾽ ἕξῆς τῶν προφητῶν, ἱστορικὴ καὶ εὐαγγελικὴ· ἐν ᾧ, ὅτι καὶ ἐλεγκτικὴ καὶ συλλογιστικὴ. περὶ μεταθέσεως τοῦ κηρύγματος εἰς τὰ ἔθνη, διωγμοῦ τε αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ ἀφίξεως εἰς ἰκόνιον.

16. ἀναστὰς δὲ παῦλος, καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν· ἄνδρες ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι
17. τὸν θεὸν, ἀκούσατε. ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου * ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ, ἐν γῇ αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν
18. αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ

16. καὶ οἱ] + ἐν ὑμῖν. E. Chryſ. 225. b. ſed mox c. vulgatum. Ἐν ὑμῖν et mox τὸν κύριον. Ath. I, 827.

17. τούτου ἰσραὴλ] ἰσραὴλ —. Omittit etiam Chryſ. IX, 225. b. c.
αἰγύπτῳ] αἰγύπτου. E.

18. ἐτροποφόρησεν] ἐτροφοφόρησεν. E. Vulgatum reperi poſtea etiam in Codd. Habet et Chryſ. l. l. Nec aliter habet Orig. reſpiciens Deut. 1, 31. v. III, 457. e. 770. b. 773. d. coll. 774. a. et 795. a. Item 247. f. coll. 248. e. Poſtremus locus videndus eſt in primis. Cyrillus a Wetſt. laudatus III, 182. d. habet, αὐτὸς ὁ τροφοφήσας (Sic.) κατὰ τὴν ἔρημον. Si vero etiam haberet τροφοφορήσας, tamen

καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, 19.
* κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.
καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ 20.
πεντήκοντα, ἔδωκε κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ
προφήτου. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, 21.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν σαοὺλ, υἱὸν
κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμὶν, ἔτη τεσσα-
ράκοντα. καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρεν 22.
αὐτοῖς τὸν δαυὶδ εἰς βασιλέα· ᾧ καὶ εἶπε
μαρτυρήσας· εὗρον δαυὶδ, τὸν τοῦ ἰεσσαὶ, ἄν-
δρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάν-
τα

men nihil ex eo efficeretur. Suis verbis enim ibi recenſet beneficia divina Iudaeis tributa, nullum certum locum nec V. nec N. Teſt. reſpiciens. Neque ullibi alibi apud Cyrillum, quod huc pertineret, inveni, cum eum totum diligenter perlegerim. Cicero ad Atticum 13, 29. τὸν τύφον μου τροποφόρησον.

19. κατεκληροδότησεν] κατεκληρονόμησεν. Poſtea etiam ſic in tribus inveni, in uno vulgatum. Apud Chryſ. l. l. notante Montf. Codd. variant. Κατακληρονομεῖν, eo ſenſu, ut ſit, κλῆρον *tribuere*, *dividere alicui*, ita occurrit 1 Reg. 2, 8. Deut. 3, 28. Zachar. VIII, 12. ubi Heſychius in Cod. Mosq. interpretatur, καταμερίσω. Ita quoque editur apud Cyrill. III, 720. Sic quoque inveni in multis ac praeſtantiſſimis Codd. LXX. interpretum, ut apparebit ex editione Oxon. quam nunc maxime curat eruditiſſimus *Robertus Holmes*.

21. αὐτοῖς ὁ θεὸς] ὁ θεὸς — E. Chryſ. IX, 226. a.

22. ἄνδρα — ὃς] — E. Wetſt. E. Habet Orig. etiam II, 598. ſed mutato ordine et interpoſito υἱόν. III, 263. Servat et Ath. I, 195. ſed mox omittit πάντα, ac deinde habet: ἤγαγε — σωτῆρα ἰησοῦν.

23. τα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ θεὸς
ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν * ἤγα-
24. γε τῷ ἰσραὴλ * σωτηρίαν, προκηρυξαντος
ἰωάν-

23. ἤγειρε] ἤγαγε. Istud frequentius occurrit. ἤγαγε postea in tribus, ἤγειρεν in uno inveni. Pro ἤγαγε laudatur etiam Chrys. Accedamus ergo locupletissimum variarum lectionum promtuarium eius. Utor autem meo Chrysostomo. Is ergo IX, 226. a. ἤγειρε τῷ ἰσραὴλ σωτῆρα ἰησοῦν. 227. e. ἤγαγε τῷ ἰσραὴλ σωτηρίαν. denique 228. e. ὃις ἐπηγγέλλετο σωτηρίαν ἔσεσθαι. Ex Chrys. ergo quidvis defendere licet.

σωτῆρα ἰησοῦν] ἰησοῦν — t σωτηρίαν. Σωτηρίαν est unice vera lectio. Prius explicandi causa additum ἰησοῦν, deinde correctum etiam σωτῆρα. Caussae dubitandi erant. Praecedebat σωτηρίαν vers. 23. sequebatur v. 24. αὐτοῦ. Sed hic per synesin intelligendum erat σωτῆρος, ex σωτηρία. Secundo credebant, ex Davide non tam σωτηρίαν, quam σωτῆρα ortum esse. Sed ea dubitatio vana est. Nam nec vers. 26. legitur, περὶ τοῦ σωτῆρος τούτου, sed τῆς σωτηρίας ταύτης. Accedit, quod hic de certo ac dudum promisso Sotere seu Messia sermo est. Ergo deberet esse, τὸν σωτῆρα, ἰησοῦν. Illud denique nemini dubium esse potest, nullam caussam fuisse, si inventum esset σωτῆρα, cur corrigeretur σωτηρίαν, sed contra, si inventum esset σωτηρίαν, cur corrigeretur σωτῆρα. Et in eo priores falsarii acquieuerant, donec alii curiosiores veniissent, qui etiam inferrent ἰησοῦν. Millii coniectura non convenit in meos Codices, qui totidem litteris exhibent, absque ista figla, σωτηρίαν. Praeterea σρίαν, id est, σωτηρίαν, non tam facile confunditur cum σωτῆρα ἰησοῦν, quod per figlam ita scribitur, σρα, et seorlim ιν, non σραιν, quanquam non nego, scribam levem quidlibet ex quolibet fabricare posse. Quid vero dicetur h. l. de ἤγειρε; Nonne hoc manifeste ex Chrysostomo huc translatum

ἰωάννου, πρὸ προσώπου τῆς ἐισόδου αὐτοῦ,
Τέλος τῆς δ. βάπτισμα μετανοίας * τῷ * ἰσραήλ. [Τέ-
λος.] [Ἀρχή.] ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ ἰωάννης 25. ΛΔ.
τὸν δρόμον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι;
οὐκ εἰμὶ ἐγὼ, ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν
λῦσαι. ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους ἀβραὰμ, 26.
καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεὸν, ὑμῖν ὁ
λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεςάλη. οἱ 27.
γὰρ

XIII, 25. ΛΔ. εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ προδρόμου· ἐ. τ. ἡ. ἐ. ὡς ἐπλήρου ὁ ἰωάννης.

tum est? Nisi forte hoc quoque ex sigla ortum credant. Cur scribae siglas apud Chrysostomum, qui duplicem lectionem habet, non confuderunt in σωτηρίαν et σωτῆρα; Utrumque enim, ut reperiebant, scribebant. v. Birch. Wetst. Cui debeatur σωτῆρα ἰησοῦν, haud obscurum esse credo. Plures enim Codices in hoc libro manifeste interpolati sunt ex Chrysostomo. Sic inferius 27, 34. μεταλαβεῖν, et 17, 5. ζηλώσαντες, et alia plura sunt ex Chrysostomo. Editor Theophylacti Vinetus, criticorum princeps, in Cod. invenerat σωτηρίαν. Ipse vero, propter vulgatam Latinam, scripsit σωτῆρα ἰησοῦν. Vide eius animadv. ad marginem T. III. p. 108. a. Quin etiam ibid. d. in interpretatione est, ἤγαγε τῷ ἰσραὴλ σωτηρίαν. Sed editor in margine adscripsit: ἴσως σωτῆρα ἰησοῦν. Acute! Huiusmodi ergo homines sunt, qui istas sic dictas recensiones fabricant.

24. παντὶ τῷ λαῷ ἰσραὴλ] τῷ ἰσραήλ. A. Semel vulg. Chrys. IX, 226. a. semel solum ἰσραήλ. 228. a.

26. ἀπεςάλη] ἐξαπεςάλη. E. Chrys. IX, 226. b. 227. a. Ex quatuor, quos postea examinavi, tres vulgatum habent. Quartus, quem aliquando 13. appellabo, alibi

γὰρ κατοικοῦντες * ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν, τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρω-
28. σαν. καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἠτήσαντο πιλάτον, ἀναιρεθῆναι αὐτόν.
29. ὡς δὲ ἐτέλεσαν * πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθη-

καν

alibi etiam corruptiones ex Chryſ. habet. Inter iſtos tres duo adeo ſunt cum ſcholiis. Tamen iſtam corruptionem non admiſerunt.

27. κατοικοῦντες ἐν] ἐν —. Omittit etiam Chryſ. l. l. 226. 227.

29. ἐτέλεσαν] Apud Griesb. reperio in interiore marg. ἐτέλεσαν, quod eſt apud Wetſt. in contextu. De ἐτέλεσαν autem Griesb. addit: *Codd. et Ed. plurimae.* Videamus Wetſtenium. Is ergo, poſtquam plures editiones memoraverat, et in his Elzevirianam, quae ſic dictum *textum receptum* ſeu *vulgatum* exhibet, quamque Wetſtenius creditur ſecutus eſſe, addit: edita (id eſt, lectio, ἐτέλεσαν) orta eſt ex vitio typographico edit. Ox. Quomodo ergo venit in textum Wetſtenii? Scilicet, ut ex pluribus exemplis didici, Wetſtenius, non Elzevirianam, ſed Oxonienſem editionem dederat typothetis, quanquam Elzevirianam etiam inter corrigendum videtur ad manus habuiſſe. Id incognitum manſiſſe Griesbachio, qui tamen Wetſtenium exſcripſit, turpe eſt. Si attendiſſet h. l. ad Wetſtenium, in iſtam foveam non incidiſſet. Quae vero eſt iſta editio Oxonienſis? Ea, quam notat Wetſt. Proleg. T. I. p. 178. Scilicet Fellii, Oxon. 1675. 8. In ea editione ergo pag. 349. legitur ἐτέλεσαν. Ex ea expreſſa eſt Oxon. Gregorii 1703. fol. quam nos, ut aperte indicavimus, ſecuti ſumus. In ea idem error eſt fol. 174. Ex Fellii expreſſa eſt etiam Lipſ.

καν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν 30.
ἐκ νεκρῶν. ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 31.
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας
εἰς ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ
πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελι- 32.
ζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκε
τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας ἰησοῦν·
Τέλος τοῦ προδρόμου. [Τέλος.] ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέ- 33.
ρῳ γέγραπται· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον
γεγέν-

1702. 8. cum praefatione Franckii. Hic etiam repetitus eſt error iſte p. 349. Nam paginae utriusque editionis ſibi etiam ſunt aequales. Ex his tria efficiuntur. Primum, Griesbachium ipſum ignoraſſe, unde repetitus ſit textus, quem ſequitur. Secundo intelligitur, Griesbachium vitia typographica habere pro variis lectionibus, dignis adeo, quae in interiore margine ſuae editionis oſtentantur. Tertio, eum ridicule et malitioſe egiſſe. Me enim reprehendit, quod ſecutus fueram editionem Gregorii, cum tamen Wetſtenius Fellii editionem, quae eadem eſt, ipſe vero Wetſtenianam ſecutus eſſet. Quarto, leviter et inhumaniter egit, quod a me poſtulavit, ut Mosquae eam editionem invenerim, quam ipſe probaret, cum tamen, quid ipſe ſentiret, in Roſſia divinare non potuiſſem. Si de editionibus ſermo ſit, ipſe probe novit, nullam a me exſcriptam eſſe. Ipſe vero Wetſtenianam exſcripſit. De τελ[illegible]potuerat evoluere vel ſola Chryſolorae ἐρωτήματα, vel ſuam Halenſ. grammat.

ἅπαντα] πάντα. Mox Ath. III, 4. καθελ. αὐτόν.

33. δευτέρῳ] πρώτῳ. E. Iuſtinus (Hoc eſt ergo, ut vulgo loquuntur, ἀντίγραφά τινα,) in Apolog. II. pag. 79. iunctim ſine ulla admonitione recitat Pſalmum primum

34. γεγέννηκά σε. ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν· ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια

primum et ſecundum. Hoc ipſum quibusdam ſatis fuit, ut utrumque pro uno, adeoque pro primo haberent. Acceſſit deinde Origenis animadverſio, valde ambigua et dubia. (v. Orig. II, 538. Hexapl. T. II. p. 88. edit. Bahrdt.) Hunc certatim expreſſerunt ceteri ſcholiaſtae, atque ita quidem, ut ex duobus ſibi repugnantibus Codicibus, quos Origenes laudaverat, facerent plures ac multos. Ipſe Origenes Pſalmos non aliter, quam nos, numerat in praefatione ad Pſalmos Hexapl. T. II pag. 85. 86. Iſtam praefationem, quae apud Montf. fine caret, ſupplevimus ex Cod. Mosq. et edidimus Dresdae 1786. 4. In ea ergo a Pſalmo primo ad initium Pſ. 41. quadraginta Pſalmos numerat, et ſic deinceps Plura in eam rem collegeram ex Codd. Mosqq., ſed ea omnia ante plures annos transmiſi in Angliam. Unum ſolum monere poſſum, in Cod. bibl. SS. Synodi Mosquenſis num. 388. in principio Pſalmi ſecundi legi: ὑπάρχει τοῖς πολλοῖς β. Ergo exinde colligas, eum aliis tuiſſe β. Sed fortaſſe haec ipſa animadverſio repetita eſt ex traditione Origenis. Si Origenes, cuius fides valde dubia eſt, in eo tamen fidem meretur, cum dicit in Actibus legi, ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ, maluit pro tempore ſuam interponere opinionem, quam accuratius inveſtigare plures Codd. Actuum Apoſtolicorum. Πρώτῳ nititur uno Cod. Wetſt. D. qui non ſolum Io. 19, 14. τρίτη, loco ἕκτη, ſed in hoc ipſo libro 10, 30. τρίτης, loco τετάρτης contra veri fidem exhibet. Exempla ſimilia colligere nolui. Contra ſunt Codices ceteri omnes, atque adeo Wetſt. A. B. E. L. ac caeteri eius generis. Quod vero Oecumenii editionem pro πρώτῳ laudarunt, id imperite fecerunt. Nam textus iſtius editionis expreſ-

ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά. διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ- 35.
γει· οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῇ 36.
τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθο-
ράν· ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε δια- 37.
φθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελ- 38.
φοὶ, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ 39.
ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ μωυσέως δικαιωθῆναι,
ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέ- 40.
πετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον
ἐν τοῖς προφήταις· ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, 41.
καὶ

expreſſus eſt ex edit. Erasmi, qui ita exhibuerat, contra ſuos paucos et negligenter a ſe tractatos Codices, auctoritate, ut ipſe fatetur, Hieronymi, Hilarii et Auguſtini, quorum nulla eſt auctoritas in re critica. In Codice Oecumen. Aug. 6. legitur, ἐν τῷ β. ψαλμῷ. De Georgio, quem hic laudat Griesb v. Caten. Corderi in Pſalmos T. I. pag. 28. Quantum ſuccurrit memoriae, Heſychius quoque in Codd. Mosqq. idem monuerat. Omnes, ut dixi, pendent ex Origene. In editione Griesbachii haec eſt nota n. Videamus duas proximas notas m. et o. propter Codicem D. Nota ergo m. habet ſolus, οὕτως γὰρ, loco ὡς καί. Nota o. habet ſolus ἑτέρως, loco ἐν ἑτέρῳ. Cui in mentem venit hac probare? Ne Griesbachio quidem. Nonne ergo ἐπαυτοφώρῳ deprehenditur ſcriba Cod. D. ut falſarius? Volumine praegrandi opus eſſet, ſi quis iſtius Codices veſanas ac brutas corruptiones recenſere vellet.

36. Attingit Orig. II, 820.

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, * ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

ΛΔ. 42. [Ἀρχή.] ἐξιόντων δὲ * αὐτῶν, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆ-
43. ναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι.

XIII, 42. — XIV, 8. ΛΔ. Ἐν τισιν· [ἐν ἄλλοις γὰρ ἀναγινώσκεται τὸ λϛ. κεφ.] τῇ ε. τῆς ε. ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἐξιόντων τῶν ἀποστόλων ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν.

41. καὶ θαυμάσατε] alii ante haec, ut Chryſ. IX, 227. 229. alii poſt haec inſerunt, καὶ ἐπιβλέψατε. E.

ἔργον ᾧ] ὅ. Ita etiam Chryſ. l. l. 227. 229. In fine verſus rurſus Cod. D. cum Syro aſſuit, καὶ ἐσίγησε, vel καὶ ἐσίγησαν. Ultra centum eiusmodi appendices iſti duo ſoli habent. Unde? Ex infimis Codicibus Latiniſtarum. Vide mox poſt finem verſ. 43.

42. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων] αὐτῶν. v. P. Chryſ. l. l. 233. b. Idem ibidem παρεκάλουν habet, non ἐξίουν, ut Griesb. notat.

τὰ ἔθνη] — E. Auctoritate Chryſ. excluſa, v. l. l. ἔθνη ſunt Chriſtiani ex gentilibus.

μεταξὺ] ἐπιόν. E.

τὰ ῥήματα ταῦτα] ταῦτα — E.

43. προσλαλοῦντες αὐτοῖς] αὐτοῖς —. Habet Chryſ. l. l.

ἐπιμένειν] προσμένειν. E. Chryſ. IX, 233. προσμένειν αὐτοὺς et 236. ſine αὐτούς. De αὐτοὺς nihil monet Weſt. Ergo nec Griesb.

χάριτι τοῦ θεοῦ. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαβ- 44.
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ἰου- 45.
δαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ
ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις,
ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. παῤῥη- 46.
σιασάμενοι δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας,
εἶπον· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε
αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη· 47.
οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· τέθεικά
σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ἀκούοντα δὲ τὰ 48.
ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ
κυρίου·

44. τῷ δὲ] τῷ τε. A.
ἐρχομένῳ] ἐχομένῳ. E. v. P.
τοῦ θεοῦ] τοῦ κυρίου. E.

45. ἀντιλέγοντες καὶ] — E. Bis habet Chryſ. IX, 233. d. e.

46. παῤῥησιασάμενοι] παῤῥησιασάμενος. E. Vide de hoc verſu Euth. I, 70. 841. Ab ὑμῖν ad 47. ὁ κύριος, ſine varietate Cyrill. I, g. 112. ſed 321. ὑμῖν ἀναγκ. πρ. λαλῆσαι — σεαυτοὺς κρίνεται — ἐντέταλκε. II, 37. deeſt πρῶτον, mox λόγον τοῦ κυρίου — ἐντέταλκεν. III, 777. ἡμῖν ἐντέταλται ὁ θεός. Wetſt. ex Cyrill. ſolum ἐντέταλκε notavit, Griesb. nihil. Orig. cum maxima varietate laudat III, 143. 147. 348. 742. 758. et 792. unde recenſiones omnes peti poſſunt.
οὐκ ἀξίους] ἀναξίους. E. Ath. I, 863.

48. ἔχαιρον] ἔχαιρε. E.

κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι
49. εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ
50. κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
51. τοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
52. αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

ΚΑ. ὅπως ἐν Ἰκονίῳ κηρύξαντες τὸν χριστὸν, πολλῶν τε πιστευσάντων, ἐδιώχθησαν οἱ ἀπόστολοι.

XIV, 1. Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως, ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων
2. τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, * διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν

50. καὶ τὰς] καὶ — E.
51. κονιορτὸν] + ἀπό. E.
XIV, 2. ἀπειθοῦντες] ἀπειθήσαντες. E.
3. διέτριψαν] ἐποίουν. E. Chryſ. IX, 235. a. ſed et vulg. 237. b.
καὶ διδόντι] καὶ —. Et Chryſ. l. l. 235.

καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, 19.
* κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.
καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ 20.
πεντήκοντα, ἔδωκε κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ
προφήτου. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, 21.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν σαοὺλ, υἱὸν
κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμὶν, ἔτη τεσσα-
ράκοντα. καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρεν 22.
αὐτοῖς τὸν δαυὶδ εἰς βασιλέα· ᾧ καὶ εἶπε
μαρτυρήσας· εὗρον δαυὶδ, τὸν τοῦ ἰεσσαὶ, ἄν-
δρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάν-
τα

men nihil ex eo efficeretur. Suis verbis enim ibi recenſet beneficia divina Iudaeis tributa, nullum certum locum nec V. nec N. Teſt. reſpiciens. Neque ullibi alibi apud Cyrillum, quod huc pertineret, inveni, cum eum totum diligenter perlegerim. Cicero ad Atticum 13, 29. τὸν τύφον μου τροποφόρησον.

19. κατεκληροδότησεν] κατεκληρονόμησεν. Poſtea etiam ſic in tribus inveni, in uno vulgatum. Apud Chryſ. l. l. notante Montf. Codd. variant. Κατακληρονομεῖν, eo ſenſu, ut ſit, κλῆρον tribuere, dividere alicui, ita occurrit 1 Reg. 2, 8. Deut. 3, 28. Zachar. VIII, 12. ubi Heſychius in Cod. Mosq. interpretatur, καταμερίσω. Ita quoque editur apud Cyrill. III, 720. Sic quoque inveni in multis ac praeſtantiſſimis Codd. LXX. interpretum, ut apparebit ex editione Oxon. quam nunc maxime curat eruditiſſimus *Robertus Holmes*.

21. αὐτοῖς ὁ θεὸς] ὁ θεὸς — E. Chryſ. IX, 226. a.

22. ἄνδρα — ὃς] — E. Wetſt. E. Habet Orig. etiam II, 598. ſed mutato ordine et interpoſito υἱὸν. III, 263. Servat et Ath. I, 195. ſed mox omittit πάντα, ac deinde habet: ἤγαγε — σωτῆρα ἰησοῦν.

23. τα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ θεὸς
ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν * ἤγα-
24. γε τῷ ἰσραὴλ * σωτηρίαν, προκηρυξαντος
ἰωάν-

23. ἤγειρε] ἤγαγε. Istud frequentius occurrit. ἤγαγε postea in tribus, ἤγειρεν in uno inveni. Pro ἤγαγε laudatur etiam Chrys. Accedamus ergo locupletissimum variarum lectionum promtuarium eius. Utor autem meo Chrysostomo. Is ergo IX, 226. a. ἤγειρε τῷ ἰσραὴλ σωτῆρα ἰησοῦν. 227. e. ἤγαγε τῷ ἰσραὴλ σωτηρίαν. denique 228. e. εἰς ἐπηγγέλλετο σωτηρίαν ἔσεσθαι. Ex Chrys. ergo quidvis defendere licet.

σωτῆρα ἰησοῦν] ἰησοῦν — t σωτηρίαν. Σωτηρίαν est unice vera lectio. Prius explicandi causa additum ἰησοῦν, deinde correctum etiam σωτῆρα. Caussae dubitandi erant. Praecedebat σωτηρίαν vers. 23. sequebatur v. 24. αὐτοῦ. Sed hic per synesin intelligendum erat σωτῆρος, ex σωτηρία. Secundo credebant, ex Davide non tam σωτηρίαν, quam σωτῆρα ortum esse. Sed ea dubitatio vana est. Nam nec vers. 26. legitur, περὶ τοῦ σωτῆρος τούτου, sed τῆς σωτηρίας ταύτης. Accedit, quod hic de certo ac dudum promisso Sotere seu Messia sermo est. Ergo deberet esse, τὸν σωτῆρα, ἰησοῦν. Illud denique nemini dubium esse potest, nullam caussam fuisse, si inventum esset σωτῆρα, cur corrigeretur σωτηρίαν, sed contra, si inventum esset σωτηρίαν, cur corrigeretur σωτῆρα. Et in eo priores falsarii acquieuerant, donec alii curiosiores veniissent, qui etiam inferrent ἰησοῦν. Millii coniectura non convenit in meos Codices, qui totidem litteris exhibent, absque ista figla, σωτηρίαν. Praeterea σρίαν, id est, σωτηρίαν, non tam facile confunditur cum σωτῆρα ἰησοῦν, quod per figlam ita scribitur, σρα, et seorsim ιν, non σραιν, quanquam non nego, scribam levem quidlibet ex quolibet fabricare posse. Quid vero dicetur h. l. de ἤγειρε; Nonne hoc manifeste ex Chrysostomo huc transla-

ἰωάννου, πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ,
Τέλος τῆς δ. βάπτισμα μετανοίας * τῷ * ἰσραήλ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ ἰωάννης 25. ΛΔ
τὸν δρόμον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ, 26.
καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. οἱ 27.
γὰρ

XIII, 25. ΛΔ. *εἰς τὴν ἀπετεμὼν τοῦ προδρόμου· ἰ. τ. π. ἰ. ὡς ἐπλήρου ὁ ἰωάννης.*

tum eſt? Niſi forte hoc quoque ex ſigla ortum credant. Cur ſcribae ſiglas apud Chryſoſtomum, qui duplicem lectionem habet, non confuderunt in *σωτηρίαν* et *σωτῆρα*; Utrumque enim, ut reperiebant, ſcribebant. v. Birch. Weſt. Cui debeatur *σωτῆρα ἰησοῦν*, haud obſcurum eſſe credo. Plures enim Codices in hoc libro manifeſte interpolati ſunt ex Chryſoſtomo. Sic inferius 27, 34. *μεταλαβεῖν*, et 17, 5. *ζηλώσαντες*, et alia plura ſunt ex Chryſoſtomo. Editor Theophylacti Vinetus, criticorum princeps, in Cod. invenerat *σώτηρίαν*. Ipſe vero, propter vulgatam Latinam, ſcripſit *σωτῆρα ἰησοῦν*. Vide eius animadv. ad marginem T. III. p. 108. a. Quin etiam ibid. d. in interpretatione eſt, *ἤγαγε τῷ ἰσραὴλ σωτηρίαν*. Sed editor in margine adſcripſit: *ἴσως σωτῆρα ἰησοῦν*. Acute! Huiusmodi ergo homines ſunt, qui iſtas ſic dictas recenſiones fabricant.

24. *παντὶ τῷ λαῷ ἰσραὴλ*] *τῷ ἰσραήλ*. A. Semel vulg. Chryſ. IX, 226. a. ſemel ſolum *ἰσραήλ*. 228. a.

26. *ἀπεστάλη*] *ἐξαπεστάλη*. E. Chryſ. IX, 226. b. 227. a. Ex quatuor, quos poſtea examinavi, tres vulgatum habent. Quartus, quem aliquando 13. appellabo, alibi

γὰρ κατοικοῦντες * ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν, τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρω-
28. σαν. καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἠτήσαντο Πιλάτον, ἀναιρεθῆναι αὐτόν.
29. ὡς δὲ ἐτέλεσαν * πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν

alibi etiam corruptiones ex Chryſ. habet. Inter iſtos tres duo adeo ſunt cum ſcholiis. Tamen iſtam corruptionem non admiſerunt.

27. κατοικοῦντες ἐν] ἐν —. Omittit etiam Chryſ. l. l. 226. 227.

29. ἐτέλεσαν] Apud Griesb. reperio in interiore marg. ἐτέλεσαν, quod eſt apud Wetſt. in contextu. De ἐτέλεσαν autem Griesb. addit: *Codd. et Ed. plurimae.* Videamus Wetſtenium. Is ergo, poſtquam plures editiones memoraverat, et in his Elzevirianam, quae ſic dictum *textum receptum* ſeu *vulgatum* exhibet, quamque Wetſtenius creditur ſecutus eſſe, addit: edita (id eſt, lectio, ἐτέλεσαν) orta eſt ex vitio typographico edit. Ox. Quomodo ergo venit in textum Wetſtenii? Scilicet, ut ex pluribus exemplis didici, Wetſtenius, non Elzevirianam, ſed Oxonienſem editionem dederat typothetis, quanquam Elzevirianam etiam inter corrigendum videtur ad manus habuiſſe. Id incognitum manſiſſe Griesbachio, qui tamen Wetſtenium exſcripſit, turpe eſt. Si attendiſſet h. l. ad Wetſtenium, in iſtam foveam non incidiſſet. Quae vero eſt iſta editio Oxonienſis? Ea, quam notat Wetſt. Proleg. T. I. p. 178. Scilicet Fellii, Oxon. 1675. 8. In ea editione ergo pag. 349. legitur ἐτέλεσαν. Ex ea expreſſa eſt Oxon. Gregorii 1703. fol. quam nos, ut aperte indicavimus, ſecuti ſumus. In ea idem error eſt fol. 174. Ex Fellii expreſſa eſt etiam Lipſ.

καν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν 30.
ἐκ νεκρῶν. ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 31.
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας
εἰς ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ
πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελι- 32.
ζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκε
τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας ἰησοῦν·
Τέλος τοῦ προδρόμου. [Τέλος.] ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέ- 33.
ρῳ γέγραπται· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον
γεγέν-

1702. 8. cum praefatione Franckii. Hic etiam repetitus eſt error iſte p. 349. Nam paginae utriusque editionis ſibi etiam ſunt aequales. Ex his tria efficiuntur. Primum, Griesbachium ipſum ignoraſſe, unde repetitus ſit textus, quem ſequitur. Secundo intelligitur, Griesbachium vitia typographica habere pro variis lectionibus, dignis adeo, quae in interiore margine ſuae editionis oſtentantur. Tertio, eum ridicule et malitioſe egiſſe. Me enim reprehendit, quod ſecutus fueram editionem Gregorii, cum tamen Wetſtenius Fellii editionem, quae eadem eſt, ipſe vero Wetſtenianam ſecutus eſſet. Quarto, leviter et inhumaniter egit, quod a me poſtulavit, ut Mosquae eam editionem invenerim, quam ipſe probaret, cum tamen, quid ipſe ſentiret, in Roſſia divinare non potuiſſem. Si de editionibus ſermo ſit, ipſe probe novit, nullam a me exſcriptam eſſe. Ipſe vero Wetſtenianam exſcripſit. De τελ[illegible] poterat evoluere vel ſola Chryſolorae ἐρωτήματα, vel ſuam Halenſ. grammat.

ἅπαντα] πάντα. Mox Ath. III. 4. καθελ. αὐτόν.

33. δευτέρῳ] πρώτῳ. E. Iuſtinus (Hoc eſt ergo, ut vulgo loquuntur, ἀντίγραφά τινα,) in Apolog. II. pag. 79. iunctim ſine ulla admonitione recitat Pſalmum primum

34. γεγέννηκά σε. ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν· ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια

primum et ſecundum. Hoc ipſum quibusdam ſatis fuit, ut utrumque pro uno, adeoque pro primo haberent. Acceſſit deinde Origenis animadverſio, valde ambigua et dubia. (v. Orig. II, 538. Hexapl. T. II. p. 88. edit. Bahrdt.) Hunc certatim expreſſerunt ceteri ſcholiaſtae, atque ita quidem, ut ex duobus ſibi repugnantibus Codicibus, quos Origenes laudaverat, facerent plures ac multos. Ipſe Origenes Pſalmos non aliter, quam nos, numerat in praefatione ad Pſalmos Hexapl. T. II pag. 85. 86. Iſtam praefationem, quae apud Montf. fine caret, ſupplevimus ex Cod. Mosq. et edidimus Dresdae 1786. 4. In ea ergo a Pſalmo primo ad initium Pſ. 41. quadraginta Pſalmos numerat, et ſic deinceps Plura in eam rem collegeram ex Codd. Mosqq., ſed ea omnia ante plures annos transmiſi in Angliam. Unum ſolum monere poſſum, in Cod. bibl. SS. Synodi Mosquenſis num. 388. in principio Pſalmi ſecundi legi: ὑπάρχει τοῖς πολλοῖς β. Ergo exinde colligas, eum aliis tuiſſe α. Sed fortaſſe haec ipſa animadverſio repetita eſt ex traditione Origenis. Si Origenes, cuius fides valde dubia eſt, in eo tamen fidem meretur, cum dicit in Actibus legi, ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ, maluit pro tempore ſuam interponere opinionem, quam accuratius inveſtigare plures Codd. Actuum Apoſtolicorum. Πρώτῳ nititur uno Cod. Wetſt. D. qui non ſolum Io. 19, 14. τρίτη, loco ἕκτη, ſed in hoc ipſo libro 10, 30. τρίτης, loco τετάρτης contra veri fidem exhibet. Exempla ſimilia colligere nolui. Contra ſunt Codices ceteri omnes, atque adeo Wetſt. A. B. E. L. ac caeteri eius generis. Quod vero Oecumenii editionem pro πρώτῳ laudarunt, id imperite fecerunt. Nam textus iſtius editionis expreſ-

ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά. διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ- 35.
γει· οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῇ 36.
τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθο-
ράν· ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε δια- 37.
φθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελ- 38.
φοὶ, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ 39.
ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ μωυσέως δικαιωθῆναι,
ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέ- 40.
πετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον
ἐν τοῖς προφήταις· ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, 41.
καὶ

expreſſus eſt ex edit. Erasmi, qui ita exhibuerat, contra ſuos paucos et negligenter a ſe tractatos Codices, auctoritate, ut ipſe fatetur, Hieronymi, Hilarii et Auguſtini, quorum nulla eſt auctoritas in re critica. In Codice Oecumen. Aug. 6. legitur, ἐν τῷ β. ψαλμῷ. De Georgio, quem hic laudat Griesb v. Caten. Corderi in Pſalmos T. I. pag. 28. Quantum ſuccurrit memoriae, Heſychius quoque in Codd. Mosqq. idem monuerat. Omnes, ut dixi, pendent ex Origene. In editione Griesbachii haec eſt nota n. Videamus duas proximas notas m. et o. propter Codicem D. Nota ergo m. habet ſolus, οὕτως γὰρ, loco ὡς καί. Nota o. habet ſolus ἑτέρως, loco ἐν ἑτέρῳ. Cui in mentem venit hac probare? Ne Griesbachio quidem. Nonne ergo ἐπαυτοφώρῳ deprehenditur ſcriba Cod. D. ut falſarius? Volumine praegrandi opus eſſet, ſi quis iſtius Codices veſanas ac brutas corruptiones recenſere vellet.

56. Attingit Orig. II, 820.

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, * ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

ΛΔ. 42. [Ἀρχή.] ἐξιόντων δὲ * αὐτῶν, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆ-
43. ναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι.

XIII, 42. — XIV, 8. ΛΔ. Ἐν τισιν· [ἐν ἄλλοις γὰρ ἀναγινώσκεται τὸ λσ. κεφ.] τῇ ε. τῆς ε. ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἐξιόντων τῶν ἀποστόλων ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν.

41. καὶ θαυμάσατε] alii ante haec, ut Chryſ. IX, 227. 229. alii poſt haec inſerunt, καὶ ἐπιβλέψατε. E.

ἔργον ὃ] ὅ. Ita etiam Chryſ. l. l. 227. 229. In fine verſus rurſus Cod. D. cum Syro aſſuit, καὶ ἐσίγησε, vel καὶ ἐσίγησαν. Ultra centum eiusmodi appendices iſti duo ſoli habent. Unde? Ex infimis Codicibus Latiniſtarum. Vide mox poſt finem verſ. 43.

42. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων] αὐτῶν. v. P. Chryſ. l. l. 233. b. Idem ibidem παρεκάλουν habet, non ἐξίουν, ut Griesb. notat.

τὰ ἔθνη] — E. Auctoritate Chryſ. excluſa, v. l. l. ἔθνη ſunt Chriſtiani ex gentilibus.

μεταξὺ] ἐπιόν. E.

τὰ ῥήματα ταῦτα] ταῦτα — E.

43. προσλαλοῦντες αὐτοῖς] αὐτοῖς —. Habet Chryſ. l. l.

ἐπιμένειν] προσμένειν. E. Chryſ. IX, 233. προσμένειν αὐτοὺς et 236. fine αὐτούς. De αὐτοὺς nihil monet Weſt. Ergo nec Griesb.

χάριτι τοῦ θεοῦ. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαβ- 44.
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ἰου- 45.
δαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ
ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις,
ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. παῤῥη- 46.
σιασάμενοι δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας,
εἶπον· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε
αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη·
οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· τέθεικά 47.
σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ἀκούοντα δὲ τὰ 48.
ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ
κυρίου·

44. τῷ δὲ] τῷ τε. A.

ἐρχομένῳ] ἐχομένῳ. E. v. P.

τοῦ θεοῦ] τοῦ κυρίου. E.

45. ἀντιλέγοντες καὶ] — E. Bis habet Chryſ. IX, 233. d. e.

46. παῤῥησιασάμενοι] παῤῥησιασάμενος. E. Vide de hoc verſu Euth. I, 70. 841. Ab ὑμῖν ad 47. ὁ κύριος, ſine varietate Cyrill. I, g. 112. ſed 321. ὑμῖν ἀναγκ. πρ. λαλῆσαι — σαυτοὺς κρίνεται — ἐντέταλκε. II, 37. deeſt πρῶτον, mox λόγον τοῦ κυρίου — ἐντέταλκεν. III, 777. ἡμῖν ἐντέταλται ὁ θεός. Wetſt. ex Cyrill. ſolum ἐντέταλκε notavit, Griesb. nihil. Orig. cum maxima varietate laudat III, 143. 147. 348. 742. 758. et 792. unde recenſiones omnes peti poſſunt.

οὐκ ἀξίους] ἀναξίους. E. Ath. I, 863.

48. ἔχαιρον] ἔχαιρε. E.

κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι
49. εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ
50. κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
51. τοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
52. αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

ΚΑ. ὅπως ἐν Ἰκονίῳ κηρύξαντες τὸν χριστὸν, πολλῶν τε πιστευσάντων, ἐδιώχθησαν οἱ ἀπόστολοι.

XIV, 1. Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως, ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων
2. τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, * διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν

50. καὶ τὰς] καὶ — E.
51. κονιορτὸν] + ἀπό. E.
XIV, 2. ἀπειθοῦντες] ἀπειθήσαντες. E.
3. διέτριψαν] ἐποίουν. E. Chryſ. IX, 235. a. ſed et vulg. 237. b.
καὶ διδόντι] καὶ —. Ex Chryſ. l. l. 235.

μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. * ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν 5.
τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν,
ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόν- 6.
τες [Ἀρχή.] κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς ΛΕ.
Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περί-
χωρον· κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7.

ΚΒ. περὶ τοῦ ἐν λύστροις ἐκ γενετῆς χωλοῦ, ἰαθέντος διὰ τῶν ἀποστόλων. διόπερ ἔοικά τι θεοὶ καὶ παρεῖναι δόξαν τοῖς ἐγχωρίοις. ἔνθα δὴ καὶ μετέπειτα λιθάζεται ὁ παῦλος παρὰ τῶν Ἰουδαίων τῶν ἀπειθούντων.

καί τις ἀνὴρ ἐν λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν 8.
ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε * περιπεπατήκει.
οὗτος ἤκουε τοῦ παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενί- 9.
σας αὐτῷ καὶ ἰδὼν, ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σω-
θῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἀνάστηθι 10.
ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός· καὶ * ἥλατο καὶ
περιε-

XIV, 6. ΛΕ. τῇ δ. τῆς μεσοπεντηκοστῆς· ἐ. τ. ἡ. ἐ. κατέφυγον οἱ ἀπόστολοι βαρνάβας καὶ παῦλος εἰς τὰς πόλεις.

8. περιεπεπατήκει] περιεπάτησε. E. περιεπεπατήμει. Et Chryſ. l. l. 235. Wetſt. et ex eo Griesb. notant περιεπάτησεν.

10. φωνῇ] + σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. E. Sex diverſis modis hanc appendicem notat Wetſt. Ex quatuor, quos poſtea comparavi, unus iſto modo habet. Non agnoscit Chryſ.
ὀρθὸς] ὀρθᾶς. E.
ἥλατο] ἅλλετο. Aoriſtus et imperfectum alibi etiam iuncta ſunt. Apud Chryſ. IX, 235. d. e. his vitioſe

editur

11. περιεπάτει. οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν
ὁ παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λυκαονι-
στὶ λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις
12. κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. ἐκάλουν τε τὸν
μὲν βαρνάβαν, δία· τὸν δὲ παῦλον, ἑρμῆν·
ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου.
13. ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ διὸς, τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πό-
λεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς
πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις * ἤθελον
14. θύειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι βαρνά-
βας καὶ παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια
αὐτῶν ἐισεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζον-
15. τες, καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα ποι-
εῖτε;

editur ἤλλατο, uti Codices non nulli etiam exhibent. Sic a ſcribis, Graecis etiam, locis fere innumerabilibus μέλει et μίλλει confunduntur.

11. κατέβησαν] ἦλθον. E. Cyrill. III, 496.

12. ἐκάλουν τε] ἐκάλουν δέ. E. Cyrill. l. I.
ἐπειδὴ] ὅτι. E. Cyrill. l. l.

13. πόλεως αὐτῶν] αὐτῶν — E.
ἐπὶ] πρός. E.
ἤθελε] ἤθελον. A.

14. ἐισεπήδησαν] ἐξεπήδησαν. E. Idem a Wetſt., ergo etiam a Griesb. laudatur ex Chryſ., qui tamen, ut alibi, utrumque habet. v. IX, 236. a. 240. e. Idem poſteriori loco habet etiam ἐπήδησαν. Plures ac fere innumerabiles huiusmodi errores Chryſoſtomi, ceterorumque Patrum graecorum, notavi in exemplo editionis meae. Sed chartis parcendum eſt, Ergo ad alium uſum haec ſervo. Illud autem vix ferendum, quod Griesbachius tam impudenter mentitur, eiusque mendaciis lectores ſimplices decipiuntur.

ἔστε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄν-
θρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς, ἀπὸ τούτων
τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν
ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς 16.
ἔασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν· καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν 17.
ἀφῆκεν, ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς
διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν
τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν.
καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν 18.
τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. [Τέλος.]

Τέλος τῆς δ. Μετὰ τὸ, θύειν αὐτοῖς, ἐν ἄλλοις ἄλλα πρόσκειται διὰ τὸν πραξαπόστολον, ὅτινα οὐκ ἔστι τοῦ συνεχοῦς ὑφάσματος.

ἐπῆλ-

15. ἀπὸ τούτων] τούτων — E. Ath. I, 27. ibid. ἐπὶ θεὸν ζῶντα.

16. ἔιασε] Latiniſta apud Griesbachium, *ſanavit*. Ipſe p. 117. coniicit, *ſinivit*, ut *legivit*! Scurra iſte acceperat pro ἰάσατο.

17. ἀγαθοποιῶν] ἀγαθουργῶν. E. Ath. I, 27. Vulg. Chryſ. IX, 241. attingit etiam V, 23.

ἡμῖν — ἡμῶν] ὑμῖν — ὑμῶν. E. Vulg. Chryſ. l. l.

18. θύειν αὐτοῖς] Quae hic aſſuuntur in lectionariis, ea probi Codices non agnoscunt. v. P. ubi late disputavi de hoc loco. Unum addo, iſta: διατριβόντων δὲ αὐτῶν κ. τ. λ. videri mihi eſſe continuationis lectionis eccleſiaſticae, τῇ ε. τῆς ε. quae a 13, 42. ad 14, 7. pertinet, atque haec 14. 18. — 15, 4. continuo ſubiungit. Nam 14, 6 — 18. ſingularem lectionem efficiunt. Iſtam priorem lectionem autem credo fuiſſe eccleſiae magnae. Nam in ceteris eccleſiis in hunc ipſum diem legitur 14, 20. — 15, 4. Ex quatuor Codd. quos poſt priorem editionem conſului, tres nihil omnino hic addunt, etſi inter eos ſit unus, qui lectiones eccleſialti-

19. ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως,
20. νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν
Λ3. εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον [Ἀρχή.]
21. ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύ-
22. στραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν· ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βα-
23. σιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς

XIV, 20. Λ3. τῇ ε. τῆς ε. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. [ἐισῆλθεν.] ἐξῆλθε [ὁ] παῦλος σὺν τῷ βαρνάβα ἐις.

siasticas notatas habeat. Quartus, qui etiam lectiones ecclesiasticas notat, exhibet istam longiorem appendicem, sed sine ulla nota, nisi quod post θύραν αὐτοῖς sit, τέλος τῆς δ. et ante vers. 20. ἀρχὴ· ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. et τῇ ε. τῆς ε. λσ. Sed haec signa vel sine isto Codice nota erant. Haud dubie aliquando aliquis in Codice aliquo ante διατριβόντων δὲ αὐτῶν reperiet, Ἀρξου, addito fortasse etiam, τῆς ε. τῆς ε. Chrys. IX, 241. d. consentit cum integris textus perpetui Codicibus in θύραν αὐτοῖς. ἐπῆλθον δέ.

19. ἔσυρον] ἔσυρων. E. Chrys. modo hoc, modo istud habet, istud tamen frequentius. v. IX, 241. d. e. bis. 243. e. 244. e. Attingit etiam XI, 55.

22. τοῦ Θεοῦ] τῶν οὐρανῶν. E. Orig. II, 815. τοῦ Θεοῦ. I, 257. et Basil. I, 146. 171., sed τῶν οὐρανῶν II, 120. 574. et Ath. II, 315. Leviras Patrum nihil definit, nec hic, nec ullibi alibi. Codices consulendi.

καν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν 30.
ἐκ νεκρῶν. ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 31.
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας
εἰς ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ
πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελι- 32.
ζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκε
τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας ἰησοῦν·
Τέλος τοῦ προδρόμου. [Τέλος.] ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέ- 33.
ρῳ γέγραπται· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον
γεγέν-

1702. 8. cum praefatione Franckii. Hic etiam repetitus eſt error iſte p. 349. Nam paginae utriusque editionis ſibi etiam ſunt aequales. Ex his tria efficiuntur. Primum, Griesbachium ipſum ignoraſſe, unde repetitus ſit textus, quem ſequitur. Secundo intelligitur, Griesbachium vitia typographica habere pro variis lectionibus, dignis adeo, quae in interiore margine ſuae editionis oſtentantur. Tertio, eum ridicule et malitioſe egiſſe. Me enim reprehendit, quod ſecutus fueram editionem Gregorii, cum tamen Wetſtenius Fellii editionem, quae eadem eſt, ipſe vero Wetſtenianam ſecutus eſſet. Quarto, leviter et inhumaniter egit, quod a me poſtulavit, ut Mosquae eam editionem invenerim, quam ipſe probaret, cum tamen, quid ipſe ſentiret, in Roſſia divinare non potuiſſem. Si de editionibus ſermo ſit, ipſe probe novit, nullam a me exſcriptam eſſe. Ipſe vero Wetſtenianam exſcripſit. De τελ[illegible] poterat evoluere vel ſola Chryſolorae ἐρωτήματα, vel ſuam Halenſ. grammat.

ἅπαντα] πάντα. Mox Ath. III, 4. καθελ. αὐτόν.

33. δευτέρῳ] πρώτῳ. E. Iuſtinus (Hoc eſt ergo, ut vulgo loquuntur, ἀντίγραφά τινα,) in Apolog. II. pag. 79. iunctim ſine ulla admonitione recitat Pſalmum primum

34. γεγέννηκά σε. ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν· ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια

primum et ſecundum. Hoc ipſum quibusdam ſatis fuit, ut utrumque pro uno, adeoque pro primo haberent. Acceſſit deinde Origenis animadverſio, valde ambigua et dubia. (v. Orig. II, 538. Hexapl. T. II. p. 88. edit. Bahrdt.) Hunc certatim expreſſerunt ceteri ſcholiaſtae, atque ita quidem, ut ex duobus ſibi repugnantibus Codicibus, quos Origenes laudaverat, facerent plures ac multos. Ipſe Origenes Pſalmos non aliter, quam nos, numerat in praefatione ad Pſalmos Hexapl. T. II pag. 85. 86. Illam praefationem, quae apud Montf. fine caret, ſupplevimus ex Cod. Mosq. et edidimus Dresdae 1786. 4. In ea ergo a Pſalmo primo ad initium Pſ. 41. quadraginta Pſalmos numerat, et ſic deinceps Plura in eam rem collegeram ex Codd. Mosqq., ſed ea omnia ante plures annos transmiſi in Angliam. Unum ſolum monere poſſum, in Cod. bibl. SS. Synodi Mosquenſis num. 388. in principio Pſalmi ſecundi legi: ὑπάρχει τοῖς πολλοῖς β. Ergo exinde colligas, eum aliis fuiſſe α. Sed fortaſſe haec ipſa animadverſio repetita eſt ex traditione Origenis. Si Origenes, cuius fides valde dubia eſt, in eo tamen fidem meretur, cum dicit in Actibus legi, ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ, maluit pro tempore ſuam interponere opinionem, quam accuratius inveſtigare plures Codd. Actuum Apoſtolicorum. Πρώτῳ nititur uno Cod. Wetſt. D. qui non ſolum Io. 19, 14. τρίτη, loco ἕκτη, ſed in hoc ipſo libro 10, 30. τρίτης, loco τετάρτης contra veri fidem exhibet. Exempla ſimilia colligere nolui. Contra ſunt Codices ceteri omnes, atque adeo Wetſt. A. B. E. L. ac caeteri eius generis. Quod vero Oecumenii editionem pro πρώτῳ laudarunt, id imperite fecerunt. Nam textus illius editionis expreſ-

ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά. διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ- 35.
γει· οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῇ 36.
τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθο-
ράν· ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε δια- 37.
φθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελ- 38.
φοὶ, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ 39.
ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ μωυσέως δικαιωθῆναι,
ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέ- 40.
πετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον
ἐν τοῖς προφήταις· ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, 41.
καὶ

expreſſus eſt ex edit. Erasmi, qui ita exhibuerat, contra ſuos paucos et negligenter a ſe tractatos Codices, auctoritate, ut ipſe fatetur, Hieronymi, Hilarii et Auguſtini, quorum nulla eſt auctoritas in re critica. In Codice Oecumen. Aug. 6. legitur, ἐν τῷ β. ψαλμῷ. De Georgio, quem hic laudat Griesb v. Caten. Corderi in Pſalmos T. I. pag. 28. Quantum ſuccurrit memoriae, Heſychius quoque in Codd. Mosqq. idem monnerat. Omnes, ut dixi, pendent ex Origene. In editione Griesbachii haec eſt nota n. Videamus duas proximas notas m. et o. propter Codicem D. Nota ergo m. habet ſolus, οὕτως γὰρ, loco ὡς καί. Nota o. habet ſolus ἑτέρως, loco ἐν ἑτέρῳ. Cui in mentem venit hac probare? Ne Griesbachio quidem. Nonne ergo ἑαυτοφώρῳ deprehenditur ſcriba Cod. D. ut falſarius? Volumine praegrandi opus eſſet, ſi quis iſtius Codices veſanas ac brutas corruptiones recenſere vellet.

36. Attingit Orig. II, 820.

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, * ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

ΛΔ. 42. [Ἀρχή.] ἐξιόντων δὲ * αὐτῶν, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆ-
43. ναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι.

XIII, 42. — XIV, 8. ΛΔ. Ἐν τισιν· [ἐν ἄλλοις γὰρ ἀναγινώσκεται τὸ λσ. κεφ.] τῇ ε. τῆς ε. ἑ. τ. ἡ. ἑ. ἐξιόντων τῶν ἀποστόλων ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν.

41. καὶ θαυμάσατε] alii ante haec, ut Chryſ. IX, 227. 229. alii poſt haec inſerunt, καὶ ἐπιβλέψατε. E.

ἔργον ὃ] ὅ. Ita etiam Chryſ. l. l. 227. 229. In fine verſus rurſus Cod. D. cum Syro aſſuit, καὶ ἐσίγησε, vel καὶ ἐσίγησαν. Ultra centum eiusmodi appendices iſti duo ſoli habent. Unde? Ex infimis Codicibus Latiniſtarum. Vide mox poſt finem verſ. 43.

42. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων] αὐτῶν. v. P. Chryſ. l. l. 233. b. Idem ibidem παρεκάλουν habet, non ἐξίουν, ut Griesb. notat.

τὰ ἔθνη] — E. Auctoritate Chryſ. excluſa, v. l. l. ἔθνη ſunt Chriſtiani ex gentilibus.

μεταξὺ] ἐπιόν. E.

τὰ ῥήματα ταῦτα] ταῦτα — E.

43. προσλαλοῦντες αὐτοῖς] αὐτοῖς —. Habet Chryſ. l. l.

ἐπιμένειν] προσμένειν. E. Chryſ. IX, 233. προσμένειν αὐτοὺς et 236. ſine αὐτούς. De αὐτοὺς nihil monet Weſt. Ergo nec Griesb.

χάριτι τοῦ θεοῦ. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαβ- 44.
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ἰου- 45.
δαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ
ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις,
ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. παῤῥη- 46.
σιασάμενοι δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας,
εἶπον· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε
αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη· 47.
οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· τέθεικά
σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ἀκούοντα δὲ τὰ 48.
ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ
κυρίου·

44. τῷ δὲ] τῷ τε. A.
ἐρχομένῳ] ἐχομένῳ. E. v. P.
τοῦ θεοῦ] τοῦ κυρίου. E.

45. ἀντιλέγοντες καὶ] — E. Bis habet Chryſ. IX, 233. d. e.

46. παῤῥησιασάμενοι] παῤῥησιασάμενος. E. Vide de hoc verſu Euth. I, 70. 841. Ab ὑμῖν ad 47. ὁ κύριος, ſine varietate Cyrill. I, g. 112. ſed 321. ὑμῖν ἀναγκ. πρ. λαλῆσαι — σαυτοὺς κρίνεται — ἐντέταλκε. II, 37. deeſt πρῶτον, mox λόγον τοῦ κυρίου — ἐντέταλκεν. III, 777. ἡμῖν ἐντέταλται ὁ θεός. Wetſt. ex Cyrill. ſolum ἐντέταλκε notavit, Griesb. nihil. Orig. cum maxima varietate laudat III, 143. 147. 348. 742. 758. et 792. unde recenſiones omnes peti poſſunt.
οὐκ ἀξίους] ἀναξίους. E. Ath. I, 863.

48. ἔχαιρον] ἔχαιρε. E.

κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι
49. εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ
50. κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
51. τοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτινα-
ξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
52. αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

ΚΑ. Ὅπως ἐν Ἰκονίῳ κηρύξαντες τὸν χριστὸν, πολλῶν τε πιστευσάντων, ἐδιώχθησαν οἱ ἀπόστολοι.

XIV, 1. Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελ-
θεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως, ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων
2. τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπει-
θοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησια-
ζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, * διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν

50. καὶ τὰς] καὶ — E.
51. κονιορτὸν] + ἀπό. E.
XIV, 2. ἀπειθοῦντες] ἀπειθήσαντες. E.
3. διέτριψαν] ἐποίουν. E. Chryſ. IX, 235. a. ſed et vulg. 237. b.
καὶ διδόντι] καὶ —. Et Chryſ. l. l. 235.

μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. * ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν 5.
τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν,
ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόν- 6.
τες [Ἀρχή.] κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς ΛΕ.
Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περί-
χωρον· κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7.

ΚΒ. περὶ τοῦ ἐν Λύστροις ἐκ γενετῆς χωλοῦ, ἰαθέντος διὰ τῶν ἀποστόλων. διόπερ Ἑρμῆν τε θεὸν καὶ παρεῖναι ἔδοξαν τοῖς ἐγχωρίοις. ἔνθα δὴ καὶ μετέπειτα λιθάζεται ὁ παῦλος παρὰ τῶν Ἰουδαίων τῶν ἀπειθεστέρων.

καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν 8.
ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε * περιπεπατήκει.
οὗτος ἤκουε τοῦ παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενί- 9.
σας αὐτῷ καὶ ἰδὼν, ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σω-
θῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἀνάστηθι 10.
ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός· καὶ * ἥλατο καὶ
περιε-

XIV, 6. ΛΕ. τῇ δ. τῆς μεσοπεντηκοστῆς· ἐ. τ. ἡ. ἐ. κατέφυγαν οἱ ἀπόστολοι βαρνάβας καὶ παῦλος εἰς τὰς πόλεις.

8. περιεπεπατήκει] περιεπάτησε. E. περιεπεπατήκει. Et Chryſ. l. l. 235. Wetſt. et ex eo Griesb. notant περιεπάτησεν.

10. φωνῇ] + σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. E. Sex diverſis modis hanc appendicem notat Wetſt. Ex quatuor, quos poſtea comparavi, unus iſto modo habet. Non agnoscit Chryſ.

ὀρθὸς] ὀρθᾶς. E.

ἥλλετο] ἥλατο. Aoriſtus et imperfectum alibi etiam iuncta ſunt. Apud Chryſ. IX, 235. d. e. bis vitioſe

editur

11. περιεπάτει. οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν
ὁ παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λυκαο-
νιστὶ λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις
12. κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. ἐκάλουν τε τὸν
μὲν βαρνάβαν, δία· τὸν δὲ παῦλον, ἑρμῆν·
ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου.
13. ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ διὸς, τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πό-
λεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς
πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις * ἤθελον
14. θύειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι βαρνά-
βας καὶ παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια
αὐτῶν ἐισεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζον-
15. τες, καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα ποι-
εῖτε;

editur ἤλλατο, uti Codices non nulli etiam exhibent. Sic a ſcribis, Graecis etiam, locis fere innumerabilibus μέλει et μίλλει confunduntur.

11. κατέβησαν] ἦλθον. E. Cyrill. III, 496.

12. ἐκάλουν τε] ἐκάλουν δέ. E. Cyrill. l. I.
ἐπειδὴ] ὅτι. E. Cyrill. l. l.

13. πόλεως αὐτῶν] αὐτῶν — E.
ἐπὶ] πρός. E.
ἤθελε] ἤθελον. A.

14. ἐισεπήδησαν] ἐξεπήδησαν. E. Idem a Wetſt., ergo etiam a Griesb. laudatur ex Chryſ., qui tamen, ut alibi, utrumque habet. v. IX, 236. a. 240. e. Idem poſteriori loco habet etiam ἐκπήδησαν. Plures ac fere innumerabiles huiusmodi errores Chryſoſtomi, ceterorumque Patrum graecorum, notavi in exemplo editiones meae. Sed chartis parcendum eſt, Ergo ad alium uſum haec ſervo. Illud autem vix ferendum, quod Griesbachius tam impudenter mentitur, eiusque mendaciis lectores ſimplices decipiuntur.

ἐστε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄν-
θρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς, ἀπὸ τούτων
τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν
ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς 16.
ἔιασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν· καί τοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν 17.
ἀφῆκεν, ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς
διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν
τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν.
καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν 18.
τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. [Τέλος.]

Τέλος τῆς δ. Μετὰ τὸ, θύειν αὐτοῖς, ἐν ἄλλοις ἄλλα πρόσκειται διὰ τὸν πραξαπόστολον, ἅτινα οὐκ ἔστι τοῦ συνεχοῦς ὑφάσματος.

ἐπῆλ-

15. ἀπὸ τούτων] τούτων — E. Ath. I, 27. ibid. ἐπὶ θεὸν ζῶντα.

16. ἔιασε] Latiniſta apud Griesbachium, *ſanavit*. Ipſe p. 117. coniicit, *ſinivit*, ut *legivit*! Scurra iſte acceperat pro ἰάσατο.

17. ἀγαθοποιῶν] ἀγαθουργῶν. E. Ath. I, 27. Vulg. Chryſ. IX, 241. attingit etiam V, 23.
ἡμῖν — ἡμῶν] ὑμῖν — ὑμᾶν. E. Vulg. Chryſ. l. l.

18. θύειν αὐτοῖς] Quae hic aſſuuntur in lectionariis, ea probi Codices non agnoscunt. v. P. ubi late disputavi de hoc loco. Unum addo, iſta: διατριβόντων δὲ αὐτῶν κ. τ. λ. videri mihi eſſe continuationis lectionis eccleſialticae, τῇ ſ. τῆς ſ. quae a 13, 42. ad 14, 7. pertinet, atque haec 14, 18. — 15, 4. continuo ſubiungit. Nam 14, 6 — 18. ſingularem lectionem efficiunt. Iſtam priorem lectionem autem credo fuiſſe eccleſiae magnae. Nam in ceteris eccleſiis in hunc ipſum diem legitur 14, 20. — 15, 4. Ex quatuor Codd. quos poſt priorem editionem conſului, tres nihil omnino hic addunt, etſi inter eos ſit unus, qui lectiones eccle-

ſialti-

19. ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰου-
δαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθά-
σαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως,
20. νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων
δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν
ΛΞ. εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον [Ἀρχή.]
21. ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγ-
γελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μα-
θητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύ-
22. στραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν· ἐπιστηρί-
ζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακα-
λοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολ-
λῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βα-
23. σιλείαν τοῦ θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐ-
τοῖς

XIV, 20. ΛΞ. τῇ s. τῆς s. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. [ἐισῆλθεν.] ἐξῆλθε [ὁ] παῦλος σὺν τῷ βαρνάβα ἐις.

siasticas notatas habeat. Quartus, qui etiam lectiones ecclesiasticas notat, exhibet istam longiorem appendicem, sed sine ulla nota, nisi quod post θύειν αὐτοῖς sit, τέλος τῆς δ. et ante vers. 20. ἀρχὴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. et τῇ s. τῆς s. λς. Sed haec signa vel sine isto Codice nota erant. Haud dubie aliquando aliquis in Codice aliquo ante διατριβόντων δὲ αὐτῶν reperiet, Ἀρξου, addito fortasse etiam, τῆς s. τῆς s. Chrys. IX, 241. d. consentit cum integris textus perpetui Codicibus in θύειν αὐτοῖς. ἐπῆλθον δέ.

19. ἔσυρον] ἔσυραν. E. Chrys. modo hoc, modo istud habet, istud tamen frequentius. v. IX, 241. d. e. bis. 243. e. 244. e. Attingit etiam XI, 55.

22. τοῦ θεοῦ] τῶν οὐρανῶν. E. Orig. II, 815. τοῦ θεοῦ. I, 257. et Basil. I, 146. 171., sed τῶν οὐρανῶν II, 120. 574. et Ath. II, 315. Leviras Patrum nihil definit, nec hic, nec ullibi alibi. Codices consulendi.

τοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διελθόντες 24.
τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. καὶ 25.
λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀτταλειαν. κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς 26.
Ἀντιόχειαν· ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι

25. κατέβησαν] κατήντησαν. E. Chryſ. IX, 242. e. Ἀτταλειαν] Ἰταλίαν. E. v. Weſtſt. Griesb. oblitus eſt haec transſcribere. Codicem Mosquenſem c. quod obiter noto, ſcribendum curavit Θεογνώστος μητροπολίτης Πέργης καὶ Ἀτταλείας καὶ ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος τῆς Παμφιλίας. v. P. ad Theſſ. pag. 183.

26. Ἀντιόχειαν] Sic habet etiam Cod. Oecum. Aug. 6. Apud Oecumenium tamen contra editionem Erasmi editum eſt, εἰς Μίλητον, quod non ſine ſumma ſtultitia factum eſt. v. Oecumen. I, 119. In Cod. Oecum. Aug. 6 fol. λε. pag. 2. ita in ſcholiis legitur: φασὶ δὲ οἱ μὲν ἐν Μιλήτῳ, οἱ δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ χειροτονηθῆναι Παῦλον. Scholia hic corrupta eſſe, patet ex comparatione. Scholiaſta vero hic non loquitur de verſu 26. ſed de verſu 23. ad quem duo ſcholia leguntur. Primum eſt, ab διὰ τί ad τὰς χειροτονίας. Secundum eſt, ab σημείωσαι ad πιθανώτερον. Id autem corruptum eſſe, ex eo patet, quod hic non ſermo eſt, περὶ Παύλου καὶ Βαρνάβου χειροτονηθέντων· dudum enim iſti κεχειροτονημένοι ἦσαν· ſed περὶ Παύλου καὶ Βαρνάβα ἄλλους χειροτονησάντων πρεσβυτέρους. Iam quia hic dilerte non erat traditum, in qua urbe Paulus et Barnabas presbyteros conſtituiſſent, homines male ſeduli, qui ſibi actum ſolemnem fingebant, quaerebant, in qua urbe id eſſet factum. Alii ergo affirmabant Mileti id factum eſſe, alii Antiochiae.

Maxi-

ριτὶ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν.
27. παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκ-
κλησίαν, ἀνήγγειλαν, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύ-
28. ραν πίστεως. διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ
ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

ΚΓ. ὅτι ὀν δεῖ περιτέμνειν τοὺς ἐξ ἐθνῶν πιστεύοντας δόγματι καὶ κρίσει τῶν ἀποστόλων· ἐν ᾗ, ἐπιστολὴ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν, περὶ τῶν φυλακτέων. ἀντιῤῥήσεις παύλου πρὸς βαρνάβαν διὰ μάρκον.

XV, 1. Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς ἰουδαίας,
ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· ὅτι ἐὰν μὴ περι-
τέμνη-

Maxime probabile videbatur, Antiochiae id accidiſſe. Cur? Scilicet, quod Antiochia poſtea ſedes fuit episcopalis. Quilibet vero intelligit ex verbis Lucae, in ſingulis iſtis urbibus conſtitutos eſſe presbyteros. Vana ergo erat tota iſta quaeſtio. Scholia autem in editione ita, adhibito Codice Aug., corrigenda ſunt: σημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν μιλήτῳ ἐχειροτόνησαν οἱ περὶ βαρνάβαν καὶ παῦλον· ἄλλο δὲ ἀντίγραφον (non textus, ſed ſcholiorum) ἔυρον, ἔχον ἀντὶ μιλήτου, ἐν ἀντιοχείᾳ, ὃ καὶ πιθανώτερον. Scholium Cod. Aug. facilius ita corrigitur, ſi ſolum in fine ſcribatur χειροτονῆσαι τὸν παῦλον. Scholium Cod. Aug, vetuſtius, editum recentius videtur. Ego in recentiore memorabatur ἀντίγραφον, ſcilicet interpretis. Qui catenas et ſcholia tractarunt, norunt, quaeque ſcholia brevioriora, plerumque eſſe vetuſtiora, quod deinceps alius poſt alium ſuae ſapientiae ἐξανθήματα extulit.

ὅτι — ἐπλήρωσαν] Id non Mileti, ſed Antiochiae factum eſſe, conſtat ex 13, 1—4.

27. ἀνήγγειλαν] ἀπήγγελλον t ἀπήγγειλαν. E. Chryſ. IX, 243.

28. ἐκεῖ] — E.

τέμνησθε τῷ ἔθει μωυσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενομένης οὖν στάσεως καὶ * ζητή- 2.
σεως οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρναβᾶ πρὸς αὐτοὺς, ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ βαρναβᾶν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἱερουσαλὴμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.
οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλη- 3.
σίας, διήρχοντο τὴν φοινίκην καὶ σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.
παραγενόμενοι δὲ εἰς ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθη- 4.
σαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε, ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε. πρόσκειται δὲ ἔν τισι· καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

[Ἀρχή.] ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς 5. ΛΖ.
αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες· ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον μωυσέως. συνήχθη-

XV, 5. ΛΖ. τῇ ς. τῆς ε. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξανέστησάν τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότων, λέγοντες. [Τοῦτο τὸ ἀνάγνωσμα ἔν τισι περατοῦται μετὰ τό· (v. 23.) τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους· ἔχει δὲ καὶ προσθήκην· ἔδοξε δὲ τῷ σίλα ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.

XV, 2. συζητήσεως] ζητήσεως.

4. ἀπεδέχθησαν] ὑπεδέχθησαν. E.
μετ' αὐτῶν] + καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. E. Ex 14, 27. γ. P. Unus ex quatuor, quos postea consului, hoc addit in lectione ecclesiastica ante notam: τέλος τῆς ε.

5. πεπιστευκότες] πεπιστευκότων. E. v. Montf. ad Chrys. IX, 248.

ἤχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι
7. ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ
συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε
πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ὑμεῖς ἐπίστα-
σθε, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν * ἡμῖν
ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ
ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦ-
8. σαι. καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρη-
σεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
9. καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐδὲν διέκρινε μετα-
ξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας
10. τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε
τὸν θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον
τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν, οὔτε
11. ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς
χάριτος * τοῦ κυρίου ἰησοῦ * πιστεύομεν σωθῆ-
12. ναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. ἐσίγησε δὲ
πᾶν

7. ἐν ὑμῖν (ita edit. Gregor.)] ἐν ἡμῖν. Chryſ. IX, 248, 249, a. d. ter, ἐν ὑμῖν.

10. νῦν οὖν] καὶ νῦν. E. Cyrill. I, a. 460. mox, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οἱ πατέρες ὑμῶν ἴσχυσαν. I, g. 283. καὶ νῦν — οὔτε ἡμεῖς, οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν ἰσχύσαμεν. ita et II, 154.

τὸν θεὸν] — E. Chryſ. IX, 249. b. repetit et explicat: τί ἀπιστεῖτε τῷ θεῷ, ὡς οὐκ ἰσχύοντι σῶσαι τῇ πίστει; τὸν θεὸν omittit Theophyl. ad Hebr. 959. Nec aliter ibi inveni in Cod. Rhodio. Item Mutianus apud Chryſ. XII, 145.

11. ἀλλὰ διὰ] Sic Chryſ. IX, 249. b. ſed ibid. c. ἀλλ' ἢ διά. Sic ibid. mox καθ' habet et omittit.

χάριτος] + τοῦ

ἰησοῦ χριστοῦ] χριστῷ —.

πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον βαρναβᾶ καὶ παύλου ἐξηγουμένων, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

Τέλος τῆς τ. [Τέλος.] μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς, 13.
ἀπεκρίθη [Ἀρχή.] ἰάκωβος, λέγων· ἄνδρες ΛΖ.
ἀδελφοὶ, ἀκούσατέ μου· συμεὼν ἐξηγήσα- 14.
το, καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λα-
βεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προ- 15.
φητῶν· καθὼς γέγραπται· μετὰ ταῦτα 16.
ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν
δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμ-
μένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω
αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοι- 17.
ποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου
ἐπ' αὐτούς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα
πάντα. * [Τέλος.] διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρ- 18. 1
ενοχλεῖν

Τέλος τῶν ἐγκαινίων· πρόσκειται δὲ· γνωστὰ· ἀπ' αἰῶνός [ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.] Ἐν ἄλλοις· ἃ ἐστι γνωστὰ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος. Ἐν ἄλλοις· φανερὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τῷ θεῷ.

XV, 13. ΛΖ. ἦν τισιν· εἰς ἐγκαίνια ναοῦ· ἐ. τ. ἡ. ἰ. εἶπεν ἰάκωβος πρὸς τούς.

14. ἐπισκέψατο] ἐπελέξατο. E. Sic ſupra etiam ſollicitarunt hoc vocabulum 6, 3.

ἐπὶ] — E. Chryſ. IX, 253. b. d. 255. c.

16. ἀνοικοδομήσω] + καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. E. v. P. Iſta poſtea in nullo Cod. inveni. Inveni autem in uno omnino, qui haec in altera lectione addit, in altera omittit. Sunt ex Amos IX, 11. Tamen haec interpretatur Oecumen. I, 123. d. 124. b.

18. γνωστὰ] ἃ ἐστι γνωστὰ t γνωστὰ γὰρ t γνωστά.

ἐνοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν
20. ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς, τοῦ
ἀπέχε-

γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ] φανερὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ t ἅ ἐστι γνωστὰ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος, omissis reliquis ad finem versus.

ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ] — t εἰσι τὰ ἔργα αὐτοῦ τῷ θεῷ πάντα.

ἐστι] — t εἰσίν.

τῷ θεῷ] — t τῷ κυρίῳ.

πάντα] —

τὰ ἔργα] τὸ ἔργον.

αὐτοῦ] —. Posui huius versus varias lectiones omnes tam meorum, quam aliorum Codicum, quae cum in his decem vocabulis tot sint, quot vix in ullo longiori loco, eae iam de corruptione suspecta faciunt ista verba. Maneo ergo in ea sententia, ut credam, hanc appendicem esse lectionis, εἰς ἐγκαίνια ναοῦ, quae incipit vers. 13. desinit vers. 17. cui, ut nimis brevi, haec in fine, tanquam basis, subiiciebantur. Similes appendices lectionum permultae a me notatae sunt. Sufficit in memoriam revocare Act. 15, 4. 14, 18. Matth. 8, 13. ubi fere tot sunt variae lectiones, quot hic. Marc. 11, 26. Luc. 14, 24. 21, 4. 18. Io. 5, 24. 30. 35. 58. de quibus monui partim suis locis, partim ad Evang. Io. in appendice 4. Chrysostomus haec habet IX, 254. a. neque tamen repetit 255. e. Ex Theophyl. Oecum. et ex Cyrill. ad Amos III, 349. 350. nihil efficitur. Illud autem notabile videtur, quod Cod. Mosq. d. in textu praetermittit, ἐστι τῷ — ἔργα αὐτοῦ, in scholiis autem habet totum locum, ut legitur apud Chrys. IX, 254. a. ab γνωστὰ ἀπ', cum eius interpretatione. Contrarium reperire licet apud Theophyl. Nam ibi in textu reperiuntur ista verba, si scilicet editor fideliter expressit Codicem. Sed in interpretatione scholium

ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώ-
λων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ
τοῦ αἵματος. μωυσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρ- 21.
χαίων

Chryſoſtomi ſine textu repetitur. v. Edit. Venet. III, 121. a. Credo tamen hic apud Theophyl. quaedam excidiſſe, quae ſupplenda ſunt ex Chryſ. Appendix iſta huc translata videtur ex Proverb. 16, 5. aut 3 Esdrae, 6, 8. quod eo minus mirandum eſt, cum ea, quae praecedunt, ſint etiam repetita ex Vet. Teſt. Denique addo. Scholia, quae in priore editione editi, mirabiliter conflata ſunt ex Chryſ. VIII, 65. a. IX, 254. a. Poſteriori loco prorſus ita legitur, ut in vulgatis editionibus. Credo ergo, Chryſoſtomum breviorem appendicem lectionis eccleſiaſticae aliquanto redidiſſe auctiorem. Hunc ſecuti ſunt priores editores, viam monſtrante Erasmo. Nam Complutenſis editio diſſentit ac multa praetermittit. v. P.

19. ἐπιστρέφουσιν] ἀποστρέφουσιν et ἐπιστρ. Chryſ. IX, 254. a. 256. a. b.

20. καὶ τοῦ πνικτοῦ] — E. De Latiniſtis v. Sabat.

πορνείας] Nulla coniectura hic opus eſt. Simile mandatum eſt Exod. 34, 14 — 16. Quin etiam Paullus iſtum locum reſpiciens 1 Cor. 10, 7. 8. εἰδωλολατρίαν et πορνείαν iungit. Vide etiam 1 Theſſ. 4, 3.

αἵματος] + καὶ ὅσα ἂν μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. E. v. verſ. 29. Poſtea in uno inveni, qui plerumque interpolatus eſt. In tribus deeſt. Nimis breve videbatur non nullis hoc praeceptum, ergo ex ſua theologia morali id amplificarunt. Verum quaeſtio ſolum fuerat de lege cęremoniali et in primis de circumciſione. Ergo hoc reſponſum ſufficiebat. Cyrill. I, a. 153. e. ὀλίγα τε καὶ ἀναγκαῖα τηρεῖν ἐκέλευον. Sic ſupra aethiopi, ante baptiſma, expreſſerunt pleniorem religionis chriſtianae profeſſionem dogmatici. 8, 37.

χαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν
ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάβ-
22. βατον ἀναγινωσκόμενος. τότε ἔδοξε τοῖς
ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ
ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
πέμψαι εἰς ἀντιόχειαν σὺν * παύλῳ καὶ
βαρνάβᾳ, ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον βαρσα-
βᾶν, καὶ σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς
23. ἀδελφοῖς· γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν
τάδε· οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ
ἀδελφοὶ, τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν καὶ συ-
ρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελφοῖς, τοῖς ἐξ ἐθνῶν,
24. χαίρειν· ἐπειδὴ ἠκούσαμεν, ὅτι τινὲς ἐξ
ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις,
ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες
περιτέμνεσθαι, καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ
25. διεστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμο-
θυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς
ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν βαρνάβᾳ
26. καὶ παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς
ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
27. ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν ἰού-
δαν καὶ σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγ-
γέλ-

22. ἄνδρας κ. τ. λ.] Semel Chryſ. vulg. IX, 254. ſemel 256. e. τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις, φησὶν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν ταῖς ἀδελφοῖς πέμψαι, idque etiam urget. Laudo!

σὺν τῷ] τῷ —.

25. ἐκλεξαμένους] ἐκλεξαμένοις. E. Ex dativo nemo facile acculatium fecerit, ſed contra.

γέλλοντας τὸ αὐτό. ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ 28.
πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι
ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων·
ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ 29.
πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε· ἔρρωσθε. οἱ μὲν οὖν 30.
ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς ἀντιόχειαν· καὶ συ-
ναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπισο-
λήν. ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ 31.
παρακλήσει. ἰούδας * τε καὶ σίλας, καὶ 32.
αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήρι-
ξαν.

28. ἐπιτίθεσθαι] ἐπιθῆναι. E. Damasc. II, 398.

* τῶν ἐπάναγκες τούτων] — E. Cyrill. I, a. 153. II, 843. VI, d. 44. τῶν ἐπ' ἀνάγκαις. VI, b. 325. τῶν ἐπ' ἀνάγκης τούτων. Damasc II, 398. Miror ſane, graecos haeſitaſſe in, τὰ ἐπάναγκες.

29. ἀπέχ. κ. τ. λ.] ἀπέχεσθαι ὑμᾶς πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. E. Cyrill. I, a. 153. II, 843. Sic, ſed in fine addit, καὶ εἰδωλοθύτου VI, d. 44. ἀποσχέσθαι ὑμᾶς εἰδωλοθύτων καὶ πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. VI, b. 325 Hunc locum attingens I, a. 575. habet, πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. Theodoret. ad Epiſt. ad Gal. pag. 367. εἰδωλοθύτου καὶ πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος.

πνικτοῦ] πνικτῶν. E. Damasc. l. l.

πορνείας] + καὶ ὅσα μὴ θέλετε ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. E. ut ſupra verſ. 20. v. Schol. ad h, l. in P. p. 328, Irenaei tantum ſupereſt latina interpretatio, in qua iſta appendix p. 199. legitur. Caret iſta appendice Clem. Alex. pag. 172. 513.

ἔρρωσθε] Bis omittit Chryſ. IX, 254. e. 258. a. Nulla ſcilicet interpretatione indigebat.

32. ἰούδας δὲ] ἰούδας τε. A.

33. ξεν. ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν
μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
34. 35. ἀποστόλους. * [Τέλος.] [Ἀρχή.] παῦλος δὲ Τέλος ἐν τισι.
ΛΗ. καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν ἀντιοχείᾳ, διδά- τῆς ς. κεῖται δὲ
σκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέ- ἔδοξε δὲ κ.
36. ρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου. μετὰ τ. λ.
δέ τινας ἡμέρας εἶπε παῦλος πρὸς βαρνά-
βαν· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς
ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς
37. ἔχουσι. βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμ-
παραλαβεῖν τὸν ἰωάννην, τὸν καλούμενον
38. μάρκον. παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα
ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ παμφυλίας, καὶ μὴ συνελ-
θόντα

XV, 35. ΛΗ. τῷ σαββάτῳ τῆς ε. ἰβδ. ἰ. τ. ἡ. ἰ. παῦλος καὶ βαρνάβας.

33. ἀπὸ] ὑπό. E.
ἀποστόλους] ἀποστείλαντας αὐτούς. E.

34. ἔδοξε δὲ τῷ σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ] — v. P. Ex quatuor, quos poſtea conſului, duo omittunt. Tertius, qui lectiones eccl. notat, habet. In fine vero exhibet αὐτόθι, loco αὐτοῦ. In quarto, qui etiam lectiones eccleſiaſticas notat, eadem manus haec in raſura ſcripſit litteris paullo minoribus et arctius, quam alibi, inter ſe iunctis, pluribus etiam quam alibi, ſiglis. Ergo in uſum lectionis. Eodem modo, ut hic, in fine lectionis 18, 21. quaedam aſſuta ſunt. Haec excludit adeo Weſt. B.

36. ἀδελφοὺς ἡμῶν] ἡμῶν — E. Chryſ. IX, 260. e. ſed 264. b. ἐπισκεψώμεθα τὰς πόλεις, ἐν αἷς.

37. ἐβουλεύσατο] ἐβούλετο. E.
τὸν ἰωάννην] καὶ ἰωάννην. E. Chryſ. IX, 261. b. καλούμενον] ἐπικαλούμενον. E.

τοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διελθόντες 24.
τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. καὶ 25.
λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν
εἰς Ἀττάλειαν. κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς 26.
Ἀντιόχειαν· ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι

25. κατέβησαν] κατήντησαν. E. Chryſ. IX, 242. e. Ἀττάλειαν] Ἰταλίαν. E. v. Wetſt. Griesb. oblitus eſt haec transſcribere. Codicem Mosquenſem c. quod obiter noto, ſcribendum curavit Θεογνώστος μητροπολίτης Πέργης καὶ Ἀτταλείας καὶ ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος τῆς Παμφιλίας. v. P. ad Theſſ. pag. 183.

26. Ἀντιόχειαν] Sic habet etiam Cod. Oecum. Aug. 6. Apud Oecumenium tamen contra editionem Erasmi editum eſt, εἰς Μίλητον, quod non ſine ſumma ſtultitia factum eſt. v. Oecumen. I, 119. In Cod. Oecum. Aug. 6 fol. λε. pag. 2. ita in ſcholiis legitur: φασὶ δὲ οἱ μὲν ἐν Μιλήτῳ, οἱ δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ χειροτονηθῆναι παῦλον. Scholia hic corrupta eſſe, patet ex comparatione. Scholiaſta vero hic non loquitur de verſu 26. ſed de verſu 23. ad quem duo ſcholia leguntur. Primum eſt, ab διὰ τί ad τὰς χειροτονίας. Secundum eſt, ab σημείωσαι ad πιθανώτερον. Id autem corruptum eſſe, ex eo patet, quod hic non ſermo eſt, περὶ Παύλου καὶ Βαρνάβου χειροτονηθέντων· dudum enim iſti κεχειροτονημένοι ἦσαν· ſed περὶ Παύλου καὶ Βαρνάβα ἄλλους χειροτονησάντων πρεσβυτέρους. Iam quia hic diſerte non erat traditum, in qua urbe Paulus et Barnabas presbyteros conſtituiſſent, homines male ſeduli, qui ſibi actum ſolemnem fingebant, quaerebant, in qua urbe id eſſet factum. Alii ergo affirmabant Mileti id factum eſſe, alii Antiochiae.

Maxi-

ριτὶ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν.
27. παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκ-
κλησίαν, ἀνήγγειλαν, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύ-
28. ραν πίστεως. διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ
ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

ΚΓ. ὅτι ὀν δεῖ περιτέμνειν τοὺς ἐξ ἐθνῶν πιστεύοντας δόγματι καὶ κρίσει τῶν ἀποστόλων· ἐν ᾗ, ἐπιστολὴ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν, περὶ τῶν φυλακτέων. ἀντίρρησις παύλου πρὸς βαρνάβαν διὰ μάρκον.

XV, 1. Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς ἰουδαίας,
ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· ὅτι ἐὰν μὴ περι-
τέμνη-

Maxime probabile videbatur, Antiochiae id accidiſſe. Cur? Scilicet, quod Antiochia poſtea ſedes fuit episcopalis. Quilibet vero intelligit ex verbis Lucae, in ſingulis iſtis urbibus conſtitutos eſſe presbyteros. Vana ergo erat tota iſta quaeſtio. Scholia autem in editione ita, adhibito Codice Aug., corrigenda ſunt: σημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν μιλήτῳ ἐχειροτόνησαν οἱ περὶ βαρνάβαν καὶ παῦλον· ἄλλο δὲ ἀντίγραφον (non textus, ſed ſcholiorum) ἔυρον, ἶχον ἀντὶ μιλήτου, ἐν ἀντιοχείᾳ, ὃ καὶ πιθανώτερον. Scholium Cod. Aug. facilius ita corrigitur, ſi ſolum in fine ſcribatur χειροτονῆσαι τὸν παῦλον. Scholium Cod. Aug, vetuſtius, editum recentius videtur. Ego in recentiore memorabatur ἀντίγραφον, ſcilicet interpretis. Qui catenas et ſcholia tractarunt, norunt, quaeque ſcholia brevioriora, plerumque eſſe vetuſtiora, quod deinceps alius poſt alium ſuae ſapientiae ἐξανθήματα extulit.

ὄθεν — ἐπλήρωσαν] Id non Mileti, ſed Antiochiae factum eſſe, conſtat ex 13, 1—4.

27. ἀνήγγειλαν] ἀνήγγελλον ℓ ἀπήγγειλαν. E. Chryſ. IX, 243.

28. ἐκεῖ] — E.

τέμνησθε τῷ ἔθει μωυσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενομένης οὖν στάσεως καὶ * ζητή- 2.
σεως οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς, ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἱερουσαλὴμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.
οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλη- 3.
σίας, διήρχοντο τὴν φοινίκην καὶ σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.
παραγενόμενοι δὲ εἰς ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθη- 4.
σαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε, ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε. πρόσκειται δὲ ἔν τισι καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

[Ἀρχή.] ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς 5. ΛΖ.
αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες· ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον μωυσέως. συνήχθη-

XV, 5. ΛΖ. τῇ ς. τῆς ε. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἰ. ἐξανέστησάν τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότων, λέγοντες. Τοῦτο τὸ ἀνάγνωσμα ἔν τισι περατοῦται μετὰ τό· (v. 23.) τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους· ἔχει δὲ καὶ προσθήκην· ἔδοξε δὲ τῷ σίλα ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.

XV, 2. συζητήσεως] ζητήσεως.

4. ἀπεδέχθησαν] ὑπεδέχθησαν. E.

μετ' αὐτῶν] + καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. E. Ex 14, 27. γ. P. Unus ex quatuor, quos postea consului, hoc addit in lectione ecclesiastica ante notam: τέλος τῆς ε.

5. πεπιστευκότες] πεπιστευκότων. E. v. Montf. ad Chrys. IX, 248.

ἦχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι
7. ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ
συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς πέτρος εἶπε
πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ὑμεῖς ἐπίστα-
σθε, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν * ἡμῖν
ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ
ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦ-
8. σαι. καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρη-
σεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
9. καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐδὲν διέκρινε μετα-
ξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας
10. τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε
τὸν θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον
τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν, οὔτε
11. ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς
χάριτος * τοῦ κυρίου ἰησοῦ * πιστεύομεν σωθῆ-
12. ναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. ἐσίγησε δὲ
πᾶν

7. ἐν ὑμῖν (ita edit. Gregor.)] ἐν ἡμῖν. Chryſ. IX, 248, 249, a. d. ter, ἐν ὑμῖν.

10. νῦν οὖν] καὶ νῦν. E. Cyrill. I, a. 460. mox, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οἱ πατέρες ὑμῶν ἴσχυσαν. I, g. 283. καὶ νῦν — οὔτε ἡμεῖς, οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν ἰσχύσαμεν. ita et II, 154.

τὸν θεὸν] — E. Chryſ. IX, 249. b. repetit et explicat: τί ἀπιστεῖτε τῷ θεῷ, ὡς οὐκ ἰσχύοντι σῶσαι τῇ πίστει; τὸν θεὸν omittit Theophyl. ad Hebr. 959. Nec aliter ibi inveni in Cod. Rhodio. Item Mutianus apud Chryſ. XII, 145.

11. ἀλλὰ διὰ] Sic Chryſ. IX, 249. b. ſed ibid. c. ἀλλ' ἢ διά. Sic ibid. mox καθ' habet et omittit.

χάριτος] + τοῦ

ἰησοῦ χριστοῦ] χριστῷ —.

πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρναβᾶ καὶ
παύλου ἐξηγουμένων, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.
Τέλος τῆς σ. [Τέλος.] μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς, 13.
ἀπεκρίθη [Ἀρχή.] ἰάκωβος, λέγων· ἄνδρες ΛΖ.
ἀδελφοὶ, ἀκούσατέ μου· συμεὼν ἐξηγήσα- 14.
το, καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λα-
βεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προ- 15.
φητῶν· καθὼς γέγραπται· μετὰ ταῦτα 16.
ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν
δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμ-
μένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω
αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοι- 17.
ποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου
ἐπ' αὐτούς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα
Τέλος τῶν ἐγκαινίων· πρόσκειται δὲ· γνωστὰ· ἀπ' αἰῶνός [ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.] Ἐν ἄλλοις· ἃ ἐστι γνωστὰ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος. Ἐν ἄλλοις· φανερὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τῷ θεῷ.
πάντα. * [Τέλος.] διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρ- 18. 19
ενοχλεῖν

XV, 13. ΛΖ. ἢ τισιν· εἰς ἐγκαίνια ναοῦ· ἑ. τ. ἡ. ἰ. εἶπεν ἰάκωβος πρὸς τούς.

14. ἐπεσκέψατο] ἐπελέξατο. E. Sic ſupra etiam ſollicitarunt hoc vocabulum 6, 3.

ἐπὶ] — E. Chryſ. IX, 253. b. d. 255. c.

16. ἀνοικοδομήσω] + καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. E. v. P. Iſta poſtea in nullo Cod. inveni. Inveni autem in uno omnino, qui haec in altera lectione addit, in altera omittit. Sunt ex Amos IX, 11. Tamen haec interpretatur Oecumen. I, 123. d. 124. b.

18. γνωστὰ] ἃ ἐστι γνωστὰ t γνωστὰ γὰρ t γνωστόν.

ἐνοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν
20. ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς, τοῦ
ἀπέχε-

γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ] φανερὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ t ἅ ἐστι γνωστὰ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος, omissis reliquis ad finem versus.

ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ] — t εἰσι τὰ ἔργα αὐτοῦ τῷ θεῷ πάντα.

ἐστι] — t εἰσίν.

τῷ θεῷ] — t τῷ κυρίῳ.

πάντα] —

τὰ ἔργα] τὸ ἔργον.

αὐτοῦ] —. Posui huius versus varias lectiones omnes tam meorum, quam aliorum Codicum, quae cum in his decem vocabulis tot sint, quot vix in ullo longiori loco, eae iam de corruptione suspecta faciunt ista verba. Maneo ergo in ea sententia, ut credam, hanc appendicem esse lectionis, εἰς ἐγκαίνια ναοῦ, quae incipit vers. 13. desinit vers. 17. cui, ut nimis brevi, haec in fine, tanquam basis, subiiciebantur. Similes appendices lectionum permultae a me notatae sunt. Sufficit in memoriam revocare Act. 15, 4. 14, 18. Matth. 8, 13. ubi fere tot sunt variae lectiones, quot hic. Marc. 11, 26. Luc. 14, 24. 21, 4. 18. Io. 5, 24. 30. 35. 58. de quibus monui partim suis locis, partim ad Evang. Io. in appendice 4. Chrysostomus haec habet IX, 254. a. neque tamen repetit 255. e. Ex Theophyl. Oecum. et ex Cyrill. ad Amos III, 349. 350. nihil efficitur. Illud autem notabile videtur, quod Cod. Mosq. d. in textu praetermittit, ἐστι τῷ — ἔργα αὐτοῦ, in scholiis autem habet totum locum, ut legitur apud Chrys. IX, 254. a. ab γνωστὰ ἀπ', cum eius interpretatione. Contrarium reperire licet apud Theophyl. Nam ibi in textu reperiuntur ista verba, si scilicet editor fideliter expressit Codicem. Sed in interpretatione scholium

ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώ-
λων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ
τοῦ αἵματος. μωυσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρ- 21.
χαίων

Chryſoſtomi ſine textu repetitur. v. Edit. Venet. III, 121. a. Credo tamen hic apud Theophyl. quaedam excidiſſe, quae ſupplenda ſunt ex Chryſ. Appendix iſta huc translata videtur ex Proverb. 16, 5. aut 3 Esdrae, 6, 8. quod eo minus mirandum eſt, cum ea, quae praecedunt, ſint etiam repetita ex Vet. Teſt. Denique addo. Scholia, quae in priore editione editi, mirabiliter conflata ſunt ex Chryſ. VIII, 65. a. IX, 254. a. Poſteriori loco prorſus ita legitur, ut in vulgatis editionibus. Credo ergo, Chryſoſtomum breviorem appendicem lectionis eccleſiaſticae aliquanto redidiſſe auctiorem. Hunc ſecuti ſunt priores editores, viam monſtrante Erasmo. Nam Complutenſis editio diſſentit ac multa praetermittit. v. P.

19. ἐπισρέφουσιν] ἀποσρέφουσιν et ἐπισρ. Chryſ. IX, 254. a. 256. a. b.

20. καὶ τοῦ πνικτοῦ] — E. De Latiniſtis v. Sabat.

πορνείας] Nulla coniectura hic opus eſt. Simile mandatum eſt Exod. 34, 14 — 16. Quin etiam Paullus iſtum locum reſpiciens 1 Cor. 10, 7. 8. εἰδωλολατρίαν et πορνείαν iungit. Vide etiam 1 Theſſ. 4, 3.

αἵματος] + καὶ ὅσα ἂν μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. E. v. verſ. 29. Poſtea in uno inveni, qui plerumque interpolatus eſt. In tribus deeſt. Nimis breve videbatur non nullis hoc praeceptum, ergo ex ſua theologia morali id amplificarunt. Verum quaeſtio ſolum fuerat de lege ceremoniali et in primis de circumciſione. Ergo hoc reſponſum ſufficiebat. Cyrill. I, a. 153. e. ὀλίγα τε καὶ ἀναγκαῖα τηρεῖν ἐκέλευον. Sic ſupra aethiopi, ante baptiſma, expreſſerunt pleniorem religionis chriſtianae profeſſionem dogmatici. 8, 37.

χαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάβ-
22. βατον ἀναγινωσκόμενος. τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς ἀντιόχειαν σὺν * παύλῳ καὶ βαρνάβᾳ, ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον βαρσα-
βᾶν, καὶ σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς
23. ἀδελφοῖς· γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ, τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελφοῖς, τοῖς ἐξ ἐθνῶν,
24. χαίρειν· ἐπειδὴ ἠκούσαμεν, ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι, καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ
25. διεστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν βαρνάβᾳ
26. καὶ παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
27. ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν ἰούδαν καὶ σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλ-

22. ἄνδρας κ. τ. λ.] Semel Chryf. vulg. IX, 254. semel 256. e. τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις, φησὶν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς πέμψαι, idque etiam urget. Laudo!

σὺν παύλῳ] τῷ —.

25. ἐκλεξαμένους] ἐκλεξαμένοις. E. Ex dativo nemo facile acculatium fecerit, ſed contra.

γέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ 28.
πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι
ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων·
ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ 29.
πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε· ἔρρωσθε. οἱ μὲν οὖν 30.
ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συ-
ναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστο-
λήν. ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ 31.
παρακλήσει. Ἰούδας * τε καὶ Σίλας, καὶ 32.
αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήρι-
ξαν.

28. ἐπιτίθεσθαι] ἐπιθῆναι. E. Damasc. II, 398.

* τῶν ἐπάναγκες τούτων] — E. Cyrill. I, a. 153. II, 843. VI, d. 44. τῶν ἐπ' ἀνάγκαις. VI, b. 325. τῶν ἐπ' ἀνάγκης τούτων. Damasc II, 398. Miror ſane, graecos haeſitaſſe in, τὰ ἐπάναγκες.

29. ἀπέχ. κ. τ. λ.] ἀπέχεσθαι ὑμᾶς πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. E. Cyrill. I, a. 153. II, 843. Sic, ſed in fine addit, καὶ εἰδωλοθύτου VI, d. 44. ἀπασχέσθαι ὑμᾶς εἰδωλοθύτων καὶ πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. VI, b. 325 Hunc locum attingens I, a. 575. habet, πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. Theodoret. ad Epiſt. ad Gal. pag. 367. εἰδωλοθύτου καὶ πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ αἵματος. πνικτοῦ] πνικτῶν. E. Damasc. l. l.

πορνείας] + καὶ ὅσα μὴ θέλετε ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. E. ut ſupra verſ. 20. v. Schol. ad h, l. in P. p. 328, Irenaei tantum ſupereſt latina interpretatio, in qua iſta appendix p. 199. legitur. Caret iſta appendice Clem. Alex. pag. 172. 513.

ἔρρωσθε] Bis omittit Chryſ. IX, 254. e. 258. a. Nulla ſcilicet interpretatione indigebat.

32. Ἰούδας δὲ] Ἰούδας τε. A.

33. ξεν. ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν
μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
34. 35. ἀποστόλους. * [Τέλος.] [Ἀρχή.] παῦλος δὲ Τέλος ἔν τισι,
ΛΗ. καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν ἀντιοχείᾳ, διδά- τῆς τ. πρόσ-
σκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέ- κειται δὲ· ἔδοξε δὲ κ.
36. ρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου. μετὰ τ. λ.
δέ τινας ἡμέρας εἶπε παῦλος πρὸς βαρνά-
βαν· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς
ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς
37. ἔχουσι. βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμ-
παραλαβεῖν τὸν ἰωάννην, τὸν καλούμενον
38. μάρκον. παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα
ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ παμφυλίας, καὶ μὴ συνελ-
θόντα

XV, 35. ΛΗ. τῷ σαββάτῳ τῆς ε. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. παῦλος καὶ βαρνάβας.

33. ἀπὸ] ὑπό. E.
ἀποστόλους] ἀποστείλαντας αὐτούς. E.

34. ἔδοξε δὲ τῷ σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ] — v. P. Ex quatuor, quos poſtea conſului, duo omittunt. Tertius, qui lectiones eccl. notat, habet. In fine vero exhibet αὐτόθι, loco αὐτοῦ. In quarto, qui etiam lectiones eccleſiaſticas notat, eadem manus haec in raſura ſcripſit litteris paullo minoribus et arctius, quam alibi, inter ſe iunctis, pluribus etiam quam alibi, ſiglis. Ergo in uſum lectionis. Eodem modo, ut hic, in fine lectionis 18, 21. quaedam aſſuta ſunt. Haec excludit adeo Weiſt. B.

36. ἀδελφοὺς ἡμῶν] ἡμῶν — E. Chryſ. IX, 260. e. ſed 264. b. ἐπισκεψώμεθα τὰς πόλεις, ἐν αἷς.

37. ἐβουλεύσατο] ἐβούλετο. E.
τὸν ἰωάννην] καὶ ἰωάννην. E. Chryſ. IX, 261. b.
καλούμενον] ἐπικαλούμενον. E.

θόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον.

ΚΔ. περὶ τῆς κατηχήσεως τιμοθέου καὶ τῆς κατὰ ἀποκάλυψιν ἀφίξεως παύλου εἰς μακεδονίαν. ἐν ᾧ περὶ πίστεως καὶ σωτηρίας τινὸς γυναικὸς λυδίας. περὶ ἰάσεως τῆς πνεῦμα πύθωνος ἐχούσης παιδίσκης, δι' ἣν τὸν παῦλον καθεῖρξαν οἱ δεσπόται. περὶ τοῦ συμβάντος ἐκεῖσε σεισμοῦ καὶ θαύματος, καὶ ὅπως πιστεύσας ὁ εἰρκτοφύλαξ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐβαπτίσθη παυέσιος. ὅτι παρακαλούμενοι ἐξῆλθον τότε ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου οἱ ἀπόστολοι.

ἐγένετο οὖν παροξυσμὸς, ὥστε ἀποχωρισθῆναι 39.
αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων· τόν τε βαρνάβαν,
παραλαβόντα τὸν μάρκον, ἐκπλεῦσαι εἰς
κύπρον· παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος σίλαν, 40.
ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ
τῶν ἀδελφῶν. διήρχετο δὲ τὴν συρίαν καὶ 41.
Τέλος τοῦ κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας. [Τέλος.]
σαββάτου. Κατήντησε δὲ εἰς δέρβην καὶ λύστραν· καὶ XVI, 1.
ἰδοὺ, μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι τιμόθεος,
υἱὸς γυναικός τινος ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς
δὲ ἕλληνος· ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν 2.
λύστροις καὶ ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλη- 3.
σεν ὁ παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν· καὶ λα-
βὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς ἰουδαίους
τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν
γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι ἕλλην
ὑπῆρχεν. ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, 4.
παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα
τὰ

39. ἀποχωρισθῆναι] χωρισθῆναι. E.
XVI, 1. τις — τινος] — E.

τὸ κεκριμένον ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
5. πρεσβυτέρων, τῶν ἐν ἱερουσαλήμ. οἱ μὲν
οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπε-
6. ρίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. διελθόν-
τες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν γαλατικὴν χώ-
ραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
7. λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ ἀσίᾳ, ἐλθόντες
κατὰ τὴν μυσίαν, ἐπείραζον κατὰ τὴν βι-
θυνίαν

5. ἐπερίσσευον] περιέσσευον. E. Prorſus inepte. Eſt enim ab περισσός. Notat tamen hoc Wetſt. ex E. 3. et Montf. ad Chryſ. IX, 263. et 265. Aliute tacet Griesb.

6. διελθόντες] διῆλθον. E. Ath. II, 10. Vulg. Chryſ. l. l. 263. attingit etiam XI, 443. e. et Theodoret. ad Epheſ. pag. 399. διῆλθον Cyrill. V, a. 299. Ibid. 387. (ſic, non 381.) διελθόντες. 99. διελθόντες δὲ ἀσίαν καὶ τὴν γαλ. χώραν ἐπείραζον εἰς τὴν βιθ. ἀπελθεῖν — τὸ πνεῦμα ἰησοῦ. Vide v. 7.

φρυγίαν] πάμφυλίαν. E. v. P. Mox, τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλῆσαι. Ath. l. l.

7. ἐλθόντες] παρελθόντες t + δέ. Cyrill. V, a. 299. et mox, πειράζοντες εἰς τὴν — πνεῦμα ἰησοῦ. Immo addit: ἴδου, πάλιν ἐνθάδε σαφῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, πνεῦμα κέκληκεν ἰησοῦ. Ibid. 387. ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν — εἰς τὴν βιθ. — τὸ πνεῦμα ἰησοῦ. 644. ἐπείραζον μὲν εἰς — ἀπελθεῖν, οὐκ ἔιασε δὲ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα ἰησοῦ. V, c. 108. ἐλθόντες δὲ κατὰ — εἰς τὴν βιθ. πορευθῆναι καὶ οὐκ — πνεῦμα ἰησοῦ. V, d. 174. ἐλθόντες δὲ κατὰ — εἰς τὴν βιθ. πορευθῆναι — πνεῦμα τοῦ ἰησοῦ. IV, 124. ἐλθόντες γὰρ κατὰ — εἰς τὴν βιθ. ἀπελθεῖν — πνεῦμα ἰησοῦ, ubi ex πνεῦμα ἰησοῦ adeo argumentatur.

ἐπείραζον κατὰ] ἐπείραζον εἰς. E. Chryſ. IX, 263. d. Duplex κατὰ aliquibus fraudi fuit. Ex quatuor illis, quos poſt priorem edit. comparavi, ſervant

θυσίαν προσφέρεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. παρελθόντες δὲ τὴν μυσίαν, κατ- 8.
έβησαν εἰς τρωάδα. καὶ ὅραμα διὰ τῆς 9.
νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνήρ τις ἦν μακε-
δὼν ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· διαβὰς εἰς μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν. ὡς 10.
δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελ-
θεῖν εἰς τὴν μακεδονίαν, συμβιβάζοντες, ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς· ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς τρωάδος, 11.
εὐθυδρομήσαμεν εἰς σαμοθρᾴκην, τῇ τε ἐπιού-
σῃ εἰς νεάπολιν· ἐκεῖθέν τε εἰς φιλίππους, 12.
ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς μακεδονίας πόλις,

servant tres. Quartus, seu 13. saepius aberrat. Birch. ex uno solum notat εἰς.

πνεῦμα] + τοῦ ἰησοῦ. E. Quatuor, quos postea consului, non agnoscunt. Habet ergo ex omnibus meis unus tantum, qui ceterorum auctoritatem, cum saepius discedat a vero, non tollit, v. P. Omittit etiam Chrys. Opus erat isto vocabulo ad disputationes contra sic dictos haereticos. Dogmatice! Critici indignantur fraudes.

9. ἀνὴρ] Semel vulg. Chrys. IX, 263. e. semel 265. καὶ ἰδοὺ, φησὶν, ἀνήρ.

10. κύριος] θεός. E. Griesbachius ad hunc locum: *saepissime haec* (θεὸς et κύριος) *permutantur in Actis Apost.* Addendum erat, *in Codd. Latinistarum et graecis, qui ex Latinis sunt interpolati.* Praesentit iam locos aliquos, quorum causa haec scripsit. Ex meis hic nullus habet θεὸς praeter I. et ex istis quatuor unus, qui est minoris et hic, et alibi auctoritatis. Eum aliquando appellabo 13. Non ex singulis locis spectandi et aestimandi sunt Codices, sed ex contextus perpetuitate.

πόλις, πολώνια. ἦμεν δὲ ἐν * αὐτῇ τῇ πόλει
13. διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. τῇ τε ἡμέρᾳ
τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως
παρὰ ποταμὸν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι·
καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθού-
14. σαις γυναιξί. καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,
πορφυρόπωλις, πόλεως Θυατείρων, σεβομένη
τὸν Θεὸν, ἤκουεν· ἧς ὁ κύριος διήνοιξε τὴν
καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ
15. Παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος
αὐτῆς, παρεκάλεσε, λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ
με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν
οἶκόν μου, μείνατε. καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
ΑΘ. 16. [Ἀρχή.] ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς
προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα
πύθω-

XVI, 16. ΑΘ. κυριακῇ s. του τυφλοῦ i. τ. ἡ. i. ἐγίνε-
το πορευομένων τῶν ἀποστόλων εἰς προσευχήν.

12. τῆς μερίδος] — E. Chryſ. l. l. 264. a. attingit etiam XI, 189.

πολώνια] κολώνεια. E. Chryſ. 264. a. b.

ταύτῃ] αὐτῇ.

13. πόλεως] πύλης. E.

14. ἤκουεν] ἤκουσεν. E. Chryſ. IX, 268. e. Idem ibid. ἤνοιξε. Sed rurſus διήνοιξε et ἤνοιξε, 269. 270. Attingit V, 310.

15. ἐβαπτίσθη] + αὐτὸ. E. Chryſ. IX, 296. ibidem, et ὁ ἴδιος, et ἡ οἰκία. Item: λέγουσα· κύριοί μου, εἰ. ſemel etiam omittit εἶναι. Attingit V, 500. VII, 712.

16. εἰς] + τὴν. E. Orig. IV, 389. et mox πύθωνος. Πνεῦμα πύθωνος et πνεύματα πύθωνος per ſe aeque recte dicitur. Hic de Codd. quaeſtio eſt.

πύθωνος, ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη. αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ 17.
καὶ ἡμῖν, ἔκραζε, λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν * ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.
τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπο- 18.
νηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε· παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ
ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι 19.
αὐτῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν
Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς
ἄρχοντας· καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς 20.
στρατηγοῖς, εἶπον· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες. καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη, ἃ οὐκ 21.
ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, ῥωμαίοις οὖσι. καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' 22.
αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ

ἀπαντῆσαι] ὑπαντῆσαι. E. Orig. l. l.

17. κατακολουθήσασα] παρακολουθήσασα. E. Mox τῷ ante παύλῳ abeſt Orig. l. l.

καὶ ἡμῖν] Id obſcurum erat in lectione eccleſiaſtica. Ergo: καὶ τῷ σίλᾳ.

ὑμῖν ὁδὸν] ἡμῖν ὁδόν. Orig. l. l. ὅτι οὗτοι — ἡμῖν.

19. ἐξῆλθεν] ἐξέλιπεν. E. Correctio graeca, quam in uno inveni.

21. καταγγέλλουσιν] Sic Chryſ. IX, 270. ſed 271. d. παραδιδόασιν ἡμῖν ἔθη. Ita fere plerumque variat.

23. τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν. πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγάς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφα-
24. λῶς τηρεῖν αὐτούς. ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφα-
25. λίσατο εἰς τὸ ξύλον. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.
26. ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ
27. πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων
28. ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ παῦλος, λέγων· μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐν-
29. θάδε. αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ παύλῳ καὶ

24. ἐιληφὼς] λαβών. E.

25. παῦλος] + τε. E. Cyrill. V, a. 299. mox hic, et verſ. 29. σύλας idem. Attingit Orig. I, 216. προσευχόμενοι] Omittit Baſil. M. II, 384.

26. ἐγένετο μέγας] μέγας ἐγένετο. E. Cyrill. l. l. τε παραχρῆμα αἱ] δὲ αἱ. E. Cyrill. l. l. ἀνέθη] ἀνεῴθη. E. Alibi ex aliis Codd. notavi etiam ἀφείθη. Exempla nota ſunt.

29. γενόμενος] ὑπάρχων. E. Ita Chryſ. IX, 275. vulg. Cyrill. l. l. Attingit etiam Chryſ. III, 154. 155. XI, 56. 59. 60. 65. 66.

καὶ τῷ σίλᾳ. καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, 30.
ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα σωθῶ; οἱ 31.
δὲ εἶπον· πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χρι-
στὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ 32.
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παρα- 33.
λαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς,
ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβαπτίσθη
αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.
ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 34.
παρέθηκε τράπεζαν, καὶ * ἠγαλλιᾶτο παν-
Τέλος τῆς συριακῆς. οἰκὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. [Τέλος.] ἡμέ- 35.
ρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς
ῥαβδούχους, λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς ἀν-
θρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμο- 36.
φύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν παῦ-
λον· ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπο-
λυθῆτε. νῦν οὖν ἐξελθόντες, πορεύεσθε ἐν
εἰρήνῃ.

30. αὐτοὺς] + εἰς τί. E. Cyrill. l. l.

31. χριστὸν] — E. Cyrill. l. l.

καὶ ὁ] καὶ πᾶς ὁ. E.

32. καὶ πᾶσι] σὺν πᾶσι. E. Cyrill. l. l.

34. οἶκον αὐτοῦ] αὐτοῦ — E.

ἠγαλλιάσατο] ἠγαλλιᾶτο. Et Chryſ. IX, 275. b. 276. d. Sed vulg. Cyrill. l. l. Ita fere alibi in N. Teſt. Aoriſtus.

35. ἀπόλυσον] ἀπόστειλον. E. Operae pretium eſt, h. l. evoluere edit. Griesb. p. 126. 127. propter interpretationem Syram et Cod. Weſtſt. D.

37. εἰρήνῃ. ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους ἀνθρώπους, ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγα-
38. γέτωσαν. ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφο-
39. βήθησαν, ἀκούσαντες, ὅτι ῥωμαῖοί εἰσι. καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγα-
40. γόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον * πρὸς τὴν λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

ΚΕ. περὶ

37. δείραντες] δήραντες, de quo ſaepius monitum. v. P. αὐτοὶ ἡμᾶς] ἡμᾶς — A. Credo, hoc a pluribus non animadverſum eſſe, quod ter occurrit.

38. ἀπήγγειλαν] ἀπάγγειλαν. E. vulg. Chryſ. IX, 275. c.

39. ἐλθόντες] ἐξελθόντες. E. Et Chryſ. IX, 275. c.

ἐξελθεῖν] ἀπελθεῖν ἀπό. E. Semel vulg. Chryſ. l. l. ſemel 276. e. καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. Sed ex his contrariis lectionibus Chryſoſtomi, quas tamen omnes mihi notavi, nihil efficitur. Igitur plures ſilentio praetermittenda iudicavi, et in hoc, et in aliis libris.

40. εἰς] — τ ἀπό. E.

εἰς τὴν] πρὸς τὴν. v. Birch. Ita quoque ii, quos poſt priorem editionem contuli. Sed in uno hic deeſt unum folium. Magnam vim habet, quod hic adeo Mosq. l. et iſte quem 13. appello, conſentiunt. πρὸς cum aliis habet etiam Chryſ. IX, 275. d. v. Wetſt. Si Codices id poſtularent, libenter probarem εἰς. Nam apud LXX. ſaepius eſt ἐισελθεῖν εἰς τινα, de perſona. Locus ſimilis N. Teſt.

nunc

ΚΕ. περὶ στάσεως γενομένης ἐν Θεσσαλονίκῃ τοῦ κηρύγματος ἕνεκεν, φυγῆς τε παύλου εἰς βέροιαν, κἀκεῖθεν εἰς ἀθήνας.

[Ἀρχή.] Διοδεύσαντες δὲ τὴν ἀμφίπολιν XVII, 1
καὶ ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς θεσσαλονίκην, M.
ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν ἰουδαίων. κατὰ 2.
δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ πα- 3.
ρατιθέμενος, ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσ- 4.
εκληρώθησαν τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλᾳ τῶν τε σεβομένων ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. * προσ- 5.
λαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες τῶν ἀγο-

XVII, 1. M. τῇ β. τῆς ς. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. διοδεύσαντες οἱ ἀπόστολοι τὴν ἀμφίπολιν.

nunc non ſuccurrebat. Griesbachius utrumque edidit, impoſuitque τὴν εἰς τῇ πρός. Hac impoſtura poſtea habebit opus. Sed iſta aſtutia non erat opus. Quibus enim imponit, *iniquae mentis* ſunt omnes, ac demittunt auriculas. Igitur nec cervices levant, nec calces remittunt. Quomodo vero ſcribae h. l. de regione Lydiae cogitari potuerint, id non intelligo. Mox enim Amphipolis et Apollonia memoratur.

XVII, 2. διελέγετο] διελέξατο t διελέχθη. E. Ita Semel Chryſ. IX, 281. c. Vulg. 280. a.

5. ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς] προσλαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδ-

ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν
6. εἰς τὸν δῆμον. μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες· ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,
7. οὓς ὑποδέδεκται ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων καίσαρος πράττουσι, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, ἰησοῦν.
8. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρ-
9. χας, ἀκούοντας ταῦτα· καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν,
10. ἀπέλυσαν αὐτούς. [Τέλος.] οἱ δὲ ἀδελφοὶ Τέλος τῆς β. εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἰς βέροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν * ἀπῆεσαν
11. τῶν ἰουδαίων. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτω.

ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες τῶν ἀγοραίων τινάς. Chryſ. intulit ζηλώσαντες IX, 280. d. Ipſe id omittit 282. a. Ex Chryſoſt. hic pendet vulgata. Ex quatuor, quos poſtea comparavi, ſolus iſte 13. habet ζηλώσαντες, exhibet tamen, οἱ ἰουδ. οἱ ἀπ. Sed quartus, qui hic deficit, incipit demum verſ. 18.

10. βέροιαν] βέρροιαν. Apud Steph. de urbb. eſt βίροια. Apud Chryſ. IX, 281. a. b. et hic et verſ. 13. editur βέροια.

τῶν ἰουδαίων ἀπῆεσαν] ἀπῆεσαν τῶν ἰουδαίων.

11. ἔχοι] ἔχει τ ἔχοιεν. E.

οὕτω. πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευ- 12.
σαν, καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
μόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ὡς δὲ ἔγνω- 13.
σαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι
καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ παύ-
λου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ, σαλεύον-
τες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν παῦ- 14.
λον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ, πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δέ τε Σίλας
καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν 15.
παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λα-
βόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμό-
θεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν,
ἐξήεσαν.

ΚΣ. περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιβαμίου γραφῆς, φιλοσόφου
τε κηρύγματος καὶ εὐσεβείας τοῦ παύλου.

[Ἀρχή.] ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου 16. Μ
αὐτοὺς τοῦ παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν
τὴν

XVII, 16. ΜΑ. εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον· ἐν ἄλλοις· τῇ γ.
τῆς ϛ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. [ἐν ταῖς Ἀθήναις.] ἐκδεχομέ-
νου τοῦ παύλου τόν τε σίλαν καὶ τὸν τιμόθεον παρ-
ωξύνετο.

13. κἀκεῖ] κἀκεῖσε. E.

σαλεύοντες] + καὶ ταράσσοντες. E.

14. ὡς] — t ἕως. E.

15. ἤγαγον αὐτὸν] ἦλθον t αὐτὸν — E.

16. θεωροῦντι] θεωροῦντος. E. Per se non inepte.

17. τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
18. παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ * καὶ τῶν ἐπικουρείων καὶ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δὲ· ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγε-
3. 19. λίζετο. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες· δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη
20. ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; ξενίζοντα γάρ

Τέλος ἴσι.

XVII, 19. MB. τῇ γ. τῆς ς ἑβδ. ἐν ἄλλοις· ἐις τὸν ἅγιον διονύσιον. ἐ. τ. ἡ. ἑ. ἐπιλαβόμενοι οἱ ἰουδαῖοι (ἐν ἄλλοις· οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις.) τοῦ παύλου ἐπὶ τὸν ἄρειον.

17. παρατυγχάνοντας] ἐντυγχάνοντας. E. Nec hoc per se ineptum, cum παρατυγχάνοντες sint ii, qui *casu, fortuito* occurrunt, incidunt.

18. τινὲς δὲ] + καί.

συνέβαλλον] συνίβαλον t προσέβαλλον. E.

τί ἂν] τίνα. E. Sic et vers. 20.

ἀνάστασιν] + αὐτοῦ. E Prorsus inepte. Nam isti Ἀνάστασιν credebant *deam* esse.

αὐτοῖς εὐηγγελίζετο] εὐηγγελίζετο αὐτοῖς. A. αὐτοῖς — D. αὐτοῖς abest. Chrys. IX, 286.

19. ἐπιλαβόμενοι] Hic in lectionariis non nullis in principio lectionis additur, οἱ ἰουδαῖοι. Alia rectius habent, οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις.

λέγοντες] + ὄν. E. Hoc omnino in duobus tantum reperi.

γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδη- 21.
μοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον. σταθεὶς 22.
δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ ἀρείου πάγου, ἔφη· ἄνδρες ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισι-
δαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμενος 23.
γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· ἀγνώστῳ
θεῷ· ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον
ὑπέρβα τοῦ ἁγίου. ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. [Ὑπέρβα.] ὁ θεὸς 24.
ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων,
οὐκ

21. ἕτερον] Basil. M. I, 176 ἄλλο.

22. ἄνδρες — 23. καταγγ. ὑμῖν] Cyrill. I, g. 123. sine varietate. Multoties hunc locum attingit Chrys. II, 596. XI, 408. III, 56. I, 695. II, 112. IV, 10.
δεισιδαιμονεστέρους] Chrys. IX, 286. explicat, ἐυλαβεστέρους. Alius: πάντα θειάζοντες, καὶ ξύλα καὶ λίθους. v. 25, 19.

23. διερχόμενος] περιερχόμενος. E. Clem. Alex. 588. sed vulg. 314. περιεχόμενος τὰ σεβάσ. Ath. II, 391. qui ibi et alia corrupte exhibet.
ἀναθεωρῶν] Sic Clem. 588. sed 314. ἱστορῶν. Ex hoc Wetst. D. fecit ἀπιστορῶν, quod nihili est. Debebat esse ἀνιστορῶν, quo utitur Sophocl. Trach. p. 342. et alii.
εὗρον καὶ] καὶ — E. Clem. 314. sed vulg. 588.
ἐπεγέγραπτο] ἀνεγέγραπτο. E. Clem. sed et vulg. ll. ll. ἐγέγραπτο. Orig. IV, 167. et mox ὃ οὖν — τοῦτο ἐγώ.

24. κύριος ὑπάρχων] ὑπάρχ. κύρ. E. Clem. 314. vulg. 584. Ex eo ergo efficitur — nihil.

25. οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ
ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσ-
δεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ
26. πνοὴν * καὶ τὰ πάντα, ἐποίησέ τε, ἐξ ἑνὸς
αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ
παν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας * προσ-
τεταγμένους καιροὺς, καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς
27. κατοικίας αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα
γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν· * καίγε
οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχον-
τα.

25. ἀνθρώπων] ἀνθρωπίνων. E. Clem. Alex. 315. et mox δούς. 584. ἀνθρωπίνων, ſed διδούς.

καὶ τὰ πάντα] κατὰ πάντα. Ita omnes omnino mei habent, etiam iſti quatuor, quos poſtremo conſului. v. Wetſt. Birch. Chryſ IX, 287. c. 289. c. καὶ τὰ πάντα. Item Clem. Alex. 315. et 584. πνοὴν καὶ ζωὴν καὶ τὰ πάντα.

26. αἵματος] — E. Clem. l. l. mox γένος, loco ἔθνος, et ἐπὶ παντὸς προσώπου.

ἔθνος] γένος. E. Ex verſ. 28. 29.

προστεταγμένους] προσεταγμένους. Clem. l. l. Chryſ. IX, 287. c. 289. e. 290. a. τεταγμένους habet Mosq. l. non d. Error eſt typothetae. Sic habet etiam iſte 13. Reliqui tres προσεταγμένους. In his unus etiam in ſcholiis. v. P.

27. τὸν κύριον] τὸ θεῖον. E. ex verſ. 29. Clem. l. l. mox ψηλ. ἢ εὕροιεν ἄν, et ὑπάρχοντος.

κύριον] θεόν. D. v. P. Et Chryſ. IX, 287. c. 290. a. Ex poſterius examinatis duo θεὸν, duo κύριον.

καίτοιγε] καίγε. v. Birch. Wetſt. Vulgatum Chryſ. l. l. 287. c. 290. b.

ὑπάρχοντα] ἀπέχοντα. E. Eleganter! Id etiam poſtea in uno reperi. Inveni etiam ὑπάρχοντος, quod ipſum non abſurdum eſt.

τα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, 28.
Τέλος τῆς γ. καὶ ἐσμέν· [Τέλος.] ὡς καί τινες τῶν καθ'
ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος
ἐσμέν. γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, 29.
οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ
λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
Ἄρξου τοῦ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. [Ἄρξου. 30.
ἁγίου. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν
ὁ θεὸς, τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν· διότι ἔστησεν 31.
ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν
δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ, ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
σχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλέ- 32.
υαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθά σου πάλιν
περὶ

28. ποιητῶν] Servat etiam Orig. IV, 167. Quinque insignes et probabiles varietates Cod. Wetst. D. in hoc uno versu vide apud Wetst.

29. νομίζειν] — E. Cyrill. V, a. 670. mox abest λίθῳ, et: ἢ ἐνθυμ. Servato νομίζειν, omittit ἢ λίθῳ Ath. II, 452. Mox idem ἀνθρώπων. Attingit etiam Chrys. IV, 61. d.

30. πᾶσι] πάντας. E. Ath. I, 195. Sed II, 514. θεὸς παραγγέλλει πᾶσιν. Cyrill. III, 573. V, a. 372. V, c. 167. τανῦν πᾶσιν ἀνθρ. παραγγ. μετ. VI, a. 14.

31. διότι] καθότι. E. Ath. I, 195. II, 386. 514. Cyrill. III, 573. ὅτι ἔστησεν ἡμέραν. (immo, ἡμέραν.) V, a. 372. καθότι ὥρισεν ἡμέραν κρίσεως. V, c. 167. διότι Chrys. IX, 269. καθότι XII, 86. Licet ergo eligere, διότι, καθότι, ὅτι. Nos Codices sequimur. Bis hoc versu inculcat ὁ θεὸς Ath. II, 386.

μέλλει κρίνειν] κρινεῖ. E. Cyrill. V, a. 372.

33. περὶ τούτου. καὶ οὕτως ὁ παῦλος ἐξῆλ-
34. θεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολ-
λη θέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ διονύ-
σιος ὁ ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ, ὀνόματι δά-
μαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ ἀρχίου διονυσίου.

Kz. περὶ ἀκύλα καὶ πρισκίλλης, ἧς τε καρινθίων ἀπειθείας καὶ τῆς κατὰ πρόγνωσιν ἐπ' αὐτοῖς εὐδοκίας τοῦ θεοῦ, ἀποκαλυφθείσης τῷ παύλῳ. ἐν ᾧ, περὶ κρίσπου ἀρχισυναγώγου, πιστεύσαντος σὺν ἑτέροις τισὶ καὶ βαπτισθέντος. ὅτι τάσεως κινηθείσης ἐν κορίνθῳ, παῦλος ὑπαναχώρησεν, ἐλθὼν δὲ εἰς ἔφεσον καὶ διαλεχθεὶς ἐξῆλθε, περὶ ἀπολλὼ, ἀνδρὸς λογίου τε καὶ πιστοῦ.

XVIII, 1. Μετὰ δὲ ταῦτα [Ἀρχή.] χωρισθεὶς ὁ παῦ-
MB. λος ἐκ τῶν ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς κόρινθον,
2. [Ὑπέρβα.] καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖον, ὀνόμα-
τι ἀκύλαν, ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας, καὶ πρίσκιλ-
λαν, γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι
κλαύδιον, χωρίζεσθαι πάντας τοὺς ἰουδαίους
3. ἐκ τῆς ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ
τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ
ἠργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.
[Ἄρξου.]

Ὑπέρβα τῆς ια.

XVIII, 1. MB. μαΐου ια. ἔν τισιν· ἐν ἄλλοις· τῇ γ. τῆς σ. ἑ. τ. ἡ. ἑ. χωρισθείς.

34. ἀρεοπαγίτης] Birch. notat, in Vat. 10. hic additum esse, ὁ πολυσάθεια. Hoc monstri simile. Adiecta credo in laudem Dionysii, cuius isti praeclari scilicet libri feruntur. Voluit autem scribere: ὁ πολὺς τὰ θεῖα. Succurrit nunc Cinnami locus pag. 67. ἀνδρὸς ἱεροῦ καὶ πολλοῦ τὴν ἀρετήν. Pluribus exemplis in re nota non est opus.

XVIII, 2. διατεταχέναι] τεταχέναι τ. προστεταχέναι. E.

καὶ τῷ σίλᾳ. καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, 30.
ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα σωθῶ; οἱ 31.
δὲ εἶπον· πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χρι-
στὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ 32.
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παρα- 33.
λαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς,
ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβαπτίσθη
αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.
ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 34.
παρέθηκε τράπεζαν, καὶ * ἠγαλλιᾶτο πᾶν-
Τέλος τῆς συριακῆς. οἰκι πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. [Τέλος.] ἡμέ- 35.
ρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς
ῥαβδούχους, λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς ἀν-
θρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμο- 36.
φύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦ-
λον· ὅτι ἀπέστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπο-
λυθῆτε. νῦν οὖν ἐξελθόντες, πορεύεσθε ἐν
εἰρήνῃ.

30. αὐτοὺς] + εἰς τί. E. Cyrill. l. l.

31. χριστὸν] — E. Cyrill. l. l.

καὶ ὁ] καὶ πᾶς ὁ. E.

32. καὶ πᾶσι] σὺν πᾶσι. E. Cyrill. l. l.

34. οἶκον αὐτοῦ] αὐτοῦ — E.

ἠγαλλιάσατο] ἠγαλλιᾶτο. Et Chryſ. IX, 275. b. 276. d. Sed vulg. Cyrill. l. l. Ita fere alibi in N. Teſt. Aoriſtus.

35. ἀπόλυσον] ἀπόστειλον. E. Operae pretium eſt, h. l. evoluere edit. Griesb. p. 126. 127. propter interpretationem Syram et Cod. Weſtſt. D.

37. εἰρήνῃ. ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους ἀνθρώπους, ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγα-
38. γέτωσαν. ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφο-
39. βήθησαν, ἀκούσαντες, ὅτι ῥωμαῖοί εἰσι. καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγα-
40. γόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον * πρὸς τὴν λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

ΚΕ. περὶ

37. δείραντες] δήραντες, de quo ſaepius monitum. v. P. αὐτοὶ ἡμᾶς] ἡμᾶς — A. Credo, hoc a pluribus non animadverſum eſſe, quod ter occurrit.

38. ἀνήγγειλαν] ἀπήγγειλαν. E. vulg. Chryſ. IX, 275. c.

39. ἐλθόντες] ἐξελθόντες. E. Et Chryſ. IX, 275. c. ἐξελθεῖν] ἀπελθεῖν ἀπό. E. Semel vulg. Chryſ. l. l. ſemel 276. e. καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. Sed ex his contrariis lectionibus Chryſoſtomi, quas tamen omnes mihi notavi, nihil efficitur. Igitur plures ſilentio praetermittenda iudicavi, et in hoc, et in aliis libris.

40. εἰς] — τ ἀπό. E.

εἰς τὴν] πρὸς τήν. v. Birch. Ita quoque ii, quos poſt priorem editionem contuli. Sed in uno hic deeſt unum folium. Magnam vim habet, quod hic adeo Mosq. l. et ille quem 13. appello, conſentiunt. πρὸς cum aliis habet etiam Chryſ. IX, 275. d. v. Weſt. Si Codices id poſtularent, libenter probarem εἰς. Nam apud LXX. ſaepius eſt εἰσελθεῖν εἰς τινα, de perſona. Locus ſimilis N. Teſt.

nunc

ΚΕ. περὶ στάσεως γενομένης ἐν Θεσσαλονίκῃ τοῦ κηρύγματος ἕνεκεν, φυγῆς τε παύλου εἰς βέροιαν, κἀκεῖθεν εἰς ἀθήνας.

[Ἀρχή.] Διοδεύσαντες δὲ τὴν ἀμφίπολιν XVII, 1
καὶ ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς θεσσαλονίκην, M.
ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν ἰουδαίων. κατὰ 2.
δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ πα- 3.
ρατιθέμενος, ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσ- 4.
εκληρώθησαν τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλᾳ τῶν τε σεβομένων ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. προσ- 5.
λαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες τῶν ἀγο-

XVII, 1. M. τῇ β. τῆς ς. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. διοδεύσαντες οἱ ἀπόστολοι τὴν ἀμφίπολιν.

nunc non ſuccurrebat. Griesbachius utrumque edidit, impoſuitque τὴν ἐις τῇ πρός. Hac impoſtura poſtea habebit opus. Sed iſta aſtutia non erat opus. Quibus enim imponit, *iniquae mentis* ſunt omnes, ac demittunt auriculas. Igitur nec cervices levant, nec calces remittunt. Quomodo vero ſcribae h. l. de regione Lydiae cogitari potuerint, id non intelligo. Mox enim Amphipolis et Apollonia memoratur.

XVII, 2. διελέγετο] διελέξατο t διελέχθη. E. Ita ſe. mel Chryſ. IX, 281. c. Vulg. 280. a.

5. ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς] προσλαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδ-

ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν
6. εἰς τὸν δῆμον. μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες· ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,
7. οὓς ὑποδέδεκται ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων καίσαρος πράττουσι, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, ἰησοῦν.
8. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρ-
9. χας, ἀκούοντας ταῦτα· καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν,
10. ἀπέλυσαν αὐτούς. [Τέλος.] οἱ δὲ ἀδελφοὶ τέλος τῆς β. εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἰς βέροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν * ἀπῆεσαν
11. τῶν ἰουδαίων. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτω.

ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες τῶν ἀγοραίων τινάς. Chryſ. intulit ζηλώσαντες IX, 280. d. Ipſe id omittit 282. a. Ex Chryſoſt. hic pendet vulgata. Ex quatuor, quos poſtea comparavi, ſolus iſte 13. habet ζηλώσαντες, exhibet tamen, οἱ ἰουδ. οἱ ἀπ. Sed quartus, qui hic deficit, incipit demum verſ. 18.

10. βέροιαν] βέρροιαν. Apud Steph. de urbb. edit βίροια. Apud Chryſ. IX, 281. a. b. et hic et verſ. 13. editur βέροια.

τῶν ἰουδαίων ἀπῆεσαν] ἀπῆεσαν τῶν ἰουδαίων.

11. ἔχοι] ἔχει τ ἔχοιεν. E.

οὕτω. πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευ- 12.
σαν, καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
μόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ὡς δὲ ἔγνω- 13.
σαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι
καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ παύ-
λου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ, σαλεύον-
τες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν παῦ- 14.
λον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ, πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δέ τε σίλας
καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν 15.
παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως ἀθηνῶν· καὶ λα-
βόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν σίλαν καὶ τιμό-
θεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν,
ἐξήεσαν.

Κ5. περὶ τῆς ἐν ἀθήναις ἐπιβωμίου γραφῆς, φιλοσόφου τε κηρύγματος καὶ εὐσεβείας τοῦ παύλου.

[Ἀρχή.] ἐν δὲ ταῖς ἀθήναις ἐκδεχομένου 16. ΜΑ
αὐτοὺς τοῦ παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν
τὴν

XVII, 16. ΜΑ. εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον· ἐν ἄλλοις· τῇ γ. τῆς ϛ. ἑβδ. ἰ. τ. ἡ. ἰ. [ἐν ταῖς ἀθήναις.] ἐκδεχομένου τοῦ παύλου τόν τε σίλαν καὶ τὸν τιμόθεον παρωξύνετο.

13. κἀκεῖ] κἀκεῖσε. E.

σαλεύοντες] + καὶ ταράσσοντες. E.

14. ὡς] — τ ἕως. E.

15. ἤγαγον αὐτὸν] ἦλθον τ αὐτὸν — E.

16. θεωροῦντι] θεωροῦντος. E. Per se non inepte.

17. τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συνα-
γωγῇ τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ
ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
18. παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ * καὶ τῶν
ἐπικουρείων καὶ τῶν ςωϊκῶν φιλοσόφων συν-
έβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλεγον· τί ἂν θέ-
λοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· ξέ-
νων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι
τὸν ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάςασιν αὐτοῖς εὐηγγε-
3. 19. λίζετο. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐπιλαβόμενοί Τέλος ἔν
τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον, τισι.
λέγοντες· δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη
20. ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; ξενίζοντα
γάρ

XVII, 19. MB. τῇ γ. τῆς ςη ἑβδ. ἐν ἄλλοις· εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐπιλαβόμενοι οἱ ἰουδαῖοι (ἐν ἄλλοις· οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις.) τοῦ παύλου ἐπὶ τὸν ἄρειον.

17. παρατυγχάνοντας] ἐντυγχάνοντας. E. Nec hoc per se ineptum, cum παρατυγχάνοντες sint ii, qui *casu, fortuito* occurrunt, incidunt.

18. τινὲς δὲ] + καί.

συνέβαλλον] συνέβαλον t προσέβαλλον. E.

τί ἂν] τίνα. E. Sic et vers. 20.

ἀνάςασιν] + αὐτοῦ. E Prorsus inepte. Nam isti Ἀνάςασιν credebant *deam* esse.

αὐτοῖς εὐηγγελίζετο] εὐηγγελίζετο αὐτοῖς. A. αὐτοῖς — D. αὐτοῖς abest. Chrys. IX, 286.

19. ἐπιλαβόμενοι] Hic in lectionariis non nullis in principio lectionis additur, οἱ ἰουδαῖοι. Alia rectius habent, οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις.

λέγοντες] + οὐ. E. Hoc omnino in duobus tantum reperi.

γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδη- 21.
μοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τί καὶ ἀκούειν καινότερον. σταθεὶς 22.
δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ ἀρείου πάγου, ἔφη· ἄνδρες ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισι-
δαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμενος 23.
γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· ἀγνώστῳ
θεῷ· ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον
ὑπέρβα τοῦ ἁγίου. ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. [ὑπέρβα.] ὁ θεὸς 24.
ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων,
οὐκ

21. ἕτερον] Basil. M. I, 176 ἄλλο.

22. ἄνδρες — 23. καταγγ. ὑμῖν] Cyrill. I, g. 123. sine varietate. Multoties hunc locum attingit Chrys. II, 596. XI, 408. III, 56. I, 695. II, 112. IV, 10.

δεισιδαιμονεστέρους] Chrys. IX, 286. explicat, ἐυλαβεστέρους. Alius: πάντα θειάζοντες, καὶ ξύλα καὶ λίθους. v. 25, 19.

23. διερχόμενος] περιερχόμενος. E. Clem. Alex. 588. sed vulg. 314. περιερχόμενος τὰ σεβάσ. Ath. II, 391. qui ibi et alia corrupte exhibet.

ἀναθεωρῶν] Sic Clem. 588. sed 314. ἱστορῶν. Ex hoc Weist. D. fecit ἀπιστορῶν, quod nihili est. Debebat esse ἀνιστορῶν, quo utitur Sophocl. Trach. p. 342. et alii.

εὗρον καὶ] καὶ — E. Clem. 314. sed vulg. 588.

ἐπεγέγραπτο] ἀνεγέγραπτο. E. Clem. sed et vulg. ll. ll. ἐγέγραπτο. Orig. IV, 167. et mox ὃ οὖν — τοῦτο ἐγώ.

24. κύριος ὑπάρχων] ὑπάρχ. κύρ. E. Clem. 314. vulg. 584. Ex eo ergo efficitur — nihil.

25. οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ
ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσ-
δεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ
26. πνοὴν * καὶ τὰ πάντα, ἐποίησέ τε, ἐξ ἑνὸς
αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ
πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας * προστε-
ταγμένους καιροὺς, καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς
27. κατοικίας αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα
γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν· * καίγε
οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχον-
τα.

25. ἀνθρώπων] ἀνθρωπίνων. E. Clem. Alex. 315. et mox δούς. 584. ἀνθρωπίνων, ſed διδούς.

καὶ τὰ πάντα] κατὰ πάντα. Ita omnes omnino mei habent, etiam iſti quatuor, quos poſtremo conſului. v. Weſt. Birch. Chryſ IX, 287. c. 289. c. καὶ τὰ πάντα. Item Clem. Alex. 315. et 584. πνοὴν καὶ ζωὴν καὶ τὰ πάντα.

26. αἵματος] — E. Clem. l. l. mox γένος, loco ἔθνος, et ἐπὶ παντὸς προσώπου.

ἔθνος] γένος. E. Ex verſ. 28. 29.

προστεταγμένους] προσεταγμένους. Clem. l. l. Chryſ. IX, 287. c. 289. e. 290. a. τεταγμένους habet Mosq. l. non d. Error eſt typothetae. Sic habet etiam iſte 13. Reliqui tres προσεταγμένους. In his unus etiam in ſcholiis. v. P.

27. τὸν κύριον] τὸ θεῖον. E. ex verſ. 29. Clem. l. l. mox ψηλ. ἢ εὕροιεν ἄν, et ὑπάρχοντος.

κύριον] θεόν. D. v. P. Et Chryſ. IX, 287. c. 290. a. Ex poſterius examinatis duo θεὸν, duo κύριον.

καίτοιγε] καίγε. v. Birch. Weſt. Vulgatum Chryſ. l. l. 287. c. 290. b.

ὑπάρχοντα] ἀπέχοντα. E. Eleganter! Id etiam poſtea in uno reperi. Inveni etiam ὑπάρχοντος, quod ipſum non abſurdum eſt.

τα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, 28.
Τέλος τῆς γ. καὶ ἐσμέν· [Τέλος.] ὡς καί τινες τῶν καθ'
ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος
ἐσμέν. γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, 29.
οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ
λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
Ἄρξου τοῦ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. [Ἄρξου.] 30.
ἁγίου. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν
ὁ θεὸς, τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν· διότι ἔστησεν 31.
ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν
δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ, ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
σχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλέ- 32.
υαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθά σου πάλιν
περὶ

28. ποιητῶν] Servat etiam Orig. IV, 167. Quinque insignes et probabiles varietates Cod. Wetst. D. in hoc uno versu vide apud Wetst.

29. νομίζειν] — E. Cyrill. V, a. 670. mox abest λίθῳ, et: ἢ ἐνθυμ. Servato νομίζειν, omittit ἢ λίθῳ Ath. II, 452. Mox idem ἀνθρώπων. Attingit etiam Chrys. IV, 61. d.

30. πᾶσι] πάντας. E. Ath. I, 195. Sed II, 514. θεὸς παραγγέλλει πᾶσιν. Cyrill. III, 573. V, a. 372. V, c. 167. ταυῦν πᾶσιν ἀνθρ. παραγγ. μετ. VI, a. 14.

31. διότι] καθότι. E. Ath. I, 195. II, 386. 514. Cyrill. III, 573. ὅτι ἔστησεν ἡμέραν. (immo, ἡμέραν.) V, a. 372. καθότι ὥρισεν ἡμέραν κρίσεως. V, c. 167. διότι Chrys. IX, 269. καθότι XII, 86. Licet ergo eligere, διότι, καθότι, ὅτι. Nos Codices sequimur. Bis hoc versu inculcat ὁ θεὸς Ath. II, 386.

μέλλει κρίνειν] κρινεῖ. E. Cyrill. V, a. 372.

περὶ τούτου. καὶ οὕτως ὁ παῦλος ἐξῆλ-
θεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολ-
λη θέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ διονύ-
σιος ὁ ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ, ὀνόματι δά-
μαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ ἀρχίου διονυσίου.

ΚΖ. περὶ ἀκύλα καὶ πρισκίλλης, ἧς τε κορινθίων ἀπειθείας καὶ τῆς κατὰ πρόγνωσιν ἐπ' αὐτοῖς ἐυδοκίας τοῦ θεοῦ, ἀποκαλυφθείσης τῷ παύλῳ. ἐν ᾧ, περὶ κρίσπου ἀρχισυναγώγου, πιστεύσαντος σὺν ἑτέροις τισὶ καὶ βαπτισθέντος. ὅτι τάσεως κινηθείσης ἐν κορίνθῳ, παῦλος ὑπανεχώρησεν, ἐλθὼν δὲ εἰς ἔφεσον καὶ διαλεχθεὶς ἐξῆλθε, περὶ ἀπολλὼ, ἀνδρὸς λογίου τε καὶ πιστοῦ.

XVIII, 1. Μετὰ δὲ ταῦτα [Ἀρχή.] χωρισθεὶς ὁ παῦ-
MB. λος ἐκ τῶν ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς κόρινθον,
2. [Ὑπέρβα.] καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖον, ὀνόμα-
τι ἀκύλαν, ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας, καὶ πρίσκιλ-
λαν, γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι
κλαύδιον, χωρίζεσθαι πάντας τοὺς ἰουδαίους

Ὑπέρβα τῆς ια.

3. ἐκ τῆς ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ
τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ
ἠργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.
[Ἀρξου.]

XVIII, 1. MB. μαΐου ια. ἔν τισιν· ἐν ἄλλοις· τῇ γ. τῆς σ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. χωρισθείς.

34. ἀρεοπαγίτης] Birch. notat, in Vat. 10. hic additum esse, ὁ πολυτάθεια. Hoc monstri simile. Adiecta credo in laudem Dionysii, cuius isti praeclari scilicet libri feruntur. Voluit autem scribere: ὁ πολὺς τὰ θεῖα. Succurrit nunc Cinnami locus pag. 67. ἀνδρὸς ἱερεῦ καὶ πολλοῦ τὴν ἀρετήν. Pluribus exemplis in re nota non est opus.

XVIII, 2. διατεταχέναι] τεταχέναι τ. περιτεταχέναι. E.

Ἄρξου τῆς ἰω. [Ἄρξου.] διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κα- 4.
τὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ
Ὑπέρβατῆς ἕλληνας. [Ὑπέρβ.] ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ 5.
τῆς μακεδονίας ὅ,τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος,
συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ παῦλος, διαμαρ-
τυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούν- 6.
των, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς
αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ
ἔθνη

5. *συνείχετο*] *συνείγετο*. E. Inepta interpretatio. Συνείγειν nullibi in N. Teſt. occurrit. Fortaſſe volebat *διηγείρετο* ex Chryſoſtomo. Vide mox. Aut *συνηγείρετο*.

πνεύματι] *λόγῳ*. E. Nullus bonus Cod. repertus eſt, qui ita haberet. Chryſ. IX, 295. d. vulg. v. Wetſt. Locus Theodoreti eſt ad epiſt. Paul. p. 5. Credo, per incogitantiam fictum eſſe ex *διελέγετο κ. τ. λ.* verſ. 4. Interpretationes Latiniſtarum abſurdae ſunt. Quomodo enim reddi poſſit, *inſtabat verbo, ſermoni, premebatur verbo?* Qui *inſtare* reddiderunt, fortaſſe in mente habuerunt *συνετείνετο τῷ λόγῳ*, *contendebat oratione*. Si autem omnino probandum ſit, *τῷ λόγῳ*, tamen pro ſynonymo accipiendum erit *τοῦ τῷ πνεύματι*, *τῇ διανοίᾳ*, i. e. *mente urgebatur*, atque ita ad dicendi libertatem incitabatur. Sic *παρωξύνετο τὸ πνεῦμα*, pro quo dici quoque poterat, *τῷ πνεύματι*. 17, 16. quodque Chryſ. IX, 288. a. interpretatur *διέγειρσιν*, *ζῆλον* et *διηγείρετο*. Quid, ſi *λόγῳ* in Theodoretum venerit a priore editore? Adiecta enim eſt interpretatio Vulgatae: *inſtabat verbo*.

Ἰουδαίοις] + *ἕλλ*. E. Ex verſ. 28.

7. ἔθνη πορεύσομαι. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν,
ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς, ὀνόματι Ἰούστου, σεβο-
μένου τὸν Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα
8. τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγω-
γος ἐπίστευσε τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες
9. ἐπίστευον, καὶ ἐβαπτίζοντο. [Ἄρξου.] Εἶπε δὲ ὁ κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιω-
10. πήσῃς· διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι, τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.
11. ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. [Τέλος.]
12. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

Ἄρξου τῆς ια.

Τέλος τῆ ια.

λέγον-

7. Ἰούστου] τίτου. E. v. P. et Chryſ. XI, 729. nota a.
συνομοροῦσα] Pro eo ex Wetſt. A. D. laudatur, συνοροῦσα. Ades, Stephane! Theſauros tuos locupleta. Vox ἅπαξ λεγομένη. Mirabile autem eſt, duos Codices in tam ſingulari ac proprio vitio conſentire. Chryſ. IX, 295. e. explicat, ἦν, ὁμορεῦσα, ἐγειτνίαζεν.

8. κρίσπος] hunc et Soſthenem pro uno habet Chryſ. IX, 297. d.
ἀκούοντες] ἀκούσαντες. E.

9. σιωπήσῃς] σιώπα. E. Cyrill. IV, 1. Sed vulg. Theodoret. ad epiſt. Pauli p. 163.

12. ἀνθυπατεύοντος] ἀνθυπάτου ὄντος. E. Quia Latiniſtae per *verbum* id reddere non potuerant. Ex ἀνθυπάτου, hoc eſt, ex Cod. B. adeo profertur, ἀντιπάτου.

λέγοντες· ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπεί- 13.
θει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν.
μέλλοντος δὲ τοῦ παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, 14.
εἶπεν ὁ γαλλίων πρὸς τοὺς ἰουδαίους· εἰ μὲν
οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρὸν,
ὦ ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν·
εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων 15.
καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί·
κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.
καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. 16.
ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ ἕλληνες σωσθένην 17.
τὸν ἀρχισυνάγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ γαλλίωνι
ἔμελεν. ὁ δὲ παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέ- 18.
ρας ἱκανὰς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,
ἐξέπλει εἰς τὴν συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ πρίσ-
κιλλα καὶ ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν
ἐν κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. κατήντησε 19.
δὲ εἰς ἔφεσον, * καὶ ἐκείνους κατέλιπεν αὐ-
τοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν,
διελέχθη τοῖς ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ 20.
αὐτῶν, ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐ-
τοῖς, οὐκ ἐπένευσεν· ἀλλ' ἀπεταξατο αὐ- 21.
τοῖς,

17. ἕλληνες] — t ἰουδαῖοι. E. v. P. Attingit Chryſ. XII, 3. qui IX, 296 c. etiam vulg. habet. Ἕλληνες cum aliis etiam exhibet Theodoret. ad epiſtt. Pauli p. 165. Mei omnino omnes habet ἕλληνες. Birch. in uno B. non invenit. v. Sabat.

19. κἀκείνους] καὶ ἐκείνους.

τοῖς, εἰπών· δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν
ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ
ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος.
22. καὶ ἀνῆχθη ἀπὸ τῆς ἐφέσου. [Τέλος.] καὶ Τέλος ἐν
ΜΓ. [Ἀρχή.] κατελθὼν εἰς καισάρειαν, ἀναβὰς, τιτι.
καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
23. ἀντιόχειαν. καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ, ἐξ-
ῆλθε διερχόμενος καθεξῆς τὴν γαλατικὴν
χώραν καὶ φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας
24. τοὺς μαθητάς. Ἰουδαῖος δέ τις, ἀπολλὼς
ὀνόματι, ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος,
κατήντησεν εἰς ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς
25. γραφαῖς. οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν
τοῦ κυρίου· καὶ ζέων τῷ πνεύματι, ἐλάλει
καὶ

XVIII, 22. ΜΓ. τῇ δ. τῆς ε. ἑβδ. καὶ ἰανουαρίου ζ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. κατελθὼν ὁ παῦλος εἰς καισάρειαν.

21. δεῖ με — ἱεροσόλυμα] — E. Habet cum aliis Chryſ. IX, 302. a. Habent mei omnes, praeter iſtum 13. qui ita exhibet: ἀλλ' ἀποταξάμενος αὐτ. καὶ εἶπεν, πάλιν ἀνακάμψω. Ita ad verbum legitur in ſchol. v. P. 332.

ἀνακάμψω] ἀναχάψω. Wetſt. D. Arrige aures, Stephane!

ἐφέσου] + τὴν δὲ ἀκύλαν ἔιασεν ἐν ἐφέσῳ. Id unus ex meis addit ante finem lect. eccl., quas notare ſolet. Eſt autem in iſto Cod. lect. μ. ſeu 40. Similis appendix ſupra 15, 34.

22. κατελθὼν] καταβάς. E. Ita ſemel Chryſ. IX, 303. d. ſed vulg. 302. a.

24. ἀπολλὼς] Alii ἀπολλῶς. De ἀπολλὼς et ἀπελλῆς. v. Theophyl. p. 142, et Oecum. I, 142.

25. τὴν ὁδὸν] τὸν λόγον. E.

καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα ἰωάννου. οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συν- 26.
αγωγῇ· ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ἀκύλας καὶ πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν.
βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν ἀχαΐαν, 27.
προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ, ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς, ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος, συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι, διὰ τῆς χάριτος. εὐτόνως γὰρ τοῖς ἰουδαίοις 28.
διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
Τέλος τῆς δ. γραφῶν, εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν. [Τέλος.]

ΚΗ. περὶ βαπτίσματος καὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος, δωρεᾶς, δοθείσης διὰ προσευχῆς παύλου τοῖς ἐν ἐφέσῳ πιστεύσασι, καὶ περὶ ἰάσεως τοῦ λαοῦ. ἐν ᾧ, περὶ τῶν υἱῶν σκευᾶ, ὅτιπερ οὐ δεῖ ἐγχειρεῖν ἀπίστοις καὶ ἀναξίοις τῆς πίστεως γενομένοις, καὶ περὶ ἐξομολογήσεως τῶν πιστευόντων. περὶ τῆς ἐν ἐφέσῳ κινηθείσης στάσεως ὑπὸ δημητρίου τοῦ ἀργυροκόπου κατὰ τῶν ἀποστόλων.

[Ἀρχή.] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ἀπολλὼ XIX, 1.
εἶναι ἐν κορίνθῳ, παῦλον διελθόντα τὰ ΜΔ.
ἀνωτε-

XIX, 1. ΜΔ. τῇ ϛ. τῆς ϛ. ἑβδ. καὶ εἰς τὴν σύναξιν τοῦ προδρόμου, ἰανουαρίου ζ. καὶ τῇ ἐπαύριον τῶν φώτων. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐγένετο ἐν τῷ τὸν ἀπολλώ.

26. τὴν τοῦ θεοῦ ὁδὸν] τὸν λόγον τοῦ κυρίου t τὸν λόγον τοῦ θεοῦ t τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. E.

28. ἐπιδεικνὺς] Ita ſemel Chryſ. IX, 302. ſed ἐπιδεικνύων 303, 8, ubi etiam διακατηλέγχετο explicat, ἐπεσόμιζε.

XIX, 1. ἀπολλὼ] Alii ἀπολλῶ, alii ἀπολλών.

ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών
2. τινας μαθητὰς, εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ
εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ, εἰ πνεῦμα ἅγιόν
3. ἐστιν, ἠκούσαμεν. εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· εἰς
τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ
4. Ἰωάννου βάπτισμα. εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάν-
νης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ
λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
ἵνα πιστεύσωσι, τουτέστιν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
5. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα
6. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς
τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς· ἐλάλουν τε γλώσσαις,
7. καὶ προεφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
8. δρες ὡσεὶ δεκαδύο. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν
συναγωγὴν, ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς
διαλεγόμενος, καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βα-
9. σιλείας τοῦ θεοῦ. [Τέλος.] ὡς δέ τινες Τέλος τῆς
ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες
τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ'
αὐτῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ' ἡμέ-
ραν

ἐλθεῖν] κατελθεῖν. E.

τινὰς] δυοκαίδεκα. E. Theodoret. ad epiſtt. Paul. p. 400. Ex verſu 7.

2. Attingit Orig. IV, 133. Ath. II, 456. Chryſ. II, 671, 463. VIII, 99. Cyrill. V, a. 633.

3. πρὸς αὐτοὺς] — E.

8. μῆνας] ἡμέρας. E. Unus meorum ſolum in marg. notat, alter, quem poſtea conſului, habet in textu.

ραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τι-
νός. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο· ὥστε 10.
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀσίαν ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ἰουδαίους τε
καὶ ἕλληνας. δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχού- 11.
σας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν παύλου·
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι 12.
ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίν-
θια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχε-
σθαι ἀπ' αὐτῶν. ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ 13.
τῶν περιερχομένων ἰουδαίων ἐξορκισῶν ὀνομά-
ζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πο-
νηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ, λέγοντες·
ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν ἰησοῦν, ὃν ὁ παῦλος κη-
ρύσσει. ἦσαν δέ τινες υἱοὶ σκευᾶ, ἰουδαίου, 14.
ἀρχιερέως, ἑπτὰ, οἱ τοῦτο ποιοῦντες. ἀπο- 15.
κριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· τὸν
ἰησοῦν

10. ἰησοῦ] — E.

12. ἐπιφέρεσθαι] ἀποφέρεσθαι. E. Ex proximo ἀπό. Ex hoc verſu Theodoret. ad epiſtt. Paul. p. 245. habet, ὁ χρὼς τῶν ἱματίων. Forte voluit ἱδρώς.
ἐξέρχεσθαι] ἐκπορεύεσθαι. E.
ἀπ' αὐτῶν] — E.

13. τινες] + καὶ. E.
ἀπὸ] — E.
ὁρκίζομεν] ἐξορκίζομεν t ὁρκίζω t ἐξορκίζω. E.
ὁ παῦλος] ὁ — D. Chryſ. IX, 309. a. 312. d.

14. δέ τινες] δέ τινος. E. Id, etſi contrarium ſit Codd., tamen probavit Bengel. Hoc teneri debet ad proxima.

Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσαμαι·
16. ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν, ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους

16. πονηρὸν καὶ] καὶ — E.

κατακυριεύσας] κατάκυριεῦσαν. E. Duo meorum exhibent etiam: πονηρὸν κατεκυρίευσεν αὐτῶν καὶ ἴσχυσε. Unus ex eis mox etiam τετραχηλισμένους, loco τετραυματισμένους habet. Alter eſt iſte l. alter 13.

αὐτῶν prius] ἀμφοτέρων. E. Velim ſcire, qui ſint iſti ἀμφότεροι. Millius in Prolegg. §. 974. accipit de Sceva patre et ſeptem eius filiis. Bengel. in Gnom. ita expedire laborat: Septem filii Scevae id facere ſolebant: *duo* id fecerunt in hoc caſu, quem Lucas memorat, coll. v. 13. ubi τῶν *iis* ſpectat ad ſeptem: τινὲς, *quidam*, ad duos. Hactenus Beng. Credo, hic vitium eſſe typographicum in vocabulis, τῶν *iis*. Forte ſcripſerat, τῶν, *ex iis*, aut, *eorum*. Quantum equidem intelligo, verſus 13. prorſus non agit de Scevae filiis, ſed de exorciſtis in genere, qui multi videntur fuiſſe inter ſuperſtitioſos iſtos homines. Ex iis nominatim appellat ſeptem verſu 14. Ergo τινὲς verſu 13 ſunt potius ſeptem, quam duo. Unde autem Bengelius cognoverit, iſtos, nescio quos, τινὲς omnino fuiſſe *duos*, id expiscari non potui, niſi ex vocabulo ἀμφοτέρων, de quo tamen dubitabatur, id violenter extorſerit. Accedit, quod verſu 14. loco τινὲς, legit τινός. Ergo nullum iam reſtat τινὲς, quod *duos iſtos* ſignare poſſit. Expectandum eſt ergo, dum aliquis Tupius totum locum ita correxerit: ἐφαλλόμενος ἐξ αὐτῆς (τινὶ αὐτῶν) ὁ ἄνθρωπος — πονηρὸν, κατεκυρίευσε (τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν) ἀμφοτέρων (τοῦ τε ἐξορκιστοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου) καὶ ἴσχυσε,

μένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο 17.
δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν, Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησι, τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέ-
πεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγα-
λύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. πολλοί 18.
τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογού-
μενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐ-
τῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάν- 19.
των, συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον
ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τι-
μὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέν-
τε. οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυ- 20.
ρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη 21.
ταῦτα, [Ἀρχή.] ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ ΜΔ.
πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχα-
ΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπών· ὅτι
μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην
ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο 22.
τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον,
αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. ἐγέ- 23.
νετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος
οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριος γάρ 24.
τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυ-
ροῦς

XIX, 21. — XX, 1. ΜΔ. Ἐν τισι τῇ ς. τῆς ς. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἔθετο ὁ παῦλος.

σι. Aut, εἰσαλλόμενος ἐπ' — πονηρὸν κατεκυρίευσαν ἀμφότερον (τό, τε πνεῦμα, καὶ ὁ ἄνθρωπος,) καὶ κατίσχυσαν.

24. ἀργυροῦς] + ἴσως ὡς κιβώρια μικρά. E. Elt hoc Chryſoſtomi ſcholium IX, 318. b. Ex meis nullus in contextum admilit.

ρους ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις
25 ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην· * οὓς συναθροίσας,
καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν·
ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
26. σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε
καὶ ἀκούετε, ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου, ἀλλὰ
σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος
πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων, ὅτι
27. οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ
μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς
ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγά-
λης θεᾶς * ἱερὸν ἀρτέμιδος εἰς οὐδὲν λογι-
σθῆναι, μέλλειν * δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν
μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ
28. οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ, καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες·
29. μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη
ἡ πόλις ὅλη * τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες
γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας, συνεκδήμους
* παύ-

25. οὓς κ. τ. λ.] οὓς καὶ συναθροίσας καὶ ἐπισυναγα-
γὼν τοὺς περί. E. Chryſ. IX, 318. a.

26. χειρῶν] + ἀνθρώπων. E: Habet et omittit Chryſ.
l. l. 318. a. d. 320. c.

27. ἀρτέμιδος ἱερὸν.] ἱερὸν ἀρτέμιδος.

τε καὶ] δὲ καὶ.

τὴν μεγαλειότητα] τῆς μεγαλειότητος. E.

29. ὅλη] + τῆς.

συναρπάσαντες] + δι. E. Chryſ. IX, 319. b. qui
etiam poſt παύλου addit, εἵλκυσαν αὐτούς.

* παύλου. τοῦ δὲ παύλου βουλομένου 30.
εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ
μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν, ὄν- 31.
τες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν,
παρεκάλουν, μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλό τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32.
ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ἤδεισαν, τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ 33.
τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον, προ-
βαλλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων· ὁ δὲ ἀλέξ-
ανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπο-
λογεῖσθαι τῷ δήμῳ· * ἐπιγνόντες δὲ, ὅτι 34.
ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων,
ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ ἄρ-
τεμις ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμμα- 35.
τεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· ἄνδρες ἐφέσιοι, τίς
γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφε-
σίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης
θεᾶς ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ διοπετοῦς; ἀναν- 36.
τιῤῥή-

τοῦ παύλου] τοῦ —.

31. δοῦναι ἑαυτὸν] Chryſ. IX, 319. vulg. ſed 322. a. εἰσελθεῖν.

34. ἐπιγνόντων] ἐπιγνόντες. v. P.

35. καταστείλας] κατασείσας. E. Ex verſ. 33. Καταστέλλειν eſt illud ipſum, quod Vulgata habet, *ſedare*. De ſcriba iſto ſchol. Cod. Aug. 6. ita: ὄχλοχαρὴς (forte ὀχλοχαριστὴς, ut δημοχαριστὴς) ὢν καὶ κολακικὸς καὶ θεραπίων διὰ λόγων τὸν ἕλληνα δῆμον.

θεᾶς] — E.

διοπετοῦς] Vulgata: *Iovis prolis*. Legit ergo, διὸς παιδός. Laudo! Vide mox.

τιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν, ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπε-
37. τὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦν-
38. τας τὴν * θεὸν ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται * ἔχουσι πρός τι-
να λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί
39. εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις· εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλη-
40. σίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδ-
ενὸς

37. τὴν θεὰν] τὴν θεόν. Apud Chryſ. IX, 319. e. eſt τὸν θεὸν, quod pro vitio habeo. In verſione enim eſt *deam*. Griesbachius edidit, τὸν θεόν. Retulit ergo ad *Iovis prolem Latinam*. Ingenioſe!

38. πρός τινα λόγον ἔχουσιν] ἔχουσι πρός τινα λόγον. ἀγοραῖοι] Nescio, quid Pſeudo-Oecumenio in mentem venerit, qui I, 148. ita habet: εἶδος ἦν δικασῶν, ἐν τῇ ἀσίᾳ ἐντελῶν, οἱ ἀγοραῖοι. Ita et Theophyl. pag. 148. Ἀγοραῖοι, intellige ἐκκλησίαι, (ut Chryſ. IX, 320. a.) aut ἡμέραι, aut σύλλογοι. De duplici accentu ac duplici notione huius vocabuli in contrarium disputant grammatici. Nos hic, ut edidimus, ita in Codd. invenimus. Non alienus autem videtur locus Ioſephi, Antiquitt. 14, 10, 21. p. 711. ubi de proconſule eſt: ἄγοντι μοι τὸν ἀγόραιον, nimirum σύλλογον.

39. περὶ ἑτέρων] περαιτέρω. E. Eleganter. Ita autem in uno Mosquenſi ſolum reperi. Poſtea vero Birch. ex B. notavit περαιτέρῳ, cum iota ſubſcripto, qui error eſt manifeſtus.

40. στάσεως περὶ τῆς σήμερον] Primo haec tota recitat Chryſ. IX, 320. a. deinde ibidem omittit, περὶ τῆς σήμερον, tandem 321. c. omittit, στάσεως — σήμε-

ἑνὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ * οὐ δυνησόμεθα * δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

ΚΘ. περίοδος παύλου· ἐν ᾗ, τὰ περὶ θανάτου καὶ ἀναπλάσεως εὐτύχου διὰ προσευχῆς ἐν τροάδι, παραινέσεις τε αὐτοῦ ποιμαντικαὶ πρὸς τοὺς ἐν ἐφέσῳ πρεσβυτέρους· ἐν

ρον. Ita alibi etiam facere ſolet in locis, quae habent ambiguam interpretationem. Vulgatus reddidit: *periclitamur argui ſeditionis hodiernae.* Sed iſt elt, σάσεως πέρι τῆς σήμερον. Vix vero credibile eſt, ſcribam ita imprudentem fuiſſe, ut iſtum concurſum, *ſeditionem* appellarit, quod ipſi, et populo detrimentoſum potuerit eſſe. Puto ergo reddendum eſſe: periclitamur ſeditionis accuſari de hodierno concurſu. Nam iſta μηδενὸς — λόγου, dicta ſunt ἐν παρενθέσει. Ergo τῆς et ταύτης perſpicuitatis cauſſa addidit in fine. Poteſt vero etiam poſt σήμερον intelligi ἐκκλησίας, quam tacite appellat ἄνομον, ac continuo συστροφήν.

οὗ] + οὐ. Sufficiebat μηδενὸς, περὶ οὗ. οὐ ergo redundat: additum tamen ad firmiorem negationem, quod vere rationem reddere non poterant. Exempla redundantis particulae negativae non ſolum poſt ἀρνεῖσθαι, κωλύειν (ut Act. 10, 47. Vide et 20, 20. 27.) ſed et poſt alia, multi viri docti notarunt. Monita ſunt etiam Euſtathii, Pſeudo-Didym., Scholiaſtae Sophoclis, Thucydidis, aliorumque, qui interdum addunt, κατὰ ἀττικὴν συνήθειαν. Birch. iſtud οὐ prorſus non notat, qua in re ſine ullo dubio fallitur. Chryſ. IX, 320. a. habet οὐ, omittit autem 321. d. Primo ergo recte et integre hunc totum locum recitavit, deinde clam mutavit ac ſibi interpretationem faciliorem fecit.

ἀποδοῦναι] δοῦναι. Chryſ. II. ἀποδοῦναι et δόῦναι.

λόγον] + περί. E.

ἐν ᾗ, παράπλους παύλου ἀπὸ ἐφέσου ἄχρι καισαρείας τῆς παλαιστίνης.

XX, 1. Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσ-
καλεσάμενος ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ
ΜΔ. ἀσπασάμενος, [Ἀρχή.] ἐξῆλθε, πορευθῆναι
2. εἰς τὴν μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη
ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολ-
3. λῷ, ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα. ποιήσας τε
μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ
τῶν ἰουδαίων, μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν
συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ
μακε-

XX, 1. — 15. ΜΔ. Ἐν τισιν τῷ βαββάτῳ τῆς ε. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας, ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν, διελθών.

XX, 1. προσκαλεσάμενος] μεταστειλάμενος t μεταπεμψάμενος. E. Mitor, prius iſtud a nemine notatum eſſe. Inveni in iſto Cod. l. et 13. Tertius in marg. notat, addito γρ.

μαθητὰς καὶ] + παρακαλέσας t πολλὰ παρακαλέσας. E. Vel ex verſ. 2. vel ex Chryſ. IX, 325. qui ante verſum 2. hoc vocabulum volvit ac revolvit.

πορευθῆναι] — E. Poterat abeſſe.

εἰς τὴν] τὴν —. E.

2. Propter 14, 18, 19. non alienum videtur initium lectionis, quod eſt in uno Codice, hic notare; ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν· διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Inſcribitur: τῷ σαββάτῳ τῆς ε. ἑβδ.

3. μέλλοντι] μέλλοντα. E. Semel vulg. Chryſ. IX, 325. b. ſemel μέλλοντα 327. a. Attingit etiam XI, 443. 452.

γνώμη] γνώμης. E. Graecitas non repugnat, ſed Codd.

μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς 4.
ἀσίας σώπατρος βεροιαῖος· θεσσαλονικέων δὲ,
ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος
καὶ τιμόθεος· ἀσιανοὶ δὲ, τυχικὸς καὶ τρό-
φιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν 5.
τρωάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς 6.
ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων, καὶ ἤλ-
θομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις
ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
[Ἀρχή.] ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συν- 7. ΜΕ.
ηγμένων τῶν μαθητῶν, * κλάσαι ἄρτον, ὁ
παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ
ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι με-
σονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8.
ὑπερῴῳ, οὗ * ἦμεν συνηγμένοι. καθήμενος 9.
δέ

XX, 7. ΜΕ. *σαββάτῳ τῆς ε. ἑβδ. ἰ. τ. ἡ. ἐ. συνηγμέ-
νων τῶν μαθητῶν, κλάσαι.*

4. *σώπατρος*] *σωσίπατρος* (*σώπατρος*) *πύῤῥου.* E. Orig. in latina interpret. Ruf. IV, 686. col. 2. a. Nomen poprium rurſus. Ergo ſciolus, leviſque Origenes hic rurſus turbas dedit. Convenit ergo in eum, quod Terentius et Hieronymus dixerunt: *faciuntne intelligendo, ut nihil intelligant:* et: *dum alienam imperitiam volunt arguere, ſuam produnt.* Recte ergo a multis appellatur *ματαιόφρων.* Sopatrus et Soſipatrus idem eſt. Nihil de *πύῤῥου* monet Theodoret. ad epiſtt. Paul. pag. 161. nec Theophyl. 159. nec alii.

7. *τῶν μαθητων*] *ἡμῶν.* E. v. P. et mox verſ. 8. Ita et Chryſ. IX, 325. d. 327. b. attingit etiam IV, 72. *τοῦ κλάσαι*] *τοῦ* —.

8. *οὗ ἦσαν*] *οὗ ἦμεν.* Etiam Chryſ. IX, 325. Millius opinabatur, verſ. 7. *οἱ μαθηταὶ*, et hic *ἦσαν*, orta eſſe

δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυ-
ρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγο-
μένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς
ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
10. κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ
Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν
εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε. ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
11. αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας ἄρ-
τον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
12. ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ
τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ με-
13. τρίως. [Τέλος.] ἡμεῖς δὲ * προσελθόντες Τέλος τοῦ
ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, σαββάτου.
ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦ-
λον. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων
14. αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς
τὴν

esse ex lectionariis. Sed lectionaria consentienter habent ἡμῖν. Τῶν μαθητῶν suspectum esse possit, sed consistit meliorum Codd. auctoritate. Codex quidem 13. vers. 7. habet in textu ἡμῶν et supra, colore rubro, τῶν μαθητῶν. Sed eius contra ceteros nulla est auctoritas. ἡμῖν vero idem in textu exhibet. In Cod., quem postea 16. appellabo, τῶν μαθητῶν est in textu, etsi idem hic notet lectionem μβ. Sic et in ceteris, quos vidi. Alii autem notant μγ. alii, ut 13. να.

9. καταφερόμενος] Ita et Orig. IV, 96. Recte et eleganter. Sed Wetst. D. κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ.

11. ἄχρις] in edit. Greg. erat ἄχρι.

13. προσελθόντες] ἐμβάντες. E. προσελθόντες. Ita et Chrys. IX, 326. c. Theophyl. 150. προσελθόντες probabilius erat. Erasmus adeo ita in prima edit. Deinde correctum est.

ραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τι-
νός. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο· ὥστε 10.
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀσίαν ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ἰουδαίους τε
καὶ ἕλληνας. δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχού- 11.
σας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν παύλου·
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι 12.
ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίν-
θια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχε-
σθαι ἀπ' αὐτῶν. ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ 13.
τῶν περιερχομένων ἰουδαίων ἐξορκισῶν ὀνομά-
ζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πο-
νηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ, λέγοντες·
ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν ἰησοῦν, ὃν ὁ παῦλος κη-
ρύσσει. ἦσαν δέ τινες υἱοὶ σκευᾶ, ἰουδαίου, 14.
ἀρχιερέως, ἑπτὰ, οἱ τοῦτο ποιοῦντες. ἀπο- 15.
κριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· τὸν
ἰησοῦν

10. ἰησοῦ] — E.

12. ἐπιφέρεσθαι] ἀποφέρεσθαι. E. Ex proximo ἀπό. Ex hoc verſu Theodoret. ad epiſtt. Paul. p. 245. habet, ὁ χρὼς τῶν ἱματίων. Forte voluit ἱδρώς.
ἐξέρχεσθαι] ἐκπορεύεσθαι. E.
ἀπ' αὐτῶν] — E.

13. τινες] + καί. E.
ἀπὸ] — E.
ὁρκίζομεν] ἐξορκίζομεν t ὁρκίζω t ἐξορκίζω. E.
ὁ παῦλος] ὁ — D. Chryſ. IX, 309. a. 312. d.

14. δέ τινες] δέ τινος. E. Id, etſi contrarium ſit Codd., tamen probavit Bengel. Hoc teneri debet ad proxima.

Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·
16. ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν, ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους

16. πονηρὸν καὶ] καὶ — E.

κατακυριεύσας] κατέκυριεῦσαν. E. Duo meorum exhibent etiam: πονηρὸν κατεκυρίευσεν αὐτῶν καὶ ἴσχυσε. Unus ex eis mox etiam τετραχηλισμένους, loco τετραυματισμένους habet. Alter eſt iſte l. alter 13.

αὐτῶν prius] ἀμφοτέρων. E. Velim ſcire, qui ſint iſti ἀμφότεροι. Millius in Prolegg. §. 974. accipit de Sceva patre et ſeptem eius filiis. Bengel. in Gnom. ita expedire laborat: Septem filii Scevae id facere ſolebant: *duo* id fecerunt in hoc caſu, quem Lucas memorat, coll. v. 13. ubi τῶν *iis* ſpectat ad ſeptem: τινὲς, *quidam*, ad duos. Hactenus Beng. Credo, hic vitium eſſe typographicum in vocabulis, τῶν *iis*. Forte ſcripſerat, τῶν, *ex iis*, aut, *eorum*. Quantum equidem intelligo, verſus 13. prorſus non agit de Scevae filiis, ſed de exorciſtis in genere, qui multi videntur fuiſſe inter ſuperſtitioſos iſtos homines. Ex iis nominatim appellat ſeptem verſu 14. Ergo τινὲς verſu 13 ſunt potius ſeptem, quam duo. Unde autem Bengelius cognoverit, iſtos, nescio quos, τινὲς omnino fuiſſe *duos*, id expiſcari non potui, niſi ex vocabulo ἀμφοτέρων, de quo tamen dubitabatur, id violenter extorſerit. Accedit, quod verſu 14. loco τινὲς, legit τινός. Ergo nullum iam reſtat τινὲς, quod *duos iſtos* ſignare poſſit. Expectandum eſt ergo, dum aliquis Tupius totum locum ita correxerit: ἐφαλλόμενος ἐξ αὐτῆς (τινὶ αὐτῶν) ὁ ἄνθρωπος — πονηρὸν, κατεκυρίευσε (τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν) ἀμφοτέρων (τοῦ τε ἐξορκιστοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου) καὶ ἴσχυσε,

μένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο 17.
δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν, Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησι, τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέ-
πεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγα-
λύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. πολλοί 18.
τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογού-
μενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐ-
τῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάν- 19.
των, συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον
ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τι-
μὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέν-
τε. οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυ- 20.
ρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη 21.
ταῦτα, [Ἀρχή.] ἔθετο ὁ παῦλος ἐν τῷ ΜΔ.
πνεύματι, διελθὼν τὴν μακεδονίαν καὶ ἀχα-
ΐαν, πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλὴμ, εἰπών· ὅτι
μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ ῥώμην
ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο 22.
τῶν διακονούντων αὐτῷ, τιμόθεον καὶ ἔραστον,
αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν ἀσίαν. ἐγέ- 23.
νετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος
οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριος γάρ 24.
τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυ-
ροῦς

XIX, 21. — XX, 1. ΜΔ. Ἐν τισι τῇ ς. τῆς ς. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἔθετο ὁ παῦλος.

σε. Aut, ἐισαλλόμενος ἐπ' — πονηρὸν κατεκυρίευσαν ἀμφότερον (τό, τε πνεῦμα, καὶ ὁ ἄνθρωπος,) καὶ κατίσχυσαν.

24. ἀργυροῦς] + ἴσως ὡς κιβώρια μικρά. E. Elt hoc Chryſoſtomi ſcholium IX, 318. b. Ex meis nullus in contextum admiſit.

ξοῦς ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις
25 ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην· * οὓς συναθροίσας,
καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν·
ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
26. σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε
καὶ ἀκούετε, ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου, ἀλλὰ
σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος
πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων, ὅτι
27. οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ
μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς
ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγά-
λης θεᾶς * ἱερὸν ἀρτέμιδας εἰς οὐδὲν λογι-
σθῆναι, μέλλειν * δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν
μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ
28. οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ, καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες·
29. μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη
ἡ πόλις ὅλη * τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες
γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας, συνεκδήμους
* παύ-

25. οὓς κ. τ. λ.] οὓς καὶ συναθροίσας καὶ ἐπισυναγα-
γὼν τοὺς περί. E. Chryſ. IX, 318. a.

26. χειρῶν] + ἀνθρώπων. E. Habet et omittit Chryſ.
l. l. 318. a. d. 320. c.

27. ἀρτέμιδος ἱερὸν.] ἱερὸν ἀρτέμιδος.

τε καὶ] δὲ καί.

τὴν μεγαλειότητα] τῆς μεγαλειότητος. E.

29. ὅλη] + τῆς.

συναρπάσαντες] + δέ. E. Chryſ. IX, 319. b. qui
etiam poſt παύλου addit, εἵλκυσαν αὐτούς.

μένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο 17.
δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν, Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησι, τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέ-
πεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγα-
λύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. πολλοί 18.
τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογού-
μενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐ-
τῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάν- 19.
των, συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον
ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τι-
μὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέν-
τε. οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυ- 20.
ρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη 21.
ταῦτα, [Ἀρχή.] ἔθετο ὁ παῦλος ἐν τῷ ΜΔ.
πνεύματι, διελθὼν τὴν μακεδονίαν καὶ ἀχαΐ-
αν, πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλὴμ, εἰπών· ὅτι
μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ ῥώμην
ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο 22.
τῶν διακονούντων αὐτῷ, τιμόθεον καὶ ἔρασον,
αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν ἀσίαν. ἐγέ- 23.
νετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος
οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριός γάρ 24.
τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυ-
ροῦς

XIX, 21. — XX, 1. ΜΔ. Ἐν τισὶ τῇ ϛ. τῆς ϛ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἔθετο ὁ παῦλος.

στε. Aut, εἰσαλλόμενος ἐπ' — πονηρὸν κατεκυρίευσαν ἀμφότεροι (τό, τε πνεῦμα, καὶ ὁ ἄνθρωπος,) καὶ κατίσχυσαν.

24. ἀργυροῦς] + ἴσως ὡς κιβώρια μικρά. E. Eſt hoc Chryſoſtomi ſcholium IX, 318. b. Ex meis nullus in contextum admiſit.

ρους ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις
25 ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην· * οὓς συναθροίσας,
καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν·
ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
26. σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε
καὶ ἀκούετε, ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου, ἀλλὰ
σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος
πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων, ὅτι
27. οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ
μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς
ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγά-
λης θεᾶς * ἱερὸν ἀρτέμιδας εἰς οὐδὲν λογι-
σθῆναι, μέλλειν * δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν
μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ
28. οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ, καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες·
29. μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη
ἡ πόλις ὅλη * τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες
Γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας, συνεκδήμους
* παύ-

25. οὓς κ. τ. λ.] οὓς καὶ συναθροίσας καὶ ἐπισυναγα-
γὼν τοὺς περί. E. Chryſ. IX, 318. a.

26. χειρῶν] + ἀνθρώπων. E. Habet et omittit Chryſ.
l. l. 318. a. d. 320. c.

27. ἀρτέμιδος ἱερὸν.] ἱερὸν ἀρτέμιδος.

τε καὶ] δὲ καί.

τὴν μεγαλειότητα] τῆς μεγαλειότητος. E.

29. ὅλη] + τῆς.

συναρπάσαντες] + δέ. E. Chryſ. IX, 319. b. qui etiam poſt παύλου addit, εἵλκυσαν αὐτούς.

* παύλου. τοῦ δὲ παύλου βουλομένου 30.
εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ
μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν, ὄν- 31.
τες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν,
παρεκάλουν, μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλό τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32.
ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ᾔδεισαν, τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ 33.
τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον, προ-
βαλλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων· ὁ δὲ ἀλέξ-
ανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπο-
λογεῖσθαι τῷ δήμῳ· * ἐπιγνόντες δὲ, ὅτι 34.
ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων,
ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ ἄρ-
τεμις ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμμα- 35.
τεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· ἄνδρες ἐφέσιοι, τίς
γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφε-
σίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης
θεᾶς ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ διοπετοῦς; ἀναν- 36.
τιῤῥή-

τοῦ παύλου] τοῦ —.

31. δοῦναι ἑαυτὸν] Chryſ. IX, 319. vulg. ſed 322. a. εἰσελθεῖν.

34. ἐπιγνόντων] ἐπιγνόντες. v. P.

35. καταστείλας] κατασείσας. E. Ex verſ. 33. Καταστέλλειν eſt illud ipſum, quod Vulgata habet, *ſedare*. De ſcriba iſto ſchol. Cod. Aug. 6. ita: ὄχλοχαρὴς (forte ὀχλοχαριστὴς, ut δημοχαριστὴς·) ὢν καὶ κολακικὸς καὶ θεραπεύων διὰ λόγων τὸν ἕλληνα δῆμον.

θεᾶς] — E.

διοπετοῦς] Vulgata: *Iovis prolis*. Legit ergo, διὸς παιδός. Laudo! Vide mox.

τιμῆτον οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν, ὑμᾶς
κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπε-
37. τὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας
τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦν-
38. τας τὴν * θεὸν ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν δημήτριος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται * ἔχουσι πρός τι-
να λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί
39. εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις· εἰ δέ τι
περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλη-
40. σίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδ-
ενὸς

37. τὴν θεάν] τὴν θεόν. Apud Chryſ. IX, 319. e. eſt τὸν θεὸν, quod pro vitio habeo. In verſione enim eſt *deam*. Griesbachius edidit, τὸν θεόν. Retulit ergo ad *Iovis prolem Latinam*. Ingenioſe!

38. πρός τινα λόγον ἔχουσιν] ἔχουσι πρός τινα λόγον. ἀγοραῖοι] Nescio, quid Pſeudo-Oecumenio in mentem venerit, qui I, 148. ita habet: εἶδος ἦν δικασῶν, ἐν τῇ ἀσίᾳ ἐντελῶν, οἱ ἀγοραῖοι. Ita et Theophyl. pag. 148. Ἀγοραῖοι, intellige ἐκκλησίαι, (ut Chryſ. IX, 320. a.) aut ἡμέραι, aut σύλλογοι. De duplici accentu ac duplici notione huius vocabuli in contrarium disputant grammatici. Nos hic, ut edidimus, ita in Codd. invenimus. Non alienus autem videtur locus Ioſephi, Antiquitt. 14, 10, 21. p. 711. ubi de proconſule eſt: ἄγοντι μοι τὸν ἀγόραιον, nimirum σύλλογον.

39. περὶ ἑτέρων] περαιτέρω. E. Eleganter. Ita autem in uno Mosquenſi ſolum reperi. Poſtea vero Birch. ex B. notavit περαιτέρῳ, cum iota ſubſcripto, qui error eſt manifeſtus.

40. στάσεως περὶ τῆς σήμερον] Primo haec tota recitat Chryſ. IX, 320. a. deinde ibidem omittit, περὶ τῆς σήμερον, tandem 321. c. omittit, στάσεως — σήμε-

ενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ * οὐ δυνησόμεθα * δοῦναι λόγον τῆς συσροφῆς ταύτης. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

ΚΘ. περίοδος πάυλου· ἐν ᾧ, τὰ περὶ θανάτου καὶ ἀναπλάσεως ἐυτύχου διὰ προσευχῆς ἐν τραφάδι, παραινέσεις τε ἀυτοῦ ποιμαντικὰ πρὸς τοὺς ἐν ἐφέσῳ πρεσβυτέρους· ἐν

ρον. Ita alibi etiam facere ſolet in locis, quae habent ambiguam interpretationem. Vulgatus reddidit: *periclitamur argui ſeditionis hodiernae.* Sed iſt elſt, σάσεως πέρι τῆς σήμερον. Vix vero credibile eſt, ſcribam ita imprudentem fuiſſe, ut iſtum concurſum, *ſeditionem* appellarit, quod ipſi, et populo detrimentoſum potuerit eſſe. Puto ergo reddendum eſſe: periclitamur ſeditionis accuſari de hodierno concurſu. Nam iſta μηδενὸς — λόγον, dicta ſunt ἐν παρενθέσει. Ergo τῆς et ταύτης perſpicuitatis cauſſa addidit in fine. Poteſt vero etiam poſt σήμερον intelligi ἐκκλησίας, quam tacite appellat ἄνομον, ac continuo συσροφήν.

οὗ] + οὐ. Sufficiebat μηδενὸς, περὶ οὗ. οὐ ergo redundat: additum tamen ad firmiorem negationem, quod vere rationem reddere non poterant. Exempla redundantis particulae negativae non ſolum poſt ἀρνεῖσθαι, κωλύειν (ut Act. 10, 47. Vide et 20, 20. 27.) ſed et poſt alia, multi viri docti notarunt. Monita ſunt etiam Euſtathii, Pſeudo-Didym., Scholiaſtae Sophoclis, Thucydidis, aliorumque, qui interdum addunt, κατὰ ἀττικὴν συνήθειαν. Birch. iſtud οὐ prorſus non notat, qua in re ſine ullo dubio fallitur. Chryſ. IX, 320. a. habet οὐ, omittit autem 321. d. Primo ergo recte et integre hunc totum locum recitavit, deinde clam mutavit ac ſibi interpretationem faciliorem fecit.

ἀποδοῦναι] δοῦναι. Chryſ. II. ll. ἀποδοῦναι et δοῦναι.

λόγον] + περὶ. E.

ἐν ᾗ, παρέπλους παύλου ἀπὸ ἐφέσου ἄχρι καισαρείας τῆς παλαιστίνης.

XX, 1. Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσ-
καλεσάμενος ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ
ΜΔ. ἀσπασάμενος, [Ἀρχή.] ἐξῆλθε, πορευθῆναι
2. εἰς τὴν μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη
ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολ-
3. λῷ, ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα. ποιήσας τε
μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ
τῶν ἰουδαίων, μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν
συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ
μακε-

XX, 1. — 15. ΜΔ. Ἐν τισιν τῷ βαββάτῳ τῆς ε. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας, ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν, διελθών.

XX, 1, προσκαλεσάμενος] μεταπεμλάμενος t μεταπεμψάμενος. E. Miror, prius iſtud a nemine notatum eſſe. Inveni in iſto Cod. l. et 13. Tertius in marg. notat, addito γρ.

μαθητὰς καὶ] + παρακαλέσας t πολλὰ παρακαλέσως. E. Vel ex vorſ. 2. vel ex Chryſ. IX, 325. qui ante verſum 2. hoc vocabulum volvit ac revolvit.

πορευθῆναι] — E. Poterat abeſſe.

εἰς τὴν] τὴν —. E.

2. Propter 14, 18, 19. non alienum videtur initium lectionis, quod eſt in uno Codice, hic notare: ἐ. τ. ᾳ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν· διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Inſcribitur: τῷ σαββάτῳ τῆς ε. ἑβδ.

3. μέλλοντι] μέλλοντα. E. Semel vulg. Chryſ. IX, 325. b. ſemel μέλλοντα 327. a. Attingit etiam XI, 443. 452.

γνώμη] γνώμης. E. Graecitas non repugnat, ſed Codd.

μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς 4.
ἀσίας σώπατρος βεροιαῖος· θεσσαλονικέων δὲ,
ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος
καὶ τιμόθεος· ἀσιανοὶ δὲ, τυχικὸς καὶ τρό-
φιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν 5.
τρωάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς 6.
ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων, καὶ ἦλ-
θομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις
ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
[Ἀρχή.] ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συν- 7. ΜΕ.
ηγμένων τῶν μαθητῶν, * κλάσαι ἄρτον, ὁ
παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ
ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι με-
σονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8.
ὑπερῴῳ, οὗ * ἦμεν συνηγμένοι. καθήμενος 9.
δέ

XX, 7. ΜΕ. *σαββάτῳ τῆς ς. ἐβδ. ἰ. τ. ἡ. ἐ. συνηγμέ-
νων τῶν μαθητῶν, κλάσαι.*

4. *σώπατρος*] *σωσίπατρος* (*σώπατρος*) *πύῤῥου.* E. Orig. in latina interpret. Ruf. IV, 686. col. 2. a. Nomen poprium rurſus. Ergo ſciolus, leviſque Origenes hic rurſus turbas dedit. Conyenit ergo in eum, quod Terentius et Hieronymus dixerunt: *faciuntne intelligendo, ut nihil intelligant:* et: *dum alienam imperitiam volunt arguere, ſuam produnt.* Recte ergo a multis appellatur *ματαιόφρων.* Sopatrus et Soſipatrus idem eſt. Nihil de *πύῤῥου* monet Theodoret. ad epiſtt. Paul. pag. 161. nec Theophyl. 159. nec alii.

7. *τῶν μαθητων*] *ἡμῶν.* E. v. P. et mox verſ. 8. Ita et Chryſ. IX, 325. d. 327. b. attingit etiam IV, 72. *τοῦ κλάσαι*] *τοῦ* —.

8. *οὗ ἦσαν*] *οὗ ἦμεν.* Etiam Chryſ. IX, 325. Millius opinabatur, verſ. 7. *οἱ μαθηταὶ*, et hic *ἦσαν*, orta eſſe

δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
10. κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε. ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
11. αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
12. ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ με-
13. τρίως. [Τέλος.] ἡμεῖς δὲ * προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων
14. αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν

Τέλος τοῦ σαββάτου.

esse ex lectionariis. Sed lectionaria consentienter habent ἡμεῖς. Τῶν μαθητῶν suspectum esse possit, sed consistit meliorum Codd. auctoritate. Codex quidem 13. vers. 7. habet in textu ἡμῶν et supra, colore rubro, τῶν μαθητῶν. Sed eius contra ceteros nulla est auctoritas. ἡμεῖς vero idem in textu exhibet. In Cod., quem postea 16. appellabo, τῶν μαθητῶν est in textu, etsi idem hic notet lectionem μβ. Sic et in ceteris, quos vidi. Alii autem notant μγ. alii, ut 13. γα.

9. καταφερόμενος] Ita et Orig. IV, 96. Recte et eleganter. Sed Wetst. D. κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ.

11. ἄχρις] in edit. Greg. erat ἄχρι.

13. προσελθόντες] ἐμβάντες. E. προσελθόντες. Ita et Chrys. IX, 326. c. Theophyl. 150. προσελθόντες probabilius erat. Erasmus adeo ita in prima edit. Deinde correctum est.

τὴν ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν, ἤλθομεν εἰς
μιτυλήνην. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ 15.
ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον· καὶ μείναν-
τες ἐν * τρωγιλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον. [Ἀρχή.] ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος 16. MΣ.
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται
αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε
γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς
πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. ἀπὸ 17.
δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκα-
λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, ἔιπεν αὐτοῖς· 18.
Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς κυριακῆς. [Ὑπέρβα.] ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφρο- 19.
σύνης καὶ πολλῶν δακρύων, καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν
τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν 20.
συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ
διδάξαι

XX, 16. MΣ. κυριακῇ ζ., τῶν ἁγίων πατέρων· ἴ. τ. ἡ. ἐ. ἔκρινεν ὁ παῦλος παραπλεῦσαι.

15. τρωγιλίῳ] Vulgo editur τρωγυλλίῳ. Alii aliter.

16. ἔκρινε] κεκρίκει. E.

19. κυρίῳ] + μεθ' ὑμῶν. E. Chryſ. pro more ſuo optionem dat. Habet IX, 330. b. omittit 330. c. Ex verſ. 18. repetitum.

20. τοῦ μὴ] μὴ — E.

21. διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
22. κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. * καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ
23. εἰδώς· πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί μοι λέγον, ὅτι δεσμὰ
24. με καὶ θλίψεις μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν, ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι
25. τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα, ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρό-

21. *Ἰησοῦν χριστὸν*] *χριστόν*. —

22. *συναντήσοντα*] *συμβησόμενα*. E. Apud Ath. I, 544. Codd. variant. Idem mox *με* reiicit poſt *μένουσι*. Credo, ipſum ſcripſiſſe *συμβησόμενά*. Nam et noſtri homiletae, Geierus, Pfeiferus, Speierus, etc. variant in recitanda verſione Lutheri. Mox idem Ath. 555. habet, *μαρτύρεταί μοι*, et *με*, ante *μένουσιν*. Scilicet iam Athanaſius ultra triginta millia *recenſionum* ad manus habebat, omnes Alexandrinas. Erat enim epiſcopus Alexandrinus.

23. *διαμαρτύρεται*] + *μοι*. Iſtud *μοι* poſt *πνεῦμα* infarſit Chryſ. IX, 332. b. c. Theodoret. ad epiſtt. Paul. 155. *κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί με* (*μοι*) *τὸ πνεῦμα, ὅτι*.

24. *ψυχήν μου*] *μου* — E. Ita Chryſ. IX, 332. b. ſed ib. c. et 334. b. *τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν*.
ὡς] *ὥστε* ℓ *ὡς τό*. E.
μετὰ χαρᾶς] — E.

πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν ὅις διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. διὸ 26.
μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων.
οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι 27.
Ἄρξου τῆς ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. [Ἄρ- 28.
κυριακῆς. ξου.] προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ
ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν
* τοῦ

25. τοῦ θεοῦ] — E. Chryſ. l. l. 332.

26. διὸ μαρτύρομαι] Baſil. II, 623. διαμαρτύρομαι ὑμῖν τῇ. 672. καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ — πάντων ὑμῶν. Ibidem videtur probare διαμαρτ. ſed omittit, τὴν ἀλήθειαν καί.

ἐγὼ] εἰμὶ t ἐγώ εἰμι. E. Bis ἐγὼ ſolum Chryſ. l. l. 332. e. 335. a. Poſt ἐγὼ Baſil. M. II, 503. addit, ἀπὸ τοῦ νῦν, et mox, poſt πάντων, ibid. addunt tres Codd. ὑμῶν. 623. ſolum εἰμι, loco ἐγὼ habet.

πάντων] + ὑμῶν. E.

27. τοῦ μὴ] μὴ — E.

πᾶσαν] τὴν ἀλήθειαν καὶ addit Baſil. II, 623.

28. ἔθετο] poſt ὑμᾶς ſtatim habet Orig. II, 593. Suo ordine habet Cyrill. V, a. 341.

ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ] ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Ita habent omnes omnino mei, quos Mosquae examinavi, etiam l. quod valde notabile eſt. Ex quatuor, quos poſtea conſului, 6. habet τοῦ θεοῦ, omiſſo κυρίου καί. 13. τοῦ κυρίου, omiſſo καὶ θεοῦ. 15. et 16. τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Hoc poſterius habent plerique apud Birch. Item apud Wetſt. Alii tamen τοῦ κυρίου, alii τοῦ θεοῦ omiſerunt. Accedit, quod haec lectio in omnibus proprie dictis lectionariis, h. e. Apoſtolis, ſeu Prax-

apoſto-

* τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ
29. τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο,
ὅτι

apoſtolis, legitur. Aliquot euchologia ſolum hanc totam lectionem praetermittunt. Chryſ. ad h. l. IX, 333. habet, ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, idque ibid. bis repetit. Tractat hunc locum multoties, ut X, 660. 709. IX, 433. VI, 284. 285. XI, 83. etc. Ath. I, 522. habet; ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Sed unus Codex ibi habet κυρίου, tres χριστοῦ. II, 481. eſt, ἐκκλησίαν τοῦ χριστοῦ. Ibid. 2. ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Tres ergo *recenſiones Alexandrinas* orthodoxus Athanaſius ſolus exhibet. Reliquae adhuc latent. Beza, qui, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, edidit, in edit. 1565. et 1598. ſcribit: *in quinque* exemplaribus legitur κυρίου καὶ θεοῦ. Deinde addit ſuas ſuſpiciones ex theologia dogmatica, quae non pertinent ad artem criticam. Dogma theologicum optimum critici eſt, ut ſit vir honeſtus et verax, atque ubique in tractandis Codicibus diligentiam, veritatem et fidem ſequatur, nihilque fingat aut occultet. Bezam hic merito reprehendo, quod non aperte dixit, quot exemplaria ad manus habuerit, et quid in reliquis exemplaribus invenerit. Equidem ſubdubito, an quinque Codices graecos in Actibus ante oculos habuerit. Hoc autem ex eo eſt, quod ipſe de Codicibus ſuis, modo, ut de myſteriis Eleuſiniis, modo, ut de monſtris, quae pudet foras proferre, loquitur. Griesbachius, *etſi*, ut ipſe ait, *non admodum difficile eſt de vera huius loci lectione pronuntiare*, tamen ita edidit:

τὴν ἐκκλησίαν § τοῦ θεοῦ
τοῦ κυρίου.

Ergo hic ex una lectione duas fecit et alteram alteri *impoſuit*, θεοῦ vero, quod nomen eſt ſplendidius, quam κυρίου, litteris ſplendidioribus expreſſit. Wetſtenius de Bengelio ſcribit T. II. p. 596. „*Bengelius in uno* (Aug. 6) 46. *invenit* θεοῦ.“

Scilicet

* παύλου. τοῦ δὲ παύλου βουλομένου 30.
εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ
μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν, ὄν- 31.
τες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν,
παρεκάλουν, μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλό τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32.
ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ἤδεισαν, τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ 33.
τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον, προ-
βαλλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων· ὁ δὲ ἀλέξ-
ανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπο-
λογεῖσθαι τῷ δήμῳ· * ἐπιγνόντες δὲ, ὅτι 34.
ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων,
ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ ἄρ-
τεμις ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμμα- 35.
τεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· ἄνδρες ἐφέσιοι, τίς
γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφε-
σίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης
θεᾶς ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ διοπετοῦς; ἀναν- 36.
τιῤῥή-

τοῦ παύλου] τοῦ —.

31. δοῦναι ἑαυτὸν] Chryſ. IX, 319. vulg. ſed 322. a. εἰσελθεῖν.

34. ἐπιγνόντες] ἐπιγνόντες. v. P.

35. καταστείλας] καταστίσας. E. Ex verſ. 33. Καταστίλλειν eſt illud ipſum, quod Vulgata habet, *ſedare*. De ſcriba iſto ſchol. Cod. Aug. 6. ita: ὄχλοχαρὴς (forte ὀχλοχαριστὴς, ut δημοχαριστὴς·) ὢν καὶ κολακικὸς καὶ θεραπεύων διὰ λόγων τὸν ἕλληνα δῆμον.

θεᾶς] — E.

διοπετοῦς] Vulgata: *Iovis prolis*. Legit ergo, διὸς παιδός. Laudo! Vide mox.

τιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν, ὑμᾶς κατεσαλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπε-
37. τὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦν-
38. τας τὴν * θεὸν ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται * ἔχουσι πρός τι-να λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί
39. εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις· εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλη-
40. σίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδενὸς

37. τὴν θεὰν] τὴν θεόν. Apud Chryſ. IX, 319. e. eſt τὸν θεὸν, quod pro vitio habeo. In verſione enim eſt *deam*. Griesbachius edidit, τὸν θεόν. Retulit ergo ad *Iovis prolem Latinam*. Ingenioſe!

38. πρός τινα λόγον ἔχουσιν] ἔχουσι πρός τινα λόγον. ἀγοραῖοι] Nescio, quid Pſeudo-Oecumenio in mentem venerit, qui I, 148. ita habet: εἶδος ἦν δικασῶν, ἐν τῇ ἀσίᾳ ἐντελῶν, οἱ ἀγοραῖοι. Ita et Theophyl. pag. 148. Ἀγοραῖοι, intellige ἐκκλησίαι, (ut Chryſ. IX, 320. a.) aut ἡμέραι, aut σύλλογοι. De duplici accentu ac duplici notione huius vocabuli in contrarium diſputant grammatici. Nos hic, ut edidimus, ita in Codd. invenimus. Non alienus autem videtur locus Ioſephi, Antiquitt. 14, 10, 21. p. 711. ubi de proconſule eſt: ἄγοντι μοι τὸν ἀγόραιον, nimirum σύλλογον.

39. περὶ ἑτέρων] περαιτέρω. E. Eleganter. Ita autem in uno Mosquenſi ſolum reperi. Poſtea vero Birch. ex B. notavit περαιτέρῳ, cum iota ſubſcripto, qui error eſt manifeſtus.

40. στάσεως περὶ τῆς σήμερον] Primo haec tota recitat Chryſ. IX, 320. a. deinde ibidem omittit, περὶ τῆς σήμερον, tandem 321. c. omittit, στάσεως — σήμε-

γνὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ * οὐ δυνησόμεθα * δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

ΚΘ. περίοδος παύλου· ἐν ᾧ, τὰ περὶ θανάτου καὶ ἀναπλάσεως εὐτύχου διὰ προσευχῆς ἐν τροιάδι, παραινέσεις τε αὐτοῦ ποιμαντικαὶ πρὸς τοὺς ἐν ἐφέσῳ πρεσβυτέρους· ἐν

γον. Ita alibi etiam facere ſolet in locis, quae habent ambiguam interpretationem. Vulgatus reddidit: *periclitamur argui ſeditionis hodiernae.* Sed iſt elt, σάσεως πέρι τῆς σήμερον. Vix vero credibile eſt, ſcribam ita imprudentem fuiſſe, ut iſtum concurſum, *ſeditionem* appellarit, quod ipſi, et populo detrimentoſum potuerit eſſe. Puto ergo reddendum eſſe: periclitamur ſeditionis accuſari de hodierno concurſu. Nam iſta μηδενὸς — λόγον, dicta ſunt ἐν παρενθέσει. Ergo τῆς et ταύτης perſpicuitatis cauſſa addidit in fine. Poteſt vero etiam poſt σήμερον intelligi ἐκκλησίας, quam tacite appellat ἄνομον, ac continuo συστροφήν.

οὗ] + οὐ. Sufficiebat μηδενὸς, περὶ οὗ. οὐ ergo redundat: additum tamen ad firmiorem negationem, quod vere rationem reddere non poterant. Exempla redundantis particulae negativae non ſolum poſt ἀρνεῖσθαι, κωλύειν (ut Act. 10, 47. Vide et 20, 20. 27.) ſed et poſt alia, multi viri docti notarunt. Monita ſunt etiam Euſtathii, Pſeudo-Didym., Scholiaſtae Sophoclis, Thucydidis, aliorumque, qui interdum addunt, κατὰ ἀττικὴν συνήθειαν. Birch. iſtud οὐ prorſus non notat, qua in re ſine ullo dubio fallitur. Chryſ. IX, 320. a. habet οὐ, omittit autem 321. d. Primo ergo recte et integre hunc totum locum recitavit, deinde clam mutavit ac ſibi interpretationem faciliorem fecit.

ἀποδοῦναι] δοῦναι. Chryſ. II. II. ἀποδοῦναι et δοῦναι.

λόγον] + περί. E.

ἐν ᾧ, παράπλους παύλου ἀπὸ ἐφέσου ἄχρι καισαρείας τῆς παλαιστίνης.

XX, 1. Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ
ΜΔ. ἀσπασάμενος, [Ἀρχή.] ἐξῆλθε, πορευθῆναι
2. εἰς τὴν μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολ-
3. λῷ, ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα. ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν ἰουδαίων, μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ μακε-

XX, 1. — 15. ΜΔ. Ἔν τισιν· τῷ βαββάτῳ τῆς ϛ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας, ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν, διελθών.

XX, 1. προσκαλεσάμενος] μεταστειλάμενος t μεταπεμψάμενος. E. Miror, prius istud a nemine notatum esse. Inveni in isto Cod. l. et 13. Tertius in marg. notat, addito γρ.

μαθητὰς καὶ] + παρακαλέσας t πολλὰ παρακαλέσας. E. Vel ex vers. 2. vel ex Chrys. IX, 325. qui ante versum 2. hoc vocabulum volvit ac revolvit.

πορευθῆναι] — E. Poterat abesse.

εἰς τὴν] τὴν —. E.

2. Propter 14, 18, 19. non alienum videtur initium lectionis, quod est in uno Codice, hic notare; ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθὼν ὁ παῦλος ἀπὸ τῆς ἀσίας ἐπορεύθη εἰς τὴν μακεδονίαν· διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Inscribitur: τῷ σαββάτῳ τῆς ϛ. ἑβδ.

3. μέλλοντι] μέλλοντα. E. Semel vulg. Chrys. IX, 325. b. semel μέλλοντα 327. a. Attingit etiam XI, 443. 452.

γνώμη] γνώμης. E. Graecitas non repugnat, sed Codd.

μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς 4.
ἀσίας σώπατρος βεροιαῖος· θεσσαλονικέων δὲ,
ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος
καὶ τιμόθεος· ἀσιανοὶ δὲ, τυχικὸς καὶ τρό-
φιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν 5.
τρωάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς 6.
ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων, καὶ ἤλ-
θομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις
ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
[Ἀρχή.] ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συν- 7. ME.
ηγμένων τῶν μαθητῶν, * κλάσαι ἄρτον, ὁ
παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ
ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι με-
σονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8.
ὑπερῴῳ, οὗ * ἦμεν συνηγμένοι. καθήμενος 9.
δὲ

XX, 7. ME. σαββάτῳ τῆς ϛ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. συνηγμένων τῶν μαθητῶν, κλάσαι.

4. σώπατρος] σωσίπατρος (σώπατρος) πύῤῥου. E. Orig. in latina interpret. Ruf. IV, 686. col. 2. a. Nomen poprium rurſus. Ergo ſciolus, levisque Origenes hic rurſus turbas dedit. Convenit ergo in eum, quod Terentius et Hieronymus dixerunt: *faciuntne intelligendo, ut nihil intelligant:* et: *dum alienam imperitiam volunt arguere, ſuam produnt.* Recte ergo a multis appellatur ματαιόφρων. Sopatrus et Soſipatrus idem eſt. Nihil de πύῤῥου monet Theodoret. ad epiſtt. Paul. pag. 161. nec Theophyl. 159. nec alii.

7. τῶν μαθητων] ἡμῶν. E. v. P. et mox verſ. 8. Ita et Chryſ. IX, 325. d. 327. b. attingit etiam IV, 72. τοῦ κλάσαι] τοῦ —.

8. οὗ ἦσαν] οὗ ἦμεν. Etiam Chryſ. IX, 325. Millius opinabatur, verſ. 7. οἱ μαθηταὶ, et hic ἦσαν, orta eſſe

δέ τις νεανίας ὀνόματι ἔυτυχος ἐπὶ τῆς θυ-
ρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγο-
μένου τοῦ παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς
ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
10. κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ
παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν
εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε. ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
11. αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας ἄρ-
τον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
12. ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ
τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ με-
13. τρίως. [Τέλος.] ἡμεῖς δὲ * προσελθόντες Τέλος τοῦ
ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν ἄσσον, σαββάτου.
ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν παῦ-
λον. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων
14. αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς
τὴν

esse ex lectionariis. Sed lectionaria consentienter habent ἡμῖν. Τῶν μαθητῶν suspectum esse possit, sed consistit meliorum Codd. auctoritate. Codex quidem 13. vers. 7. habet in textu ἡμῶν et supra, colore rubro, τῶν μαθητῶν. Sed eius contra ceteros nulla est auctoritas. ἡμῖν vero idem in textu exhibet. In Cod., quem postea 16. appellabo, τῶν μαθητῶν est in textu, etsi idem hic notet lectionem μβ. Sic et in ceteris, quos vidi. Alii autem notant μγ. alii, ut 13. να.

9. καταφερόμενος] Ita et Orig. IV, 96. Recte et eleganter. Sed Wetst. D. κατισχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ.

11. ἄχρις] in edit. Greg. erat ἄχρι.

13. προσελθόντες] ἐμβάντες. E. προσιλθόντες. Ita et Chrys. IX, 326. c. Theophyl. 150. προελθόντες probabilius erat. Erasmus adeo ita in prima edit. Deinde correctum est.

τὴν ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν, ἤλθομεν εἰς
μιτυλήνην. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ 15.
ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον· καὶ μείναν-
τες ἐν * τρωγιλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον. [Ἀρχή.] ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος 16. MΣ.
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται
αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε
γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς
πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. ἀπὸ 17.
δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκα-
λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς· 18.
Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς κυριακῆς. [Ὑπέρβα.] ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφρο- 19.
σύνης καὶ πολλῶν δακρύων, καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν
τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν 20.
συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ
διδάξαι

XX, 16. MΣ. κυριακῇ ζ., τῶν ἁγίων πατέρων· ἡ. τ. ἡ. ἐ. ἔκρινεν ὁ παῦλος παραπλεῦσαι.

15. τρωγιλίῳ] Vulgo editur τρωγυλλίῳ. Alii aliter.

16. ἔκρινε] κεκρίκει. E.

19. κυρίῳ] + μετ' ὑμῶν. E. Chryſ. pro more ſuo optionem dat. Habet IX, 330. b. omittit 330. e. Ex verſ. 18. repetitum.

20. τοῦ μὴ] μὴ — E.

21. διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
22. κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. * καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ
23. εἰδώς· πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί λέγον, ὅτι δεσμὰ
24. με καὶ θλίψεις μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαί τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν, ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι
25. τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα, ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρό-

21. Ἰησοῦν χριστὸν] χριστόν. —

22. συναντήσοντα] συμβησόμενα. E. Apud Ath. I, 544. Codd. variant. Idem mox με reiicit poſt μένουσι. Credo, ipſum ſcripſiſſe συμβησόμενά. Nam et noſtri homileta, Geierus, Pfeiferus, Speierus, etc. variant in recitanda verſione Lutheri. Mox idem Ath. 555. habet, μαρτύρεταί μοι, et με, ante μένουσιν. Scilicet iam Athanaſius ultra triginta millia *recenſionum* ad manus habebat, omnes Alexandrinas. Erat enim episcopus Alexandrinus.

23. διαμαρτύρεται] + μοι. Illud μοι poſt πνεῦμα inſarſit Chryſ. IX, 332. b. c. Theodoret. ad epiſtt. Paul. 155. κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί με (μοι) τὸ πνεῦμα, ὅτι.

24. ψυχήν μου] μου — E. Ita Chryſ. IX, 332. b. ſed ib. c. et 334. b. τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν.
ὡς] ὥστε ἢ ὡς τό. E.
μετὰ χαρᾶς] — E.

πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. διὸ 26.
μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων.
οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι 27.
Ἄρξου τῆς κυριακῆς. ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. [Ἄρ- 28.
ξου.] προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ
ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν
* τοῦ

25. τοῦ θεοῦ] — E. Chryſ. l. l. 332.

26. διὸ μαρτύρομαι] Baſil. II, 623. διαμαρτύρομαι ὑμῖν τῇ. 672. καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ — πάντων ὑμῶν. Ibidem videtur probare διαμαρτ. ſed omittit, τὴν ἀλήθειαν καί.

ἐγὼ] εἰμὶ t ἐγώ εἰμι. E. Bis ἐγὼ ſolum Chryſ. l. l. 332. e. 335. a. Poſt ἐγὼ Baſil. M. II, 503. addit, ἀπὸ τοῦ νῦν, et mox, poſt πάντων, ibid. addunt tres Codd. ὑμῶν. 623. ſolum εἰμι, loco ἐγὼ habet.

πάντων] + ὑμῶν. E.

27. τοῦ μὴ] μὴ — E.

πᾶσαν] τὴν ἀλήθειαν καὶ addit Baſil. II, 623.

28. ἔθετο] poſt ὑμᾶς ſtatim habet Orig. II, 593. Suo ordine habet Cyrill. V, a. 341.

ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ] ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Ita habent omnes omnino mei, quos Mosquae examinavi, etiam l. quod valde notabile eſt. Ex quatuor, quos poſtea conſului, 6. habet τοῦ θεοῦ, omiſſo κυρίου καί. 13. τοῦ κυρίου, omiſſo καὶ θεοῦ. 15. et 16. τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Hoc poſterius habent plerique apud Birch. Item apud Wetſt. Alii tamen τοῦ κυρίου, alii τοῦ θεοῦ omiſerunt. Accedit, quod haec lectio in omnibus proprie dictis lectionariis, h. e. Apoſtolis, ſeu Prax-

apoſto-

* τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ
29. τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο,
ὅτι

apoſtolis, legitur. Aliquot euchologia ſolum hanc totam lectionem praetermittunt. Chryſ. ad h. l. IX, 333. habet, ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, idque ibid. bis repetit. Tractat hunc locum multoties, ut X, 660. 709. IX, 433. VI, 284. 285. XI, 83. etc. Ath. I, 522. habet; ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Sed unus Codex ibi habet κυρίου, tres χριστοῦ. II, 481. eſt, ἐκκλησίαν τοῦ χριστοῦ. Ibid. 2. ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Tres ergo *recenſiones Alexandrinas* orthodoxus Athanaſius ſolus exhibet. Reliquae adhuc latent. Beza, qui, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, edidit, in edit. 1565. et 1598. ſcribit: *in quinque* exemplaribus legitur κυρίου καὶ θεοῦ. Deinde addit ſuas ſuſpiciones ex theologia dogmatica, quae non pertinent ad artem criticam. Dogma theologicum optimum critici eſt, ut ſit vir honeſtus et verax, atque ubique in tractandis Codicibus diligentiam, veritatem et fidem ſequatur, nihilque fingat aut occultet. Bezam hic merito reprehendo, quod non aperte dixit, quot exemplaria ad manus habuerit, et quid in reliquis exemplaribus invenerit. Equidem ſubdubito, an quinque Codices graecos in Actibus ante oculos habuerit. Hoc autem ex eo eſt, quod ipſe de Codicibus ſuis, modo, ut de myſteriis Eleuſiniis, modo, ut de monſtris, quae pudet foras proferre, loquitur. Griesbachius, *etſi*, ut ipſe ait, *non admodum difficile eſt de vera huius loci lectione pronuntiare*, tamen ita edidit:

τὴν ἐκκλησίαν § τοῦ θεοῦ
τοῦ κυρίου.

Ergo hic ex una lectione duas fecit et alteram alteri *impoſuit*. θεοῦ vero, quod nomen eſt ſplendidius, quam κυρίου, litteris ſplendidioribus expreſſit. Wetſtenius de Bengelio ſcribit T. II. p. 596. „*Bengelius in uno* (Aug. 6) 46. *invenit* θεοῦ.“

Scilicet

ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξιν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30. ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ 31. γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες, ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν, οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατί- 32. θεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς

Scilicet Bengelius in Actibus omnino duos Codd. contulit Aug. 6. et Vff. 2. Ex Vff. 2. Wetſt. fecit Vff. 1. eumque in Prolegg. T. II. p. 15. appellavit 52. Iam, ſi Bengelium conſulas, ad h. l., θεοῦ notat ex Aug. 6., κυρίου καὶ θεοῦ autem, ex Vff. (2.) Sed illum numerum 2. plerumque omittit (v. Beng. p. 605.), quod Vff. 1. tantum fragmentum habet epiſt. ad Hebr. Iam quaeras apud Wetſt. ad h. l. ſub κυρίου καὶ θεοῦ, an poſſis reperire numerum 52. Apud Griesbachium pag. 141. nominatim pro κυρίου καὶ θεοῦ notantur 14. ac praeterea alii 17. Ergo omnino 31. Igitur et ab hoc praetermiſſus 52., cum Wetſt., illo etiam omiſſo, numeret 31. v. praetereа P. p. 218. 219. 335.

τοῦ ἰδίου αἵματος] τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. E.

29. γὰρ] — E.

τοῦτο] — E.

31. ἕκαστον] + ὑμῶν. E. Vulgatum etiam Baſil. M. II, 327.

32. ἀδελφοὶ] — E. Cyrill. V, a, 367. Non pertinebat hoc ad eius conſilium.

θεῷ] κυρίῳ. E. θεῷ. Chryſ. IX, 337. a. b. κυρίῳ. ih. e. attingit etiam XI, 667. d.

33. τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου
34. ἢ ἱματισμοῦ ὐδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ * γινώσκετε, ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησεν αἱ χεῖρες αὗται.
35. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε * τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι * μᾶλλον διδόναι
36. ἢ λαμβάνειν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξα-
37. το. [Τέλος.] ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον
38. τοῦ παύλου, κατεφίλουν αὐτόν. ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν· προ-

Τέλος τῆς κυριακῆς.

ἐποικοδομῆσαι] οἰκοδομῆσαι. E. Chryſ. IX, 337. b. ἐποικοδομῆσαι. ib. c. ὑμᾶς ἐποικοδομῆσαι, additque, οὐκ ἔιπεν οἰκοδομῆσαι. Sed hoc me non moveret, niſi ita Codd. haberent. Saepius enim uſurpat iſta: οὐκ ἔιπε τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο, etſi Codices, atque ipſe etiam, aliis in locis, in iisdem verbis contra ſint. Nam iſta verba apud hunc et alios Patres non critica ſunt, ſed rhetorica et aſcetica.

34. αὐτοὶ δὲ] δὲ —.

γινώσκετε] Semel ὑμεῖς ἐπίστασθε Chryſ. IX, 337. αὐτοὶ γινώσκετε. 339.

πάντα] καὶ πάντα. E.

τῶν λόγων] τοῦ λόγου. E. τὸν λόγον. A. Ita bis ll. ll. Chryſ. Vitioſum credebant μνημονεύειν cum accuſativo. Supra iam exempla memoravi.

διδόναι μᾶλλον] μᾶλλον διδόναι. Ath. II, 321. μᾶλλον omittit.

προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον. Ὡς XXI, 1.
δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας
ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς
τὴν * κῶ, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν
εἰς Πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν 2.
εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀνα- 3.
φανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες
αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ
κατήχθημεν εἰς Τύρον. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ 4.
ἀνευρόντες * μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ
τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσα-
λήμ.

XXI, 1. κῶν] κῶ. In hoc plerique conſentiunt Codices. Sed nec iſtud vitioſum, cum Atticum ſit et Ionicum. Chryſ. IX, 338. b. 340. b. eſt κῶν. Quatuor, quos poſtea examinavi, habent κῶ, in uno tamen ν., quod nota iſta ſigla notatum erat, radendo ſublatum credo.

τὴν ῥόδον] τὴν — E. Chryſ. II. II.

3. ἀναφανέντες] ἀναφάντες. E. Utrumque Chryſ. IX, 338. b. 340. b. Accuſativus aliquos in fraudem impulit. Theoph. Iſaur. 312. b. ἀναφανέντων δὲ αὐτῶν (intell. κατὰ) τὴν γῆν. Ubi in Cod. Aug. ita etiam inveni. Ἀναφαίνειν activum, eſt (videre facere,) conſpicuum facere.

4. ἀνευρόντες τοὺς] τοὺς —. Apud Chryſ. IX, 338. b. 340. c. legitur, καὶ εὑρόντες μαθητάς. Omiſſum τοὺς Wetſt., et ex eo Griesb. notarunt, εὑρόντες non notarunt. Laudo aciem oculorum et diligentiam.

ἀναβαίνειν] ἐπιβαίνειν. E. Elegantiſſime per ſe. Noſtri, beruihren. Sie dicitur, ἐπιβαίνειν τῆς χέρας, γῆς, τῶν ὄρων, τῶν ἱερῶν.

5. λήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, προσηυξάμεθα.

6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν

MH. 8. παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον [Ἀρχή.] ἐξελθόντες * ἤλθομεν εἰς καισάρειαν· καὶ εἰσελ-

XXI, 8. MH. τῇ β. τῆς ζ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθόντες [οἱ περὶ τὸν παῦλον] οἱ ἀπόστολοι [ἀπὸ τύρου] ἦλθον [ἐξελθόντες σὺν τῷ παύλῳ ἤλθομεν] εἰς καισάρειαν.

5. ἐξελθόντες] — E. Similiter ſupra 20, 1. corruptio interceſſit, et in locis ſimilibus pluribus.

προσηυξάμεθα] προσευξάμενοι. E. Aliqui Codd. προσευξάμεθα, quod non differt. Ex hoc tamen videtur ortum προσευξάμενοι.

6. καὶ ἀσπασάμενοι] Unus ex meis l. qui frequenter ac plerumque ſolus turbas dat, exhibet: προσευξάμενοι ἠσπασάμεθα ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον. ἐκεῖνοι κ. τ. λ. Sic et Cod. meus 13. ſed ἐνέβημεν. Ex Weſtſt. A. C. B. 13. notatur, ἀπησπασάμεθα et ἀπησπασάμεθα. v. Weſtſt. Birch. Fortaſſe aliquis Codex Lat. habebat, *deosculati ſumus*. Ne ergo iſtud *de* periret, addiderunt ἀπό. Ἀπασπάζεσθαι habet Himerius edit. Steph. p. 55. ἐπέβημεν] ἀνέβημεν τ' ἐνέβημεν. E. Poſterius Chryſ. IX, 338. d. Fere ubique confuſio eſt in his vocabuliſ.

8. οἱ περὶ τὸν παῦλον] — v. P.

ἤλθομεν] ἦλθον. E. Chryſ. IX, d. 338. ἐξελθόντες ἦλθο-

μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς 4.
ἀσίας σώπατρος βεροιαῖος· θεσσαλονικέων δὲ,
ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος
καὶ τιμόθεος· ἀσιανοὶ δὲ, τυχικὸς καὶ τρό-
φιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν 5.
τρωάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς 6.
ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων, καὶ ἦλ-
θομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις
ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
[Ἀρχή.] ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συν- 7. ΜΕ.
ηγμένων τῶν μαθητῶν, * κλάσαι ἄρτον, ὁ
παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ
ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι με-
σονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8.
ὑπερῴῳ, οὗ * ἦμεν συνηγμένοι. καθήμενος 9.
δέ

XX. 7. ΜΕ. σαββάτῳ τῆς ε. ἰβδ. ἱ. τ. ἡ. ἐ. συνηγμένων τῶν μαθητῶν, κλάσαι.

4. σώπατρος] σωσίπατρος (σώπατρος) πύῤῥου. E. Orig. in latina interpret. Ruf. IV, 686. col. 2. a. Nomen poprium rurſus. Ergo ſciolus, levisque Origenes hic rurſus turbas dedit. Convenit ergo in eum, quod Terentius et Hieronymus dixerunt: *faciuntne intelligendo, ut nihil intelligant:* et: *dum alienam imperitiam volunt arguere, ſuam produnt.* Recte ergo a multis appellatur ματαιόφρων. Sopatrus et Soſipatrus idem eſt. Nihil de πύῤῥου monet Theodoret. ad epiſtt. Paul. pag. 161. nec Theophyl. 159. nec alii.

7. τῶν μαθητῶν] ἡμῶν. E. v. P. et mox verſ. 8. Ita et Chryſ. IX, 325. d. 327. b. attingit etiam IV, 72. τοῦ κλάσαι] τοῦ —.

8. οὗ ἦσαν] οὗ ἦμεν. Etiam Chryſ. IX, 325. Millius opinabatur, verſ. 7. οἱ μαθηταὶ, et hic ἦσαν, orta eſſe

δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
10. κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε. ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
11. αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
12. ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ με-
13. τρίως. [Τέλος.] ἡμεῖς δὲ * προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν παῦλον. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων
14. αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν

Τέλος τοῦ σαββάτου.

esse ex lectionariis. Sed lectionaria consentienter habent ἡμιν. Τῶν μαθητῶν suspectum esse possit, sed consistit meliorum Codd. auctoritate. Codex quidem 13. vers. 7. habet in textu ἡμῶν et supra, colore rubro, τῶν μαθητῶν. Sed eius contra ceteros nulla est auctoritas. ἡμιν vero idem in textu exhibet. In Cod., quem postea 16. appellabo, τῶν μαθητῶν est in textu, etsi idem hic notet lectionem μβ. Sic et in ceteris, quos vidi. Alii autem notant μγ. alii, ut 13. να.

9. καταφερόμενος] Ita et Orig. IV, 96. Recte et eleganter. Sed Wetst. D. κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ.

11. ἄχρις] in edit. Greg. erat ἄχρι.

13. προσελθόντες] ἐμβάντες. E. προσελθόντες. Ita et Chrys. IX, 326. c. Theophyl. 150. προσελθόντες probabilius erat. Erasmus adeo ita in prima edit. Deinde correctum est.

τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν, ἤλθομεν εἰς
μιτυλήνην. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ 15.
ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον· καὶ μείναν-
τες ἐν * τρωγιλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον. [Ἀρχή.] ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος 16. M3.
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται
αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε
γὰρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς
πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. ἀπὸ 17.
δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκα-
λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς· 18.
Ὑπέρβα εἰς τὸ τῆς κυριακῆς. [Ὑπέρβα.] ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφρο- 19.
σύνης καὶ πολλῶν δακρύων, καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν
τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν 20.
συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ
διδάξαι

XX, 16. M3. κυριακῇ ζ., τῶν ἁγίων πατέρων· ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἔκρινεν ὁ παῦλος παραπλεῦσαι.

15. τρωγιλίῳ] Vulgo editur τρωγυλλίῳ. Alii aliter.

16. ἔκρινε] κεκρίκει. E.

19. κυρίῳ] + μεθ' ὑμῶν. E. Chryſ. pro more ſuo optionem dat. Habet IX, 330. b. omittit 330. c. Ex verſ. 18. repetitum.

20. τοῦ μὴ] μὴ — E.

21. διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς
τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
22. κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. * καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ
δεδεμένος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ
23. εἰδώς· πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί μοι λέγον, ὅτι δεσμὰ
24. με καὶ θλίψεις μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν, ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι
25. τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα, ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρό-

21. *Ἰησοῦν χριστὸν*] *χριστόν*. —

22. *συναντήσοντα*] *συμβησόμενα*. E. Apud Ath. I, 544. Codd. variant. Idem mox *με* reiicit poſt *μένουσι*. Credo, ipſum ſcripſiſſe *συμβησόμενα*. Nam et noſtri homiletae, Geierus, Pfeiferus, Speierus, etc. variant in recitanda verſione Lutheri. Mox idem Ath. 555. habet, *μαρτύρεταί μοι*, et *με*, ante *μένουσιν*. Scilicet iam Athanaſius ultra triginta millia *recenſionum* ad manus habebat, omnes Alexandrinas. Erat enim epiſcopus Alexandrinus.

23. *διαμαρτύρεται*] + *μοι*. Illud *μοι* poſt *πνεῦμα* inſarſit Chryſ. IX, 332. b. c. Theodoret. ad epiſtt. Paul. 155. *κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί με* (*μοι*) *τὸ πνεῦμα, ὅτι*.

24. *ψυχήν μου*] *μου* — E. Ita Chryſ. IX, 332. b. ſed ib. c. et 334. b. *τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν*.
ὡς] *ὥστε* ℞ *ὡς τό*. E.
μετὰ χαρᾶς] — E.

πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. διὸ 26.
μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων.
οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι 27.
Ἄρξου τῆς ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. [Ἀρ- 28.
κυριακῆς. ξου.] προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ
ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν
* τοῦ

25. τοῦ θεοῦ] — E. Chryſ. l. l. 332.

26. διὸ μαρτύρομαι] Baſil. II, 623. διαμαρτύρομαι ὑμῖν τῇ. 672. καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ — πάντων ὑμῶν. Ibidem videtur probare διαμαρτ. ſed omittit, τὴν ἀλήθειαν καί.

ἐγὼ] εἰμὶ t ἐγώ εἰμι. E. Bis ἐγὼ ſolum Chryſ. l. l. 332. e. 335. a. Poſt ἐγὼ Baſil. M. II, 503. addit, ἀπὸ τοῦ νῦν, et mox, poſt πάντων, ibid. addunt tres Codd. ὑμῶν. 623. ſolum εἰμι, loco ἐγὼ habet.

πάντων] + ὑμῶν. E.

27. τοῦ μὴ] μὴ — E.

πᾶσαν] τὴν ἀλήθειαν καὶ addit Baſil. II, 623.

28. ἔθετο] poſt ὑμᾶς ſtatim habet Orig. II, 593. Suo ordine habet Cyrill. V, a. 341.

ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ] ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Ita habent omnes omnino mei, quos Mosquae examinavi, etiam l. quod valde notabile eſt. Ex quatuor, quos poſtea conſului, 6. habet τοῦ θεοῦ, omiſſo κυρίου καί. 13. τοῦ κυρίου, omiſſo καὶ θεοῦ. 15. et 16. τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Hoc poſterius habent plerique apud Birch. Item apud Wetſt. Alii tamen τοῦ κυρίου, alii τοῦ θεοῦ omiſerunt. Accedit, quod haec lectio in omnibus proprie dictis lectionariis, h. e. Apoſtolis, ſeu Praxapoſto-

* τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ
29. τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο,
ὅτι

apoſtolis, legitur. Aliquot euchologia ſolum hanc totam lectionem praetermittunt. Chryſ. ad h. l. IX, 333. habet, ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, idque ibid. bis repetit. Tractat hunc locum multoties, ut X, 660. 709. IX, 433. VI, 284. 285. XI, 83. etc. Ath. I, 522. habet; ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Sed unus Codex ibi habet κυρίου, tres χριστοῦ. II, 481. eſt, ἐκκλησίαν τοῦ χριστοῦ. Ibid. 2. ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Tres ergo *recenſiones Alexandrinas* orthodoxus Athanaſius ſolus exhibet. Reliquae adhuc latent. Beza, qui, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, edidit, in edit. 1565. et 1598. ſcribit: *in quinque* exemplaribus legitur κυρίου καὶ θεοῦ. Deinde addit ſuas ſuſpiciones ex theologia dogmatica, quae non pertinent ad artem criticam. Dogma theologicum optimum critici eſt, ut ſit vir honeſtus et verax, atque ubique in tractandis Codicibus diligentiam, veritatem et fidem ſequatur, nihilque fingat aut occultet. Bezam hic merito reprehendo, quod non aperte dixit, quot exemplaria ad manus habuerit, et quid in reliquis exemplaribus invenerit. Equidem ſubdubito, an quinque Codices graecos in Actibus ante oculos habuerit. Hoc autem ex eo eſt, quod ipſe de Codicibus ſuis, modo, ut de myſteriis Eleuſiniis, modo, ut de monſtris, quae pudet foras proferre, loquitur. Griesbachius, *etſi*, ut ipſe ait, *non admodum difficile eſt de vera huius loci lectione pronuntiare*, tamen ita edidit:

τὴν ἐκκλησίαν § $\begin{matrix}\text{τοῦ θεοῦ}\\ \text{τοῦ κυρίου.}\end{matrix}$

Ergo hic ex una lectione duas fecit et alteram alteri *impoſuit*, θεοῦ vero, quod nomen eſt ſplendidius, quam κυρίου, litteris ſplendidioribus expreſſit. Wetſtenius de Bengelio ſcribit T. II. p. 596. „*Bengelius in uno* (Aug. 6) 46. *invenit* θεοῦ.“

Scilicet

ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξιν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30. ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ 31. γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες, ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν, οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατί- 32. θεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς

Scilicet Bengelius in Actibus omnino duos Codd. contulit Aug. 6. et Vff. 2. Ex Vff. 2. Wetſt. fecit Vff. 1. eumque in Prolegg. T. II. p. 15. appellavit 52. Iam, ſi Bengelium conſulas, ad h. l., θεοῦ notat ex Aug. 6., κυρίου καὶ θεοῦ autem, ex Vff. (2.) Sed iſtum numerum 2. plerumque omittit (v. Beng. p. 605.), quod Vff. 1. tantum fragmentum habet epiſt. ad Hebr. Iam quaeras apud Wetſt. ad h. l. ſub κυρίου καὶ θεοῦ, an poſſis reperire numerum 52. Apud Griesbachium pag. 141. nominatim pro κυρίου καὶ θεοῦ notantur 14. ac praeterea alii 17. Ergo ommino 31. Igitur et ab hoc praetermiſſus 52., cum Wetſt., iſto etiam omiſſo, numeret 31. v. praeterea P. p. 218. 219. 335.

τοῦ ἰδίου αἵματος] τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. E.

29. γὰρ] — E.

τοῦτο] — E.

31. ἕκαστον] + ὑμῶν. E. Vulgatum etiam Baſil. M. II, 327.

32. ἀδελφοὶ] — E. Cyrill. V, a, 367. Non pertinebat hoc ad eius conſilium.

θεῷ] κυρίῳ. E. θεῷ. Chryſ. IX, 337. a. b. κυρίῳ. ib. e. attingis etiam XI, 667. d.

33. τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου
34. ἢ ἱματισμοῦ ἐνδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ * γινώσκετε, ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησεν αἱ χεῖρες αὗται.
35. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε * τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι * μᾶλλον διδόναι
36. ἢ λαμβάνειν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξα-
37. το. [Τέλος.] ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον
38. τοῦ παύλου, κατεφίλουν αὐτόν. ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν· προ-

Τέλος τῆς κυριακῆς.

ἐποικοδομῆσαι] οἰκοδομῆσαι. E. Chryſ. IX, 337. b. ἐποικοδομῆσαι. ib. c. ὑμᾶς ἐποικοδομῆσαι, additque, οὐκ εἶπεν οἰκοδομῆσαι. Sed hoc me non moveret, niſi ita Codd. haberent. Saepius enim uſurpat iſta: οὐκ εἶπε τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο, etſi Codices, atque ipſe etiam, aliis in locis, in iisdem verbis contra ſint. Nam iſta verba apud hunc et alios Patres non critica ſunt, ſed rhetorica et ascetica.

34. αὐτοὶ δὲ] δὲ —.

γινώσκετε] Semel ὑμεῖς ἐπίστασθε Chryſ. IX, 337. αὐτοὶ γινώσκετε. 339.

πάντα] καὶ πάντα. E.

τῶν λόγων] τοῦ λόγου. E. τὸν λόγον. A. Ita bis ll. ll. Chryſ. Vitioſum credebant μνημονεύειν cum accuſativo. Supra iam exempla memoravi.

διδόναι μᾶλλον] μᾶλλον διδόναι. Ath. II, 321. μᾶλλον omittit.

προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον. Ὡς XXI, 1.
δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας
ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς
τὴν * κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν
εἰς Πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν 2.
εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀνα- 3.
φανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες
αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ
κατήχθημεν εἰς Τύρον. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ 4.
ἀνευρόντες * μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ
τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσα-
λήμ.

XXI, 1. κῶν] κῶ. In hoc plerique conſentiunt Codices. Sed nec iſtud vitioſum, cum Atticum ſit et Ionicum. Chryſ. IX, 338. b. 340. b. eſt κῶν. Quatuor, quos poſtea examinavi, habent κῶ, in uno tamen ν., quod nota iſta ſigla notatum erat, radendo ſublatum credo.

τὴν ῥόδον] τὴν — E. Chryſ. II. II.

3. ἀναφανέντες] ἀναφάντες. E. Utrumque Chryſ. IX, 338. b. 340. b. Accuſativus aliquos in fraudem impulit. Theoph. Iſaur. 312. b. ἀναφαίντων δὲ αὐτῶν (intell. κατὰ) τὴν γῆν. Ubi in Cod. Aug. ita etiam inveni. Ἀναφαίνειν activum, eſt (videre facere,) conſpicuum facere.

4. ἀνευρόντες τοὺς] τοὺς —. Apud Chryſ. IX, 338. b. 340. c. legitur, καὶ ἑυρόντες μαθητάς. Omiſſum τοὺς Wetſt., et ex eo Griesb. notarunt, ἑυρόντες non notarunt. Laudo aciem oculorum et diligentiam.

ἀναβαίνειν] ἐπιβαίνειν. E. Elegantiſſime per ſe. Noſtri, beruihren. Sie dicitur, ἐπιβαίνειν τῆς χάρας, γῆς, τῶν ὄρων, τῶν ἱερῶν.

5. λήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, προσηυξάμεθα.

6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν

MH. 8. παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον [Ἀρχή.] ἐξελθόντες * ἤλθομεν εἰς καισάρειαν· καὶ εἰσελ-

XXI, 8. MH. τῇ β, τῆς ζ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθόντες [οἱ περὶ τὸν παῦλον] οἱ ἀπόστολοι [ἀπὸ τύρου] ἦλθον [ἐξελθόντες σὺν τῷ παύλῳ ἤλθομεν] εἰς καισάρειαν.

5. ἐξελθόντες] — E. Similiter ſupra 20, 1. corruptio interceſſit, et in locis ſimilibus pluribus.

προσηυξάμεθα] προσευξάμενοι. E. Aliqui Codd. προσευξάμεθα, quod non differt. Ex hoc tamen videtur ortum προσευξάμενοι.

6. καὶ ἀσπασάμενοι] Unus ex meis l. qui frequenter ac plerumque ſolus turbas dat, exhibet: προσευξάμενοι ἠσπασάμεθα ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον. ἐκεῖνοι κ. τ. λ. Sic et Cod. meus 13. ſed ἐνέβημεν. Ex Weſtſt. A. C. B. 13. notatur, ἀπησπάσμεθα et ἀπησπασάμεθα. v. Weſtſt. Birch. Fortaſſe aliquis Codex Lat. habebat, *deosculati ſumus*. Ne ergo iſtud *de* periret, addiderunt ἀπό. Ἀπασπάζεσθαι habet Himerius edit. Steph. p. 55. ἐπέβημεν] ἀνέβημεν t' ἐνέβημεν. E. Poſterius Chryſ. IX, 338. d. Fere ubique confuſio eſt in his vocabuliis.

8. οἱ περὶ τὸν παῦλον] — v. P.

ἤλθομεν] ἦλθον. E. Chryſ. IX, d. 338. ἐξελθόντες ἦλθο-

εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, * ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες 9.
παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι.

A. ἀγάβου προφητεία περὶ τῶν συμβησομένων παύλῳ ἐν ἱερουσαλήμ.

ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατ- 10.
ῆλθέ τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ 11.
ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκα- 12.
λοῦμεν

ἤλθομεν. Meus 13. vitiose: ὑπερὶ τὸν παῦλον, et continuo, propter lectionem: ἀρχή. — γγ. — τῇ β. τῆς ζ. — i. τ. ἡ. i. ἐξελθόντες οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τόρου ἦλθον (rursus vitiose ἤλθον.) Et in textu ἤλθομεν. sic.

τοῦ ὄντος] τοῦ —. Chrys. IX, 115. d. 338. d.

11. δήσας τε αὐτοῦ] δήσας (τε) ἑαυτοῦ. E. Plerique mei, ut in locis similibus, exhibent αὐτοῦ. Ἑαυτοῦ h. l. notat ἑαυτοῦ, uti alii correxerunt. Orig. III, 708. ἄγαβος λαβὼν αὐτοῦ τὴν ζώνην δήσας ἑαυτὸν χειρῶν καὶ ποδῶν ἔλεγε· τάδε — δήσουσιν ἀπελθόντα εἰς ἱεροσόλυμα.

τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας] τὰς et τοὺς — E. τ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. A. Chrys. IX, 338. e. δήσας δὲ αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας.

ἄνδρα] τοῦτον addit Ath. II, 463. sed omittit I, 707. ὃν] ἐφ. E.

ἐθνῶν] ἰχθέων. E. Ita soli mei l. et 13.

λοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀνα-
13. βαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. ἀπεκρίθη
* τε ὁ Παῦλος· τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ
συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ
οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
14. τος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ
αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· τὸ θέλημα
τοῦ κυρίου γενέσθω. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.

ΔΑ. παραίνεσις Ἰακώβου πρὸς Παῦλον, περὶ τοῦ μὴ δεῖν κωλύειν Ἑβραίους περιτέμνεσθαι.

15. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας * ἐπισκευασά-
μενοι

13. ἀπεκρίθη δὲ] ἀπεκρίθη τε. A. t. τότε ἀπεκρίθη. E. Παῦλος] + καὶ εἶπε. E.

κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντες] Ita et Chryſ. IX, 338. Alibi hoc, et συντρίβοντες exhibet. v. XI, 457. c. bis. 63. c. XII, 437. Variat etiam Theodoret. ad epiſtt. Paul. 155. 574. Suis verbis refert, ſed iſta ſervat Baſil. M. II, 147. Accuratius repetit 671. Ibi tamen unus Cod. συντρίβοντες.

εἰς Ἱερουσαλὴμ] — E. Cyrill., inquit, Wetſt. et Griesb. Ubi? l, a. 150. et κυρίου ἡμῶν Ἰησ. χριστοῦ. 597. τί κλαίετε συνθρύπτοντες, cetera, ut antea. Hactenus Wetſt. Cur ergo non notavit ἡμῶν; Ut priori loco, ita et V, b. 84. V, d. 43. Εἰς Ἱερουσαλὴμ nullus probus Cod. omittit: ἡμῶν et χριστοῦ nullus probus addit. Ut ergo hic nemo Cyrillum ſecutus eſt, ita nec ſupra id fieri debebat, 16, 7. Sed ſupra omnes ſcribae pro Neſtorianis habebantur. Inde ergo iudicium dogmaticum, non criticum. Orig. III, 708. δεθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα γινόμενος ἑτοίμως ἔχω, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ.

15. ἀποσκευασάμενοι] ἐπισκευασάμενοι. Ἐπισκευάζεσθαι

μενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ἱερουσαλήμ. συνῆλ- 16.
θον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισαρείας
σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, μνά-
σωνί τινι κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. γενο- 17.
μένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέ-
ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ 18.
εἰσήει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον·
πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.
καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖτο καθ' 19.
ἓν ἕκαστον, ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι
διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαν- 20.
τες ἐδόξαζον τὸν κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ·
θεωρεῖς, ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰου-
δαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλω-
ταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν 21.
δὲ

σθαι est, τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν ἐντρεπίζειν. Id ergo recte etiam explicari poteſt, παρασκευάζεσθαι, quod hic non nulli intulerunt. Ἀποσκευασάμενοι, ſi omnino probandum eſſet per Codd. h. l. nihil aliud eſſet, quam ἀποσκευάζεσθαι τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων καὶ ἀνθρώπων. Ergo idem eſſet, quod ἀποταξάμενοι, quod ipſum alii inſarſerunt. Vulgatus, qui *praeparati* reddidit, reprehendi non poteſt. Cum ſchol. Cod. h. conſentit ſchol. Cod. Aug. 6. v. P. Alibi abituri dicuntur, συσκευάζεσθαι.

17. ἐδέξαντο] ἀπεδέξαντο. E. Utrumque in eadem pagina Chryſ. IX, 341. b. d.

18. τῇ δὲ ἐπιούσῃ] τῇ τε ἐπαύριον τ + ἡμέρᾳ. E. Chryſ. IX, 345. a. b.

20. κύριον] θεόν. E.

εἶπόν τε] εἰπόντες. E.

ἰουδαίων] ἐν τοῖς ἰουδαίοις. E.

δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωυσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων, μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
22. τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκού-
23. σονται γὰρ, ὅτι ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν ποίησον, ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες
24. τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν, ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν· καὶ γνῶσι πάντες, ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.
25. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες, μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς,

23. ἐισὶν] + ἐν. D. Orig. I, 203. ἐισὶν ἄνδρες παρ' ἡμῖν — ἐφ' ἑαυτῶν.

24. γνῶσι] γνώσωνται t γνώσονται. E. Cum ſaepe in N. T. poſt coniunctivum ſit futurum indicativi cum particula καὶ, poſterior lectio multis non ſine cauſſa probabilis viſa eſt. Ipſe id alibi probavi, ſed idoneorum Codd. auctoritate.

ὅτι] + περὶ. E. Conſtructio: ὅτι οὐδέν ἐστιν, ὧν κατ. περὶ σοῦ. Mox, ἀλλ' ὅτι πυρέυου, apud Griesb., eſt ex D. Digna iſto ſcriba lectio! Volebat πορέυῃ.

25. μηδὲν — μὴ] — E. Habent mei omnes, etiam quos poſtea examinavi. Mirabile vitium eſt non nullis, cur haec Paulo narrentur, cum ei nota eſſent, 15, 20. 29. Ipſe enim Antiochiam nunciauerat. Sed hic non de Antiochenis ſolis ſermo eſt, ſed de Chriſtianis ex gentilibus omnibus, quibus,

αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό, τε εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορνείαν.

AB. περὶ τῆς ἐν ἱερουσαλὴμ κατὰ τοῦ παύλου κινηθείσης ἀταξίας, ὅπως τε αὐτὸν ὁ χιλίαρχος τοῦ πλήθους ἐξαιρεῖται· ἐν ᾧ παύλου κατάσασις περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς εἰς ἀπόστολον αὐτοῦ κλήσεως. περὶ ὧν ὁ ἀναβλέψας εἶπε πρὸς τὸν παῦλον ἐν δαμασκῷ, ἐπτασίας τε καὶ φωνῆς θεοῦ, γενομένης ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ. ὅτι μέλλων ὁ παῦλος ἐπὶ τούτοις τύπτεισθαι, εἶπεν, ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν, ἀνέθη.

τότε [Ἀρχή.] ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26. Μ Θ
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς
ἁγνισθεὶς εἰσήει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων
τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ,
ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν
ἡ προσφορά. ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ 27.
ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας
ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς

XXI, 26. Μ Θ. τῇ γ. τῆς ζ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. παραλαβὼν ὁ παῦλος τοὺς ἄνδρας σὺν αὐτοῖς.

ut credibile eſt, poſtea haec declararant. Id autem nunc Paulo narrant, ne credat, cum ei ritus Iudaicos ſuadeant, ſe mutaſſe mentem et ex animi ſententia probare Iudaica.

εἰ μὴ] ἀλλά. E.

26. ἐχομένῃ] ἐπιούσῃ t ἐρχομένῃ. E. Ex fabrica variarum lectionum. Mei omnino omnes vulgatum habent. Sed ſcribae non nulli haec tria vocabula, ſicuti urſae catulos, de loco in locum transportarunt.

28. τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν· κραίζοντες· ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ
τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ δι-
δάσκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς
τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον
29. τοῦτον. ἦσαν γὰρ * ἑωρακότες τρόφιμον
τὸν ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνό-
μιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ παῦλος.
30. ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρο-
μὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύλου,
ἕλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
ΜΘ. 31. ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. [Ἀρχή.] ζητούντων
δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χι-
λιάρχῳ τῆς * σπείρας, ὅτι ὅλη συγκέχυ-
32. ται Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν
ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες
33. τὸν παῦλον. [Τέλος.] * ἐγγίσας δὲ ὁ χι- Τέλος τῆς γ.
λίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε
δεθῆναι

XXI, 31. — XXIII, 1. ΜΘ. Ἐν τισι. τῇ γ. τῆς ζ. ἰ. τ. ἡ. ἰ. ζητούντων τῶν Ἰουδαίων τὸν παῦλον ἀπο-κτεῖναι.

28. τούτου] — τ τοῦ ἁγίου. E.
κεκοίνωκε] κεκοινώνηκε. E. Utrumque Chryſ. IX, 346. d. 348. b. Poſterius pro errore habeo. In meo 16. ſcriba radendo correxit.

29. προεωρακότες] ἑωρακότες. Sic et poſtea reperi.

33. τότε ἐγγίσας] ἐγγίσας δὲ.

ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξιν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30. ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ 31. γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες, ὅτι τριετίαν, νύκτα καὶ ἡμέραν, οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατί- 32. θεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς

Scilicet Bengelius in Actibus omnino duos Codd. contulit Aug. 6. et Vff. 2. Ex Vff. 2. Wetſt. fecit Vff. 1. eumque in Prolegg. T. II. p. 15. appellavit 52. Iam, ſi Bengelium conſulas, ad h. l., θεοῦ notat ex Aug. 6., κυρίου καὶ θεοῦ autem, ex Vff. (2.) Sed iſtum numerum 2. plerumque omittit (v. Beng. p. 605.), quod Vff. 1. tantum fragmentum habet epiſt. ad Hebr. Iam quaeras apud Wetſt. ad h. l. ſub κυρίου καὶ θεοῦ, an poſſis reperire numerum 52. Apud Griesbachium pag. 141. nominatim pro κυρίου καὶ θεοῦ notantur 14. ac praeterea alii 17. Ergo omnino 31. Igitur et ab hoc praetermiſſus 52., cum Wetſt., iſto etiam omiſſo, numeret 31. v. praeterea P. p. 218. 219. 335.

τοῦ ἰδίου αἵματος] τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. E.

29. γὰρ] — E.

τοῦτο] — E.

31. ἕκαστον] + ὑμῶν. E. Vulgatum etiam Baſil. M. II, 327.

32. ἀδελφοὶ] — E. Cyrill. V, a, 367. Non pertinebat hoc ad eius conſilium.

θεῷ] κυρίῳ. E. θεῷ. Chryſ. IX, 337. a, b. κυρίῳ. ib. e. attingit etiam XI, 667. d.

33. τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου
34. ἢ ἱματισμοῦ ἐνδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ * γινώσκετε, ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησεν αἱ χεῖρες αὗται.
35. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε * τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι * μᾶλλον διδόναι
36. ἢ λαμβάνειν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξα-
37. το. [Τέλος.] ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον Τέλος τῆς κυριακῆς.
38. τοῦ παύλου, κατεφίλουν αὐτόν. ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν· προ-

ἐποικοδομῆσαι] οἰκοδομῆσαι. E. Chryſ. IX, 337. b. ἐποικοδομῆσαι. ib. c. ὑμᾶς ἐποικοδομῆσαι, additque, οὐκ εἶπεν οἰκοδομῆσαι. Sed hoc me non moveret, niſi ita Codd. haberent. Saepius enim uſurpat iſta: οὐκ εἶπε τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο, etſi Codices, atque ipſe etiam, aliis in locis, in iisdem verbis contra ſint. Nam iſta verba apud hunc et alios Patres non critica ſunt, ſed rhetorica et aſcetica.

34. αὐτοὶ δὲ] δὲ —.

γινώσκετε] Semel ὑμεῖς ἐπίστασθε Chryſ. IX, 337. αὐτοὶ γινώσκετε. 339.

πάντα] καὶ πάντα. E.

τῶν λόγων] τοῦ λόγου. E. τὸν λόγον. A. Ita bis ll. ll. Chryſ. Vitioſum credebant μνημονεύειν cum accuſativo. Supra iam exempla memoravi.

διδόναι μᾶλλον] μᾶλλον διδόναι. Ath. II, 321. μᾶλλον omittit.

προεπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον. Ὡς XXI, 1.
δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας
ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς
τὴν * κῶ, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν
εἰς Πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν 2.
εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀνα- 3.
φανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες
αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ
κατήχθημεν εἰς Τύρον. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ 4.
ἀνευρόντες * μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ
τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσα-
λήμ.

XXI, 1. κῶν] κῶ. In hoc pleriquę conſentiunt Codices. Sed nec iſtud vitioſum, cum Atticum ſit et Ionicum. Chryſ. IX, 338. b. 340. b. eſt κῶν. Quatuor, quos poſtea examinavi, habent κῶ, in uno tamen ν., quod nota iſta ſigla notatum erat, radendo ſublatum credo.

τὴν ῥόδον] τὴν — E. Chryſ. ll. ll.

3. ἀναφανέντες] ἀναφάναντες. E. Utrumque Chryſ. IX, 338. b. 340. b. Accuſativus aliquos in fraudem impulit. Theoph. Iſaur. 312. b. ἀναφανέντων δὲ αὐτῶν (intell. κατὰ) τὴν γῆν. Ubi in Cod. Aug. ita etiam inveni. Ἀναφαίνειν *activum*, eſt *videre facere*, *conſpicuum facere*.

4. ἀνευρόντες τοὺς] τοὺς —. Apud Chryſ. IX, 338. b. 340. c. legitur, καὶ εὑρόντες μαθητάς. Omiſſum τοὺς Wetſt., et ex eo Griesb. notarunt, εὑρόντες non notarunt. Laudo aciem oculorum et diligentiam.

ἀναβαίνειν] ἐπιβαίνειν. E. Elegantiſſime per ſe. Noſtri, beruihren. Sie dicitur, ἐπιβαίνειν τῆς χέρας, γῆς, τῶν ὄρων, τῶν ἱερῶν.

5. λήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, προσηυξάμεθα.
6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.
7. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
MH. 8. παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον [Ἀρχή.] ἐξελθόντες * ἤλθομεν εἰς καισάρειαν· καὶ εἰσελ-

XXI, 8. MH. τῇ β, τῆς ζ. ἰβδ. ἐ. τ. ᾗ. ἰ. ἐξελθόντες [οἱ περὶ τὸν παῦλον] οἱ ἀπόστολοι [ἀπὸ τύρου] ἦλθον [ἐξελθόντες σὺν τῷ παύλῳ ἤλθομεν] εἰς καισάρειαν.

5. ἐξελθόντες] — E. Similiter ſupra 20, 1. corruptio interceſſit, et in locis ſimilibus pluribus.
προσηυξάμεθα] προσευξάμενοι. E. Aliqui Codd. προσευξάμεθα, quod non differt. Ex hoc tamen videtur ortum προσευξάμενοι.

6. καὶ ἀσπασάμενοι] Unus ex meis l. qui frequenter ac plerumque ſolus turbas dat, exhibet: προσευξάμενοι ἠσπασάμεθα ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον. ἐκεῖνοι κ. τ. λ. Sic et Cod. meus 13. ſed ἀνέβημεν. Ex Weſtſt. A. C. B. 13. notatur, ἀπησπάσμεθα et ἀπησπασάμεθα. v. Weſtſt. Birch. Fortaſſe aliquis Codex Lat. habebat, *deosculati ſumus*. Ne ergo iſtud *de* periret, addiderunt ἀπό. Ἀπασπάζεσθαι habet Himerius edit. Steph. p. 55. ἀνέβημεν] ἀνίβημεν τ' ἐνέβημεν. E. Poſterius Chryſ. IX, 338. d. Fere ubique confuſio eſt in his vocabuſis.

8. οἱ περὶ τὸν παῦλον] — v. P.
ἤλθομεν] ἦλθον. E. Chryſ. IX, d. 338. ἐξελθόντες ἦλθο-

ἐισελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, * ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. 9.

Α. ἀγάβου προφητεία περὶ τῶν συμβησομένων παύλῳ ἐν ἱερουσαλήμ.

ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατ- 10.
ῆλθέ τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ 11.
ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκα- 12.
λοῦμεν

ἤλθομεν. Meus 13. vitiose: ὑπερὶ τὸν παῦλον, et continuo, propter lectionem: ἀρχή. — νγ. — τῇ β. τῆς ζ. — ἰ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθόντες οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τύρου ἦλθον (rursus vitiose ἤλθον) Et in textu ἤλθομεν. sic.

τοῦ ὄντος] τοῦ —. Chrys. IX, 115. d. 338. d.

11. δήσας τε αὐτοῦ] δήσας (τε) ἑαυτοῦ. E. Plerique mei, ut in locis similibus, exhibent αὐτοῦ. Ἀυτοῦ h. l. notat ἑαυτοῦ, uti alii correxerunt. Orig. III, 708. ἄγαβος λαβὼν αὐτοῦ τὴν ζώνην δήσας ἑαυτὸν χειρῶν καὶ ποδῶν ἔλεγε· τάδε — δήσουσιν ἀπελθόντα εἰς ἱεροσόλυμα.

τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας] τὰς et τοὺς — E. τ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. A. Chrys. IX, 338. e. δήσας δὲ αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας.

ἄνδρα] τοῦτον addit Ath. II, 463. sed omittit I, 707. ὃν] ὡς. E.

ἐθνῶν] ἐχθρῶν. E. Ita soli mei l. et 13.

λοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀνα-
13. βαίνειν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ. ἀπεκρίθη
* τε ὁ παῦλος· τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ
συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ
οὐ μόνου δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς
ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
14. τος τοῦ κυρίου ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ
αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· τὸ θέλημα
τοῦ κυρίον γενέσθω. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.

ΔΑ. παραίνεσις ἰακώβου πρὸς παῦλον, περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν κωλύειν ἑβραίους περιτέμνεσθαι.

15. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας * ἐπισκευασά-
μενοι

13. ἀπεκρίθη δὲ] ἀπεκρίθη τε. A. t. τότε ἀπεκρίθη. E. παῦλος] + καὶ εἶπε. E.
κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντες] Ita et Chryſ. IX, 338. Alibi hoc, et συντρίβοντες exhibet. v. XI, 457. c. bis. 63. c. XII, 437. Variat etiam Theodoret. ad epiſtt. Paul. 155. 574. Suis verbis refert, ſed iſta ſervat Baſil. M. II, 147. Accuratius repetit 671. Ibi tamen unus Cod. συντρίβοντες.
εἰς ἱερουσαλὴμ] — E. Cyrill., inquit, Wetſt. et Griesb. Ubi? I, a. 150. et κυρίου ἡμῶν ἰησ. χριστοῦ. 597. τί κλαίετε συνθρύπτοντες, cetera, ut antea. Hactenus Wetſt. Cur ergo non notavit ἡμῶν; Ut priori loco, ita et V, b. 84. V, d. 43. Ἐις ἱερουσαλὴμ nullus probus Cod. omittit: ἡμῶν et χριστοῦ nullus probus addit. Ut ergo hic nemo Cyrillum ſecutus eſt, ita nec ſupra id fieri debebat, 16, 7. Sed ſupra omnes ſcribae pro Neſtorianis habebantur. Inde ergo iudicium dogmaticum, non criticum. Orig. III, 708. δεθῆναι εἰς ἱεροσόλυμα γενόμενος ἑτοίμως ἔχω, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου μου ἰησοῦ.
15. ἀποσκευασάμενοι] ἐπισκευασάμενοι. Ἐπισκευάζε-

μενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ἱερουσαλήμ. συνῆλ- 16.
θον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισαρείας
σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, μνά-
σωνί τινι κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. γενο- 17.
μένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέ-
ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ 18.
εἰσήει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον·
πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.
καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖτο καθ' 19.
ἓν ἕκαστον, ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι
διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαν- 20.
τες ἐδόξαζον τὸν κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ·
θεωρεῖς, ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰου-
δαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλω-
ταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν 21.
δὲ

σθαι est, τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν ἐντρεπίζειν. Id ergo recte etiam explicari potest; παρασκευάζεσθαι, quod hic non nulli intulerunt. Ἀποσκευασάμενοι, di omnino probandum esset per Codd. h. l. nihil aliud esset, quam ἀποσκευάζεσθαι τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων καὶ ἀνθρώπων. Ergo idem esset, quod ἀποταξάμενοι, quod ipsum alii inserunt. Vulgatus, qui *praeparati* reddidit, reprehendi non potest. Cum schol. Cod. h. consentit schol. Cod. Aug. 6. v. P. Alibi abituri dicuntur, συσκευάζεσθαι.

17. ἐδέξαντο] ἀπεδέξαντο. E. Utrumque in eadem pagina Chrys. IX, 341. b. d.

18. τῇ δὲ ἐπιούσῃ] τῇ τε ἐπαύριον ι + ἡμέρᾳ. E. Chrys. IX, 345. a. b.

20. κύριον] θεόν. E.

εἶπόν τε] εἰπόντες. E.

ἰουδαίων] ἐν τοῖς ἰουδαίοις. E.

δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωυσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας ἰουδαίους, λέγων, μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
22. τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκού-
23. σονται γὰρ, ὅτι ἐληλύθας. τοῦτο οὖν ποίησον, ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες
24. τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν· καὶ γνῶσι πάντες, ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.
25. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες, μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς,

23. ἐισὶν] + ἡν. D. Orig. I, 203. ἐισὶν ἄνδρες παρ' ἡμῖν — ἐφ' ἑαυτῶν.

24. γνῶσι] γνώσωνται t γνώσονται. E. Cum ſaepe in N. T. poſt coniunctivum ſit futurum indicativi cum particula καὶ, poſterior lectio multis non ſine cauſſa probabilis viſa eſt. Ipſe id alibi probavi, ſed idoneorum Codd. auctoritate.

ὅτι] + περὶ. E. Conſtructio: ὅτι οὐδέν ἐστιν, ὧν κατ. περὶ σοῦ. Mox, ἀλλ' ὅτι πυρέυου, apud Griesb., eſt ex D. Digna iſto ſcriba lectio! Volebat πορέυῃ.

25. μηδὲν — μὴ] — E. Habent mei omnes, etiam quos poſtea examinavi. Mirabile vitium eſt non nullis, cur haec Paulo narrentur, cum ei nota eſſent, 15, 20. 29. Ipſe enim Antiochiam nunciaverat. Sed hic non de Antiochenis ſolis ſermo eſt, ſed de Chriſtianis ex gentilibus omnibus, quibus,

αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό, τε εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορνείαν.

AB. περὶ τῆς ἐν ἱερουσαλὴμ κατὰ τοῦ παύλου κινηθείσης ἀταξίας, ὅπως τε αὐτὸν ὁ χιλίαρχος τοῦ πλήθους ἐξαιρεῖται· ἐν ᾧ παύλου κατάσασις περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς εἰς ἀπόστολον αὐτοῦ κλήσεως. περὶ ὧν ὁ ἀναβὰς εἶπε πρὸς τὸν παῦλον ἐν δαμασκῷ, ἐπτασίας τε καὶ φωνῆς θεοῦ, γενομένης ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ. ὅτι μέλλων ὁ παῦλος ἐπὶ τούτοις τύπτεισθαι, εἶπεν, ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν, ἀνέδη.

τότε [Ἀρχή.] ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26. ΜΘ
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς
ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων
τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ,
ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν
ἡ προσφορά. ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ 27.
ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας
ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον
τὰς

XXI, 26. ΜΘ. τῇ γ. τῆς ζ. ἰβδ. ἑ. τ. ἡ. ἱ. παραλαβὼν ὁ παῦλος τοὺς ἄνδρας σὺν αὐτοῖς.

ut credibile eſt, poſtea haec declararant. Id autem nunc Paulo narrant, ne credat, cum ei ritus Iudaicos ſuadeant, ſe mutaſſe mentem et ex animi ſententia probare Iudaica.

εἰ μὴ] ἀλλά. E.

26. ἐχομένῃ] ἐπιούσῃ t ἐρχομένῃ. E. Ex fabrica variarum lectionum. Mei omnino omnes vulgatum habent. Sed ſcribae non nulli haec tria vocabula, ſicuti urſae catulos, de loco in locum transpertarunt.

28. τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν· κράζοντες· ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ
τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ δι-
δάσκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς
τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον
29. τοῦτον. ἦσαν γὰρ * ἑωρακότες τρόφιμον
τὸν ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνό-
μιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ παῦλος.
30. ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρο-
μὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύλου,
ἕλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
ΜΘ. 31. ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. [Ἀρχή.] ζητούντων
δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χι-
λιάρχῳ τῆς * σπείρας, ὅτι ὅλη συγκέχυ-
32. ται Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν
ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες
33. τὸν παῦλον. [Τέλος.] * ἐγγίσας δὲ ὁ χι- Τέλος τῆς γ.
λίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε
δεθῆναι

XXI, 31. — XXIII, 1. ΜΘ. Ἐν τισι. τῇ γ. τῆς ζ. ἡ. τ. ἡ. ἡ. ζητούντων τῶν ἰουδαίων τὸν παῦλον ἀπο-κτεῖναι.

28. τούτου] — t τοῦ ἁγίου. E.
κεκοίνωκε] κεκοινώνηκε. E. Utrumque Chryſ. IX, 346. d. 348. b. Poſterius pro errore habeo. In meo 16. ſcriba radendo correxit.

29. προεωρακότες] ἑωρακότες. Sic et poſtea reperi.

33. τότε ἐγγίσας] ἐγγίσας δέ.

δεθῆναι ἀλύσεσι δυσὶ· καὶ ἐπυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ 34.
ἄλλό τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος
δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον,
ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβο-
λήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, 35.
συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ἠκολού- 36.
θει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, κράζον·
αἶρε αὐτόν. μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς 37.
τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦλος, λέγει τῷ χι-
λιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν * πρός σε; ὁ
δὲ ἔφη· ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ 38.
εἶ ὁ αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον
τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;
εἶπε δὲ ὁ παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι 39.
ἰουδαῖος, ταρσεὺς, τῆς κιλικίας, οὐκ ἀσήμου
πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν
μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαν- 40.
τος δὲ αὐτοῦ, ὁ παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀνα-
βαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολ-
λῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ
ἑβραΐδι

34. ἐβόων] ἐπεβόων t ἐπεφώνουν. E. Forte ex 22, 24.

36. κράζον] κράζοντες. E. Per se ferri possit. Nam et Graeci ita loquuntur.

37. ἐισπεῖν τι] τι —. Habet et omittit Chrys. IX, 347. b. c. 348. b.

40. τῷ λαῷ] τὸν λαόν. E.

προσεφώνησε] προσεφώνει. E.

XXII, 1. ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοὶ
καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς
2. νυνὶ ἀπολογίας· ἀκούσαντες δὲ, ὅτι τῇ
ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλ-
3. λον παρέσχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν· ἐγὼ
μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρ-
σῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ,
πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου
νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς
4. πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν
ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ
παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ
5. γυναῖκας· ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεύς μαρτυρεῖ
μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν
καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελ-
φοὺς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ
τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς Ἱερουσα-
6. λὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι
πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ
μεσημ-

XXII, 1. νῦν] νυνί.

2. προσεφώνει] προσφωνεῖ t προσεφώνησε. E.
παρέσχον ἡσυχίαν] προσέσχων ἡσυχίᾳ. E.

3. πεπαιδευμένος] + δέ. D.
τοῦ θεοῦ] Vulgata: *legis*. E.

6. Ath. III, 12. περιήστραψέ με φῶς ἱκανὸν καὶ ἔπεσα εἰς τὸ — διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. κἀγὼ εἶπον· τίς εἶ κύριε; καὶ ὁ κύριος φησὶ πρός με — ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Haec vere *mixta* recensio. Conflata enim ex 9, 3. 4.

προέπεμπον δὲ αὐτὸν ἐις τὸ πλοῖον. Ὡς XXI, 1.
δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας
ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν ἐις
τὴν * κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς ἐις τὴν ῥόδον, κἀκεῖθεν
ἐις πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν 2.
ἐις Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀνα- 3.
φανέντες δὲ τὴν κύπρον, καὶ καταλιπόντες
αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν ἐις συρίαν, καὶ
κατήχθημεν ἐις τύρον. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ 4.
ἀνευρόντες * μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ παύλῳ ἔλεγον διὰ
τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν ἐις ἱερουσα-
λήμ.

XXI, 1. κῶν] κῶ. In hoc plerique conſentiunt Codices. Sed nec iſtud vitioſum, cum Atticum ſit et Ionicum. Chryſ. IX, 338. b. 340. b. eſt κῶν. Quatuor, quos poſtea examinavi, habent κῶ, in uno tamen ν., quod nota iſta ſigla notatum erat, radendo ſublatum credo.

τὴν ῥόδον] τὴν — E. Chryſ. II. II.

3. ἀναφανέντες] ἀναφάναντες. E. Utrumque Chryſ. IX, 338. b. 340. b. Accuſativus aliquos in fraudem impulit. Theoph. Iſaur. 312. b. ἀναφανέντων δὲ αὐτῶν (intell. κατὰ) τὴν γῆν. Ubi in Cod. Aug. ita etiam inveni. Ἀναφαίνειν *activum*, eſt *videre facere*, *conſpicuum facere*.

4. ἀνευρόντες τοὺς] τοὺς —. Apud Chryſ. IX, 338. b. 340. c. legitur, καὶ εὑρόντες μαθητάς. Omiſſum τοὺς Wetſt., et ex eo Griesb. notarunt, εὑρόντες non notarunt. Laudo aciem oculorum et diligentiam.

ἀναβαίνειν] ἐπιβαίνειν. E. Elegantiſſime per ſe. Noſtri, beruihren. Sie dicitur, ἐπιβαίνειν τῆς χέρας, γῆς, τῶν ὄρων, τῶν ἱερῶν.

5. λήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, προσηυξάμεθα.
6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.
7. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
[H. 8. παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον [Ἀρχή.] ἐξελθόντες * ἤλθομεν εἰς καισάρειαν· καὶ εἰσελ-

XXI, 8. MH. τῇ β. τῆς ζ. ἐβδ. ἐ. τ. ᾗ. ἐ. ἐξελθόντες [οἱ περὶ τὸν παῦλον] οἱ ἀπόστολοι [ἀπὸ τύρου] ἦλθον [ἐξελθόντες σὺν τῷ παύλῳ ἤλθομεν] εἰς καισάρειαν.

5. ἐξελθόντες] — E. Similiter ſupra 20, 1. corruptio interceſſit, et in locis ſimilibus pluribus.
προσηυξάμεθα] προσευξάμενοι. E. Aliqui Codd. προσευξάμεθα, quod non differt. Ex hoc tamen videtur ortum προσευξάμενοι.

6. καὶ ἀσπασάμενοι] Unus ex meis l. qui frequenter ac plerumque ſolus turbas dat, exhibet: προσευξάμενοι ἠσπασάμεθα ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον. ἐκεῖνοι κ. τ. λ. Sic et Cod. meus 13. ſed ἐνέβημεν. Ex Wetſt. A. C. B. 13. notatur, ἀπησπάσμεθα et ἀπησπασάμεθα. v. Wetſt. Birch. Fortaſſe aliquis Codex Lat. habebat, *deosculati ſumus*. Ne ergo iſtud *de* periret, addiderunt ἀπό. Ἀπασπάζεσθαι habet Himerius edit. Steph. p. 55. ἐπέβημεν] ἀνέβημεν τ' ἐνέβημεν. E. Poſterius Chryſ. IX, 338. d. Fere ubique confuſio eſt in his vocabuliſ.

8. οἱ περὶ τὸν παῦλον] — v. P.
ἤλθομεν] ἦλθον. E. Chryſ. IX, d. 338. ἐξελθόντες ἦλθο-

ἐισελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, * ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. 9.

A. ἀγάβου προφητεία περὶ τῶν συμβησομένων παύλῳ ἐν ἱερουσαλήμ.

ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατ- 10.
ἦλθέ τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ 11.
ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἔιπε· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκα- 12.
λοῦμεν

ἦλθομεν. Meus 13. vitiose: ὑπερὶ τὸν παῦλον, et continuo, propter lectionem: ἀρχή. — νγ. — τῇ β. τῆς ζ. — ἰ. τ. ἡ. ἐ. ἐξελθόντες οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τύρου ἦλθον (rursus vitiose ἤλθον) Et in textu ἤλθομεν. sic.

τοῦ ὄντος] τοῦ —. Chrys. IX, 115. d. 338. d.

11. δήσας τε αὐτοῦ] δήσας (τε) ἑαυτοῦ. E. Plerique mei, ut in locis similibus, exhibent αὐτοῦ. Ἀυτοῦ h. l. notat ἑαυτοῦ, uti alii correxerunt. Orig. III, 708. ἄγαβος λαβὼν αὐτοῦ τὴν ζώνην δήσας ἑαυτὸν χειρῶν καὶ ποδῶν ἔλεγε· τάδε — δήσουσιν ἀπελθόντα εἰς ἱεροσόλυμα.

τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας] τὰς et τοὺς — E. τ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. A. Chrys. IX, 338. e. δήσας δὲ αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας.

ἄνδρα] τοῦτον addit Ath. II, 463. sed omittit I, 707. ὃν] ὡς. E.

ἐθνῶν] ἐχθρῶν. E. Ita soli mei l. et 13.

λοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀνα-
13. βαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. ἀπεκρίθη
* τε ὁ Παῦλος· τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ
συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ
οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
14. τος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ
αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· τὸ θέλημα
τοῦ κυρίου γενέσθω. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.

ΔΑ. παραίνεσις Ἰακώβου πρὸς Παῦλον, περὶ τοῦ μὴ δεικνῦν κωλύειν Ἑβραίους περιτέμνεσθαι.

15. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας * ἐπισκευασά-
μενοι

13. ἀπεκρίθη δὲ] ἀπεκρίθη τε. A. t. τότε ἀπεκρίθη. E. Παῦλος] + καὶ εἶπε. E.

κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντες] Ita et Chryſ. IX, 338. Alibi hoc, et συντρίβοντες exhibet. v. XI, 457. c. bis. 63. c. XII, 437. Variat etiam Theodoret. ad epiſt. Paul. 155. 574. Suis verbis refert, ſed iſta ſervat Baſil. M. II, 147. Accuratius repetit 671. Ibi tamen unus Cod. συντρίβοντες.

εἰς Ἱερουσαλὴμ] — E. Cyrill., inquit, Wetſt. et Griesb. Ubi? 1, a. 150. et κυρίου ἡμῶν Ἰησ. χριστοῦ. 597. τί κλαίετε συνθρύπτοντες, cetera, ut antea. Hactenus Wetſt. Cur ergo non notavit ἡμῶν; Ut priori loco, ita et V, b. 84. V, d. 43. Εἰς Ἱερουσαλὴμ nullus probus Cod. omittit: ἡμῶν et χριστοῦ nullus probus addit. Ut ergo hic nemo Cyrillum ſecutus eſt, ita nec ſupra id fieri debebat, 16, 7. Sed ſupra omnes ſcribae pro Neſtorianis habebantur. Inde ergo iudicium dogmaticum, non criticum. Orig. III, 708. δεθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα γενόμενος ἑτοίμως ἔχω, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ.

15. ἀποσκευασάμενοι] ἐπισκευασάμενοι. Ἐπισκευάζεσθαι

μενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ἱερουσαλήμ. συνῆλ- 16.
θον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισαρείας
σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, μνά-
σωνί τινι κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. γενο- 17.
μένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέ-
ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ 18.
εἰσήει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον·
πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.
καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖτο καθ' 19.
ἓν ἕκαστον, ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι
διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαν- 20.
τες ἐδόξαζον τὸν κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ·
θεωρεῖς, ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰου-
δαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλω-
ταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν 21.
δὲ

σθαι est, τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν ἐντρεπίζειν. Id ergo recte etiam explicari poteſt, παρασκευάζεσθαι, quod hic non nulli intulerunt. Ἀποσκευασάμενοι, ſi omnino probandum eſſet per Codd. h. l. nihil aliud eſſet, quam ἀποσκευάζεσθαι τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων καὶ ἀνθρώπων. Ergo idem eſſet, quod ἀποταξάμενοι, quod ipſum alii inſarſerunt. Vulgatus, qui *praeparati* reddidit, reprehendi non poteſt. Cum ſchol. Cod. h. conſentit ſchol. Cod. Aug. 6. v. P. Alibi abituri dicuntur, συσκευάζεσθαι.

17. ἐδέξαντο] ἀπεδέξαντο. E. Utrumque in eadem pagina Chryſ. IX, 341. b. d.

18. τῇ δὲ ἐπιούσῃ] τῇ τε ἐπαύριον t + ἡμέρᾳ. E. Chryſ. IX, 345. a. b.

20. κύριον] θεόν. E.

εἶπόν τε] εἰπόντες. E.

ἰουδαίων] ἐν τοῖς ἰουδαίοις. E.

δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωυσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας ἰουδαίους, λέγων, μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
22. τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκού-
23. σονται γὰρ, ὅτι ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν ποίησον, ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες
24. τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν, ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν· καὶ γνῶσι πάντες, ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.
25. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες, μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς,

23. ἐισὶν] + ἐν. D. Orig. I, 203. ἐισὶν ἄνδρες παρ' ἡμῖν — ἐφ' ἑαυτῶν.

24. γνῶσι] γνώσωνται t γνώσονται. E. Cum ſaepe in N. T. poſt coniunctivum ſit futurum indicativi cum particula καὶ, poſterior lectio multis non ſine cauſſa probabilis viſa eſt. Ipſe id alibi probavi, ſed idoneorum Codd. auctoritate.

ὅτι] + περὶ. E. Conſtructio: ὅτι οὐδέν ἐστιν, ὧν κατ. περὶ σοῦ. Mox, ἀλλ' ὅτι πυρέσσου, apud Griesb., eſt ex D. Digna iſto ſcriba lectio! Volebat πορεύῃ.

25. μηδὲν — μὴ] — E. Habent mei omnes, etiam quos poſtea examinavi. Mirabile vitium eſt non nullis, cur haec Paulo narrentur, cum ei nota eſſent, 15, 20. 29. Ipſe enim Antiochiam nunciauerat. Sed hic non de Antiochenis ſolis ſermo eſt, ſed de Chriſtianis ex gentilibus omnibus, quibus,

αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ, τε εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορνείαν.

ΑΒ. περὶ τῆς ἐν ἱερουσαλὴμ κατὰ τοῦ παύλου κινηθείσης ἀταξίας, ὅπως τε αὐτὸν ὁ χιλίαρχος τοῦ πλήθους ἐξαιρεῖται· ἐν ᾧ παύλου κατάσασις περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς εἰς ἀπόστολον αὐτοῦ κλήσεως. περὶ ὧν ὁ ἀναβὰς εἶπε πρὸς τὸν παῦλον ἐν δαμασκῷ, ἐπτασίας τε καὶ φωνῆς θεοῦ, γενομένης ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ. ὅτι μέλλων ὁ παῦλος ἐπὶ τούτοις τύπτεισθαι, ἔπαυν, ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν, ἀνέθη.

τότε [Ἀρχή.] ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26. ΜΘ
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς
ἁγνισθεὶς εἰσήει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων
τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ,
ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν
ἡ προσφορά. ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ 27.
ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας
ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς

XXI, 26. ΜΘ. τῇ γ. τῆς ζ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. παραλαβὼν ὁ παῦλος τοὺς ἄνδρας σὺν αὐτοῖς.

ut credibile eſt, poſtea haec declararant. Id autem nunc Paulo narrant, ne credat, cum ei ritus Iudaicos ſuadeant, ſe mutaſſe mentem et ex animi ſententia probare Iudaica.

ἐι μὴ] ἀλλά. E.

26. ἐχομένῃ] ἐπιούσῃ t ἐρχομένῃ. E. Ex fabrica variarum lectionum. Mei omnino omnes vulgatum habent. Sed ſcribae non nulli haec tria vocabula, ſicuti urſae catulos, de loco in locum transportarunt.

28. τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν· κράζοντες· ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ
τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ δι-
δάσκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς
τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον
29. τοῦτον. ἦσαν γὰρ * ἑωρακότες τρόφιμον
τὸν ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνό-
μιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ παῦλος.
30. ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρο-
μὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύλου,
εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
ΜΘ. 31. ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. [Ἀρχή.] ζητούντων
δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χι-
λιάρχῳ τῆς * σπείρας, ὅτι ὅλη συγκέχυ-
32. ται ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν
ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες
33. τὸν παῦλον. [Τέλος.] * ἐγγίσας δὲ ὁ χι- Τέλος τῆς γ.
λίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε
δεθῆναι

XXI, 31. — XXIII, 1. ΜΘ. Ἐν τισι. τῇ γ. τῆς ζ. ἰ. τ. ἡ. ἐ. ζητούντων τῶν ἰουδαίων τὸν παῦλον ἀπο-κτεῖναι.

28. τούτου] — τ τοῦ ἁγίου. E.
κεκοίνωκε] κεκοινώνηκε. E. Utrumque Chryſ. IX, 346. d. 348. b. Polterius pro errore habeo. In meo 16. ſcriba radendo correxit.

29. προεωρακότες] ἑωρακότες. Sic et poſtea reperi.

33. τότε ἐγγίσας] ἐγγίσας δέ.

δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ ἐπυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ 34.
ἄλλό τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος
δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον,
ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβο-
λήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, 35.
συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ἠκολού- 36.
θει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, κράζον·
αἶρε αὐτόν. μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς 37.
τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦλος, λέγει τῷ χι-
λιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν * πρός σε; ὁ
δὲ ἔφη· ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ 38.
εἶ ὁ αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον
τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;
εἶπε δὲ ὁ παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι 39.
ἰουδαῖος, ταρσεὺς, τῆς κιλικίας, οὐκ ἀσήμου
πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν
μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαν- 40.
τος δὲ αὐτοῦ, ὁ παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀνα-
βαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολ-
λῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ
ἑβραΐδι

34. ἐβόων] ἐπεβόων t ἐπεφώνουν. E. Forte ex 22, 24.

36. κράζον] κράζοντες. E. Per se ferri possit. Nam et Graeci ita loquuntur.

37. ἐπιτὸν-τι] τι —. Habet et omittit Chrys. IX, 347. b. c. 348. b.

40. τῷ λαῷ] τὸν λαόν. E.
προσεφώνησε] προσεφώνει. E.

XXII, 1. ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς
2. νυνὶ ἀπολογίας· ἀκούσαντες δὲ, ὅτι τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλ-
3. λον παρέσχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν· ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς
4. πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ
5. γυναῖκας· ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεύς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι
6. πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημ-

XXII, 1. νῦν] *νυνί*.

2. προσεφώνει] προσεφωνεῖ t προσεφώνησε. E.
παρέσχον ἡσυχίαν] προσέσχω ἡσυχίᾳ. E.

3. πεπαιδευμένος] + δέ. D.
τοῦ Θεοῦ] Vulgata: *legis*. E.

6. Ath. III, 12. περιήστραψέ με φῶς ἱκανὸν καὶ ἔπεσα εἰς τὸ — διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. κἀγὼ εἶπον· τίς εἶ κύριε; καὶ ὁ κύριος φησὶ πρός με — ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Haec vere *mixta* recensio. Conflata enim ex 9, 3. 4.

μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι Φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ· ἔπεσόν τε 7.
εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης
μοι· σαοὺλ, σαοὺλ, τί με διώκεις; ἐγὼ 8.
δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ κύριε; εἶπέ τε πρός
με· ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος, ὃν σὺ διώ-
κεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς 9.
ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο· τὴν δὲ
φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
εἶπον δὲ· τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπε 10.
πρός με· ἀναστὰς πορεύου εἰς δαμασκόν·
κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
τέτακταί σοι ποιῆσαι. ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλε- 11.
πον, ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι,
ἦλθον εἰς δαμασκόν. ἀνανίας δέ τις, 12.
ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμε-
νος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων * ἐν δά-
μασκῷ ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με, καὶ 13.
ἐπιστὰς

9. καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο] — E.

10. ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι] τί σε δεῖ ποιῆσαι. E. Ex 9, 6. Igitur etiam aliqui omittunt, περὶ πάντων. Ita Chryſ. IX, 354. b. bis, ubi etiam, ἔισελθε εἰς τὴν πόλιν. Sic, ſed πορεύου εἰς δαμασκόν. 355. a.

τέτακταί] ἐντέταλται. E.

12. εὐσεβὴς] εὐλαβής. A.

κατοικούντων] + ἐν δαμασκῷ. Semel τῶν ἐν δαμασκῷ ἰουδαίων, ſemel ſolum τῶν ἰουδαίων. Chryſ. IX, 354. b. c. Nonne ergo omiſſum κατοικούντων notandum erat ex Chryſ.?

ἐπιστὰς εἶπέ μοι· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ἀνάβλεψον, κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς
14. αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν· ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι
15. φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν
16. ἑώρακας καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ
17. ὄνομα τοῦ κυρίου. ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,
18. καὶ ἰδεῖν αὐτὸν, λέγοντά μοι· σπεῦσον, καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ ἱερουσαλὴμ· διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.
19. κἀγὼ εἶπον· κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται, ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγω-

16. τοῦ κυρίου] αὐτοῦ. E. Chryſ. IX, 354. E.

17. μοι ὑποστρέψαντι] με ὑποστρέψαντα, et mox, προσευχόμενον, absque μου t μοι ὑποστρέφοντι. E. Chryſ. l. l. 357. d. e.

18. ἐν τάχει] τὸ τάχος ἐντεῦθεν. οὐ γὰρ μὴ προσδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν. Theodoret. ad epiſtt. Paul. p. 91. Sic, ſed addito in fine: τὴν περὶ ἐμοῦ. 542. v. Chryſ. XII, 1. 2.

19. δέρων] δαίρων. De hoc monitum. v. P. Dicitur tam δαίρειν, quam δέρειν *verberare*. Ab illo eſt ἔδηρα, Attice et Ionice: ab hoc ἔδειρα. In his variant plerumque. Codd. N. Teſt.

συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπί σε. καὶ 20.
ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα στεφάνου τοῦ μάρτυ-
ρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς, καὶ συν-
ευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, * φυλάσσων
τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ 21.
εἶπε πρός με· πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη
μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. ἤκουον δὲ αὐτοῦ 22.
ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς
τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ * καθῆκεν αὐτὸν ζῆν.
κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων 23.
τὰ

20. ἐξεχεῖτο] ἐξεχύνετο. E.
μάρτυρος] πρωτομάρτυρος. E. Ita vulgo appellatur in ecclesia graeca.
τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ] — E. Haec ex meis adeo nec l. nec 13. omittunt.
καὶ φυλάσσων] καὶ —

21. Omisso ἐγὼ, exhibet ἐξαποστέλλω. Ath. I, 706.

22. αἶρε — τοιοῦτον] De christo haec dicta affirmat Orig. IV, 434. Ergo manifeste loca similia evangelicorum confundit. Forte tamen ita in *suis* evangeliis invenit. Erant enim *recensionis*, ut Griesbachius vocat, *mixtae*. αἶρε ἐκ τῆς γῆς — καθῆκεν. Ath. I, 881. ἆρε, αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς. 964.
καθῆκον] καθήκει. E. καθῆκεν. Bis ita Chrys. IX, 358. d. 361. a, Sic postea inveni in meo 6. 15. et 16. Nam 13, quod praevideri poterat, sicut l., exhibet καθήκει. v. Birch. Wetst.

23. κραυγαζόντων] κράζόντων. E. Chrys. l. l. 358. d. Haec duo vocabula plerumque per mutantur. Nullus meorum hic variat.
αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων] αὐτῶν ἐπὶ πλεῖον καὶ ῥιπτόντων. E. Vulgatum Chrys. l. l. 358. d, sed 361.

τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς
24. τὸν ἀέρα, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος
ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν, μάστι-
ξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγνῷ, δι' ἣν
25. αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προ-
έτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν
ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ παῦλος· εἰ ἄν-
θρωπον ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν
26. ὑμῖν μαστίζειν; ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρ-
χος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ,
λέγων· ὅρα, τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄν-
θρωπος

361. a. καὶ τὰ ἱμάτια ἐκτινάσσοντες, φησι (quis? Lucas, an Chryſ.?) κονιορτὸν ἔβαλον.

ἀέρα] οὐρανόν. E. Solus Iudas cum amanuenſi ſuo. Contra ſunt reliqui, etiam infimi.

24. ἄγεσθαι] εἰσάγεσθαι. E. Ita bis Chryſ. IX, 358. d. e. ſed ibid. etiam bis γνῷ, loco ἐπιγνῷ.

ἐπεφώνουν αὐτῷ] κατεβόων αὐτοῦ. E. Chryſ. ll. ll.

25. προέτειναν] προσέτειναν t προέτειναν t προσέτειναν t προστείναντο. E. προέτειναν. A. προέτεινον Chryſ. l. l. 358 e. Προέτεινε, nimirum, ὁ δήμιος, *lictor, ex mandato chiliarchi*, et, quia credibile erat, plures lictores id feciſſe, haud pauci habent, προέτειναν. Accedit, quod verſ. 29. eſt ἀπέστησαν, quod tamen non neceſſario h. l. poſtulat pluralem. Patet ergo, neminem facile pro plurali correxiſſe ſingularem, ſed contra. Codices rem dubiam relinquunt.

ἑστῶτα] ἐφεστῶτα. E. Elegans interpretatio. Mox, ὁ παῦλος, omittit Chryſ. l. l. 359. a.

ὑμῖν] ὑμᾶς. E. Ita unus meorum. Per ſyntaxin ferri poſſit.

ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. προσελθὼν δὲ 27.
ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, σὺ
Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη· ναί. ἀπεκρίθη τε 28.
ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν
πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ παῦλος
ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν 29.
ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν
ἀνετάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγνοὺς, ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν
δεδεκώς.

ΑΓ. Ὅσα ὁ παῦλος καταβὰς εἰς τὸ συνέδριον ἔπαθέ τε καὶ εἶπε, καὶ ἐνθυβόλως ἔπραξε.

τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ 30.
ἀσφαλὲς, τὸ, τί κατηγορεῖται παρὰ
τῶν ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσ-
μῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ κατα-
γαγὼν τὸν παῦλον, ἔστησεν εἰς αὐτούς.
[Ἀρχή.]

27. εἰ σὺ] εἶ — A.

30. παρὰ] ὑπό. E. Chryſ. l. l. 359. d.

ἀπὸ τῶν δεσμῶν] — E. Habet et omittit Chryſ. 359. d. 361. b. bis.

ἐλθεῖν] εἰσελθεῖν t συνελθεῖν. E. Chryſ. 359. d. καὶ ἐκέλευσε συνελθεῖν.

ὅλον] πᾶν. E. Chryſ. l. l.

αὐτῶν] — E. Chryſ. l. l.

εἰς αὐτούς] Sic Chryſ. 359. d. ſed 361. b., et εἰς τὸ συνέδριον, et vulgatum.

V. XXIII, [Ἀρχή.] Ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ συνε-
1. δρίῳ, εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ
2. ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ,
3. τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε ὁ παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· τύπτειν σε μέλλει ὁ θεὸς, τοῖχε κεκονιαμένε. καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν
4. κελεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;
5. ἔφη τε ὁ παῦλος· οὐκ ἤδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ· ἄρχοντα
6. τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. γνοὺς δὲ ὁ παῦλος, ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς φαρισαίου, περὶ ἐλπίδος καὶ ἀνα-
στάσεως

XXIII, 1. N. τῇ δ. τῆς ζ. ἰβδ. ἰ. τ. ἡ. ἰ. ἀτενίσας ὁ παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν.

XXIII, 1. ἡμέρας] ὥρας. E. Ita ſolum Wetſt. 7. et mei l. 13.

2. ἐπέταξε] ἐκέλευσε. E. Ex meis ſoli l. 13. Ex verſ. 3. Chryſ. IX, 359. e. τοῖς παρεστῶσιν, (forte περιστῶσιν,) αὐτὸν ἐπέταξε (alii Cod. προσέταξε). Sed ἐπέταξεν iterum eſt 361. c.

6. φαρισαίου] φαρισαίων. E. Chryſ. bis vulgatum IX, 364. b. d. Tamen a Wetſt., ergo etiam ab Griesb., amanuenſi eius, pro φαρισαίων laudatur.

στάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ 7.
αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν Φα-
ρισαίων καὶ τῶν σαδδουκαίων· καὶ ἐσχίσθη
τὸ πλῆθος. σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι, 8.
μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε
πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφό-
τερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ 9.
ἀναστάντες * γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· οὐδὲν κα-
κὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ
πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεο-
μαχῶμεν. πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, 10.
ἐυλαβη-

7. λαλήσαντος] λαλοῦντος t ἐιπόντος. E. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος. Chryſ. l. l.

καὶ τῶν σαδδουκαίων] — D. Mihi haec ſuſpecta videntur, quod in aliis Codd. incertam ſedem habent. Nam alii (τῶν) σαδδ. καὶ (τῶν) Φαρισαίων habent.

8. σαδδουκαῖοι] v. notam γ. ad Orig. III, 367.

ἀμφότερα] cur ἀμφότερα; v. Chryſ. IX, 364. d. Prior explicatio vera, poſterior ficta et falſa. Miror, eam homini graeco excidiſſe. Apollon. Alexandr. edit. Sylburg. p. 49. ἐπὶ δυάδος ἐγνωσμένης τὸ ἀμφότεροι παραλαμβάνεται. Saepenumero Patres graeci nobiliſſimi contra linguam graecam interpretantur.

9. οἱ γραμμ. — Φαρισαίων] τινὲς τῶν γρ. — Φαρ. t τινὲς τῶν γραμματίων τῶν Φαρ. t τινὲς τῶν Φαρισαίων (γραμματέων) E. οἱ — v. P.

μέρους] γένους. E.

εἰ δὲ] + καὶ. E.

μὴ θεομαχῶμεν] — E. Servant iſta mei omnino omnes, in his etiam l. et 13. Habent plerique

apud

εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος, μὴ διασπασθῇ ὁ παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα * κατα-

apud Wetſt. et Birch. Montf. ad Chryſ. IX, 364. nota b. tradit, haec a quibusdam abeſſe. Iſtud *quibusdam* quam ſit criticum, per ſe apparet. Tres autem omnino Codices ad manus habuit. Diſerte haec interpretatur Chryſ. ibid. 365. a. Non nulli id translatum opinantur ex Act. 5, 39. Sed ibi legitur: μή ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. Mirum ergo eſſet, tot ſcribas ſine ulla varietate ex iſtis feciſſe, μὴ θεομαχῶμεν. Eadem probabilitate potuit transferri ex Xenoph. Oecon. 16, 3. ἐπειδὰν μέντοι γνῷ τις, οὐκέτι συμφέρει θεομαχεῖν. Multa quidem in Actibus temere translata ſunt. Sed iſta omnia maximo conſenſu Codices, ut vidimus, arguunt. Illic pauci, et ſuſpecti, et infimi iſta omittunt. Sublatum credo, quod aliqui opinabantur, ita angelos inter deos referri. Sed id vanum eſt. Nam iſta: εἰ δὲ — ἢ ἄγγελος, commode explicari poſſunt de ſpiritu aut angelo, qui ex mandato *dei* locutus eſt. Ergo recte huic loco convenit θεομαχεῖν. Iſidori ſcholium ſenſu caret, niſi ita legatur, ut ego dixi, nimirum: τὸ εἰ (quod hic legitur) ἢ (non ἤ. ſcribae iſta confundunt.) ἐστὶ, τουτέστιν ἢ (non ἢ) πνεῦμα. Si quis vero legere velit ἢ, ante πνεῦμα, neceſſario delendum δέ. Iſidoro autem docendum erat, ubi εἰ, loco ἢ, vel etiam loco ἢ occurrat. Ammonii ſcholium, ſi quidem Ammonii eſt: nam nomina frequenter in catenis permutantur: ex parte legitur apud Chryſ. l. l. Id ipſum etiam dubium et obſcurum eſt. Similia reperi in Cod. Aug. 6. fol. μζ. pag. 2. ubi ante νοῆσαι excidit ἐστι. v. P. Si verum eſt, quod Montf. de Codd. Chryſ. monet, ſcilicet p. 364. abeſſe, μὴ θεομαχῶμεν, ipſe Chryſoſtomus, et Iſidoro, et Ammonio cuidam recentiori, aut alii cuivis ſcholiaſtae peca-

δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ ἐπυνθάνετο, τίς
ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ 34.
ἄλλό τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυναμένου
δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον,
ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβο-
λήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, 35.
συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ἠκολού- 36.
θει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, κράζον·
αἶρε αὐτόν. μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς 37.
τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦλος, λέγει τῷ χι-
λιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν * πρός σε; ὁ
δὲ ἔφη· ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ 38.
εἶ ὁ αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον
τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;
εἶπε δὲ ὁ παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι 39.
ἰουδαῖος, ταρσεὺς, τῆς κιλικίας, οὐκ ἀσήμου
πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν
μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαν- 40.
τος δὲ αὐτοῦ, ὁ παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀνα-
βαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολ-
λῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ
ἑβραΐδι

34. ἐβόων] ἐπεβόων t ἐπεφώνουν. E. Forte ex 22, 24.

36. κράζον] κράζοντες. E. Per ſe ferri poſſit. Nam et Graeci ita loquuntur.

37. ἐισπεῖν τι] τι —. Habet et omittit Chryſ. IX, 347. b. c. 348. b.

40. τῷ λαῷ] τὴν λαόν. E.
προσεφώνησε] προσεφώνει. E.

XXII, 1. ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοὶ
καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς
2. νυνὶ ἀπολογίας· ἀκούσαντες δὲ, ὅτι τῇ
ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλ-
3. λον παρέσχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν· ἐγὼ
μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Τα-
ρσῷ τῆς κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ,
πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου
νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς
4. πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν
ὁδὸν ἐδίωξα ἄρχι θανάτου, δεσμεύων καὶ
παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ
5. γυναῖκας· ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεύς μαρτυρεῖ
μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν
καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελ-
φοὺς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ
τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς ἰερουσα-
6. λὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι
πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ
μεσημ-

XXII, 1. νῦν] νυνί.

2. προσεφώνει] προσφωνῆ t προσεφώνησε. E.

παρέσχον ἡσυχίαν] προσέσχον ἡσυχίᾳ. E.

3. πεπαιδευμένος] + δέ. D.

τοῦ θεοῦ] Vulgata: *legis*. E.

6. Act. III, 12. περιήστραψέ με φῶς ἱκανὸν καὶ ἔπεσα εἰς τὸ — διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. κἀγὼ εἶπον· τίς εἶ κύριε; καὶ ὁ κύριος φησὶ πρός με — ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Haec vero *mixta* recensio. Conflata enim ex 9. 3. 4.

μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ· ἔπεσόν τε 7.
εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης
μοι· σαοὺλ, σαοὺλ, τί με διώκεις; ἐγὼ 8.
δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ κύριε; εἶπέ τε πρός
με· ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος, ὃν σὺ διώ-
κεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς 9.
ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο· τὴν δὲ
φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
εἶπον δέ· τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπε 10.
πρός με· ἀναστὰς πορεύου εἰς δαμασκόν·
κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
τέτακταί σοι ποιῆσαι. ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλε- 11.
πον, ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι,
ἦλθον εἰς δαμασκόν. ἀνανίας δέ τις, 12.
ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμε-
νος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων * ἐν δά-
μασκῷ ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με, καὶ 13.
ἐπιστὰς

8. καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο] — E.

10. ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι] τί σε δεῖ ποιῆσαι. E. Ex 9, 6. Igitur etiam aliqui omittunt, περὶ πάντων. Ita Chryſ. IX, 354. b. bis, ubi etiam, ἔρχεσθαι εἰς τὴν πόλιν. Sic, ſed πορεύου εἰς δαμασκόν. 355. a.

τέτακταί] ἐντέταλται. E.

12. εὐσεβὴς] εὐλαβής. A.

κατοικούντων] + ἐν δαμασκῷ. Semel τῶν ἐν δαμασκῷ ἰουδαίων, ſemel ſolum τῶν ἰουδαίων. Chryſ. IX, 354. b. c. Nonne ergo omiſſum κατοικούντων notandum erat ex Chryſ.?

ἐπιστὰς εἶπέ μοι· σαοὺλ, ἀδελφὲ, ἀνάβλεψον, κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς
14. αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν· ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι
15. φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν
16. ἑώρακας καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ
17. ὄνομα τοῦ κυρίου. ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,
18. καὶ ἰδεῖν αὐτὸν, λέγοντά μοι· σπεῦσον, καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ ἱερουσαλήμ· διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.
19. κἀγὼ εἶπον· κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται, ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγω-

16. τοῦ κυρίου] αὐτοῦ. E. Chryſ. IX, 354. E.

17. μοι ὑποστρέψαντι] με ὑποστρέψαντα, et mox, προσευχόμενον, absque μου t μοι ὑποστρέφοντι. E. Chryſ. l. l. 357. d. e.

18. ἐν τάχει] τὸ τάχος ἐντεῦθεν. οὐ γὰρ μὴ προσδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν. Theodoret. ad epiſtt. Paul. p. 91. Sic, ſed addito in fine: τὴν περὶ ἐμοῦ. 542. v. Chryſ. XII, 1. a.

19. δέρων] δαίρων. De hoc monitum. v. P. Dicitur tam δαίρειν, quam δέρειν *verberare*. Ab illo elt ἔδηρα, Attice et Ionice: ab hoc ἔδειρα. In his variant plerumque. Codd. N. Teſt.

συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπί σε. καὶ 20.
ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα στεφάνου τοῦ μάρτυ-
ρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς, καὶ συν-
ευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, * φυλάσσων
τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ 21.
εἶπε πρός με· πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη
μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. ἤκουον δὲ αὐτοῦ 22.
ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς
τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ * καθῆκεν αὐτὸν ζῆν.
κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων 23.
τὰ

20. ἐξιχεῖτο] ἐξιχύνετο. E.
μάρτυρος] πρωτομάρτυρος. E. Ita vulgo appellatur in ecclesia graeca.
τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ] — E. Haec ex meis adeo nec l. nec 13. omittunt.
καὶ φυλάσσων] καὶ —

21. Omisso ἐγὼ, exhibet ἐξαποστέλλω. Ath. I, 706.

22. ἄχρι — τοιοῦτον] De christo haec dicta affirmat Orig. IV, 434. Ergo manifeste loca similia evangelicorum confundit. Forte tamen ita in *suis* evangeliis invenit. Erant enim *recensionis*, ut Griesbachius vocat, *mixtae*. ἄχρι ἐκ τῆς γῆς — καθῆκεν. Ath. I, 881. ἄχρι, ἄχρι ἀπὸ τῆς γῆς. 964.
καθῆκον] καθήκει. E. καθῆκεν. Bis ita Chrys. IX, 358. d. 361. a, Sic postea inveni in meo 6. 15. et 16. Nam 13, quod praevideri poterat, sicut l., exhibet καθήκει. v. Birch. Wetst.

23. κραυγαζόντων] κράζόντων. E. Chrys. l. l. 358. d. Haec duo vocabula plerumque per mutantur. Nullus meorum hic variat.
αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων] αὐτῶν ἐπὶ πλεῖον καὶ ῥιπτόντων. E. Vulgatum Chrys. l. l. 358. d. sed 361.

τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς
24. τὸν ἀέρα, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος
ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν, μάστι-
γι ἀνετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγνῷ, δι' ἣν
25. αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προ-
έτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν
ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· εἰ ἄν-
θρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν
26. ὑμῖν μαστίζειν; ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρ-
χος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ,
λέγων· ὅρα, τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄν-
θρωπος

361. a. καὶ τὰ ἱμάτια ἐκτινάσσοντες, φησι (quis? Lucas, an Chryſ.?) κονιορτὸν ἔβαλον.

ἀέρα] οὐρανόν. E. Solus Iudas cum amanuenſi ſuo. Contra ſunt reliqui, etiam infimi.

24. ἄγεσθαι] εἰσάγεσθαι. E. Ita bis Chryſ. IX, 358. d. e. ſed ibid. etiam bis γνῷ, loco ἐπιγνῷ.

ἐπεφώνουν αὐτῷ] κατεβόων αὐτοῦ. E. Chryſ. ll. ll.

25. προέτεινεν] προσέτεινεν t προέτεινεν t προσέτειναν t προσετείναντο. E. προέτειναν. A. προέτεινον Chryſ. l. l. 358 e. Προέτεινε, nimirum, ὁ δήμιος, *lictor, ex mandato chiliarchi*, et, quia credibile erat, plures lictores id feciſſe, haud pauci habent, προέτειναν. Accedit, quod verſ. 29. eſt ἀπέστησαν, quod tamen non neceſſario h. l. poſtulat plurale. Patet ergo, nominem facile pro plurali correxiſſe ſingularem, ſed contra. Codices rem dubiam relinquunt.

ἑστῶτα] ἐφεστῶτα. E. Elegans interpretatio. Mox, ὁ Παῦλος, omittit Chryſ. l. l. 359. a.

ὑμῖν] ὑμᾶς. E. Ita unus meorum. Per ſyntaxin ferri poſſit.

θρωπος οὗτος ῥωμαῖός ἐστι. προσελθὼν δὲ 27.
ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, σὺ
ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη· ναί. ἀπεκρίθη τε 28.
ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν
πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ παῦλος
ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν 29.
ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν
ἀνετάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγνοὺς, ὅτι ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν
δεδεκώς.

ΑΓ. ὅσα ὁ παῦλος καταβὰς εἰς τὸ συνέδριον ἔπαθέ τε καὶ εἶπε, καὶ ἐνθυμόλως ἔπραξε.

τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ 30.
ἀσφαλὲς, τὸ, τί κατηγορεῖται παρὰ
τῶν ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσ-
μῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ κατα-
γαγὼν τὸν παῦλον, ἔστησεν εἰς αὐτούς.
[Ἀρχή.]

27. εἰ σὺ] εἰ — A.

30. παρὰ] ὑπό. E. Chryſ. l. l. 359. d.

ἀπὸ τῶν δεσμῶν] — E. Habet et omittit Chryſ. 359. d. 361. b. bis.

ἐλθεῖν] εἰσελθεῖν t συνελθεῖν. E. Chryſ. 359. d. καὶ ἐκέλευσε συνελθεῖν.

ὅλον] πᾶν. E. Chryſ. l. l.

αὐτῶν] — E. Chryſ. l. l.

εἰς αὐτοὺς] Sic Chryſ. 359. d. ſed 361. b., et εἰς τὸ συνέδριον, et vulgatum.

N. XXIII, [Ἀρχή.] Ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ συνε-
1. δρίῳ, εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ
2. ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ,
3. τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε ὁ παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· τύπτειν σε μέλλει ὁ θεὸς, τοῖχε κεκονιαμένε. καὶ σὺ κάθῃ κρί-
νων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν
4. κελεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;
5. ἔφη τε ὁ παῦλος· οὐκ ἤδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ· ἄρχοντα
6. τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. γνοὺς δὲ ὁ παῦλος, ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς φαρισαίου, περὶ ἐλπίδος καὶ ἀνα-
στάσεως

XXIII, 1. N. τῇ δ. τῆς ζ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἀτενίσας ὁ παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν.

XXIII, 1. ἡμέρας] ὥρας. E. Ita ſolum Wetſt. 7. et mei l. 13.

2. ἐπέταξε] ἐκέλευσε. E. Ex meis ſoli l. 13. Ex verſ. 3. Chryſ. IX, 359. e. τοῖς παρεστῶσιν, (forte περιεστῶσιν,) αὐτὸν ἐπέταξε (alii Cod. προσέταξε). Sed ἐπέταξεν iterum eſt 361. c.

6. φαρισαίου] φαρισαίων. E. Chryſ. bis vulgatum IX, 364. b. d. Tamen a Wetſt., ergo etiam ab Griesb., amanuenſi eius, pro φαρισαίων laudatur.

στάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ 7.
αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν Φα-
ρισαίων καὶ τῶν σαδδουκαίων· καὶ ἐσχίσθη
τὸ πλῆθος. σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι, 8.
μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε
πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφό-
τερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ 9.
ἀναστάντες * γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· οὐδὲν κα-
κὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ εἰ δὲ
πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεο-
μαχῶμεν. πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, 10.
εὐλαβη-

7. λαλήσαντος] λαλοῦντος t ἐιπόντος. E. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος. Chryſ. l. l.

καὶ τῶν σαδδουκαίων] — D. Mihi haec ſuſpecta videntur, quod in aliis Codd. incertam ſedem habent. Nam alii (τῶν) σαδδ. καὶ (τῶν) φαρισαίων habent.

8. σαδδουκαῖοι] v. notam γ. ad Orig. III, 367.

ἀμφότερα] cur ἀμφότερα; v. Chryſ. IX, 364. d. Prior explicatio vera, poſterior ficta et falſa. Miror, eam homini graeco excidiſſe. Apollon. Alexandr. edit. Sylburg. p. 49. ἐπὶ δυάδος ἐγνωσμένης τὸ ἀμφότεροι παραλαμβάνεται. Saepenumero Patres graeci nobiliſſimi contra linguam graecam interpretantur.

9. οἱ γραμμ. — φαρισαίων] τινὲς τῶν γρ. — φαρ. t τινὲς τῶν γραμματίων τῶν φαρ. t τινὲς τῶν φαρισαίων (γραμματέων) E. οἱ — v. P.

μέρους] γένους. E.

εἰ δὲ] + καὶ. E.

μὴ θεομαχῶμεν] — E. Servant iſta mei omnino omnes, in his etiam l. et 13. Habent plerique

apud

ἐυλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος, μὴ διασπασθῇ ὁ παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα * κατα-

apud Wetſt. et Birch. Montf. ad Chryſ. IX, 364. nota b. tradit, haec a quibusdam abeſſe. Iſtud *quibusdam* quam ſit criticum, per ſe apparet. Tres autem omnino Codices ad manus habuit. Diſerte haec interpretatur Chryſ. ibid. 365. a. Non nulli id translatum opinantur ex Act. 5, 39. Sed ibi legitur: *μή ποτε καὶ θεομάχοι ἐυρεθῆτε.* Mirum ergo eſſet, tot ſcribas ſine ulla varietate ex iſtis feciſſe, *μὴ θεομαχῶμεν.* Eadem probabilitate potuit transferri ex Xenoph. Oecon. 16, 3. *ἐπειδὰν μέντοι γνῷ τις, ὐυκέτι συμφέρει θεομαχεῖν.* Multa quidem in Actibus temere translata ſunt. Sed iſta omnia maximo conſenſu Codices, ut vidimus, arguunt. Hic pauci, et ſuſpecti, et infimi iſta omittunt. Sublatum credo, quod aliqui opinabantur, ita angelos inter deos referri. Sed id vanum eſt. Nam iſta: *εἰ δὲ — ἢ ἄγγελος*, commode explicari poſſunt de ſpiritu aut angelo, qui ex mandato *dei* locutus eſt. Ergo recte huic loco convenit *θεομαχεῖν*. Iſidori ſcholium ſenſu caret, niſi ita legatur, ut ego dixi, nimirum: *τὸ εἰ* (quod hic legitur) *ἦ* (non *ἤ*. ſcribae iſta confundunt.) *ἐστὶ, τουτέστιν ἦ* (non *ἢ*) *πνευμα.* Si quis vero legere velit *ἢ*, ante *πνεῦμα*, neceſſario delendum *δέ*. Iſidoro autem docendum erat, ubi *εἰ*, loco *ἦ*, vel etiam loco *ἢ* occurrat. Ammonii ſcholium, ſi quidem Ammonii eſt: nam nomina frequenter in catenis permutantur: ex parte legitur apud Chryſ. l. l. Id ipſum etiam dubium et obſcurum eſt. Similia reperi in Cod. Aug. 6. fol. *μζ*. pag. 2. ubi ante *νεῦσαι* excidit *ἐστι*. v. P. Si verum eſt, quod Montf. de Codd. Chryſ. monet, ſcilicet p. 364. abeſſe, *μὴ θεομαχῶμεν*, ipſe Chryſoſtomus, et Iſidoro, et Ammonio cuidam recentiori, aut alii cuivis ſcholiaſtae peca-

καταβῆναι καὶ ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. τῇ 11.
δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπε· θάρσει, παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ
Τέλος τῆς δ. εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. [Τέλος.]

ΛΔ. περὶ ἐπιβουλῆς μελετωμένης ὑπὸ Ἰουδαίων κατὰ παύλου καὶ μηνύσεως αὐτῆς πρὸς λυσίαν· ἐν ᾧ, ὅτι παρ-

occalionem dedit, ut iſtas argutas interponerent interpretationes. Vulgata ſaepius ex Chryſoſtomo atque adeo ex eius interpretationibus pendet. Ex vulgata vero interpretationes plures pendent. De Ammonii ſcholio alio, aeque docto, v. P. p. 342. au 24, 1.

10. ἐυλαβηθεὶς] φοβηθείς. E. Chryſ. IX, 365. a. Ecce rurſus adſunt illi Codd. Wetſt. cum comitatu paucorum aliorum. Praeſto eſt etiam meus l. et, quod praevidebam, antequam etiam iterum inſpexeram, 13. Nullus reliquorum meorum hic variat.

καταβὰν ἁρπάσαι] Ita Chryſ. l. l. 365. a. Rurſus meus l. et 13. ſunt a partibus Chryſoſtomi: ceteri omnes: καταβῆναι καὶ ἁρπάσαι.

ἄγειν] ἀπάγειν t ἀγαγεῖν. Chryſ. l. l. Vulgata hic non eſt pro ἀπάγειν, ſed pro κατάγειν. v. Wetſt.

11. παῦλε] — E. Rurſus ita illi Wetſteniani et meus 13. Conſulamus ergo Chryſ. Is ergo l. l. 365. c. rurſus omittit, et exhibet, εἶπεν αὐτῷ. Sed ulterius pergamus. Ergo 368. a. habet iſtud παῦλε. Vides ergo promtuarium variarum lectionum locupletiſſimum. Attingit etiam XI, 70. b. Ut ergo mille exemplis videmur doçuiſſe, Chryſoſtomus ne tum quidem ſibi conſtat, cum locum de induſtria interpretatur. Poenitet profecto, toties idem monere.

παρεπέμφθη ὁ παῦλος τῷ ἡγεμόνι εἰς τὴν καισάρειαν μετὰ στρατιωτῶν καὶ γραμμάτων.

12. γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν
Ἰουδαίων συστροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς,
λέγοντες, μήτε φαγεῖν, μήτε πιεῖν, ἕως οὗ
13. ἀποκτείνωσι τὸν παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους
τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν
14. πεποιηκότες. οἵτινες προσελθόντες τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον·
ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς, μηδε-
νὸς γεύσασθαι, ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
15. παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χι-
λιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ἄυριον αὐτὸν
καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγι-
νώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς
δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν
τοῦ

12. ποιήσ. — συστροφὴν] ποιήσαντες συστροφήν τινες τῶν Ἰουδαίων t ποιήσαντες συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι t ποιήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι συστροφήν. E. Ultimum Chryſ. l. l. 365. c.

λέγοντες] — E. Chryſ. l. l. et μὴ — μηδὲ, et ἀνέλωσι, loco ἀποκτείνωσιν. Vide Codd. Wetſt.

πεποιηκότες] ποιησάμενοι t ποιήσαντες. E.

14. ἀναθέματι] — E. ſemel vulg. ſemel, omiſſo ἀναθέματι, μὴ φαγεῖν, μηδὲ πιεῖν. Chryſ. l. l. 365. 368.

οὗ] ἂν. E.

15. ἐμφανίσατε κ. τ. λ.] ἐμφανήσατε (ſic) ἑαυτοὺς τῷ χιλ. ἐν τῷ συνεδρ. E. Chryſ. l. l. 365. d.

ὅπως κ. τ. λ.] ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑμᾶς t ὅπως αὐτὸν κατ. πρὸς ὑμᾶς. E. Sic Chryſ. l. l. 365. d. ſic, ſed κατ. αὐτόν. 368. c.

τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς 16.
ἀδελφῆς παύλου * τὸ ἔνεδρον, παραγενόμε-
νος, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν,
ἀπήγγειλε τῷ παύλῳ. προσκαλεσάμενος 17.
δὲ ὁ παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη·
τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χι-
λίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.
ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς 18.
τὸν χιλίαρχον, καί φησιν· ὁ δέσμιος παῦ-
λος προσκαλεσάμενός με, ἠρώτησε τοῦτον
τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι
λαλῆσαί σοι. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς 19.
αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ'
ἰδίαν, ἐπυνθάνετο· τί ἐστιν, ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖ-
λαί μοι; εἶπε δὲ· ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνεθεν- 20.
το τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέ-
δριον καταγάγῃς τὸν παῦλον, ὡς * μελ-
λόντων τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ
αὐτοῦ. σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνε- 21.
δρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους

τεσ-

16. τὴν ἐνέδραν] τὸ ἔνεδρον. Ita bis Chryſ. l. l. 365. e. 368. c. Sic omnes mei praeter l. et 13. Lectionaria carent hoc loco.

παρεμβολὴν] συναγωγήν. E. Wetſt. A. Laudo!

18. χιλίαρχον] poſt hoc Chryſ. l. l. 365. e. inculcat: καὶ ἐλθὼν ὁ ἑκατόνταρχος ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ λέγων· ὁ δέσμιος.

20. μέλλοντες] D. μέλλων t μέλλοντα E. μελλόντων. v. P.

περὶ αὐτοῦ] παρ' αὐτοῦ. E. Chryſ. l. l. 366. a.

τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, μήτε φαγεῖν, μήτε πιεῖν, ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας, μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι ταῦτα ἐνέφάνισας πρός με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων, εἶπεν· ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν παῦλον διασώσωσι πρὸς φήλικα τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· κλαύδιος λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι φήλικι χαίρειν. τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτὸν, μαθὼν, ὅτι ῥωμαῖός ἐστι. βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ· κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκα-

23. διακοσίους] + ἐν ὅπλοις t ἐνόπλους διακοσίους. E.
24. διασώσωσι] ἀγάγωσι. E. Chryſ. l. l. 367. b.
25. περιέχουσαν] ἔχουσαν. E. Non opus erat περί.
27. αὐτὸν, μαθὼν] αὐτὸν — E. Chryſ. l. l. 367. c.
28. γνῶναι] ἐπιγνῶναι. E. Vulgatum Chryſ. l. l.
κατήγαγον αὐτὸν] αὐτὸν — E. Vulg. Chryſ. l. l. 367. c. ib. d. κατήγ. αὐτὸν πρὸς αὐτούς.

ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπι- 30.
βουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα, μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρός σε· παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις, λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. ἔρρωσο. οἱ 31.
μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. τῇ 32.
δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισά- 33.
ρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.

ἀνα-

30. εἰς — ἔσεσθαι] ἔσεσθαι εἰς τὸν ἄνδρα, et ἐξ αὐτῶν, loco ἐξ ἀφῆς. E. Chryſ. l. l. 367. c.
ἔσεσθαι — ἔπεμψα] ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν ἔπεμψα t ſic, omiſſo μέλλειν. E. Plerique et probatiſſimi Codices conſentiunt in lectione vulgata, de qua tamen Beza non ſine cauſſa dubitavit, cum prorſus ſit ἀνακόλουθος et ἀσύντακτος. Interpretes graeci ſilent. Correctiones faciles et in promtu ſunt. Veluti, μηνυθέντος δέ μοι, ἐπιβουλὴν, μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς, τῆς εἰς — μελλούσης. Sed abſtinendum eſt a corrigendi temeritate. Poſt ἄνδρα ergo diſtinxi. Ita μέλλειν — Ἰουδαίων adduntur ἀπολύτως. Si ſatem, neglecto vocabulo ἐπιβουλῆς, ſcripſiſſet μέλλον, ut, intellecto τοῦτο, pro nominativo abſoluto haberi poſſet.
ἔρρωσο] t ἔρρωσθε. E.

31. διὰ τῆς] τῆς — E. Chryſ. l. l. 371. a.

33. ἀναδόντες] ἐπιδόντες. E.

34. ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπερωτήσας, ἐκ
ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυθόμενος, ὅτι
35. ἀπὸ κιλικίας· διακούσομαί σου, ἔφη,
ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται.
ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ * ἡρώδου
φυλάσσεσθαι.

AE. τερτύλλου περὶ παύλου κατηγορία, καὶ ἀπολογία
αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος.

XXIV, 1. Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιε-
ρεὺς ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ
ῥήτορος τερτύλλου τινὸς, οἵτινες ἐνεφάνισαν
2. τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ παύλου. κληθέν-
τος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ τέρτυλ-
3. λος, λέγων· πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες
διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ
ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ
τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε
4. φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ
μὴ

34. ὁ ἡγεμὼν] —. Chryſ. ib. 371. b.

35. τοῦ ἡρώδου] τοῦ —. Et Chryſ. ibid.

XXIV. 1. τῶν πρεσβυτέρων] πρεσβυτέρων τινῶν t τῶν — E. Chryſ. l. l. 371. c. τῶν omittit.

ἐνεφάνισαν] ἐνεφάνησαν. E. Chryſ. l. l. id eſt, ἐμφανεῖς ἐγένοντο, ἐνετύγχανον. Vulgata lat. *adierunt*. Theophylactus ſua ex Ammonio hauſit. v. P. pag. 342. Is autem ſupplet: διδασκαλικὴν (i. e. δικανικόν.) χάρτην, quo tamen non eſt opus. Ergo legit ἐνεφάνισαν.

3. κατορθωμάτων] διορθωμάτων. E. Chryſ. l. l. 371. c. vulgatum.

μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, καὶ 5. κινοῦντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως· ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπεί- 6. ρασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, καὶ κατὰ

5. στάσιν] στάσεις. E. Chryſ. 371. e. 372. a. Tractat autem haec et proxima a pag. 371. ad 374.

6. ἐκρατήσαμεν ad 8. πάντων τούτων] ἐκρατήσαμεν· παρ' οὗ δυνήσῃ (καὶ) αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων, omiſſis mediis. Ex quatuor, quos poſtea examinavi, duo omittunt 15. et 16. Omittit etiam Monachienſis 21. De Lectionariis ſeu Praxapoſtolis v. P. Pſeudo-Theophylactus et Pſeudo-Oecumenius hic prorſus ſilent in interpretatione. Chryſ. l. l. 372. a. b. ſingula horum interpretatur atque ita quidem, ut nulla ſuſpicio videatur locum habere, tanquam haec ab ipſo ſint illata. Repetit etiam 373. e. 374. Credo, haec a non nullis ſublata eſſe, partim, quod credebant, Iudaeos nec ita imprudentes, nec ita audaces eſſe potuiſſe, ut ipſum Lyſiam accuſarent: partim, quod verſ. 8. παρ' οὗ, ſine ullo dubio ad Paullum referenda ſunt, ut etiam Chryſ. (374. b.) accepit. Cum vero ita oratio a Paulo ad Lyſiam, et rurſus a Lyſia ad Paulum flecteretur, ea, quae media erant, ut temere interpoſita, excludebant. Varietates, ut arbitror, plures eſſent huius loci, ſi aliunde illatus eſſet. Notabile quoque eſt, quod mei l. et 13. hic diſſentiunt. Ille habet, hic omittit. Aliqui opinati ſunt, haec illata eſſe vel ex 23, 10. vel ex 23, 27. Sed illi loci nimis ſunt diſſimiles.

κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν * κρί-
7. ναι. παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος,
μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν
8. ἀπήγαγε, κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐ-
τοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς
ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι,
9. ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. * συνεπέ-
θεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα
10. οὕτως ἔχειν. ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύ-
σαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολ-
λῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ
ἐπιστάμενος, εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ
11. ἀπολογοῦμαι· δυναμένου σου γνῶναι, ὅτι
οὐ

κρίνειν] κρίναι vel κρῖναι. (In his enim variant Codd. ut in κρίμα et κρῖμα.) Sic et Chryſ. l. l. 371. e. 372. a. 373. e.

8. ἐπὶ σὲ] ἐπὶ σοῦ. D. Sic et Chryſ. 371. e.

δυνήσῃ] δύνασαι. E. Chryſ. 371. e. 372. b. 374. a. b. In iisdem locis habet, et ἐπιγνῶναι, et γνῶναι.

9. συνέθεντο] συνεπέθεντο. Et Chryſ. 372. b. 374. b. Mei omnes excepto Cod. 16. Vulgata inepte: *adiecerunt* quod eſt προσέθηκαν. συνέθεντο. Συντίθεσθαι eſt *aſſentiri*: συνεπιτίθεσθαι eſt *ſimul in aliquem invehi, aggredi, inſidiari.*

10. κριτὴν] + δίκαιον. D. Chryſ. 372. c. ubi etiam explicat, mox, ἐν τῷ, et d., omiſſo δίκαιον. Rurſus δίκαιον reiicit poſt ἐπισάμενος, idque urget 374. b. Ex quatuor Codd., quos poſtea adhibui, tres non agnoſcunt. Eſt haec homiletica Chryſoſtomi lectio.

εὐθυμότερον] ἐυθύμως. E.

11. γνῶναι] ἐπιγνῶναι. D.

οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι * δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ 12.
οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ ἔυρόν με πρός τινα διαλεγόμενον, ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. οὔτε παραστῆσαί * με δύνανται, 13.
περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ 14.
δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν, ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρώῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ * τοῖς προφήταις γεγραμμένοις· ἐλπίδα

ἡμέραι ἢ] ἢ —.

12. ἐπισύστασιν] ἐπίστασιν. E. Codices infimi, omiſſis per incogitantiam aliquot litteris. Chryſ. 372. c. e. ὄχλων, ac ſemel, οὔτε ἐν τῇ πόλει — τῇ συναγωγῇ.

13. παραστῆσαι] + με a. + με νῦν t + μοι t + σοι (νῦν) t + νῦν. E. Poſtremum addit Chryſ. IX, 372. c. Ex quatuor poſtea examinatis unus με ſolum addit. Id inter reliquas appendices plurium Codd. auctoritate nititur. Παραστῆσαι, intellecto λόγῳ, quod ſaepe omittitur, per ſe notat, *idoneis et iuſtis argumentis demonſtrare*. Με redundat, ac non, niſi intellecto ἔνοχον ὄντα, defendi poteſt. Sed iſti ſcriptores non ita ſunt diligentes. Chryſoſtomus, ut arbitror, reperiebat με, et in eius locum inculcabat νῦν.

δύνανται] + σοι. E.

14. καὶ ἐν τοῖς] καὶ τοῖς ἐν τοῖς t ἐν τοῖς — E. ἐν —. Duplex eſt conſtructio, ut ſaepe alibi, τοῖς γεγραμ. κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις. Chryſ. IX, 373. a. κατὰ νόμον καὶ ἐν τοῖς, et 374. c. κατὰ νόμον. Κατὰ νόμον ne quidem Graecum eſt. Intelli-

15. ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ
οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσε-
16. σθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν
τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδη-
σιν * ἔχων πρὸς * τε τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀν-
17. θρώπους διαπαντός. δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων
παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ
18. ἔθνος μου καὶ προσφοράς. ἐν οἷς εὗρόν
με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου,
οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας
19. Ἰουδαῖοι· οὓς * δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, καὶ
κατη-

telligitur enim lex Mosaica cum ceteris libris V. Test. exceptis prophetis. Κατὰ νόμον γεγραμμένα, sunt ἐνομῶς γεγραμμένα, quod non est huius loci. Puerile est ignorare, τοῦτό μοι γέγραπται notare, *hoc a me scriptum est.*

15. νεκρῶν] — Scilicet Chrys. IX, 373. a. νεκρῶν et οὗτοι omittit. Meorum nullus omnino omittit.

16. δὲ] καὶ t δὲ καί. E. Chrys. l. l.
ἔχειν] ἔχων. Chrys. bis. 373. 375.
πρὸς] + τε. Chrys. ll. ll. ita, et semel, καὶ πρὸς τούς.

17. παρεγενόμην] reiicitur post ἔθνος μου. E. Vulg. Chrys. 373. Tamen etiam sic transponit 415. a. Hunc locum ergo variarum lectionum venatores indagarunt *odora canum vi.*

18. ἐν οἷς] ἐν ἅις. E. Bis οἷς Chrys. 373. Ex meis solus l. Casu fortasse, aut per negligentiam. Ceteri non intelligebat, ἐν οἷς esse, *in quo negotio, quo officio fungentem invenerunt me.* v. 26, 12.
τινὲς] + τῶν t + δὲ τῶν t + δέ. E.

19. ἔδει] δεῖ. Lenius et humanius est, ἔδει· δεῖ est eius, qui iure suo, quae iusta sunt, postulat. Grae-

citas

κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρός με· ἢ αὐτοὶ 20.
δυτοι εἰπάτωσαν, * τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκη-
μα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ἢ περὶ 21.
μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν
αὐτοῖς· ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. ἀκούσας δὲ 22.
ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς, ἀκρι-
βέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών·
ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, διαγνώ-
σομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. διατάξάμενός τε 23.
τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν παῦλον,
ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν
ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐ-
τῷ.

citas utroque modo conſtat. Sed εἴδει mox poſtulabat etiam ἔιχον, poſt δεῖ poteſt eſſe, vel ἔχουσι, vel ἔχοιεν. Chryſ. optionem dat. Nam IX, 373. b. habet εἴδει. 374. d. δεῖ. Ath. I, 156. εἴδει τοὺς ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαίους ἐπὶ σοῦ — ἔχοιεν.

29. εἴ τι] τί.

22. ἀκούσας — αὐτοὺς] ἀνεβάλλετο (ἀνεβάλετο) δὲ αὐτοὺς ὁ φῆλιξ. E. Chryſ. IX, 379. a. b. ἀνεβάλετο δὲ ὁ φῆλιξ αὐτοὺς, in principio homiliae, ubi iſta, ἀκούσας δὲ ταῦτα aliena et obſcura fuiſſent. Iſtud ταῦτα enim in proxime antecedente homilia interpretatus fuerat. Nullus omnino meorum praetermittit praeter l. qui ſolus etiam ἀκριβέστερον repetit, ante διαγνώσομαι. Vide hic 26, 30.

23. τε τῷ] τε — E.

τὸν παῦλον] αὐτόν. E.

προσέρχεσθαι] — E.

24. τῷ. μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος
ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,
οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον,
καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πί-
25. στεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιο-
σύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος
τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος
ὁ Φῆλιξ, ἀπεκρίθη· τὸ νῦν ἔχον πορεύου·
καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε.
26. ἅμα * καὶ ἐλπίζων, ὅτι χρήματα δοθήσε-
ται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐ-
τόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμ-
πόμενος, ὡμίλει αὐτῷ.

ΔΖ.

24. τῇ γυναικὶ αὐτοῦ] αὐτοῦ — A. τῇ ἰδίᾳ γυναικί. E. Alii ergo ἰδίᾳ, alii αὐτοῦ addiderunt, alii etiam utrumque.

χριστόν] + Ἰησοῦν. E.

25. τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι] ἔσεσθαι — E. Semel vulg. Chryſ. IX, 379. d. ſemel ib. e. τὸν μέλλοντος κρίματος ἔσεσθαι. Attingit XI, 64.

μεταλαβὼν] λαβὼν τ παραλαβών. E. μεταλ. et λαβὼν Chryſ. IX, 379. d. 382. b. Μεταλαβεῖν tam cum acc. quam cum gen. occurrit.

26. δὲ καὶ] δὲ —

ἐλπίζων] Sic, et mox προσδεχῶν. Chryſ. IX, 379, d. bis. Commodiores criticos, quam Patres graecos, non inveni. Quidlibet cuilibet permitunt legere.

ὅπως λύσῃ αὐτὸν] ἵνα ἀπολύσῃ αὐτὸν τ —. Praetermittit ſecundo loco Chryſ. II. II.

ὡμίλει] διελέγετο. E. Id in nullo meorum reperi. Sed nec Birch. Graeci facile iſta permutant.

ΛΖ. περὶ τῆς Φήλικος διαδοχῆς καὶ τῆς Φήστου προαγωγῆς, τῆς τε ἐπ' αὐτοῦ ἀναρρίσεως παύλου καὶ ἐφέσεως.

['Αρχή.] διετίας δὲ πληρωθείσης, ἔλαβε 27. N.
διάδοχον ὁ Φῆλιξ πόρκιον Φῆστον· θέλων τε
χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆ-
λιξ, κατέλιπε τὸν παῦλον δεδεμένον.
Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς XXV, 1.
ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ καισα-
ρείας. ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς 2.
καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ παύ-
λου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι 3.
χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται
αὐτὸν

XXIV, 27.—XXVI, 32. N. Ἐν τισι. τῃ ε. τῆς ζ. ἐβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. μεταπεμψάμενος τὸν παῦλον Φῆλιξ ὁ ἡγεμὼν, ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. διετίας.

27. θέλων τε] θέλων δέ. E.

χάριτας] χάριν. E. δὲ et χάριν. Chryſ. IX, 380. b. Ex 25, 9. ubi contra Wetſt. A. intulit χάριτα.

XXV. 2. ἐνεφάνισαν] ἐνεφάνησαν. E. Hic vulgatum habet Chryſ. IX, 380. b. 382. c. ac ſemel τε, loco δέ.

ὁ ἀρχιερεὺς] οἱ ἀρχιερεῖς. E. Chryſ. IX, 380. b. οἱ ἀρχιερεῖς οἱ. 382. c. ὁ, τε ἀρχιερεὺς καὶ οἱ.

3. κατ'] παρ'. E. Chryſ. l. l. 380. c. mox idem ἔνδεον, ut ſupra.

ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ] ἄτοπον ἐν τῷ ἀνδρὶ (τούτῳ) τ ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ ἄτοπον. E. ἄτοπον non agnoſcit Chryſ. l. l. 380. c. Incerta ſedes ſuſpectum reddit τὸ ἄτοπον. Facile intelligi poterat ἔγκλημα et alia ſimilia. Placuit quibusdam ἄτοπον, ex locis

αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνε-
4. λεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν
Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν
Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκ-
5. πορεύεσθαι. οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησὶ,
συγκαταβάντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τού-
6. τῳ, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. διατρίψας
δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, κα-
ταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθί-
σας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον
7. ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, πε-
ριέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκό-
τες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα
φέρον-

cis ſimilibus. Ex quatuor poſtremo examinatis ſolus 13. habet ἄτοπον. Duo apud Weſt. id. habent, loco τούτῳ, ex *emendatione*. Immo, ex *corruptione*.

6. πλείους ἢ δέκα] οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα. E. Ex meis ſoli 1. et 13. Semel vulg. ſemel πλείους ἢ abeſt. Chryſ. IX, 380. c. 382. d. Redolent iſta Origenem, cuius tamen in Actus commenta interciderunt. Ex traditione vetulanum id, ut alia plura hiſtorica, genealogica et geographica acceperat. Codices non nulli graeci hic interpolati ſunt ex vulgata latina. Vix tamen id convenire videtur in meum 13. multo vero minus in 1. Ad illud etiam addendendum. Ex non nullis pro δέκα laudatur ὀκτὼ, hoc eſt, ι et η. Quid, ſi utraque lectio, interpoſito ἢ, deinde iuncta ſit?

7. περιέστησαν] + αὐτῷ t αὐτόν. E.

αἰτιάματα] αἰτιώματα. E. Ita editur etiam apud Chryſ. IX, 380. d. αἰτίαμα apud Aeſchylum et Plutarchum legi. αἰτίωμα, nullibi. Forte in mente habuerunt τὰ αἰτιώμενα.

φέροντες κατὰ τοῦ παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον
ἀποδεῖξαι· ἀπολογουμένου αὐτοῦ, ὅτι 8.
οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων, οὔτε εἰς
τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς καίσαρά τι ἥμαρτον.
ὁ φῆστος δὲ τοῖς ἰουδαίοις θέλων χάριν κα- 9.
ταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ εἶπε·
θέλεις εἰς ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ
τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; εἶπε δὲ ὁ 10.
παῦλος· ἐπὶ τοῦ βήματος καίσαρος ἑστώς
εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι· ἰουδαίους οὐδὲν
ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.
εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου πέ- 11.
πραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν·
εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν, ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου,
οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι, καί-

σαρα

φέροντες κατὰ] καταφέροντες. E.

8. τι ἥμαρτον] τι — E.

9. κρίνεσθαι] κριθῆναι. E.

ἐπ'] ὑπ'. D. ἐπ' et ὑπ'. Chryſ. IX, 380. d. 383. a.

11. γὰρ] οὖν. E. Utrumque pro more ſuo. Chryſ. l. l. 380. e. 383. c. et ſecundo loco, ἢ ἄξιον. Ergo καὶ et ἤ. Wetſtenius Chryſoſtomum fere ſemper pro alterutro ſolum laudat. Ergo etiam Griesbachius. Ex Chryſoſtomo contra meliores Codices nihil efficitur. Merito maximi facio Chryſoſtomum, propter facundiam haud vulgarem, propter excellens ingenium, propter ſenſum acerrimum honeſti et veri; in re critica autem, mihi quidem, in nullo numero videtur eſſe.

τὸ ἀποθανεῖν] τοῦ ἀποθανεῖν. D. Forte hoc a pluribus, tanquam manifeſtum vitium, non notatum eſt.

12. σαρα ἐπικαλοῦμαι. πότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη· καίσαρα ἐπικέκλησαι; ἐπὶ καίσαρα πορεύσῃ.

ΛΖ. ἀγρίππα καὶ βερνίκης παρουσία καὶ πεῦσις τῶν κατὰ παῦλον ἐν ᾧ. παύλου ἀπολογία ἐπ' αὐτῶν, περὶ τῆς ἐν ἰόμῃ θρησκείας αὐτοῦ καὶ κλήσεως εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ ἰουδαίους ὁ παῦλος, ἀγρίππας ἔφη τῷ φήστῳ.

NA. 13. ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, [Ἀρχή.] ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ βερνίκη κατήντησαν εἰς καισάρειαν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆ-
14. στον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον, λέγων· ἀνήρ τις ἐστὶ καταλελειμμέ-
15. νος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων,
16. αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην. πρὸς οὓς ἀπε-

XXV, 13. NA. τῇ s. τῆς ζ. ἰβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ βερνίκη.

12. συμβουλίου.] Chryſ. IX, 383. d. explicat, μετὰ τῶν κατηγόρων, ignarus mor[illegible] Romanorum.

13. ἀσπασόμενοι] ἀσπασάμενοι. D. v. P. Forte ergo eum prius Hieroſolymis convenerant, ac lic ad eum Caeſaream pergebant.

14. διέτριβον] διέτριβεν. D. Nimirum rex cum coniuge. In uno tantum id poſtea inveni.

15. ἐνεφάνισαν] ἐνεφάνησαν t ἀνεφάνισαν. E. Sic Chryſ. IX, 381. b. ſed ib. d. ἐνεφάνισαν.

δίκην] κατὰδίκην. E. Ita correctum, quia mos eſt: οὐκ ἔθος ἑωμαίοις χαρίζεσθαι κ. τ. λ.. Primo,

ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος ῥωμαίοις χα-
ρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν
ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι
τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λά-
βοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. συνελθόντων 17.
οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιη-
σάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήμα-
τος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα. περὶ 18.
οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν
ἐπέφερον, ὧν ὑπενόουν ἐγώ. ζητήματα δέ 19.
τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον
πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος,
Τέλος τῆς 1. ὃν ἔφασκεν ὁ παῦλος ζῆν. [Τέλος.] ἀπο- 20.
ρούμενος δὲ ἐγὼ * τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,
ἔλεγον

mo, saepe in N. Test. δίκη, est καταδίκη, ut κρίμα, est κατάκριμα. Deinde δίκη h. l. potest etiam esse ἐκδίκησις. Vana ergo est correctio.

16. ῥωμαίοις — τινα] ῥωμαίους — τινι. E.

εἰς ἀπώλειαν] — E. Ath. I, 156. Pro hoc laudatur etiam Vulgata. Sed ea non habet *donare*, sed *damnare*. Bis vulgatum Chrys. IX, 381. c. e. ubi deinceps edit: χαρίζεσθαι ἁπλῶς, id est, ἀνεξετάστως, ἀκρίτως. Forte hoc moti sunt aliqui, ut ista omitterent.

18. ἐπίφερον] ἔφερον t ὑπίφερον. E.

ὑπενόων ἐγὼ] + πονηρῶν t + πονηρόν. E. Posterius prorsus ineptum.

20. ἐγὼ ἔις] ἔις —. Vide mox. Intelligitur κατὰ, quod, notum est.

τὴν περὶ] περὶ τήν. E. Sic Chrys. IX, 381. c. ἐγὼ περὶ τὴν τούτου. ib. e. sic, sed τούτων. 384. b. ἐγὼ ἔις τὴν περὶ τούτων. Nonne ergo auctoritate Chrys. quidlibet probare licet?

ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς ἱερουσα-
21. λὴμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ
δὲ παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν
εἰς τὴν τοῦ σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα
τηρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς
22. καίσαρα. ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν φῆστον
ἔφη· ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀκοῦσαι· ὁ δέ· ἄυριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.
23. τῇ οὖν ἐπαύριον, ἐλθόντος τοῦ ἀγρίππα καὶ
τῆς βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ
εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τοῖς
χιλιάρχοις, καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν
οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ
24. φήστου, ἤχθη ὁ παῦλος. καί φησιν ὁ
φῆστος· ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ
συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον,
περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων ἐνέτυ-
χόν μοι ἔν τε ἱεροσολήμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπι-
25. βοῶντες, μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ
δὲ καταλαβόμενος, μηδὲν ἄξιον θανάτου
αὐτὸν

21. πέμψω] ἀναπέμψω. E. Chryſ. 381. d. ἕως ἂν πέμψω.

23. οὖσι τῆς] οὖσι — E. Poterat abeſſe. Habet et omittit. Chryſ. 387. d. e.

24. πᾶν] ἅπαν t — E. Chryſ. 382. d. omittit, habet 388. a.

ἐνέτυχον] ἐνέτυχε. E. Vulgatum, ſed ſemel etiam, συνέτυχον. Chryſ. 388. a. 391. c.

25. καταλαβόμενος] καταλαβόμην. E.

αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν σεβαστὸν, ἔκρινα πέμπειν αὐτὸν, περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι 26.
τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ ἀγρίππα, ὅπως, τῆς ἀνακρίσεως γενομένης, σχῶ τι γράψαι. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, 27.
πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι. [Ἀρχή.] Ἀγρίππας δὲ XXVI,
πρὸς τὸν παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ NA.
σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ παῦλος ἀπελογεῖτο,
Ὑπέρβα εἰς τὸ τῶν ἁγίων. ἐκτείνας τὴν χεῖρα. [Ὑπέρβα.] περὶ 2.
πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰουδαίων, βασιλεῦ ἀγρίππα, ἡγημαι ἐμαυτὸν μακάριον
* ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον· μάλιστα γνώστην ὄντά σε πάντων τῶν 3.
κατὰ

XXVI, 1. NA. μαΐου κα. τῶν ἁγίων βασιλέων κωνσταντίνου καὶ ἑλένης· ἐ. τ. ἡ. ἐ. ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς τῷ παύλῳ· [πρὸς τὸν παῦλον.] ἔφη· ἐπιτρέπεταί [ἐπιτέτραπταί.]
καὶ αὐτοῦ δὲ] καὶ — E.
26. κυρίῳ] + μου E.
27. δοκεῖ] Chryſ. ſemel, δοκεῖ εἶναι. IX, 388. b.

XXVI, 1. ὑπὲρ] περί. E. Sic alibi.
2. ἐμαυτὸν] ἑαυτόν. E. Per ſe ferri poſſit.
μέλλων ἀπολ. ἐπὶ σοῦ σήμ.] ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον. Et Chryſ. 388 d. ſed 391. d. μέλλων ἐπὶ σοῦ ἀπολογεῖσθαι, omiſſo σήμερον.
3. μάλιστα] diverſis in locis hic aliqui inculcant, vel ἐπισάμενος, vel εἰδώς. v. P. Ex 24, 10.
πάντων] — E.

κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί
4. μου. τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει
μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰου-
5. δαῖοι· προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φα-
6. ρισαῖος· καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς
πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ
7. θεοῦ, ἕστηκα κρινόμενος· εἰς ἣν τὸ δωδε-
κάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς
ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ ἀγρίππα,
8. ὑπὸ * Ἰουδαίων. τί ἄπιστον κρίνεται παρ'
9. ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; ἐγὼ μὲν
οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι·
10. ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ πολλοὺς
τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν
παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών· ἀναι-
11. ρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον. καὶ
κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις
τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν·

πε-

6. πατέρας] + ἡμῶν. E. Chryſ. 389. a.
ἕστηκα κρινόμενος] ἕστηκα κατακρινόμενος. E. Hoc non notatum reperi.
7. ὑπὸ τῶν] τῶν —
10. ἐγὼ] + ἐν. E.

περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. ἐν οἷς καὶ 12.
Ἄρξου τῶν ἁγίων. [Ἄρξου.] πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν 13.
εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. πάντων 14.
δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με, καὶ λέγουσαν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ· σαοὺλ, σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπον· τίς εἶ κύριε; ὁ 15.
δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας 16.
σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα, ὧν τε εἶδες, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι· ἐξαιρούμε- 17.
νός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς * ἐγώ σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς 18.
αὐτῶν,

XXVI, 12. NB. Ἐν τινι καὶ τοῦτο τὸ ἀνάγνωσμα ἦν ἐν· ἐ. τ. ὑ. ἐ. πορευόμενος.

11. περισσῶς] περισσοτέρως. E.

12. ἐν οἷς καὶ] καὶ — E.

14. ἤκουσα — λέγουσαν] ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι ι ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρός με ι ἤκουσα φωνῆς λαλούσης πρός με καὶ λεγούσης. E. Varietates sunt ex 9, 4. 22, 7. v. P. Ex quatuor postea examinatis tres habent vulgatum.

17. νῦν] ἐγώ. Sic et postea reperi. Et Chrys. IX, 390. a.

ἀποστέλλω] ἀποστελῶ ι ἐξαποστέλλω ι ἐξαποστελῶ. E.

αὐτῶν, τοῦ * ἀποστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς
φῶς, καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν
θεὸν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν,
καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις, πίστει τῇ
19. εἰς ἐμέ. ὅθεν, βασιλεῦ ἀγρίππα, οὐκ
ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ·
20. ἀλλὰ τοῖς ἐν δαμασκῷ πρῶτον καὶ ἱεροσο-
λύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς ἰου-
δαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπήγγελλον με-
τανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν, ἄξια
τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. [Τέλος.] Τίλος τῶν βασιλέων.
21. ἕνεκα τούτων με οἱ ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι
ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.
22. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ,
ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα, μαρτυ-
ρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς
λέγων

18. ἐπιστρέψαι] ὑποστρέψαι D. t ἀποστρέψαι. A. Bis ἀποστρέψαι. Chryſ. l. l. 390. a. et τοῦ ἀνοῖξαι — καὶ (loco τοῦ) ἀποστρέψαι. Ἀποστρέψαι poſtea in quatuor inveni. ἐπιστρέψαι forte eſt ex verſ. 20. tamen ἐπιστρέψαι laudat et repetit Clem. Alex. 315. in edit. Pariſ. et Oxon. ſed nec Sylb. nec Pott. idoneis Codd. inſtructi fuerunt.

ἡγιασμένοις] ἡγαπημένοις. E.

20. πρῶτον καὶ] + ἐν. E.

ἀπήγγελλον] ἀπαγγέλλω A. t ἀπαγγέλλων D. t κατήγγελλον. E. Ἀπαγγέλλω. Chryſ. 390. b.

21. ἐν] ὄντα ἐν. E.

διαχειρίσασθαι] διαχειρίζεσθαι. E.

22. παρὰ] ἀπό. E.

μαρτυρούμενος] μαρτυρόμενος. A.

λέγων, ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελ-
λόντων γίνεσθαι, καὶ μωυσῆς· εἰ παθητὸς 23.
ὁ χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν
φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ
τοῖς ἔθνεσι. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμέ- 24.
νου, ὁ φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη· μαίνῃ
παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς
μανίαν περιτρέπει. ὁ δὲ· οὐ μαίνομαί, 25.
φησι, κράτιστε φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας καὶ
σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ἐπί- 26.
στασται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς
ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν
γάρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν·
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.
πιστεύεις, βασιλεῦ ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; 27.
οἶδα, ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς 28.
τὸν παῦλον ἔφη· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χρι-
στιανὸν γενέσθαι. ὁ δὲ παῦλος εἶπεν· εὐ- 29.
ξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ, καὶ ἐν
πολλῷ

23. τῷ λαῷ] τῷ τε λαῷ t ἐν τῷ τε λαῷ. E. Secundum et tertium Chryſ. IX, 390. c. 393. b. Poſt hunc verſum 390. c. Chryſoſtomus ita infert: ἀλλὰ οὐδὲ νῦν ἀφίσταμαι, et, ἀπὸ γὰρ προφητῶν ἰσχυρίζομαι, aeſi haec ſint verba contextus. Verum hoc in uſu habet, ut ſaepius ſua verba pro apoſtolorum verbis interpretetur atque adeo urgeat.

24. ἀπολογουμένου] διαλεγομένου. E. Chryſ. 390. d.

25. ὁ δὲ] + παῦλος. E. Chryſ. IX, 390. d. interrogat: τί οὖν ὁ παῦλος;

29. καὶ ἐν ὀλίγῳ] Sic, et ἐν ἐν ὀλίγῳ, editum apud Chryſ.

πολλῷ, οὐ μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους, οἵοιος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσ-
30. μῶν τούτων. καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥτε Βερ-
31. νίκη, καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσ-
32. μῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ * ἐπικέκλητο καίσαρα. [Τέλος.]

Τέλος ἔν-
ΑΗ. τισι. Περίσ-
κειται δὲ ἐν
ἐνί· καὶ οὕ-
τως ἔχειν
αὐτὸν ὁ ἡγε-
μὼν ἀπα-
πίμψαι
καίσαρι.

Chryſ. 391. Sed ουκ vitioſum videtur. explicat enim παρὰ μικρόν. Scilicet καὶ et ουκ in editione per ſiglas expreſſa ſunt. Eſt ergo confuſio typothetae.

πολλῷ] μεγάλῳ. E.

30. καὶ ταῦτα — ἀνέστη ὁ] ἀνέστη τε ὁ t ἀνέστη δὲ ὁ. E. Scilicet Chryſ. in homilia LII. ubi ſuperiora explicat, hunc verſum prorſus non addit, Sed in principio hom. LIII. ubi iſta aliena erant, exhibet: ἀνέστη δὲ ὁ. Exemplum prorſus ſimile notavi ad 24, 22. Vide etiam 28, 16. Qui vero Codices ex meis hic aberrant a vero? Moſq. h. qui ſcholia et in his Chryſoſtomi ſimul etiam, exhibet, et l. qui haud raro aberrat. Qui vero ex Wetſtenianis hic corrupti ſunt? A. 13, 14, 17. 36. 40. Item verſiones, Vulgata latina, Syr. Copt. Aethiop. Apud Birg. Vat. 1209. ſeu B. et fidelis ſatelles, vel etiam dux eius Vat. 367. Neminem ergo fallit Chryſ.

32. ἐπικέκλητο] ἐπικέκλητο. A.

καίσαρα] Hic unus ex meis addit: οὕτως ἔχειν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν ἀπαπίμψαι καίσαρι. Speciem habent

ΑΗ. πλοῦς παύλου ἐπὶ ῥώμην, κινδύνων τε πλείστων καὶ μιγίστων ἔμπλεως· ἐν ᾧ, παραίνεσις παύλου πρὸς τοὺς σὺν αὐτῷ περὶ ἐλπίδος σωτηρίας· ναυάγιον παύλου, ὅπως τε διεσώθησαν εἰς μελίτην τὴν νῆσον, καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ ὁ παῦλος ἐθαυματούργησεν.

[Ἀρχή.] Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς XXVII,
εἰς τὴν ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε παῦλον 1. NB.
καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ,
ὀνόματι ἰουλίῳ, * σπείρας σεβαςῆς. ἐπι- 2.
βάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυττηνῷ, μέλλοντες
πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν τόπους, ἀνήχ-
θημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν ἀριςάρχου μακεδόνος
θεσ-

XXVII, 1. NB. τῇ παρασκευῇ τῆς ζ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ὡς ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν [ἡμᾶς] τοὺς περὶ τὸν παῦλον εἰς τὴν ἰταλίαν.

bent clauſulae lectionis eccleſiaſticae, quae in hoc Codice notantur. Nullam tamen equidem lectionem eccleſiaſticam inveni, quae hic verſu 32. terminaretur.

XXVII. 1. ἡμᾶς] τοὺς περὶ τὸν παῦλον. E. ἡμᾶς ſervant etiam quatuor poſt examinati, tametſi duo notent lect. eccleſ.

παρεδίδουν] παρεδίδου. E. Solus 13. ex meis. Παρεδίδουν, nimirum, οἱ δεσμοφύλακες.

2. ἀδραμυττηνῷ] ἀδραμυττινῷ t ἀδραμυτηνῷ. Vide ad Polyaen. pag. 657.

μέλλοντες] μέλλοντι D. t. μέλλοντος. E. Loco μέλλοντα, in priore editione mea corrigendum μέλλοντι, quod vel ex Millii ſententia intelligitur. In uno hic inveni etiam μέλλοντ, et ο, ſupra τ, quod eſt μέλλοντος.

πλεῖν] + ἐις t. + ἐπί. E. Diſſenſus corruptionem prodit, ut plerumque in eiusmodi locis.

3. Θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθη-
μεν εἰς σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ ἰούλιος
τῷ παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς
τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν.
4. κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν
κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.
5. τό, τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν κιλικίαν καὶ
παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
6. μύρα τῆς λυκίας. κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόν-
ταρχος πλοῖον ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν
7. ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν
ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ
μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν κνίδον, μὴ προσ-
εῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν
8. τὴν κρήτην κατὰ σαλμώνην· μόλις τε
παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον
τινὰ καλούμενον καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς
ἦν

3. τῇ τε] τῇ δέ. E.

ἐπέτρεψε] ἐκέλευσε. E. Solus l. ex meis. Idem mox cum aliquibus, πορευθέντι. E.

5. κατήλθομεν] κατήχθημεν. E.

μύρα] μῦρα. A. σμύρναν t λύστρα. E. Hieronymus ex imitatione Origenis, aut ex Origene ipso hic turbas dedit, ut in aliis nominibus propriis v. Wetst. Sabat. et vers. 8. Semel decretum erat Origeni et Hieronymo, nullum nomen proprium intactum relinquere. Miror, cur non etiam nomina Apostolorum mutarint. Immo vero haec quoque tentarunt.

λυκίας] κυλικίας. E.

6. ἐνεβίβασεν] ἀνεβίβασεν. A.

τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ 22.
τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ
γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσαι ἐξ ὑμῶν, πλὴν
τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι * ταύτῃ τῇ 23.
νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμὶ, ᾧ καὶ λα-
τρεύω, λέγων· μὴ φοβοῦ, παῦλε· καίσαρί 24.
σε δεῖ παρασῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισαί σοι
ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ, 25.
ὅτι οὕτως ἔσαι, καθ' ὃν τρόπον λελάληταί
μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 26.
ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, δια- 27.
φερομένων ὑμῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον
τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν
τινὰ αὐτοῖς χώραν, καὶ βολίσαντες, εὗρον 28.
ὀργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διασήσαντες, καὶ
πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέν-
τε· φοβούμενοί τε, μήπως εἰς τραχεῖς 29.
τόπους * ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες
ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέ-
σθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν 30.
ἐκ

22. οὐδεμία] οὐδεμιᾶς. E.

23. τῇ νυκτὶ ταύτῃ] ταύτῃ τῇ νυκτί.

27. προσάγειν] Vat. 1209. προσανέχειν. Per ſe non abſurde. ἀνέχειν quid notet, conſtat. Scilicet h. l. idem eſt, quod ἀνακύπτειν, ἐξέχειν. πρὸς vicinitatem indicat.

29. μήπως εἰς] μήπου κατά. E.
ἐκπέσωσιν] ἐκπέσωμεν.

ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,
31. εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
32. πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς
33. σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν
34. προσλαβόμενοι· διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς, προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.
35. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
36. σας ἤρξατο ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
37. ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ,
38. διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς,

31. ἐὰν μὴ κ. τ. λ.] Ita Chryſ. IX, 399. c. ſed ibid. d. ἐὰν οὗτοι φύγωσιν.

34. προσλαβεῖν] μεταλαβεῖν. E. Ex verſ. 33. Utrumque Chryſ. IX, 399. e. 401. e.

πεσεῖται] ἀπολεῖται. E. Scribae in mente habebant Luc. 21, 18.

38. δὲ] + τῆς. E. Chryſ. l. l. 400. 492.

τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέ- 39.
ρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλ-
πον δέ τινα κατενόουν, ἔχοντα αἰγιαλὸν,
εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ * δυνατὸν, ἐξῶσαι
τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες 40.
εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς
ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες
τὸν * ἀρτέμωνα, τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς
τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον 41.
διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ
μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ
δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμά-
των. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο, 42.
ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκ-
κολυμβήσας * διαφύγῃ. ὁ δὲ ἑκατόνταρ- 43.
χος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώ-
λυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε
τοὺς

39. δύναιντο] δυνατόν. E. Chrys. 400.

40. ἀρτέμωνα] ἀρτίμωνα. Ita postea etiam reperi. Phavorinus in μασχάλη — ὅπου καὶ τὸ τέρθρον ὃ καλοῦσιν ἀρτέμωνα.

κατεῖχον] κατῆγον. E.

41. περιπεσόντες] περιπεσόντων t περισόντες. E.

ἐπώκειλαν] Codices Wetst. et Birch. praestantiores, ἐπέκειλαν, ἐπέκηλαν. Sed haec monstra sunt. Vulgatum aliquis meorum in marg. explicat, ἐπανεπαύσαντο, ὥρμισαν, ἀνεκάθισαν. v. Alciphr. p. 40.

ἔμεινεν] ἴμενεν. E. Recte quidem.

42. διαφύγοι] διαφύγῃ.

τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀποῤῥίψαντας
44. πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· καὶ τοὺς
λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί
τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγέ-
νετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
XXVIII, Καὶ [Ἀρχή.] διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν,
ΝΓ. 1. ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. [Τέλος.] Τέλος τῆς σ.
2. οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν
φιλανθρωπίαν ἡμῖν. ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν,
προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν
3. τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. συσσέ-
ψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος,
καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ
τῆς θέρμης * διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
4. ρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρε-
μάμε-

XXVIII, 1. ΝΓ. σαββάτῳ τῆς ζ. ἰβδ. ἤτοι περὶ τῆς πεντηκοστῆς· ἰ. τ. ἡ. ἐ. διασωθέντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς, τότε ἐπέγνωσαν.

43. ἀποῤῥίψαντας] intellige ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν.

XXVIII. 1. καὶ διασωθ. κ. τ. λ.] διασωθ. δὲ ἔγνωσαν, ὅτι μελίτη. E. Damasc. II, 707.

2. ἡμῖν] — E. Damasc. l. l. Praetermittit autem verſ. 3—6.

ἀνάψαντες] ἅψαντες. E.

3. φρυγάνων] + τι. E.

ἐκ τῆς] ἀπὸ τῆς. E.

ἐξελθοῦσα] διεξελθοῦσα. Ita et Chryſ. IX, 404. d, ſed 405. a. ἐξελθοῦσα.

καθῆψε] καθήψατο. E. Sic Chryſ. 404. d. ac deinde ſuis verbis, ἅπτεται, ἔψατο. Ergo *medium*, quod uſitatius eſt.

λέγων, ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελ-
λόντων γίνεσθαι, καὶ μωυσῆς· εἰ παθητὸς 23.
ὁ χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν
φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ
τοῖς ἔθνεσι. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμέ- 24.
νου, ὁ φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη· μαίνῃ
παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς
μανίαν περιτρέπει. ὁ δέ· οὐ μαίνομαί, 25.
φησι, κράτιστε φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας καὶ
σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ἐπί- 26.
σταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς
ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν
γάρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν·
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.
πιστεύεις, βασιλεῦ ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; 27.
οἶδα, ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς 28.
τὸν παῦλον ἔφη· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χρι-
στιανὸν γενέσθαι. ὁ δὲ παῦλος εἶπεν· εὐ- 29.
ξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ, καὶ ἐν
πολλῷ

23. τῷ λαῷ] τῷ τε λαῷ t ἐν τῷ τε λαῷ. E, Secundum et tertium Chryſ. IX, 390. c. 393. b. Poſt hunc verſum 390. c. Chryſoſtomus ita infert: ἀλλὰ οὐδὲ νῦν ἐφίσαμαι, et, ἀπὸ γὰρ προφητῶν ἰσχυρίζομαι, acſi haec ſint verba contextus. Verum hoc in uſu habet, ut ſaepius ſua verba pro apoſtolorum verbis interpretetur atque adeo urgeat.

24. ἀπολογουμένου] διαλεγομένου. E, Chryſ. 390. d.

25. ὁ δὲ] + παῦλος. E, Chryſ. IX, 390. d. interrogat: τί οὖν ὁ παῦλος;

29. καὶ ἐν ὀλίγῳ] Sic, et οὐκ ἐν ὀλίγῳ, editum apud Chryſ.

πολλῷ, οὐ μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους, ὁποῖος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσ-
30. μῶν τούτων. καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥτε Βερ-
31. νίκη, καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσ-
32. μῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ * ἐπικέκλητο καίσαρα. [Τέλος.]

Τέλος ἔν-
ΑΗ. τισι. Περίσ-
κειται δὲ ἐν ἐνί· καὶ οὕ-
τως ἔχειν αὐτὸν ὁ ἡγε-
μὼν ἀπα-
πέμψαι καίσαρι.

Chryſ. 391. Sed οὐκ vitioſum videtur. explicat enim παρὰ μικρόν. Scilicet καὶ et οὐκ in editione per ſiglas expreſſa ſunt. Elt ergo confuſio typothetae.

πολλῷ] μεγάλῳ. E.

30. καὶ ταῦτα — ἀνέστη ὁ] ἀνέστη τε ὁ τ ἀνέστη δὲ ὁ. E. Scilicet Chryſ. in homilia LII. ubi ſuperiora explicat, hunc verſum prorſus non addit, Sed in principio hom. LIII. ubi iſta aliena erant, exhibet: ἀνέστη δὲ ὁ. Exemplum prorſus ſimile notavi ad 24, 22. Vide etiam 28, 16. Qui vero Codices ex meis hic aberrant a vero? Moſq. h. qui ſcholia et in his Chryſoſtomi ſimul etiam, exhibet, et l. qui haud raro aberrat. Qui vero ex Wetſteniani hic corrupti ſunt? A. 13, 14. 17. 36. 40. Item verſiones, Vulgata latina, Syr. Copt. Aethiop. Apud Birg. Vat. 1209. ſeu B. et fidelis ſatelles, vel etiam dux eius Vat. 367. Neminem ergo fallit Chryſ.

32. ἐπικέκλητο] ἐπικέκλητο. A.

καίσαρα] Hic unus ex meis addit: οὕτως ἔχειν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν ἀπαπέμψαι καίσαρι. Speciem habent

ΑΗ. πλοῦς παύλου ἐπὶ ῥώμην, κινδύνων τε πλείστων καὶ μεγίστων ἔμπλεως· ἐν ᾧ, παραίνεσις παύλου πρὸς τοὺς σὺν αὐτῷ περὶ ἐλπίδος σωτηρίας· ναυάγιον παύλου, ὅπως τε διεσώθησαν εἰς μελίτην τὴν νῆσον, καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ ὁ παῦλος ἐθαυματούργησεν.

[Ἀρχή.] Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς XXVII, εἰς τὴν ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε παῦλον 1. NB. καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι ἰουλίῳ, * σπείρας σεβαστῆς. ἐπι- 2. βάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυττηνῷ, μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν τόπους, ἀνήχ- θημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν ἀριστάρχου μακεδόνος θεσ-

XXVII, 1. NB. τῇ παρασκευῇ τῆς ζ. ἑβδ. ἐ. τ. ἡ. ἐ. ὡς ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν [ἡμᾶς] τοὺς περὶ τὸν παῦλον εἰς τὴν ἰταλίαν.

bent clauſulae lectionis eccleſiaſticae, quae in hoc Codice notantur. Nullam tamen equidem lectionem eccleſiaſticam inveni, quae hic verſu 32. terminaretur.

XXVII. 1. ἡμᾶς] τοὺς περὶ τὸν παῦλον. E. ἡμᾶς ſervant etiam quatuor poſt examinati, tametſi duo notent lect. eccleſ.

παρεδίδουν] παρεδίδου. E. Solus 13. ex meis. Παρεδίδουν, nimirum, οἱ δεσμοφύλακες.

2. ἀδραμυττηνῷ] ἀδραμυττινῷ t ἀδραμυτηνῷ. Vide ad Polyaen. pag. 657.

μέλλοντες] μέλλοντι D. t. μέλλοντος. E. Loco μέλλοντα, in priore editione mea corrigendum μέλλοντι, quod vel ex Millii ſententia intelligitur. In uno hic inveni etiam μέλλοντ, et ο, ſupra τ, quod eſt μέλλοντος.

πλεῖν] + ἐις t. + ἐπί. E. Diſſenſus corruptionem prodit, ut plerumque in eiusmodi locis.

3. θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ ἰούλιος τῷ παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν.
4. κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.
5. τό, τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν κιλικίαν καὶ παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
6. μύρα τῆς λυκίας. κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν
7. ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν
8. τὴν κρήτην κατὰ σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν

3. τῇ τε] τῇ δέ. E.

ἐπέτρεψε] ἐκέλευσε. E. Solus l. ex meis. Idem mox cum aliquibus, πορευθέντι. E.

5. κατήλθομεν] κατήχθημεν. E.

μύρα] μῦρα. A. σμύρναν t λύστρα. E. Hieronymus ex imitatione Origenis, aut ex Origene ipso hic turbas dedit, ut in aliis nominibus propriis v. Wetst. Sabat. et vers. 8. Semel decretum erat Origeni et Hieronymo, nullum nomen proprium intactum relinquere. Miror, cur non etiam nomina Apostolorum mutarint. Immo vero haec quoque tentarunt.

λυκίας] κυλικίας. E.

6. ἐνεβίβασεν] ἀνεβίβασεν. A.

τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ 22.
τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ
γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσαι ἐξ ὑμῶν, πλὴν
τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι * ταύτῃ τῇ 23.
νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμὶ, ᾧ καὶ λα-
τρεύω, λέγων· μὴ φοβοῦ, παῦλε· καίσαρί 24.
σε δεῖ παρασῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισαί σοι
ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ, 25.
ὅτι οὕτως ἔσαι, καθ' ὃν τρόπον λελάληταί
μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 26.
ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, δια- 27.
φερομένων ὑμῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον
τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν
τινὰ αὐτοῖς χώραν, καὶ βολίσαντες, εὗρον 28.
ὀργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ
πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέν-
τε· φοβούμενοί τε, μήπως εἰς τραχεῖς 29.
τόπους * ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες
ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέ-
σθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν 30.
ἐκ

22. οὐδεμία] οὐδεμιᾶς. E.

23. τῇ νυκτὶ ταύτῃ] ταύτῃ τῇ νυκτί.

27. προσάγειν] Vat. 1209. προσανέχειν. Per se non absurde. ἀνέχειν quid notet, constat. Scilicet h. l. idem est, quod ἀνακύπτειν, ἐξέχειν. πρὸς vicinitatem indicat.

29. μήπως εἰς] μήπου κατά. E.
ἐκπέσωσιν] ἐκπέσωμεν.

ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,
31. εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
32. πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς
33. σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν
34. προσλαβόμενοι· διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς, προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.
35. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
36. σας ἤρξατο ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
37. ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ,
38. διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς,

31. ἐὰν μὴ κ. τ. λ.] Ita Chryſ. IX, 399. c. ſed ibid. d. ἐὰν οὗτοι φύγωσιν.

34. προσλαβεῖν] μεταλαβεῖν. E. Ex verſ. 33. Utrumque Chryſ. IX, 399. e. 401. e.

πεσεῖται] ἀπολεῖται. E. Scribae in mente habebant Luc. 21, 18.

38. δὲ] + τῆς. E. Chryſ. l. l. 400. 401.

τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι
τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέ- 39.
ρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλ-
πον δέ τινα κατενόουν, ἔχοντα αἰγιαλὸν,
εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ * δυνατὸν, ἐξῶσαι
τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες 40.
εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς
ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες
τὸν * ἀρτέμωνα, τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς
τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον 41.
διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ
μὲν πρῴρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ
δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμά-
των. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο, 42.
ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκ-
κολυμβήσας * διαφύγῃ. ὁ δὲ ἑκατόνταρ- 43.
χος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν παῦλον, ἐκώ-
λυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε
τοὺς

39. δύναιντο] δυνατόν. E. Chrys. 400.

40. ἀρτέμονα] ἀρτέμωνα. Ita postea etiam reperi. Phavorinus in μασχάλη — ὅπου καὶ τὸ τέρθρον ὃ καλοῦσιν ἀρτέμωνα.

κατεῖχον] κατῆγον. E.

41. περιπεσόντες] περιπεσόντων ε πεσόντες. E.

ἐπώκειλαν] Codices Wetst. et Birch. praestantiores, ἐπέκειλαν, ἐπέκηλαν. Sed haec monstra sunt. Vulgatum aliquis meorum in marg. explicat, ἐπανεπαύσαντο, ὥρμισαν, ἀνεκάθισαν. v. Alciphr. p. 40.

ἔμεινεν] ἔμενεν. E. Recte quidem.

42. διαφύγοι] διαφύγῃ.

τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀποῤῥίψαντας
44. πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· καὶ τοὺς
λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί
τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγέ-
νετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
XXVIII, Καὶ [Ἀρχή.] διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν,
ΝΓ. 1. ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. [Τέλος.] Τέλος τῆς σ.
2. οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν
φιλανθρωπίαν ἡμῖν. ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν,
προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν
3. τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. συγρέ-
ψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος,
καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ πὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ
τῆς θέρμης * διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
4. ρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρε-
μάμε-

XXVIII, 1. ΝΓ. *σαββάτῳ τῆς ζ. ἰβδ. ἤτοι περὶ τῆς πεντηκοστῆς· ἰ. τ. ἡ. ἐ. διασωθέντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς, τότε ἐπέγνωσαν.*

43. *ἀποῤῥίψαντας*] intellige *ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν.*

XXVIII. 1. *καὶ διασωθ. κ. τ. λ.*] *διασωθ. δὲ ἔγνωσαν, ὅτι μελίτη.* E. Damasc. II, 707.

2. *ἡμῖν*] — E. Damasc. l. l. Praetermittit autem versu. 3—6.

ἀνάψαντες] *ἅψαντες.* E.

3. *φρυγάνων*] + *τι.* E.

ἐκ τῆς] *ἀπὸ τῆς.* E.

διεξελθοῦσα] *διεξελθοῦσα.* Ita et Chrys. IX, 404. d, sed 405. a. *ἐξελθοῦσα.*

καθῆψε] *καθήψατο.* E. Sic Chrys. 404. d. ac deinde suis verbis, *ἅπτεται, ἅψατο.* Ergo *medium*, quod usitatius est.

μάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ ἔασεν. 5. ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6. οἱ δὲ προσεδόκων, αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον, θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· 8.

4. ἐκ τῆς] κατὰ τῆς. E. Orig. II, 27. et, ἰδόντες δὲ βάρβαροι. Ingenioſe autem ex h. l. docet, *ſerpentes* in litteris ſacris non referri ad ἑρπετὰ, ſed ad θηρία.

5. ἀποτινάξας] ἀποτιναξάμενος. E. Quod ipſum uſitatius eſt. Philo p. 259. b. ἀποτινάττει καὶ ἀποβάλλει τὰ φύλλα, ubi ſynonymum eſt, ἀποῤῥίπτει. Alibi etiam in N. Teſt. eſt ἀποτινάξαι et ἐκτινάξαι.

ἔπαθεν] ἔπασχεν. E.

6. πίμπρασθαι] ἐμπίμπρασθαι. E.

μεταβαλλόμενοι] μεταβαλόμενοι. E.

7. ποπλίῳ] πουπλίῳ. E. Damaſc. l. l.

τρεῖς ἡμέρας] — E. Forte propter verſ. 11.

8. δυσεντερίᾳ] δυσεντερίῳ t δυσεντερίαις. E. Vulgatum Chryſ. 405. Damaſc. II, 555. qui tamen rurſus πουπλίου habet, et αὐτῷ omittit etc.

κεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ,
9. ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ,
10. προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

ΛΘ. ὅπως ἀπὸ μιλίτης εἰς ῥόμην κατήντησεν ὁ παῦλος.

11. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας * ἠχθημεν ἐν πλοίῳ, παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, ἀλεξανδρίνῳ,
12. παρασήμῳ διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.
13. ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου,
14. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς ποτιόλους. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς
15. τὴν ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φόρου καὶ τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος, εὐχαριστήσας

10. τὴν χρείαν] τὰς χρείας. E.

11. μῆνας] ἡμέρας. E. Vulgatum diſerte Chryſ. 405. d. bis. Iſtud ex verſ. 7.

ἀνήχθημεν] ἤχθημεν. A. Poſtea etiam in tribus reperi. Iſtud fortaſſe Chryſ. invexit l. l.

14. ἐπ'] παρ'. E.

ρισήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος. ὅτε δὲ 16.
ἤλθομεν εἰς ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέ-
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ
δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν,
σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Μ. περὶ διαλέξεως παύλου τῆς πρὸς τοὺς ἐν ῥώμῃ
ἰουδαίους.

ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσα- 17.
σθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον
ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πα-
τρῴοις, δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18.
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν
ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων, ἠναγ- 19.
κάσθην

15. θεῷ] χριστῷ. E.

16. ἤλθομεν] εἰσήλθομεν. E. Mox, ῥώμην, ἐπιτράπη τῷ παύλῳ μένειν, omissis mediis. Chrys. 406. b. Ergo, ut alibi, in compendium redegit. Vestigia lectionis Codicum omnium servat ipse Chrys. 407. c. τῷ δὲ παύλῳ ἐπιτράπη μένειν καθ' ἑαυτόν. Omittunt etiam haec Wetst. A. 40. Etiam B. qui solus cum Chrys. habet etiam ἐπετ. τῷ παύλῳ. Ex meis Codd. nullus omnino praetermittit.

17. τὸν παῦλον] αὐτόν. E. Ita scilicet semel Chrys. 406. b. sed 411. a. vulgatum. Attingit etiam XI, 231.

19. ἰουδαίων] + καὶ βοώντων· ἆραι τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. E.

καίσαρα ἐπικαλέσασθαι· οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.
20. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι. ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
21. περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας· οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ
22. σοῦ πονηρόν· ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς. περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ
23. ἀντιλέγεται. τάξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον

κατηγορῆσαι] + ἀλλ' ἵνα σώσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. E. Aus tauſenden zwey Lorken zur Probe vom Syrer in einem Verſe, die nicht einmal Wetſt. D. noch Beda, noch Lucifer, kritiſchen Andenkens, empfehlen. Ad porcos iſtiusmodi nugas, quae ad turbandos et infamandos libros ſacros excogitatae ſunt. v. Griesb. Eorum, qui id nondum ex edit. Wetſt. didicerunt, profecto miſeret. Propoſitum erat, hic ante oculos ponere veſanas corruptiones Syr. Cod. D. et Codd. quorundam, Patrumque Latinorum, quibus hic liber contaminatus eſt. Sed earum multitudo me deterruit. Ex Beda colligere licet, eas proveniſſe ex iſtis ſic dictis *Poſt Illa*. Referantur ergo ad recenſionem *Poſtillalem*. Nam iſtas corruptiones a nemine critico adhuc probatas eſſe, coeci etiam, manibus palpando, deprehendunt.

22. περὶ μὲν] μὲν — E. Ath. II, 362. ſed ibi rectius omittebatur.

ἦν πόλις Λασαία. ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς, διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος, λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ, ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ * φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι καὶ κἀκεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην· μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος εὐροκλύδων, συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ

9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

8. λασαία] λασαΐα t λατσαία t λασία. Alii aliter.

10. ὅτι] Miror, non ſublatum eſſe.

φόρτου] φορτίου. Sic et poſtea inveni. Elegantius quidem, ſed Codd. hoc requirunt.

11. ἑκατόνταρχος] ἑκατοντάρχης, magno Codd. conſenſu h. l. Utrumque occurrit.

12. κἀκεῖθεν] ἐκεῖθεν. D.

13. ἆσσον] alii ἄσσον.

14. αὐτῆς] Chryſ. IX, 398. d. αὐτήν.

εὐροκλύδων] Ita omnes omnino mei. Linguae graecae

καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ,
16. ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δέ τι ὑπο-
δραμόντες, καλούμενον κλαύδην, μόλις ἰσχύ-
σαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης,
17. ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννῦν-
τες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε, μὴ εἰς τὴν
σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος,
18. οὕτως ἐφέροντο. σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων
19. ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, καὶ
τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου
20. ἐρρίψαμεν. μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων
ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶ-
νός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν πε-
ριῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.
21. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε στα-
θεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· ἔδει
μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ
ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε
τὴν

cae ratio poſtulabat, εὐρυκλύδων. Sed id in his ſcriptoribus non urgendum. Vulgata latina ex hoc finxit, *euroaquilo*, quod Cod. Alex. ſeu A, et Vat. 1209. ſeu B. reddidit εὐραικύλων, tanquam ἀκύλων ſit *aquilo*. v. P.

16. κλαύδην] κλαῦδα t καῦδα. Alii aliter.

17. τὸ σκεῦος] τὸ ἱστίον t τὰ ἱστία. Poſterius Chryſ. IX, 398. d. Sed haec eſt explicatio, ut ex ſcholiis ad h. l. intelligitur, v. P. 344.

19. ἐρρίψαμεν] ἔρριψαν. E.

20. ἐπιφαινόντων] ἐπιφαντέντων t ἐπιφαινομένων. E. Poſterius Chryſ. l. l.

πᾶσα] + ἡ. E.

τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ 22.
τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ
γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν
τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι * ταύτῃ τῇ 23.
νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμὶ, ᾧ καὶ λα-
τρεύω, λέγων· μὴ φοβοῦ, παῦλε· καίσαρί 24.
σε δεῖ παρασῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι
ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ, 25.
ὅτι οὕτως ἔσται, καθ' ὃν τρόπον λελάληταί
μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 26.
ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, δια- 27.
φερομένων ὑμῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον
τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν
τινὰ αὐτοῖς χώραν, καὶ βολίσαντες, εὗρον 28.
ὀργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ
πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέν-
τε· φοβούμενοί τε, μήπως εἰς τραχεῖς 29.
τόπους * ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες
ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέ-
σθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν 30.
ἐκ

22. οὐδεμία] οὐδεμιᾶς. E.

23. τῇ νυκτὶ ταύτῃ] ταύτῃ τῇ νυκτί.

27. προσάγειν] Vat. 1209. προσανέχειν. Per se non absurde. ἀνέχειν quid notet, constat. Scilicet h. l. idem est, quod ἀνακύπτειν, ἐξέχειν. πρὸς *vicinitatem* indicat.

29. μήπως εἰς] μήπου κατά. E.
ἐκπέσωσιν] ἐκπέσωμεν.

ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,
31. εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
32. πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς
33. σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν
34. προσλαβόμενοι· διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς, προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.
35. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
36. σας ἤρξατο ἐσθίειν. ἔυθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
37. ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ,
38. διακόσιαι ἑβδομηκονταέξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς,

31. ἐὰν μὴ κ. τ. λ.] Ita Chryſ. IX, 399. c. ſed ibid. d. ἐὰν οὗτοι φύγωσιν.

34. προσλαβεῖν] μεταλαβεῖν. E. Ex verſ. 33. Utrumque Chryſ. IX, 399. e. 401. e.

πεσεῖται] ἀπολεῖται. E. Scribae in mente habebant Luc. 21, 18.

38. δὲ] + τῆς. E. Chryſ. l. l. 400. 401.

τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέ- 39.
ρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλ-
πον δέ τινα κατενόουν, ἔχοντα αἰγιαλὸν,
εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ * δυνατὸν, ἐξῶσαι
τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες 40.
εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς
ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες
τὸν * ἀρτέμωνα, τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς
τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον 41.
διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ
μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ
δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμά-
των. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο, 42.
ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκ-
κολυμβήσας * διαφύγῃ. ὁ δὲ ἑκατόνταρ- 43.
χος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώ-
λυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε
τοὺς

39. δύναιντο] δυνατόν. E. Chrys. 400.

40. ἀρτέμωνα] ἀρτίμωνα. Ita postea etiam reperi. Phavorinus in μασχάλη — ὅπου καὶ τὸ τέρθρον ὃ καλοῦσιν ἀρτέμωνα.

κατεῖχον] κατῆγον. E.

41. περιπεσόντες] περιπεσόντων τ πεσόντες. E.

ἐπώκειλαν] Codices Wetst. et Birch. praestantiores, ἐπέκειλαν, ἐπέκηλαν. Sed haec monstra sunt. Vulgatum aliquis meorum in marg. explicat, ἐπανεπαύσαντο, ἔρεισαν, ἀπεκάθισαν. v. Alciphr. p. 40.

ἔμεινεν] ἔμενεν. E. Recte quidem.

42. διαφύγοι] διαφύγῃ.

τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀποῤῥίψαντας
44. πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· καὶ τοὺς
λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί
τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγέ-
νετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
XXVIII, Καὶ [Ἀρχή.] διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν,
ΝΓ. 1. ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.
2. οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν
φιλανθρωπίαν ἡμῖν. ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν,
προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν
3. τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. συνρέ-
ψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος,
καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ
τῆς θέρμης * διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
4. ρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρε-
μάμε-

XXVIII, 1. ΝΓ. σαββάτῳ τῆς ζ. ἰβδ. ἤτοι περὶ τῆς πεντηκοστῆς· ἰ. τ. ἡ. ἰ. διασωθέντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς, τότε ἐπέγνωσαν.

43. ἀποῤῥίψαντας] intellige ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν.

XXVIII. 1. καὶ διασωθ. κ. τ. λ.] διασωθ. δὲ ἔγνωσαν ὅτι μελίτη. E. Damasc. II, 707.

2. ἡμῶν] — E. Damasc. l. l. Praetermittit autem vers. 3—6.

ἀνάψαντες] ἄψαντες. E.

3. φρυγάνων] + τι. E.

ἐκ τῆς] ἀπὸ τῆς. E.

ἐξελθοῦσα] διεξελθοῦσα. Ita et Chrys. IX, 404. d, sed 405. a. ἐξελθοῦσα.

καθῆψε] καθήψατο. E. Sic Chrys. 404. d. ac deinde suis verbis, ἅπτεται, ἅψατο. Ergo *medium*, quod usitatius est.

μάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ ἔασεν. 5. ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6. οἱ δὲ προσεδόκων, αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον, θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι·

4. ἐκ τῆς] κατὰ τῆς. E. Orig. II, 27. et, ἰδόντες δὲ βάρβαροι. Ingenioſe autem ex h. l. docet, *ſerpentes* in litteris ſacris non referri ad ἑρπετά, ſed ad θηρία.

5. ἀποτινάξας] ἀποτιναξάμενος. E. Quod ipſum uſitatius eſt. Philo p. 259. b. ἀποτινάττει καὶ ἀποβάλλει τὰ φύλλα, ubi ſynonymum eſt, ἀποῤῥίπτει. Alibi etiam in N. Teſt. eſt ἀποτινάξαι et ἐκτινάξαι.
ἔπαθεν] ἔπασχεν. E.

6. πίμπρασθαι] ἐμπίμπρασθαι. E.
μεταβαλλόμενοι] μεταβαλόμενοι. E.

7. ποπλίῳ] πουπλίῳ. E. Damaſc. l. l.
τρεῖς ἡμέρας] — E. Forte propter verſ. 11.

8. δυσεντερίᾳ] δυσεντερίῳ t δυσεντερίαις. E. Vulgatum Chryſ. 405. Damaſc. II, 555. qui tamen rurſus πουπλίου habet, et αὐτῷ omittit etc.

κεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ,
9. ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ,
10. προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

ΛΘ. ὅπως ἀπὸ μιλίτης εἰς ῥώμην κατήντησεν ὁ παῦλος.

11. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας * ἠχθημεν ἐν πλοίῳ, παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, ἀλεξανδρίνῳ,
12. παρασήμῳ διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.
13. ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου,
14. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς ποτιόλους. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς
15. τὴν ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φόρου καὶ τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος, εὐχαριστήσας

10. τὴν χρείαν] τὰς χρείας. E.

11. μῆνας] ἡμέρας. E. Vulgatum diſerte Chryſ. 405. d. bis. Illud ex verſ. 7.

ἀνήχθημεν] ἤχθημεν. A. Poſtea etiam in tribus reperi. Illud fortaſſe Chryſ. invexit l. l.

14. ἐπ'] παρ'. E.

ρισήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος. ὅτε δὲ 16.
ἤλθομεν εἰς ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέ-
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ
δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν,
σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Μ. περὶ διαλέξεως παύλου τῆς πρὸς τοὺς ἐν ῥώμῃ
ἰουδαίους.

ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσα- 17.
σθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον
ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πα-
τρῴοις, δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18.
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν
ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων, ἠναγ- 19.
κάσθην

15. θεῷ] χριστῷ. E.

16. ἤλθομεν] εἰσήλθομεν. E. Mox, ῥώμην, ἐπετράπη τῷ παύλῳ μένειν, omissis mediis. Chrys. 406. b. Ergo, ut alibi, in compendium redegit. Vestigia lectionis Codicum omnium servat ipse Chrys. 407. c. τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν. Omittunt etiam haec Wetst. A. 40. Etiam B. qui solus cum Chrys. habet etiam ἐπετ. τῷ παύλῳ. Ex meis Codd. nullus omnino praetermittit.

17. τὸν παῦλον] αὐτόν. E. Ita scilicet semel Chrys. 406. b. sed 411. a. vulgatum. Attingit etiam XI, 251.

19. ἰουδαίων] + καὶ βοώντων· ἆραι τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. E.

καθσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα· οὐχ ὡς
τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.
20. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα
ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι. ἕνεκεν γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ Ισραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
21. περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς
οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ
τῆς Ιουδαίας· οὔτε παραγενόμενός τις τῶν
ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ
22. σοῦ πονηρόν· ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦ-
σαι ἃ φρονεῖς. περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως
ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ
23. ἀντιλέγεται. τάξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν,
ἦκον

καθηγορῆσαι] + ἀλλ' ἵνα σώσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. E. Aus tauſenden zwey Lorken zur Probe vom Syrer in einem Verſe, die nicht einmal Wetſt. D. noch Beda, noch Lucifer, kritiſchen Andenkens, empfehlen. Ad porcos iſtiusmodi nugas, quae ad turbandos et infamandos libros ſacros excogitatae ſunt. v. Griesb. Eorum, qui id nondum ex edit. Wetſt. didicerunt, profecto miſeret. Propoſitum erat, hic ante oculos ponere veſanas corruptiones Syr. Cod. D. et Codd. quorundam, Patrumque Latinorum, quibus hic liber contaminatus eſt. Sed earum multitudo me deterruit. Ex Beda colligere licet, eas proveniſſe ex iſtis hic dictis *Poſt Illa*. Referantur ergo ad recenſionem *Poſtillalem*. Nam iſtas corruptiones a nemine critico adhuc probatas eſſe, coeci etiam, manibus palpando, deprehendunt.

22. περὶ μὲν] μὲν — E. Ath. II, 362. ſed ibi rectius omittebatur.

ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωΐ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ 24.
ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλή- 25.
λους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον· πορεύθητι 26.
πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ * εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη 27.
γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-

23. ἦκον — ξενίαν] ἦλθον εἰς τὴν ξενίαν πρὸς αὐτόν. E.
τὰ περὶ] τὰ — E.

25. πρὸς ἀλλήλους] ἀλλήλοις. E. Cyrill. V, a. 669. Haec et quae deinceps adduntur, cum aliqua varietate habet Basil. M. I, 301. 518. bis, ex Iesaia et Actibus. Variat etiam Ath. II, 7.
ἡμῶν] ὑμῶν. E. Cyrill. l. l.

26. εἰπὲ] εἶπον. Cyrill. l. l. Nec aliter editum in Iesaiae loco apud eundem III, 109. e. Atque ita exhibetur etiam in plerisque Codd. et apud Chrys. IX, 412. b. Sic et Basil. M. l. l. Dedi tamen ad regulas grammaticorum εἰπόν.

27. ὠσὶ] ὠσὶν αὐτῶν. E.

καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ * ἰάσο-
28. μαι αὐτούς. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ
29. θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. καὶ ταῦτα
αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι, πολ-
30. λὴν ἔχοντος ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ἔμεινε
δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώμα-
τι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευο-
31. μένους πρὸς αὐτόν· κηρύσσων τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας
ἀκωλύτως. [Τέλος.] Τέλος τοῦ σαββάτου.

ἰάσωμαι] ἰάσομαι.

28. ἀπεστάλη] + τοῦτο. E. Chryſ. habet et omittit. IX, 412. d. 414. b.

29. — E. Ex meis nullus omnino praetermittit, niſi unus Latinus, quem in priore editione conſulueram. Habet etiam Chryſ. 412. et alii.

30. ὁ παῦλος] — E.

διετίαν] τριετίαν. E. Meus l. ſolus.

31. χριστοῦ] — E.

ἀκωλύτως] Quae hic ab aliquibus Latiniſtis et Syro temere addantur, diſcitur ex Weiſt. P. Chryſ. IX, 414. d. diſerte habet: μέχρι τούτων τὸν λόγον ἵστησιν ὁ συγγραφεύς.

Καθ-

Καθολικὴ Ἐπιστολὴ Ἰακώβου.

Α. περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους· ἐν ᾧ περὶ τῆς ἐν ἡμῖν πυρώσεως, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παθῶν, ὅτι οὐ παρὰ θεοῦ τὸ αἴτιον. ἐξ ἑτέρας γὰρ ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ.

[Ἀρχή.] Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ I, 1. A
χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς, * ταῖς
ἐν

I, 1. A. τῇ δ. τῆς λα. ἑβδ. ἰάκωβος θεοῦ

I, 1. De epiſtt. catholl. vide praeter alios Montf. ad Chryſ. VI, 308. ſeqq. 416. 430. et P. p. 8. 9. Nos plerorumque Codd. auctoritate epiſtolam Iacobi ſex capitibus diſtinximus. Apud Pſeudo-Oecumen. VII. numerantur. In uno Codice XIII. adeo reperi. Etſi criſis epiſtolarum catholicarum valde impedita eſt, tamen in his epiſtolis nondum eiusmodi Codices reperti ſunt, ut in evangeliis, actibus et epiſtolis Paulinis, qui data opera a falſariis corrupti ſunt, et ex quibus Semlerus ac poſt eum Griesbachius *ſuas* Alexandrinas et occidentales *recenſiones* eruerunt. Eandem fortunam experta quoque eſt Apocalypſis, quae fere ex Andrea et Aretha, paucisque aliis corrupta eſt. Aut ergo iſtorum falſariorum fraus et audacia aliquo caſu impedita eſt, aut ita moleſta et laborioſa opera fatigati ſunt, aut corruptionum *αφορμαὶ* in his libris eis defuerunt. Omnes enim, qui Patres Graecos legerunt, cognitum habent, epiſto-

2. ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν
ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς
3. περιπέσητε ποικίλοις· γινώσκοντες, ὅτι τὸ
δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται
4. ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον
ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν
5. μηδενὶ λειπόμενοι. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπε-
ται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος
θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ * οὐκ ὀνειδίζοντος,
6. καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,
μηδὲν διακρινόμενος. ὁ γὰρ διακρινόμενος
ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
7. ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος, ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου.
8. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις
ταῖς

epistolas catholicas et apocalypsin rarissime ab iis laudari. Ergo ex Patribus Graecis discrepantes lectiones, ab eorum incogitantia, negligentia, audacia et levitate ortae, repeti non poterant.

Ἰάκωβος — δοῦλος] Cyrill. I, g. 222. Ad χαίρειν. V, a. 300. Mox vitiose omittit ταῖς, ante ἐν, edit. Gregor.

3. τῆς πίστεως] — E.

5. σοφίας] σοφίαν, E. Cyrill. V, a. 387.

καὶ μὴ] καὶ οὐκ. Vulg. Cyrill. l. l. Basil. M. II, 576.

6. — 8. Chrys. V, 127. Mox Theophyl. ῥαπιζομένῳ. Male! Theophyl. in his catholl. epistt. ubique notat edit. Venet. III, 319. seqq.

7. 8. Cyrill. IV, 806.

8. ἀνὴρ] + γάρ, E. Cyrill. IV, 806. et in fine αὐτοῦ.

ἐπὶ

τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέ- 39.
ρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλ-
πον δέ τινα κατενόουν, ἔχοντα αἰγιαλόν,
εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ * δυνατὸν, ἐξῶσαι
τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες 40.
εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς
ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες
τὸν * ἀρτέμωνα, τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς
τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον 41.
διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ
μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ
δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμά-
των. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο, 42.
ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκ-
κολυμβήσας * διαφύγῃ. ὁ δὲ ἑκατόνταρ- 43.
χος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώ-
λυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε
τοὺς

39. δύναιντο] δυνατόν. E. Chrys. 400.

40. ἀρτέμωνα] ἀρτίμωνα. Ita postea etiam reperi. Phavorinus in μασχάλη — ὅπου καὶ τὸ τέρθρον ὃ καλοῦσιν ἀρτέμωνα.

κατεῖχον] κατῆγον. E.

41. περιπεσόντες] περιπεσόντων τ πεσόντες. E.

ἐπώκειλαν] Codices Wetst. et Birch. praestantiores, ἐπέκειλαν, ἐπέκηλαν. Sed haec monstra sunt. Vulgatum aliquis meorum in marg. explicat, ἐπανεπαύσαντο, ἔρεισαν, ἀπεκάθισαν. v. Alciphr. p. 40.

ἔμεινεν] ἔμενεν. E. Recte quidem.

42. διαφύγοι] διαφύγῃ.

τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀποῤῥίψαντας
44. πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· καὶ τοὺς
λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί
τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγέ-
νετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
XXVIII, Καὶ [Ἀρχή.] διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν,
ΝΓ. 1. ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. [Τέλος.] Τέλος τῆς σ.
2. οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν
Φιλανθρωπίαν ἡμῖν. ἀναίψαντες γὰρ πυρὰν,
προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν
3. τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. συσρέ-
ψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος,
καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ πὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ
τῆς θέρμης * διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
4. ρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρε-
μάμε-

XXVIII, 1. ΝΓ. σαββάτῳ τῆς ζ. ἰβδ. ἤτοι περὶ τῆς πεντηκοστῆς· ἰ. τ. ἡ. ἐ. διασωθέντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς, τότε ἐπέγνωσαν.

43. ἀποῤῥίψαντας] intellige ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν.

XXVIII. 1. καὶ διασωθ. κ. τ. λ.] διασωθ. δὲ ἔγνωσαν, ὅτι μελίτη. E. Damasc. II, 707.

2. ἡμῖν] — E. Damasc. l. l. Praetermittit autem versu. 3—6.

ἀναίψαντες] ἅψαντες. E.

3. φρυγάνων] + τι. E.

ἐκ τῆς] ἀπὸ τῆς. E.

διεξελθοῦσα] διεξελθοῦσα. Ita et Chrys. IX, 404. d. sed 405. a. ἐξελθοῦσα.

καθῆψε] καθήψατο. E. Sic Chrys. 404. d. ac deinde suis verbis, ἔπεσεν, ἥψατο. Ergo *medium*, quod usitatius est.

μάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ ἔασεν. 5. ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6. οἱ δὲ προσεδόκων, αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον, θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι·

4. ἐκ τῆς] κατὰ τῆς. E. Orig. II, 27. et, ἰδόντες δὲ βάρβαροι. Ingenioſe autem ex h. l. docet, *ſerpentes* in litteris ſacris non referri ad ἑρπετὰ, ſed ad θηρία.

5. ἀποτινάξας] ἀποτιναξάμενος. E. Quod ipſum uſitatius eſt. Philo p. 259. b. ἀποτινάττει καὶ ἀποβάλλει τὰ φύλλα, ubi ſynonymum eſt, ἀποῤῥίπτει. Alibi etiam in N. Teſt. eſt ἀποτινάξαι et ἐκτινάξαι.

ἔπαθεν] ἔπασχεν. E.

6. πίμπρασθαι] ἐμπίμπρασθαι. E.

μεταβαλλόμενοι] μεταβαλόμενοι. E.

7. ποπλίῳ] πουπλίῳ. E. Damaſc. l. l.

τρεῖς ἡμέρας] — E. Forte propter verſ. 11.

8. δυσεντερίᾳ] δυσεντερίῳ τ δυσεντερίαις. E. Vulgatum Chryſ. 405. Damaſc. II, 555. qui tamen rurſus πουπλίου habet, et αὐτῷ omittit etc.

κεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ,
9. ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ,
10. προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

ΛΘ. ὅπως ἀπὸ μιλίτης εἰς ῥώμην κατήντησεν ὁ παῦλος.

11. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας * ἠχθημεν ἐν πλοίῳ, παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, ἀλεξανδρίνῳ,
12. παρασήμῳ διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.
13. ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου,
14. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς ποτιόλους. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς
15. τὴν ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φόρου καὶ τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος, εὐχαριστήσας

10. τὴν χρείαν] τὰς χρείας. E.

11. μῆνας] ἡμέρας. E. Vulgatum diserte Chrys. 405. d. bis. Istud ex vers. 7.

ἀνήχθημεν] ἤχθημεν. A. Postea etiam in tribus reperi. Istud fortasse Chrys. invexit l. l.

14. ἐπ'] παρ'. E.

ρισήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος. ὅτε δὲ 16.
ἤλθομεν εἰς ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέ-
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ
δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν,
σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Μ. περὶ διαλέξεως παύλου τῆς πρὸς τοὺς ἐν ῥώμῃ
ἰουδαίους.

ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσα- 17.
σθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον
ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πα-
τρῴοις, δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18.
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν
ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων, ἠναγ- 19.
κάσθην

15. θεῷ] χριστῷ. E.

16. ἤλθομεν] εἰσήλθομεν. E. Mox, ῥώμην, ἐπετράπη τῷ παύλῳ μένειν, omissis mediis. Chrys. 406. b. Ergo, ut alibi, in compendium redegit. Vestigia lectionis Codicum omnium servat ipse Chrys. 407. c. τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν. Omittunt etiam haec Wetst. A. 40. Etiam B. qui solus cum Chrys. habet etiam ἐπετ. τῷ παύλῳ. Ex meis Codd. nullus omnino praetermittit.

17. τὸν παῦλον] αὐτόν. E. Ita scilicet semel Chrys. 406. b. sed 411. a. vulgatum. Attingit etiam XI, 231.

19. ἰουδαίων] + καὶ βοώντων· ἆραι τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. E.

καθσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα· οὐχ ὡς
τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.
20. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα
ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι. ἕνεκεν γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
21. περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς
οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ
τῆς ἰουδαίας· οὔτε παραγενόμενός τις τῶν
ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ
22. σοῦ πονηρόν· ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦ-
σαι ἃ φρονεῖς. περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως
ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ
23. ἀντιλέγεται. τάξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν,
ἦκον

καταγορῆσαι] + ἀλλ' ἵνα σώσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. E. Aus tauſenden zwey Lorken zur Probe vom Syrer in einem Verſe, die nicht einmal Wetſt. D. noch Beda, noch Lucifer, kritiſchen Andenkens, empfehlen. Ad porcos iſtiusmodi nugas, quae ad turbandos et infamandos libros ſacros excogitatae ſunt. v. Griesb. Eorum, qui id nondum ex edit. Wetſt. didicerunt, profecto miſeret. Propoſitum erat, hic ante oculos ponere veſanas corruptiones Syr. Cod. D. et Codd. quorundam, Patrumque Latinorum, quibus hic liber contaminatus eſt. Sed earum multitudo me deterruit. Ex Beda colligere licet, eas proveniſſe ex iſtis hic dictis *Poſt Illa*. Referantur ergo ad recenſionem *Poſtillalem*. Nam iſtas corruptiones a nemine critico adhuc probatas eſſe, coeci etiam, manibus palpando, deprehendunt.

22. περὶ μὲν] μὲν — E. Ath. II, 362. ſed ibi rectius omittebatur.

ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωΐ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον· πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ * εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-

23. ἦκον — ξενίαν] ἦλθον εἰς τὴν ξενίαν πρὸς αὐτόν. E.

τὰ περὶ] τὰ — E.

25. πρὸς ἀλλήλους] ἀλλήλοις. E. Cyrill. V, a. 669. Haec et quae deinceps adduntur, cum aliqua varietate habet Basil. M. I, 301. 518. bis, ex Iesaia et Actibus. Variat etiam Ath. II, 7.

ἡμῶν] ὑμῶν. E. Cyrill. l. l.

26. εἰπὲ] εἶπον. Cyrill. l. l. Nec aliter editum in Iesaiae loco apud eundem III, 109. e. Atque ita exhibetur etiam in plerisque Codd. et apud Chrys. IX, 412. b. Sic et Basil. M. l. l. Dedi tamen ad regulas grammaticorum εἰπόν.

27. ὠσὶ] ὠσὶν αὐτῶν. E.

καρδίας συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ * ἰάσο-
28. μαι αὐτούς. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ
29. θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. καὶ ταῦτα
αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι, πολ-
30. λὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ἔμεινε
δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώμα-
τι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευο-
31. μένους πρὸς αὐτόν· κηρύσσων τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας
ἀκωλύτως. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ σαββάτου.

ἰάσωμαι] ἰάσομαι.

28. ἀπεστάλη] + τοῦτο. E. Chryſ. habet et omittit. IX, 412. d. 414. b.

29. — E. Ex meis nullus omnino praetermittit, niſi unus Latinus, quem in priore editione conſulueram. Habet etiam Chryſ. 412. et alii.

30. ὁ παῦλος] — E.

διετίαν] τριετίαν. E. Meus l. ſolus.

31. χριστοῦ] — E.

ἀκωλύτως] Quae hic ab aliquibus Latiniſtis et Syro temere addantur, diſcitur ex Weſtſt. P. Chryſ. IX, 414. d. diſerte habet: μέχρι τούτων τὸν λόγον ἴστησιν ὁ συγγραφεύς.

Καθο-

Καθολικὴ Ἐπιστολὴ Ἰακώβου.

Α. περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους· ἐν ᾧ περὶ τῆς ἐν ἡμῖν πυρώσεως, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παθῶν, ὅτι οὐ παρὰ θεοῦ τὸ αἴτιον. ἔστι τι γὰρ ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ.

[Ἀρχή.] Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ I, 1. A
χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς, * ταῖς
ἐν

I, 1. A. τῇ δ. τῆς λα. ἰβδ. ἰάκωβος θεοῦ

I, 1. De epiſtt. catholl. vide praeter alios Montf. ad Chryſ. VI, 308. ſeqq. 416. 430. et P. p. 8. 9. Nos plerorumque Codd. auctoritate epiſtolam Iacobi ſex capitibus diſtinximus. Apud Pſeudo-Oecumen. VII. numerantur. In uno Codice XIII. adeo reperi. Etſi criſis epiſtolarum catholicarum valde impedita eſt, tamen in his epiſtolis nondum eiusmodi Codices reperti ſunt, ut in evangeliis, actibus et epiſtolis Paulinis, qui data opera a falſariis corrupti ſunt, et ex quibus Semlerus ac poſt eum Griesbachius *ſuas* Alexandrinas et occidentales *recenſiones* eruerunt. Eandem fortunam experta quoque eſt Apocalypſis, quae fere ex Andrea et Aretha, paucisque aliis corrupta eſt. Aut ergo iſtorum falſariorum fraus et audacia aliquo caſu impedita eſt, aut ita moleſta et laborioſa opera fatigati ſunt, aut corruptionum ἀφορμαὶ in his libris eis defuerunt. Omnes enim, qui Patres Graecos legerunt, cognitum habent, epiſto-

2. ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν
ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς
3. περιπέσητε ποικίλοις· γινώσκοντες, ὅτι τὸ
δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται
4. ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον
ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν
5. μηδενὶ λειπόμενοι. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπε-
ται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος
θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ * οὐκ ὀνειδίζοντος,
6. καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,
μηδὲν διακρινόμενος. ὁ γὰρ διακρινόμενος
ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
7. ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος, ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου.
8. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις
ταῖς

epiſtolas catholicas et apocalypſin rariſſime ab iis laudari. Ergo ex Patribus Graecis diſcrepantes lectiones, ab eorum incogitantia, negligentia, audacia et levitate ortae, repeti non poterant.

Ἰάκωβος — δοῦλος] Cyrill. I, g. 222. Ad χαίρειν. V, a. 300. Mox vitioſe omittit ταῖς, ante ἐν, edit. Gregor.

3. τῆς πίστεως] — E.

5. σοφίας] σοφίαν, E. Cyrill. V, a. 387.

καὶ μὴ] καὶ οὐκ. Vulg. Cyrill. l. l. Baſil. M. II, 576.

6. — 8. Chryſ. V, 127. Mox Theophyl. ἐμπιζομένῳ. Male! Theophyl. in his catholl. epiſtt. ubique notat edit. Venet. III, 319. ſeqq.

7. 8. Cyrill. IV, 806.

8. ἀνὴρ] + γάρ, E. Cyrill. IV, 806. et in fine αὐτοῦ.

ἐπεὶ

ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελ- 9.
φὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ 10.
πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς
ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. ἀνέτειλε 11.
γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε
τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε,
καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς
πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. μακάριος 12.
ἀνὴρ

ἐπεὶ καὶ ἀνὴρ δίψ. — ὁδοῖς ἑαυτοῦ. 533. ὁ γὰρ δίψ. ἀνὴρ — αὐτοῦ, VI, a. 186. ἀκατάσατος γὰρ ὁ δίψ. ἐν — αὐτοῦ. Ut ego edidi, Codd. et Damasc. II, 448. De αὐτοῦ et ἑαυτοῦ v. P. Hoc loco nec cum haereticis, nec cum ullo alio est disputatio. In huiusmodi locis tirones discant critin. Nemo hic tam temerarius fuit, ut aliquid auctore Cyrillo contra Codd. mutaret. Simul vero discitur, quam diligenter Cyrillum notarit Wetst. Scilicet primum tantum locum. Ergo et Griesb. v. vers. 14. 17. ubi rursus Cyrillus commendat suum γάρ. Ibi nihil notavit Griesbachius? Cur? Quia Wetstenius nihil notaverat.

9. δὲ] — E. Damasc. II, 566. et Cyrill. I, a. 435. Scilicet ibi rectius abest. Mox ibid. ex vers. 10. παρελεύσεται γὰρ καὶ ἐν ἵππῳ πόαις, καὶ ἀνθέων διοίσει τῶν ἐν ἀγροῖς κατ' οὐδένα τρόπον. Servat δέ. III, 535. sed: αὐτοῦ, ὡς ἄνθος γὰρ χόρτου παρελεύσεται.

10. ἄνθος χόρτου] Attingit Clem. Alex. 540. nisi respiciat 1. Petr. 1, 24.

11. οὕτω καὶ] de οὕτω et οὕτως in universum monitum in P.

πορείαις] πορίαις. E. Scilicet in hoc et in similibus vocabulis scribae confundunt ει et ι. Erasmi animad-

ἀνὴρ, ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν
13. αὐτόν. μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ * θεοῦ πειράζομαι. ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.
14. ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυ-
15. μίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνα-

animadverſio abſurda et linguae graecae contraria eſt. Non dicitur πορία, ἡ, ſed ἐυπορία. Simile eſt verſ. 8. ὁδοῖς. Iacobus Chriſti fuit diſcipulus, non Iſocratis. Inepte vero vulgatus reddidit, *itineribus*.

12. πειρασμὸν] πειρασμούς. E. Sic et non nulli 2. Petr. 2, 10. Scilicet rectius in eiusmodi pluralis adhibetur.

ὁ κύριος] ὁ θεός. E.

13. ἀπὸ τοῦ θεοῦ] ὑπὸ θεοῦ. E. ἀπὸ θεοῦ. Damaſc. II, 316. Cyrill. I, a. 10. 539. ad fin. verſ. 15. Ita et IV, 431. ſed in fine, κύει θάνατον.

ὁ — κακῶν] Orig. II, 124.

14. δὲ] γάρ. E. Cyrill. II, 51. ubi rectius eſt γάρ. Repugnant ceteri loci Cyrilli hic laudati, Ibid. eſt ἀποκύει, ut Damaſc. II, 336.

15. ἀποκύει] κύει τ ἀποκυεῖ. E. Vulgat. Ath. I, 647. Dicitur tam κύω, quam κυέω. Chryſ. XI, 152. e. habet κύουσαν et κυήσασαν. Apud Orig. III, 449. c. d. 451. c, ter eſt κύειν. ἀποκύειν apud Theodoret. ad Heb. p. 609. Clem. Alex. p. 498. 499. Nullus tamen huc reſpicit, v. verſ. 13. et P. ad h. l.

θάνατον. μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου 16.
ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν 17.
δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον
ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ
ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.
βουλη-

16. μὴ] + οὖν E. Ex ſolo A. hic oſtentat οὖν Griesb. Cur non ex eodem ſolo verſ. 5. oſtentavit τοῦ θεοῦ τοῦ διδόντος; v. Cyrill. V, a. 361, V, d. 76.

17. πᾶσα] + γὰρ t μὲν t δὲ. E. Cyrill. I, a. 404. et III, 311. γάρ. ſed μέν. I, g. 205. δὲ vero V, d. 98. Nihil addit. V, a. 411. 494. 510. Nihil omnino mutat Damaſc. II, 721.

τέλειον] ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἐυλογία·— καταβαί-νουσα ἀπὸ τοῦ πατ. Quin etiam repetit ἐυλογίαν. E. Cyrill. I, a. 404. Quid hic notatum ex Cyrill?

καταβαῖνον] κατερχόμενον. E. Synonymum, ſcri-barum graecorum levitate invectum, vel etiam ex ſcholio, aut ex 3, 15.

ἀπὸ τοῦ πατρὸς] παρὰ τοῦ πατρὸς t ἐκ τοῦ πα-τρός. E. ἐκ Ath. II, 329. Cyrill. V, a. 361. V, d. 76. I, g. 205. V, a. 494. ἀπὸ habet V, a. 411. 510. παρά. V, d. 98. ubi πατρὸς explicat θεοῦ. IV, 1. III, 311. Oecum. II, 447. ἄνωθεν ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων ἐστὶν, παρ'. Sic et ibid. in ſchol.

οὐκ ἔνι] οὐκ ἔστι. E. Vulgatum Cyrill. V, a. 411, ſed ἔστι 458. 494.

τροπῆς] Haec Cyrill. VI, a. 132. Chriſto ita ac-commodat: καὶ τροπῆς οὐκ εἶδεν, (immo οἶδεν.) ἀποσκίασμα παθεῖν. Hunc verſ. attingit etiam Chryſ. II, 603. Coecus ſit neceſſe eſt, qui in his ſeptendecim verſibus cum Griesbacho non agno-verit vel ex Cyrillo ſolo tres, quatuorve diverſas

recen-

18. βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. [Τέλος.] Τέλος τῆς δ.

Β. περὶ πραΰτητος καὶ ἁγνείας καὶ πράξεως ἀγαθῆς, μεταδοτικῆς ἐπὶ μακαρισμῷ, καὶ περὶ ἐπισήμης καὶ συμμετρίας λόγου.

B. 19. ὥστε, [Ἀρχή.] ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βρα-
20. δὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ

I, 19. B. τῇ ε. τῆς λα. ἰβδ. ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.

recenſiones. Sed Griesbachius hic ipſe coecus fuit, qui ſeptem Cyrilli volumina *in forma maxima* non vidit. Cum apud Auguſtinum legatur, *momenti*, homines ingenioſi excogitarunt, ῥοπῆς. Quid, ſi τροπῆς ita reddidit? Nam 1. Cor. 15, 52. ἐν ἀτόμῳ reddidit etiam, *in momento*, neglecta propria vocis notione. Quid ſit ῥοπὴ, apud ſcriptores graecos, quidque apud Patres graecos ſit, θεία ῥοπὴ, notum eſt. Ex alio Latiniſta laudatur: *modicum obumbrationis*, quod tamen nemo graece reddidit. v. Sabat. Ergone *modicum* et *obumbratio* ſunt variae lectiones? Ita locis fere innumerabilibus Griesbachius Latiniſtarum nugas pro variis lectionibus hominibus ſimplicibus obtruſit, ſcilicet, ut, quantum in ipſo eſſet, dubia redderet omnia. Quid hoc verſu legendum ſit, docent incontaminati Codices graeci.

18. βουληθεὶς] βουληθεὶς γὰρ ϛ αὐτὸς βουληθεὶς ϛ αὐτὸς γὰρ βουληθεὶς. E. Vinciendae orationis cauſſa. Secundum habet Theophyl. Cyrill. V, a. 367. ſolum τινα omittit. Damaſc. II, 310. ſolum ἑαυτοῦ mutat. Ath. I, 483. II, 435. vulgatum.

19. ὥστε] ἴσϛ ϛ ἴστε δὲ ϛ — E. Damaſc. II, 420. ab ἔστω ad λαλῆσαι, ſine varietate. Nullus bonus Codex hic quicquam mutat.

ρισήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος. ὅτε δὲ 16.
ἤλθομεν εἰς ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέ-
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ
δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν,
σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Μ. περὶ διαλέξεως παύλου τῆς πρὸς τοὺς ἐν ῥώμῃ
ἰουδαίους.

ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσα- 17.
σθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον
ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πα-
τρῴοις, δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18.
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν
ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων, ἠναγ- 19.
κάσθην

15. θεῷ] χριστῷ. E.

16. ἤλθομεν] εἰσήλθομεν. E. Mox, ῥώμην, ἐπιτράπη τῷ παύλῳ μένειν, omissis mediis. Chrys. 406. b. Ergo, ut alibi, in compendium redegit. Vestigia lectionis Codicum omnium servat ipse Chrys. 407. c. τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν. Omittunt etiam haec Wetst. A. 40. Etiam B. qui solus cum Chrys. habet etiam ἐπετ. τῷ παύλῳ. Ex meis Codd. nullus omnino praetermittit.

17. τὸν παῦλον] αὐτόν. E. Ita scilicet semel Chrys. 406. b. sed 411. a. vulgatum. Attingit etiam XI, 231.

19. ἰουδαίων] + καὶ βοώντων· ἆραι τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. E.

κάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα· οὐχ ὡς
τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.
20. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα
ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι. ἕνεκεν γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
21. περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς
οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας· οὔτε παραγενόμενός τις τῶν
ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ
22. σοῦ πονηρόν· ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦ-
σαι ἃ φρονεῖς. περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως
ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ
23. ἀντιλέγεται. τάξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν,
ἦκον

κατηγορῆσαι] + ἀλλ' ἵνα σώσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. E. Aus tauſenden zwey Lorken zur Probe vom Syrer in einem Verſe, die nicht einmal Wetſt. D. noch Beda, noch Lucifer, kritiſchen Andenkens, empfehlen. Ad porcos iſtiusmodi nugas, quae ad turbandos et infamandos libros ſacros excogitatae ſunt. v. Griesb. Eorum, qui id nondum ex edit. Wetſt. didicerunt, profecto miſeret. Propoſitum erat, hic ante oculos ponere veſanas corruptiones Syr. Cod. D. et Codd. quorundam, Patrumque Latinorum, quibus hic liber contaminatus eſt. Sed earum multitudo me deterruit. Ex Beda colligere licet, eas proveniſſe ex iſtis hic dictis *Poſt Illa*. Referantur ergo ad recenſionem *Poſtillalem*. Nam iſtas corruptiones a nemine critico adhuc probatas eſſe, coeci etiam, manibus palpando, deprehendunt.

22. περὶ μὲν] μὲν — E. Ath. II, 362. ſed ibi rectius omittebatur.

ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωΐ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον· πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ * εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-

23. ἦκον — ξενίαν] ἦλθον εἰς τὴν ξενίαν πρὸς αὐτόν. E.

τὰ περὶ] τὰ — E.

25. πρὸς ἀλλήλους] ἀλλήλοις. E. Cyrill. V, a. 669. Haec et quae deinceps adduntur, cum aliqua varietate habet Basil. M. I, 301. 518. bis, ex Iesaia et Actibus. Variat etiam Ath. II, 7.

ἡμῶν] ὑμῶν. E. Cyrill. l. l.

26. εἰπὲ] εἶπον. Cyrill. l. l. Nec aliter editum in Iesaiae loco apud eundem III, 109. e. Atque ita exhibetur etiam in plerisque Codd. et apud Chrys. IX, 412. b. Sic et Basil. M. l. l. Dedi tamen ad regulas grammaticorum εἰπόν.

27. ὠσὶ] ὠσὶν αὐτῶν. E.

καρδίαις συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ * ἰάσο-
28. μαι αὐτούς. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ
29. θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. καὶ ταῦτα
αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι, πολ-
30. λὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ἔμεινε
δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώμα-
τι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευο-
31. μένους πρὸς αὐτόν· κηρύσσων τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας
ἀκωλύτως. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ σαββάτου.

ἰάσωμαι] ἰάσομαι.

28. ἀπεστάλη] + τοῦτο. E. Chryſ. habet et omittit. IX, 412. d. 414. b.

29. — E. Ex meis nullus omnino praetermittit, niſi unus Latinus, quem in priore editione conſulueram. Habet etiam Chryſ. 412. et alii.

30. ὁ παῦλος] — E.

διετίαν] τριετίαν. E. Meus l. ſolus.

31. χριστοῦ] — E.

ἀκωλύτως] Quae hic ab aliquibus Latiniſtis et Syro temere addantur, diſcitur ex Weſtt. P. Chryſ. IX, 414. d. diſerte habet: μέχρι τούτων τὸν λόγον ἴστησιν ὁ συγγραφεύς.

Καθο

Καθολικὴ Ἐπιστολὴ Ἰακώβου.

Α. περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους· ἐν ᾧ περὶ τῆς ἐν ἡμῖν πυρώσεως, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παθῶν, ὅτι οὐ παρὰ θεοῦ τὸ αἴτιον. ἐξ ἑτέρας γὰρ ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ.

[Ἀρχή.] Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς, * ταῖς ἐν

I, 1. A. τῇ δ. τῆς λα. ἰβδ. ἰάκωβος θεοῦ

I, 1. De epiſt. catholl. vide praeter alios Montf. ad Chryſ. VI, 308. ſeqq. 416. 430. et P. p. 8. 9. Nos plerorumque Codd. auctoritate epiſtolam Iacobi ſex capitibus diſtinximus. Apud Pſeudo-Oecumen. VII. numerantur. In uno Codice XIII. adeo reperi. Etſi criſis epiſtolarum catholicarum valde impedita eſt, tamen in his epiſtolis nondum eiusmodi Codices reperti ſunt, ut in evangeliis, actibus et epiſtolis Paulinis, qui data opera a falſariis corrupti ſunt, et ex quibus Semlerus ac poſt eum Griesbachius *ſuas* Alexandrinas et occidentales *recenſiones* eruerunt. Eadem fortunam experta quoque eſt Apocalypſis, quae fere ex Andrea et Aretha, paucisque aliis corrupta eſt. Aut ergo iſtorum falſariorum fraus et audacia aliquo caſu impedita eſt, aut ita moleſta et laboriosa opera fatigati ſunt, aut corruptionum *αφορμαὶ* in his libris eis defuerunt. Omnes enim, qui Patres Graecos legerunt, cognitum habent, epiſto-

2. ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν
ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς
3. περιπέσητε ποικίλοις· γινώσκοντες, ὅτι τὸ
δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται
4. ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον
ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν
5. μηδενὶ λειπόμενοι. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπε-
ται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος
θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ * οὐκ ὀνειδίζοντος,
6. καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,
μηδὲν διακρινόμενος. ὁ γὰρ διακρινόμενος
ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
7. ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος, ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου.
8. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις
ταῖς

epistolas catholicas et apocalypsin rarissime ab iis laudari. Ergo ex Patribus Graecis discrepantes lectiones, ab eorum incogitantia, negligentia, audacia et levitate ortae, repeti non poterant.

Ἰάκωβος — δοῦλος] Cyrill. I, g. 222. Ad χαίρειν. V, a. 300. Mox vitiose omittit ταῖς, ante ἐν, edit. Gregor.

3. τῆς πίστεως] — E.

5. σοφίας] σοφίαν, E. Cyrill. V, a. 387.

καὶ μὴ] καὶ οὐκ. Vulg. Cyrill. l. l. Basil. M. II, 576.

6. — 8. Chrys. V, 127. Mox Theophyl. ῥαπιζομένῳ. Male! Theophyl. in his catholl. epistt. ubique notat edit. Venet. III, 319. seqq.

7. 8. Cyrill. IV, 806.

8. ἀνὴρ] + γάρ, E. Cyrill. IV, 806. et in fine αὐτοῦ.

ἐπεὶ

ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελ- 9.
φὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ 10.
πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς
ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. ἀνέτειλε 11.
γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε
τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε,
καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς
πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. μακάριος 12.
ἀνὴρ

ἐπεὶ καὶ ἀνὴρ δίψ. — ὁδοῖς ἑαυτοῦ. 533. ὁ γὰρ δίψ. ἀνὴρ — αὐτοῦ, VI, a. 186. ἀκατάστατος γὰρ ὁ δίψ. ἐν — αὐτοῦ. Ut ego edidi, Codd. et Damasc. II, 448. De αὐτοῦ et αὐτοῦ v. P. Hoc loco nec cum haereticis, nec cum ullo alio est disputatio. In huiusmodi locis tirones discant crisin. Nemo hic tam temerarius fuit, ut aliquid auctore Cyrillo contra Codd. mutaret. Simul vero discitur, quam diligenter Cyrillum notarit Wetst. Scilicet primum tantum locum. Ergo et Griesb. v. vers. 14. 17. ubi rursus Cyrillus commendat suum γάρ. Ibi nihil notavit Griesbachius? Cur? Quia Wetstenius nihil notaverat.

9. δὲ] — E. Damasc. II, 566. et Cyrill. I, a. 435. Scilicet ibi rectius abest. Mox ibid. ex vers. 10. παρελεύσεται γὰρ καὶ ἐν ἴσῳ πάσαις, καὶ ἀνθέων διοίσει τῶν ἐν ἀγροῖς κατ' οὐδένα τρόπον. Servat δὲ. III, 535. sed; αὐτοῦ, ὡς ἄνθος γὰρ χόρτου παρελεύσεται.

10. ἄνθος χόρτου] Attingit Clem. Alex. 540. nisi respiciat 1. Petr. 1, 24.

11. οὕτω καὶ] de οὕτω et οὕτως in universum monitum in P.

πορείαις] πορίαις. E. Scilicet in hoc et in similibus vocabulis scribae confundunt ει et ι. Erasmi animad-

ἀνὴρ, ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν
13. αὐτόν. μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ * θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείρασός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.
14. ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυ-
15. μίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνα-

animadverſio abſurda et linguae graecae contraria eſt. Non dicitur πορία, ἡ, ſed ἐυπορία. Simile eſt verſ. 8. ὁδοῖς. Iacobus Chriſti fuit diſcipulus, non Iſocratis. Inepte vero vulgatus reddidit, *itineribus*.

12. πειρασμὸν] πειρασμούς. E. Sic et non nulli 2. Petr. 2, 10. Scilicet rectius in eiusmodi pluralis adhibetur.

ὁ κύριος] ὁ θεός. E.

13. ἀπὸ τοῦ θεοῦ] ὑπὸ θεοῦ. E. ἀπὸ θεοῦ. Damaſc. II, 316. Cyrill. I, a. 10. 539. ad fin. verſ. 15. Ita et IV, 431. ſed in fine, κύει θάνατον.

ὁ — κακῶν] Orig. II, 124.

14. δὲ] γάρ. E. Cyrill. II, 51. ubi rectius eſt γάρ. Repugnant ceteri loci Cyrilli hic laudati. Ibid. eſt ἀποκύει, ut Damaſc. II, 336.

15. ἀποκύει] κύει t ἀποκυεῖ. E. Vulgat. Ath. I, 647. Dicitur tam κύω, quam κυέω. Chryſ. XI, 152. e. habet κύουσαν et κυήσασαν. Apud Orig. III, 449. c. d. 451. c. ter eſt κύειν. ἀποκύειν apud Theodoret. ad Heb. p. 609. Clem. Alex. p. 498. 499. Nullus tamen huc reſpicit, v. verſ. 13. et P. ad h. l.

θεάνατον. μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου 16.
ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν 17.
δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον
ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ
ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.
Βουλη-

16. μὴ] + ἴνα E. Ex ſolo A. hic oſtentat ἵνα Griesb. Cur non ex eodem ſolo verſ. 5. oſtentavit τοῦ θεοῦ τοῦ διδόντος; v. Cyrill. V, a. 361, V, d. 76.

17. πᾶσα] + γὰρ t μὲν t δέ. E. Cyrill. I, a. 404. et III, 311. γάρ. ſed μέν. I, g. 205. δὲ vero V, d. 98. Nihil addit. V, a. 411. 494. 510. Nihil omnino mutat Damaſc. II, 721.

τέλειον] ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἐυλογία — καταβαίνουσα ἀπὸ τοῦ πατ. Quin etiam repetit ἐυλογίαν. E. Cyrill. I, a. 404. Quid hic notatum ex Cyrill?

καταβαῖνον] κατερχόμενον. E. Synonymum, ſcribarum graecorum levitate invectum, vel etiam ex ſcholio, aut ex 3, 15.

ἀπὸ τοῦ πατρὸς] παρὰ τοῦ πατρὸς t ἐκ τοῦ πατρός. E. ἐκ Ath. II, 329. Cyrill. V, a. 361. V, d. 76. I, g. 205. V, a. 494. ἀπὸ habet V, a. 411. 510. παρά. V, d. 98. ubi πατρὸς explicat θεοῦ. IV, 1. III, 311. Oecum. II, 447. ἄνωθεν ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων ἐστὶν, παρ'. Sic et ibid. in ſchol.

οὐκ ἔνι] οὐκ ἔστι. E. Vulgatum Cyrill. V, a. 411, ſed ἔστι 458. 494.

τροπῆς] Haec Cyrill. VI, a. 132. Chriſto ita accommodat: καὶ τροπῆς οὐκ ἴδεν, (immo εἶδεν.) ἀποσκίασμα παθεῖν. Hunc verſ. attingit etiam Chryſ. II, 603. Coecus ſit neceſſe eſt, qui in his ſeptendecim verſibus cum Griesbacho non agnoverit vel ex Cyrillo ſolo tres, quatuorve diverſas recen-

18. βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. [Τέλος.] Τέλος τῆς δ.

Β. περὶ πραΰτητος καὶ ἁγνείας καὶ πράξεως ἀγαθῆς, μεταδοτικῆς ἐπὶ μακαρισμῷ, καὶ περὶ ἐπισήμης καὶ συμμετρίας λόγου.

B. 19. ὥστε, [Ἀρχή,] ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βρα-
20. δὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ

I, 19. B. τῇ ι. τῆς λα. ἰβδ. ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.

recenſiones. Sed Griesbachius hic ipſe coecus fuit, qui ſeptem Cyrilli volumina *in forma maxima* non vidit. Cum apud Auguſtinum legatur, *momenti*, homines ingenioſi excogitarunt, ῥοπῆς. Quid, ſi τροπῆς ita reddidit? Nam 1. Cor. 15, 52. ἐν ἀτόμῳ reddidit etiam, *in momento*, neglecta propria vocis notione. Quid ſit ῥοπή, apud ſcriptores graecos, quidque apud Patres graecos ſit, θεία ῥοπή, notum eſt. Ex alio Latiniſta laudatur: *modicum obumbrationis*, quod tamen nemo graece reddidit. v. Sabat. Ergone *modicum* et *obumbratio* ſunt variae lectiones? Ita locis fere innumerabilibus Griesbachius Latiniſtarum nugas pro variis lectionibus hominibus ſimplicibus obtruſit, ſcilicet, ut, quantum in ipſo eſſet, dubia redderet omnia. Quid hoc verſu legendum ſit, docent incontaminati Codices graeci.

18. βουληθεὶς] βουληθεὶς γὰρ ℓ αὐτὸς βουληθεὶς ℓ αὐτὸς γὰρ βουληθεὶς. E. Vinciendae orationis cauſſa. Secundum habet Theophyl. Cyrill. V, a. 367. ſolum τινα omittit. Damaſc. II, 310. ſolum ἑαυτοῦ mutat. Ath. I, 483. II, 435. vulgatum.

19. ὥστε] ἴστε t ἴστε δὲ ℓ — E. Damaſc. II, 420. ab ἔστω ad λαλῆσαι, ſine varietate. Nullus bonus Codex hic quicquam mutat.

γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται. διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν 21.
καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς 23.
λόγου ἐστὶ, καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. κατενόησε γὰρ ἑαυ- 24.
τὸν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο, ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον 25.
τέλειον, τὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος,

20. οὐ κατεργάζεται] οὐκ ἐργάζεται. E. Sic Damasc. II, 651. Illud diserte Theophyl. 327. Scribae alibi etiam οὐ κατ. mutarunt in οὐκ. Hic praeterea non opus erat compositio. Vulgatum cum aliis Ath. I, 647. II, 323. 629.

21. πραΰτητι] πραότητι t πραύτητι καρδίας. E. Sic Theophyl. et mox, τὸν μέν.

ψυχὰς ὑμῶν] ψυχὰς ἡμῶν. E.

22. λόγου] νόμου. E. Ex vers. 25. Ita Theoph. Idem, ἀκροαταὶ μόνον, mox omisso, παραλ. ἑαυτ., quae tamen refert 328. a. Et hic, et vers. 23. νόμου. Damasc. II, 457. Idem vers. 24. κατενόησε — ἀπελήλυθε omittit.

23. λόγου] νόμου. E.

25. νόμου] λόγου. E.

παραμείνας, οὗτος] παραμείνας οὕτως t, οὗτος — E.

ἐπιλησμονῆς] ἐπιλήσμων. E. v. P.

νόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μα-
26. κάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. εἴ τις
δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγω-
γῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν
27. αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρη-
σκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ * θεῷ
καὶ πατρὶ, αὕτη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφα-
νοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπι-
λον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.
[Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

Γ. περὶ τῆς πρὸς ἕκαστον ἀγάπης ἀπροσωπολήπτου κατὰ νόμον.

II, 1. [Ἀρχή.] Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολη-
ψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ

II, 1. Γ. τῇ ς. τῆς λα. ἑβδ. ἀδελφοὶ, μὴ ἐν προσωπο-
ληψίαις.

26. θρῆσκος] alii θρησκός. v. P. Laudat Cyrill. IV, 295. ubi vitiose est καρδίας. Mox aliqui omittunt, ἐν ὑμῖν. Scholia Oec. nec pro, nec contra ἐν ὑμῖν sunt. Fortasse tamen ineptum πιστὸς, loco θρῆσκος, scriba levis ex iis sumsit. v. Griesb.

χαλιναγωγῶν] χαλικῶν. Sic Vat. 1209. seu B. Laudo!

27. παρὰ τῷ θεῷ] τῷ —. Sic. Sed ταπεινώσει loco θλίψει, et, καὶ ἄσπιλον. Cyrill. III, 267. Idem V, b. 7. νηστεία καθαρὰ — sed θλίψει, et omisso καὶ, ante ἄσπ. Nonne hic νηστεία et ταπείνωσις notanda erant? Sed sibi ipse repugnat Cyrill. in utroque. v. Damasc. II, 626. et Nilus in caten. Niceph. II, 760.

II, 1. Laudat Cyrill. V, a. 300. 374. 603. 753. ubi μου omit-

χριστοῦ τῆς δόξης. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς 2.
τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος,
ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ 3.
τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπράν,
καὶ εἴπητε αὐτῷ· σὺ κάθου ὧδε καλῶς·
καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ
κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου. καὶ 4.
οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κρι-
ταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; ἀκούσατε, 5.
ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέ-
ξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου, * πλου-
σίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασι-
λείας, ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐ-
τόν; ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. 6.
οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν,
καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;
οὐκ

omittit, τῆς δόξης tamen, quod infimus Cod. Wetſt. 13. excludit, ſervat.

2. ἐὰν γὰρ] ὑποκριταί, ἐὰν γάρ. E. Cyrill. IV. 344. Ibid. pro arbitrio laudat verſ. 3 4.

3. καὶ ἐπιβλ.] ἐπιβλ. δέ. E. Theophyl. Idem αὐτῷ, poſt ἔπητε omittit. Cum Codd. Wetſt. A. C. 13. hoc verſu conſentit meus 13. quem poſtea comparavi, quique in his epiſtt. meorum omnium eſt infimus.

4. καὶ οὐ] καὶ — E. καὶ, παρέλκει. Theophyl. 330. et Oec. II, 453. Ergo deletum.

5. τοῦ κόσμου τούτου] τούτου —. Mox, ἐν τῇ πίστει Theophyl.

7. οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα
8. τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς * ἑαυτόν·
9. καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ
10. νόμου, ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε
11. πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ εἰπών· μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καί· μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ, γέγονας παραβάτης
12. νόμου. οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνε-
13. σθαι. ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· * κατακαυχᾶ τε ἔλεος κρίσεως. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε. Δ.

7. ἐπικληθὲν] κληθέν. E. Theophyl., qui etiam, loco καλὸν, explicat καινόν. Ex Iesa. 65, 15.

8. ὡς σεαυτὸν] ὡς ἑαυτόν. Ita postea in quatuor inveni et apud Theophyl. Σ temere repetitum.

10. τηρήσει, πταίσει] πληρώσει, πταίσει t τηρήσῃ, πταίσῃ. E. Posterius Theophyl. Cyrill. I, a. 552. ὅταν γὰρ ὅλον τὸν νόμου τελέσῃ τις, πταίσῃ ad fin. versi. tr. Negligenter laudat Orig. II. 798. et Basil. M. II, 631.

13. ἀνίλεως] ἀνήλεος t ἀνέλεος. E. Haec ex proximo ἔλεος ficta videntur. ἵλεως alibi etiam est in N. T. Ἀνίλεως Cyrill. V, b. 149. ἀνέλεος Damasc. II, 484.

καὶ κατακαυχᾶται] Unice vera lectio videtur, κατακαυχᾶ τις confuso activo et medio. Sic c. c. Luc.

Δ. ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἔργων, καὶ οὐκ ἐκ θατέρου ἰδικῶς, ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν ἅμα δικαιοῦται ἄνθρωπος.

[Ἀρχή.] τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύνα- 14. Δ.

II, 14. Δ. τῇ β. τῆς λβ. ἐβδ. ἀδελφοὶ, τι τὸ ὄφελος, ἐὰν πίστιν.

Luc. 1, 47. eſt ἠγαλλίασε, loco ἠγαλλιάσατο. Matth. 10, 14. et Marc. 6, 11. ἐκτινάξατε. Hebr. 4, 10. κατέπαυσε, loco ἀνεπαύσατο. Gal. 4, 9. ἐπιστρέφετε, loco ἐπιστρέφεσθε. Et in hac ipſa epiſtola 3, 5. μεγαλαυχεῖ, pro quo uſitatius dicitur μεγαλαυχεῖσθαι. Ἔγειρε, loco ἔγειραι, et alia praetermitto. Iam quia hoc inuſitatum videbatur, facile corrigebatur καταυχᾶται. Alii vero etiam ita ſcribebant ex frequenti confuſione ε et αι. Mutato vero καταυχᾶ τε in καταυχᾶται, opus erat vinculo orationis. Ergo alii exhibebant, καὶ καταυχᾶται, alii καταυχᾶται δὲ, vel etiam, καταυχᾶται γάρ. Sed iſtas particulas meliores Codd. non agnoſcunt. Alii denique etiam ex καταυχᾶ τε fecerunt καταυχᾶτε. Hinc mox ἔλεον, loco ἔλεος ortum. ὁ et τὸ ἔλεος invenitur: ſed τὸ ἔλεον equidem nullibi reperi. Cyrill. I, a. 248. καταυχᾶται γὰρ ἔλεος κρίσεως. V, b. 149. καὶ καταυχᾶται ἔλεος κρίσεως. Damaſc. II, 475. καταυχᾶται ἔλεος κρίσεως. Theophyl. 551. καὶ καταυχᾶται ἔλεος. Sed in ſchol. 332. ἀνηλεῶς ἡ κρίσις ἀπαντήσεται. καταυχᾶται δὲ ἔλεος. v. P. Notum eſt αὐχεῖς, cuius interpretationem Kuiſt. de verb. med. p. 106. memorat καυχᾶς. Vide 1. Cor. IV, 7. in P et Montf. ad Chryſ. X, 98. nota b. Καυχᾶ, quod Suid. et Phauor. laudant, non eſt huius loci, quod per ſe conſtat. De activo enim quaeritur. Aliis fortaſſe hic probabitur, καταυχᾶταί τε. Sed huic coniecturae, quae nec mihi diſplicet, nullum accedit praeſidium a Codd.

14. v. Cyrill. V, b. 148. ad verſ. 14—16. qui ibi aliquam varietatem habet.

15. δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ
ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ
16. λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ
δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ,
θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε· μὴ δῶτε δὲ
αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ
17. ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα
18. ἔχῃ; νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. ἀλλ' ἐρεῖ
τις· σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν
μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου,
κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν
19. μου· σὺ πιστεύεις, ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστι·
καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι,
20. καὶ φρίσσουσι. θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄν-
θρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων
21. νεκρά ἐστιν; ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ
ἐξ

15. Laudat Damasc. II, 484.

17. Attingit Cyrill. III, 423. 865. V, c. 174. nisi respexerit vers. 20. 26. Chrys. II, 348.

ἐκ prius] χωρίς. E. Ita solus habet infimus meorum 13. quem post priorem editionem consului. Arguta est correctio, cui etiam repugnat interpretatio Theophyl. 333 καὶ ἔργα διπλᾶ κ. τ. λ., et Oecum II, 457. c. δύο γὰρ κ. τ. λ., qui prius, ἐκ τῶν ἔργων σου, haud dubie errore typothetae omittit.

18. ὁ θεὸς εἷς] εἷς ὁ θεός. E. Cyrill. IV, 878. mox omissis, καλῶς ποιεῖς. Ita, his servatis. 953.

19. ὁ θεὸς εἷς ἐστι] ἐστι θεός. E. Ath. II, 91.

20. Orig. IV, 318. et 306. laudat, ἐν τῇ φερομένῃ ἀποκάλυψει ἀποστόλῳ. Ac si de ea dubitaverit.

ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις, 22.
ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ 23.
ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. ὁρᾶτε 24.
τοίνυν, ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; ὁμοίως δὲ καὶ 25.
Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς 26.
πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις
χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.

E. ὅτι ἡ πρεπιτὴς καὶ ἄτακτος γλῶσσα θανατοῖ τὸν κεκτημένον, ἧς κρατεῖν ἀνάγκη εἰς εὐφημίαν καὶ δόξαν τοῦ θεοῦ· ἐν ᾧ, περὶ ἀνασεσῶς καὶ ἀγαθῆς καὶ ἀμάχου πρὸς ἀλλήλους ἐκ φιλοδοξίας τῆς ἐπὶ σοφίᾳ ἀνθρωπίνῃ. περὶ θείας σοφίας. ὅτι ἐκ ἐριθυμίας καὶ φιλησδο-

21. τὸν υἱὸν αὐτοῦ] αὐτοῦ omissum in edit. Gregor. Editiones exhibent αὐτοῦ, Codd. ἀυτοῦ.

23. ἐπίστευσε δὲ] + ὁ. E. Cyrill. IV, 537. Mox, εἰς θεὸν — δικαιοσύνην ἡ πίστις καὶ. In exemplo Wetst. hic locus Cyrilli non reperitur. Ergo nec in Griesbachiano Cyrillo. Laudat et Orig. IV, 318. et Basil. M. II, 313.

24. τοίνυν] — E. Omittit Theophyl.

25. ἀγγέλους] κατασκόπους. E. quae est explicatio ex Hebr. 11, 31. Igitur etiam in aliquot Codd. in marg. legitur.

26. γὰρ] δέ. E. Orig. II, 644.

φιληδονίας ἔρις, καὶ ἀκαταστασία, καὶ ἡ πρὸς θεὸν ἔχθρα κίνεται. περὶ μετανοίας πρὸς σωτηρίαν, καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον.

III, 1. [Ἀρχή.] Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες, ὅτι μεῖζον κρῖμα λη-
2. ψόμεθα. πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ
3. σῶμα. * ἴδε τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθε-σθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐ-
4. τῶν μετάγομεν. ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα, τη-λικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πη-δαλίου,

III, 1. E. τῇ γ. τῆς λβ. ἰβδ. ἀδελφοὶ, μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι.

III, 1. Sine varietate Cyrill. I, a. 122. Mox abeſt. Damaſc. II, 679.

2. Laudat Cyrill. I, a. 504.

δυνατὸς] δυνάμενος. E. Ita Cyrill. II, 827. VI, 151. et Damaſc. II, 420. ſed ibidem ἐστὶ loco ἀνὴρ, omiſſo καὶ ὅλον. Idem 421. ἀνὴρ et καὶ ὅλον ſervat. Hic autem continuat ad verſ 11. Δυνάμενος Theophyl. 335. δυνατός 336. Idem monet, τῶν ἵππων in conſtructione inferendum eſſe poſt σώματα.

3. ἰδοὺ] ἴδε. Alii notarunt, ἰδὲ, quod ortum credo ex ἰδέ.

βάλλομεν] ἐμβάλλομεν. E. Cod. Aug. 6. in textu, ſed in ſcholio vulgatum habet. Tamen ſemel alt in ſchol., ἐμβάλλομεν fol. ξβ. p. 2. init. v. P.

θαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται. οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν 5.
μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ· ἰδοὺ, ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει; καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ 6.
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ

5. ὀλίγον] ἡλίκον. E. Occuparunt aliqui ſcribae hoc ex vincino. De Chryſoſtomi loco a Wetſt. laudato adhuc dubito. In hom. 4. ad Act. T. IX, 34. e. reperio: τοσοῦτον πῦρ μυρίαν ὕλην ἀνάψαι δύναται. Sed haec non ſunt Iacobi, verum Chryſoſtomi. Gratulor Griesbacho hanc καθάρότητα, qui ſecure haec et alia plura ex Wetſt. tranſcripſit. Mihi mirum videbatur, cum Chryſoſtomum tam diligenter legiſſem. Antiochus autem ita habet in Pandect. bibl. Patr. Pariſ. T. XII. p. 67. d. De Antiochi in priore edit. Griesbachus ne verbum quidem. In noviſſima notavit *Antiochum Monachum*. Iam ergo ſciunt omnes, *quis Antiochus* intelligendus ſit.

6. οὕτως] — t + καί. E. Disiecta eſt. tota huius loci oratio. In ea ergo hic nectenda laborat Theophyl. Omnis correctio, Codicibus graecis contraria, temeraria eſt.

τροχὸν] Grotius coniicit τρόχον, *curſum*, addens: *accentus quisque addidit ſuo arbitratu*. Cum ergo ipſe etiam ſuo arbitratu hic addiderit, retineamus eum aliorum arbitratu. Sophocles Antig. p. 257. μὴ πολλοὺς ἔτι τροχοὺς ἁμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν. Ubi ſcholiaſta: μὴ πολλοὺς ἡλίου δρόμους τελέσων, et: τροχοὺς δὲ, ἀντὶ τοῦ κύκλους, δρόμους. Anacreon ſimiliter fere IV, 7. 8. τροχὸς ἅρματος γὰρ ὅσα βίοτος τρέχει κυλισθείς. γενέσεως] Nullum nec poſtea Cod. reperi, qui habe-

7. ὑπὸ τῆς γεέννης. πᾶσα γὰρ Φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ Φύσει τῇ
8. ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι, ἀκατάσχετον κα-
9. κόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου; ἐν αὐτῇ εὐλο-

haberet γεένης. Utrumque tamen notant Oec. II, 461. Theophyl. 337. Cod. Aug. 6. in textu et in ſchol. vulgatum. Semel tamen in ſchol. exhibet γεέννης v. fol. ξβ. pag. 2. Γεέννης fortaſſe ex proximo occuparunt ſcribae. Coniici poſſit, olim lectum eſſe γέννης, idque expoſitum eſſe γενέσεως, ac deinde mutatum eſſe in γεέννης. Verum Codd. contra ſunt Cyrill. VI, a. 29. ἡ γλῶσσα μὲν πῦρ καὶ ἀκατάσχετόν ἐστι κακόν. Damaſcenum ſupra laudavi. Si omnino legendum ſit γεέννης, τροχὸς iam nec *rota*, nec *curſus* erit, ſed *tormentum*. Scholium, quod Wetſt. notat ex Cod. 15. auctius et emendatius legitur in Catena MS. cuius apographum habeo. Id etſi ad Cyrillum refertur, tamen ultima eius pars eſt ex Chryſ. I, 747. a. Ex eo pendent ceteri ſcholiaſtae, cum iſta catena ſcholiis reliquis omnibus ſit vetuſtior, v. Mill. Prolegg. §. 1044. In Cyrilli ſcriptis editis nihil eiusmodi inveni, cum tamen eum totum legerim, niſi eo trahere velis VI, a. 29. ubi tamen γεέννης non reperitur. Γεέννης ergo nil niſi error ſcribarum videtur eſſe.

8. Interrogandi notam addendam eſſe, ſcholiaſtae et Theophyl. 338. monent. v. P.

τὴν δὲ] Cyrill. IV, 724. τὴν γὰρ γλ. Ex eo etiam ineptum, et Codicibus contrarium ἀκατάσατον, loco ἀκατάσχετον, refutatur. Explicat enim: δυσκαταγώνιστον. Vide etiam Damaſc. II, 380. et locum ſupra laudatum 421.

εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν
αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας. ἐκ τοῦ 10.
αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατ-
άρα. οὐ χρὴ, ἀδελφοὶ μου, ταῦτα οὕτω
Τέλος τῆς γ. γίνεσθαι. [Τέλος.] [Ἀρχή.] μήτι ἡ 11. 3.
πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ
καὶ τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, 12.
συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα,
οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ
ποιῆσαι ὕδωρ. τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν 13.
ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ
ἔργα

III, 11. 3. τῇ δ. τῆς λβ. ἐβδ. ἀδελφοὶ, μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς.

9. θεὸν] κύριον. E. Cyrill. II, 106. ubi etiam praetermittit: ἐκ τοῦ αὐτοῦ — κατάρα. κύριον, quod meorum omnino nullus habet, in interiore marg. probat Griesbachius. Scilicet, ut et alibi κυρίου, loco θεοῦ, in textu probare possit. Astute!

γεγονότας] γεγενημένους ex Damasc. immo vero ex Wetst. notat Griesb. Vide Damasc. II, 380. Sed idem 421. sicuti Cyrill. l. l. habet γεγονότας. Quid ergo ex Damasc. efficitur? Nihil. Contra sunt praeterea omnes omnino Codices probi.

12. οὕτως — γλυκὺ] οὕτως οὐδὲ ἁλικὸν γλυκύ. E. Cyrill. II, 107. In fine vers. Theophyl. addit δύναται.

13. τίς σοφὸς] τίς — τ εἰ τις σοφός. E. Servat Cyrill. V, b. 190. vulgatum cum levi transpositione. Nam, δειξατος est vitiosum. Nihil omnino mutat ibid. 326. Σοφίας in fine omittit Damasc. II, 656. De Cyrillo et Damasceno hic silet Wetstenius. Ergo etiam Griesbachius. Laudo!

14. ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδε-
15. σθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπί-
16. γειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ
17. πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία, πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ ἐλέους καὶ καρ-
πῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος.

καρπὸς

14. ἐριθειαν] Codices fere ubique variant in accentu huius vocabuli, cum alii ἐριθεία, alii ἐρίθεια exhibeant. v. P. Laudat usque ad verſ. 18. Damaſc. II, 684.

τῇ καρδίᾳ] ταῖς καρδίαις. E.

κατακαυχᾶσθε] Latiniſta: *alapamini*. Pro eo Sabat. coniicit, *elevamini*. Coniecturam eius repetiit Griesb. Ingenioſe! Forte Latiniſta iſte ex ἀλαζονέυεσθαι, quod eſt Synon. τοῦ καυχᾶσθαι, finxerat, *alazonari*, aut *plasmare* a πλάττειν, *parabolari*, a παραβάλλεσθαι. Ergo *alazonamini*. Latine!

15. ἄυτη ἡ σοφία] ἡ σοφία ἄυτη. E. Cyrill. V, b. 172. Theophyl.

16. Laudat Damaſc. II, 608. 717. Utroque loco omittit γὰρ, quo ibi non erat opus. Sed 684 habet γὰρ. Hic enim longiorem locum notat. Ex hoc exemplo diſcunt tirones, Patres iſtas particulas pro arbitrio modo addere, modo omittere. Interdum etiam, ſi ſermo ipſorum ita poſtulet, cum aliis permutant.

17. ἀδιάκριτος] ἐυδιάκριτος. E. v. P.

καιρὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην. Πόθεν πόλεμοι IV, 1.
καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχε- 2.
τε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε, * διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς. αἰτεῖ- 3.
τε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡ 4.
φιλία τοῦ κόσμου, ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν * βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς

18. δὲ τῆς] τῆς — D. Rectius abeſt. Omittit Damaſc. II, 685. et 354. ubi etiam δὲ abeſt. Τῆς, id eſt, περὶ ἧς διαλέγομαι.

IV, 1. πόλεμοι καὶ] + πόθεν. E. Ex meis ſolus infimus 13. et Theophyl.

2. φονεύετε] Griesbachius: φονεῖτε *Ed. inquit.* Volebat φθονεῖτε. Alii φονᾶτε. Vide Bezam ad h. l. In vulgato conſentiunt omnes omnino Codd. mei. φονεύειν diſerte explicatur in ſchol Codd. Aug. 6. Item apud Theophyl. Oecum. quanquam in huius textu eſt φονεῖτε, quod temere in vulgaribus et in Griesbachianis Lexicis notatur. v. P.

οὐκ ἔχετε δὲ] καὶ οὐκ ἔχετε. E. δὲ —, v. P. Ita poſtea in tribus reperi. καὶ et δὲ fruſtra addita. Parum curat Iacobus iſta vincula orationis. Sic mox verſ. 4. Codices excludunt ἐστιν.

3. αἰτεῖσθε] αἰτεῖτε. E. Cyrill. I, a. 472. IV, 805. ſed αἰτεῖσθε IV, 82. ubi tamen eſt ὅτι, loco διότι.

4. ὃς ἂν ἐστιν] ἐστιν —. Cyrill. III, 822. εἴ τις θέλει εἶναι

5. ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε, ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα, ὃ κατῴκησεν ἐν ἡμῖν·
6. μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει· ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δί-
Z. 7. δωσι χάριν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ, ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ Τέλος τῆς δ.
8. φεύξεται ἀφ' ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν· καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. ταλαι-

IV, 7. Z. τῇ ε, τῆς λβ. ἑβδ. ἀδελφοὶ, ὑποτάγητε τῷ θεῷ.

καὶ φίλος τοῦ κόσμ. 838. καὶ ὃς ἐὰν βουληθῇ. V, b. 297. ὃς ἐὰν βουληθῇ. Sic et Damasc. II, 392.

5. ἢ δοκεῖτε] εἰ δοκεῖτε. E. Theophyl.

πρὸς φθόνον] alii antecedentibus, alii sequentibus iungunt. v. P.

ἐν ἡμῖν] ἐν ὑμῖν. E. Theophyl.

6. διὸ λέγει — χάριν] — E. Nullus meorum omittit. Laudat etiam Chrys. VII, 651. e.

ὁ θεὸς] κύριος. D. Cyrill. III, 301. V, b. 189. Basil. M. II, 426. Κύριος huc translatum credo ex Prov. 3, 34. Proverbia laudat Basil. II, 702, ubi contra *deus*. Cyrillus aeque potuit Proverbia, ac Iacobum respexisse. Clem. Alex. 446. ὁ θεός. 516. θεὸς γὰρ. Orig. III, 312. ὁ θεός. Idem vero etiam potest esse ex 1. Petr. 5, 5.

7. ἀντίστητε] + δέ. A. v. Birch. Δὲ omittit, quod non opus erat. Damasc. II, 450. et Cyrill. I, a, 44. Omittit vero etiam V, d. 76. b. Prior Cyrilli locus est etiam in caten. Niceph. I, 656.

8. Laudat Cyrill. V, b. 4. 7. Damasc. II, 524. Ath. II, 378. ita: ἁγνίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοὶ καὶ ἁγνίσατε.

ταλαιπωρίσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύ- 9.
σατε· ὁ γέλως ἡμῶν εἰς πένθος μεταστρα-
φήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. τα- 10.
πεινώθητε ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει
ὑμᾶς. μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελ- 11.
φοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, καὶ κρίνων
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ
κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν ὁ 12.
νομοθέτης * καὶ κριτὴς ὁ δυνάμενος σῶσαι
καὶ ἀπολέσαι· σὺ * δὲ τίς εἶ, ὃς κρίνεις τὸν
ἕτερον;

9. μεταστραφήτω] μετατραπήτω. E. Infimus meorum 13. Sic et Vat. 1209. seu B.

10. τοῦ κυρίου] τοῦ — E. Orig. II, 815. nominatim.

11. μὴ καταλαλεῖτε, ἀδελφοί μου, ἀλλήλων. Cyrill. I, a. 270.

ἀδελφοῦ κ. τ. λ.] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ κρίνων, καταλαλεῖ νόμον (vitiose) Damasc. II, 400. Solum ἢ, loco καὶ, sed rursus καταλαλεῖ νόμον, et mox οὐκέτι, loco οὐκ. 562. ἢ etiam Theophyl. qui et alia mutat. Scriptores sacri frequentius in talibus utuntur καί. Contra ἢ sunt meliores Codd. Saepe alibi in N. Test. temere ita correctum. Vidi mox vers. 13.

12. ὁ νομοθέτης] + καὶ κριτής. Damasc. II, 562. καὶ ὁ κριτής. καὶ κριτὴς. addit Cyrill. I, a. 475. III, 266. V, d. 57. 66. 83. 179. Idem postea in tribus Codd. reperi. v. P. ad hunc locum et ad Apocal. p. 67.

σὺ] + δέ. Hoc ipsum etiam post priorem edit. in tribus Codd. inveni.

ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον] ὁ κρίνων τὸν πλησίον t ὁ κρίνων τὸν ἕτερον. E. Prius etiam Theophyl. v. P. et

13. ἕτερον; ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον * καὶ
ἄυριον * πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν
πόλιν, καὶ * ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα,
καὶ * ἐμπορευσώμεθα, καὶ * κερδήσωμεν·
14. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς ἄυριον. ποία
γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γὰρ * ἔστι, ἡ πρὸς
ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ * καὶ ἀφανι-
15. ζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ
κύριος θελήσῃ καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσω-
16. μεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν
ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν. πᾶσα καύχησις
17. τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν
ποιεῖν,

et indicem Euthalii cap. E. in fine. De appendice: ὅτι οὐκ — κατενθύνεται v. P. Eam postea in nullo inveni. Euthalii sunt verba ex indice capitis. Vide in hac edit. post vers. 16. indicem capitis 5.

13. ἢ ἄυριον πορευσόμεθα — ποιήσομεν — ἐμπορευσόμεθα — κερδήσομεν] καὶ ἄυριον πορευσώμεθα — ποιήσωμεν — ἐμπορευσώμεθα — κερδήσωμεν. Ita postea etiam in quatuor Codd. inveni. Tot enim post priorem edit. usus sum in his epistolis. Καὶ, loco ἢ, habet etiam Cyrill. I, a. 504. Idem omittit ἐκεῖ.

14. τὸ τῆς] τὰ τῆς, E. Eleganter quidem. Mox, ζωὴ ἡμῶν Theophyl.

γάρ ἐστι] γὰρ ἔστι. Ex ἐστὶ nemo fecerit ἔστι, sed contra. v. Birch.

ἔπειτα δὲ] δὲ — τ + καὶ E. ἔπειτα καὶ. Damasc. II, 317. ποία ζωὴ ἡμῶν ἐστιν; ἀτμὴ γάρ ἐστιν — ἔπειτα καὶ ἀφανίζ.

15. καὶ ποιήσωμεν] ποιήσομεν, E. Cyrill. I, a. 504. Facilius quidem hoc.

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὑπόδειγμα λάβετε, 10. H.
* ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς
μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν
τῷ ὀνόματι κυρίου. ἰδοὺ, μακαρίζομεν 11.
τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκού-
σατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι πο-
λύσπλαγχνός ἐστι * καὶ οἰκτίρμων. πρὸ 12.
πάντων δὲ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε
τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον
τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ
τὸ

V, 10. H. εἰς τὸν προφήτην ἡλίαν [καὶ ἐλισσαῖον,] καὶ εἰς ἔλαιδι ἀξιώσων· [καὶ ἓν τισιν, ἐπὶ ἀσθενούντων καὶ ἐπὶ ἀγομβρίας, καὶ ἐπὶ τῶν ζ. πρεσβυτέρων, τῶν ἐν ἐφέσῳ.] ἀδελφοὶ, ὑπόδειγμα λάβετε τῆς.

10. τῆς κακοπ. ἀδ. μου] ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας. Laudat Chryſ. III, 146. Ἀδελφοί, ut in aliis lectionibus, Praxapoſtoli ponunt ante ὑπόδειγμα.

μου] — E. Lectionaria omittunt. Ergo et alii pauci Codd.

ἐλάλησαν] + ἐν t ἐπί. E. Quia plerumque ἐν additur, ut verſ. 14. et alibi.

11. ὑπομείναντας] ὑπομείναντας. E.

πολύσπλαγχνος] πολυεύσπλαγχνος. D. v. P. Barbarum utrumque hoc ſenſu. De ἄσπλαγχνος et εὔσπλαγχνος monuit ſcholiaſta ad Sophocl. p. 28. Damaſc. II, 709. πολὺ ἔσπλαγχνός ἐστι (κύριος, hoc neceſſario ibi addendum erat.) καὶ οἰκτίρμων.

ἐστιν ὁ κύριος] ἐστιν. Ex meis, quos poſtea examinavi, tres omittunt ὁ κύριος. Infimus 13. ſervat. v. Birch.

12. ἤτω] ἔστω. E. ex Matth. 5, 37.

τὸ οὖν, οὐ· ἵνα μὴ * εἰς ὑπόκρισιν πέσητε.
[Ἀρχή.] κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευ- 13. H.
χέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. ἀσθενεῖ 14.
τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσ-
βυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθω-
σαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. καὶ ἡ εὐχὴ 15.
τῆς

V, 13. H. ἐν τισιν, εἰς ἐξομολόγησιν· ἀδελφοὶ, κακοπαθεῖ τίς.

ὑπὸ κρίσιν] εἰς ὑπόκρισιν. v. Birch. P. Ita quoque reperi poſtea in quatuor. In horum uno 6. tam in textu, quam in ſcholio ita legitur. Tamen primo inepte explicatur, ut apud Oecumen. κατάκρισις. ὑπόκρισις eſt eius, qui alia loquitur, alia mente agitat aut etiam facto demonſtrat. 1. Petr, 2, 1. In Codd. vetuſtis praepoſitiones vocabulorum compoſitorum temere interdum diſiunguntur, ut contra praepoſitiones temere cum proximis vocabulis copulantur. Legebatur ergo ὑπὸ κρίσιν. Ergo εἰς excludebatur. Damaſc. II, 631. omiſſo δὲ, quo ibi non erat opus, exhibet ἔτω δὲ — ὑπὸ κρίσιν.

13. Cyrill. I, a, 445. γράφει δέ που καὶ ὁ χριστοῦ μαθητὴς· εὐθυμεῖ τίς (Sic in plerisque Codd. eſt accentus. v. P.) ἐν ὑμῖν, προσευχέσθω· εὐθυμεῖ, ψαλλέτω. Damaſc. II, 465. ad verſ. 15. κάμν. ſine varietate. Attingit etiam Chryſ. XII, 46. Orig. II, 594. 715. 748. 818. Poſt εὐθυμεῖ τις, addit ἐν ὑμῖν, ut ibi oratio poſtulabat. Ath. I, 798. 858.

14. ἐπ' αὐτὸν] ἐπ' αὐτῷ. E. Cyrill. I, a. 211. cetera ſine varietate ad fin. verſ. 15. Ἐπ' αὐτόν. Damaſc. II, 615. mox tamen deeſt αὐτόν. Cetera ad ἐγερεῖ ſine variet. Attingit etiam Chryſ. I, 384.

15. εὐχὴ] προσευχή. E. Notat hunc verſum Chryſ. XII, 99.

τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· καὶν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκὼς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. [Ἀρχή.] ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσήυξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. καὶ πάλιν προσήυξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὗε- τὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς. ἀδελφοὶ, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν, γινωσκέτω, ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. [Τέλος.]

16. H.

17. H.

18.

19.

20.

Τέλος ἔν τισι τῶν ἀσθενούντων.

Τέλος τοῦ προφήτου καὶ τῆς ἀνομβρίας.

Τοῦ ἁγίου ἰακώβου ἐπιστολὴ. στίχων σμβ.

V, 16. H. ἔν τισιν, ἐπὶ ἀνομβρίας· ἀδελφοὶ, ἐξομολογεῖσθε.

V, 17. H. ἐν ἀλλοις· εἰς ἀνομβρίαν· ἀδελφοὶ, ἠλίας.

16. Laudat Damaſc. II, 429. 580. Chryſ. VI, 102. d.

17. Laudat Chryſ. II, 13. III, 333. Cyrill. III, 292. ubi: καὶ προσευξαμένου οὐκ ἔβρεξεν ἐνιαυτ.

20. ψυχὴν] + αὐτοῦ. E. Cyrill. III, 594. V, d. 53. αὐτοῦ omittit. Damaſc. II, 380. Addit Griesbachius: ἀδελφοθεὸς (ſic!) *nominatur Iacobus in Cod.* 38. Immo vero in Codd. plurimis. Verum, non ἀδελφοθεὸς, ſed ἀδελφόθεος. Pro ἀδελφοθέου Birch. p. 73. exhibuit, ἀδελφοῦ θεοῦ, quod aeque ineptum eſt.

καλύψει] Clem. Alex. 519. ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, quod nemo pro diverſa lectione habebit.

Πέτρου

Πέτρου καθολικὴ πρώτη Ἐπιστολή.

Α. περὶ τῆς ἐν χριστῷ ἀναγεννήσεως, καὶ περὶ ὑπομονῆς πειρασμῶν, καὶ περὶ σωτηριώδους πίστεως, προκατηγγελμένης ὑπὸ τῶν προφητῶν.

A. I, 1. [Ἀρχή.] Πέτρος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς πόντου, γαλα-

I, 1. A. τῇ ς. τῆς λβ. ἰβδ. πέτρος ἀπόστολος.

I, 1. De Petri duabus epistolis v. Orig. IV, 95. De secunda Petri, ut de aliis, dubitatur. Causas dubitandi ista Criticorum sentina infima non moravit. Ergo de argumentis eorum nemo iudicare potest. Homines autem leves levissimis, non dicam argumentis, sed suspicionibus et opinionibus, motos esse, constat inter omnes, quibus ἀπαραίτητος necessitas id imposuit, ut cum hortore legerent Patres. Quantum equidem in tenebricosis scriptis eorum, atra caligine circumfusis, non tam cernere, quam palpando sentire potui, argumenta eorum non tam sunt historica, quam propria ipsorum theologiae dogmaticae et exegeticae, ex quibus quid efficiatur, nemo non sagacior et acutior cognitum habet, cum praesertim perspectum sit, quam vanae sint caussae, cur aliqui eorum de locis singulis librorum minime dubiorum dubitarint. De divino Chrysostomo et

γαλατίας, καππαδοκίας, ἀσίας καὶ βιθυ-
νίας· κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν 2.
ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ
ῥαντισμὸν αἵματος ἰησοῦ χριστοῦ· χάρις
Ὑπέρβα. τῆς 5. ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. [Ὑπέρβα.]
[Ἀρχή.] εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ 3. Β.
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ
αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα
ζῶσαν δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νε-
κρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ 4.
ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν
οὐρανοῖς εἰς * ὑμᾶς, τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ 5.
φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν
ἑτοί-

1, 3. Β. *ἰουνίου κθ. ἐις τὴν παραμυθὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου, ἀνάγνωσμα α. ἀδελφοί, εὐλογητὸς ὁ θεός.*

paucis aliis, quos alia de cauſſa lubenter ac cum voluptate, nec tamen propter criticam ſcientiam ac diligentiam, legi, hic non loquor.

ἐκλεκτοῖς] *κλητοῖς*. E. Cyrill. V, d. 76.

2. *πρόγνωσιν*] etſi *πρόθεσιν*, quod unus Wetſt. 6. habet, non ineptum ſit, tamen Codd. auctoritate, ut ex locis ſimilibus translatum, repudiandum eſt. Non minus probabile eſt Cyrilli *κλητοῖς* verſu primo. *Πρόγνωσιν* tuetur etiam Cyrill. l. l. *ἰδοὺ, κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ καὶ πατρὸς κ. τ. λ.* qui ad fin. verſ. 2. haec laudat, et vetuſta catena in ſcholio: *προσωρακὼς — νόησις.* Theophyl. et alii: *ἡ σύνταξις· πέτρος ἀπόστολος κατὰ πρόγνωσιν κ. τ. λ.*

4. *εἰς ἡμᾶς*] *εἰς ὑμᾶς*. Ita quoque poſtea in quatuor inveni.

ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.
6. ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ,
7. λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς· ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου, τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
8. Χριστοῦ· ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ·

6. ἀγαλλιᾶσθε] ἀγαλλιάσεσθε. E. nominatim Orig. I, 300. ad vers. 7. fin. ubi λυπηθέντες diserte notat et ingeniose explicat ex Gen 3, 16. ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα. Maior est haec sapientia Origenis, ἢ κατὰ ἄνθρωπον.

ὀλίγον] quae hic deinceps leguntur ad vers. 9. laudat Clem. Alex. 525.

λυπηθέντες] λυπηθέντας t λυπηθῆναι. E.

7. πολὺ τιμιώτερον] πολυτιμότερον. E. Hanc lectionem peperit πολὺ: temere iunctum τῷ τιμιώτερον. Birch. ex quatuor notat, πολυτιμώτερος, quod contra grammaticam est. Notum esse poterat Lucae ἐντιμότερος.

δοκιμαζομένου] δεδοκιμασμένου. E. Bengelius pro more suo hōc, et probat, et improbat. Eius trifis discitur ex tabula critica, quam Ernestus Bengelius edidit Tubingae 1776. 8.

8. εἰδότες] ἰδόντες. E. Hanc lectionem nec postea inveni in Codd. Cyrill. VI, a. 141. laudat a. vers. 8. ad fin. 12. sine varietate, nisi quod ὑμῶν post πίστεως omittit, versu vero 10. ἡμᾶς habet, loco ὑμᾶς, et vers. 12. ἡμῖν ἀνηγγέλη, et ἐναγγ. ἡμᾶς πνεύμ.

ἀγαλλιᾶσθε] ἀγαλλιᾶτε. Orig. III, 692.

Τέλος τοῦ ἀναγνώσματος τῆς παρούσης. Ἄρξου τῆς ἐπιστολῆς ἀγαπητοί, περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐξεζήτησαν.

μένῃ· κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πί- 9.
στεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. [Τέλος.]
[Ἄρξου.] περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν 10.
καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς
ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες· ἐρευνῶν- 11.
τες, εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν
αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ, προμαρτυρόμενον
τὰ εἰς χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ
ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι οὐχ 12.
ἑαυτοῖς, * ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν
ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων
ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἀποσταλέντι ἀπ'
οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρα-
κύψαι.

B. περὶ ἐλπίδος καὶ ἁγιασμοῦ, τῆς τε ὠφελομένης ἐπὶ τῇ υἱοθεσίᾳ ἀσφαλοῦς ἀναστροφῆς.

διὸ

9. πίστεως ὑμῶν] ὑμῶν — E. Ath. I, 522.

10. περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς] ὑπὲρ τῆς εἰς ἡμᾶς. E. Cyrill. I, g. 164.

11. ἢ ποῖον] καὶ ποῖον. E. Cyrill. l. l. mox, προμαρτυρούμενον, sed altero loco vulgatum. Paullo ante, ἐξερευνῶντες. Theophyl. Ath. I, 522. ἐδηλοῦτο ἐν.

12.] ἡμῖν δὲ et ἡμῖν ἀνηγγέλη — ἡμᾶς ἐν. Cyrill. l. l. Hos quatuor versus nec Wetst. nec Griesb. in suis Cyrillis invenerunt. Haud dubie defectus erat in eorum exemplis.

ἡμῖν δὲ] ὑμῖν δέ. Ita quoque postea in quatuor inveni. Cyrill. ll. ll. vulgatum. Ergo bis.

εἰς ἃ] attingit Clem. Alex. edit. Pott. 948. 989. 971. Orig. III, 692. 456. 814. 95. e. Ath. II, 359. 389.

Δ. 13. διὸ [Ἀρχή.] ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας
τῆς διανοίας ὑμῶν, [Ὑπέρβα.] νήφοντες Ὑπέρβα τῆς
τελείως, ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν
14. χάριν ἐν ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ. ὡς
τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς
πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις·
15. ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον,
16. καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθη-
τε. διότι γέγραπται· ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ
17. ἅγιός εἰμι. καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε
τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ
ἑκάστου ἔργον, [Ἄρξου.] ἐν φόβῳ τὸν τῆς Ἄρξου τῆς
παροι- τ. οὕτως· ἀναστράφητε ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον, εἰδότες.

I, 13. Δ. ἰουνίου κθ. ἀνάγνωσμα β. ἀγαπητοὶ, ἀναζωσάμενοι.

13. τῆς διανοίας ὑμῶν] ὑμῶν τῆς διανοίας. E. Cyrill. V, b. 330. ad fin. verſ. 16.

τελείως] Plerique Codd. *poſt*, non *ante* τελείως, comma habent. In catena eſt: γενναίως ἀντέχεσθαι τῆς πίστεως παραινεῖ, ex quo nihil efficitur. Pſeudo-Oec. II, 489. σκόπει δὲ, ὅτι οὐχ ἁπλῶς εἶπε, νήφοντες, ἀλλὰ τελείως. Damaſc. II, 460. τελείως ἐλπ. ἐπὶ τὴν δεδομένην ὑμῖν χάριν.

15. καὶ αὐτοὶ] καὶ ὑμᾶς. E. Cyrill. l. l.

16. διότι γέγραπται· ἅγιοι γένεσθε] γέγραπται γάρ· ὅτι ἅγιοι ἔσεσθε. E. Cyrill, l. l.

γένεσθε] γίνεσθε t ἔσεσθε. E. Poſterius ex Lev. 11, 44. Ita et Clem. Alex. 473.

ἅγιός εἰμι] εἰμὶ — E. Cyrill. l. l. Clem. Alex. l. l.

17. ἐπικαλεῖσθε] ἐπικαλούμεθα. E. Cyrill. V, b. 295. mox, ἡμῶν χρόνον ἀναστρεφώμεθα. Vulgatum 313. Damaſc. II, 656.

τὸ ἑκάστου] Clem. Alex. 258. ἐγνωκότες οὖν τὸ ἑκάστου

παροικίας ὑμῶν· χρόνον ἀναστρέψητε· εἰδό- 18.
τες, ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ,
ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστρο-
φῆς πατροπαραδότου· ἀλλὰ τιμίῳ 19.
αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου, καὶ ἀσπίλου χρι-
Τέλος τοῦ β. ἀναγνώσματος. σοῦ. [Τέλος.] προεγνωσμένου μὲν πρὸ 20.
καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ'
ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς δι' 21.
αὐτοῦ

ἰκάστου ἔργον. Ergone haec quoque eſt varia lectio? Ibid. mox, ἐλυτρώθημεν — ἡμῶν ad 19. χριστοῦ. Huic continuo iungit 4, 3. Quae confuſio? Miſerabilis ergo labor eorum, qui ex Patribus diſiecta membra Apoſtolorum colligere et componere laborant. Si quid ego video, et Codices infimi, et verſiones pueriles et inſicetae, et Patrum, partim fortuitae, partim deliberatae corruptiones armantur contra litteras ſacras. Quod utrum per ſtultitiam, an per fraudem fiat, aliis relinquo iudicandum.

18. ἐλυτρώθητε] ἠλυθτρώθητε. E. Cyrill. V, b. 313. Ceterum hunc verſ. laudat Cyrill. I, g. 276. II, 612. 795. III, 738. ubi eſt, λελυτρώμεθα. 766. ἠγοράσμεθα V, a. 761. ἠγοράσθημεν V, b. 182. 359. V, d 77. 98. totus verſus ſine varietate. VI, a. 240. b. Satis conſiſtunt omnia auctoritate Codd. N. Teſt. Mirabile tamen eſt, locum adeo inſignem ita diſtortum eſſe ab Cyrillo. Orig. III, 546. habet ἀπολυτρωθέντες. Et 726. ἐλυτρώθημεν.

19.] Negligenter laudatur a Clem. Alex. 917. edit. Pott. Orig. I, 282.

20. ἐσχάτων] ἐσχάτου. E. Id ipſi alibi probavimus. Hic contra ſunt Codd. Reſpicit haec Cyrill. IV, 1005. 1006., ſed Pauli nomine. Eodem modo Paulo

αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς
22. θεόν. τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος, εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς·
23. ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ
24. καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. διότι πᾶσα σὰρξ, ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ

Paullo tribuit V, b. 57. In mente videtur habuisse Rom. 16, 26. in noſtra editione 14, 25.

21. τὸν ἐγείραντα] τὸν exciderat in edit. Gregor.

ὥστε — θεὸν] Cyrill. V, d. 94. Clem Alex. 473.

22. ὑπακοῇ] ὑπομονῇ. E. Vulgatum etiam Cyrill. V, a. 369. Clem. Alex. 473. continuo autem iungit verſ. 14. ſeqq. Nemo tamen propterea haec ita transponet. v. verſ. 17.

23. ἀφθάρτου] — E. Cyrill. V, a. 367.

εἰς τὸν αἰῶνα] — E. Pro hoc a Wetſt. laudatur etiam Cyrill. II, 563. (Sic enim in Cyrillo corrigendum, loco 569.) Sed illo locus, littera C. nec pro, nec contra eſt. Ibid. 582. b. 609. b. 771. a. Sed nec haec tria loca pro aut contra ſunt, ut nec V, a. 367. quem Wetſtenius neglexit. Nullus omnino meorum, nec ullus bonus Codex illa omittit.

24.] Nullus bonus Codex hic aliquid mutat. Meus vero infimus 13. cum Theophyl. Venet. qui ipſe etiam ad infimos Codices pertinet, ὡς, ante χόρτος

τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα 25.
κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ
ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

Γ. περὶ τοῦ ἐπαξίως τῆς υἱοθεσίας ζῆν ἐν χριστῷ, πρὸς
ὠφέλειαν καὶ τῶν ἐξωθεν, εἰς δόξαν θεοῦ.

Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα II, 1.
δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ
πάσας καταλαλιὰς, ὡς ἀρτιγέννητα 2.
βρέφη,

τος omittunt, ἀυτῆς, loco ἀνθρώπου, habent, et poſt ἄνθος excludunt ἐυτοῦ. Mox etiam verſ. 25. Theophyl. habet ῥῆμα τοῦ θεοῦ. Eſt ergo haec manifeſta corruptio ex Ieſ. 40, 6. Nominatim haec ex Ieſaia laudat Clem. Alex. 540. Item Orig. I, 226. κατὰ τὸν προφητικὸν λόγον enim addit. Ieſaiam etiam, non Petrum, notavit editor. In catena iſta vetuſta Chryſoſtomi ſcholium legitur: ἅπασαν τὴν ἀνθρωπίνην — ἄνθος χόρτου. Sed Chryſoſtomus in hoc etiam nominatim reſpicit Prophetam: ὁ προφήτης παῤῥίβαλεν. Chryſoſtomus ergo h. l. falſariis videtur monſtraſſe viam. Oxonienſes hanc catenam poſſunt evoluere. Non eſt hic primus locus in his epiſtolis, qui corruptus eſt ex Vet. Teſt. Plures enim iam notavimus. Vide etiam 2, 6.

25. ἐστὶ τὸ ῥῆμα] τὸ ῥῆμα — E. Theophyl. qui tamen in ſcholio id habet. τὸ ῥῆμα τὸ omittit ſolus Weſtſ. A. qui, ut conſtat, in Actibus et epiſtolis multo eſt deterior, quam in evangeliis.

II, 1. ὑποκρίσεις] τὴν ὑπόκρισιν. E. Clem. Alex. 103. qui alia etiam mutat.
πάσας] — E.

2.] Laudat Orig. I, 512. III, 550. 606. 607. 756. IV, 243.
ἀρτιγέννητα] Cyrill. 1, p. 393. ἀρτιγενῆ τά. Haud dubie

βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε * εἰς σω-
3. τηρίαν· εἴπερ ἐγεύσασθε, ὅτι χρηστὸς ὁ
4. κύριος· πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον·
5. καὶ αὐτοὶ, ὡς λίθοι ζῶντες, οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ

dubie ex errore. Mox, καὶ ἄδολον — ποθήσατε — αὐξ. εἰς σωτηρίαν. II, 902. ἀρτιγέννητα — καὶ ἄδολον — ἐπιποθ. Niceph. in catен. I, 740. ex Orig. ἀρτιγέννητα.

αὐξηθῆτε] + εἰς σωτηρίαν. Poſtea id in tribus inveni. Eſt vero etiam Codex ſcholiorum Molquae in bibl. typogr. ſynod. VI, in 4. qui explicationem Chryſoſtomi nomine exhibet in primam epiſt. Petri et in epiſt. Iudae. In eo etiam poſt priorem edit. inveni, εἰς σωτηρίαν. Habet et Clem. Alex. l. l.

3. χρηστὸς] χρεισός. E. Theophyl. Sed huius interpretatio 369. c. d. poſtulat χρηστός.

5. οἰκοδομεῖσθε] ἐποικοδομεῖσθε t ἐνοικοδομεῖσθε. E. Cyrill. I, a. 330. Paulo tribuit: καὶ ὑμεῖς, ὡς λίθοι ζῶντες, ἐποικοδομεῖσθε κ. τ. λ. Miſcet autem Epheſ. 2, 22. Sic et I, g. 331. Attingit etiam 427. c. Petro tribuit III, 422. etſi Pauli verba admiſceat. v. P. ἐποικοδομεῖσθε, quod per ſe non abſurdum eſt, in duobus tantum inveni, qui ſunt cum ſcholiis, Moſq. d. et Aug. 6. Vulgatum nominatim Orig. I, 757. IV, 197. ἐποικοδ. ex epiſt. ad Epheſ. 2, 20. unde huc inuectum.

πνευματικὰς] + ἁγίας. E. Orig. II. II.

θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. * διότι περιέχει 6.
ἐν τῇ γραφῇ· ἰδοὺ, τίθημι ἐν σιὼν λίθον
ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πι-
στεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ὑμῖν 7.
οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ,
λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· καὶ
λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδά-
λου, οἳ προσκόπτουσι, τῷ λόγῳ ἀπειθοῦν- 8.
τες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. ὑμεῖς δὲ, γένος 9.
ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον,
λαὸς εἰς περιποίησιν· ὅπως τὰς ἀρετὰς
ἐξαγ-

6. διὸ καὶ] διότι. Ita postea in quatuor inveni. Attingit haec Cyrill. I, a. 90. I, g. 427. sed II, 612. paullo accuratius laudat. Verum τίθημι τὰ θεμέλια σιὼν — ἐκλ. ἀκρογ. — εἰς αὐτόν. Ergo hic quoque locus ex Ies. 28, 16. interpolatus.

7. ἡ τιμὴ] Wetst., ut coniecturam, proponit τιμίη. Immo, τιμήεις. Sed istis coniecturis carere possumus in N. T.

λίθον] λίθος. E. Attingit Cyrill. III, 672. v. P.

8. εἰς ὃ] εἰς ἣν παρεσκεύασαν ἑαυτοὺς τάξιν καὶ ἐτέθησαν. Sic, sed ἑαυτοῖς ex Haun. 1. laudat Birch. Verbotenus translatum ex Oecum. II, 496. b.

9.] Multoties sine et cum varietate haec laudat Cyrill. IV, 69. 90. I, a. 89. 288. 337. 464. I, g. 121. 209. II, 562. 574. III, 794. V, a. 368. VI, a. 80. Damasc. II, 724. Niceph. in caten. I, 503. 746. 755. 1291.

εἰς περιποίησιν] περιούσιος. E. Clem. Alex. 40. Vulgatum Orig. I, 277. 584. περιούσιος est explicatio

ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαν-
10. τος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· οἱ ποτὲ
οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημέ-
11. νοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. [Τέλος.] [Ἀρχή.] τίλος τῆς ς.
ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ, ὡς παροίκους καὶ
παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν
ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς
12. ψυχῆς· τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν * ἔχοντες
καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ἵνα, ἐν ᾧ καταλα-
λοῦσιν ὑμῶν, ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν
ἔργων ἐποπτεύσαντες, δοξάσωσι τὸν θεὸν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

Δ. περὶ τῆς πρὸς ἄρχοντας ὑποταγῆς καὶ φιλαδελφίας καὶ θεοσεβείας· ἐν ᾧ, περὶ φούλων ὑποταγῆς καὶ ἀνεξικάκου ὑπομονῆς διὰ χριστόν. περὶ ὑπακοῆς γυναικῶν καὶ ὁμονοίας τῆς πρὸς τοὺς ἄνδρας, ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ ἐν πνεύματι, εἰς τύπον σάρξας. περὶ τῆς ἀνδρῶν πρὸς γυναῖκας

II, 11. 3. ἰευνίου κθ. ἀνάγνωσμα γ. ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ.

catio haud abſurda ex loco ſimili Tit. 2, 14. Eodem modo Clemens hic inferius 3, 8. ταπεινόφρονες ex locis ſimilibus permutavit cum φιλόφρονες.

10.] Niceph. in caten. I, 1654.

11. ἀπέχεσθαι] ἀπέχεσθε. E. Vulgatum Clem. Alex. 457. Damaſc. II, 519. παρακαλῶ ὑμᾶς — πρωτεύοντας κατά. Cyrill. I, a. 20. ἀδελφοὶ, παρακαλῶ — ψυχῆς. I, g. 155. ἀπέχεσθε. V, b, 237. ἀδελφοὶ, παρακ. — ψυχῆς.

12. ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν] ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Sic et poſtea in tribus inveni, ſed in uno ἔχοντας. Varie ordinat Clem. Alex. 244, 457. Damaſc. II, 656, vulgatum, ſed καλῶν ὑμᾶς ἔργων ἐποπτεύοντες.

γυναῖκας συμπεριφορᾶς. περὶ τῆς πρὸς ἅπαντας ἐπιεικοῦς ἀνεξικακίας, ἧς τύπος ἦν ἡ ἐπὶ νᾶι τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία, ἐφ' ἡμᾶς δὲ ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ χριστοῦ συμπάθεια.

ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ 13.
τὸν κύριον· ἔιτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι,
ἔιτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς 14.
ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγα-
θοποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ 15.
θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν
ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθε- 16.
ροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς
κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι
θεοῦ· πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελφότητα 17.
* ἀγαπήσατε· τὸν θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βα-
σιλέα τιμᾶτε. οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι 18.
ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον
τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς
σκολιοῖς.

13. οὖν] — E. Apud Damasc. II, 358. eo non erat opus.

14. μὲν] — D.

15. φιμοῦν] non nulli φιμοῶν, ut et alibi. Sic et Theophyl.

ἀγνωσίαν] ἐργασίαν. E. Clem. Alex. 457. Divine!

16.] ὡς θεοῦ δοῦλοι, πάντας τιμήσατε. Damasc. II. 697.

17. ἀγαπᾶτε] ἀγαπήσατε.

18. ὑποτασσόμενοι] Cod. Aug. 6. in scholio intelligit ἦτε. Sic et Oecum. II, 502. v. Birch. Vulgatum exhibet, sed cum Ephes. 6, 5. permiscet. Ath. II, 485. Patriticè!

19. σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων
20. ἀδίκως. ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖ-
21. τε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ. εἰς τοῦτο
Z. γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ [Ἀρχή.] χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ * ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνε-
22. σιν αὐτοῦ· ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·
23. ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει· παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως.

II, 21. Z. τῇ β. τῆς λγ. ἑβδ. τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου· ἀγαπητοὶ, χριστὸς [ὑπὲρ ἡμῶν.] ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν.

σκολιοῖς] δυσκόλοις t + καὶ δυσκόλοις. E. Contra omnes omnino Codd. v. P. Vulgatum etiam Damasc. II, 447. Clem. Alex. 261.

19. χάρις] + παρὰ τῷ θεῷ. E. Damasc. l. l.
θεοῦ] ἀγαθήν. E.

20. κολαφιζόμενοι] κολαζόμενοι. E. Cyrill. V. a. 754. κολαφιζόμενοι ὑπομένητε — ἀγαθοπ. ὑπομένητε — παρὰ θεοῦ. ὅτι καὶ χρ. ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν V, d. 160. κολαφ. ὑπομενεῖτε; παρὰ θεῷ. ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν — ἀπολιμπάνων. Fortasse ergo excludenda, εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε; Nugae!

21. ὑπὲρ ὑμῶν] ὑπὲρ ἡμῶν.

22.] Cyrill. II, 693. Chrys. VIII, 155. Orig. III, 226. IV, 392. 451.

23.] Cyrill. IV, 513. 571. 905. sine varietate. Lectionum, σε, vel αὐτὸν, ἀδίκως, nullum vestigium inveni.

καίως. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς 24.
ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
ξύλον· ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι,
Τέλος τοῦ γ. τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· [Τέλος.] οὗ τῷ
ἀναγνώσμα- μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. ἦτε γὰρ, ὡς πρό- 25.
τος. βατα πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν
ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν
ὑμῶν. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμε- III, 1.
ναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ, εἴ τινες
ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναι-
κῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου * κερδηθήσονται· 2.
ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστρο-
φὴν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλο- 3.
κῆς

24. ἁμαρτίας] ἀνομίας. E. Cyrill. III, 698. Sed ἁμαρτίας. V, b. 98. V, c. 126. 164. I, a. 542. 561.
μώλωπι αὐτοῦ] αὐτοῦ — E. Ex meis omnino tres omittunt. Scribis graecis displicebat, ut hebraicum. Apud Birch. deest in solo Vat. 1209. Clem. Alex. 388. nihil definire potest, etsi αὐτοῦ habeat.

25. πλανώμενα] πλανόμενοι. E. Per se ferri possit.
ψυχῶν ὑμῶν] ψυχῶν ἡμῶν. E.

III, 1. καὶ, εἴ τινες] εἰ καί τινες t εἴ τινες t καὶ εἴτινες. E. Damasc. II, 406. εἴ τινες, qui haec laudat ad vers. 6. ὡς καὶ, εἴ τινες ἀπειθοῖεν. Clem. Alex. 249.
ἀναστροφῆς] ὑποταγῆς. E. Vulgatum etiam Clem. Alex. 249.
κερδηθήσωνται] κερδηθήσονται. V. P. Sic et Clem. l. l.

2. φόβῳ] λόγῳ. E. Clem. l. l.

3. ἐμπλοκῆς] ἐκ πλοκῆς. E. v. P. Vulgatum etiam Clem. l. l.

πῆς περιχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ
4. ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος· ἀλλ' ὁ κρυπτὸς
τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ
τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν
5. ἐνώπιον * θεοῦ πολυτελές. οὕτω γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ
τὸν θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυτὰς, ὑποτασσόμεναι
6. τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ὡς Σάρρα ὑπήκουσε
τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς
ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ
7. φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. οἱ ἄνδρες
ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς
ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμον-
τες τιμὴν, ὡς καὶ * συγκληρονόμοι χάρι-
τος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ * ἐγκόπτεσθαι τὰς
8. προσευχὰς ὑμῶν. τὸ δὲ τέλος, πάντες
ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔ-
σπλαγ-

4. ἐνώπιον τοῦ] τοῦ —. Servat Clem. l. l.

5. ἐπὶ τὸν θεὸν] εἰς τὸν θεὸν t ἐπὶ θεόν. E.

7. σκεύει] μέρει. E. Codex infimus. Vulgatum etiam Orig. III, 637.

συγκληρονόμοις] συγκληρονόμοι. Ita poſtea in quatuor inveni. Eorum tamen infimus addit, ποικίλης, ex 4, 10.

ζωῆς] ζώσης. D.

ἐγκόπτεσθαι] ἐγκόπτεσθαι. Sic et poſtea inveni. Aug. 6 in textu ἐκκόπτεσθαι, in ſchol. ἐγκόπτεσθαι. Frequenter ſcribae γ. et κ. in his compoſitis confundunt. v. P.

8. τὸ δὲ] τὸ γάρ. E. Clem. Alex. 267.

σπλαγχνοι, φιλόφρονες· μὴ ἀποδιδόντες 9. κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας·

φιλόφρονες] ταπεινόφρονες t φιλόφρονες, ταπεινόφρονες t φιλοταπεινόφρονες. Crisis huius loci est impedita. Tres sunt varietates, ex quibus duae sunt, quae vestigia retinent τοῦ φιλόφρονες. Cur ex ταπεινόφρονες factum sit φιλόφρονες, difficilius intelligitur, quam cur ex φιλόφρονες factum sit ταπεινόφρονες. φιλοφροσύνη alibi in N. Test. non occurrit. Est praeterea φιλοφροσύνη, ut φιλοξενία (4, 9.) civilis magis virtus, eaque multo inferior reliquis, quae hic memorantur: ut contra ταπεινοφροσύνη, christiana virtus est, quae in primis commendatur. Ταπεινόφρονες, ut usitatius in N. Test., habet etiam Clem. Alex. 261. Interpretes recentiores, ut Oecum. et Theophyl. utrumque interpretantur, ex quo saltem apparet, eos etiam φιλόφρονες inveniisse. Idem convenit in scholia Cod. Aug. 6. quae cum Oecum. consentiunt. In eo autem, quod recentiores ταπεινόφρονες interpretantur, suspecti sunt, ut ex vetusta catena interpolati, quae reliquis scholiis in epistolas catholicas pro fonte fuit. Catena autem ista sic habet:

v. 8. τὸ δὲ τέλος — εὔσπλαγχνοι. [Hic ergo neutrum est in textu. Tamen in scholio sic:]

Οὐκέτι κατὰ ἄνδρα καὶ γυναῖκα παραινεῖ, ἀλλὰ κοινὸν πᾶσιν ἐκτίθεται νόμον ἀγάπης, ἐξ ἧς [atqui περὶ ἀγάπης hic non est sermo. Ergo haec aliunde ex aliquo homileta arcessita videntur.] πᾶσα φύσεως ἀρετὴ, ἡ συμπάθεια, ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ ταπεινοφροσύνη (Homiletice hoc addebatur, omissa ὁμοφροσύνη et φιλαδελφίᾳ.) καὶ αἱ ἄλλαι, ἃς ἐφεξῆς ἐδήλωσεν. Deinde denuo:

v. 8. φιλόφρονες 9. μὴ — κληρονομήσητε.

τοῦ ἁγίου χρυσοστόμου. (Sed huius scholium, nescio unde, temere huc translatum est. Id si postea reperietur, multum lucis huic loco adferet.

In-

ρίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦντες· εἰδότες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

Interim notandum, in hoc ipso Codice solum φιλόφρονες legi. Chrysostomus vero, ut notum est, centies de aliis interrogat, quae menti eius obversabantur, nec tamen in contextu legebantur. Exempla in utraque editione mea proposui. Derepente ergo hic interrogat:) τί δέ ἐστι ταπεινοφροσύνη; τὸ ἑτέρου ὑπαίδους φέρειν, τὸ ἐπιγινώσκειν τὸ ἁμάρτημα, τὸ φέρειν τὰς κατηγορίας· καὶ οὐδὲ τοῦτο ταπεινοφροσύνης ἂν εἴη, ἀλλ' ἐυγνωμοσύνης. Postrema, quae hic adduntur, prorsus non spectant hunc locum, nisi ea ideo addiderit, quod ταπεινὰ φρονεῖν, adeoque etiam ταπεινοφροσύνη apud Graecos in deteriorem partem dicitur. Veluti apud Isocr. Paneg. cap. 41. de Persis: τὰς ψυχὰς διὰ τὰς μοναρχίας ταπεινὰς ἔχοντες. Retineo ergo cum vetustissimis et praestantissimis Mosquensibus a. g. b. e. f. φιλόφρονες. Habent id etiam c. l. qui posterior alibi plerumque dissentit. φιλόφρονες, ταπεινόφρονες probaturus fuissem, si plus praesidii esset huic lectioni in Codicibus. In eo, quod de Chrysostomo dixi, nemo contra disputabit, qui eum legerit. In latina vulgata duobus vocabulis redditur, *modesti*, (recte!) *humiles*. (stulte!) Nullus enim nec deus, nisi ipse *humilis*, postulare potest, ut homines sint *humiles*, sensu latino. Cum haec scripsissem, inveni etiam locum Chrys. Is legitur in interpret. epist. ad Hebr. T. XII, 253. a. Sed iste totus locus nec ad epist. ad Hebr. nec ad epist. Petri pertinet. Quoniam autem hic de variis virtutibus exponitur, adscribebatur etiam locus περὶ ταπεινοφροσύνης. Quicunque locus fabularum Aesopi aeque huc conveniebat. Contra eiusmodi ergo interpretes disputandum est! Indignor!

9. εἰδότες] — E. Damasc. II, 329. qui hunc versum

τέλος τῆς β. μήσητε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὁ γὰρ θέλων 10. Η
ζωὴν ἀγαπᾷν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς,
παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ,
καὶ χείλη αὐτοῦ, τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον· 11.
ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγα-
θόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐ-
τήν. ὅτι * ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, 12.
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον
δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. καὶ τίς ὁ 13.
κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ
γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δι- 14.
καιοσύ-

III, 10. Η. τῇ γ. τῆς λγ. ἑβδ. ἀγαπητοὶ, ὁ θέλων ζωήν.

post vers. 13. 14. addit. Ut supra 2, 21. non nulli ex hoc loco addiderunt, ἵνα ἐυλογίαν κληρονομήσητε, ita hic propter istum locum omiserunt ἐιδότες, vel etiam per negligentiam, cum duo deinceps essent participia. Post κληρονομήσητε Clem. Alex. 253. (sic. non. 261.) de suo assuit: καλήν τινα καὶ ἀξιέρασον.

12. ὅτι ἐι] ὀι —. Quatuor, quós postea examinavi, omittunt etiam. Habet Clem. Alex. 259. sed ibi ex Pf. notatur.

καικὰ] + τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. E. Ex Pf. 33, 17. Sic in uno Mosquensi. Postea ita inveni in infimo 13. sed τοῦ ἐξολ. αὐτοὺς ἐκ γῆς. Eiusmodi appendix est Act. 15, 18. et alibi.

13. μιμηταὶ] ζηλωταί. E. Damasc. II, 329, August. 6. habet quidem, ut Oecum. II, 508. ζηλωτοὶ et ζηλωτὲς, sed ea minime hunc locum spectant. Clem. Alex. 259. ἡμᾶς — ζηλωταὶ γενώμεθα, ubi tamen ex Cod. μιμηταὶ notatur.

14. πάσχοιτε] πάσχητε. E. Damasc. l. l. πάσχομεν, Clem. Alex. 493.

καιοσύνην, μακάριοι· τὸν δὲ φόβον αὐτῶν
15. μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε· κύριον
δὲ τὸν θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν· ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ
τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν
ἐλπίδος, μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου·
16. συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν· ἵνα, ἐν ᾧ * κατα-
λαλοῦσιν ὑμῶν, ὡς κακοποιῶν, καταισ-
χυν-

15.] Laudat Chryſ. I, 408. VII, 384. Damaſc. II, 427. *κύριον τὸν χριστόν.* 680. Clem. Alex. l. l. *κύριον δὲ τὸν χριστόν.*

αἰτοῦντι] *ἐρωτῶντι.* E. Sic Cyrill. III, 725. mox, *ἡμᾶς — τῆς οὔσης ἐν.* V, a. 588. *ἀπαιτοῦντι — ἐλπ.* V, c. 113. *αἰτοῦντι.* 177. *αἰτοῦντι — ὑμῖν οὔσης ἐλπίδος.* Griesbachius oculatiſſimus ex Cyrillo ſolum laudavit, *ἀπαιτοῦντι*, in gratiam Cod. Weſtſt. A. Quid vero ex Cyrillo hic colligitur? Sequendos eſſe incontaminatos Codd. N. Teſt. Vulg. habet etiam Orig. I, 702. 468. Sed Baſil. M. II, 624. *ἕτοιμοι ἑστῶτε πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ ἐπερωτῶντι* (alii Codd. *ἐρωτῶντι*) *ὑμᾶς λόγον.* Alibi ſic, et ſine varietate *ἐπερωτῶντι.* Per deum! Quot recenſiones?

ἐλπίδος] + *ἀλλά.* E. Ita ſolus infimus meorum 13. et Theophyl. Item Clem. Alex. l. l. qui alia etiam ibi pro arbitrio mutat. *Πίστεως*, loco *ἐλπίδος.* Orig. I, 468. *ἐρωτῶντι* et *πίστεως.* III, 675. b. Quomodo vero, dixerit quiſpiam, Orig. et Cyrill. conſentirent in *ἐρωτῶντι*, niſi ita reperiſſent in Codd. Alexandrinis? Scilicet uterque Graeci erant, ergo utrique verbum idem poterat venire in mentem. Eodem modo Clementi et aliis graecis in mentem venit *ταπεινόφρονες.* verſ. 8.

16. *καταλαλῶσιν*] *καταλαλοῦσιν.* Sic et 2, 12. Clem. Alex.

σχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγα-
θὴν ἐν χριστῷ ἀναστροφήν. κρεῖττον γὰρ 17.
ἀγαθοποιοῦντας, εἰ * θέλοι τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας· ὅτι καὶ 18.
χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος
ὑπὲρ

Alex. καταλαλεῖσθε καταισχ. Sed edit. Pott. καταλαλεῖσθε. Ibid. mox: τὴν καλὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν χριστῷ.

17. εἰ θέλοι] εἰ θέλοι. Etiam Clem. Alex. l. l. et Cyrill. V, a. 693. (Sic, non 383. ut est in editione.) et V, d. 14. qui utroque loco laudat ad vers. 20 ποτέ. Ἐι θέλοι etiam quatuor postea examinati, nec non Cod. Typogr. Synod. Mosq. sextus. Idem mox versum 19. sine ulla varietate exhibet.

18. ὅτι καὶ] + ὁ. E. Cyrill. ll. ll. et V, d. 101, Omittit V, a. 766. V, b. 346.

περὶ ἁμ.] ὑπὲρ ἁμ. E. Cyrill. ll. ll. et V, b. 346. Usitatius dicitur ὑπέρ. Sed eius loco in N. Test. saepius est περί. Plerumque meliores Codd. definiunt, quid legendum sit, ut hoc loco. Interdum vero dissentiunt ac lectionem dubiam reddunt. v. P. ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν temere huc translatum ex 1 Petr. 2, 21. ubi itidem Cyrill. habet ἀπέθανεν. Ipse Cyrill. hic quoque *semel* legit: ὑπὲρ ἁμαρτιῶν περὶ ἡμῶν ἀπέθανε. V, a. 766. Denique vero V, d. 101. legit: περὶ ἁμαρτιῶν ἀπέθανε. Sed hic ex ἀπέθανεν etiam argumentatur. Ego vero contra ex hoc ipso argumento argumentor, retinendum esse ἔπαθεν. Nec enim dogmaticas, aut asceticas, aut homileticas, aut polemicas, aut haereticas, aut orthodoxas lectiones sequor, sed lectiones Codicum, ab dogmaticis et reliquis infimis criticis ac scurris non corruptorum.

ἔπαθε] ἀπέθανε. E. Cyrill. ll. ll. Ergo constantior.

ὑπὲρ ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωοποιηθεὶς δὲ *
19. πνεύματι· ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ
20. πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασί

τῷ θεῷ] τῷ —. Cyrill. V, a. 766. V, b. 346. Alibi ſervat.

μὲν] —. E. Cyrill. l. l. ſervat poſteriori loco, et V, b. 346. et V, d. 101. Ruſus abeſt V, a. 766. et Ath. III, 10.

τῷ πνεύματι] τῷ —. Etiam Cyrill. l. l. Servat tamen poſteriori loco. Ruſus omittit I, a. 293, I, g. 357. V, b. 346. V, c. 128. V, d, 101. et Orig. IV, 135.

19. φυλακῇ] ἅδου. E. Cyrill. III, 783. Ita nominatim V, b. 30. 176. τοῖς ἐν ἅδου καθειργμένοις διακηρύξῃ. 234. Vulgatum ſervat Orig. II, 563. IV, 135. De Athanaſio monui in P. v. Ath. I, 755.

φυλακῇ] + κατακεκλεισμένοις. E. Eodem iure ex Cyrillo addi poſſit καθειργμένοις, aut ex Oecum. et Severo κατεχομένοις. Iſ. 49, 9., quem locum plures interpretes hic laudant, eſt, τοῖς ἐν δεσμοῖς. v. P. p. 67. 68.

πνεύμασι] πνεύματι t πνεύματι ἁγίῳ. E. Haec lectio orta eſt ex vocabulis, ἐν ᾧ, nimirum πνεύματι, deinde addito, ἁγίῳ. v. P. Obiter noto, Oecumenium, ἐν ᾧ, interpretari διό. In ſcholio Codicis 16., quem poſtea comparavi, eſt: ἐν ᾧ πνεύματι. δηλοῖ δὲ τὴν θειότητα τοῦ μονογενοῦς. πνεῦμα γὰρ, τὴν θείαν φύσιν ἐκάλεσεν. Vide in priore edit., quae reddidi ex Severo ad Luc. pag. 478. οὕτως οὖν — ἐπιπεφοίτηκεν κ. τ. λ., ubi verba τῇ ψυχῇ ad τῷ πνεύματι referuntur. Orig. IV, 135. a. ἐν ᾧ diſerte explicat, μετὰ πνεύματος.

πνεύμασι — ποτε] ἀπειθήσασί ποτε πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν. E. Cyrill. I, g. 357. πατράσι, loco πνεύμασι. V, b. 346. Praeclare!

ἐκήρυξεν] διακηρύξας, huc reſpiciens Cyrill. V, b. 160. διακηρύξῃ. 176. Patriſtice!

σασί ποτε, ὅτε * ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τουτέστιν, ὀκτὼ, ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος· * ὃ 21. ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει βάπτισμα, οὐ

20. ἀπειθήσασι] Non nulli interpretes hoc videntur excluſiſſe, aut adeo eius loco legiſſe, πιστεύσασιν. Alii enim in ſcholiis volutant οἱ πιστεύσαντες, alii μέλλοντες πιστεύειν. v. P. Plerasque corruptiones huius totius loci nugipolyloquides interpretes intulerunt, in his princeps Origenes, quem vide IV, 135. ibique notam a. Huetii. Origenes enim in ſua per Palaeſtinam peregrinatione omnes orci ἐμβολὰς καὶ ἐισβολὰς, et omnia diaboli perrupit ac perſcrutatus eſt embolia. Similia leguntur apud Theophyl. in Ioannem pag. 721. c. d. e. edit. Pariſ. Item in catena illa vetuſta ad h. l., et in Codicibus, qui ſunt cum ſcholiis, ut Moſquenſes a. d. e. ad Matth. 11, 1. ſeqq. Contra Origenem ad eum locum diſputat Chryſoſtomus. Catenam iſtam, Oxonienſes et Moſquenſes, ſcholia ad Matthaeum, Pariſini etiam et Vindobonenſes, evoluere poſſunt. Nam iſta omnia huc tranſcribere, alienum viſum eſt. Satis multa ſcholia ad h. l. exhibui in edit. priore. Qui iſta legerit, plura non deſiderabit.

ἅπαξ ἐξεδέχετο] ἀπεξεδέχετο. Etiam Orig. II, 553. et Cyrill. V, b, 346. v. P. Sic et poſtea in quatuor, et apud Theophyl. inveni. Sed Orig. IV, 135. ἅπαξ ἐξεδ. ubi tamen Cod. ἀπεξεδ.

ἐις ἣν ὀλίγαι — ὕδατος] Cyrill. nominatim. I, g. 36. coll. II. 17. 18. Damaſc. II, 386. Nullus bonus Codex exhibet ὀλίγοι. Immo nec meus infimus 13. Fictum eſt hoc Alexandriae pro verſione Vulgata ſeu Occidentali. v. Orig. II, 553. et Griesb.

21. ᾧ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν] ὃ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς

οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν, δι' ἀνα-
22. στάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων. [Τέλος.] Τέλος τῆς γ.

Ε. περὶ ἀποθέσεως φαύλων πράξεων, καὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐν πνεύματι καρπῶν, κατὰ τὴν διαφορὰν τῆς χαρισμάτων.

[V, 1. [Ἀρχή.] Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε,

IV, 1. Θ. τῇ δ. τῆς λγ. ἑβδ. ἀγαπητοὶ, χριστοῦ παθόντος.

ἡμᾶς. Sed Cyrill. I, g. 36. ὃ καὶ ἀντίτυπον ἡμᾶς νῦν ad εἰς Θεόν. V, b. 346. ὃ καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν ad εἰς Θεόν. Sic et II, 18. ὃ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀντίτυπον διασώζει. Ex proximo διασώζ. Damasc. l. l. ad χριστοῦ.

οὐ σαρκὸς] Attingit Cyrill. I, a. 528. (non, 526.)

συνειδήσεως ἀγαθῆς] ἐξ ἀγαθῆς συνειδήσεως. E. Cyrill. I, a. 522. V, a. 528.

22. τοῦ Θεοῦ] + *deglutiens mortem, ut vitae aeternae haeredes efficeremur* seu, *efficiamur*. Hoc est, καταπιὼν τὸν θάνατον, ἵνα αὐτοὶ τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου κληρονόμοι ἀποδειχθῶμεν. E. Recensio scurrilis. v. Griesb. et Beng. in Gnom. qui hic, loco χρίσεως, preces interponit, bene memor effati viri sapientis: zum Beten ist der Moench verpflicht.

IV, 1. καὶ ὑμεῖς] + ὑπὲρ αὐτοῦ. E. Cyrill. I, a. 597. Ad σαρκὶ tantum laudat. V, d. 102. Priora huius versus nominatim Basil. M. I, 293.

σασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ, πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπι- 2.
θυμίαις, ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοι-
πον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. ἀρκετὸς 3.
γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου
τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πε-
πορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις,
οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμί-
τοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, 4.
μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς
ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· οἳ 5.
ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι
ζῶντας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ 6.
νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ
ἀνθρώπους σαρκὶ, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύ-
ματι

παθὼν ἐν σαρκὶ] ἐν — E.

πέπαυται] + ἀπό. E.

3. γὰρ ἡμῖν] ἡμῖν — t γὰρ ὑμῖν. E. Quod haec indigna censebant Apostolo.

κατεργάσασθαι] κατειργάσθαι. E. Cuilibet Graeco hoc in mentem poterat venire. Ergo etiam Clem. Alex. 258. qui haec negligenter laudat, Petri tamen nomine addito. Sic ibid. est βούλημα, omisso τοῦ βίου.

4. ἀσωτίας] Ut hic non nulli exhibent ἀσωτεία, ab ἀσωτεύεσθαι, ita contra paullo ante plures, et hic, et alibi habent, εἰδωλολατρίας.

ἀνάχυσιν] Sic Orig. I, 261. b. κακίας χύσιν et κακίαν χεομένην. In bonam partem ψυχῆς ἀνάχυσιν et ἀνάχυσιν habet Philo p. 578. f. et 882. f. ubi non differt ab διάχυσις.

6. ἀνθρώπους] ἄνθρωπον. E. Hoc frequentius occurrit.

7. ματι. πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς
8. πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες· ὅτι * ἀγάπη καλύψει
9. πλῆθος ἁμαρτιῶν. φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄνευ γογγυσμῶν. ἕκαστος, καθὼς
10. ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάρι-
11. τος θεοῦ. εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, * ὡς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
[Τέλος.] Τέλος τῆ

3. ὅτι κοινωνίᾳ τῇ πρὸς χριστὸν κρατεῖν χρὴ τῶν φυσικῶν παθῶν· ἐλπίδι δὲ τῇ εἰς αὐτὸν φέρειν τὰς παρ' ἑτέρων πάθας.

I. 12. [Ἀρχή.] ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν

IV, 12. I. τῇ ε. τῆς λγ. ἐβδ. ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε.

7. εἰς τὰς προσευχὰς] τὰς — E. Cyrill. V, a. 362. 676. Damasc. II, 465.

8. πάντων δὲ] δὲ — E. Cyrill. l. l.
ἑαυτοὺς] ἀλλήλους. E. Chrys. II, 207.
ὅτι ἡ] ἡ —. Cyrill. l. l. Servat altero loco.
καλύψει] καλύπτει. D. Cyrill. l. l. Damasc. II, 354. Futuro hic non erat opus, ut Iac. 5, 20. Huc trahunt Clem. Alex. 353. ἐπὰν δὲ ἀγάπη καλύψῃ. 261. 389. 518. et edit. Pott. 956. καλύπτει.

9. γογγυσμῶν] γογγυσμοῦ. E. Alibi in his est singularis in N. T.

11. ὃς χορηγεῖ] ὡς χορηγεῖ. A. v. P.

ὑμῖν πυρώσει, πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος· ἀλλὰ, * 13. καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ 14. ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης * καὶ δυνάμεως, καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπάυεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πα- 15. σχέτω, ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ, ὡς χρι- 16. στιανὸς,

12. πυρώσει] Schol. Cod. Aug. 6. explicat θλίψιν. Severus Antioch. in catena: πυροχρείας, θλίψεις καὶ ἀρρωστίας σωματικάς. v. P.

13. καθὼς] καθό. Sic et Clem. Alex. 493.

14. ἐν ὀνόματι χριστοῦ] ἐν χριστῷ. E. Nominatim Cyrill. V, a. 763. mox ibid. μακάριοί ἐστι τῆς δόξης, nimirum ἐνεκα.

χριστοῦ] πυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. E. Cyrill. V, a. 375.

δόξης] + καὶ δυνάμεως. Omittit Clem. Alex. l. l. Cyrill. ll. ll. bis.

ἐφ' ὑμ. ἀναπάυεται] ἐφ' ἡμᾶς ἀναπέπαυται. Cyrill. V, a. 375. Sic, sed ὑμᾶς 763. ἀναπέπαυται etiam Ath. I, 538.

ἀναπάυεται] ἀναπέπαυται D. ἀναπάυσεται t ἐπαναπαύεται. E. Vulgatum Clem. Alex. l. l. Mox, ante κατὰ, scholiasta Cod. Aug. 6. intelligit ὑπερ.

15. ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος] — Cyrill. IV, 903. Post φονεὺς Theophyl. addit: ἢ λοίδορος. Ἀλλότριος ἐπίσκο-

σιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν
17. Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ
ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ
Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος
τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ;
18. καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς
19. καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ
οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,
ὡς πιστῷ * κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς
ψυχὰς * αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

Ζ. παραίνεσις πρεσβυτέροις περὶ ἐπισκοπῆς τοῦ ποιμνίου· ἐν ᾗ, περὶ κοινῆς πάντων πρὸς ἕκαστον ταπεινοφροσύνης, εἰς νίκην τὴν κατὰ τοῦ διαβόλου.

Πρεσ-

ἐπίσκοπος, quod duo infimi habent, et ἀλλοτρίως ἐπίσκοπος Codicis 40. ortum eſt ex veteri ſcribendi modo. Codex enim Guelpherb. 16. 7. habet ἀλλοτριοεπίσκοπος. De hoc iam alibi ex aliis Codd. monui. Contra alii Codd. hic in ima parte habent ſemicirculum, quo notatur vox compoſita, ut in ἐπιτοαυτὸ etc.

16.] ἐν τῷ μέρει] ἐν τῷ ὀνόματι t ἐπὶ τῷ ὀνόματι. E. Cyrill. l. l.

17.] Iſidor. Peluſ. lib. II. epiſt. 208. cum hoc comparat Enech. 9, 6. Sic et Baſil. M. I, 383. Habet etiam 580. Idem verſum 18. ſine varietate II, 218.

19. ὥστε καὶ] + ὑπὸ ἄλλων, omiſſo οἱ. E. Nominatim Cyrill I, a. 189. mox, θέλημα αὐτοῦ, πιστῷ κτίστῃ. Sed V, a. 214 nominatim: ὥστε καὶ οἱ πάσχ. πιστῷ κτίστῃ παρατ. Ὡς, ante πιστῷ, omittit etiam Ath. I, 377. et Procop. in caten. Niceph. I, 1624. ibid. τὰς ἑαυτῶν ψυχάς.

κτιστῇ] Codd. κτίστῃ. Sic et in aliis ſcriptoribus inveni in Codd.

ψυχὰς ἑαυτῶν] ψυχὰς αὐτῶν. Cyrill. etiam l. l.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ V, 1.
συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χρι-
στοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀπο-
καλύπτεσθαι δόξης κοινωνὸς, ποιμάνατε 2.
τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦν-
τες, μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδὲ
αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ', ὡς 3.
κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι
γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ, φανερωθέντος 4.
τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντι-
νον

V, 1. πρεσβυτέρους] + ἵνα. D. Cyrill. I, g. 121. omittit V, a. 300. habet rursus 374.

ὁ συμπρεσβ.] ὡς συμπρεσβ. E.

ὁ καὶ τῆς] καὶ — E. Cyrill. V, a. 300.

2. ποιμάνατε] ποιμαίνετε. E. Cyrill. V, a. 300. altero loco vulgatum.

τοῦ θεοῦ] τοῦ χριστοῦ. E. Theophyl. et Cyrill. I, g. 121. Sed τοῦ θεοῦ. V, a. 300.

ἑκουσίως] + κατὰ θεόν. E. Sic et Theophyl. Damasc. II, 511. id reiicit post προθύμως. Ibid. vers. 3. est τύπος.

3. τῶν κλήρων] τοῦ κλήρου. E. Lectio monachica! Vulgatum Cyrill. II, 63. mox γινόμενοι. III, 824. solum laudat τύπους γενέσθαι τοῖς ποιμνίοις. Basil. II, 162. huc respiciens: ὡς κατεξουσιάζων τῶν κλήρων.

4. καὶ φανερωθ.] Theophyl. recte: καὶ, ἀντὶ τοῦ, ἵνα. Latini ergo Codd. non nulli habent, ut ego edidi, *ut — percipiatis.*

ἀρχιποιμένος] ἀρχιποίμενος. Codd. plerique mei, in his tres, quos postea comparavi.

ἀμαράντινον] Edit. Gregor. vitiose ἀμαράντιον. Usitatius est ἀμάραντον. Sed Codd. nihil mutant. v. Chrys. IV, 424. b. ἀμάραντον Orig. II, 584.

5. νον τῆς δόξης στέφανον. ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

ΙΑ. 6. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς 7. ὑψώσῃ ἐν καιρῷ· πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιῤῥίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ 8. μέλει περὶ ὑμῶν. νήψατε, γρηγορήσατε, ὁ

Τέλος τῆς

V, 6. ΙΑ. ἀπριλλίου κε. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ μάρκου· ἀδελφοί, ταπεινώθητε ὑπὸ τήν.

6. ἐγκομβώσασθε] ἐγκολπώσασθε t ἐγκολπίσασθε. E. v. P. Multa de hoc vocabulo collegit Weſt. Equidem interpretor ἐνδύσασθε, quo alibi utuntur ſcriptores ſacri, ſeu, ἐπενδύσασθε. Schol. Cod. Aug. 6. ἐγκομβώσασθε, ἀντὶ τοῦ, ἐνειλήσασθε, περιβάλεσθε ἢ ἀναστείλασθε.

ὁ θεὸς] κύριος. Baſil. M. I, 440.

6. ἐν καιρῷ] In catena iſta vetuſta ex Chryſ. eſt: οὐχ ἁπλῶς τὸ, ὑψωθῆτε, ἀλλ', ἐν καιρῷ, προσέθηκεν. Atqui ὑψωθῆτε h. l. non legitur. ὑψώσῃ habet etiam Orig. I, 489. Attingit etiam 641. bis. III, 724. Poſt καιρῷ aliqui addunt ἐπισκοπῆς. Sic ex meis ſolus Aug. 6. qui eſt cum ſcholiis. In Cod. Typogr. Synod. Moſq. 6. qui etiam ſcholia habet, adiectum eſt, ut explicatio, τῆς κρίσεως. Boni Codd. neutrum agnoſcunt.

8.] Hunc verſum laudat Chryſ. I, 164. 607. II, 676. IV, 23. V, 54. 423. VIII, 349. IX, 252. XI, 240. Cyrill. III, 832. Damaſc. II, 450. 617. Orig. III, 162. 345. 338.

* ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ, ζητῶν * τινὰ * καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰ- 9.
δότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

H. ἐυχὴ ὑπὲρ τελειώσεως τῶν πιστευόντων.

ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας 10.
ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς, καταρτίσαι ὑμᾶς, * στηρίξει, * σθενώσει, * θεμελιώσει. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς 11.
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. διὰ σι- 12.
λουανοῦ ὑμῖν, τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι,

ὅτι] ὁ. Edit. Greg. per errorem habet ὅτι, omisso ὁ.

τίνα καταπίῃ] τινὰ καταπιεῖν. A. τινὰ καταπιεῖν habet etiam Cod. Vat. apud Orig. III, 162. a. Ath. II, 621. ita: ὃς περιάγει ζητῶν τίνα καταπίει. Sic!

10. ἡμᾶς] ὑμᾶς. E.

αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι] Sic est in edit. Gregor. Codices postulant: αὐτὸς, καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. Constructio ergo est: αὐτὸς στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει, (intellige, ὥστε, aut εἰς τὸ) καταρτίσαι (est infinitivus.) ὑμᾶς. Nonnulli καταρτίσει habent, quod facillimum est. Unus καταρτίσας. Deberet esse καταρτίσων.

11. ἡ δόξα καὶ τὸ] καὶ τὸ — E. Sic etiam delendum esset ἡ.

ζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν, ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν
13. τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν ἔστητε. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ μάρ-
14. κος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ ἀποστόλου.

Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου καθολικὴ πρώτη. στίχων σλς.

13.] Sine varietate Orig. III, 440.

Η

δευτέρα

Πέτρου

Ἐπιστολή.

Α. περὶ κλήσεως, τῆς ἐν πίστει, ἔργοις βεβαιουμένης τοῖς τῆς ἀρετῆς, ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

[Ἀρχή.] Συμεὼν πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστο- I, 1. A
λος ἰησοῦ χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι
πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ σω-
τῆρος * ἰησοῦ χριστοῦ· [Ἀρχή.] χάρις 2. A.
ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει
τοῦ θεοῦ, καὶ ἰησοῦ * χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως 3.
αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρη-
μένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος
ἡμᾶς

I, 1. A. τῇ σ. τῆς λγ. ἰβδ. συμεὼν πίτρος.

I, 2. A. ἰις σχῆμα μοναχοῦ· ἀδελφοὶ, χάρις.

I, 1. σωτῆρος ἡμῶν] ἡμῶν —. Deest etiam in quatuor, quos postea examinavi. Omittunt etiam aliae editt.

2. καὶ ἰησοῦ] + χριστοῦ.

3. δεδωρημένης] δεδωρημένα. E. In meis lectionariis hoc non inveni. Sed nec Wetstenius, cuius fortasse

4. ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν * τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ
5. ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς· καὶ αὐτὸ * δὲ τοῦτο, σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν

taſſe in hac epiſtola nulla ſunt. Vulgata latina ineptiſſime: *quomodo — donata ſunt.* ὡς reſpondet τῷ ἵνα, δεδωρημένης vero active dicitur. Cyrill. V, a. 375. ὡς τὰ πάντα — δεδωρημένου — καλεῖ. ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ. Δεδωρημένου, haud dubie voluit θεοῦ, vel etiam χριστοῦ. Ambiguitatem enim habet. Sed idem 604. ὡς τὰ πάντα — δεδωρημένης — ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ. Griesbachius ſolum habet: "δεδωρημένου — ἰδίᾳ κ. τ. λ. *Cyr.*" Nonne hoc eſt fallere lectores? Ut taceam, propter iſtud *Cyr.* perveſtiganda eſſe ſeptem volumina. ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ ex meis ſolus infimus 13. habet.

4.] Attingit Cyrill. I, g. 329. ac nominatim Ath. I, 331. ubi tamen deeſt διὰ τούτων, quo ibi non opus erat. Sed διὰ τούτων omittit etiam [illegible]II, 411.

δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται] δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται.

ἀποφυγόντες] Scholiaſtae recte explicant ἀπαλλαγέντες.

5. αὐτὸ τοῦτο δὲ] αὐτὸ δὲ τοῦτο. D.

παρεισενέγκαντες] παρεισενεγκόντες. E. Cyrill. V, c. 2. laudans ad verſ. 8 fin. Hunc ipſum Cyrilli locum Wetſt. laudat ex Act. Epheſ. pag. 1. verſ. 28. ſeqq.

ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ 6.
γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ
τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέ-
βειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελ- 7.
φίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.
ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα, καὶ πλεονά- 8.
ζοντα, οὐκ ἀργοὺς, οὐδὲ ἀκάρπους καθίστη-
σιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
ἐπίγνωσιν. ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, 9.
τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ
καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.

Β. παραγγελία εἰς ὑπόμνησιν τῆς διδασκαλίας· μετὰ
τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἐν ὄρει Θαβὼρ τῆς τοῦ
Θεοῦ περὶ τοῦ υἱοῦ ἐπήκουσε φωνῆς.

διὸ μᾶλλον, [Ἀρχή.] ἀδελφοὶ, σπουδάσα- 10. I
τε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν
ποιεῖσθαι. ταῦτα γὰρ ποιοῦντες, οὐ μὴ
Τέλος τῆς σ. καὶ τοῦ σχήματος. πταίσητέ ποτε. [Τέλος.] οὕτω γὰρ πλου- 11.
σίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς
τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ
σω[illegible]ρος ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ οὐκ ἀμελήσω 12.
* ἀεὶ

I, 10. Β. εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ σωτῆρος· ἀδελφοὶ, σπουδάσατε.

8. ὑπάρχοντα] παρόντα. E. Cyrill, l. l.

9. ἁμαρτιῶν] ἁμαρτημάτων. D. Damasc II, 398. ᾧ μὴ πάρεστι γνῶσις, τυφλός — πάλαι ἁμαρτημάτων.

10. σπουδάσατε] + ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων. E. Ex meis unus Mosq. c. et infimus 13.

12. οὐκ ἀμελήσω] μελλήσω ι οὐ μελλήσω. E. Nullus nec

* ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ
13. παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διε-
14. γείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· εἰδὼς, ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός
μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χρι-
15. στὸς ἐδήλωσέ μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε, ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν
16. τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος.

nec malus, nec bonus Codex iſta agnoſcit, ſed peſſimi omnium. μελλήσω, quod prorſus ſtultum erat, addito ου probabiliter correctum. Scribae haud raro μέλλει pe duo λλ exhibent. De eo nemo dubitat, qui Codices tractavit. Ergo hic ſomnolentus aliquis ſcriba exhibuerat ἀμελλήσω. Hinc corruptio. Haec eſt illa recenſio occidentalis. Vetus Itata, nimirum Sabatierii, hoc loco, ut cum Griesbachio loquar, *hiat. Lucifer* autem *occidit.* —. *Pelago nox incubat atra.*

ὑμᾶς ἀεὶ] ἀεὶ ὑμᾶς. Sic et poſtea inveni. Aliqui omittunt ἀεί. Scilicet nec cum μελλήσω, nec cum *incipiam* conſiſtere poterat.

14. ταχινὴ] Wetſtenius, ergo etiam Griesbachius: ταχίστη. 36. *Cod. lat.* — In latino eſt, *velox.* Ταχινὸς habet Theocrit. Id. 2, 7. 14, 40. Alii et hic, et 2, 1. exhibent ταχεινὸς et ταχυνός.

σκηνώματος] σώματος. E.

ὑμῖν πυρώσει, πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος· ἀλλὰ, * 13. καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ 14. ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης * καὶ δυνάμεως, καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπάυεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πα- 15. σχέτω, ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ, ὡς χρι- 16. στιανὸς,

12. πυρώσει] Schol. Cod. Aug. 6. explicat θλίψιν. Severus Antioch. in catena: τινοχωρίας, θλίψεις καὶ ἀῤῥωστίας σωματικάς. v. P.

13. καθὼς] καθό. Sic et Clem. Alex. 493.

14. ἐν ὀνόματι χριστοῦ] ἐν χριστῷ. E. Nominatim Cyrill. V, a. 753. mox ibid. μακάριοί ἐστε τῆς δόξης, nimirum ἕνεκα.

χριστοῦ] πυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. E. Cyrill. V, a. 575.

δόξης] + καὶ δυνάμεως. Omittit Clem. Alex. l. l. Cyrill. ll. ll. bis.

ἐφ' ὑμ. ἀναπάυεται] ἐφ' ἡμᾶς ἀναπέπαυται. Cyrill. V, a. 375. Sic, ſed ὑμᾶς 753. ἀναπέπαυται etiam Ath. I, 538.

ἀναπάυεται] ἀναπέπαυται D. ἀναπάυσεται t ἐπαναπάυεται. E. Vulgatum Clem. Alex. l. l. Mox, ante κατὰ, ſcholiaſta Cod. Aug. 6. intelligit ὅπερ.

15. ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος] — Cyrill. IV, 903. Poſt φονεὺς Theophyl. addit: ἢ λοίδορος. Ἀλλότριος ἐπίσκο-

σιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν
17. Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ
ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ
Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος
τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ;
18. καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς
19. καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ
οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,
ὡς πιστῷ * κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς
ψυχὰς * αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

Z. παραίνεσις πρεσβυτέροις περὶ ἐπισκοπῆς τοῦ ποιμνίου· ἐν ᾗ, περὶ κοινῆς πάντων πρὸς ἕκαστον ταπεινοφροσύνης, εἰς νίκην τὴν κατὰ τοῦ διαβόλου.

Πρεσ-

ἐπίσκοπος, quod duo infimi habent, et ἀλλοτρίως ἐπίσκοπος Codicis 40. ortum eſt ex veteri ſcribendi modo. Codex enim Guelpherb. 16. 7. habet ἀλλοτριεπίσκοπος. De hoc iam alibi ex aliis Codd. monui. Contra alii Codd. hic in ima parte habent ſemicirculum, quo notatur vox compoſita, ut in ἐπιτοαυτὸ etc.

16.] ἐν τῷ μέρει] ἐν τῷ ὀνόματι t ἐπὶ τῷ ὀνόματι. E. Cyrill. l. l.

17.] Iſidor. Peluſ. lib. II. epiſt. 208. cum hoc comparat Ezech. 9, 6. Sic et Baſil. M. I, 383. Habet etiam 580. Idem verſum 18. ſine varietate II, 218.

19. ὥστε καὶ] + ὑπὸ ἄλλων, omiſſo οἱ. E. Nominatim Cyrill I, a. 189. mox, θέλημα αὐτοῦ, πιστῷ κτίσῃ. Sed V, a. 214 nominatim: ὥστε καὶ οἱ πάσχ. πιστῷ κτίσῃ παρατ. Ὡς, ante πιστῷ, omittit etiam Ath. I, 377. et Procop. in caten. Niceph. I, 1624. ibid. τὰς ἑαυτῶν ψυχάς.

κτιστῇ] Codd. κτίσῃ. Sic et in aliis ſcriptoribus inveni in Codd.

ψυχὰς ἑαυτῶν] ψυχὰς αὐτῶν. Cyrill. etiam l. l.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ V, 1.
συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χρι-
στοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀπο-
καλύπτεσθαι δόξης κοινωνὸς, ποιμάνατε 2.
τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦν-
τες, μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδὲ
αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ', ὡς 3.
κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι
γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ, φανερωθέντος 4.
τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντι-
νον

V, 1. πρεσβυτέρους] + ἴνα. D. Cyrill. I, g. 121. omittit V, a. 300. habet rurſus 374.

ὁ συμπρεσβ.] ὡς συμπρεσβ. E.

ὁ καὶ τῆς] καὶ — E. Cyrill. V, a. 300.

2. ποιμάνατε] ποιμαίνετε. E. Cyrill. V, a. 300. altero loco vulgatum.

τοῦ θεοῦ] τοῦ χριστοῦ. E. Theophyl. et Cyrill. I, g. 121. Sed τοῦ θεοῦ. V, a. 300.

ἑκουσίως] + κατὰ θεόν. E. Sic et Theophyl. Damaſc. II, 511. id reiicit poſt προθύμως. Ibid. verſ. 3. eſt τύπος.

3. τῶν κλήρων] τοῦ κλήρου. E. Lectio monachica! Vulgatum Cyrill. II, 63. mox γινόμενοι. III, 824. ſolum laudat τύπους γενέσθαι τοῖς ποιμνίοις. Baſil. II, 162. huc reſpiciens: ὡς κατεξουσιάζων τῶν κλήρων.

4. καὶ φανερωθ.] Theophyl. recte: καὶ, ἀντὶ τοῦ, ἵνα. Latini ergo Codd. non nulli habent, ut ego edidi, *ut — percipiatis.*

ἀρχιποιμένος] ἀρχιποίμνιος. Codd. plerique mei, in his tres, quos poſtea comparavi.

ἀμαράντινον] Edit. Gregor. vitioſe ἀμαράντιον. Uſitatius eſt ἀμάραντον. Sed Codd. nihil mutant. v. Chryſ. IV, 424. b. ἀμάραντος Orig. II, 584.

5. νον τῆς δόξης φανερον. ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

ΙΑ. 6. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τέλος τῆ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς

7. ὑψώσῃ ἐν καιρῷ· πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιῤῥίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ

8. μέλει περὶ ὑμῶν. νήψατε, γρηγορήσατε, ὁ

V, 6. ΙΑ. ἀπριλλίου κε. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ μάρκου· ἀδελφοὶ, ταπεινώθητε ὑπὸ τήν.

6. ἐγκομβώσασθε] ἐγκολπώσασθε t ἐγκολπίσασθε. E. v. P. Multa de hoc vocabulo collegit Weſt. Equidem interpretor ἐνδύσασθε, quo alibi utuntur ſcriptores ſacri, ſeu, ἐπενδύσασθε. Schol. Cod. Aug. 6. ἐγκομβώσασθε, ἀντὶ τοῦ, ἐπιλήσασθε, περιβάλεσθε ἢ ἀνασείλασθε.

ὁ θεὸς] κύριος. Baſil. M. I, 440.

6. ἐν καιρῷ] In catena iſta vetuſta ex Chryſ. eſt: οὐχ ἁπλῶς τὸ, ὑψωθῆτε, ἀλλ', ἐν καιρῷ, προσέθηκεν. Atqui ὑψωθῆτε h. l. non legitur. ὑψώσῃ habet etiam Orig. I, 489. Attingit etiam 641. bis. III, 724. Poſt καιρῷ aliqui addunt ἐπισκοπῆς. Sic ex meis ſolus Aug. 6. qui eſt cum ſcholiis. In Cod. Typogr. Synod. Moſq. 6. qui etiam ſcholia habet, adiectum eſt, ut explicatio, τῆς κρίσεως. Boni Codd. neutrum agnoſcunt.

8.] Hunc verſum laudat Chryſ. I, 164. 607. II, 676. IV, 23. V, 54. 423. VIII, 349. IX, 252. XI, 240. Cyrill. III, 832. Damaſc. II, 450. 617. Orig. III, 162. 345. 338.

* ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ, ζητῶν * τινὰ * καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰ- 9.
δότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

H. ἐυχὴ ὑπὲρ τελειώσεως τῶν πιστευόντων.

ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας 10.
ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς, καταρτίσαι ὑμᾶς, * στηρίξει, * σθενώσει, * θεμελιώσει. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς 11.
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. διὰ σι- 12.
λουανοῦ ὑμῖν, τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογί-
ζομαι,

ὅτι] ὁ. Edit. Greg. per errorem habet ὅτι, omisso ὁ.

τίνα καταπίῃ] τινὰ καταπιεῖν. A. τινὰ καταπιεῖν habet etiam Cod. Vat. apud Orig. III, 162. a. Ath. II, 621. ita: ὃς περιάγει ζητῶν τίνα καταπίει. Sic!

10. ἡμᾶς] ὑμᾶς. E.

αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι] Sic est in edit. Gregor. Codices postulant: αὐτὸς, καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. Constructio ergo est: αὐτὸς στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει, (intellige, ὥστε, aut εἰς τὸ) καταρτίσαι (est infinitivus.) ὑμᾶς. Nonnulli καταρτίσει habent, quod facillimum est. Unus καταρτίσας. Deberet esse καταρτίσων.

11. ἡ δόξα καὶ τὸ] καὶ τὸ — E. Sic etiam delendum esset ἡ.

ζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν
καὶ ἐπιμαρτυρῶν, ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν
13. τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν ἔστητε. ἀσπάζεται
ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ μάρ-
14. κος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν
φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς
ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ ἀποστόλου.

Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου καθολικὴ πρώτη.
στίχων σλς.

13.] Sine varietate Orig. III, 440.

Η

δευτέρα

Πέτρου

Ἐπιστολή.

Α. περὶ κλήσεως, τῆς ἐν πίστει, ἔργοις βεβαιουμένης τοῖς τῆς ἀρετῆς, ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

[Ἀρχή.] Συμεὼν πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστο- I, 1. A.
λος ἰησοῦ χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι
πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ σω-
τῆρος * ἰησοῦ χριστοῦ. [Ἀρχή.] χάρις 2. A.
ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει
τοῦ θεοῦ, καὶ ἰησοῦ * χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως 3.
αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρη-
μένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος
ἡμᾶς

I, 1. A. τῇ σ. τῆς λγ. ἰβϑ. συμεὼν πέτρος.

I, 2. A. εἰς σχῆμα μοναχοῦ· ἀδελφοὶ, χάρις.

I, 1. σωτῆρος ἡμῶν] ἡμῶν —. Deest etiam in quatuor, quos postea examinavi. Omittunt etiam aliae editt.

2. καὶ ἰησοῦ] + χριστοῦ.

3. δεδωρημένης] δεδωρημένα. E. In meis lectionariis hoc non inveni. Sed nec Wetstenius, cuius fortasse

4. ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν * τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ
5. ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς· καὶ αὐτὸ * δὲ τοῦτο, σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν

taſſe in hac epiſtola nulla ſunt. Vulgata latina ineptiſſime: *quomodo — donata ſunt.* ὡς reſpondet τῷ ἵνα, δεδωρημένης vero active dicitur. Cyrill. V, a. 375. ὡς τὰ πάντα — δεδωρημένου — καλεῖ. ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ. Δεδωρημένου, haud dubie voluit θεοῦ, vel etiam χριστοῦ. Ambiguitatem enim habet. Sed idem 604. ὡς τὰ πάντα — δεδωρημένης — ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ. Griesbachius ſolum habet: "δεδωρημένου — ἰδίᾳ κ. τ. λ. *Cyr.*" Nonne hoc eſt fallere lectores? Ut taceam, propter iſtud *Cyr.* perveſtiganda eſſe ſeptem volumina. ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ ex meis ſolus infimus 13. habet.

4.] Attingit Cyrill. I, g. 329. ac nominatim Ath. I, 331. ubi tamen deeſt διὰ τούτων, quo ibi non opus erat. Sed διὰ τούτων omittit etiam II, 411.

δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται] δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται.

ἀποφυγόντες] Scholiaſtae recte explicant ἀπαλλαγέντες.

5. αὐτὸ τοῦτο δὲ] αὐτὸ δὲ τοῦτο. D.

παρεισενέγκαντες] παρεισενεγκόντες. E. Cyrill. V, c. 2. laudans ad verſ. 8 fin. Hunc ipſum Cyrilli locum Wetſt. laudat ex Act. Epheſ. pag. 1. verſ. 28. ſeqq.

ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ 6.
γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ
τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέ-
βειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελ- 7.
φίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.
ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα, καὶ πλεονά- 8.
ζοντα, οὐκ ἀργοὺς, οὐδὲ ἀκάρπους καθίστη-
σιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
ἐπίγνωσιν. ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, 9.
τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ
καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.

Β. παραγγελία εἰς ὑπόμνησιν τῆς διδασκαλίας, μετὰ τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἐν ὄρει Θαβὰς τῆς τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ υἱοῦ ἐπήκουσε φωνῆς.

διὸ μᾶλλον, [Ἀρχή.] ἀδελφοὶ, σπουδάσα- 10.
τε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν
ποιεῖσθαι. ταῦτα γὰρ ποιοῦντες, οὐ μὴ
Τέλος τῆς σ. καὶ τοῦ σχήματος. πταίσητέ ποτε. [Τέλος.] οὕτω γὰρ πλου- 11.
σίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς
τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ
σω[illegible]ρος ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ οὐκ ἀμελήσω 12.
* ἀεὶ

1, 10. Β. εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ σωτῆρος· ἀδελφοὶ, σπουδάσατε.

8. ὑπάρχοντα] παρόντα. E. Cyrill, l. l.

9. ἁμαρτιῶν] ἁμαρτημάτων. D. Damasc II, 398. ᾧ μὴ πάρεστι γνῶσις, τυφλός — πάλαι ἁμαρτημάτων.

10. σπουδάσατε] + ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων. E. Ex meis unus Mosq. c. et infimus 13.

12. οὐκ ἀμελήσω] μελλήσω τ οὐ μελλήσω. E. Nullus nec

* ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ
13. παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διε-
14. γείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· εἰδὼς, ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χρι-
15. στὸς ἐδήλωσέ μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε, ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν
16. τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος.

nec malus, nec bonus Codex iſta agnoſcit, ſed peſſimi omnium. μελλήσω, quod prorſus ſtultum erat, addito οὐ probabiliter correctum. Scribae haud raro μέλλει pe duo λλ exhibent. De eo nemo dubitat, qui Codices tractavit. Ergo hic ſomnolentus aliquis ſcriba exhibuerat ἀμελλήσω. Hinc corruptio. Haec eſt illa recenſio occidentalis. Vetus Itata, nimirum Sabatierii, hoc loco, ut cum Griesbachio loquar, *hiat. Lucifer* autem *occidit.* —. *Pelago nox incubat atra.*

ὑμᾶς ἀεὶ] ἀεὶ ὑμᾶς. Sic et poſtea inveni. Aliqui omittunt ἀεί. Scilicet nec cum μελλήσω, nec cum *incipiam* conſiſtere poterat.

14. ταχινὴ] Wetſtenius, ergo etiam Griesbachius: ταχ'ση. 36. *Cod. lat.* — In latino eſt, *velox.* Ταχινὸς habet Theocrit. Id. 2, 7. 14, 40. Alii et hic, et 2, 1. exhibent ταχεινὸς et ταχυνός.

σκηνώματος] τώματος. E.

τος. λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τι- 17.
μὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ
τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης·
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, εἰς ὃν
ἐγὼ εὐδόκησα. καὶ ταύτην τὴν φωνὴν 18.
ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν,
σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ 19.
ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον,
ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ
φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα
διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς
Τέλος τῆς μεταμορφώσεως. καρδίαις ὑμῶν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] τοῦτο 20. Γ.
πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία
γραφῆς, ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. οὐ 21.
γὰρ

I, 20. Γ. τῇ β. τῆς λδ. ἑβδ. ἤτοι τοῦ ἁσώτου· ἀγαπητοὶ, τοῦτο πρῶτον.

17.] Notantur haec ab Oecum. edit. I, 31. c. et in Cod. Aug. 6. Ibi primum eſt: ἰδιωτικώτερον κέχρηται τῷ λόγῳ, nimirum Petrus. Deinde: λαβὼν γὰρ ἐξουσίαν παρὰ θεοῦ πατρὸς, φωνῆς αὐτῷ ἀπ' οὐρανοῦ ἐνεχθείσης· ſed Cod. Aug. λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ τιμὴν καὶ δόξαν. — Τὸ γὰρ λαβὼν, ἀντὶ τοῦ ἔλαβεν. Ath. I, 468. nominatim: λαβὼν παρὰ θεοῦ τιμὴν καὶ δόξαν.

ὄντες κ. τ. λ.] Huc, puto, potius reſpexiſſe Orig. III, 452. quam ad Matth. 3, 17.

19.] Cyrill. V, a. 368. ἕως — ὑμῶν. et 387. d. *ſecundo loco*. Nam bis iſte numerus occurrit. Attingit in caten. Niceph. I, 734.

20. ἐπιλύσεως] Nullam hic varietatem inveni. Coniectura nulla opus eſt. Verba verſ. 19. ἕως οὗ — καρδίαις ὑμῶν ſatis vindicant hanc lectionem.

Quod

γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν * ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.

Γ. πρόξενησις ἀπατηλῆς ἐπανασάσεως αἱρετικῶν, ἀσεβείας τε αὐτῶν, καὶ μελλούσης κολάσεως.

II, 1. Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν
2. ἀπώλειαν. καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς * ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς
3. τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. καὶ ἐν πλεονεξίᾳ, πλαστοῖς λόγοις, ὑμᾶς ἐμπορεύσονται·

Quod hic appellatur ἐπίλυσις, id verſu 19. eſt ἀνιγασμὸς et ἀνατολή. Senſus ergo eſt: θειοτέρας ἐπιλύσεως δεῖται. Coniecturas excitavit verſ. 21. Ἐπίλυσις ſaepe occurrit de interpretatione ſomniorum. Heliodor. p. 17. τὴν ἐπίλυσιν διαπορῶν. Et ibid. ἥκει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τὴν ἐπίλυσιν. Et 82. τῶν χρησθέντων τὴν ἐπίλυσιν. Interpretatio, quae eſt in illa vetuſta catena: ἐνῆκ αὐτοί, φησιν, ἑαυτοὺς ἠρμήνευσαν οἱ προφῆται — τὰ τῶν προφητῶν γινώσκεται λόγια, ἐπίλυσιν explicat ἑρμηνείαν.

21. οἱ ἅγιοι] οἱ —.

II, 1. ἐν τῷ λαῷ] — E. Cyrill. V, d. 77.

2. ἀπωλείαις] ἀσελγείαις. Sic et poſtea in quatuor inveni.

ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας] huc trahunt Clem. Alex. 66. τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας ἐμποδίζοντες. Griesbach. hoc trahere debebat ad verſ. 21.

ται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ 4.
Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας, παρ-
έδωκεν εἰς κρίσιν * τηρουμένους· καὶ ἀρ- 5.
χαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον
νῶε, δικαιοσύνης κήρυκα, ἐφύλαξε, κατα-
κλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ 6.
πόλεις σοδόμων καὶ γομόρρας τεφρώσας
καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόν-
των ἀσεβεῖν τεθεικάς· καὶ δίκαιον λώτ, 7.
καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν
ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο· βλέμματι 8.
γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν
αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν
ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. [Ἀρχή.] οἶδε 9. Δ.
κύριος

3. οἷς κ. τ. λ.] ὧν τὸ κρίμα οὐκ ἀργεῖ. E. Cyrill. III, 204.

νυστάζει] νυστάξει. D.

4. τετηρημένους] τηρουμένους. Accedunt denuo quatuor Codd. Cyrill. attingit V, b. 127. σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας τηρεῖσθαι κολασθησόμενον. Et VI, b. 211. ἀγγέλους γὰρ, τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας κολασθησομένους τηρεῖν. II, 296. σειραῖς — παρέδ. εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας κολασθησομένους τηρεῖν. Sic et 723. non, ut Wetst., 713. Miſcuit ergo verſum 9 et Iud. 6. Damaſc. II, 308. ὁ θεὸς ἁμαρτ. — κρίσιν κολαζομένους τηρεῖσθαι, omiſſo ἀγγέλων. v. P.

κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους
10. τηρεῖν· [Τέλος.] μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω Τέλος τῆς β
σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας· τολμηταὶ,
αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦν-
11. τες· ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ
12. κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ, γεγενημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι, βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται. κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν,

II, 9. Δ. τῇ γ. τῆς λδ. ἰβδ. ἀγαπητοὶ, οἶδε κύριος εὐσεβεῖς.

9. πειρασμοῦ] πειρασμῶν. E. Rectius pluralis adhibetur. Sed in N. Teſt. ſaepius eſt ſingularis, quam hic etiam tuentur Codd. Etiam Damaſc. II, 429. 453. vulgatum. Sed 484. πειρασμῶν. *Iunius* abſtinere poterat coniectura κολασομένους. Cur non κολασθησομένους; Ath. II, 158. d. οἶδεν ὁ θεὸς εὐσεβεῖς ῥύεσθαι, ἀνόμους δὲ τηρεῖν εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους αἰωνίῳ πυρί.

10. ἐπιθυμίᾳ] ἐπιθυμίαις. E. Recte quidem. Sed rurſus ex correct. et contra Codd.

11. παρὰ κυρίῳ] — t παρὰ κυρίου. E.

12. γεγεννημένα] γεγενημένα.

13. κομιούμενοι] ἀδικούμενοι ſine ſenſu ex proximo ἀδικίας. Vat. 1209. ſeu B. v. Birch.

ἀπάταις] ἀγάπαις. E. Ex ſolo Wetſt. A. notatur

ἀνιχῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς 14.
ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος, καὶ ἀκατα-
παύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς
ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην * πλεο-
νεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· κατα- 15.
λιπόντες * εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανήθησαν,
ἐξακο-

tur ἀγάπαις. Ἀπάταις habent omnes Codd. id. que diſerte in ve.uſta catena et in ſcholiis explicatur. Ἀγάπαις vel fortuito confuſum cum ἀγάπαις, vel temere repetitum eſt, aut ex Iud. 12. aut ex catena et ſcholiis, ubi continuo συνευωχούμενοι explicatur: οὐ δι' ἀγάπην καὶ τὸ μεταλαμβάνειν ἀλῶν, φησὶ, συνευωχοῦνται ὑμῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ καιρὸν ἐυρίσκειν τῆς πρὸς γυναῖκας ἀπάτης ἐπιτήδειον. Sic mox divinus Wetſt. C. ſolus ex Iud. 12. intulit σπιλάδες. Tales ſunt Codices recenſionis Alexandrinae et Occidentalis!

14. μοιχαλίδος] Cum in latino eſſet *adulterii*, Wetſt. A. volebat inferre μοιχείας, temere autem ex utroque ſolus contra reliquos Codices omnes dedit μοιχαλίας. Id Grotio etiam probatum eſſe, miror. Eiusmodi συγχύσεις vocabulorum plures iam notavi. v. Luc. 11, 42.

ἀκαταπαύστους] ἀκαταπαύστου. E. Vat. B. ἀκαταπάστους. v. Birch.

πλεονεξίαις] πλεονεξίας. A. πλεονεξίας poteſt eſſe vel genitivus, vel accuſativus. v. P. In Cod. Aug. 6. ex parte hoc vocabulum deletum erat. Credebam tamen prehendere veſtigia lectionis πλεονεξίας. In ſcholio eſt: πρὸς πλεονεξίαν ἐξάσκηται ἡ καρδία. Hoc ſaltem ſingularem vindicat. Sed paullo poſt additur: καρδίαν γεγυμν. ἔχ. πλεονεξίας, τουτέστι, διὰ πλεονεξίας. Alii intelligent ἕνεκεν.

15. τὴν εὐθεῖαν] τὴν —. Damaſc. II, 627. quaedam hic

ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ, τοῦ
16. βοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν· ἔλεγ-
ξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον
ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώ-
17. λυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί
εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος
ἐλαυ-

hic omittit. Habet enim: κατάρας τέκνα ἐπλανήθησαν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας ἐξακολ. — βαλαάμ.

16. παραφρονίαν] παραφροσύνην t παρανομίαν. E. Miror, cur non tertium addiderint παράνοιαν. Mei omnino omnes conſentiunt in vulgato. Cod. Aug. 6. ita in textu et in ſcholio habet. παραφρονία apud ſcriptores graecos equidem non reperi. Hinc duplex correctio.

17. πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι] notanda eſt duplex et diſcrepans metaphora. Hoc ideo moneo, ne quis coniiciat ἀνίδρυτοι, quia mox eſt ἐλαυνόμεναι.

νεφέλαι] καὶ ὁμίχλαι. E. Hoc nec poſtea in ullo reperi. Ex ſcholio venit. v. P. p. 96. 209. 210. Codex Aug. 6. qui cum reliquis vulgatum retinet, ita fol. πϑ. pag. 2. habet in ſcholiis: οὐκ εἰσὶν ὅλως, φησὶ, νεφέλαι διαυγεῖς — ἀλλ' ὁμίχλαι ζόφου μεσαί, οἷς ὁ ζόφος κ. τ. λ. Nota ſunt ſanctorum Patrum et in primis Chryſoſtomi iſta, οὐκ ἔφη δὲ, οὐ λέγει δὲ — ἀλλά etc. In huiusmodi locis fere plerumque contrarium probandum eſt. Centum exempla ex priore editione mea peti poſſunt. Scholii ſententia haec eſt: Petrus eos non proprio ſenſu appellavit *nubes*; *nubes* enim interdum quoque ſunt *pellucidae*: ſed *nebulas* dixit, hoc eſt, intellexit. Cur? Addidit enim: οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους. Verum hoc equidem non appello *interpretari*, ſed *augari*, aut ſaltem, *arguiari*. In eodem Cod. Aug. paullo ante, ut in textu, eſt: νεφέλαις αὐτοὺς παραβάλλει ὑπὸ πνεύ-

ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιό- 18.
τητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις, σαρκὸς * ἀσελγείαις, τοὺς ὄντως ἀπο-

πνεύματος ἐλαυνομέναις, τοῦ ἐναντίου δηλονότι. διὰ καὶ λαίλαπα αὐτὸ (id est, τὸ πνεῦμα.) ἐκάλεσεν.

18. ἐν ἀσελγείαις] ἐν — A. t ἀσελγείαις. E. σαρκὸς ἀσελγείαις est ἐπεξήγησις τοῦ, ἐν ἐπιθυμίαις. Σαρκὸς iungi etiam potest τῷ ἐπιθυμίαις. Ita ἀσελγείαις est per *appositionem*. Ἐν assumtum erat ex schol. v. Oecum. II, 547. b. Theophyl. 395. Beza: *sic restituo hunc locum ex graecis scholiis*. Atqui in scholiis est, ἐν ταῖς ἀσελγείαις.

ὄντως] ὀλίγως t ὀλίγον t ὄντας. E. Accedunt coniecturae ὀλίγου et ὄντως. Mei nihil mutant, nisi quod duo per errorem habent ὄντας, ex proximo τοὺς, infimus meorum autem 13. ὀλίγον. Scholia Oecum. et Theophyl. ll. ll., fallo distincta sunt. Distingenda sunt ita: δελεάζουσι — τοὺς ἀληθῶς ἀποφυγόντας καὶ καθάπαξ, τοὺς πρὶν (hoc est, πρὸ τοῦ ἀποφυγεῖν τὴν πλάνην) ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους. Ergo ὄντως duplici modo explicatur ἀληθῶς et καθάπαξ. Verum in his scholiis frustra inculcatur πρὶν, quo non opus habemus. Sic vero etiam comma ponendum esset ante τοὺς ἐν πλάνῃ. Accedit, quod ἀποφυγόντας sic non habet, quo referatur. Sententia est: *irretiunt eos, qui vere* (iam) *aufugerant*, (se seiunxerant ab iis) *eos, qui* (adhuc) *in errore versantur*. Obiter vocabulo ὀλίγως Stephani thesauri possunt locupletari. Τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους idem est, quod τοὺς πλάνους, τοὺς πονηροὺς, τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τὰ τοῦ κόσμου μιάσματα. Attendendum erat, quod non dixit ἀναστρεψαμένους.

ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομέ-
19. νους· ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι,
αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς. ᾧ
γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται.
20. εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ
κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος
Ἰησοῦ χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέν-
τες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα
21. χείρονα τῶν πρώτων. κρεῖττον γὰρ ἦν
αὐτοῖς, μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιο-
σύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς
παραδο-

ψαμένους. Mox eſt, ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα. Propter iſtud ἀναστρεφομένους aliqui etiam correxerunt ἀποφέυγοντας, in his Theoph. quod tamen nullus meorum agnoſcit.

19. ὑπάρχοντες] ὄντες. E. Weſt. A. Sic et alibi correctum, partim, ubi verſio latina non habet *exiſtentes*, partim, ne φύσει tales eſſe viderentur. Non opus eſt monere, nullum meorum agnoſcere ὄντες. Griesbachius ipſe indignum hoc cenſuit ſua animadverſione. Nam ita ſolum habent A. 27. v. Luc. 11, 13.

ᾧ — δεδούλωται] Damaſc. II, 710.

20. εἰ] οἱ. E. Damaſc. II, 342. εἰ ἀποφ. ad verſ. 22. βορβόρου.

21. κρεῖττον γὰρ] γὰρ — E. Cyrill. V, b. 163. κρεῖσσον γάρ. III, 865. I, 334.

δικαιοσύνης] ἀληθείας. E. Ex meis nullus. "Cyrillus, inquit, Griesb." Videamus iam in iſtis VII. voluminibus, ubi? In margine mei exempli haec loca notaveram. I, g. 334. δικαιοσύνης. II, 144. ἀληθείας III, 865. δικαιοσύνης. V, b. 123. ἀληθείας et 163. vid. verſ. 22.

ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρ. κ. τ. λ.] ἐπιγν. εἰς τὰ ὀπίσω ἀνα-

παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. συμ- 22.
βέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροι-
μίας· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα·
καί· ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.
Τέλος τῆς γ. [Τέλος.]

Δ. ἐπανάληψις περὶ κακίας ἀνθρώπων αἱρετικῶν· ἐν ᾧς ὅτι αἰφνιδίως ἥξει χριστὸς ἐπὶ συντελείᾳ τοῦδε τοῦ αἰῶνος. ὥστε δεῖν ἐυτρεπίζεσθαι πάσῃ ἀρετῇ.

[Ἀρχή.] Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοὶ, δευτέραν III, 1.
ὑμῖν

III, 1. E. τῇ δ. τῆς λδ. ἑβδ. ἀγαπητοὶ, ταύτην ἤδη δευτέραν.

ἀνακάμψαι ἀπὸ τῆς δοθείσης. E. Cyrill. I, g. 334. Sic, sed παραδοθείσης. II, 144. et III, 865. et V, b. 123. Sic, sed ἀπὸ (omisso τῆς) παραδ. 163. εἰς τὰ ὀπίσω ἐπιστρέψαι ἀπὸ habet ex meis solus infimus 13. Theophyl. ἐπιστρ. εἰς τὰ ὀπίσω ἀπὸ.

22. συμβέβηκε] γέγονε. E. Cyrill. V, b. 163. I, a. 543. καὶ γέγονεν. II, 551. coll. V, a. 633. συμβέβηκε. III, 865. I, g. 334.

δὲ] — E. Cyrill. I, a. 543. g. 334. γὰρ, loco δέ. III, 865. V, b. 164. Ex Cyrillo ergo versu 21. 22, efficitur? — Ut ego arbitror, minus etiam, quam nihil. Cur ergo Cyrillum laudavit Griesb.? — Nescio. — Dicas ergo, quae Codices efflagitent? — Quae ego edidi.

τὸ ἴδιον ἐξέραμα] τὸν ἴδιον ἔμετον. E. Meus infimus 13. et Theophyl. 396. sed in schol. vulgatum. v. Chrys. VIII, 199. IV, 40. Credo, ἔμετον honestius dictum esse. Utrumque proverbium notat Isidor. Pelus. lib. I. epist. 92. et 143. κύνες — πρὸς τὸν ἔμετον ὑποστρέφοντες, ἢ, ὗς τῷ βορβόρῳ — ἐγκαλινδούμενοι. v. P.

κύλισμα] κυλισμὸν meus infimus 13. et Vaticanus summus 1209. v. Birch.

ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν
2. ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν· μνη-
σθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν
ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων *
ὑμῶν ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος·
3. τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ
τὰς ἰδίας * ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι·
4. καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες
ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ'
5. ἀρχῆς κτίσεως. λανθάνει γὰρ αὐτοὺς
τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι,
καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα,
6. τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κόσμος
7. ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. οἱ δὲ νῦν
οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ * αὐτοῦ λόγῳ τεθη-
σαυ-

III, 2. ἀποστόλων ἡμῶν] ἀποστ. ὑμῶν. Vide Iud. 17. Temere a non nullis laudatus est Cyrill. Etenim V, d. 21. non hunc, sed Iudae locum videtur respexisse.

3. ἡμερῶν] + ἐν ἐμπαιγμονῇ. E. Unus solus meorum addit ἐμπαιγμονῇ. In latina vulgata est: *in deceptione illusores*, quod potius est ἐν ἀπάτῃ. Istorum vocabulorum nec in catena, nec in scholiis ullum est vestigium. Ex Cyrillo inculcata videntur, sed alieno loco.

ἰδίας ἐπιθυμίας] ἐπιθυμίας αὐτῶν.

5. συνεστῶσα] συνεστώσης. E. Vat. 1209. seu B.

7. αὐτῷ λόγῳ] αὐτοῦ λόγῳ.

σαυρισμένοι εἰσὶ πυρὶ, τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, 8.
ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.
οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς 9.
τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν 10.
νυκτὶ, ἐν ᾗ * οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται.

τού-

εἰσὶ πυρὶ] alii ante, alii poſt πυρὶ comma habent. ἐν, ante πυρὶ, quod unus meorum habet, punctis notatum, ut tollendum.

10. δὲ] γάρ. E. Cyrill. II, 707. Sic, omiſſo ἡ. 901.

ἐν νυκτὶ] — E. Illatum videri poſſit ex loco ſimili. Sed contra ſunt meliores Codd. Omittit Cyrill. II, 707. 901. III, 801. ubi negligentius laudat. Servat Damaſc. II, 347. ſed mox vitioſe ἐν οἱ οὐρ. μέν.

ᾗ οἱ οὐρανοὶ] οἱ —. Cyrill. II, 467. μὲν οἱ 707. μὲν 901. ᾗ οὐρ. μὲν. ῥοιζ. III, 865. ᾗ οἱ οὐρανοὶ μέν.

λυθήσονται] λυθήσεται, γῆ καί. E. Cyrill. II, 467. ληθήσονται γῆ δὲ καί. 707. λυθήσεται, γῆ δὲ καί. 901. ληθήσονται γῆ δὲ καί. III, 865.

κατακαήσεται] ἐυρεθήσεται t + πάντα. E. Sic Cyrill. II, 467. qui continuo addit verſ. 13. κατακαυθήσονται πάντα et continuo verſ. 13. 707. αὐτῇ πάντα κατακαυθήσεται et mox verſ. 13. 901.

κατα-

11. τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ
12. εὐσεβείαις προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα
13. καυσούμενα τήκεται; καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. διὸ,

καταλαήσεται πάντα et mox vers. 13. III, 865. Ergo quater iungit 10. et 13. ἐυρεθήσεται legitur in folis Wetst. 29. Vat. 1209. Vind. 34. a manu secunda et in meo Mosq. g. Haud dubie aliquis, loco καταλαήσεται, posuerat interpretationem, οὐκ ἐυρεθήσεται.

11. τούτων οὖν πάντων] ἀλλὰ τούτων ἁπάντων. E. Cyrill. I, a. 288.

ὑπάρχειν ὑμᾶς] ἐυρεθῆναι ἡμᾶς. E. Cyrill. I, a. 288. quae deinceps leguntur pro arbitrio mutat.

12. θεοῦ] κυρίου. E. v. Birch. Griesbachius inquit: *Cyrillus saepe.* Iqterrogo, ubi? *Apud Wetsteinium*, respondet. Audio. Sed bonus Wetst. errore facili et humano versum 12. cum 13. permutavit. Huiusmodi errores et mendacia propagantur, cum alter alterum exscribit. Idem Wetsteinius duplici modo hic erravit in laudando Damascено.

τήκεται] τακήσεται t τακήσονται. E.

13. γῆν — ἐπάγγελμα] καινὴν γῆν κατὰ ἐπαγγέλματα. E. Cyrill. II, 467. Sic, sed κατὰ τὰ ἐπαγγ. 707. καινὴν γῆν καὶ τὰ ἐπαγγέλματα. 901. 932. 855. 919. καινὴν γῆν κατὰ τὰ ἐπαγγέλματα. III, 865. I, g. 34. Cyrillus ergo a Griesbachio pro utroque laudari poterat. Nullus bonus Codex hic varietatem habet. Immo nec deteriores, nisi unus infimus Wetst. A.

διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα προσδοκῶντες, σπου- 14.
δάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρε-
θῆναι ἐν εἰρήνῃ· καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν 15.
μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθε· καθὼς
καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος
κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν
ὑμῖν, ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, 16.
λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστι
δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστή-
ρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γρα-
φὰς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.
ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοὶ, προγινώσκοντες, φύ- 17.
λάσσεσθε, ἵνα μὴ, τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ
συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγ-
μοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει 18.
τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ.
αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶ-
τέλος τῆς δ. νος. ἀμήν. [Τέλος.]

Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου ἐπιστολὴ
καθολικὴ δευτέρα. στίχων. ρξ.

14. ἀμώμητοι] ἄμωμοι. E. Ita ſolus infimus meorum 13. Ex negligentia.

15. τὴν τοῦ — ἡγεῖσθε] Laudat, omiſſo ἡμῶν, Damaſc. II, 709. Hunc locum notat de Paulo et Petro diſſerens Oecum. I, 729. ubi verſ. 16. vocabulum στρεβλοῦσι mutat in διαστρέφειν.

16. ἐν οἷς] ἐν αἷς. E. Ita tres ex meis et Theophyl.

18. χριστοῦ αὐτῷ] χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς ᾧ. E. Infimus meorum 13. et Theophyl.

Ἰωάννου

Ἰωάννου
καθολικὴ
Ἐπιστολὴ
πρώτη.

Α. Εὐαγγελικὴ θεολογία χρεισοῦ· ἐν ᾗ, περὶ ἐξομολογήσεως καὶ προσοχῆς εἰς τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. ὅτι τήρησις ἐντολῶν θεοῦ τὴν γνῶσιν βεβαιοῖ.

1. I, 1. [Ἀρχή.] Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψη-
2. λάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα,
3. καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν. ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκη-

1, 1. A. μαΐου η. τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. [ἐν ἄλλῳ· ἀνάγνωσμα α. εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θεολόγου·] Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς.

1, 1.] Hunc verſ. aliquoties laudat Orig. I, 364. 718. II, 43, IV, 367. Primum et ſecundum. Ath. I, 505. 698. II, 9. Cyrill. IV, 368. V, a. 302. 365. 367. 384. 565. 568. 686. 712. V, d. 11. 93. VI, a. 57. 139. 161.

ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ *4. ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. καὶ * ἔστιν αὕτη 5. ἡ * ἀγγελία, ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐὰν 6. εἴπωμεν, ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς 7. αὐτός

3. ἀπαγγέλλομεν] + καί. E. ante ἀπαγγ. addit καὶ Theophyl.

δὲ ἡ] δὲ — E. Ex Gregor. edit. exciderat ἡ. Laudat Cyrill. IV. 799. καὶ ἡ — Χριστοῦ.

4. χαρὰ ὑμῶν] χαρὰ ἡμῶν. A. In vetusta catena: χαρᾶς ἐσόμεθα μετοί, ὅτι τῷ θεῷ ἐκολλήθημεν. Ergo ἡμῶν. Sic et in schol. a me editis. Oecum. II, 562. χαρᾶς ἂν πληρωθείημεν, et πλείστην ἔχομεν τὴν χάριν. Posterius habet etiam Theophyl.

5. ἄυτη ἐστὶν] ἔστιν αὕτη. A. Sic et postea in tribus inveni et apud Theophyl.

ἐπαγγελία] ἀγγελία. Sic postea in tribus inveni atque etiam in unius scholiis. Ἐπαγγελία prorsus est alienum. Deberet saltem esse ἀπαγγελία. v. 1, 3, 11.

ἀναγγέλλομεν] ἀπαγγέλλομεν. E.

6. ἐὰν] καὶ ἐὰν. E. Clem. Alex. 439. Nominatim.

7. ἐὰν δὲ ἐν — ἀλλήλων] ἐὰν ἐν — ἀλλήλων. Cyrill. V, a. 368.

αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ
I, 8. πάσης ἁμαρτίας. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν
9. ἡμῖν. ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ
10. πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ
II, 1. ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου,

Τέλος τοῦ ἁγίου.

I, 8. B. τῇ s. τῆς λδ. ἰβδ. ἀγαπητοὶ, ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι.

αὐτός ἐστιν] ἐστιν — E. Clem. Alex. l. 1. et αὐτοῦ, loco ἀλλήλων. Quem usum praestant hae varietates Clementis? Scilicet, quem alibi praestant. Nimirum hunc, ut consulamus Codices ex ipso et ex aliis non corruptos.

τὸ αἷμα — ἁμαρτίας] Sic, omisso τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. E. Cyrill. V, c. 126. Servat, sed χριστοῦ omittit Clem. Alex. l. l. ibid. τῆς, loco πάσης.

8.] Sine variet. Cyrill. V, a. 370. Sed Damasc. II, 342. καὶ ἀλήθεια ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν. Πλανῶμεν Theophyl. 407. d. interpretatur ἀπατῶμεν. Iam cum id cuivis Graeco in mentem venire potuerit, Theophanes Cerameus ita exhibet p. 102. d.

9. ὁμολογῶμεν] ὁμολογήσωμεν. E. Damasc. II, 580. ibi etiam abest, πιστὸς — ἁμαρτίας. Mox est, καθαρίσει.

10. ὁ λόγος — ἡμῖν] οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν ὁ λόγος αὐτοῦ. E. Cyrill. V, a. 367.

μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν 2. ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐγνώκαμεν 3. αὐτὸν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς 4. αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐ- 5. τοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμέν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ 6. μένειν,

II, 1. et 2.] Cyrillus notat IV, 809. I, a. 159. 294. 306. I, g. 368. 375. III, 550. 661. V, b. 106. V, c. 127. Damasc. II, 580. Orig. IV, 24. 39. 154. 159.

2.] Clem. Alex. 264. Orig. I, 480. 521. 751. II, 829. III, 214. 215. Ath. I, 963. 973.

μόνον] + ἁμαρτιῶν. E. Clem. Alex. 265. quod ibi addendum erat post parenthelin.

4.] Sine varietate Cyrill. V, a. 370.

λέγων] + ὅτι. E. Aliqui Codd. et Clem. Alex. Idem tamen omittit. 444. Id graeci saepe addere solent.

αὐτὸν] τὸν κύριον. E. Perspicuitatis causa Clem. Alex. 444. priori loco vulgatum.

5. ἐν τούτῳ ad fin. 6.] ultimum ὄντως — E. Cyrill. IV, 799. 858.

μένειν, ὀφείλεις, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτω περιπατεῖν. [Τέλος.] Τέλος της α

Β. περὶ ἀγάπης, ἧς ἄνευ ἀσέβεια· ἐν ᾗ, παραίνεσις περὶ χάριτος ἑκάστου καθ' ἡλικίαν. καὶ περὶ ἀποτροπῆς τῆς πρὸς τὸν κόσμον ἀγάπης.

Γ. 7. [Ἀρχή.] ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά, ἔστιν ὁ λό-
8. γος, ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς. πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαί-
9. νει. ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν
10. ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

ἐν

II, 7. Γ. τῇ ε. τῆς λδ. ἰβδ. ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν.

6. ἐκεῖνος] κἀκεῖνος. E. Clem. Alex. l. l. Idem mox οὕτω omittit.

7. ἐστιν ὁ λόγος] ὁ λόγος ἐστίν. E. Theophyl., qui etiam ἀπ' ἀρχῆς ad ſequentia refert. Ath. I, 166. καινὴν δίδωμι — ἣν ἠκούσατε ἀπ'.

8. ὅτι — φαίνει] Cyrill. V, a. 368.

ὅτι ἡ σκοτία] ὅτι ἡ σκία. E, Wetſt. A.

παράγεται] Sic et verſ. 17. Alibi, ut 1 Cor. 7, 31. eſt παράγει.

9. μισῶν] + ψεύστης ἐστὶ καί. E, v. P. pag. 114. 217. Totum verſum ſine variet. habet Cyrill. IV, 72. Verſum 9. et 11. laudat Orig. IV, 78. qui ψευσ. ἐ. καὶ non agnoſcit.

10.] Sine variet. Cyrill. V, a. 368. Ad μένει. Damaſc. II, 35.

ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ
οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, 11.
ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περι-
πατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε, ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ
σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ 12.
ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. γράφω 13.
ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρ-
χῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε
τὸν πονηρόν. γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνω-
κατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέ- 14.
ρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα
ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε
τὸν πονηρόν. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, 15.
μηδὲ

12. τεκνία] παιδία. E.

13. γράφω — ἀρχῆς] Cyrill. II, 55. 348. V, a. 568. 301. ubi in fine addit: ἢ ἐν ἀρχῇ.

πονηρόν. γράφω] πονηρόν. ἔγραψα. E. et Cyrill. I, a. 43. Cetera ad fin. 14. ſine variet. Aug. Cod. 6. cum pluribus γράφω in textu, ſed ſemel in ſchol. ἔγραψα. v. Birch.

14. ἔγραψα prius] γράφω. E. Cyrill. III, 229.

ἀρχῆς. ἔγραψα] γράφω, loco ἔγραψα Cyrill. I, a. 89. ubi, καὶ ὁ — μένει, omittit. 112. γράφω, omiſſis iisdem, et II, 166. et III. 229. ἔγραψα, ubi ſolum omittit τοῦ θεοῦ.

15.] Laudat Cyrill. V, b. 147. 189. 297. 320. 331. Damaſc. II, 392. ad fin. verſ. 17., ubi eſt παράγει, cetera ſine variet. Orig. I, 300. IV, 304. Servat τοῦ πατρος priori loco. Nam altero loco negligenter haec refert. Ita quoque de ſuo quaedam addit Ath. II, 526.

μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν
16. αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου
17. ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

Γ. περὶ ψευδαδέλφων αἱρησιθέων. καὶ ὅτι ἡ εἰς χριστὸν εὐσέβεια, πατρὸς ὁμολογία. ἡ γὰρ τοῦ πατρὸς δοξολογία, τοῦ υἱοῦ ἐστι θεολογία. ἐν ᾧ, περὶ θείου καὶ πνευματικοῦ χαρίσματος ἐκ ἁγιασμῷ, ἀπ' ἐλπίδι, εἰς γνῶσιν θεοῦ. ὅτι πᾶς ὁ ἐν χριστῷ, ἐκτὸς ἁμαρτίας. ὁ γὰρ ἁμαρτάνων, ἔστιν ἐκ τοῦ διαβόλου.

Δ. 18. παιδία, [Ἀρχή.] ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ· καὶ καθὼς ἠκούσατε, ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν
19. γινώσκομεν, ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλ-

II, 18. Δ. τῇ β. τῆς λε. ἑβδ. ἤτοι τῆς ἀπόκρεω. ἀδελφοὶ, ἐσχάτη ὥρα ἐστί.

16.] Laudat Cyrill. I, a. 19. I, g. 28. V, b. 189. bis. Damasc. II, 519. ubi, βίου, ἢ οὐκ. Ad βίου Niceph. caten. II, 917.

17. παράγεται] Etiam Orig. I, 300. mox tamen deelt αὐτοῦ.

18.] καθὼς — ὅτι ἀντίχρ. — νῦν εἰσὶν ἀντίχρ. πολλοί. Damasc. II, 223.

γινώσκομεν] ἐγνώκαμεν. E. Clem. Alex. 445.

19.] Habet Cyrill. I, a. 485. I, g. 40. III, 865. V, a. 590.

ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν. εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν, ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ 20.
τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγρα- 21.
ψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦ-
δος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. τίς ἐστιν ὁ 22.
ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς 23.
ὁ

590. Orig. III, 316. IV, 443. ibi ἐξῆλθον ἀφ' ἡμῶν· οὐ γάρ. Sed altero loco, ἐξῆλθον ἐξ ἡμῶν.

20.] Cyrill. V, c. 7. 12. III, 46. ſed poſt ἁγίου tranſit ad verſ. 23. Sic et II, 553.

ἀπὸ τοῦ ἁγίου] ὑπὸ τοῦ ἁγίου. E. Cyrill. II, 353. Vulg. Ath. I, 356.

21.] Damaſc. II, 727. Cyrill. V, a. 370. Huc refert editor Ath. I, 253. τὸ μὲν ψεῦδος ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν.

22. καὶ τὸν υἱὸν] + ἀρεῖται. E. *Cyrillus, inquit, Griesh.* Apud Cyrill., qui neceſſario reſpexit verſ. 22. et 23., legitur V, a. 301. ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα, καὶ τὸν υἱὸν ἀρνεῖται, καὶ ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. 510. ὁ ἀρν. — υἱόν. καὶ ὁ τὸν υἱὸν ἀρνούμενος, οὐδὲ. Ergo hic non addit iſtud ἀρνεῖται. 686. ab τίς ἐστιν ad fin. 23. (ſicut nos edidimus,) accuratius totum locum ſine varietate notat. Aeque accurate haec laudat V, d. 12. Item IV, 797. ab ὁ ἀρν. Notabile ergo eſt, Cyrillum ultimis tribus locis, ubi ad finem verſ. 23. pergit, addere iſta in fine, ὁ ὁμολ. — ἔχει, quae nos auctoritate Codd. in priore edit. addidera-

ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. * ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πα-
24. τέρα ἔχει. ὑμεῖς οὖν, ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ
25. υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο
26. ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. ταῦτα ἔγρα-

ψα

deramus. Vide mox, Orig. IV, 281, non agnoscit illud ἀρνεῖται. Sed mox post πᾶς addit γάρ. Ibid. videtur agnoscere vers. 23. ὁ ὁμολ. — ἔχει. Sed iste locus corruptus est. Interpres addidit *negat*, seu ἀρνεῖται. Credo legendum esse: ἢ (id est, ἀληθῶς) γὰρ ὁ ἀρν., intellecto ἀρνεῖται. Iterum, ut verba textus, 282. a. refert: ὁ ὁμολ. — ἔχει. Credo ergo, istum locum satis vindicatum esse auctoritate Codd. et Cyrill. et Orig. quod hic cum Codd. consentiunt.

23.] Laudat Orig. I, 301. II, 539. IV, 88. 284. Ubi primo loco ista agnoscit, addito solo δὲ, ante ὁμολογῶν, uti ex Cyrill. notavi. Tribus reliquis locis negligenter haec recitat. Ergo semel etiam μὴ ἐγνωκὼς, loco ἀρνούμενος, habet. Ath. I, 553. ὁ ἀρν. — πατέρα ἔχει.

τὸν πατέρα ἔχει] + ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα ἔχει. Ita et Cyrill., ut modo dixi. Sed III, 57. paullulum variat sic: ὁ ἀρνούμενος — ἔχει. ὁ δὲ ὁμολ. — υἱὸν ὁμολογεῖ καὶ τὸν πατέρα. IV. 864. ὁ ἄρν. τ. υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἀρνήσεται· ὁ ὁμολ. — υἱὸν, ὁμολογεῖ καὶ τὸν πατέρα. VI, b. 265. laudat brevius sola, ὁ ἀρν. ad prius ἔχει.

24. ἠκούσ. ἀπ' ἀρχ.] ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσ. E. Cyrill. IV, 799. omisso etiam οὖν, quod ibi alienum erat. Cetera ad fin. vers. fine variet. Ex meis duo tantum οὖν omittunt.

26.] Cyrill. V, a. 362. ab ταῦτα ad fin. 27.

ψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. καὶ 27.
ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν
ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε, ἵνα τὶς
διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα
διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές
ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδα-
ξεν ὑμᾶς, μενεῖτε ἐν αὐτῷ. καὶ νῦν, 28.
τεκνία,

27. τὸ χρίσμα] τὸ — E. Cyrill. V, a. 646. Servat Ath. I, 537. 553. ſed mox, παρ' αὐτοῦ.

ἀπ' αὐτοῦ] παρ' αὐτοῦ. E. Cyrill. V, a. 362. ἀπ' αὐτοῦ. IV, 347.

ἐν ὑμῖν μένει] μενεῖ τε ἐν ὑμῖν. E. Cyrill. V, a. 362. μένει ἐν ὑμῖν. IV, 347. V, a. 646.

καὶ οὐ χρείαν] A verſu 20. ἁγίου huc tranſit Cyrill. III, 46. loco, ἀλλ' ὡς, addens: ἀλλὰ καθὼς τὸ αὐτοῦ πνεῦμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων. Confuſe! Rectius eadem iungit V, c. 7. ubi, καὶ πάλιν interponit. Ath. I, 537. 553. τὸ αὐτοῦ χρίσμα, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ διδάσκει.

τὸ αὐτὸ] τὸ αὐτοῦ. E. Cyrill. V, a. 362. IV, 347. V. a. 646. II, 353. Sic, omiſſo τό. I, g. 242. (non, 244.) τὸ αὐτοῦ, omiſſo ὡς. V. c. 7. Αὐτοῦ per ſe non ineptum eſt. Sed nec τὸ αὐτὸ, id eſt, ὃ ἐλάβετε. Cyrillus facile eo ducebatur, ut ſcriberet αὐτοῦ. Priorem enim partem huius verſus omittebat, ante verba, καὶ οὐ χρείαν. Eorum autem loco ponebat verſ. 20. καὶ ὑμεῖς ἁγίου. Αὐτοῦ ergo ad ἁγίου referebat. Cum vero ſemel haec ita mente concepiſſet, in aliis etiam locis ita ſcribebat. Ex meis ſolus infimus 13. habet αὐτοῦ.

χρίσμα] In ſcholiis explicatur πνευματικὸν χάρισμα. Item πνεῦμα. v. P. 120. 220. et Weſtſt. Ergo aliqui χάρισμα, alii πνεῦμα adoptarunt, cum praeſertim Cyrillus ſemel habeat poſterius.

μενεῖτε] μένετε. E. Cyrill. V, a. 362.

τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα, ὅταν Φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
29. ἐὰν * ἴδητε, ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώσκετε, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ *
III, 1. γεγέννηται. Ἴδετε, ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν· διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει
2. ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμὲν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη, τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν δὲ, ὅτι, ἐὰν Φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα· ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν,
3. καθώς ἐστι. καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην

29. ἐιδῆτε] ἴδητε. Sic et poſtea inveni. Apud Theophyl. vitioſe editur ἤδητε.

γεγέννηται] γεγέννηται. Sic poſtea in tribus reperi. Damaſc. II, 437. ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ, vel pro arbitrio, vel ex loco ſimili.

III, 1. κληθῶμεν] + καὶ ἐσμέν. E. Id ex meis omnibus habet ſolus infimus 13. Griesbachius pro eo ex Wetſtenio notat ſuos principes, numero quatuordecim, et in his divinos A. C. atque etiam divinam, vulgatam latinam et alios. Quaeritur, quid huic appendici tribuerit? Nihil omnino. Nam nec in interiore margine oſtendit. Laudo. Comparetur tamen haec criſis eius cum ea, quam probavit Luc. XI, 1—4.

γινώσκει ἡμᾶς] γινώσκει ὑμᾶς. D.

2.] Cyrill. VI, b. 371. d. Damaſc. II, 724. μήπω, loco οὔπω. Orig. I, 522. ib. mox deeſt δὲ, deinde, ἐσόμ. ὅμ. τῷ Θεῷ καὶ ὀψ. III, 797. ſolum deeſt δέ. Servat δέ. 982. ὅταν, loco ἐάν. Ath. I, 612. ἐὰν ſervat II, 24. ὅταν rurſus III, 11.

ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἀγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ- 4.
τίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. · καὶ οἴδατε, ὅτι ἐκεῖνος 5.
ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. πᾶς ὁ ἐν 6.
αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων, οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ 7.
ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ- 8.
τίαν,

3. ἐπ' αὐτῷ] Clem. Alex. 443. ἐπὶ τῷ κυρίῳ. Sic ibi poſtulabat perſpicuitas.

5.] Sine varietate. Ath. I, 463.

6. ἁμαρτάνει] + καὶ. E. Orig. IV, 324. Partem ultimam ibid. repetit.

7.] Damaſc. II, 442. copulat cum verſ. 10.

8.] Ath. I, 413. 425. ſine varietate, ſed 746. διὰ τοῦτο ἦλθεν ὁ υἱός. Vide etiam Damaſc. II, 336. Niceph. in caten. I, 262. πᾶς ὁ — γεγέννηται. 1624. huc non pertinet. Orig. I, 233. per partes laudat.

ὁ ποιῶν] πᾶς ὁ ποιῶν, E. Orig. III, 181. ibid. γεγέννηται, loco ἐστίν. Nominatim. Sed et 290. ubi etiam τὸ πονηρὸν, loco τὴν ἁμαρτίαν. Nominatim. Sic, ſervato τὴν ἁμαρτίαν, IV, 320. 345. Ibid. 325. omittit πᾶς, et ἐστὶ defendit contra γεγέννηται. Rurſus 323. ſine varietate laudat ad 10. τοῦ διαβόλου. Item 324. ab ὁ ποιῶν ad ἐστίν. 325. ubi rurſus ἐστὶν defendit. Mirabiliter autem in iſtis locis verba Ioannis vexat. γεγέννηται, loco ἐστι. Baſil. I, 106. πᾶς γὰρ ὁ ποιῶν — γεγέννηται. 167. 201. ubi alii Codd. γεγέννηται. Rurſus, πᾶς γὰρ ὁ — γεγέννηται. 387. ſine γὰρ ita 593.

τίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. [Τέλος.] Τέλος τῆ

Δ. περὶ ἀγάπης τῆς εἰς τὸν πλησίον καὶ διαθέσεως μεταδοτικῆς· ἐν ᾧ, περὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐν πίστει ἰησοῦ χριστοῦ. περὶ διακρίσεως πνευμάτων ἐφ' ὁμολογίᾳ τῆς τοῦ χριστοῦ ἐναν θρωπήσεως.

E. 9. [Ἀρχή.] πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν,
10. ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ
11. ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
12. ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ

III, 9. E. τῇ γ. τῆς λε. ἰβδ. ἀδελφοὶ, πᾶς ὁ γεγεννημένος.

9. γεγεννημένος] γεννώμενος. E. Orig. IV, 325. Sine variet. Orig. IV, 324. 325, I, 232. ibidem tamen inferius pro arbitrio immutat paullulum.

10.] v. P. ad Matth. 5, 43.

τέκνα — τέκνα] Modo monui, haec sine varietate legi apud Orig. Sed IV, 324. pro iis habet ἔργα.

ποιῶν δικαιοσύνην] ὢν δίκαιος. E. Orig. IV, 323.

11. ἀγγελία] ἐπαγγελία. E. Sic et supra corruptum 1 Io. 1, 5. Sic etiam Cyrill. IV, 799. ubi etiam mox est ἀγαπᾶτε.

ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δίκαια. μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ· καὶ οἴδατε, ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν * ἑαυτῷ μένουσαν. ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα,

13. 14. 15. 16. 17.

15. ἐν αὐτῷ] ἐν ἑαυτῷ. Huc trahunt Clem. Alex. 956. edit. Pott.

16. τὴν ἀγάπην] + τοῦ θεοῦ t τοῦ χριστοῦ t αὐτοῦ. E, Nullus meorum quicquam horum agnoſcit. Wetſteniani inter ſe diſſentiunt. Hoc eſt illud, quod Clem. Alex. p. 298. dicit: μιᾶς οὔσης τῆς ἀληθείας, τὸ ψεύδος μυρίας ἐκτροπὰς ἔχει.

τιθέναι] θεῖναι. E. Nullus meorum. Sed Theophyl. A Griesbachio recipiendum erat. Ita enim habent A. B. C. et alii. Verum ipſe ſenſit, hos nihil valere contra meliores. Ergo nec in interiore margine monſtravit. v. Birch. Apud hunc notabile etiam eſt, Codicem Vind. 34. haud raro habere lectiones ſingulares ſolius Codicis Vat. 1209. ſed ex correctione recentioris manus.

τα, καὶ πλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν
18. αὐτῷ; τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ * τῇ γλώσσῃ, ἀλλ᾽ * ἐν ἔργῳ καὶ
19. ἀληθείᾳ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν· καὶ ἔμπροσθεν αὐ-
20. τοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν, * ὅ, τι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει

17. ἀπ᾽ αὐτοῦ] — E. Omittit etiam, et alia variat. Damasc. II, 484.

18. μηδὲ] + τῇ. Sic et postea in quatuor inveni. Damasc. II, 354. negligenter laudat. Τῇ non agnoscit, sed mox ἐν. Clem. Alex. 514.

ἀλλ᾽] + ἐν. A. Addendi causſa nulla erat, sed omittendi, quod non est ἐν λόγῳ, nec ἐν γλώσσῃ.

19. γινώσκομεν] γινώσμεθα. E. Ita correctum propter πείσομεν. Meus infimus solus 13. habet: καὶ ἐκ τούτου γινώσμεθα. Unus Wetst. ex utroque vocabulo fecit γινωσκόμεθα.

20. ὅτι secundum] — E. Infimi Codd. ita. Prius ὅτι redundat, non secundum. Pendet enim ex πείσομεν. Miror, neminem pro priore coniecisse ὅτε aut ὅτ᾽. Coniici quoque poterat ὅ, τι. Dicitur enim καταγινώσκειν τινός τι. Accedit, quod Codd. ὅτι et ὅ, τι eodem modo scribunt, certe plerique. Ita ergo distinxi. Sic, ut arbitror, omnis ambiguitas tollitur. Scholiasta secundum ὅτι credit redundare. v. P. 126. Distinxit ergo sic: πείσομεν, ὅτι, ἐὰν — καρδία, ὅτι. Ita sane secundum redundat.

Τέλος ἐντισιγάσκει πάντα. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἀγα- 21
τῆς γ. πητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ
ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν.
καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παῤ αὐ- 22.
Τέλος τῆς γ. τοῦ, [Τέλος.] ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τη-
ροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦ-
μεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα 23.
πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους,
καθὼς

III, 21. 3. τῇ δ. τῆς λε. ἐβδ. καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ θεολόγου ἀνάγνωσμα α. ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ καρδία. πάντα] Hoc opponitur illi, ὅ, τι. Nam conſcientia recordatur tantum horum et illorum. Deus novit omnia.

21.] Damaſc. II, 569. 654. ad 22. τηροῦμεν, omiſſo primo ἡμῶν, quod mei omnes tuentur. Poſteriori loco ſine variet. ad fin. verſ. 22. Recte ergo Griesb. contra Codd. A. 13. 27. 30. ἡμῶν retinuit.

ἡ καρδία ἡμῶν μὴ] μὴ ἡ συνείδησις. E. Orig. III, 297. ἐὰν γὰρ ἡ συνείδησις ἡμῶν μή. 230. ibid. ἔχ. παῤῥ. v. P. Ex ſcholiis, quae edidi, intelligitur, συνειδὸς et συνείδησις eſſe *interpretationem* καρδίας, non autem lectionem contextus. Vide etiam Theophyl. 420.

22. ὃ ἐὰν αἰτ.] ὃ ἂν αἰτώμεθα. E. Orig. III, 230.

παῤ αὐτοῦ] Cum alibi apud Io., loco παρὰ, ſit ἀπὸ, hic etiam variarum lectionum fabricatores intulerunt ἀπ'. Scilicet A. C. 13. 27. 29. 33. et ex meis meorum omninum infimus 13. ſolus. Veruntamen hoc ſaltem probavit Griesbachius? Neutiquam. Vehementer probo, ſed ſibi non conſtat.

23. ἵνα πιστεύσωμεν] ἵνα πιστεύωμεν. A. Sic poſtea in tribus inveni. Ita quoque Cyrill. V, d. 94. Vide tamen Birch.

24. καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν. * καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος, οὗ
V, 1. ἡμῖν ἔδωκεν. Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσ-
2. μον. ἐν τούτῳ * γινώσκεται τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα, ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χριστὸν, ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστί.

ἐντολὴν ἡμῖν] ἡμῖν —. Alii alibi inculcant illud ἡμῖν. Theophyl. ἐντολὴν ἔδωκεν ἡμῖν. v. P.

24.] Laudat Ath. I, 353. II, 25. Cyrill. I, g. 12. IV, 858. V, a. 339. 362. 386. 666. Damasc. II, 456. Basil. M. I, 274. et III, 8. exhibet: ἐκ τούτου γιν. ὅτι ἐν ἡμῖν ἐστιν. II, 583. ἐν τούτῳ γ. ὅτι ἐν ἡμῖν ἐστιν — ἔδωκεν (δέδωκεν) ἡμῖν. Sed hoc posterius refertur ad cap. 4, 13. Facile hi duo versus confundi poterant.

IV, 1.] Cyrill. I, a. 397. (non 497.) II, 57. 369. V, a. 682. V, d. a. VI, a. 2. Damasc. II, 429. 711. Ath. I, 215.

2. γινώσκετε] γινώσκεται. A. Sic postea in duobus inveni, in uno, eoque infimo, γινώσκομεν. v. Birch.

ἐληλυθότα] ἐληλυθέναι. E. Ex Latinistis de hoc iudicari nequit, qui sine vitio reddebant, *venisse*. Cyrill. V, a. 743. γινώσκεται — ἐληλυθέναι. V, d. 94. γινώσκεται — ἐληλυθότα. Et V, a. 682. V, d. 8.

ἐστί. καὶ πᾶν πνεῦμα, ὃ μὴ ὁμολογεῖ 3.
Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ
θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντι-
χρίστου, ὃ ἀκηκόατε, ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν
ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ 4.
ἐστὲ, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι
μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.
αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ 5.
κόσμου

3. μὴ ὁμολογεῖ τὸν] τὸν —. Omittunt etiam tres, quos poſtea vidi. Servat Cyrill. V, a, 743. omittit tamen mox, χριστὸν ἐν σαρκ. ἐλ. Sic et V, d. 8. 94. μὴ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χρίστὸν ἐκ. I, a. 397. ibid. v. 2. poſt 3. addit. Socratis λύει, pro interpretatione accipio τοῦ, μὴ ὁμολογεῖ, non pro varia aut adeo probabili lectione. Dixit enim: ταύτην τὴν διάνοιαν, non, τοῦτο τὸ ῥῆμα, aut, ταύτην τὴν λέξιν. v. P. ad hunc locum et ad Actt. Apoſtt. pag. 358. 359. Addo: contra ſunt etiam loca Cyrilli hic laudata. In catena vetuſta eſt ſcholium longius: ἐὰν οὖν ἁμαρτάνων — σαρκὸς ὑμῶν, ubi de ὁμολογεῖν differitur. Ceterum notum eſt, Patres ſaepenumero adhibere λύειν, cum de his ac ſimilibus loquuntur. Sufficit laudaſſe Baſil. M. III, 401. Ibi: ἐγεάφητε γὰρ, εἶναί τινας παρ' ὑμῖν, τοὺς λύοντας τὴν σωτήριον οἰκονομίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Denique nec in quatuor Codd., quos poſtea conſului, inveni λύει. Aliqui hunc trahunt Orig. III, 727. b. πλὴν σήμερον οὐ λύω τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ χριστοῦ. Forte ergo ἄνρειον; Tamen Latinus, hoc eſt, a Latiniſtis interpolatus Origenes III, 883. col. 1. B. habet: omnis ſpiritus, qui *ſoluit* Ieſum, non eſt ex deo. Maximus Homologeta II, 284. longiorem locum nominatim laudans pauca quaedam mutat, ſervat tamen ὁμολογεῖ.

τὸ τοῦ] τὸ — E. Cyrill. V, d. 94. Servat. V, a. 682. V, d. 8.

κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν
6. ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν· ὁ γι-
νώσκων τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. [Τέλος.] Τέλος τοῦ ἁ. ἀναγνώσματος.
ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

Ε. περὶ φιλαδελφίας εἰς θεοσέβειαν.

7. ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ
ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ· καὶ πᾶς * ὁ ἀγα-
πῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει
8. τὸν Θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ ἔγνω τὸν
9. Θεόν· ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ
ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι
τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς
10. εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν
τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγα-
πήσαμεν τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπη-
σεν

7. ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστί.] inepte huc trahitur Clem. Alex. 257. B. Proxima vero verba Ioannis sunt.

πᾶς ὁ] ὁ excideratex edit. Gregor. Servant omnes mei. Damasc. II, 354. solum τοῦ, ante secundum Θεοῦ, omittit.

9. ἡ ἀγάπη] ἡ — E. Orig. II, 392. Sed hanc partem Petro tribuit.

ἀπέσταλκεν] ἐπέστειλεν. D. Ex vers. 10. Vulgatum Orig. l. L. Ath. I, 419.

ὁ Θεὸς] — E.

10.] Attingit Orig. III, 204. B.

σεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. [Ἀρχή.] 11. Z.
ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν.
Τέλος τῆς δ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] θεὸν οὐδεὶς πώποτε 12. Z.
τεθέαται. ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γι- 13.
νώσκομεν, ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδω-
κεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ 14.
μαρ-

IV, 11. Z. ἀνάγνωσμα β. ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ θεός.

IV, 12. Z. σεπτεμβρίου κε. εἰς τὴν λειτουργίαν· θεὸν οὐδείς.

12. πώποτε τεθέαται] ἑώρακε πώποτε. E. Ath. III, 10.

ἐὰν — μένει] Sine varietate Ath. I, 533.

13.] Laudat Cyrill. III, 242. ἐκ τούτου, loco ἐν τούτῳ, et mox, γινώσκ. ὅτι ἐν ἡμῖν ἐστὶν ἐκ τοῦ πνεύματος, οὗ ἔδωκεν ἡμῖν. Vide praeterea IV, 126. 173. 857. V, a. 122. 339. 468. 492. 564. 637. V, b. 259. V, d. 71. VI, a. 13. 98. Habet ergo etiam ἐν τούτῳ. Sed nec in reliquis ſibi conſtat, cum ſimul 1 Io. 2, 5. et 3, 24. videatur in mente habuiſſe. Sine varietate habet IV, 989. Ath. I, 537. 553. poſtulante oratione, ſolum ἐν τῷ θεῷ, loco ἐν αὐτῷ, mutat, priori tamen loco eſt ἔδωκεν. Solum ἔδωκεν mutat 522. 533. δέδωκεν habet 704. ſed exhibet: γιν. ὅτι ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, ὅτι. Nihil omnino mutat 454.

14. τεθεάμεθα] ἐθεασάμεθα. E. Etſi hoc frequentius occurrat, tamen poſtea in nullo reperi. Ita tamen Cyrill. V, d. 94. V, a. 743. qui ad fin. verſ. 15. laudat.

μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν, σωτῆρα τοῦ κόσμου.

3. περὶ θεολογίας υἱοῦ, ἐν δόξῃ πατρὸς, καὶ περὶ νίκης τῆς κατὰ τοῦ πονηροῦ, διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωήν.

15. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν
16. τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς
17. ἐν αὐτῷ [Τέλος.] * μένει. ἐν τούτῳ τε- Τέλος ἐν τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ
18. κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλ-

λει

15.] Cyrill. V, a. 123. (Sic enim in edit. corrigendum.) 713. 743. V, d. 41. ubi in fine eſt, ὄντος loco αὐτός. Sine variet. Ath. I, 455.

16.] Cyrill. III, 261. Orig. II, 751. Huc trahitur etiam Clem. Alex. 551. rectius 514. Sed et 1009. edit. Pott. huc refertur.

ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ] + μένει. Ita poſtea in duobus inveni. Lectionaria id in fine lectionis videntur praetermiſiſſe, tanquam ἐπισυνημένον. Sic et in aliis lectionibus in fine unum, duo aut plura vocabula omiſſa ſunt. v. Birch.

17. μεθ' ἡμῶν] — E. Lectionaria.

18. ἀλλ' ἡ] ἡ γάρ. E. Damaſc. II, 354. Idem omittit,

λει τὸν Φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτὸν, ὅτι 19.
αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. [Τέλος.]
Τέλος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς λειτουργίας καὶ τοῦ β. ἀναγνώσματος.
[Ἀρχή.] ἐάν τις εἴπῃ· ὅτι ἀγαπῶ τὸν 20. H
Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ * μισεῖ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν, ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; καὶ ταύτην τὴν 21.
ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐκ V, 1.
τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν

IV, 20. H. τῇ s. τῆς λε. ἰβδ. καὶ ἀνάγνωσμα γ. [καὶ ἔν τισιν, Ἰανουαρίου ιγ. μεθίστεται τῶν φώτων.] ἀγαπητοὶ, ἐάν τις εἴπῃ ὅτι.

tit, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, et mox τελειοῦται. Vulgatum priore loco Clem. Alex. 514. Vide etiam edit. Pott. 956. Attingit Orig. II, 811. III, 606.

19. ἡμεῖς] + ἕνν. D.

20.] Damasc. II, 354. et 609. μισεῖ. Posteriori loco in fin. addit 3, 15. πᾶς — ἀνθρωποκτ. ἐστί. Cyrill. I, a. 218. μισεῖ.

μισῇ] μισεῖ. A. Ita postea in tribus reperi. μισῇ correctum videtur propter ἄν. Ex μισῇ nemo fecerit μισεῖ, nisi aliqui scribae, qui vocales confundunt.

πῶς] οὐ. E. Ita ex meis solus infimus 13.

21. ἀπ' αὐτοῦ] παρ' αὐτοῦ. E. Cyrill. I, a. 218.

V, 1.] Sine variet. Cyrill. V, d. 95. Laudat etiam Orig. IV, 306. 349. transpositis, ὁ χριστὸς ἐστιν.

τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννη-
2. μένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν
θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
3. τηρῶμεν. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ
4. αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. ὅτι
πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν
κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν
5. κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. τίς ἐστιν ὁ νικῶν
τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων, ὅτι ἰησοῦς ἐστιν
6. ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; [Τέλος.] οὗτός ἐστιν ὁ Τέλος τοῦ γ.
ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, * ἰησοῦς * ἀναγνώσμα-
χριστός· τος.

2. τηρῶμεν] ποιῶμεν. E. Postea sic tantum inveni in meo infimo 13. et apud Theophyl.

3.] Attingit Cyrill. III, 447. Clem. Alex. 257. αὕτη δέ ἐστιν — ἐντολὰς τηρῶμεν — εἰσίν. 514. αὕτη ἐστιν — ἐντ. αὐτοῦ τηρῶμεν. Quid ergo ex Clemente hic efficitur? Id, quod alibi. Nihil.

4. πίστις ἡμῶν] πίστις ὑμῶν. D.

5. τίς] + δέ. D. Laudat sine variet. Cyrill. V, a. 363. 506. 551. 676. τίς δέ. V, d. 95. VI, a. 142. Ex Cyrillo ergo utrumque laudare poterat Wetsteinius, et ex eo Griesbachius.

ὁ πιστεύων] ἡ — E. Cyrill. V, d. 95.

6. αἵματος] + καὶ πνεύματος. E. Cyrill. V, a. 363. 676. IV, 126. omittit. V. d. 95. VI, a. 142. IV, 378. Καὶ πνεύματος additum credo propter vers. 8. ubi tria haec memorantur. Sed id vanum est, cum vel sic ista tria ex hoc versu consistant. Accedit, quod ita mox legendum sit, ἐν τῷ ὕδατι καὶ

χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι

καὶ τῷ αἵματι καὶ τῷ πνεύματι. Sed hic contra ſunt magno conſenſu Codices. Tamen Cyrill. bis inſerit πνεύματι, omiſſo modo ὕδατι, modo αἵματι. Quid? quod ipſe etiam vulgatum habet. Eadem quidem confuſio eſt in Codd. ut πνεύματι ſit vel pro ὕδατι, vel pro αἵματι. Sed ii perpauci ſunt et infimi. Nullus autem tria haec ſecundo loco iunctim exhibet, praeter Vat. 50. et Vind. 34. ſed hic a ſecunda manu. v. Birch. Contra verba, καὶ πνεύματος, in priore membro ſunt etiam ſcholia, quae ὕδωρ et αἷμα ſolum explicant, etſi propter ultimum membrum huius verſus deinceps etiam περὶ πνεύματος moneant. v. P. p. 137. ſeqq. 229 ſeqq. Scholia Cod. 6. et 16., quos poſtea examinavi, hic addere, longum foret. Bona fide autem teſtor, me nihil in eis novi inveniſſe. Adde Oecum. II, 597. ſeqq. et Theophyl. 429. ſeqq. qui fere ex eodem fonte hauſerunt. Theophylin textu omittit, καὶ αἵματος. Praeter eam cauſſam tamen, cur fortaſſe Cyrillus et alii addiderint καὶ πνεύματος, quam ſupra memoravi, alia in promtu eſt, quae ſcribas non nullas in fraudem pellexerit. Scilicet in iſta vetuſta catena propter proxima, καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν, additur: καὶ πνεύματος δὲ προστέθεικεν. v. P. pag. 229. Id expreſſerunt etiam Oecum. II, 598. B. et Theophyl. 430. C. ita tamen, ut non ad primum, ſed ad ſecundum membrum referendum ſit. Uterque ergo etiam, ut Aug. Cod. Oecumenii 6. καὶ πνεύματος in textu omittunt, quod ex quatuor Codd., quos poſtea adhibui, ſolus infimus 13. in contextu refert.

ἰησοῦς ὁ] ὁ —. Cyrill. V, a. 363. 676. VI, a. 142. IV, 126. 378.

ἀλλ' ἐν] ἀλλὰ καὶ ἐν. E. Cyrill. V, a. 363. 676. IV,

ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ
7. ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες, * τὸ

IV, 378. Vulgatum V, d. 95. VI, a. 142. IV, 126.

τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι] τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ αἵματι. E. Cyrill. V, a. 363. τῷ αἵματι ſolum 676. τῷ ὕδατι καὶ αἵματι. V, d. 95. VI, a. 142. τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ πνεύματι. IV, 378. Vulgatum IV, 126.

καὶ τὸ πνεῦμα] καὶ — E. Cyrill. IV, 378.

τὸ μαρτυροῦν — πνεῦμά ἐστιν] — E. Cyrill. VI, a. 142.

ὅτι τὸ] τὸ — E. Cyrill. V, a. 676. attingit V, a. 672.

ἐστιν ἡ] ἡ — E. Cyrill. V, d. 95.

7. ὅτι τρεῖς] ὅτι οἱ τρεῖς. E. Cyrill. V, a. 363. 676. vulgatum V, d. 95. VI, a. 142.

εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες] μαρτυροῦσι, et continuo, τὸ πνεῦμα. E. Cyrill. V, d. 95. VI, a. 143. Sic et Theophyl.

μαρτυροῦντες] + *in caelo, pater, verbum et ſpiritus ſanctus, et hi tres unum ſunt. et tres ſunt, qui teſtimonium dant in terra.* ℭ *in terra,* (et poſt, *εἰς τὸ ἓν εἰσιν*, rurſus) *et tres ſunt, qui teſtimonium dant in caelo, pater, verbum et ſpiritus: et hi tres in unum ſunt.* E. Ita cum aliqua varietate Latiniſtae conſenſu et convicio maximo. Quin adeo Hieronymus in praef. ad has epiſtolas *infideles translatores latinos* accuſat, ac ſi locum de *patre, verbo* et *ſpiritu* ex perfidia omiſerint. In his ergo homo, ſine omni, et fide, et religione critica, ſuſpicionem movere voluiſſe videtur, ac ſi ipſe haec in graecis Codd. repererit. Sicuti autem Complutenſes Matth. 6, 13., quod tamen in ſuis graecis Codd. reperiebant, propter

propter rationes liturgicas proprio Marte expellebant: ita quoque haec, quae in nullis Codd. graecis reperiebant, propter rationes dogmaticas et propter ſanctum Thomam, quem ibi laudant, propria Minerva ita reddebant: ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, omiſſis in fine, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. Poſtea hoc etiam inculcatum eſt in edit. Erasmi tertia, et deinceps ab editoribus aliis, ut nunc in vulgaribus editionibus inter μαρτυροῦντες et τὸ πνεῦμα legatur: ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ. In editione Clementis Alex., a Pottero curata, hic locus pag. 1011. legitur Latine, forte ex interpretatione Caſſiodori. Ibi ita legitur et explicatur: "Iſte eſt, inquit, qui venit per aquam et ſanguinem. Et iterum: quia tres ſunt, qui teſtificantur, ſpiritus, (quod eſt vita,) et aqua, (quod eſt regeneratio ac fides,) et ſanguis, (quod eſt cognitio,) et hi tres unum. In ſalvatore quippe, iſtae ſunt virtutes ſalutiferae et vita ipſa in ipſo filio eius exiſtit." Poſt priorem editionem meam quatuor Codices examinavi, in quibus nec in textu, nec in duorum ſcholiis quicquam horum inveni. In uno tamen, quem 13. appello, manus recentior, quae hunc Codicem ſubinde ex editione Erasmi, qui aliquoties etiam appellatur, interpolavit, haec margini adſcripſit ex edit. Erasmi. Scripſit autem ſine articulis, πατὴρ, λόγος καὶ πνεῦμα. Atque ita legitur in edit. tertia Erasmi 1522. pag. 522. Plura de hoc loco monui in editione priore mea. Ceterum non ſolum Scholiaſtae ad h. l., verum etiam Athanaſius T. II. p. 180. edit. Patau. καὶ οἱ τρεῖς τὸ ἕν εἰσιν, per ἀναφορὰν de ſancta trinitate explicant. Id ipſum autem argumento eſt, Graecis hanc Latinitatis appendicem fuiſſe ignotam. Etſi vero mihi hoc non arrogo, ut de decretis dogmaticis ſen-

8. τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ
9. τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀν-

sententiam ferre posse credam: tamen haec ἀναφορὰ multo mihi quidem, tanquam ἰδιώτῃ, probabilior videtur, quam Origenis ἀναφορά, qui Lucae 11, 5. *tres panes* de sacro sancta et divina, Ioannis vero 8, 43 — 45. de diabolica trinitate explicat, quae fortasse nemo nisi mente captus probabit. Tamen vel in hac de tribus testibus ἀναφορᾷ cautius versandum esse arbitror, ne singulorum istorum, *spiritus, aquae* et *sanguinis*, ad singulas divinae naturae personas relatio ἀπαραλύπτως καὶ ἀναφανδὸν demonstretur, atque ita haereticis arma contra orthodoxos porrigantur.

μαρτυροῦντες, 8. τὸ πνεῦμα] Ita et Cyrill. V, a. 363. qui ad vers. 9. μείζων ἐστὶν laudat. Sic et 676. Vide paullo ante duo eiusdem loco ad verba: ἐισὶν οἱ μαρτυροῦντες. Ergo quater hunc locum laudat, ac quater excludit, quae in vulgaribus editt. adduntur, cum tamen in plerisque locis, quae hic inde a versu 5. notavi, de divina natura Christi et Spiritus S. disputet. Σύμβολα S. Trinitatis vel sic inesse in hoc loco, plures Patres Graeci credidérunt. Ea ergo ut simpliciioribus luculentius apparerent, Latini ea, quae putabant desiderari, addiderunt. Orthodoxe!

8. καὶ οἱ τρεῖς] v. P. 138. 139. οἱ τρεῖς δὲ εἶπεν ἀρσενικῶς κ. τ. λ. Andreas Caesar. ad Apocal. p. 98. πολλάκις ἀδιαφόρως, ἀντὶ θηλυκῶν, ἀρρενικὰ ἐν τῇ γραφῇ κεῖται ὀνόματα, καὶ τὸ ἔμπαλιν. — καὶ κατὰ τὸν θεολόγον· τρεῖς μαρτυροῦσι τῷ χριστῷ, τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πνεῦμα· καὶ τρία εἰσί. (Sic enim ex Codd. legendum.) κατὰ τὸν κολομῶντα, τρέγος καὶ ἀλέκτωρ καὶ βασιλεύς. Locus est Proverb. 30, 29. 31. Areth. ad eundem locum p. 793. Β. ἐνδέχεται ἡ γραφὴ περὶ τούτων ἴδιόν τι μυστικὸν οἰκονομῆσαι. Sic et Io. 10, 30. ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἓν (loco εἷς) ἐσμεν.

ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, 10. ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν * αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώ- 11. νιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει 12. τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν 13. τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ·

εἰς τὸ ἔν ἐισιν] εἰς τὸ — E. Cyrill. V, d. 95. εἰς ſolum abeſt VI, a. 143. Orig. IV, 143. negligenter: τὰ τρία εἰς ἓν γινόμενα. Ath. II, 180. εἰς omittit.

9.] Cyrill. V, a. 705. V, d. 95. VI, a. 143. ſolum ὅτι, loco ἣν exhibet, ὅτι, et in marg. ἥν. V, d. 33.

10. μαρτυρίαν] + τοῦ θεοῦ. E. Cyrill. V, a. 705. Sed bis ll. ll. vulgatum.

ἐν ἑαυτῷ] ἐν αὐτῷ.

τῷ θεῷ] τῷ υἱῷ. E. Vulgatum Cyrill. V. d. 95. V, a. 705. VI, a. 143.

οὐ πεπίστευκεν] οὐκ ἐπίστευσεν. E. Cyrill. V, d. 95. VI, a. 143. V, a. 705.

μεμαρτύρηκε ὁ θεὸς περὶ] ἐμαρτύρησε περί. E. Cyrill. V, d. 95. μεμαρτύρηκε περί. VI, a. 143. Vulgatum V, a. 705.

12. ἔχει τὴν ζωὴν] τὴν ζωὴν ἔχει. E. Cyrill. V, a. 385.

Θεοῦ· ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ζωὴν * αἰώνιον ἔχετε,
καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
14. Θεοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία, ἣν ἔχο-
μεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα
κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν.
15. καὶ ἐὰν οἴδαμεν, ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ * ἐὰν
αἰτώμεθα, οἴδαμεν, ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτή-
ματα, ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

Z. περὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁμαρτάνοντος ἀδελφοῦ διὰ προσευχῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν· ἐν ᾧ, περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σεβάσματος.

16. ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτά-
νοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει,
καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ
πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·
17. οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα
ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ
18. πρὸς θάνατον. οἴδαμεν, ὅτι πᾶς ὁ γεγεν-
νημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ'

ὁ

13. ζωὴν ἔχετε αἰώνιον] ζωὴν αἰώνιον ἔχετε. Ita etiam quatuor, quos poſtea vidi.

15. ὃ ἂν] ὃ ἐάν. A.

16.] Clem. Alex. 389. ſolum mutat, ἔστι γὰρ ἁμαρτία, et in fine ἐρωτήσῃ τις. Laudat autem haec ex *longiori*, (μείζονι) ut ait, Ioannis epiſtola.

ἵνα ἐρωτήσῃ] nimirum, τις, quod aliqui addiderunt. Orig. I, 256. ἵνα τις ἐρωτήσῃ, ubi *craſſe* de h. l. philoſophatur.

18. ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς] ἀλλὰ ὁ γεγεννημένος. E. Orig. IV, 326. Attingit 357.

ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμεν, 19.
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμὲν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος
ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ, ὅτι ὁ 20.
υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διά-
νοιαν, ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ
ἐσμὲν

19.] Attingit Orig. II, 23.

20. οἴδαμεν δὲ] δὲ — t καὶ οἴδαμεν. E. καὶ οἴδαμεν Cyrill. V, a. 302. 384. (in theſauro, priori loco. nam hic numerus bis ibi occurrit.) 464. 484. 504. 565. 597. 713. 776. V, d. 42. 77. IV, 368. Solum οἴδαμεν. IV, 850. Attingit etiam Chryſ. VI, 430.

ὅτι ὁ] ὁ — E. Cyrill. V, d. 42.

δέδωκεν] ἔδωκεν. E. Cyrill. V, a. 302. 384. 464. 484. 504. 565. 597. 713. 776. V, d. 42. IV, 850. vulgatum V, d. 77. IV, 368.

διάνοιαν] + ἀγαθήν. E. Cyrill. V, a. 484.

γινώσκωμεν] γινώσκομεν. E. Cyrill. V, a. 302. IV, 850. vulgatum V, a. 384. 464. 484. 504. 597. 565. 713. 776. V, d. 42. 77. IV. 368. Baſil. M. I, 294. γινώσκωμεν τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ἐσμὲν — ἀληθινῷ υἱῷ — ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

ἀληθινὸν] + θεὸν. E. Cyrill. V, a. 302. 384. 464. 484. 504. 565. 597. 713. V, d. 42. IV, 850. Ita etiam Alexandrina et Occidentalis recenſio. v. Wetſt. Tamen hoc ne quidem in interiore margine oſtentavit Griesb. Pro excuſatione ſua addit: *Sed non* (ita habent.) Hilar. Fauſtin. Leo. Facund. — Hi ergo coeci coecis criticis viam monſtrant! Quas nugas iſti hoc ipſo loco venditent, vide apud Sabat. Sed oculis opus eſt. Verſionis veteris Italae Griesbachius prorſus oblitus eſt, quae tamen Lutetiae Pariſiorum de caelo delapſa

ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς, καὶ

lapsa luculentis litteris legitur apud Sabat. Qui ipsi suis oculis cernere volunt, haec relegent, et hanc Griesbachianam crisin accommodabunt locis aliis, ἐν οἷς κακοήθως ἢ καὶ ἰυήθως ἐκακούργησεν. Ex meis Mosqq. a. θεὸν habet solum in marg. ut explicationem, sine nota γρ. Duo c. et m. immiserunt in contextum. Sic et duo 13. et 16., quos postea comparavi. Solum αὐτὸν, loco τὸν ἀληθινὸν exhibet Cyrill. V, a. 776. τὸν μόνον καὶ ἀληθινὸν θεόν. V, d. 77. Tandem Vulgatum IV, 368. Quaeri h. l. possit: cur vero Cyrillus toties hoc versu addidit καὶ et θεόν; Καὶ, ut videtur, addidit, quod duo οἴδαμεν antecedunt, quae ita in memoriam revocavit, ac simul docuit, ex media oratione haec, quae laudat, decerpta esse. Addito autem καὶ, excludebatur δὲ, quod non Cyrillus solum, sed alii plures cum ceteris eius generis particulis in principio multoties omittunt. Οἴδαμεν, sine καὶ et δὲ, hic quoque probandum videretur, si Codicum accederet auctoritas. Θεὸν autem, hunc locum extra nexum laudans, perspicuitatis caussa addidit Cyrill., sicuti hoc ipso versu in uno loco ἀγαθὴν, post διάνοιαν. Ergo καὶ, θεὸν et ἀγαθὴν, sunt arbitrariae mutationes Cyrilli, minime vero discrepantes lectiones. Unde vero hoc constat? Ex incontaminatis Codicibus.

ἐσμὲν ἐν — αἰώνιος] Sine varietate Ath. I, 79. 547. Sic, sed ζωὴ αἰώνιος. 442. 505. Sic, sed ἡ ζωὴ ἡ. 223. Ab οἴδαμεν ὅτι — καὶ δέδωκεν — τὸν ἀληθινὸν θεὸν καὶ ἐσμὲν — ἡ ζωὴ ἡ. 451. οἴδαμεν γὰρ ὅτι — ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ἐσμὲν — αἰώνιος. 710. οἴδαμεν, ὅτι — ἀληθινὸν θεὸν καὶ — ἀληθινῷ υἱῷ αὐτοῦ — ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. II, 12. καὶ οἴδαμεν, ὅτι — καὶ δέδωκεν — ἀληθινὸν θεὸν καὶ — ἀληθινῷ υἱῷ — ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. 176.

καὶ * ζωὴ * ἡ αἰώνιος. τεκνία, φυλάξα- 21.
τε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Τέλος τῆς α. [Τέλος.]

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ α. στίχων. σοδ.

ἐν τῷ ἀληθ. — χριστῷ] ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ, ἰησοῦ χριστῷ. E. Cyrill. IV, 865.

ἐν τῷ υἱῷ] ἐν τῷ — E. Cyrill. V, a. 302. 776. vulgatum 384. 464. 565. 597. 713. V, d. 42. 77. Sed: ἀληθινῷ ἰησοῦ χριστῷ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. V, a. 484. καὶ ἐν τῷ υἱῷ. 504. ἀληθινῷ αὐτοῦ υἱῷ. IV, 850.

οὗτός ἐστιν ὁ] ὁ — E. Cyrill. V, a. 776. In reliquis locis omnibus vulgatum.

ἀληθινὸς θεὸς] Haec repetuntur etiam in argumento Euthalii. v. P. 105.

καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος] καὶ ζωὴ ἡ αἰώνιος. Cyrill. V, a. 302. 384. 484. 504. IV, 850. καὶ ζωὴ αἰώνιος. V, a. 464. 713. 776. V, d. 42. 77. καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. V, a. 565. 597. IV, 368. 865.

Ἰωάννου

Ἐπιστολὴ

δευτέρα.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ
2. πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν· διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
3. μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

A.

1. A. τῇ s. τῆς λι. ἰβδ. ὁ πρεσβύτερος.

1.] Cauſſas aliquas, cur a non nullis de ſecunda et tertia Ioannis epiſtola dubitatum ſit, praeter alios notat Theophyl. 435. a. ſeqq.

2. διὰ τὴν ἀλήθειαν] — E. Propter duplex ἀλήθειαν exciderunt. Habent mei omnino omnes. Unus ſolum, ut praetermilla, inferta habet.

3. παρὰ θεοῦ] ἀπὸ θεοῦ. D.

A. μετὰ τὸ προοίμιον, περὶ ὀρθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ θεου, διὰ πίστεως ἐυσεβοῦς, ἀμεταθέτου. ἐν ᾧ, ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν εἰσοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ.

ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4.
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν
ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν 5.
ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων
* σοι καινὴν, ἀλλ' ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη 6.
ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπα-
τῆτε. ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν 7.
κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες ἰησοῦν χριστὸν,
ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος
καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα 8.
μὴ ἀπολέσωμεν, ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ
μισθὸν

5. γράφων σοι] σοι excideraat in edit. Gregor.

6. καθὼς — ἵνα] ἵνα καθώς. E. Quatuor etiam, quos poſtea conſului, vulgatum habent.

7. ἐν σαρκὶ] + εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν (ἐρχόμενον) ἐν σαρκί. E. Poſtea id inveni ſolum in meo infimo 13. Scholia quoque Theophyl. 438. c. et Oecum. II, 609. c. quae etiam leguntur in Cod. Aug. 6. hanc appendicem excludunt. Incipiunt: προσυπακουσίον.

8.] Damaſc. II, 610. ἀπολίσητε, ἃ εἰργάσασθε — λάβητε. Sic et alii. Ex meis nullus agnoſcit. Lectio haec, vel ex ἑαυτοὺς, ſeu αὐτοὺς orta, vel ex eo, quod Patres his Apoſtoli verbis alios hortaban-

9. μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πα-
10. τέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ
11. χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

B.

tabantur. Ita ex prima perſona facta eſt ſecunda.

9. παραβαίνων] προάγων. E. Hoc nec poſtea in ullo inveni in contextu. Latiniſtae hoc reddiderunt, *praecedit* et *recedit*. Sed προάγων h. l. eſt *procedit*, etſi alibi notare quoque poſſit, *praecedere, antecedere*. Error manifeſtus eſt in προάγων, ortus ex vitioſa lectione ſcholiorum, quae in melioribus Codd. exhibent, ἀπάγων ἑαυτὸν, quod ſine reprehenſione reddi poterat, *recedit*, minime vero, *praecedit*. Ex ἀπάγων ἑαυτὸν ergo, deinceps factum eſt ἀπάγων et προάγων. Sic in epiſt. ad Hebr. apud Oecum., ex Chryſoſtomi ἡσθέντες fabricatum eſt πεισθέντες, idque adeo receptum eſt in contextum. Praeter reliquos Codd. meos, Aug. 6. in textu vulgatum habet Sed fol. ϱϑ. pag. 1. in ſcholio: ὁ ὑδρασμένος ἓυν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ — ὁ δὲ ταύτης ἀπάγων ἑαυτὸν, ἄθεος κ. τ. λ. Simile aliquid habet Oecum. II, 611. init. et Theophyl. 438. e. v. 3. Io. 8.

10.] Attingit Cyrill. I, a. 255. Sed 486. εἴτις — φέρει, τούτῳ μὴ χαίρειν λέγετε. Priorem locum refert etiam catena Niceph. 1, 792.

Β. ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι πρὸς ὠφέλειαν.

πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην 12.
διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα
λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρω-
μένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελ- 13.

Τέλος τῆς σ. φῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμήν. [Τέλος.]

Ἐπιστολὴ δευτέρα. στίχων λ.

Ἰωάννου

Ἰ ω ά ν ν ο υ

Ἐ π ι σ ο λ ὴ

τ ρ ί τ η.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

A. ἐυχὴ ὑπὲρ τελειώσεως καὶ ἐυχαριστίας ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν διὰ χρισόν· ἐν ᾧ, περὶ τῆς διοτρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας.

2. ἀγαπητὲ, περὶ πάντων ἔυχομαί σε ἐυοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς ἐυοδοῦταί σου ἡ
3. ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ,
4. καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ

1. A. τῇ β. τῆς τυρινῆς [ἐν ἄλλῳ· τῆς λς.] ὁ πρεσβύτερος.

4. μειζοτέραν τούτων] μειζοτέραν ταύτης. E. Ita ſane debebat eſſe. Ego tamen in nullo reperi, niſi in infimo 13. Comparari poſſit Marc. 12, 28. 29. πρώτη πάντων ἐντολή. Damaſc. II, 357. ταύτης.

ἵνα] ἢ ἵνα. E. Non quidem male. Sic et vulg. lat. *quam ut*. Ex nullo hoc notatum reperio. Habet ergo ita ſolus meorum infimus 13.

ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, 10. ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν * αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώ- 11. νιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει 12. τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν 13. τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ·

εἰς τὸ ἓν εἰσιν] εἰς τὸ — E. Cyrill. V, d. 95. εἰς solum abeſt VI, a. 143. Orig. IV, 143. negligenter: τὰ τρία εἰς ἓν γενόμενα. Ath. II, 180. εἰς omittit.

9.] Cyrill. V, a. 705. V, d. 95. VI, a. 143. ſolum ὅτι, loco ἣν exhibet. ὅτι, et in marg. ἣν. V, d. 33.

10. μαρτυρίαν] + τοῦ θεοῦ. E. Cyrill. V, a. 705. Sed bis ll. ll. vulgatum.

ἐν ἑαυτῷ] ἐν αὐτῷ.

τῷ θεῷ] τῷ υἱῷ. E. Vulgatum Cyrill. V, d. 95. V, a. 705. VI, a. 143.

οὐ πεπίστευκεν] οὐκ ἐπίστευσεν. E. Cyrill. V, d. 95. VI, a. 143. V, a. 705.

μεμαρτύρηκε ὁ θεὸς περὶ] ἐμαρτύρησε περί. E. Cyrill. V, d. 95. μεμαρτύρηκε περί. VI, a. 143. Vulgatum V, a. 705.

12. ἔχει τὴν ζωὴν] τὴν ζωὴν ἔχει. E. Cyrill. V, a. 385.

Θεοῦ· ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ζωὴν * αἰώνιον ἔχετε,
καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
14. Θεοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία, ἣν ἔχο-
μεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα
κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν.
15. καὶ ἐὰν οἴδαμεν, ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ * ἐὰν
αἰτώμεθα, οἴδαμεν, ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτή-
ματα, ἃ ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

Z. περὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁμαρτάνοντος ἀδελφοῦ διὰ προσευχῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν· ἐν ᾧ, περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σιβάσματος.

16. ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτά-
νοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει,
καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ
πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·
17. οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα
ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ
18. πρὸς θάνατον. οἴδαμεν, ὅτι πᾶς ὁ γεγεν-
νημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ'
ὁ

13. ζωὴν ἔχετε αἰώνιον] ζωὴν αἰώνιον ἔχετε. Ita etiam quatuor, quos poſtea vidi.

15. ὃ ἂν] ὃ ἐάν. A.

16.] Clem. Alex. 389. ſolum mutat, ἔστι γὰρ ἁμαρτία, et in fine ἐρωτήσῃ τις. Laudat autem haec ex *Iongiori*, (μείζονι) ut ait, Ioannis epiſtola.

ἵνα ἐρωτήσῃ] nimirum, τις, quod aliqui addiderunt. Orig. I, 256. ἵνα τις ἐρωτήσῃ, ubi *craſſe* de h. l. philoſophatur.

18. ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς] ἀλλὰ ὁ γεγεννημένος. E. Orig. IV, 326. Attingit 357.

ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμεν, 19.
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμὲν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ, ὅτι ὁ 20.
υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν, ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμὲν

19.] Attingit Orig. II, 23.

20. οἴδαμεν δὲ] δὲ — t καὶ οἴδαμεν. E. καὶ οἴδαμεν Cyrill. V, a. 302. 384. (in theſauro, priori loco. nam hic numerus bis ibi occurrit.) 464. 484. 504. 565. 597. 713. 776. V, d. 42. 77. IV, 368. Solum οἴδαμεν. IV, 850. Attingit etiam Chryſ. VI, 430.

ὅτι ὁ] ὁ — E. Cyrill. V, d. 42.

δέδωκεν] ἔδωκεν. E. Cyrill. V, a. 302. 384. 464. 484. 504. 565. 597. 713. 776. V, d. 42. IV, 850. vulgatum V, d. 77. IV, 368.

διάνοιαν] + ἀγαθήν. E. Cyrill. V, a. 484.

γινώσκωμεν] γινώσκομεν. E. Cyrill. V, a. 302. IV, 850. vulgatum V, a. 384. 464. 484. 504. 597. 565. 713. 776. V, d. 42. 77. IV. 368. Baſil. M. I, 294. γινώσκωμεν τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ἐσμὲν — ἀληθινῷ υἱῷ — ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

ἀληθινὸν] + θεὸν. E. Cyrill. V, a. 302. 384. 464. 484. 504. 565. 597. 713. V, d. 42. IV, 850. Ita etiam Alexandrina et Occidentalia recenſio. v. Wetſt. Tamen hoc ne quidem in interiore margine oſtentavit Griesb. Pro excuſatione ſua addit: *Sed non* (ita habent.) Hilar. Fauſtin. Leo. Facund. — Hi ergo coeci coecis criticis viam monſtrant! Quas nugas iſti hoc ipſo loco venditent, vide apud Sabat. Sed oculis opus eſt. Verſionis veteris Italae Griesbachius prorſus oblitus eſt, quae tamen Lutetiae Pariſiorum de caelo delapſa

ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς, καὶ

lapsa luculentis litteris legitur apud Sabat. Qui ipsi suis oculis cernere volunt, haec relegent, et hanc Griesbachianam crisin accommodabunt locis aliis, ἐν οἷς κακοήθως ἢ καὶ ἰυήθως ἐκακόυργησεν. Ex meis Mosqq. a. θεὸν habet solum in marg. ut explicationem, sine nota γρ. Duo c. et m. immiserunt in contextum. Sic et duo 13. et 16., quos postea comparavi. Solum αὐτὸν, loco τὸν ἀληθινὸν exhibet Cyrill. V, a. 776. τὸν μόνον καὶ ἀληθινὸν θεόν. V, d. 77. Tandem Vulgatum IV, 368. Quaeri h. l. possit: cur vero Cyrillus toties hoc versu addidit καὶ et θεόν; Καὶ, ut videtur, addidit, quod duo οἴδαμεν antecedunt, quae ita in memoriam revocavit, ac simul docuit, ex media oratione haec, quae laudat, decerpta esse. Addito autem καὶ, excludebatur δὲ, quod non Cyrillus solum, sed alii plures cum ceteris eius generis particulis in principio multoties omittunt. Οἴδαμεν, sine καὶ et δὲ, hic quoque probandum videretur, si Codicum accederet auctoritas. Θεὸν autem, hunc locum extra nexum laudans, perspicuitatis caussa addidit Cyrill., sicuti hoc ipso versu in uno loco ἀγαθὴν, post διάνοιαν. Ergo καὶ, θεὸν et ἀγαθὴν, sunt arbitrariae mutationes Cyrilli, minime vero discrepantes lectiones. Unde vero hoc constat? Ex incontaminatis Codicibus.

ἐσμὲν ἐν — αἰώνιος] Sine varietate Ath. I, 79. 547. Sic, sed ζωὴ αἰώνιος. 442. 505. Sic, sed ἡ ζωὴ ἡ. 223. Ab οἴδαμεν ὅτι — καὶ δέδωκεν — τὸν ἀληθινὸν θεὸν καὶ ἐσμὲν — ἡ ζωὴ ἡ. 451. οἴδαμεν γὰρ ὅτι — ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ἐσμὲν — αἰώνιος. 710. οἴδαμεν, ὅτι — ἀληθινὸν θεὸν καὶ — ἀληθινῷ υἱῷ αὐτοῦ — ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. II, 12. καὶ οἴδαμεν, ὅτι — καὶ δέδωκεν — ἀληθινὸν θεὸν καὶ — ἀληθινῷ υἱῷ — ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. 176.

καὶ * ζωὴ * ἡ αἰώνιος. τεκνία, φυλάξα- 21.
τε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Τέλος τῆς α. [Τέλος.]

Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ α. στίχων. σοδ.

ἐν τῷ ἀληθ. — χριστῷ] ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ, ἰησοῦ χριστῷ. E. Cyrill. IV, 865.

ἐν τῷ υἱῷ] ἐν τῷ — E. Cyrill. V, a. 302. 776. vulgatum 384. 464. 565. 597. 713. V, d. 42. 77. Sed: ἀληθινῷ ἰησοῦ χριστῷ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. V, a. 484. καὶ ἐν τῷ υἱῷ. 504. ἀληθινῷ αὐτοῦ υἱῷ. IV, 850.

οὗτός ἐστιν ὁ] ὁ — E. Cyrill. V, a. 776. In reliquis locis omnibus vulgatum.

ἀληθινὸς θεὸς] Haec repetuntur etiam in argumento Euthalii. v. P. 105.

καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος] καὶ ζωὴ ἡ αἰώνιος. Cyrill. V, a. 302. 384. 484. 504. IV, 850. καὶ ζωὴ αἰώνιος. V, a. 464. 713. 776. V, d. 42. 77. καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. V, a. 565. 597. IV, 368. 865.

Ἰ ω ά ν ν ο υ

Ἐ π ι σ τ ο λ ὴ

δ ε υ τ έ ρ α.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ
2. πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν· διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
3. μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

A.

1. A. τῇ s. τῆς λέ. ἐβδ. ὁ πρεσβύτερος.

1.] Cauſſas aliquas, cur a non nullis de ſecunda et tertia Ioannis epiſtola dubitatum ſit, praeter alios notat Theophyl. 435. a. ſeqq.

2. διὰ τὴν ἀλήθειαν] — E. Propter duplex ἀλήθειαν exciderunt. Habent mei omnino omnes. Unus ſolum, ut praetermiſſa, inſerta habet.

3. παρὰ θεοῦ] ἀπὸ θεοῦ. D.

A. μετὰ τὸ προοίμιον, περὶ ὀρθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ θεου, διὰ πίστεως εὐσεβοῦς, ἀμεταθέτου. ἐν ᾧ, ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν εἰσοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ.

ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4.
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν
ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν 5.
ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων
* σοι καινὴν, ἀλλ' ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη 6.
ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπα-
τῆτε. ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν 7.
κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες ἰησοῦν χριστὸν,
ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος
καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα 8.
μὴ ἀπολέσωμεν, ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ
μισθὸν

5. γράφων σοι] σοι excciderat in edit. Gregor.

6. καθὼς — ἵνα] ἵνα καθώς. E. Quatuor etiam, quos poſtea conſului, vulgatum habent.

7. ἐν σαρκὶ] + εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν (ἐρχόμενον) ἐν σαρκί. E. Poſtea id inveni ſolum in meo infimo 13. Scholia quoque Theophyl. 438. c. et Oecum. II, 609. c. quae etiam leguntur in Cod. Aug. 6. hanc appendicem excludunt. Incipiunt: προσυπακουστέον.

8.] Damaſc. II, 610. ἀπολίσητε, ἃ εἰργάσασθε — λάβητε. Sic et alii. Ex meis nullus agnoſcit. Lectio haec, vel ex ἑαυτοὺς, ſeu αὐτοὺς orta, vel ex eo, quod Patres his Apoſtoli verbis alios hortaban-

9. μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πα-
10. τέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ
11. χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

B.

tabantur. Ita ex prima perſona facta eſt ſecunda.

9. παραβαίνων] προάγων. E. Hoc nec poſtea in ullo inveni in contextu. Latiniſtae hoc reddiderunt, *praecedit* et *recedit*. Sed προάγων h. l. eſt *procedit*, etſi alibi notare quoque poſſit, *praecedere, antecedere*. Error manifeſtus eſt in προάγων, ortus ex vitioſa lectione ſcholiorum, quae in melioribus Codd. exhibent, ἀπάγων ἑαυτὸν, quod ſine reprehenſione reddi poterat, *recedit*, minime vero, *praecedit*. Ex ἀπάγων ἑαυτὸν ergo, deinceps factum eſt ἀπάγων et προάγων. Sic in epiſt. ad Hebr. apud Oecum. ex Chryſoſtomi ἡσθέντες fabricatum eſt πεισθέντες, idque adeo receptum eſt in contextum. Praeter reliquos Codd. meos, Aug. 6. in textu vulgatum habet Sed fol. ρϑ. pag. 1. in ſcholio: ὁ ἠδρασμένος ἶνν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ — ὁ δὲ ταύτης ἀπάγων ἑαυτὸν, ἄθεος κ. τ. λ. Simile aliquid habet Oecum. II, 611. init. et Theophyl. 438. e. v. 3. Io. 8.

10.] Attingit Cyrill. I, a. 255. Sed 486. εἴτις — φέρει, τούτῳ μὴ χαίρειν λέγετε. Priorem locum refert etiam catena Niceph. 1, 792.

Β. ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι πρὸς ὠφέλειαν.

πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην 12.
διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα
λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρω-
μένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελ- 13.
Τέλος της σ. φῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμήν. [Τέλος.]

Ἐπιστολὴ δευτέρα. στίχων λ.

Ἰωάννου

Ἰωάννου

Ἐπιστολὴ

τρίτη.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

A. ἐυχὴ ὑπὲρ τελειώσεως καὶ ἐυχαριστίας ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν διὰ χρισόν· ἐν ᾧ, περὶ τῆς διστρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας.

2. ἀγαπητὲ, περὶ πάντων ἔυχομαί σε ἐυοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς ἐυοδοῦταί σου ἡ
3. ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ,
4. καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ

1. A. τῇ β. τῆς τυρινῆς [ἐν ἄλλῳ τῆς λς.] ὁ πρεσβύτερος.

4. μειζοτέραν τούτων] μειζοτέραν ταύτης. E. Ita ſane debebat eſſe. Ego tamen in nullo reperi, niſi in infimo 13. Comparari poſſit Marc. 12, 28. 29. πρώτη πάντων ἐντολή. Damaſc. II, 357. ταύτης.

ἵνα] ἢ ἵνα. E. Non quidem male. Sic et vulg. lat. *quam ut*. Ex nullo hoc notatum reperio. Habet ergo ita ſolus meorum infimus 13.

τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντας.
ἀγαπητὲ, πιστὸν ποιεῖς, ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς 5.
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἳ 6.
ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλη-
σίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως
τοῦ θεοῦ. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος * ἐξῆλ- 7.
θον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν.
ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς 8.
τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀλη-
θείᾳ.

5. καὶ εἰς τοὺς ξένους] καὶ τοῦτο ξένους. E. Ex meis ſolus 16.

7. ὀνόματος αὐτοῦ] αὐτοῦ —. Ex iis, quos poſtea vidi, tres etiam omittunt.

ἐθνῶν] ἐθνικῶν. D.

8. ἀπολαμβάνειν] ὑπολαμβάνειν. E. Oecumen. II, 616. c. in ſcholiis: ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν· ἀπολαμβάνειν, ἀντὶ τοῦ, ἀναλαμβάνεσθαι, ὑποδέχεσθαι. Ergo ἀπολαμβάνειν pro textu agnoſcit. Sic et Theophyl. 443. ſed ἀναλαμβάνειν, loco ἀναλαμβάνεσθαι. Tamen Griesbachus, exemplo Weſtenii, Oecumenium pro ὑπολαμβάνειν laudat. Ipſe tamen credo, apud Oec. in ſcholio ſcribendum eſſe, ὑπολαμβάνειν. Addit enim exemplum: ὑπέλαβόν με κ. τ. λ. Codex Aug. 6. amplius non erat ad manus, in cuius ſcholio credo etiam eſſe ὑπολαμβάνειν. Plura iam exempla habuimus in his epiſtolis, ex quibus conſtat, certos Codices ex Pſeudo-Oecumen. corruptos eſſe. Verum, ut id cognoſcas, opus eſt oculis. In priore editione mea dudum iam ſcripſi et clamavi, Codices, qui a quibusdam ad recenſionem Alexandrinam e Occidentalem referuntur, atque ipſam latinam vulgatam etiam, ex interpretibus graecis corrupta eſſe. Sed qui ſunt a nativitate coeci et ſurdi, non niſi divina facultate ſanantur.

9. Θείᾳ. ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φι-
λοπρωτεύων αὐτῶν διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχε-
10. ται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνή-
σω αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἃ ποιεῖ, λόγοις πονη-
ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ
τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελ-
φοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ
11. τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητὲ, μὴ
μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν· ὁ ἀγα-
θοποιῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὁ * κακοποιῶν,
οὐχ ἑώρακε τὸν θεόν.

Β. περὶ δημητρίου, ᾧ μαρτυρεῖ τὰ κάλλιστα.

12. δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ
ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ
μαρτυ-

9. ἔγραψα] + ἂν τι τι ἄν τι. E. Latina vulgata: *ſcripſiſſem forſitan.* Cur ergo non reddiderunt: ἔγραψα ἂν ἴσως, aut, ἔγραψα ἄν, ὡς εἰκός;

10. φλυαρῶν] Oecum. II, 628, d. καταφλυαρεῖν nominatim.

βουλομένους] ἐπιδεχομένους. E.

καὶ ἐκ τῆς] ἐκ — E. Poterat abeſſe.

11. ὁ δὲ κακοποιῶν] δὲ —. Tres etiam omiſerunt, quos poſtea examinavi. Damaſc. II, 329. δὲ ſervat.

12. ὑπ' αὐτῆς] + τῆς ἐκκλησίας καὶ. A. * C. Syr. etc. Ita Wetſt., adeoque etiam Griesb. notant. Id cum mihi mirabile videretur; etſi in Cod. A. nihil abſurdum ſit mirabile: tamen accedebam edit. Lond Woidii. Ibi ergo legitur: καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀλη...θείας· καὶ ἡμεῖς. Vide Woidii animadv. p. 52. Ipſe habeo editionem N. Teſt. Lond. 1705. ex typogr. Eliz. Redmayne, quae cor-

μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε, ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.

Γ. περὶ ἀφίξεως αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ ἐν τάχει.

πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ 13.
μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπί- 14.
ζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς
στόμα λαλήσομεν. εἰρήνη σοι· ἀσπάζονταί 15.
σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ'
Τέλος τῆς β. ὄνομα. [Τέλος.]

Ἐπιστολὴ Ἰωάννου τρίτη. στίχων λβ.

correcta est ad Cod. A. In ea solum ἀληθίας, pro more istius scribae, loco ἀληθείας notatur. Ceterum idem scriba vers. 8. etiam, loco ἀληθείᾳ exhibuit ἐκκλησίᾳ, et in eodem versu, ὀφείλομεν et γεινώμεθα, uti apud nos nec pueri scribunt. Qui vero ita scribunt, baculis castigantur a praeceptoribus, ut studiosi *recensionis* Alexandrino — occidentalis.

οἴδατε] οἴδαμεν t ὄιδας. E. Ita scilicet correctum, quod ad unam personam scripta est epistola. Id quam vanum sit, quivis intelligit. Οἴδας nullus meorum agnoscit: οἴδαμεν unus, ex Io. 21, 24.

Ἰούδα

Ἰ ο ύ δ α

Ἐ π ι σ ο λ ή.

A. 1. [Ἀρχή.] Ἰούδας Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις
2. κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

A. περὶ προσοχῆς τῆς εἰς χριστὸν πίστεως, διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀσελγῶν ἀνδρῶν· ἐν ᾗ περὶ μελλούσης αὐτῶν κολάσεως, καθ' ὁμοίωσιν τῶν πάλαι ἁμαρτωλῶν τε καὶ πονηρῶν.

ἀγαπη-

1. A. τῇ γ. τῆς τυρινῆς καὶ ἰουνίου ιθ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰούδα· ἰούδας ἐπτεύ.

1. Ἰησοῦ χριστοῦ] χριστοῦ Ἰησοῦ. D. Orig. hanc epistolam et eius initium laudat III, 463. Item 607. De ea, ut dubia, loquitur 814. Ergo dubitatum.

ἡγιασμένοις] ἠγαπημένοις. E. Orig. III, 607. Oecum. in textu et in schol. II, 621. Theophyl. 446. in scholio solum. Sed ista explicatio, nec in vetusta catena, nec in Mosqq. Codd. scholiis legitur.

τετηρημένοις] Orig. III, 607. explicat πάντως (sine ullo dubio:) ὑπὸ τῶν τηρούντων ἀγγέλων.

ζωὴ * ζωὴ * ἡ αἰώνιος. τεκνία, φυλάξατε 21.
ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Τέλος τῆς α. [Τέλος.]

Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ α. στίχων. σοδ.

ἐν τῷ ἀληθ. — χριστῷ] ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ, ἰησοῦ χριστῷ. E. Cyrill. IV, 865.

ἐν τῷ υἱῷ] ἐν τῷ — E. Cyrill. V, a. 302. 776. vulgatum 384. 464. 565. 597. 713. V, d. 42. 77. Sed: ἀληθινῷ ἰησοῦ χριστῷ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. V, a. 484. καὶ ἐν τῷ υἱῷ. 504. ἀληθινῷ αὐτοῦ υἱῷ. IV, 850.

οὗτός ἐστιν ὁ] ὁ — E. Cyrill. V, a. 776. In reliquis locis omnibus vulgatum.

ἀληθινὸς θεὸς] Haec repetuntur etiam in argumento Euthalii. v. P. 105.

καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος] καὶ ζωὴ ἡ αἰώνιος. Cyrill. V, a. 302. 384. 484. 504. IV, 850. καὶ ζωὴ αἰώνιος. V, a. 464. 713. 776. V, d. 42. 77. καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. V, a. 565. 597. IV, 368. 865.

Ἰ ω ά ν ν ο υ

Ἐ π ι σ τ ο λ ὴ

δ ε υ τ έ ρ α.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ
2. πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν· διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
3. μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

A.

1. A. τῇ s. τῆς λέ. ἐβδ. ὁ πρεσβύτερος.

1.] Cauſſas aliquas, cur a non nullis de ſecunda et tertia Ioannis epiſtola dubitatum ſit, praeter alios notat Theophyl. 435. a. ſeqq.

2. διὰ τὴν ἀλήθειαν] — E. Propter duplex ἀλήθειαν exciderunt. Habent mei omnino omnes. Unus ſolum, ut praetermiſſa, inſerta habet.

3. παρὰ θεοῦ] ἀπὸ θεοῦ. D.

Α. μετὰ τὸ προοίμιον, περὶ ἐρῆθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ θεου, διὰ πίστεως ἐυσεβοῦς, ἀμεταθέτου. ἐν ᾧ, ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν εἰσοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ.

ἐχάρην λίαν, ὅτι ἔυρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4. περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν 5. ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων * σοι καινὴν, ἀλλ' ἣν ἔιχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη 6. ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ὅτι πολλοὶ πλάνοι ἐισῆλθον ἐις τὸν 7. κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες ἰησοῦν χριστὸν, ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα 8. μὴ ἀπολέσωμεν, ἃ ἐιργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν

5. γράφων σοι] σοι excciderat in edit. Gregor.

6. καθὼς — ἵνα] ἵνα καθώς. E. Quatuor etiam, quos poſtea conſului, vulgatum habent.

7. ἐν σαρκὶ] + ἔι τις οὐχ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν (ἐρχόμενον) ἐν σαρκί. E. Poſtea id inveni ſolum in meo infimo 13. Scholia quoque Theophyl. 438. c. et Oecum. II, 609. c. quae etiam leguntur in Cod. Aug. 6. hanc appendicem excludunt. Incipiunt: προσυπακουστέον.

8.] Damaſc. II, 610. ἀπολίσητε, ἃ ἐιργάσασθε — λάβητε. Sic et alii. Ex meis nullus agnoſcit. Lectio haec, vel ex ἑαυτοὺς, ſeu αὐτοὺς orta, vel ex eo, quod Patres his Apoſtoli verbis alios hortaban-

9. μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πα-
10. τέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ
11. χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

B.

tabantur. Ita ex prima perſona facta eſt ſecunda.

9. παραβαίνων] προάγων. E. Hoc nec poſtea in ullo inveni in contextu. Latiniſtae hoc reddiderunt, *praecedit* et *recedit*. Sed προάγων h. l. eſt *procedit*, etſi alibi notare quoque poſſit, *praecedere, antecedere*. Error manifeſtus eſt in προάγων, ortus ex vitioſa lectione ſcholiorum, quae in melioribus Codd. exhibent, ἀπάγων ἑαυτὸν, quod ſine reprehenſione reddi poterat, *recedit*, minime vero, *praecedit*. Ex ἀπάγων ἑαυτὸν ergo, deinceps factum eſt ἀπάγων et προάγων. Sic in epiſt. ad Hebr. apud Oecum., ex Chryſoſtomi ἠσθένησε fabricatum eſt πεισθέντες, idque adeo receptum eſt in contextum. Praeter reliquos Codd. meos, Aug. 6. in textu v. lgatum habet Sed fol. ρϑ. pag. 1. in ſcholio: ὁ ἠδρασμένος ἦν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ — ὁ δὲ ταύτης ἀπάγων ἑαυτὸν, ἄθεος κ. τ. λ. Simile aliquid habet Oecum. II, 611. init. et Theophyl. 438. e. v. 3. Io. 8.

10.] Attingit Cyrill. I, a. 255. Sed 486. εἴτις — φέρει, τούτῳ μὴ χαίρειν λέγετε. Priorem locum refert etiam catena Niceph. 1, 792.

Β. ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι πρὸς ὠφέλειαν.

πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην 12.
διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα
λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρω-
μένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελ- 13.

Τέλος της σ. φῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμήν. [Τέλος.]

Ἐπιστολὴ δευτέρα. στίχων λ.

Ἰωάννου

Ἰ ω ά ν ν ο υ

Ἐ π ι σ τ ο λ ὴ

τ ρ ί τ η.

A. 1. [Ἀρχή.] Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

A. ἐυχὴ ὑπὲρ τελειώσεως καὶ ἐυχαριστίας ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν διὰ χρισόν· ἐν ᾧ, περὶ τῆς διστρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας.

2. ἀγαπητὲ, περὶ πάντων ἔυχομαί σε ἐυοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς ἐυοδοῦταί σου ἡ
3. ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ,
4. καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ

1. A. τῇ β. τῆς τυρινῆς [ἐν ἄλλῳ· τῆς λς.] ὁ πρεσβύτερος.

4. μειζοτέραν τούτων] μειζοτέραν ταύτης. E. Ita ſane debebat eſſe. Ego tamen in nullo reperi, niſi in infimo 13. Comparari poſſit Marc. 12, 28. 29. πρώτη πάντων ἐντολή. Damaſc. II, 357. ταύτης.

ἵνα] ἢ ἵνα. E. Non quidem male. Sic et vulg. lat. *quam ut*. Ex nullo hoc notatum reperio. Habet ergo ita ſolus meorum infimus 13.

τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
ἀγαπητὲ, πιστὸν ποιεῖς, ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς 5.
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἳ 6.
ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλη-
σίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως
τοῦ θεοῦ. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος * ἐξῆλ- 7.
θον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν.
ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς 8.
τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀλη-
θείᾳ.

5. καὶ εἰς τοὺς ξένους] καὶ τοῦτο ξένους. E. Ex meis solus 16.

7. ὀνόματος αὐτοῦ] αὐτοῦ —. Ex iis, quos postea vidi, tres etiam omittunt.

ἐθνῶν] ἐθνικῶν. D.

8. ἀπολαμβάνειν] ὑπολαμβάνειν. E. Oecumen. II, 616. c. in scholiis: ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν· ἀπολαμβάνειν, ἀντὶ τοῦ, ἀναλαμβάνεσθαι, ὑποδέχεσθαι. Ergo ἀπολαμβάνειν pro textu agnoscit. Sic et Theophyl. 443. sed ἀναλαμβάνειν, loco ἀναλαμβάνεσθαι. Tamen Griesbachus, exemplo Wetstenii, Oecumenium pro ὑπολαμβάνειν laudat. Ipse tamen credo, apud Oec. in scholio scribendum esse, ὑπολαμβάνειν. Addit enim exemplum: ὑπέλαβόν με κ. τ. λ. Codex Aug. 6. amplius non erat ad manus, in cuius scholio credo etiam esse ὑπολαμβάνειν. Plura iam exempla habuimus in his epistolis, ex quibus constat, certos Codices ex Pseudo-Oecum. corruptos esse. Verum, ut id cognoscas, opus est oculis. In priore editione mea dudum iam scripsi et clamavi, Codices, qui a quibusdam ad recensionem Alexandrinam e Occidentalem referuntur, atque ipsam latinam vulgatam etiam, ex interpretibus graecis corrupta esse. Sed qui sunt a nativitate coeci et surdi, non nisi divina facultate sanantur.

9. θέᾳ. ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φι-
λοπρωτεύων αὐτῶν διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχε-
10. ται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνή-
σω αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἃ ποιεῖ, λόγοις πονη-
ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ
τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελ-
φοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ
11. τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητὲ, μὴ
μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν· ὁ ἀγα-
θοποιῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὁ * κακοποιῶν,
οὐχ ἑώρακε τὸν θεόν.

Β. περὶ δημητρίου, ᾧ μαρτυρεῖ τὰ κάλλιστα.

12. δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ
ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ
μαρτυ-

9. ἔγραψα] + ἂν t τι t ἄν τι. E. Latina vulgata: *ſcripſiſſem forſitan.* Cur ergo non reddiderunt: ἔγραψα ἂν ἴσως, aut, ἔγραψα ἄν, ὡς εἰκός;

10. φλυαρῶν] Oecum. II, 628. d. καταφλυαρεῖν **nominatim,**

βουλομένους] ἐπιδεχομένους. E.

καὶ ἐκ τῆς] ἐκ — E. Poterat abeſſe,

11. ὁ δὲ κακοποιῶν] δὲ —. Tres etiam omittunt, quos poſtea examinavi. Damaſc. II, 329. δὲ ſervat.

12. ὑπ' αὐτῆς] + τῆς ἐκκλησίας καὶ. A. * C. Syr. etc. Ita Wetſt., adeoque etiam Griesb. notant. Id cum mihi mirabile videretur; etſi in Cod. A. nihil abſurdum ſit mirabile: tamen accedebam edit. Lond Woidii. Ibi ergo legitur: καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀλη...θίας· καὶ ἡμεῖς. Vide Woidii animadv. p. 52. Ipſe habeo editionem N. Teſt. Lond. 1705. ex typogr. Eliz. Redmayne, quae cor-

μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε, ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.

Γ. περὶ ἀφίξεως αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ ἐν τάχει.

πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ 13.
μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπί- 14.
ζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς
στόμα λαλήσομεν. εἰρήνη σοι· ἀσπάζονταί 15.
σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ'
Τέλος τῆς β. ὄνομα. [Τέλος.]

Ἐπιστολὴ ἰωάννου τρίτη. στίχων λβ.

correcta est ad Cod. A. In ea solum ἀληθίας, pro more istius scribae, loco ἀληθείας notatur. Ceterum idem scriba vers. 8. etiam, loco ἀληθείᾳ exhibuit ἐκκλησίᾳ, et in eodem versu, ἀφίλομεν et γεινώμεθα, uti apud nos nec pueri scribunt. Qui vero ita scribunt, baculis castigantur a praeceptoribus, ut studiosi *recensionis* Alexandrino — occidentalis.

οἴδατε] οἴδαμεν t εἶδας. E. Ita scilicet correctum, quod ad unam personam scripta est epistola. Id quam vanum sit, quivis intelligit. Οἶδας nullus meorum agnoscit: οἶδαμεν unus, ex Io. 21, 24.

Ἰούδα

Ἰ ο ύ δ α

Ἐ π ι σ ο λ ή.

A. 1. [Ἀρχή.] Ἰούδας Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις
2. κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

A. περὶ προσοχῆς τῆς εἰς χριστὸν πίστεως, διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀσελγῶν ἀνδρῶν· ἐν ᾗ, περὶ μελλούσης αὐτῶν κολάσεως, καθ' ὁμοίωσιν τῶν πάλαι ἁμαρτωλῶν τε καὶ πονηρῶν.

ἀγαπη-

1. A. τῇ γ. τῆς τυρινῆς καὶ ἰουνίου ιθ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰούδα· ἰούδας ἰησοῦ.

1. ἰησοῦ χριστοῦ] χριστοῦ ἰησοῦ. D. Orig. hanc epistolam et eius initium laudat III, 463. Item 607. De ea, ut dubia, loquitur 814. Ergo dubitatum.

ἡγιασμένοις] ἠγαπημένοις. E. Orig. III, 607. Oecum. in textu et in schol. II, 621. Theophyl. 446. in scholio solum. Sed ista explicatio, nec in vetusta catena, nec in Mosqq. Codd. scholiis legitur.

τετηρημένοις] Orig. III, 607. explicat πάντως (sine ullo dubio:) ὑπὸ τῶν τηρούντων ἀγγέλων.

ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος, γρά- 3.
φειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγ-
κην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγω-
νίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις
πίστει. παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι 4.
οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖ-
μα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν
μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον
δεσπότην θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χρι-
Ὑπέρβα τοῦ σὸν ἀρνούμενοι. [Ὑπέρβα.] ὑπομνῆσαι 5.
ἀποστόλου. δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ
τοῦ-

3. ποιούμενος] + τοῦ. E. Cyrill. V, d. 77. Nominatim hunc versum attingit Ath. III, 9.

κοινῆς] + ἡμῶν t ὑμῶν. E. Cyrill. V, d. 77.

παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει] *traditae societati.* Sanctus Lucifer, cui hic apud Sabat. debemus veterem Italam. Huiusmodi lectiones sufficit solum memorasse.

4. οἱ πάλαι] οἱ καὶ πάλαι. E. Cyrill. V, d. 77. V, c. 190.

θεοῦ ἡμῶν] ἡμῶν. E. Cyrill. V, c. 190.

δεσπότην θεὸν] θεὸν — E. Cyrill. V, d. 77. V, c. 190. Habent id mei omnino omnes, praeter Mosq. b. Legitur etiam in scholiis. In Cod. Aug. 6. haec leguntur fol. ρια. pag. 2. In reliquis tribus, denuo a me adhibitis, facile quilibet reperiet.

5. ὑπομνῆσαι δὲ] εἰδέναι γάρ. E. Clem. Alex. 239. nominatim.

εἰδότας — ἀιγύπτου] ὅτι ὁ θεὸς ἅπαξ ἐκ γῆς ἀιγύπτου.

τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος λαὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας
6. ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τε-
7. τήρηκεν. ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα,
8. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνου-

ἀιγύπτου. E. Clem. Alex. l. l. nominatim. Mox ibid. λαὸν σώσας. Quis haec probavit, aut unquam probabit? v. verſ. 6. 23.

ὑμᾶς ἅπαξ ταῦτο] ἅπαξ πάντα. E. Cyrill. V, a. 302.

ὁ κύριος] ἰησοῦς. E. Cyrill. V, a. 302.

6.] In caten. Niceph. I, 129. ὅτι τὴν ἰδίαν ἀρχὴν οὐ τετηρήκασιν. Sine varietate, niſi quod τε abeſt. Damaſc. II, 308. Attingit etiam Orig. III, 692. 693. bis. Ex eo noto ſolum, δεσμοῖς ἀϊδίοις ἐν ζόφῳ τηρουμένοις, contra lectionem ἀλύτοις et ἀγρίοις ἀγγέλοις. Ipſe vero Orig. variat in vocabulis ἐν ζόφῳ. Ibid. 814. totum verſum ſine ulla varietate laudat. Attingit rurſus IV, 247. Eo autem utroque loco inclinat, ut ἀγγέλους interpretetur, περὶ τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ, Geneſ. 6, 2.

ζόφον] + ἀγρίοις ἀγγέλοις. E. Clem. Alex. l. l.

8. ὁμοίως κ. τ. λ.] Clem. Alex. 431.

ἐνυπνιαζόμενοι] Obſcoena S. Epiphanii explica-

tio,

μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχ- 9.
άγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ μωυσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. οὗτοι 10.
δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυτικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται,
ἐν τούτοις φθείρονται. [Τέλος.] Τέλος της γ.

Β. ταλαιπωρίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ πλάνῃ καὶ δυσσεβείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ καὶ βλασφημίᾳ καὶ ἐπιπλάσῳ ὑποκρίσει τῆς εἰς ἀπάτην δοξοδοκίας.

[Ἀρχή.] οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ καὶν 11. Β.
ἐπο-

11. Β. τῇ s. τῆς τυρινῆς· ἀγαπητοὶ, οὐαὶ τοῖς [ἀσεβέσιν, ἀπίστοις.] ἀνόμοις, ὅτι τῇ ὁδῷ.

tio quam memorat Oecum. II, 628. a. b. c. repetita eſt ex lupanaribus graecis. Irenaei interpretatio, quae ibidem notatur, forte non fuit honeſtior. Quanto vero roctius Severus Antiochenus, qui in catena vetuſta habet. κεκαρωμένοι τὸν νοῦν. Nec inepte huic loco accommodari poſſit Orig. III, 475. ὑπνώττοντες τοῖς διαλογισμοῖς, ubi haec ita laudat: ἑαυτοὺς ἐνυπνιαζόμενοι — βλασφημοῦσιν. v. etiam P. pag. 170. in ſcholiis Cod. a. et p. 236. Cum legiſſem Epiph. I, 96, a. intellexi, Oecumenium mentitum eſſe.

9.] Caten. Niceph. I, 1673. διελέγετο διακρι. — μωυτέως οὐκ — σε κύριος. Sed in eadem pagina paullo ante σοι. Utrumque ex Severo. Σώματος omittit etiam Aug. 6. Habet tamen in ſcholiis.

ἐπενεγκεῖν] ὑπενεγκεῖν. E. Ita vitioſe etiam in argumento hujus epiſtolae Oecumenius. Sed II, 629. a. recte ἐπεν.

ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ
12. κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων * παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα,
13. ἐκριζωθέντα· κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες πλανῆ-

11. μισθοῦ] — E. Clem. Alex. 239.

12. οὗτοί εἰσιν] + οἱ. E. Codices infimi. Ex meis omnino nullus. Οἱ, nisi coecus fum, refertur ad σπιλάδες. Doleo ergo, quod σπιλὰς eft generis feminini. Erat autem adhuc generis feminini Syneſii aetate. v. Epiſt. 4. p. 3. διαναυμαχῆσαι πρὸς τὰς σπιλάδας. Et Oecumenii II, 361. a. ἅτε γὰρ σπιλάδες. Eodem modo divini ſcribae Codd. Wetſt. B. L. ἀλάβαστρον, quod eſt maſculini et neutrius generis, (v. Euſtath. ad Hom. Il. p. 946. edit. Rom.) fecerunt generis omnis, quia in Latino erat *ampulla*. Studioſus ergo huius graecitatis Griesbachus tanto opere laudat iſtiusmodi Codices, eorumque ſcribas, alios facit duces claſſiarios Alexandrinos, alios Occidentales. Mihi vix idonei videntur, qui ſentinam exantlent.

ἀγάπαις] ἀπάταις ex principibus Codd. Griesbachii ſolum memorandum eſt. Unus ἐνυχίαις, quae minus apta eſt veterum Chriſtianorum frugalitati interpretatio. Mox tamen συνευωχ. Miror, cur non adeo ſcripſerint, ἀποπάτοις.

συνευωχούμενοι] + ὑμῖν. E.

περιφερόμεναι] παραφερόμεναι.

13. ἐπαφρίζοντα] ἀπαφρίζοντα. E. Etiam in ſchol. vul-

πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς * αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσε δὲ καὶ 14.
τούτοις ἕβδομος ἀπὸ ἀδὰμ ἐνὼχ, λέγων· ἰδοὺ, ἦλθε κύριος ἐν * ἁγίαις μυριάσιν αὐ-
τοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ * 15.
ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ
πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν, ὧν
ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν,
ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσε-
βεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι, 16.
κατὰ τὰς ἐπιθυμίας * ἑαυτῶν πορευόμενοι·
καὶ

vulgatum Oecum. II, 632. a. Iſtud ad lat. vulgatum fictum. ἐπαφρίζειν eſt, ὥσπερ ἀφρὸν ἐπιφερόμενοι, ἐπιφαίνοντες τὰ ἄισχη αὐτῶν.

εἰς τὸν αἰῶνα] εἰς αἰῶνας E. εἰς αἰῶνα. A.

14. ἦλθε] ἔρχεται. E. Damaſc. II, 347.

ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ] ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ. Sic poſtea etiam in quatuor inveni. Damaſc. l. l. μυριάσιν ἁγίαις.

15. κρίσιν — ἠσέβησαν] κρίσιν κατὰ πάντων τῶν ἔργων αὐτῶν, ὧν ἠσέβησαν. E. Damaſc. l. l.

ἐξελέγξαι] ἐλέγξαι. Sic poſtea in tribus reperi. Nam quartus a κατὰ πάντων καὶ — ἀσεβεῖς αὐτῶν omittit.

ἠσέβησαν] Birch. voluit ἠθέτησαν, ut in uno inveni. Eſt enim ab ἀθετεῖν.

σκληρῶν] + λόγων. E. Damaſc. l. l., et mox, οἱ ἁμαρτωλοὶ, omiſſo in fine ἀσεβεῖς.

16. ἐπιθυμ. αὐτῶν] ἐπιθυμ. ἑαυτῶν.

καὶ τὸ σόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν.

Γ. περὶ ἀσφαλείας αὐτῶν ἐπὶ τῇ πίστει, συμπαθείας τε καὶ φιλοῦς τοῦ πλησίον, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐν ἁγιασμῷ.

17. ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνήσθητε, τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
18. τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
19. πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, * ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες

καὶ τὸ σόμ. — ὑπέρογκα] Clem. Alex. 431.

ὑπέρογκα] ὑπέροχα καί. E. Damasc. II, 564.

17.] Sine variet. Cyrill. IV, 798. V, a. 695. V, d. 21.

18. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ] ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου. E. Cyrill. IV, 798. ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων. V, a. 695. ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. V, d. 21. Ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων per se valde probabile in N. Test.

ἔσονται] ἐλεύσονται. E. Cyrill. IV, 798. ἐλεύσονται ἐν ἐμπαιγμονῇ. V, a. 695. V, d. 21. Ex 2 Petr. 3, 3. quod vide.

τὰς ἑαυτῶν] τὰς αὐτῶν. E. Cyrill. V, d. 21.

πορευόμενοι] θυρευόμενοι. (Scilicet in ista edit. litterae θυ iunctae sunt, ut πο. Ergo typothetae lectio est.) Cyrill. V, d. 21.

19. ἀποδιορ. ἑαυτοὺς] ἑαυτοὺς —. Et Cyrill. IV, 798. V, a. 695. V, d. 21. 163. v. l. Omittunt quoque quatuor postea a me examinati. Ἀποδιορίζοντες accipio pro *medio*, et intelligo ἑαυτούς.

Ἄρξου τοῦ τες. ἀποστόλου. [Ἄρξου.] ὑμῶς δὲ, ἀγαπητοὶ, 20. τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσ- 21. δεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν 22. ἐλεεῖ-

21. ἔλεος] τέλος. Ε. Ita etiam Theophyl. sed in schol. 454. b. ἔλεον, τὸν εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς αἰωνίου ζωῆς βραβευόμενον ὑμῖν. Vide etiam Oecum. II, 634. c. Τέλος forte est ex Iac. 5, 11.

22. καὶ οὓς μὲν — 23. ἁρπάζοντες] Memoratur etiam haec lectio: καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους (schol. ἤγουν, περὶ τὴν ὀρθὴν δισάζοντας πίστιν.) οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς (schol. δηλαδὴ, τοῦ τῆς γεέννης.) ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεεῖτε, ἐν φόβῳ. (schol. ἐυμενῶς προσδέχεσθε, ὡς ἐνιάτως ἔχοντας· φοβούμενοι (addo: μέντοι.) μὴ δι' αὐτοὺς τῇ κρίσῃ ὑποπέσητε.) Haec est lectio codicis Mosq. f. qui est sane unus ex praestantioribus, etsi in epistolis Paulinis saepius ex Chrysostomo sit interpolatus. Eandem lectionem cum scholiis hic adiectis in marg., addita nota: ἐν ἑτέρῳ οὕτως ἔυρον κείμενον, memorat Mosq. a. qui est meorum omnium optimus. Sed idem alteram lectionem, quam praetulit, in contextu habet. Hanc ipse etiam, ut multorum ac praestantissimorum Codicum atque ipsius Cod. a. auctoritate firmatam, probo. Ea ergo bimembris est. Altera trimembris, ex eo orta est, quod vers. 22. loco ἐλεεῖτε, in aliquibus legebatur ἐλέγχετε. Id notavit Cod. a. in marg. γρ. ἐλεεῖτε ἢ ἐλέγχετε. Sic enim voluit, non ἐλεοῦτε; nec ἐλεᾶτε, (de quo tamen Etymol. M. in ἐλεῶ,) nec denique ἐλέγχεται. Idem διακρινομένους, loco διακρινόμενοι, sed sine nota γρ. in marg. notat. Primo ergo duo membra

23. ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι· οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ * πυρὸς ἁρπάζοντες· μισοῦντες καὶ

bra fuerunt. Primum, καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι. Et eiusdem membri alia lectio: καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους. Secundum, οὓς δὲ σώζετε, ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες. Deinde, primo membro propter lectionis varietatem divulso in duo, extiterunt tria membra, quorum tamen tertium claudicat. Tria ista membra hic in principio exhibui. Iam de singulis.

ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι] ἐλέγχετε διακρινομένους. E. Ut ego arbitror, primo per errorem scribebatur διακρινομένους, quod praecedebat οὓς. Iam cum ita, propter incertam notionem τοῦ διακρινομένους, male haberet aliquos τὸ ἐλεεῖτε, corrigebatur ἐλέγχετε. Sed lectioni, ἐλέγχετε διακρινομένους contrarii sunt ceteri Codices omnes mei, isti quatuor etiam, quos nuperrime examinavi. Τῷ διακρινομένους vero etiam contrarium est ἁρπάζοντες, quod est in secundo membro. Notabile est, quod in textu et in schol. Cod. Mosq. d. est διακρινόμενοι, cum tamen id continuo in scholiis explicetur διακρινομένους. v. P. pag. 244. Sic etiam in textu Cod. Mosq. g. est διακρινόμενοι. Sed in eiusdem catena legitur, τουτέστι τοὺς διακρινομένους κ. τ. λ. Hic huius catenae locus ceteris scholiastis, qui hanc catenam dein. de tractarunt, fraudi fuit. Verum hic locus haud dubie temere huc translatus est a catenarum fabris. Forte ex aliquo homileta, qui interpretatus erat Iac. 1, 6. qui locus in ista catena hic recitatur. Διακρινόμενοι notat, *adhibito examine et iudicio, ne temere quibusdam, misericordia indignis, gratificemini.*

23. ἐν φόβῳ] Quia his duobus vocabulis opus erat ad fabricandum tertium membrum, aliqui Codd. ista verba hic omittunt. Sed vel sic haec claudi-

καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

Δ. ἐυχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἁγιασμὸν καὶ παῤῥησίαν καθαρὰν τὴν δοξολογίαν θεοῦ.

τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι * αὐτοὺς ἀπταί- 24.
στους,

cant. Deſtituuntur enim participio alicuius verbi. Ex meis haec nullus omittit. Solus a. in tertia parte inſerta habet, ſed ab eadem manu. Nam in prima parte in contextu eſt. Codex enim a., ut ſuo loco monui, tripartitus eſt. Aliqui Codicus iſtud, ἐν φέβῳ, non cum ἐλεῖτε, ſed cum ἐλέγχετε commiſcent. Ἐν φόβῳ autem σώζει τίς τινα, ὅταν (μετ' ἐλέγχου, μετ' ἐξελέγξεως, ἢ) ἐλέγχων σώζει. Ergo vel ſic iſtud ἐλέγχετε oriri poterat. Poſtremo addo, iſtud ἐλέγχετε a me nec in vetuſta illa catena, nec in ſcholiis Codicum Moſquenſium inventum eſſe. Eſt ergo inventum recentius Oecumenii et Theophylacti, qui duo, in aliis etiam ſibi ſimillimi, pro uno habendi ſunt. v. Oecum. II, 634. c. Theophyl. 454. b.

ἐκ τοῦ πυρὸς] τοῦ —. Id omittunt quatuor etiam, quos poſtea conſului. Clem. Alex. 647. ita habet: καὶ ὃυς μὲν ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε, διακρινομένους δὲ ἐλεεῖτε. Neſcio, utrum ex Iuda, an ex libris Sibyllinis. Quid enim h. l. notare poſſit διακρινομένους; Forte ergo adeo ſcripſerat, διυκρινομένους. Simile fere 1 Cor. 3, 15. Laudatur hic locus etiam in Latino, ſive Clementis, ſive Caſſiodori, in edit. Potteri pag. 1008. hoc modo: *quosdam autem ſalvate de igne rapientes: quibusdam vero miſeremini in timore. Odientes* etc.

24. ὑμᾶς] αὐτούς. Sic et poſtea in duobus inveni. v. Birch. Forte ex Rom. 14, 24. noſtrae edit.

ἀπταίστους] + καὶ ἀσπίλους. E.

σους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐ-
25. τοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ σοφῷ
θεῷ, σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη,
κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν, καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε. καθολικῆς καὶ τοῦ ἀποστόλου.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰούδα.
στίχων ξη.

25. μόνῳ σοφῷ] σοφῷ — E.

σωτῆρι ἡμῶν] + διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν t διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡμῶν. E. Forte ex Rom. 14, 26.

ἐξουσία] + πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος. E.

ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος, γρά- 3.
φειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγ-
κην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγω-
νίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις
πίστει. παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι 4.
οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖ-
μα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν
μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον
δεσπότην θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χρι-
ὑπέρβα τοῦ σὸν ἀρνούμενοι. [Ὑπέρβα.] ὑπομνῆσαι 5.
ἀποστόλου. δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ
τοῦ-

3. ποιούμενος] + τοῦ. E. Cyrill. V, d. 77. Nominatim hunc verſum attingit Ath. III, 9.

κοινῆς] + ἡμῶν t ὑμῶν. E. Cyrill. V, d. 77.

παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει] *traditae ſocietati.* Sanctus Lucifer, cui hic apud Sabat. debemus veterem Italam. Huiusmodi lectiones ſufficit ſolum memoraſſe.

4. οἱ πάλαι] οἱ καὶ πάλαι. E. Cyrill. V, d. 77. V, c. 190.

θεοῦ ἡμῶν] ἡμῶν. E. Cyrill. V, c. 190.

δεσπότην θεὸν] θεὸν — E. Cyrill. V, d. 77. V, c. 190. Habent id mei omnino omnes, praeter Moſq. b. Legitur etiam in ſcholiis. In Cod. Aug. 6. haec leguntur fol. ρια. pag. 2. In reliquis tribus, denuo a me adhibitis, facile quilibet reperiet.

5. ὑπομνῆσαι δὲ] εἰδέναι γάρ. E. Clem. Alex. 239. nominatim.

εἰδότας — ἀιγύπτου] ὅτι ὁ θεὸς ἅπαξ ἐκ γῆς ἀιγύπτου.

τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος λαὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας
6. ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τε-
7. τήρηκεν. ὡς σόδομα καὶ γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα,
8. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνου-

ἀιγύπτου. E. Clem. Alex. l. l. nominatim. Mox ibid. λαὸν σώσας. Quis haec probavit, aut unquam probabit? v. verſ. 6. 23.

ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο] ἅπαξ πάντα. E. Cyrill. V, a. 302.

ὁ κύριος] ἰησοῦς. E. Cyrill. V, a. 302.

6.] In caten. Niceph. I, 129. ὃι τὴν ἰδίαν ἀρχὴν οὐ τετηρήκασιν. Sine varietate, niſi quod τε abeſt. Damaſc. II, 308. Attingit etiam Orig. III, 692. 693. bis. Ex eo noto ſolum, δεσμοῖς ἀϊδίοις ἐν ζόφῳ τηρεῖσθαι, contra lectionem ἀλύτοις et ἀγρίοις ἀγγέλοις. Ipſe vero Orig. variat in vocabulis ἐν ζόφῳ. Ibid. 814. totum verſum ſine ulla varietate laudat. Attingit rurſus IV, 247. Eo autem utroque loco inclinat, ut ἀγγέλους interpretetur, περὶ τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ, Geneſ. 6, 2.

ζόφον] + ἀγρίοις ἀγγέλοις. E. Clem. Alex. l. l.

8. ὁμοίως κ. τ. λ.] Clem. Alex. 431.

ἐνυπνιαζόμενοι] Obſcoena S. Epiphanii explicatio.

μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχ- 9.
άγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος
διελέγετο περὶ τοῦ μωυσέως σώματος, οὐκ
ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας,
ἀλλ' εἶπεν· ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. οὗτοι 10.
δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα
δὲ φυτικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται,
Τέλος της γ. ἐν τούτοις φθείρονται. [Τέλος.]

B. ταλαιπωρίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ πλάνῃ καὶ δυσσεβείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ καὶ βλασφημίᾳ καὶ ἐπιπλάσῳ ὑποκρίσει τῆς εἰς ἀπάτην δοξοδοκίας.

[Ἀρχή.] οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ καὶν 11. B.
ἐπο-

11. B. τῇ s. τῆς τυρινῆς· ἀγαπητοὶ, οὐαὶ τοῖς [ἀσεβέσιν, ἀπίστοις.] ἀνόμοις, ὅτι τῇ ὁδῷ.

tio, quam memorat Oecum. II, 628. a. b. c. repetita eſt ex lupanaribus graecis. Irenaei interpretatio, quae ibidem notatur, forte non fuit honeſtior. Quanto vero rectius Severus Antiochenus, qui in catena vetuſta habet. κεκαρωμένοι τὸν νοῦν. Nec inepte huic loco accommodari poſſit Orig. III, 475. ὑπνώττοντες τοῖς διαλογισμοῖς, ubi haec ita laudat: ὑπνιαζόμενοι — βλασφημοῦσιν. v. etiam P. pag. 170. in ſcholiis Cod. a. et p. 236. Cum legiſſem Epiph. I, 96, a. intellexi, Oecumenium mentitum eſſe.

9.] Caten. Niceph. I, 1673. διελέγετο διακριν. — μωυσέως οὐκ — σε κύριος. Sed in eadem pagina paullo ante σοι. Utrumque ex Severo. Σώματος omiſit etiam Aug. 6. Habet tamen in ſcholiis.

ἐπενεγκεῖν] ὑπενεγκεῖν. E. Ita vitioſe etiam in argumento hujus epiſtolae Oecumenius. Sed II, 623. a. recte ἐπεν.

ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ
12. κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων * παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανέντα,
13. ἐκριζωθέντα· κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες παλνῆ-

11. μισθοῦ] — E. Clem. Alex. 239.

12. οὗτοί εἰσιν] + οἱ. E. Codices infimi. Ex meis omnino nullus. Οἱ, nisi coecus sum, refertur ad σπιλάδες. Doleo ergo, quod σπιλὰς est generis feminini. Erat autem adhuc generis feminini Synesii aetate. v. Epist. 4. p. 3. διαναυμαχῆσαι πρὸς τὰς σπιλάδας. Et Oecumenii II, 361. a. εἴτε γὰρ σπιλάδες. Eodem modo divini scribae Codd. Wetst. B. L. ἀλάβαστρον, quod est masculini et neutrius generis, (v. Eustath. ad Hom. Il. p. 946. edit. Rom.) fecerunt generis omnis, quia in Latino erat *ampulla*. Studiosus ergo huius graecitatis Griesbachus tanto opere laudat iustiusmodi Codices, eorumque scribas, alios facit duces classiarios Alexandrinos, alios Occidentales. Mihi vix idonei videntur, qui sententiam exantlent.

ἀγάπαις] ἀπάταις ex principibus Codd. Griesbachii solum memorandum est. Unus ἐυωχίαις, quae minus apta est veterum Christianorum frugalitati interpretatio. Mox tamen συνευωχ. Miror, cur non adeo scripserint, ἀποπάτοις.

συνευωχούμενοι] + ὑμῖν. E.

περιφερόμεναι] παραφερόμεναι.

13. ἐπαφρίζοντα] ἀπαφρίζοντα. E. Etiam in schol. vul-

πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς * αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσε δὲ καὶ 14.
τούτοις ἕβδομος ἀπὸ ἀδὰμ ἐνὼχ, λέγων· ἰδοὺ, ἦλθε κύριος ἐν * ἁγίαις μυριάσιν αὐ-
τοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ * 15.
ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ
πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν, ὧν
ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν,
ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσε-
βεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, 16.
κατὰ τὰς ἐπιθυμίας * ἑαυτῶν πορευόμενοι·
καὶ

vulgatum Oecum. II, 632. a. Illud ad lat. vulgatum fictum. ἐπαφρίζειν est, ὥσπερ ἀφρὸν ἐπιφερόμενοι, ἐπιφαίνοντες τὰ αἴσχη αὐτῶν.

εἰς τὸν αἰῶνα] εἰς αἰῶνας E. εἰς αἰῶνα. A.

14. ἦλθε] ἔρχεται. E. Damasc. II, 347.

ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ] ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ. Sic postea etiam in quatuor inveni. Damasc. l. l. μυριάσιν ἁγίαις.

15. κρίσιν — ἠσέβησαν] κρίσιν κατὰ πάντων τῶν ἔργων αὐτῶν, ὧν ἠσέβησαν. E. Damasc. l. l.

ἐξελέγξαι] ἐλέγξαι. Sic postea in tribus reperi. Nam quartus a κατὰ πάντων καὶ — ἀσεβεῖς αὐτῶν omittit.

ἠσέβησαν] Birch. voluit ἠθέτησαν, ut in uno inveni. Est enim ab ἀθετεῖν.

σκληρῶν] + λόγων. E. Damasc. l. l., et mox, οἱ ἁμαρτωλοὶ, omisso in fine ἀσεβεῖς.

16. ἐπιθυμ. αὐτῶν] ἐπιθυμ. ἑαυτῶν.

καὶ τὸ σόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν.

Γ. περὶ ἀσφαλείας αὐτῶν ἐπὶ τῇ πίστει, συμπαθείας τε καὶ φριδοῦς τοῦ πλησίον, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐν ἁγιασμῷ.

17. ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνήσθητε, τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποσόλων
18. τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρισοῦ· ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
19. πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, * ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες

καὶ τὸ σόμ. — ὑπέρογκα] Clem. Alex. 431.

ὑπέρογκα] ὑπέροχα καί. E. Damasc. II, 564.

17.] Sine variet. Cyrill. IV, 798. V, a. 695. V, d. 21.

18. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ] ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου. E. Cyrill. IV, 798. ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων. V, a. 695. ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. V, d. 21. Ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων per se valde probabile in N. Test.

ἔσονται] ἐλεύσονται. E. Cyrill. IV, 798. ἐλεύσονται ἐν ἐμπαιγμονῇ. V, a. 695. V, d. 21. Ex 2 Petr. 3, 3. quod vide.

τὰς ἑαυτῶν] τὰς αὐτῶν. E. Cyrill. V, d. 21.

πορευόμενοι] θυρευόμενοι. (Scilicet in ista edit. litterae θυ iunctae sunt, ut πο. Ergo typothetae lectio est.) Cyrill. V, d. 21.

19. ἀποδιορ. ἑαυτοὺς] ἑαυτοὺς —. Et Cyrill. IV, 798. V, a. 695. V, d. 21. 163. v. P. Omittunt quoque quatuor postea a me examinati. Ἀποδιορίζοντες accipio pro *medio*, et intelligo ἑαυτούς.

Ἄρξου τοῦ τες. ἀποστόλου. [Ἄρξου.] ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, 20. τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσ- 21. δεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν 22. ἐλεεῖ-

21. ἔλεος] τέλος. Ε. Ita etiam Theophyl. ſed in ſchol. 454. b. ἔλεον, τὸν εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς αἰωνίου ζωῆς βεβαιούμενον ὑμῖν. Vide etiam Oecum. II, 634. c. Τέλος forte eſt ex Iac. 5, 11.

22. καὶ οὓς μὲν — 23. ἁρπάζοντες] Memoratur etiam haec lectio: καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους (ſchol. ἦγαν, περὶ τὴν ὀρθὴν δισάζοντας πίστιν.) οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς (ſchol. δηλαδὴ, τοῦ τῆς γεέννης.) ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεεῖτε, ἐν φόβῳ. (ſchol. ἐυμενῶς προσδέχεσθε, ὡς ἐνιάτως ἔχοντας· φοβούμενοι (addo: μέντοι.) μὴ δι' αὐτοὺς τῇ κρίσει ὑποπέσητε.) Haec eſt lectio codicis Moſq. f. qui eſt ſane unus ex praeſtantioribus, etſi in epiſtolis Paulinis ſaepius ex Chryſoſtomo ſit interpolatus. Eandem lectionem cum ſcholiis hic adiectis in marg., addita nota: ἐν ἑτέρῳ οὕτως ἔυρον κείμενον, memorat Moſq. a. qui eſt meorum omnium optimus. Sed idem alteram lectionem, quam praetulit, in contextu habet. Hanc ipſe etiam, ut multorum ac praeſtantiſſimorum Codicum atque ipſius Cod. a. auctoritate firmatam, probo. Ea ergo bimembris eſt. Altera trimembris, ex eo orta eſt, quod verſ. 22. loco ἐλεεῖτε, in aliquibus legebatur ἐλέγχετε. Id notavit Cod. a. in marg. γρ. ἐλεεῖτε ἢ ἐλέγχετε. Sic enim voluit, non ἐλεοῦτε, nec ἐλεᾶτε, (de quo tamen Etymol. M. in ἐλεῶ,) nec denique ἐλέγχεται. Idem διακρινομένους, loco διακρινόμενοι, ſed ſine nota γρ. in marg. notat. Primo ergo duo membra

23. ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι· οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ * πυρὸς ἁρπάζοντες· μισοῦντες καὶ

bra fuerunt. Primum, καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι. Et eiusdem membri alia lectio: καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους. Secundum, οὓς δὲ σώζετε, ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες. Deinde, primo membro propter lectionis varietatem divulso in duo, extiterunt tria membra, quorum tamen tertium claudicat. Tria ista membra hic in principio exhibui. Iam de singulis.

ἐλεεῖτε, διακρινόμενοι] ἐλέγχετε διακρινομένους. E. Ut ego arbitror, primo per errorem scribebatur διακρινομένους, quod praecedebat οὓς. Iam cum ita, propter incertam notionem τοῦ διακρινομένους, male haberet aliquos τὸ ἐλεεῖτε, corrigebatur ἐλέγχετε. Sed lectioni, ἐλέγχετε διακρινομένους contrarii sunt ceteri Codices omnes mei, isti quatuor etiam, quos nuperrime examinavi. Τῷ διακρινομένους vero etiam contrarium est ἁρπάζοντες, quod est in secundo membro. Notabile est, quod in textu et in schol. Cod. Mosq. d. est διακρινόμενοι, cum tamen id continuo in scholiis explicetur διακρινομένους. v. P. pag. 244. Sic etiam in textu Cod. Mosq. g. est διακρινόμενοι. Sed in eiusdem catena legitur, τουτέστι, τοὺς διακρινομένους κ. τ. λ. Hic huius catenae locus ceteris scholiastis, qui hanc catenam dein. de tractarunt, fraudi fuit. Verum hic locus haud dubie temere huc translatus est a catenarum fabris. Forte ex aliquo homileta, qui interpretatus erat Iac. 1, 6. qui locus in ista catena hic recitatur. Διακρινόμενοι notat, *adhibito examine et iudicio, ne temere quibusdam, misericordia indignis, gratificemini.*

23. ἐν φόβῳ] Quia his duobus vocabulis opus erat ad fabricandum tertium membrum, aliqui Codd. ista verba hic omittunt. Sed vel sic haec claudicant.

καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

Δ. ἐυχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἁγιασμὸν καὶ παῤῥησίαν καθαρὰν τὴν δεξολογίαν θεοῦ.

τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι * αὐτοὺς ἀπταί- 24.
στους,

cant. Deſtituuntur enim participio alicuius verbi. Ex meis haec nullus omittit. Solus a. in tertia parte inſerta habet, ſed ab eadem manu. Nam in prima parte in contextu eſt. Codex enim a., ut ſuo loco monui, tripartitus eſt. Aliqui Codicum iſtud, ἐν φόβῳ, non cum ἐλεεῖτε, ſed cum ἐλέγχετε commiſcent. Ἐν φόβῳ autem σώζει τίς τινα, ὅταν (μετ' ἐλέγχου, μετ' ἐξελέγξεως, ἢ) ἐλέγχων σώζει. Ergo vel ſic iſtud ἐλέγχετε oriri poterat. Poſtremo addo, iſtud ἐλέγχετε a me nec in vetuſta illa catena, nec in ſcholiis Codicum Moſquenſium inventum eſſe. Eſt ergo inventum recentius Oecumenii et Theophylacti, qui duo, in aliis etiam ſibi ſimillimi, pro uno habendi ſunt. v. Oecum. II, 634. c. Theophyl. 454. b.

ἐκ τοῦ πυρὸς] τοῦ —. Id omittunt quatuor etiam, quos poſtea conſului. Clem. Alex. 647. ita habet: καὶ ὃυς μὲν ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε, διακρινομένους δὲ ἐλεεῖτε. Neſcio, utrum ex Iuda, an ex libris Sibyllinis. Quid enim h. l. notare poſſit διακρινομένους; Forte ergo adeo ſcripſerat, διυκρινομένους. Simile fere 1 Cor. 3, 15. Laudatur hic locus etiam in Latino, ſive Clementis, ſive Caſſiodori, in edit. Potteri pag. 1008. hoc modo: *quosdam autem ſalvate de igne rapientes: quibusdam vero miſeremini in timore. Odientes* etc.

24. ὑμᾶς] αὐτούς. Sic et poſtea in duobus inveni. v. Birch. Forte ex Rom. 14, 24. noſtrae edit.

ἀπταίστους] + καὶ ἀσπίλους. E.

στους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐ-
25. τοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ σοφῷ
θεῷ, σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη,
κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν, καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε. καθολικῆς καὶ τοῦ ἀποστόλου.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰούδα.
στίχων ξη.

25. μόνῳ σοφῷ] σοφῷ — E.

σωτῆρι ἡμῶν] + διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν t διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ἡμῶν. E. Forte ex Rom. 14, 26.

ἐξουσία] + πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος. E.

Addenda.

Qui ea, quae in priore tomo huius editionis (pag. 676 — 716. et 769 — 783.) a me monita ſunt, attentius legerint, nullam, ut arbitror, praefationem hic deſiderabunt. Tomo tamen tertio, ad epiſtolas Paulinas, enucleatior, luculentior et longior, ad apocalypſin, tenuior et brevior comparebit praefatio. Alia etiam, hoc conſilium ſpectantia, occupavi iam in libello Germanico, quem invitus quorundam Germanorum, non germanorum, fabulis et commentis de ementitis textus Graeci *recenſionibus*, ut vocant, opponere coactus fueram. Eius hic eſt index: Über die ſogenannten Recenſionen, welche der Herr Abt *Bengel*, der Herr Dr. *Semler*, und der Herr G. K. R. *Griesbach* in dem griechiſchen Texte des N. Teſtaments wollen entdeckt haben. 1804. 8. Ronneburg, bey Schumann.

Addo quaedam hic de Athanaſio. Is ipſe quoque, uti plures ex Patribus, Origenis lector et imitator, (v. Tom. I, 183. 561.) in evangeliis multa turbat, ac multa

loca

loca ſimilia [1]) miſcet, maxime in evangelio Ioannis. Igitur eum in primo tomo brevitatis cauſſa fere prorſus neglexeram. Idem conſtitueram facere in ſecundo et tertio tomo, cum praeſertim ſingulari libello huius et aliorum lectiones notare decreviſſem. Mutavi tamen inde a capite nono Actuum iſtud conſilium, ac plura notabiliora hic retuli. Editione uſus ſum Patavina 1777. fol. III. Voll. Ex eo ergo hic quaedam addo ad priora octo capita. Actuum igitur Cap. I, v. 4, habet quidem vulgatum παρήγγειλεν, ſed omiſſo αὐτοῖς, quod ibi antecedit, I, 522. 7. οὐχ — ἔξουσι, I, 474. 8. λήψι, γὰρ δύναμιν — ἔσεσθέ γάρ μοι, φησὶ, κήρυκές τε καὶ μάρτυρες ἐν ἱερουσ, II, 18. 9. καὶ ταῦτα — ὁρῶντ. αὐτῶν. I, 820. 11. τί ἑς. — οὐρ. II, 401. ibid. οὗτος ὁ —, omiſſo priore, εἰς τὸν οὐρανόν, II, 513. ibid. οὕτως — οὐρανόν. I, 730. II, 401. 16. vulgatum

1) Exempli cauſſa memorari poſſunt haec. Matth. 11, 23. ubi accommodat ſuo conſilio hunc locum. II, 433. Marc. 3, 29. nominatim laudans. I, 566. Luc. I, 35. ubi violenter intrudit, ἐκ σοῦ, ex ſua theologia dogmatica. I, 723. II, 183. 186. III, 32. Luc. 2, 1. nominatim habet, ἐτέθη, loco ἐξῆλθε. I, 574. Luc. 24, 43. habet; καὶ φαγὼν ἐνώπιον αὐτῶν, λαβὼν τὰ ἐπίλοιπα, ἀπέδωκεν αὐτοῖς. I, 511. Ioann. 7, 38. καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ, omittit I, 709. Servat II, 5. Priuſ ſecuti ſunt Baſil. I, 173. Theophanes Ceram. 268. 285. Matth. 5, 22. totus pendet ex Origene, et εἰκῇ excludit, memorans etiam Codices, pro more Patrum, nimirum temerarii Origenis. II, 325. Nominatim laudat Matth. 7, 11. et Luc. 11, 13. tamen variat. II, 417. Luc. 1, 11. ſeqq. bis tractat II, 330. Semel ergo verſu 11. habet ἐστῶτι, deinde verſu 13. καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται ὁ συγγενής σου, bis diſerte. Sed id eſt ex verſu 36. Ibid. verſ. 14. ἀγαλλίασις, καὶ πᾶσι τῷ λαῷ σου. Verum haec ſuffi-

sient.